

2490
SIA

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ هُدًى وَنُورٌ لِّلْمُتَّقِينَ

قد طبع النصف الاول من هذا الكتاب في المطبعات النافعة لكل متعلو

خير المواعظ

من مصنفات محقق المسائل الفقهية بالآيات الصريحة الاحاديث الصحيحة
المدقق الفرد الفريد مولانا الحاج المولوي محمد زمر خان الشيرازي
المولوي محمد شمس الدين بالله بالمعالي الشافعي
في الجود الفضل النامي شمس علماء الشريعة بدر فقهاء الطريقة شافعية
مولانا المولوي الحافظ الحاج الشيخ محمد انوار الله دامت
بعضون الله

تام
الشيخ المولوي الحافظ ابي الدهج محمد ولي الدين الفاروق الامداد
للمجلس شامعة العلوم

بمطبعة عثمان بن يسار حيدرآباد دکن

اہل اسلام کو بشارت دی جاتی ہے کہ حضرت مولانا مولوی حاجی حافظ محمد انوار اللہ صاحب قلعہ
 صاحب بکلی جب تک صلاکات نہایت مست ضرورت ہو مندرجہ ذیل بیہوش یقین کی طلب ہو انہی کے
 انوار احمدی اسمیں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کے فضائل اور درود شریف کے فوائد اور صحابہ
 کرام وغیرہم کے آداب اور چند ضروری مسائل پر نہایت محققانہ بیان کیا گیا ہے بکلی عموماً اہل اسلام
 ہے جو اپنی خوبی پسندگی کی باعث انھوں نے تعلیم بکلی تھی ابھی شایقین کے تھانہ پر کتب کی گئی ہے قیمت
 کتاب العقل میں عقل کی حقیقت کھولدی گئی ہے کہ دینی ابواب میں کیا تکلیف کی ہے اور حکمت یہ تھی
 کا ترجمہ مسائل پر لکھا تھا اس کے جوابات عقل نہایت محققانہ انداز میں دی گئی ہیں قیمت کاغذ کمپنا ۱۲
 افادۃ الافہام ہر دو حصہ یہ کتاب ہے نا غلام احمد صاحب قادیانی کے از الہ الاوام کا جواب نہایت
 اور مزید باطنی جوابات دئے ہیں جس میں کئی دینی ضروری مسائل کی تحقیقات اور نیز بہت سی
 حالات مندرج ہیں اس کتاب کے دیکھنے سے مذہب قادیانی کے مفاسد بخوبی آگاہی ہو جاتی ہے کاغذ کمپنا
 مقاصد اسلام چار حصوں میں خلاق تمدن فقہ کلام فلسفہ اسلام اور تصوف وغیرہ فقہ میں نہایت
 محققانہ اور دلکش طرز پر بحث کی گئی ہے قیمت عہ ۸

حقیقۃ الفقہ ہر دو حصہ میں محققین و محدثین کے فرائض منصبی کے کارنامہ اور حدیث فقہ و اجتہاد
 کی ضرورت نہایت ملل طور پر ثابت کی گئی ہے خصوصاً امام عظیم رحمۃ اللہ علیہ کی جانفشانی اور فضائل جو
 اکابر محدثین کے اقوال سے ثابت ہو نہایت شرح و بسط سے لکھے گئے ہیں قیمت عہ ۱۲
 انوار الحق مولوی حسن علی صاحب لکھنؤ کی تائید الحق جو مرزا صاحب قادیانی کی تائید میں لکھی گئی ہے
 جواب میں یہ محققانہ رسالہ لکھا گیا ہے اسکا انداز بیان دیکھنے سے معلوم ہوگا کہ فقہ و کلام کی قیمت

فهرست مضامین خیر الموعود اعظم

مضمون	مضمون
۱۲۶ باب ماجاء في اثر تارك الصلوة	۲ ديكاية الكتاب
۱۳۰ باب تعجيل الصلوة	۴ في ثناء الله جل ذكره وعز اسمه
۱۳۲ باب فضل الاذان اجابة المؤذن	۱۵ في مدح النبي القرشي صلوة الله وسلامه عليه
۱۳۷ باب فضل الصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم	۲۸ كتاب الايمان
۱۵۱ باب الذي كر بعد الصلوة	۴۶ باب الكبار وعلامات النفاق
۱۵۵ باب تعمير المساجد	۵۱ باب في الوسوسة
۱۶۵ باب فضيلة الجماعة	۵۶ باب الايمان بالقدر
۱۷۰ باب اثر ترك الجماعة	۶۶ باب الاعتصام بالكتاب والسنة
۱۷۳ باب تشوية الصف	۸۷ كتاب العلم
۱۷۸ باب الشدة واقل المومنين يدي المصيبة	۸۷ باب ماجاء في فضل العلم والعلماء
۱۸۰ باب الشين	۱۰۳ باب ماجاء في علم الايمان في غير العلماء
۱۸۲ باب صلوة التهجيد والتغويص	۱۱۰ كتاب الطهارة
عذق بامر الليل	۱۱۶ باب اداب الخلاء
۱۸۹ باب صلوة الضحى	۱۱۸ باب التواك
۱۹۲ باب التطوع	۱۲۰ كتاب الصلوة
۱۹۵ باب الجمعة	۱۲۱ باب ماجاء في التغيب فيها

۳۱۲	بَابُ فَضْلِ الصَّدَقَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى	۲۰۵	بَابُ بَيَانِ أَثَرِ تَرْكِ الْجُمُعَةِ
۳۲۴	بَابُ أَفْضَلِ الصَّدَقَةِ	۲۰۹	بَابُ الْوَيْدَيْنِ
۳۳۲	كِتَابُ حَيَامِ رَمَضَانَ وَقِيَامِ لَيْلَائِهِ	۲۱۲	كِتَابُ الْجَنَائِزِ
۳۴۱	بَابُ السُّوْرِ وَالْإِطَارِ	۲۱۳	بَابُ عِيَادَةِ الْمَيِّتِ
۳۴۴	بَابُ صِيَامِ التَّطَوُّعِ	۲۱۹	بَابُ مَا جَاءَ فِي أَجْرِ الْمَصَائِبِ إِذَا صَدِرَ عَلَيْهَا
۳۵۱	بَابُ فَضِيلَةِ لَيْلَةِ الْقَدَرِ	۲۳۴	بَابُ تَمَتُّي الْمَوْتِ وَذِكْرِهِ
۳۵۵	بَابُ قِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ	۲۴۰	بَابُ مَا يُقَالُ عِنْدَ مَنْ حَضَرَ الْمَوْتَ
۳۶۰	بَابُ الْإِغْتِكَافِ	۲۴۴	بَابُ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَمَا يَلْحَقُ الْمَيِّتَ بَعْدَ مَوْتِهِ
۳۶۱	كِتَابُ فَضَائِلِ الْقُرْآنِ	۲۶۴	بَابُ غُسْلِ الْمَيِّتِ وَتَكْفِينِهِ
۳۷۴	بَابُ تَفْصِيلِ فَضَائِلِ سُورَةِ الْقُرْآنِ وَأَيَاتِهِ	۲۶۹	بَابُ الْأَشْيَاءِ بِالْجَنَائِزَةِ وَالْقُلُوبَةِ عَلَيْهَا
۳۸۵	كِتَابُ الدَّعَوَاتِ	۲۷۶	بَابُ دَفْنِ الْمَيِّتِ
۳۹۳	بَابُ ذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَدَّ وَالتَّقَرُّبِ إِلَيْهِ	۲۷۸	بَابُ الْبُكَاءِ عَلَى الْمَيِّتِ بَيَانِ أَجْرِ مَنْ صَبَرَ عَلَى مَوْتِ أَوْلَادِهِ
۴۰۱	بَابُ أَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى	۲۹۱	بَابُ زِيَارَةِ الْقُبُورِ
۴۰۴	بَابُ ثَوَابِ السَّيِّئِ وَالْعَمِيدِ وَالْكَبِيرِ وَالْتَفِيلِ	۲۹۳	كِتَابُ التَّرَكُّوَةِ
		۲۹۸	بَابُ مَنْ لَا تَحِلُّ لَهُ الْمَسْأَلَةُ وَمَنْ تَحِلُّ لَهُ
		۳۰۳	بَابُ الْإِنْفَاقِ وَكَرَاهِيَةِ الْإِمْسَاكِ

۴۴	کتاب النکاح	۴۱۱	کتاب الحج
۴۴۶	باب النکاح المخطوبه و بیان العورات	۴۱۹	باب فضائل مکة نراه الله تعالى شرفا
۴۸۱	باب المباشرة	۴۲۲	باب فضائل المدينة نراه الله تعالى كرامة
۴۸۳	باب الولیمة و بیان اجابة الدعوة	۴۲۹	باب مناقب القریش و العرب
۴۸۶	باب القسم	۴۳۲	فی فضائل الیمین
۴۸۷	باب عشرة النساء و ما لكل احد من الحقوق	۴۳۳	فی فضائل العجم
۴۹۳	باب الطلاق	۴۳۵	فی فضائل الشام
۴۹۵	باب حق المملوك على سيده و حقه على المملوك	۴۳۸	باب الکسب و ملک الحلال
۵۰۲	کتاب العقیق	۴۴۵	باب المأکلة فی المعاملة
۵۰۳	باب الأیمان	۴۴۸	باب الیربوا
۵۰۸	باب فی النذور	۴۵۳	باب الاختکار
۵۱۰	کتاب القصاص	۴۵۴	باب الإفلاس و الإنفاذ
۵۱۹	باب ما لا یضمن من الجنایات	۴۶۱	الشهد ید فی الدین
۵۲۳	باب المیسر الترد و الشطر لبح و غیره	۴۶۵	باب الغصب
۵۲۵	باب إقامة المحدث و د	۴۶۶	باب الإلزام فی قضاء
		۴۶۹	باب فی الیمین و الهدیة
		۴۷۱	باب الوصیة
			باب الجارة

٥٢٤	بَابُ إِشْرَاقِ الرِّسَالَةِ	٦١١	بَابُ ذِكْرِ الْكَلْبِ
٥٣٢	بَابُ إِشْرَاقِ الْوِطَاطَةِ	٦١٣	بَابُ قَتْلِ الْمُؤْذِيَاتِ
٥٣٨	بَابُ الشَّرْقَةِ	٦١٤	بَابُ الْأَهْجَةِ
٥٣٦	بَابُ الْمُسْكِرَاتِ وَوَعِيدِ شَارِبِهَا	٦٢٥	بَابُ الْأَشْرَبَةِ وَبَيَانِ أَوْلَافِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ
٥٣٣	بَابُ الشَّعَاعَةِ فِي الْحُدُودِ	٦٢٤	بَابُ الْخِيَاْفَةِ
٥٣٨	كِتَابُ الْأَمَارِقِ وَالْقَضَاءِ	٦٣٥	بَابُ فِي ذِكْرِ لِيَاْسِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالتَّحْيِي عَنْ الْإِسْبَالِ وَالْأَخْمَرِ وَالْحَبِيرِ وَجُلُودِ السَّبَاعِ وَتَوْبِ الشُّمْرِ
٥٣٥	بَيَانُ ثَوَابِ الْعَادِلِينَ		بَابُ الْحَمَامَةِ وَالْحُلِيِّ وَالْأَجْرَاسِ
٥٥١	بَيَانُ وَعِيدِ أَوْلَادِ الظَّالِمِينَ		بَابُ الْحَيِّ وَالْقَوَائِمِ وَالْمُتَحَيِّزِينَ
٥٢٠	بَيَانُ مَا عَلَى الْقَضَاءِ		بَابُ الْقَيْمِ وَذِكْرِ الْخَضَابِ الْقَزَعِ وَالْإِكْتِمَالِ وَالْمُحْذَرِينَ وَالْمُتَعَدِّينَ وَالْوَصِيلَ وَالْوَشِيمَ
٥٦٢	بَابُ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ	٦٣٤	بَابُ الْحَمَامَةِ وَالْحُلِيِّ وَالْأَجْرَاسِ
٥٢٤	بَابُ الظُّلْمِ	٦٣٦	بَابُ الْقَيْمِ وَذِكْرِ الْخَضَابِ الْقَزَعِ وَالْإِكْتِمَالِ وَالْمُحْذَرِينَ وَالْمُتَعَدِّينَ وَالْوَصِيلَ وَالْوَشِيمَ
٥٤٢	بَابُ الْغَضَبِ الْكَبِيرِ		بَابُ الْقَيْمِ وَذِكْرِ الْخَضَابِ الْقَزَعِ وَالْإِكْتِمَالِ وَالْمُحْذَرِينَ وَالْمُتَعَدِّينَ وَالْوَصِيلَ وَالْوَشِيمَ
٥٤٩	كِتَابُ الْجِهَادِ		بَابُ الْقَيْمِ وَذِكْرِ الْخَضَابِ الْقَزَعِ وَالْإِكْتِمَالِ وَالْمُحْذَرِينَ وَالْمُتَعَدِّينَ وَالْوَصِيلَ وَالْوَشِيمَ
٥٩٢	بَابُ ثَوَابِ الْإِعَانَةِ عَلَى الْجِهَادِ		بَابُ الْقَيْمِ وَذِكْرِ الْخَضَابِ الْقَزَعِ وَالْإِكْتِمَالِ وَالْمُحْذَرِينَ وَالْمُتَعَدِّينَ وَالْوَصِيلَ وَالْوَشِيمَ
٥٩٥	بَابُ إِشْرَاقِ تَارِكِ الْجِهَادِ	٦٥٠	بَابُ التَّصَادُفِ
٥٩٤	بَابُ مَنَاقِبِ الشُّهَدَاءِ وَالشُّهَدَاءِ	٦٥٣	بَابُ الْفَقَالِ وَالْظُّلْمَةِ
٦٠٣	بَابُ أَصْنَافِ الشُّهَدَاءِ	٦٥٥	بَابُ الْكُهَانَةِ
٦٠٩	كِتَابُ الصَّيْدِ وَالذَّبَائِحِ	٦٥٨	بَابُ الشَّرْحِ

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ هُدًى وَنُورٌ لِّلْمُتَّقِينَ

قد طبع النص في الاول من هذا الكتاب المستطاب لنا فاعلم كل متعظو واعظ

حبر من عظم

من مصنفات محقق النجاشي الفقيه بالآيات الصريحة والاعاديث الصحيحة
المحقق الفريدي مولانا الحاج المولوي محمد زان شيخ مشيخ معزب المولوي محمد طاهر
بأمر الجنتاب السامي

في المجد والفضل لنا في شمس علماء الشريعة بدر فقه الطريقي
مولانا المولوي الحافظ الحاج الشيخ محمد انوار الله
باهتمام

شيخ المولوي الحافظ في الدرجات محمد ولي الدين
المؤتمر لمجلس اشاعة العلوم

مطبعة عثمان پيرس بيلاد حيدرآباد دکن

فِي وَجْهِهِمْ مِنْ أَثَرِ النَّجْوَىٰ ۖ إِنَّ اللَّهَ وَلَهُ الْعِلْمُ عَلَى النَّبِيِّ

درودی ایشان است از اثر سجود بر اینک خدا و فرشتگان او درود میفرستد بر پیکامبرم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صِلُوا عَلَيْنَا وَسِوَا تَسْلِمَاءَ وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ

ای مسلمان درود فرستید بروی و سلام سلام گفتنی و سبقت کنندگان پیغمبریان

مِنَ الْمَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ تَبِعُوا هُوَ يَحْسَنُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

از مهاجران و انصار و آنانکه پیروی ایشان کردند به نیکوکاری خوشنود شد خدا اذان جماعت

وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتُهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

دو خوشنود شدند ندایان از وی و آماده ساختن برای ایشان پوستها که میروند زیر آن که جویا جاوید باد در آنجا

أَبْدَلْنَاكَ الْقَوْمَ الْعَظِيمَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا

ہمیشہ اینت فیرونسے بزرگ ای پروردگار بیامرزہ را و برادران ارا کہ سبقت کردند بیا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلَكُمْ عَذَابُ عَظِيمٍ ۝

ایمان آوردن اسی پروردگار تمام کن ما را فرما و پیامرزار اسیر آئینه تو بر چهره توانا است

فِي ثَنَاءِ اللَّهِ جَلَّ ذِكْرُهُ وَعَزَّ اسْمُهُ

در فتای خدا شیکه بزرگ است ذکر او و عزیزی است نام او -

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْخَيْرُ فِي الْآخِرَةِ

همه ستایش خدا را است که بهشت او است آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است و در هر دو است سائیش و در هر دو

وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَمِيدُ مَا يَلْمِ فِي الْأَرْضِ شَيْئًا مِمَّا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ

و ادست با طمعت آنگاه می دادند آنچه در می آید پیر زمین و آنچه بر می آید از دوی و آنچه فرو دوی آید

مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يُمْرَجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ۝ بِدِيعِ السَّمَوَاتِ

از آسمان و آنچه بالا میرود در وی وادست پهلوان امرزده استوارند استوارند

والاشراف واذا قضى امر ايماننا يقول له كن فيكون ه وهو
 وزمین است و چون میگذرد کار که پس از آن نیست که سگ بداند و انکه پس از خود است

دو تیریں ایک دوسرے سے پیچھے ہارے پس بڑی میٹ نہ سیکوید اور اسو پس سیکو اور اسو

[illegible]

سورة بقره ركوع ١٢
خزوه ختم سورة انفام
ركوع ٢

التَّاهُونَ عِبَادَهُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ
مِنْ بَعْدِ مَا قَضَوْا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ أُولُو الْحِمْدِ مِنْ آيَاتِهِ خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلِيمٌ إِذَا أَشَاءَ
قَدِيرٌ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ شِمُّ مُؤَقِنِينَ يَسْمَلُهُ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ وَسِعَتْ لَكُمْ
الْفُلُكُ لَتَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرٍ وَسِعَتْ لَكُمْ الْأَنْهَارُ وَسِعَتْ لَكُمْ
النَّجْمُ وَالْقَمَرُ اثْنَيْنِ وَسِعَتْ لَكُمْ الْيَلَّ وَالنَّهَارُ وَاتَّكُمُ مِنْ كُلِّ
أَنْتَابٍ وَابْتِهَا بِهَيْشَ مَوْدُكُنْ فِي مَوْسَعَتِ بَرَى شَتَبِ وَرُوزِ وَدَا شَتَابِ
مَاسَا لَمْوَهُ تَبَادَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا
وَمَرَامِينَ أَنْ اللَّهُ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَأَلَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

أَمْهَتِكُمْ لَا تَعْمَلُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ
 و در آن شما نیز استند چیزی را و ساخت برای شما شنوای و بینشها و دلهای
 لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ وَإِنْ نَعْدُوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَأَخْصُوهَا إِنْ تَكْفُرُوا
 شاید که شما هر کسید و اگر شمارید نعمت خدا را احاطه نتوانید کرد آن را اگر کفران نعمت
 أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَكْثَرِينَ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَفِي حَمِيدِهِ إِنْ تَشَاءُ يُهَيِّئْ لَكُمُ
 کند و شما را و دیگران را در زمین است بر این بر آید خدا و هر که است ستودنده اگر خواهد بنا بود
 وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ وَلَوْ شَاءَ
 سازد شما را و بیاورد آفرینش خود نمیت این کار بر خدا دشوار و اگر خواستی
 رَبُّكَ لَا مَنْ مِّنْ فِي الْأَرْضِ يَكْفِيهِمْ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ
 پروردگار تو هر آنچه ایمان آورد و ندی آنرا که در زمین اند و هر کس خدا بخواهد بگرداند
 وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَقْعَلُونَ فَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مَّكْرٍ وَإِنْ
 داد و انداخت است و آنچه کسی کند و هر که او را کند خدا پس نیست او را هیچ گویی دادنده و اگر
 يَمْسُكْ اللَّهُ يُضْرِبْ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسُكَ
 سختی رساند تو خدا پس هیچ دفع کننده نیست او را اگر او و اگر نعمت رساند تو
 بِخَيْرٍ فَمَوْعِدٌ لَّكَ شَيْءٌ قَدِيرٌ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ الْمَلِكُ نُورِي الْمُلْكَ
 پس او بر هر چیزی توانست که بخواهد بیاورد و بخواهد ببرد و بخواهد ببرد و بخواهد ببرد
 مَنْ تَشَاءُ وَيَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
 هر که بخواهی و باز بگیری و بخواهی از هر که بخواهی و بخواهی از هر که بخواهی و بخواهی از هر که بخواهی
 تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تَوَجَّحْ إِلَى
 خواهی بدست است و بخواهی بر آنچه تو بخواهی و بخواهی و بخواهی و بخواهی و بخواهی و بخواهی
 التَّمَارِ وَتَوَسَّجُ التَّمَارَ فِي أَيْلٍ تَخْرُجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ تَخْرُجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ تَخْرُجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 روز و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

لج جزو ۱۳ رکوع ۱۲

لج جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۱ رکوع ۱۰

سوره یونس ۱۲

صه جزو ۱۱ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

صه جزو ۱۳ رکوع ۱۲

در روز و در شب و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را و در شب و در می آری روز را

فَخَرَجَ عَلَى رُسُلِ الْمَوَاقِفِ فَيُصِيبُ مَا مَنَ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ

14

بی شمار و بیقریبتی معاقتا پس میرساند آنرا بهر که خواهد و کافران مکاره می کنند

فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ عَالِمُ الْغَيْبِ الشَّهَادَةُ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ سَوَاءٌ

در باب فدا داد و سخت کننده عقوبت است و اناست به پنهان و آشکارا بزرگ است بلند مرتبه

مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَأَ الْقَوْلَ وَمِنْ جَعْلِهِ وَمَنْ هُوَ مُتَخَفٌ بِالْأَيْلِ سَارِبٌ

١٢٠

کیا انت از شاکیه پیوشد سخن را و کسیکه او از بلند گوید آنرا و کسیکه وی نهان است از شب و کسیکه

بِالنَّمَارِلِ مُعَقِّبَاتٍ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يُحْفَظُونَهُ مِنْ

اد میر و وزیر ای او فرشتگان از بے مکد کر میان دو د و بیہشت او نگاہ میدارند اورا

اٰخِرُ الْمَثَلِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغَيِّرُ مَا يَفْعَلُ مَا يَأْتِيهِمْ هُوَ

1937

حک خدا را آموختند و اینرا که در عالمی را که تمام معاش است و وقتها از آنرا بداند کند و بخورد.

الْقَاهِرُ فِي عَمَادِهِ وَرُسُلُهُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةٌ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ

الحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة

اللَّهُمَّ فَتَحْ رُفُوذَنَا لِنَاظِرَةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ ﷺ وَاللَّهُمَّ

الموت ونوفته رسلنا ولم لا يقرطون ه نعم ما و الى الله هو لما مر

از شامک بغیر روح او کند فرشتگان اینان نصیب نمی کنند پس باز گردانیده شود و گان

2012

سید محمد علی حسینی در بیان حقایق و معانی این کتب و آثار

يَلْسَنُهُ الْإِبْرَاهِيمَ مِنَ النَّارِ تَعْلَمُونَ بَيْنَهُمْ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ

يُنَبِّئُكَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُ

وَأَمَّا الْإِنسَانُ فَخَلَقَهُ أَحْسَنَ الْخَلْقِ وَأَعْلَى الْمَلَكُوتِ وَأَمَّا الْإِنْسَانُ فَخَلَقَهُ أَحْسَنَ الْخَلْقِ وَأَعْلَى الْمَلَكُوتِ

هِيَ وَدِيَارُهَا الْأَرْضُ بَيْنَ قَبْضَتَيْهِ وَتَلْقِيهِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ

حق شناسان، او را ناله زین به یلای درشت او باشد که در زقیامت و آسمان به سجده شوند

سَمِعْنَا مِنْكَ يَا لَاحِقُ الْبَاقِ وَفِي الصُّمِّ فَصَعَقَ

يُؤْمِنُونَ بِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ الَّذِي فِي الصُّورِ تَصَوُّرُ

۱۲۰۰

—

عَالِهِ مَعَ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ مِدَادُهُ

آب اسبوردی است و خدا را اگر بجز در زمین است از درختان قلم باشند و دریا سبای است

مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةٌ أَبْجَرُ مَا نَفَدَتْ كَلِمَةُ اللَّهِ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحْكِمُهُ

از پس او هفت دریا بود که چنان نرسند سخن خدا هر یک از آنها غالب با حکمت است

فَبِحَنِّ الدَّيْمِيِّ يَبِيدُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُجْعَلُونَ ه

پس با گشت آتش بدست است و است بادشاهی هر چیز و بسوی او باز گردانیده شود

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

روایت است از ابی هریره رضی الله تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لِلَّهِ مِائَةَ رَحْمَةٍ أَنْزَلَ مِنْهَا رَحْمَةً وَلِحَدِّ بْنِ الْحَنَنِ

و سلم خدا تعالی را است صد رحمت فرود آورده است از آن صد رحمت یک رحمت را میان

وَالْإِنْسِ وَالْبَهَائِمِ وَالْهَوَامِّ فِيهَا يَتَعَاطَفُونَ وَيَهَابُ تَرَاخُمُونَ

پریان و آدمیان و میان چهارپایان و حشرات الارض بان رحمت آنها را می کنند بر یکدیگر

وَيَهَابُ تَعَطُّفُ الْوَحْشِ عَلَى وَلَدِهَا وَاتَّخَذَ اللَّهُ تَبَعًا وَتَبَعِينَ رَحْمَةً

و بان رحمت می خشک اند بر یکدیگر و بان رحمت پیرانی در نزد جانوران و حتی بر فرزندان خود و اجداد گذارسته است خدا تعالی هفت رحمت

بُورِحْمَ بَعَادَةِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مُتَقَوِّ عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ عَنْ

کریم می کنند بان رحمت باشد که آن خود را در وقت شفق طلبه در روایتی پیغمبر اسلام از سلطان فارسی

سَلَامَانَ نَحْوَهُ وَفِي الْخُرُوفِ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَكَلَهَا بِهَذِهِ الرَّحْمَةِ

مانند این آیه است و در آخر این حدیث است که گفت پس چون باشد روز قیامت تمام کند و از این بیان یک رحمت

وَسَكَدَهُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی هریره رضی الله تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله

وَسَلَّمَ لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْعُقُوبَةِ مَا لَجَعَ يَجْتَنِبُ

و سلام اگر بداند مؤمن چه عذاب است از عذاب طمع کند بهیشت خدا

بدره

بدره

أَحَدٌ وَلَوْ يَعْلَمُ الْكَافِرُ مَا عِنْدَ اللَّهِ مَا قَظَمَ مِنْ جَنَّتِهِ أَحَدٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

یکی از مؤمنان و کافران که از جهنم است از جهت آنکه خداوند از جهت آنکه از کافران متفق علی

وَعَنْهُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از وی رضی الله عنه گفت فرمود بنابر خدا مصلی الله علیه وسلم

يَذُلُّهُ مَلَأَى لَهَيْضَةً نَفَقَةً سَخَاءُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَرَأَيْتُمْ مَا اتَّفَقَ

دست خفایت نماید بهشت بی همساند اول پنج نفقه عطای روز و شب و روز و شب

مُذْخَلِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَإِنَّهُ لَمْ يُغْضِ مَا فِي يَدِهِ وَكَانَ عَرْشُهُ

چون که خداوند خلق و عطا کرده است فی تعالی از آن بزرگوار است آسمان زمین را پس درستی عطای او که در آنست

عَلَى الْمَاءِ وَبِيدِهِ الْمِيزَانُ يُخْفِضُ وَيَرْفَعُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

و است و بود وقت پیمایان آسمان و زمین هر دو را و پنداشت قدرت است و پنداشت پنداشت و پنداشت و پنداشت

وَعَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَامَ فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

روایت است از ابی موسی رضی الله عنه گفت آمدند به آنجا پانزیمه خدا مصلی الله علیه وسلم

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْمَسُ كَلِمَاتٍ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَنَامُ وَ

و مسلم برای عطا و نه میفرماید سخن پس گفت انحضرت بحدیثی که خدا تعالی خواب

لَا يَسْبِغِي لَهُ أَنْ يَتَأَمَّ يَخْفِضُ الْقِطْرَ وَيَرْفَعُهُ يُرْفَعُ إِلَيْهِ عَمَلُ

نیکو و وی نهد و اگر خواب کند نه است بیکند قطره را بالا میرد از آنرا برده است میشود بوی درگاه وی علیها

الْيَلِ قَبْلَ عَمَلِ النَّهَارِ وَعَمَلُ النَّهَارِ قَبْلَ عَمَلِ اللَّيْلِ حِجَابُ النُّورِ

شب پیش از عملای روز و برشته میشود عمل روز پیش از عمل شب پرده حق تعالی نور است

لَوْ كَشَفَهُ لَأَعْرَقَتْ بَحَاتُ وَجْهِهِ مَا أَتَاهُ إِلَيْهِ بَصَرُهُ

از برداشتن این پرده ما را از نور میخورد نور روی وی بریزد بر آنکه سر به بسوسه آید بجز بصر خدا

مِنْ خَلْقِهِ رَأَاهُ مُنْجَمٌ وَعَنْ أَبِي خَيْرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

که حق تعالی مشاهده نمود مسلم و روایت است از ابی ذرره گفت فرمود پانزیمه خدا

تجاء همیشه برنده
و این چیزها محض است
و آن چیزی باشد که
راجع است بوی به
و این و نه اینست
نیت از تو بطلانی
پنج از حق تعالی پرده
بر او بدو روز و از او را
به آن چیز که می بیند آنکه
پنج چیز پیدا کرد که
معنی این حدیث دیگر
میشود با تبار و غیر
نظایر اینها و اما صاحب
رحم النبیرین است
ترجمه داده و صاحب
گفت است ۱۲

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا عَبْدَ اللَّهِ يَا عَبْدَ اللَّهِ	صلی الله علیه وسلم بگوید خدا تعالی ای بنده من ای بنده من
الْأَمْنُ هَدَيْتُ فَاسْأَلُونِي الْمَهْدَى هُدًى وَكُلُّكُمْ فَقَرَأُوا إِلَّا	مگر آن کسی که راه نمودم من او را پس سوال کنید از من راه را که بنمایم شما را راه را و همه شما فقیر باشید
مَنْ أَغْنَيْتُ فَاسْأَلُونِي أَرْضُ قَوْمٍ وَكُلُّكُمْ مُذْنِبٌ الْإِمْنُ غَلِيتُ	مگر کسی که غنی گردانم من او را پس سوال کنید از من گداز قومی را که ایمنید مگر کسی که غنی گردانم من
فَمَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَى الْمَغْفِرَةِ فَاسْتَغْفِرْ فِي غَفْرَتِي لَهُ	او را پس بگوید یا آنکه من صاحب قدرتم بر آمرزیدن آن که آن پس طلب آمرزش کند از من می آمرزم
وَلَا أَبَالِي وَلَوْ أَنَّ وَلَكُمْ وَآخِرُكُمْ وَجِبْتُمْ وَمَيْتَكُمْ وَسِرْطَكُمْ	او را باک ندارم و اگر بدستی که اول شما و آخر شما و زنده شما و مرده شما و سر شما
وَيَا بَسْمُ اجْتَمِعُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبُ عَبْدٍ مِنْ عِبَادِي مَا زِدَادَ	و دلک شما جمع شوند بر سر من دل بنده از بنده گان من زیاده کرد و اند
ذَلِكَ فِي مُلْكِي جَنَاحَ بَعُوضَةٍ وَلَوْ أَنَّ وَلَكُمْ وَآخِرُكُمْ وَجِبْتُمْ	آن در ملک من مقدار بازوی باشد و اگر بدستی که اول شما و آخر شما و زنده شما
وَمَيْتَكُمْ وَسِرْطَكُمْ وَيَا بَسْمُ اجْتَمِعُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبُ عَبْدٍ	و مرده شما و سر شما و دل بنده و جمع شوند بر سر من دل بنده
مِنْ عِبَادِي مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي جَنَاحَ بَعُوضَةٍ وَلَوْ أَنَّ	از بنده گان من آن از ملک من مقدار بازوی باشد و اگر بدستی
أُولَكُمْ وَآخِرُكُمْ وَجِبْتُمْ وَمَيْتَكُمْ وَسِرْطَكُمْ وَيَا بَسْمُ اجْتَمِعُوا	مگر اول شما و آخر شما و زنده شما و مرده شما و سر شما و دل بنده
فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَالْإِنْسَانُ مِنْكُمْ مَا بَلَغَتْ أُمْنِيَّتَهُ	در یک روی زمین پس سوال کند بر آدمی از شما چیزی که نهایت آرزوی اوست

یعنی آن که سر شماست
یعنی آن که بنده است
یعنی آن که بنده است
یعنی آن که بنده است
یعنی آن که بنده است

فَاعْطَيْتُ كُلَّ سَائِلٍ مِنْكُمْ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي الْأَعْمَاءِ

پس به هر سائلی را هر چه خواهم کم نکند آن از ملک من

لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ مَتَّي بِالْجُحْرِ فَمَسَّ فِيهِ إِبْرَةٌ ثَمَرَفَعَهَا ذَلِكَ

یعنی از شما در دریا پس فرو برد در آن سوزنی را بستر بردارد آن سوزن را

يَأْتِي حَوَادٍ مَا جَدُّ أَفْعَلُ مَا أُرِيدُ عَطَايَ كَلَامٍ وَعَدَائِي كَلَامٍ

آن بخت است که من بخواهم و شما بخواهید آنکه در هر کلمه من بخواهم و شما بخواهید آنکه در هر کلمه من بخواهم

إِنَّمَا أَمْرِي بِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْتُ أَنْ أَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ وَرَأَيْتُ

بیت کاهن مجوسی گفت که من میگویم هر چه بخواهم می شود آن چنین روایت کرد

وَالزَّمَذِي وَابْنُ مَاجَهٍ وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

ابن صیث را احمد و زعمی و ابن ماجه و روایت است از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَطْوِي اللَّهُ السَّمَوَاتِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بهر چه خدای تعالی آسمان را

يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ يَأْخُذُ هُنَّ بِيَدِهِ الْيَمْنَى ثُمَّ يَقُولُ أَنَا الْمَلِكُ

در روز قیامت پس میگیرد آنها را دست راست خود باز میگوید منم بادشاه

أَيُّ الْجَبَّارُونَ أَيْنَ الْمُتَكَبِّرُونَ ثُمَّ يَطْوِي الْأَرْضَيْنِ بِشِمَالِهِ

کجا اندازد بزرگواران و کجا اندازد متکبران

وَفِي رَوَايَةٍ يَأْخُذُ هُنَّ بِيَدِهِ الْأُخْرَى ثُمَّ يَقُولُ أَنَا الْمَلِكُ أَيْنَ

و در روایت دیگر میگیرد آنها را دست دیگر خود باز میگوید منم بادشاه کجا اند

الْمُتَكَبِّرُونَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ ابْنِ الدَّبْيَلِيِّ قَالَ أَتَيْتُ

مسلم را که روایت کرد از پیغمبر صلی الله علیه وسلم روایت است از فرزند دبیلی گفت که آمد

أَبِي ابْنِ كَعْبٍ فَقُلْتُ لَهُ قَدْ وَقَعَ فِي نَفْسِي شَيْءٌ مِنَ الْقَدَرِ

نزد ابی ابن کعب پس گفتم مرا و او را به تحقیق در افتاد در دل من چیزی از تقدیر

خَدَّثَنِي لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يُذْهِبَهُ مِنْ قَلْبِي فَقَالَ لَوَاتَ اللَّهُ
 پس می گویند که خداوند بفرمانش از دل من پس گفت اگر بپایند خداوند انتقامی
 عَذَابُ أَهْلِ سَمَوَاتِهِ وَأَهْلِ أَرْضِهِ عَذَابُهُمْ وَهُوَ غَيْرُ ظَالِمٍ
 عذاب میکند بندها را آسمانها را و زمینها را عذاب کند ایشانرا و او ظالمی نیست
 كَأَمْرٍ وَلَوْ رَحِمْتُمْ كَانَتْ رَحْمَتُهُ خَيْرَ أَلْتُمُ مِنْ أَعْمَالِهِمْ
 کننده است برای ایشانرا و اگر رحمت میکرد بر آنها بی رحمت او بهتر تر ایشانرا از علما و ایشان
 الْحَدِيثُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَكَانَ فِي
 تا آخر حدیث روای احمد و ابو داود و ابن ماجه روایت است از ابی ذر
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا يَرْوِي عَنْ
 گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم در آنچه روایت می کند از
 اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِنَّهُ قَالَ يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ
 خداوند تعالی که خلقی وی گفتای بنده گان من بگفته اند که من حرام گردانیده ام ظلم
 عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلَا تَظَالُمُوا يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ
 و بر نفس خود گردانیده ام ظلم را در میان شما حرام پس ظلم نکنید بر یکدیگر ای بنده گان من همه شما
 ضَالٌّ الْأَمْنُ هَدِيَّتُهُ فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ
 گرسنه گردانیده ام ای بنده گان من و ای بنده گان من که بگفتای بنده گان من همه شما گرسنه ایید
 الْأَمْنُ أَطْعَمْتُهُ فَاسْتَطْعِمُونِي أَطْعِمَكُمْ يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ غَارِبٌ
 گرسنه گردانیده ام ای بنده گان من و ای بنده گان من که بگفتای بنده گان من همه شما غریبید
 الْأَمْنُ كَسَوْتُهُ فَاسْتَكْسُونِي أَكْسِكُمْ يَا عِبَادِي إِنَّا شَكْرٌ
 گرسنه گردانیده ام ای بنده گان من و ای بنده گان من که بگفتای بنده گان من همه شما تشنه ایید
 تَخْطُؤْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا
 گناه میکنید شب و روز و من می آمرزم همه گناهان را

۵
 رواه احمد بن حنبل
 سنن ترمذی
 نباشد

فَاَسْتَغْفِرُوْنِي اَغْفِرْ لَكُمْ يَا عِبَادِيَ اَنْتُمْ كُنتُمْ تَبْلَغُوا

پس طلب آمرزش کنید از من که بپایانم رسانیدم مرا ای بندگان من بپایان رسانیدید که شما را بپایان رسانیدم

خَيْرِي فَتَضَرُّوْنِي وَلَنْ تَبْلَغُوا اَلْقَبِي فَتَنْفَعُونِي يَا عِبَادِيَ

خیرتر از من که مرا بضرر رسانیدم و هرگز نمی رسید سود مرا تا سود رسانیدم مرا ای بندگان من

لَوْ اَنَّ اَوَّلَكُمْ وَاٰخِرَكُمْ وَاَنْتُمْ وَجَّهَكُمْ كَاُنُوْا عَلٰى اَتَقٰى

اگر باشد اول شما و آخر شما و او میانه شما و چنان شما باشند بر سر همه کار خیر

قَلْبَ رَجُلٍ وَّاحِدٍ مِّنْكُمْ مَا زَادَ ذٰلِكَ فِيْ مَلِكِيْ شَيْئًا يَا عِبَادِيَ

دل یک مرد از شما زیاده نمی کند آن در ملک من چیزی را ای بندگان من

لَوْ اَنَّ اَوَّلَكُمْ وَاٰخِرَكُمْ وَاَنْتُمْ وَجَّهَكُمْ كَاُنُوْا عَلٰى اَفْجَرٍ

اگر باشد اول شما و آخر شما و او میانه شما و چنان شما باشند بر سر همه کار خیرتر

قَلْبَ رَجُلٍ وَّاحِدٍ مِّنْكُمْ مَا نَقَصَ ذٰلِكَ مِنْ مَّلِكِيْ شَيْئًا يَا عِبَادِيَ

دل یک مرد از شما کم نمی کند آن از ملک من چیزی را ای بندگان من

لَوْ اَنَّ اَوَّلَكُمْ وَاٰخِرَكُمْ وَاَنْتُمْ وَجَّهَكُمْ قَاْمُوْا فِيْ صَعِيدٍ

اگر باشد اول شما و آخر شما و او میانه شما و چنان شما باشند در یک روی زمین

وَّاحِدٍ فَسْأَلُوْنِي فَاَعْطِيْتُ كُلَّ اِنْسَانٍ مَا نَقَصَ ذٰلِكَ مِنِّيْ

پس سوال کنید مرا پس بدهم هر آدمی را کم نکند آن از من

عِنْدِيْ اِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْخَيْطُ اِذَا دُخِلَ الْبَحْرُ يَا عِبَادِيَ اِنَّمَا هِيَ

زیر من است مگر همانند نخ که میزداند سوزن چون درآمده شود در دریای بندگان من نیست آن

اَعْمَالُكُمْ اَحْيَاهَا عَلَيَّكُمْ ثُمَّ اَوْفِيْكُمْ اَيَّاهَا قَتْلًا وَجَدَّ خَيْرًا

عملهای شما که بر من است تا بپایانم رسانم شما را جزای آن اعمال پس بپایانم رسانم

فَلْيَقْرَأْ لِلّٰهِ وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذٰلِكَ فَلَا يَلُوْهُ مِنَ الْاَنْفُسِ دَوَاهُ مِنْهُ

پس باید که بخواند خدا را و کسی که نیابد غیر از این باید که بپوشد زنده کند که نفس خود را رواه مسلم

فِي فُتُوحِ النَّبِيِّ الْقُرَيْشِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْمَكِّيِّ صَلَوةُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزَّوَعَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ

عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَّحِيمٌ وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ

هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا

وَنَذِيرًا وَلَا تَسْأَلُنِي عَنْ أَصْحَابِ الْحَيِّمِ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ

وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ

عَظِيمًا وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَمَا كَانَ اللَّهُ

لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا أَوَدْعَايَا

إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ وَبِرَاجَائِنَا وَأَوْبِشِرَ الْمُؤْمِنِينَ يَا أَيُّهَا

جزا کوکب ۱۲
جزا کوکب ۱۳
جزا کوکب ۱۴
جزا کوکب ۱۵
جزا کوکب ۱۶
جزا کوکب ۱۷
جزا کوکب ۱۸
جزا کوکب ۱۹
جزا کوکب ۲۰

مِنْ اللَّهِ فَضْلًا كَثِيرًا قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّبِعُوا رِسُولَ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
 از خلف خدا بخوانش بزرگ بگو کای مردمان بر آید من فرستاده خدا ام بوسی
 جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 بر شما ائمه ای که او را است پادشاهی آسمانها و زمین است هیچ و مگر او زنده و می کند
 يُخَيِّئُ وَيُمِيتُ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
 وی برانداخت آنکه بر اُمّیّت در انخواندگان و پیغمبر را از قوم ایشان
 يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
 که بخواند بر ایشان آیات او را و پاک میکند ایشان را و می آموزد ایشان را کتاب و دانش
 وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ الْفَضْلِ مُبِينًا إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ
 و اگر ایشان بودند پیش ازین در کراهی ظاهر - بر آید خود فرستادگان او را و
 يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا
 بخوانند بر پیغمبر ای مسلمانان درود بخوانید بروی و سلام گوید سلام گفتن
 وَكَانَ أَبِي هَرِيرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 روایت است از ابی هریره که گفت فرمود پیغمبر خدا صلوات الله علیه و سلم
 أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَأَوَّلُ مَنْ يَنْشَقُّ عَنْهُ الْقَبْرُ
 من سرور و ارزندان آدم روز قیامت و نخست کسی ام که شکافته خواهد شد از وی قبر
 وَأَوَّلُ شَافِعٍ وَأَوَّلُ مُشْفِقٍ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَكَانَ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ
 من مسکن شفاعت کننده ام و مطمئن کسی قبول کرده خود شفاعت وی رواه مسلم روایت است از ابی سعید که گفت
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 فرمود پیغمبر خدا صلوات الله علیه و سلم من سرور و ارزندان آدم روز قیامت
 وَلَا فخرٌ وَبِيَدِي لَوَائِلُ الْحَدِّ وَلَا فخرٌ وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ أَدْرُ
 و بیگانه بر طریق خود نیست من است رایت همه نیست خود نیست و هیچ پیغمبر محروم روز قیامت - آدم

۲۰
 در کتب معتبره
 در کتب معتبره
 در کتب معتبره
 در کتب معتبره

وَمَنْ سِوَاهُ الْأَتَحَتْ لِيَوَائِي وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ يَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ
 و چه سواي اوست مگر آنکه در زیر لای من در آید و من آنم که نخستین شکافته شود از وقتی زمین
 وَلَاخِرَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
 و نیست خبر رواه ترمذی و روایت است از جابر که آنحضرت صلی الله علیه
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَنَا قَائِدُ الْمُرْسَلِينَ وَلَاخِرَ وَأَنَا خَاتَمُ
 و سلم فرمود من پیشواي مرسلینم و نیست خبر و من خاتم
 النَّبِيِّينَ وَلَاخِرَ وَأَنَا أَوَّلُ شَرِيعٍ وَمُشْفِعٍ وَلَاخِرَ
 الانبیاءم و نیست خبر و من نخستین شفاعت کننده و شفاعت قبول کننده امام و نیست خبر
 رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 رواه ترمذی روایت است از انس از انس را گفت فرمود و پیغمبر خدا صلی الله علیه
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ النَّاسِ خُرُوجًا إِذَا بُعِثُوا وَأَنَا
 علیه و سلم من نخستین مردم از روی بیرون آمدن از قبر و نخستین که بیرون آیند از قبر و من
 قَائِدُهُمْ إِذَا وَفَدُوا وَأَنَا خَطِيبُهُمْ إِذَا انْصَبُوا وَأَنَا مُشَفِّعُهُمْ
 پیشواي مردم وقتی بیایند به درگاه خدا و من خطیب آنهام و من شفاعت کننده آنهام و من
 إِذَا حُجُّوا وَأَنَا مُبَشِّرُهُمْ إِذَا أَسُوا الْكِرَامَةَ وَالْذَّارِئُخُ
 شفاعت کننده سومی آنها و من خبر دهنده به آنها که اگر از کرامت بگذرند و اگر از عذاب
 يَوْمَئِذٍ بَيِّدِي وَإِنِّي أَنَا الْخُذِي يَوْمَئِذٍ بَيِّدِي وَأَنَا الْكُرْمُ وَلَدِي
 آنروز بیدار می گردانم و آنرا می گردانم و من بزرگترین منم و من بزرگترین منم
 أَدْرُ عَلَى رَبِّي يَطُوفُ عَلَى الْخَادِمِ كَأَنَّهُمْ بَيْضٌ مَكُونُ
 آنم نزد پروردگار خود و من می گردانم بر او خادم گویا این خادمین بهیض می گردانند و من
 أَوَّلُ لَوْ مَشُورٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْذَّارِئُخُ وَعَنْهُ
 یا مرداریدهای را گفته شده روایت کرد این را ترمذی و الداریمی و روایت است از ابی موسی

از من
۱
فایده
علائق دوم کرد
و در کتب دیگر و در فروع

۲
یعنی آنم که از آنها این
نقائص طلب خواهد کرد

۳
یعنی دو رنگ انداخته بیاورند
یعنی آنکه در روز قیامت
از کف ظاهر شود و در آن
پیدا شود و می باشد که
الوان است از تعبیر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ شَفِيعٍ فِي

گفت فرمود بهایم صلوات الله علیه وسلم من نخستین کسی ام که شفاعت کند و

الْجَنَّةُ لَوْ يَصْدَقُ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ مَا صَدَّقْتُ وَإِنَّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ

بهشت نصیبان کرده بشر به پیغمبران از پیغمبران آمده شدم و محقق از حدیثان

يَنْبِئُ مَا صَدَّقَ مِنْ أَمَّتِهِ إِلَّا رَجُلٌ وَاحِدٌ وَأُمُّسَلَّمَ عَنْ

پیغمبر است که نصیبان کرد و از ائمه است وی مگر یک مرد رواه مسلم و روایت است

جَابِرِ بْنِ مُطْعِمٍ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

از جابر بن مطعم روایت است که شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم را که می فرمود

إِنَّ لِي أَسْمَاءً أَنَا مُحَمَّدٌ وَأَنَا أَحَدٌ وَأَنَا الْمَاحِي الَّذِي يُحَوِّثُ اللَّهَ

حقیقتی که مرا نام است من محمد و من احمد و من ماحی ام آنکه محو می کند خدا

بِي الْكُفْرِ وَأَنَا الْحَاشِرُ الَّذِي يُحْشَرُ النَّاسُ عَلَى قَدَمِي وَأَنَا

بوجودم که مرا نام من حاشر است که برایش محشر شوند مردم بر قدم من و نام من

الْعَاقِبُ الْعَاقِبُ الَّذِي لَيْسَ بَعْدَهُ لَيْتِي مُتَّفِقِينَ عَلَيْكَ وَكَنْ

عاقب است و عاقب آنکه نیست پس از وی چیزی متفقین علیت و روایت است

إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَحِمَةٌ

از ابی برزوه روایت است که شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

مُهْدَاةٌ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ مَرْثُومٍ وَابْنُ أَبِي عَرِينَةَ

و راه یافت شده رواه الدارمی و ابی شیبی و ابن مرثوم و ابن ابی عرینه

بْنِ قَيْسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ نَحْنُ

بن قیس روایت است که شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

الْآخِرُونَ وَنَحْنُ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَإِنِّي قَائِلٌ قَوْلًا غَيْرَ فَعِيدٍ

آخرین و ما پیشین روز قیامت و من گوینده ام کفاری به مفاخرت

بِشْرَابِمْ وَدَمِمْ وَبِلَانِمْ وَبِجِمْ رُوزِ قِيَامَتِمْ وَخَلْقِمْ مِنْ كُونِهِمْ اَمِ كَفَارِمْ بِلِمْ مَفَاخِرَتِمْ

إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَ اللَّهِ وَمُوسَى صَفِيِّ اللَّهِ وَأَنَّا حَبِيبُ اللَّهِ وَمَعِي

که ابراهیم خلیل اله است و موسی برگزیده خدا است و من محبوب خدا ام و با من باشد

لَوَاءُ الْحَدِّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَإِنَّا اللَّهُ وَعَدَنِي فِي أُمَّتِي وَأَجَارَهُمْ

لواء احمد روز قیامت و پیوسته که خدا تعالی او و من را در امت من امان داد ایقان را

مِنْ ثَلَاثٍ لَا يَعْتَمِدُونَ سِنَةً وَلَا يَتَصَالِمُ عَدُوٌّ وَلَا يَجْعَلُهُمْ

از سه چیز در تکیه ایان را بچهار سالی و هکذا میگویند اندیشه را دشمنان و جمع نمی کنند

عَلَى ضَلَالَةٍ قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْجِعْ إِلَى اللَّهِ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى

ایک نزار بر کسی رواه داری روایت است از ابن عباس گفت تحقیق که خدا تعالی

فَضَّلَ مُحَمَّدًا أَصْلَى اللَّهِ عَلَيْهِ سَلَّمَ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ وَعَلَى أَهْلِ السَّمَاءِ

نفس است او آنحضرت صلی الله علیه و سلم را بر پیغمبران و بر اهل آسمان

فَقَالُوا يَا أَبَا عُبَيْسٍ يَوْمَ فَضَّلَهُ عَلَى أَهْلِ السَّمَاءِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى

گفتند ای اباعباس چه چیز فضل داد خدا آنحضرت را بر اهل آسمان گفت تحقیق که خدا تعالی

قَالَ لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَقَدْ لَكَ

فرموده است که آنکه بگوید از من است که من خدایم جز خدا پس آنکس یاد او

نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى مُحَمَّدٌ

می دهم او را در جهنم و همچنین با او می دهم طاعت را و فرموده است تعالی مرا آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّا فَخَّرْنَاكَ فَتَحَامُنِيَا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ

صلی الله علیه و سلم را بخرامان و تحقیق که تو را بخرامان و تو را بخرامان

مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ قَالُوا وَمَا فَضْلُهُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ

هر چه پیش از تو بود از گناه تو و هر چه بعد از تو بود گفتند و چه امتیاز تو بر انبیا

قَالَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُؤْمِنَ قَوْمُهُ

گفت فرموده است تعالی و ما را نفرستادیم مگر برای آنکه قومی او

ع
نسخه
تقریر شده

لَبِنَةٍ فَطَافَ بِهِ النَّظَّارُ يَتَعَجَّبُونَ مِنْ حُسْنِ بَيَانِهِ الْإِمْوَضِعَ

حققت پس کرد اگر داند گشتن نظر از آنکه در عالم کعبه میگرداند از خوبی بیان آن مگر چای

تِلْكَ اللَّبِنَةُ فَكُنْتُ أَنَا سَدَدْتُ مَوْضِعَ اللَّبِنَةِ خَتَمْتُ بِي

آن خشت که عالی مانده پس بودم من که بستم جای آن خشت را ختم کرده شد بمن

الْبَيَانُ وَخَتَمْتُ بِي الرُّسُلُ وَبِي رِوَايَةٌ فَأَنَا اللَّبِنَةُ وَأَنَا خَاتَمُ

بیان و ختم کرده شد بمن پس بستم آن در روایت دیگر پس منم مثل آن خشت و من ختم کننده

النَّبِيِّينَ شَفِيقٌ عَلَيْهِ وَكَفَى أَشْرَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

پیغمبران ارم متفق علیه است و روایت است از اشرف که گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّي بَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَسْتَفْتِحُ

صلی الله علیه وسلم می آید و در وقت را روز قیامت پس طلب کنم که در آن در را

فَيَقُولُ الْحَارِزُ مَنْ أَنْتَ فَأَقُولُ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ

پس بگوید دار و در وقت که فرستاده پس بگویم من محمد صلی الله علیه وسلم پس بگوید آن در و ده

بِكَ أَمُوتُ أَنْ لَا أَفْتَحَ لِأَحَدٍ قَبْلَكَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَكَفَى الْعَرَبُ بَاضٍ

بسیار توام که در دهم و کشایم برای کسی پیش از تو رواه مسلم و کافی است از عربان

ابْنُ سَادَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّهُ قَالَ

ابن سادّه از پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

إِنِّي عِنْدَ اللَّهِ مَكْتُوبٌ خَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَإِنْ أَدْرَمَ لِمُجْدَلٍ

که من نزد خدا نوشته شده ام خاتم پیغمبران حال آنکه آدم را بکشند افتاده بود

فِي طِينَتِهِمْ وَسَأُخْبِرُكُمْ بِأَوَّلِ أَمْرِي دَعَا إِبْرَاهِيمَ وَبَشَارَةَ

در گل خود که در پیوسته است که خبر دهم شما را بخت کار خود دعای ابراهیم است و خوشخبری

عِيسَى وَرَأَى أَنِّي الَّتِي رَأَتْ حِينَ وَضَعْتَنِي وَقَدْ خَرَجَ لَهَا نُورٌ

عیسی است و خواب مادر من است که دیده و فیکه زانیده را و تحقیق برآمد مرا من را روشن

أَضَاءَهَا مِنْهُ تَصَوُّرُ الشَّامِ رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ وَرَوَاهُ

کذا در حدیثی آمده از ابن ابی شیبہ و کتبیهای شام روایت کرده آنرا در شرح سنن درویش کرده

أَحْمَدُ عَنْ أَبِي أَمَامَةَ مِنْ قَوْلِهِ سَأَخْبِرُكُمْ بِالْحَقِّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

احمد از ابی امامه از قول او که سأخبرکم بالحق عن ابی هریره روایت است از ابی هریره

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَأَكْسَلِي حُلَّةً مِنْ حُلَلِ

از پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفت پس بپوشانده عیشوم من مل از ط با

الْجَنَّةِ ثُمَّ أَقَوْمُ عَنْ يَمِينِ الْعَرْشِ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْخَلَائِقِ

بهشت بپوشی ایتم من از جانب راست عرش نیست کسی از خلق

يَقُومُ ذَلِكَ الْمَقَامَ غَيْرِي رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَفِيهِ سِرْوَايَةُ

که بایستد در آن مقام جز من رواه ترمذی و در روایت

جَامِعُ الْأَصُولِ عَنْهُ أَنَا أَوَّلُ مَنْ يَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ فَأَكْسِي

جامع و صول ایست که من آنکس را میگرد از وی زمین پس بپوشانده عیشوم

وَكُنْ أَبِي بَنْ كَعْبٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا

و روایت است از ابی بن کعب از پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمود اگر حضرت چون

كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ كُنْتُ أَمَامَ النَّبِيِّينَ وَنَخِيبُهُمْ وَصَاحِبُ

باشد روز قیامت باشم پیشوای پیغمبران و ناخبر کننده ایشان و خداوند

شَفَاعَتِهِمْ غَيْرُ فُخْرٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَفِيهِ سِرْوَايَةُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

شفاعت میمان ایشان به آنکه فخر کنم رواه ترمذی و روایت است از ابی سلمه

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ

الله علیه وسلم فرمود بخواهید از خدا برای من وسیله گفتند ای پیغمبر خدا

وَمَا الْوَسِيلَةُ قَالَ أَعْلَى دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ لَا يَنْهَاهَا إِلَّا رَجُلٌ

و چیست وسیله فرمود وسیله بلندترین پایا است و نیست کسی باید آنرا مگر یک مرد

وَاحِدٌ أَزْجُوا أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ وَأَهْلُ التَّمِيزِي وَعَنْ

امید می دارم که با هم من آن مرد رواه ترمذی در روایت است از

وَأَيْلَةُ بْنُ الْأَسْقَعِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دائر بن اسقع را گفت شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم را

يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى كِنَانَةَ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ وَاصْطَفَى

که می گفت که به حقیقت که خدا برگزیده کنانه را از اولاد اسمعیل و برگزیده

قُرَيْشًا مِنْ كِنَانَةَ وَاصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هَاشِمٍ وَاصْطَفَى

قریش را از کنده و برگزیده از قریش بنی هاشم را و برگزیده را

مِنْ بَنِي هَاشِمٍ وَأَهْلُ مُسَلَّمٍ وَفِي رَأْيَةِ لِلتَّمِيزِي أَنَّ اللَّهَ اصْطَفَى

از بنی هاشم رواه مسلم و در روایت ترمذی این قدر زیاده کرده به حقیقت خدا برگزیده

مِنْ وَلَدِ ابْنِ إِسْمَاعِيلَ وَاصْطَفَى مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ بَنِي كِنَانَةَ

از فرزندان اسمعیل و برگزیده از اولاد اسمعیل بنی کنانه را

وَعَنْ رَأْيِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَلَيْبَاءٍ

در روایت است از وی گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم نیست از پسران

مِنْ بَنِي الْأَقْدَا عُلِيٍّ مِنْ الْأَيَاتِ مَا وَشَلَهُ أَمِنْ عَلَيْهِ الْبَشَرُ

و بنی اقصا علی من آیات ما و شله امن علیه البشر آورده اند بر آن آید همان

وَأَمَّا كَانَ الَّذِي أُوتِيَتْ وَحْيًا أَوْحَى اللَّهُ إِلَيَّ فَأَزْجُوا أَنْ

و جز این نیست بخود داده شده ام من روحی است که فرستاده است خدا به من پس امید می دارم که

أَكُونَ أَكْثَرُهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ مُتَّفَقًا عَلَيْهِ وَسَكَتُ

با هم من اکثر پیغمبران از روی تابعان روز قیامت متفق علیه و در این است از وی

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَضَّلْتُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ

حقیقت پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود فضیلت داده دادم من بر پیغمبران

بِسْمِ اللَّهِ أَعْطَيْتُ جَمَاعَ الْكَلْبِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَأُحِلَّتْ	بشمش چند داده شدم کلمات جامع را و نصرت داده شدم برعرب و ملال کرده شد
لِي الْغَنَائِمُ وَجُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهْرًا وَأُرْسِلْتُ	برای من غنیمت و گردانیده شد برای من به زمین مسجد و برای من طهارت داده شده ام من
إِلَى الْخَلْقِ كَافَّةً وَخُتُبِي النَّبِيُّونَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ	به سوی تمام خلق و ختم کرده شد بنین و ختم آن رواه مسلم و روایت است از
تُوبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ	توبان را گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم ایست که گفت
ذَوِي لِي الْأَرْضَ فَرَأَيْتُ مَشَارِقَهَا وَمَغَارِبَهَا وَأَنَّ أَهْلَ	جمع آورد برای من زمین را پس دیدم من بلاد مغرب و مغرب را و هر آنچه است من
سَبِيلُكَ مَلِكُهَا مَا زَوِي لِي مِنْهَا وَأَعْطَيْتُ الْكَزْنَ مِنْ	نزدیک است که رسید باد فاسی ایشان آنقدر که زارم آورده شد برای من از زمین داده شد مراد و کج
الْأَحْمَرِ وَالْأَبْيَضِ الْحَدِيثُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ	سرخ و سفید و آنرا حدیث و روایت است از ابی هریره گفت گفت
رَسُولُ اللَّهِ مَتَى وَجِبَتْ لَكَ الذُّبُورَةُ قَالَ وَأَدُمُ بَيْنَ الرُّوحِ	پیغمبر خدا کی لازم شد و تا نبوت فرمود در آن حال که آدم میان روح
وَالْجَسَدِ قَرَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ لَقِيتُ	و جسد بود رواه ترمذی و روایت است از عطاری بن یسار گفت ملاقات کردم
عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ قُلْتُ أَخْبَرْنِي عَنْ صِفَةِ	عبد الله بن عمرو بن عاص را گفتیم خبر ده مرا از وصف صفات
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي التَّوْبَةِ قَالَ أَجَلٌ وَاللَّهِ	پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم که در توبت است گفت آری سوگند بخدا

إِنَّهُ لَمَوْصُوفٌ فِي التَّوْرَةِ بِبَعْضِ صِفَتِهِ فِي الْقُرْآنِ

تحقیق که آنحضرت را وصف کرده شده است در تورات به بعضی صفات و سه کدر قرآن است

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

ای پیغمبر ما فرستادیم ترا گواهی دهنده و بشارت دهنده و بیم کننده و نهاده

لِلْأُمِّيِّينَ أَنْتَ عَبْدِي وَرَسُولِي سَمِّيتُكَ الْمُتَوَكِّلَ لَيْسَ يَفْظُ

مرد عرب را تو بنده خاص من و پیغمبر من هستی نام نهاده ام ترا متوکل که بیست درشت نحو

وَلَا غِلَظٌ وَلَا خُتَابٌ فِي الْأَسْوَاقِ وَلَا يَدُفَعُ بِالسَّيِّئَةِ

و نه درشت سخن و نه آواز بلند کننده در بازار و نه دور کند به پستی

السَّيِّئَةِ وَلَكِنْ يَعْفُو وَيَغْفِرُ وَلَنْ يَقْضِيَهُ اللَّهُ حَتَّى يُقِيمَ

به پستی را ولیکن درگذراند و می بخشد و هرگز قضای میکند ترا سعادتی او را تا آنکه راست بگذارد

بِهِ الْمَلَّةَ الْعُوجَاءَ بَأَن يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَيُفْتَحَ بِهَا آعِينَا

بر وجود حق دین قوم را که بگویند لا اله الا الله و تا آنکه شکافتن بهای این کلمه بشود

عُمَيَّا وَإِذَا أَنَا ضَمًّا وَقَلْبًا غُلْفَارًا وَالْبُخَارِيُّ وَكَذَلِكَ الدَّارِيُّ

کور را و گوشه های کور را و دل های را که نمی فهمد رواه بخاری و همچنین روایت کرد در آن

عَنْ عَطَاءِ بْنِ سَلَامٍ نَحْوَهُ وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ

از عطاء بن سلام مانند آن روایت است از جابر بن عبد الله که می گوید

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي لِمَا وَمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ

علیه و سلم فرمود هر آنکه خدا فرستاده است مرا برای انجام خوبی ها و نیکی ها

وَكَمَالِ مَخَاسِنِ الْأَفْعَالِ رَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّعْرِ عَنْ

در برای کامل کردن نیکی های اعمال رواه در شرح اشعار از

كَعْبٍ يَحْكِي عَنْ التَّوْرَةِ قَالَ يُخَدِّمُكَتُوبًا جَمْعُ رَسُولِ اللَّهِ

کعب که حکایت میکند از تورات گفت که یک خدمتگزار جمیع رسول الله

عَبْدِي الْخِتَارُ لَافْظًا وَلَا غَيْظًا وَلَا صَخَابًا فِي الْأَسْوَاقِ

بندہ مراگزیدہ من است نہ سخت خواست و نہ درشت سخن و نہ آواز بلند کند در بازار

وَلَا يَجْزِي بِالسَّيِّئَةِ السَّيِّئَةَ وَلَكِنْ يَعْفُو وَيَغْفِرُ مَوْلَاكَ

و داداش بھد بہ ہی را بہ دے را ولیکن تمہو می کند دی بخشہ ولادت او

بِمَكَّةَ وَهَجَرَتَهُ بِطَيْبَةِ وَمُلْكُهُ بِالشَّامِ وَأَمَّتُهُ لَتَعْمَادُونَ

در مکہ است و ہجرت او بہ مدینہ و بادشاہی او در شام و امتہ سے بہ یاد رکھو گویان اند

يُحْمَدُونَ اللَّهُ فِي السَّوَاءِ وَالْقَرَاءِ يَحْمَدُونَ اللَّهَ فِي كُلِّ

کہ کہ ہمیکہ ہند خدا را در سہا ہی و علی محمد می کنند مرا خدا را در ہر

مَنْزِلَةٍ وَيَكْبُرُ وَنَهْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رِعَاةٌ لِّلشَّامِرِ يَجْلُونَ

منزل و بکبر میکند خدا را در ہر جائے بلند رہایت کنند گان آفتاب را میگزارند

الصَّلَاةُ إِذَا أَجَاءَ وَقْتُهَا تَزْرُونَ عَلَى أَنْصَافِهِمْ

نماز چون کہہ وقت نماز ازار می بندند بر میانہائے خود

وَيَتَوَضَّئُونَ عَلَى أَطْرَافِهِمْ مُنَادٍ بِمَآدِيٍّ فِي جَوْ

و وضو میکنند بر اطراف خود آواز کند ندا دہان آواز میکند در میان

السَّمَاءِ صَفْهُمُ فِي الْقِتَالِ وَصَفْهُمُ فِي الصَّلَاةِ سَوَاءٌ لَّهُمْ

آسمان وصف بہن ایشان در کارزار و وصف بہن ایشان در نماز برابر است مرا ایشان

بِالْيَسْرِ دَوِيٍّ كَدَوِيٍّ الْخَلْ مِنْهُ لَفْظُ الْمَصَابِيحِ

در سہ آواز است مانند آواز گیس شد این لفظ مصابیح است

وَمَرَّوِي الدَّارِ مَعِ تَغْيِيرٍ يَسِيرٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ

و روایت کرد دار محلہ باند کے تغیر از عبد اللہ بن سلام

قَالَ مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ صِفَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

گفت نوشتہ است در توریت صفت محمد صلی اللہ علیہ وسلم

یعنی مصابیح
یعنی کادون کے شرف
کثرت اور فاضل گان
و بکبر
و بکبر

وَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَدْ مَعَ قَالَ أَبُو مُؤَدٍّ وَقَدْ بَقِيَ

وایشک عیسی بن مریم دفن خواهد شد با آنحضرت گفت ابو مؤدود و بختیخ باقی مانده است

فِي الْبَيْتِ مَوْضِعَ قَبْرِ أَهْلِ التِّرْمِذِيِّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ

در خانه آنحضرت جاییست قبر رجاه ترمذی و روایت است از ابن عباس رضی

قَالَ جَلَسَ نَاسٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

گفت نشستند مردمی از یاران رسول خدا صلی الله علیه وسلم

فَخَرَجَ حَتَّى إِذَا دَنَا مِنْهُمْ سَمِعَهُمْ يَتَذَكَّرُونَ قَالَ بَعْضُهُمْ

پس بیرون آمد آنحضرت تا آنکه چون نزدیک شد آنحضرت ایشانرا شنیدند ایستاده بگردان گفت بعضی ایشان

إِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا وَقَالَ آخَرُ مُوسَى

بعضی گفت که خداوند ابراهیم را دوست و گفت دیگر که موسی

كَلَّمَ تَكْلِيمًا وَقَالَ آخَرُ عِيسَى كَلَّمَ اللَّهُ وَرُوحَهُ

سخن کرد خدا او را سخن کردنی و گفت دیگر که عیسی کلمه خدا و روح خداست

وَقَالَ آخَرُ أَدَمُ اصْطَفَاهُ اللَّهُ فَخَرَجَ عَلَيْهِمْ رَسُولُ

و گفت دیگر که آدم برگزیده خدا پس ناگاه بیرون آمد برای ایشان رسول

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ قَدْ سَمِعْتُ كَلَامَكُمْ

خدا صلی الله علیه وسلم و فرمود شنیدم من سخن شما را

وَعَجَبَكُمْ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلُ اللَّهِ وَهُوَ كَذَلِكَ وَمُوسَى

و تعجب آمدن شما را که ابراهیم دوست خداست و موسی چنین است و موسی

نَبِيُّ اللَّهِ وَهُوَ كَذَلِكَ وَعِيسَى رُوحُهُ وَكَلَمُهُ وَهُوَ

پیامبر خدا و روح عیسی و کلمه خداست و موسی

كَذَلِكَ وَأَدَمُ اصْطَفَاهُ اللَّهُ وَهُوَ كَذَلِكَ أَلَا وَنَا حَبِيبُ اللَّهِ

باینین است و آدم برگزیده خداست و موسی چنین است ناگاه با شنیدن دوست خدا ام

2

[illegible]

آيَان مَرْسَمًا قَدْ اِنْمَا عَلَيْهَا عِنْدَ رَبِّي

که کی باشد مستقر او به بخوان نیت که علم قیامت نزدیک برود و کار است

لَا يَجِبُهَا لَوْ قُبِلَ الْإِهُوتُ فُلْتُ فِي السَّمَوَاتِ

و به نه آرد او را در وقت او مگر او گران شده است در آسمان و

وَالْأَرْضُ لَنَا تَكْفُرًا لَا يَغْتَنِي عَنْكُمْ إِلَّا بَغْيَةٌ أَفْكَارًا

وزمین نیاید بشما از نابکان جز این نیست

المؤمنون الذين إذا ذكر الله

که مومنان آتانیسند که چون مادر کرده شود خدا می

وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ

عمره دل ایشان و چون خوانده شود برایشان

اٰتِهِمْ زَوٰجَهُمْ اِٰمَانًا وَعَلٰى رِءْسِهِمْ

آیات خدا زباده سازد آن اکامات پیمان را و برود کار نمویست

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ

پہلو کیوں لہیا یہ پتوں کے ساتھ دیکھا

وہاں سے آکر اپنے گھر پہنچا۔

فهم يقيمون، أولئك هم المؤمنون جملتهم

دری مله ایم البتار اعراسی سند این جماعت ایستاده موسسان به عظیم

ما كد حجت عند ربكم ومغفرة و رزق لي بعد

شأن دات مرتبه انزويکه برود کار ایشان و آمزش و روزی پنج

صحة العقل

١٠٠

102

این کتاب در دسترس است و هر کس که بخواهد آن را بخواند
 می تواند از کتابخانه های عمومی یا از کتابخانه های شخصی
 استفاده کند. این کتاب در دسترس است و هر کس که بخواهد
 آن را بخواند می تواند از کتابخانه های عمومی یا از کتابخانه
 های شخصی استفاده کند.

دیر در آن ای حضرت گفت ای محمد خبرده مرا از حقیقت اسلام

رَوَيْتُ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ كَيْفَ أَخْبَرْتُمْ
 عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ
 يَوْمٍ أَذْطَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ
 شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ كَرِيهُ عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ لَا يَعْرِفُهُ
 مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ فَاسْتَدْرَكَ بَيْنَهُمَا رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَيْهِ
 عَلَى خَدَيْهِ وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنْ الْإِسْلَامِ
 فَقَالَ عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 الْإِسْلَامُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ لَا تُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَتَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
 وَأَنْ تُؤْتِيَ زَكَاةَ مَالِكَ وَتُؤْتِيَ نَفْسَكَ لِلْإِسْلَامِ وَأَنْ تُؤْتِيَ نَفْسَكَ لِلْإِسْلَامِ
 وَأَنْ تُؤْتِيَ نَفْسَكَ لِلْإِسْلَامِ وَأَنْ تُؤْتِيَ نَفْسَكَ لِلْإِسْلَامِ

عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ قَالَ فَأَخْبِرْنِي

از قیامت و انانتر از سی که رسیده است گفت پس بخرد مرا

عَنْ أَمَارَاتِهَا قَالَ إِنَّ تِلْكَ الْأُمَّةَ رُبَّتْهَا

از علامتهای قیامت فرمود اینک نماید کینک مرئی خود را

وَأَنْ تَوِيَّ الْحَفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رُعَاءَ

وہ بھی برہنہ مایان برہنہ تسان فقرے چرانندگان

الشَّاعِرِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبَيَانِ قَالَ شَعْرُ

کوشندگان آزادی کشفگان بر بیدار در شما الفت عمره پسر

انطلق فلثت ملياً ثم قال لي يا عمر

روان شد پس در یک کرم من زبانم دراز بازو فرمود آنحضرت مرا ای عمر

أَتَدْرِى مِنَ السَّائِلِ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ

آبادی بانی کہ بود سائل نعمت خدا و رسول خدا

أَعْلَمُ قَالَ فَإِنَّهُ جِبْرِئِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ

دانا تر است فرمود پس این مسائل جبرئیل بود آمد شمارا در محالیه تعلیم میکند

دینکمر و اہل مسلم و راء ابوہریرۃ مع

بشمار دین شمار روایت گردانرا مسلم در روایت کز ابی حمزیه را ابو هریره به

اِخْتِلَافٍ وَفِيهِ إِذَا رَأَيْتَ لِحْفَاةَ الْمَرْأَةِ

اختلافی که با حدیث عمر دارد و در حدیث ابوهریره است که چون عینی تو بر من

الْقَمَرُ الْبُكْرُ مَوْلَا الْأَرْضِ فِي خَمْسٍ
 كَرَانِ وَكَذَا كَامَا حَبْلُ وَجَاهِ عَلِمَ قِيَامَتُ دُرَانِ بِمَنْجَهْ
 لَا يَعْلَمُ مِنْ إِلَّا اللَّهُ تَعَرَّفُوا أَنَّ اللَّهَ عِنْدَكَ
 كَمَنْجَهْ أَنْهَ أَنْهَارِ كَمَنْجَهْ أَنْهَارِ كَمَنْجَهْ أَنْهَارِ
 عَلِمَ السَّاعَةِ وَيُنْزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي
 الْأَرْحَامِ الْآيَةُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي عُمَرَ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بَنِي إِسْلَامٍ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةٍ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ
 وَآتَى الزَّكَاةَ وَآمَنَ بِمَا وَعَدَ الرَّسُولَ وَحَصَلَ الْإِيمَانُ

مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُهَاجِرُ مِنْ هِجْرَتَانِي

8

9.

مفتی محمد رفیع الرحمن صاحب

آقای دکتر

سید محمد علی

پیش رو

فرائض

۱۰۰

از یانک نیارو

مفتی محمد رفیع الرحمن

مجلسیٰ اسلامیہ دارالعلوم دیوبند

۱۰۰

برای این کار،

وہی ہے جس نے

مستحق

بِسْمِهِ لَا يَتَمَعُّ فِي أَحَدٍ مِنْ هَذِهِ الْأُمَمِ يَهُودِيٌّ وَلَا نَصْرَانِيٌّ
 درست است لشخصی که ازین امت یهودی یا نصرانی باشد
 تَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلَتْ بِهِ الْإِكَّانَ مِنْ
 پست ببرد آنکس و حال آنکه ایمان نیاورد بدین و خردین که فرستاده شده ام من بآن که اگر باشد
 أَصْحَابُ النَّارِ وَأَهْلُ مُسْلَرٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ قَالَ قَالَ قَالَ
 آنکس از دوستان خود روایت کرد مسلم و روایت است از ابی هریره راضی گفت و فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يُؤْذِيَنِي
 پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم گفت خداوند تعالی مرا
 ابْنُ أَدَمَ رَيْبُ الدَّهْرِ بِيَدَيَّ لِأَمْرِ أَقْلَبُ
 فرزند آدم دشنام میدهد به این دم روزگار را با دو مال آنکه نعم در پست من است که اگر بگردم
 اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ
 شب و روز را متفق علیهاست روایت است از ابی موسی اشعری راضی
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى
 گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم نیست هیچ کس صابر تر از من
 أَذَى يَسْمَعُهُ مِنَ اللَّهِ يَدْعُونَ لَهُ الْوَلَدَ ثُمَّ يَأْتِيهِمْ وَهُمْ قَتَامٌ
 کودک که میخوانند یا می دوی فرزند پست شند درست میدارد و روزی میرساند ایشانرا
 مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 متفق علیها و روایت است از ابی ذر راضی گفت آدم و پیغمبر را صلی الله علیه و سلم
 وَسَلَّمَ عَلَيْهِ ثَوْبٌ أبيضٌ وَهُوَ نَائِمٌ ثُمَّ أَتَيْتُهُ وَقَدْ
 و حال آنکه بود بر من خفت جامه سفید و خواب بود بر من باز آدم و حال آنکه بخت
 اسْتَيْقَظَ فَقَالَ مَا مِنْ عَبْدٍ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ثُمَّ مَاتَ
 بیدار شده بود پس گفت نیست هیچ بنده که گفت لا اله الا الله پست مرا

[illegible][illegible]

وَعَنْ أَمَامَةٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَحَبَّ إِلَهُهُ وَأَبْغَضَ إِلَهُهُ وَأَعْطَى إِلَهُهُ وَمَتَعَ إِلَهُهُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ مَرَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ جَابِرٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثِنْتَانِ مَوْجِبَتَانِ قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُوجِبَتَانِ

وَعَنْ أَمَامَةٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَحَبَّ إِلَهُهُ وَأَبْغَضَ إِلَهُهُ وَأَعْطَى إِلَهُهُ وَمَتَعَ إِلَهُهُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ مَرَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ جَابِرٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثِنْتَانِ مَوْجِبَتَانِ قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُوجِبَتَانِ

۳۴

وَعَنْ أَمَامَةٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَحَبَّ إِلَهُهُ وَأَبْغَضَ إِلَهُهُ وَأَعْطَى إِلَهُهُ وَمَتَعَ إِلَهُهُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ مَرَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ جَابِرٍ رَافَقَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثِنْتَانِ مَوْجِبَتَانِ قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُوجِبَتَانِ

۵۴
فوقه از احکام متواتره
مستوفیه آن ائمه را که رجوع
نموده و این تفسیر آنرا در
الحاد نامیده اند و بیان در
آخرت خواب و بختی و عدد و قنونه
و این پروردگار اصطلاح
مسلین را به عبارت تفسیر می کنند
که آنقدری که از آنجا که
انقلاب اول که در آنجا که
انقلاب ۱۲
فی التاریخ
تفسیر عن زید

[illegible]

قَالَ مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ
فَرَمَوْهُ فِيهِ وَرَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَرَوَاهُ
وَمَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ
وَالْبُخَارِيُّ وَرَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَرَوَاهُ
رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ
رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَرَوَايَتُ ابْنِ مَعَاذٍ جَبَلٍ
قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
كَتَبَ فَرَمَوْهُ فِيهِ وَرَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ مَفَاتِيحُ الْجَنَّةِ شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ وَهْبِ بْنِ
إِلَّا اللَّهُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَرَوَايَتُ ابْنِ مَعَاذٍ وَهْبِ بْنِ
مُنْبِيهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَرَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ
مُسْنَدُهُ مَعْنَاهُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

[illegible]

تعمیم و ترویج استعدادهای
پرورش یافته و تقویت روحیه
و تقویت آگاهی و خود اعتمادی
و نشان ایام

یادداشت

الاستغفار -
عطف عبدالمطلب
على النبي في تقوية
الدين في تقوية
الدين في تقوية

کرمین پند راہ والا تھیں
اول تو جبکہ بد اندہ کے خلاف
تھی

و انفع و ضرر

الْجَنَّةُ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّ مِفْتَاحَ الْآوَلَةِ أَشْنَاكَ

بہت گفت آری ویکن نیت کلید لے کر آکر مراد را داند انہا ست

پس اگر آری تو کعبه را که مزدورانان داشت کشاده میشود بر آبی تو در کشاده میشود و پراسی تو

رَوَاهُ الْخَارِجِيُّ فِي تَرْجُمَةِ بَابٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِ

رواه بخاری در ترجمہ باب روایت است از ابی ہریرۃ

گفت فرمود پنهان بر خدا صلی الله علیه و سلم چون نیک گرداند

أَحَدُكُمْ إِسْلَامُهُ فُكِّلَ حَسَنَةٌ يَحْتَسِبُ بِهَا ثَلَاثِينَ بَعِيرًا

أَمْثَلُهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضَعْفٍ وَكُلُّ سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا

و بر پدی که می کند

نکبت بعتی باحتی بی الله متفق علیہ
نوشتری شود که بیکی تادم مرگ و لقائے خداستفق علیہ درویش است

إِنِّي إِمَامَةٌ وَأَنْ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علیه وسلم چیت نشان ایمان فیه مود چون شاد گرداند ترا

حَسَنَتِكَ وَسَاءَتِكَ سَيِّئَتِكَ فَانْتَ مُؤْمِنٌ

قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا الْأَشْمُقَالُ

گفت احمد بیچارہ فدا پس چیت گزارہ گفت

[illegible]

قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ قَالَ الشِّرْكُ
 گفتند ای رسول خدا چه آنکه گفت شرک و شرک آوردن
بِاللَّهِ وَالشِّرْكَو قَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ
 با خدا و شرک و قتل نفسی که حرام کرده است
اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الزُّبَادِ أَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ
 خدا را حق و خوردن ربا و خوردن مال یتیم
وَالنَّوْطِيِّ يَوْمَ الزَّوْحِفِ قَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ
 و پشت دادن روز جنگ دشنام دادن بزنان با راسا
وَالْفَافِكِ الْمُؤْمِنَاتِ مُتَّقُو عَلَيْهِ وَعَنْهُ
 مسلمان غافل از پدر کرداری مسلمانان شغف علیست و درو پست
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 گفت فرمود و پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم
لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ
 زانی کسی که زنا کند در هنگامی که زنا میکند مال او زنی مومن است

و شرک آوردن
 گفتند ای رسول خدا
 گفت شرک و شرک آوردن
 با خدا و شرک و قتل نفسی که حرام کرده است
 خدا را حق و خوردن ربا و خوردن مال یتیم
 و پشت دادن روز جنگ دشنام دادن بزنان با راسا
 مسلمان غافل از پدر کرداری مسلمانان شغف علیست و درو پست
 گفت فرمود و پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم
 زانی کسی که زنا کند در هنگامی که زنا میکند مال او زنی مومن است
 و شرک آوردن
 گفتند ای رسول خدا
 گفت شرک و شرک آوردن
 با خدا و شرک و قتل نفسی که حرام کرده است
 خدا را حق و خوردن ربا و خوردن مال یتیم
 و پشت دادن روز جنگ دشنام دادن بزنان با راسا
 مسلمان غافل از پدر کرداری مسلمانان شغف علیست و درو پست
 گفت فرمود و پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم
 زانی کسی که زنا کند در هنگامی که زنا میکند مال او زنی مومن است

2

[illegible]

وَلَا يَتَّبِقُ السَّارِقُ حِينَ يُسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَشْرِبُ الْخَمْرُ

دزدی بکند دزدی کننده بنگارے کہ دزدی میکند و حال آنکه مومن است و نمی نوشته شراب الم

حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يُنْتَهَبُ كُفَّةٌ يُرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ

ہنگامی نوشہ و حال آنکہ وہی مومن است و غارت نمیکند کسیے فارت گردنے کہ بر میدان مرو لپو سے

فِيهَا أَبْصَارٌ مُّوَحِّينَ يَنْتَهِمُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يُغْلُ

آن غارت گنده در آن غارت کردن چه شبها نمی خورد و او به یک غارت میگذرد و حال آنکه وی و من است جیغانت سینگ

أَحَدُكُمْ حِينَ يَغْلُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَإِنَّا كَرِّمًا يَأْتِيكُمْ مُتَّفِقِينَ عَلَيْهِ

پھر اس اعلیٰ قیامت میں لہجہ تہذیب و حال تمدنی مؤین آپ پرورداری خود ازین کفہ معنی غلبہ است

وفي رواية ابن عباس ولا يقتل حين يقتل وهو مؤمن

در روایت این عباس است و نمیکشد هیچکس بنمایم که همیشه و حال آنکه وی مومن است

قَالَ عِكْرِمَةُ قُلْتُ لِابْنِ عَبَّاسٍ كَيْفَ يُنْزَعُ الْإِيمَانُ مِنْهُ

گفت عکرمه لقمه سن مرا بن عباس را بگونه کشیده میشود ایمان از بن محض

قَالَ هَكَذَا أَوشَبَكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ ثُمَّ أَخْرَجَهَا فَإِنْ قَابَ

ہتایہ چین و شہر کرد میان انگلستان خود پس از ہم بیرون آورد انگلستان را پس

عَادَ إِلَيْهِ هَكَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ وَقَالَ

رو به درخت ازان سحلیب بار میزد و همان پوت وی بیید زمین افتاد و دو لنگه

بِوَعْدِ اللَّهِ لَا يَكُونُ هَذَا مُؤْمِنًا تَامًا وَلَا يَكُونُ

و بعد از آنکه بخاری می باشد این شخص مومن کامل و حق با شیه

لَهُ نُورٌ الْإِيمَانِ هَذَا الْقَظُّ الْبُخَارِي **وَمِنْ** أَبِي هُرَيْرَةَ

را در انور ایمان این عبارت بخاری است و روایت است ابو یوسف و

قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا نفي العبد

وقت فرمود بهمنبر خدا صلی الله علیه وسلم چون زنا میکند بنده

[illegible]

کرمین و لایق غلامان را به
گنبد کرده است و در شهر
و از بیجا حکم
که در میان حاکم
پس گفت بدو اول ظاهر
تر است

در این حدیث آمده است که هر که ایمان را بپذیرد و عمل صالح را بکند، خداوند او را در بهشت قرار میدهد. این حدیث در مسند احمد و سنن ابی داود و ترمذی و دیگر کتب معتبره آمده است. در این حدیث، خداوند تعالی میفرماید: «مَنْ آمَنَ بِمَا فِي كِتَابِي وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ».

خَرَجَ مِنْهُ الْإِيمَانُ كَانَ قَوْقُ رَأْسِهِ كَالظِّلَّةِ فَإِذَا

بیرون می آید از وی ایمان پس شبان باری می ماند سبزه جان پس چون

خَرَجَ مِنْ ذَلِكَ الْعَمَلِ رَجَعَ إِلَيْهِ الْإِيمَانُ سَرَوَاةً

بیرون می آید بهینه از آن عمل باز میگردد بسوسه وی ایمان رواه

الْتِمِذِي وَأَبُو دَاوُدَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

ترمذی و ابوداود روایت است از ابی هریره ر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

گفت فرمود رسول الله صلی الله علیه و سلم

آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثُ زَادَ مُسْلِمًا وَإِنْ صَامَ رَوَى

اینکه منافق سه علامت حاصل است زیاده کرده است مسلم اگر چه روزه دارد و

صَلَّى وَنَزَعَ عَمَّا تَهُمُّ مُسْلِمٌ ثُمَّ أَتْفَقَا إِذَا

نماز میکرد و از دو گمان می برد که من مسلم ام بپست اتفاق دانه بخاری و مسلم چون سخن گوید

حَدَّثَ كَذِبًا وَإِذَا وَعَدَ خَلَفَ وَإِذَا اتَّخَذَ

دروغ گوید و چون وعده کند خلاف کند و چون امری را بگوید

خَانَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

نهیانت کند متفق علیه روایت است از عبد الله بن عمرو ر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْبَعُ

گفت فرمود رسول الله صلی الله علیه و سلم چهار علامت است

در این حدیث آمده است که هر که ایمان را بپذیرد و عمل صالح را بکند، خداوند او را در بهشت قرار میدهد. این حدیث در مسند احمد و سنن ابی داود و ترمذی و دیگر کتب معتبره آمده است. در این حدیث، خداوند تعالی میفرماید: «مَنْ آمَنَ بِمَا فِي كِتَابِي وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ».

در این حدیث آمده است که هر که ایمان را بپذیرد و عمل صالح را بکند، خداوند او را در بهشت قرار میدهد. این حدیث در مسند احمد و سنن ابی داود و ترمذی و دیگر کتب معتبره آمده است. در این حدیث، خداوند تعالی میفرماید: «مَنْ آمَنَ بِمَا فِي كِتَابِي وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ وَآمَنَ بِمَا نَزَّلْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ مِنْ بَابِ الْمَلَكِ الْمَلَكُوتِيِّ».

من کن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه
 خصلة منه كن فيه خصلة من النفاق
 حتى يدعها اذا اتمن خان واذا احدث كذب
 واذا اعاهد غدروا اذا اخاصم فجر مشفق عليه
 باب في الوسوسة ولقد خلقنا
 الا ان نوتعم ما لوسوس به نفه
 ونحن اقرب اليه من حبل الوريد يسر الله
 الرحمن الرحيم قل اعدو بوب الناس مملوك
 الناس اليه الناس من شر الوسواس الخناس
 من كان فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه
 خصلة منه كن فيه خصلة من النفاق

من کن فيه کان منافقا خالصا ومن كانت فيه
 خصلة منه کن فيه خصلة من النفاق
 حتى يدعها اذا اتمن خان واذا احدث كذب
 واذا اعاهد غدروا اذا اخاصم فجر مشفق عليه
 باب في الوسوسة ولقد خلقنا
 الا ان نوتعم ما لوسوس به نفه
 ونحن اقرب اليه من حبل الوريد يسر الله
 الرحمن الرحيم قل اعدو بوب الناس مملوك
 الناس اليه الناس من شر الوسواس الخناس
 من كان فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه
 خصلة منه کن فيه خصلة من النفاق

۵۱

من کان فيه کان منافقا خالصا
 خصلة منه کان فيه خصلة من النفاق
 حتى يدعها اذا اتمن خان
 واذا احدث کذب
 واذا اعاهد غدروا
 اذا اخاصم فجر مشفق عليه
 باب في الوسوسة
 ولقد خلقنا
 الا ان نوتعم ما لوسوس به نفه
 ونحن اقرب اليه من حبل الوريد
 يسر الله
 الرحمن الرحيم
 قل اعدو بوب الناس مملوك
 الناس اليه الناس من شر الوسواس الخناس
 من کان فيه کان منافقا خالصا

جَاءَ نَاسٌ مِّنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

آمدند جماعت از یاران پیغمبر خدا صلی الله علیه

سَلِّ إِلَى النَّعْمِ صَلَاتُكَ وَسَلِّ إِلَى الْوُجُوهِ

و سلم لہو سے پیچھے خواص اعلیٰ علمہ علیہم السلام رسیدند آنحضرت را

١٠٠

إِنَّا نَجِدُ فِي الْفَسَادِ مَا يَنْفَعُ طَوَّاعِينَ أَحَدِنَا إِن يَكُنْ مِنْكُمْ

عَلَيْهِ السَّلَامُ وَرَدِ الْبَهَائِي عَوْدًا اَزْ سَوَاسِ جَنَّةٍ بِمَنْحَرِ سَحَابٍ مِثْلِ رِيحِ طَائِفَةٍ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا الصَّالِحَاتِ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

از اکت ایام عتیق یافتہ شما انما لفتد آئے گفت این

وَرِثَةُ الْإِيمَانِ رَوَاكُمُ الْعَمَلُ. لَنْ مَعْدُومٍ

مجلس ایمان است رواه مسلم وروایت است از ابن مسعود رضی

5-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-104

قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

تفت کرودہ پیر خدا کی افتخار علیہ وسلم
 ۶۹

مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ وَكَل بِهِ قَرِينَهُ

یست از شما کسی یک گز آنکه به عیون گماشته شد بروی قرین و سه

مِنَ الْجَنِّ وَقَرِيبُهُ مِنَ الْمَلَأَكَةِ قَالَهُ أَوِ الْإِنَّمَا

از جنبیان و برین وی از فرشتگان گفتند صحابه و خود را اراده میکنند

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالُوا يَا بِي وَبَيْنَ اللَّهِ أَعَالِي

ای پیسہ ملا سرحد و گوردراپیر داس کی رسم پیدہم ایسین لکیر دی دھرم

و در این باره معلوم می باشد که

۶۰

10. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

یہی ازبکستان میں سکونت رکھنے والے مسلمانوں میں سے ایک ہے۔

وہی ہے جو کہ ان کے لئے ہے۔

در طول مدت دنیا اندر
تخلیفات میان تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر

مُسْنِدُهُ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ

روایت است از عباد بن عمر گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ اللَّهُ

پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم نوشت خدا تعالی

مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

اقدار خلایق را پیش از پیدا کردن آسمانها و زمین

بِمِائَةِ أَلْفِ سَنَةٍ قَالَ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ

به صد هزار سال گفت و بود عرش خدا بر آب

دَوَاهُ مُسْنِدُهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

روایت است از ابی هریره گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَهُمْ أَنَّهُ

پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم خبر داد که

مُوسَى عِنْدَ رَبِّهِمَا فَحَجَّجَ أَدَمُ مُوسَى قَالَ مُوسَى أَنْتَ

موسی نزد ایشان پس حجاجی نمودم موسی گفت موسی تو آن آدمی

الَّذِي خَلَقَكَ اللَّهُ بِمِدَّةٍ وَلَفَّخَ فِيكَ مِنْ رُوحِهِ

که خدا تو را آفرید در مدت و در تو از روح خود

وَأَسْبَدَ لَكَ مَلَائِكَتُهُ وَأَسْكَنَكَ فِي جَنَّةٍ

و اسباده گردانید مرا فرشتگان خود را و سکونت داد تو را در بهشت

تخلیفات میان تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر
مستوت و ارض تقدیر و مقتدر

در بیان آن است که
پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم
فرمود که خداوند تعالی
اقدار خلایق را پیش از پیدا کردن
آسمانها و زمین به صد هزار سال
گفت و بود عرش خدا بر آب
روایت است از ابی هریره
گفت فرمود
پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم
خبر داد که
موسی نزد ایشان پس حجاجی
نمودم موسی گفت موسی تو آن
آدمی که خدا تو را آفرید در مدت
و در تو از روح خود
اسباده گردانید مرا فرشتگان
خود را و سکونت داد تو را در
بهشت

كُتِبَ اللَّهُ عَلَى أَنْ أَعْمَلَهُ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَنِي بِأَرْبَعِينَ

داشتند خابرمی که بجز آن را پیش از آنکه بهداند مرا بچهل

سَنَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

سال فخر مود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ فَجَاءَ مَوْسَىٰ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

وسلم پس غالب آدم بر موسی رواه مسلم وروایت است

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

آلای برمودا کت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُؤَدُّ عَلَى الْفِطْرِ قَابِوَاهُ

و سلم یست یتم زاییده شده مگر آنکه زاییده میشود بر فطرت پس مادر و پدر

يَمُودَايَهُ وَيُنْصَرَانَهُ وَبَحَّايَهُ كَمَا تَنْجُ

محکم دہائی میگرا انڈیا اور انڈیا ٹورائی یا محکم سی سازندہ ماچان کہ زرا یا نیندہ می شود

لَبِيْمَةٌ بِرِيْمَةٍ جَمَاعَةٌ يَحْسُونُ فِيْهَا مِنْ

مبارک باد چاهایه را کامل در اعضا ایامی نشدند و اوردان بهایم بهیم بهیم بهیم

جَدْعَاءَ ثَوْرٍ يَقُولُ فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ

الوقت بریده است گفت و خواند این آیه را لازم گیرید خلقت خدا که پیدا کرده است

عَلِيمَا الْاٰتِّبَدِيْلِ لَخْلُقِ السَّوْدَ لِكَ الدِّيْنِ الْقَدِيْمِ

و سایر ابرار نیست بجز هدایت خدا را این مقتضای دین درست است

سلوفاکیا

١٠٠

11/11/11

این توجیه را پسندیده اند که در حدیث متفقین
 در حدیث صحیح و توفیق میان امامان نقل و علما
 و قال اول ما نقلی من احادیث متفقین
 به ثبوت پیوسته که با کلی احادیث متفقین
 اختلاف ظاهر است که در این باب احادیث متفقین
 فخریات اند که در این باب احادیث متفقین
 گویند از ابا عبد الله اول
 صلوات الله علیه

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ

الْقَلَمَ فَقَالَ لَهُ أَكْتُبْ قَالَ مَا أَكْتُبُ قَالَ أَكْتُبُ الْقَدَرَ

فَكُتِبَ مَا كَانَ وَمَا هُوَ صَائِنٌ إِلَى الْأَبَدِ رَوَاهُ

الترمذي عَنْ أَبِي خُرَامَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قُلْتُ

يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ رُفِيَ نَسْرُفُهَا وَدَوَاءُ

تَدَاوِي بِهِ وَتَقَاةٌ تَقْفِيهَا هَلْ تَرُدُّ مِنْ قَدَرٍ

اللَّهُ شَيْئًا قَالَ هِيَ مِنْ قَدَرِ اللَّهِ رَوَاهُ أَحْمَدُ

وَالترمذي وَابْنُ مَاجَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ

رَوَاهُ أَحْمَدُ

این توجیه را پسندیده اند که در حدیث متفقین
 در حدیث صحیح و توفیق میان امامان نقل و علما
 و قال اول ما نقلی من احادیث متفقین
 به ثبوت پیوسته که با کلی احادیث متفقین
 اختلاف ظاهر است که در این باب احادیث متفقین
 فخریات اند که در این باب احادیث متفقین
 گویند از ابا عبد الله اول
 صلوات الله علیه

این توجیه را پسندیده اند که در حدیث متفقین
 در حدیث صحیح و توفیق میان امامان نقل و علما
 و قال اول ما نقلی من احادیث متفقین
 به ثبوت پیوسته که با کلی احادیث متفقین
 اختلاف ظاهر است که در این باب احادیث متفقین
 فخریات اند که در این باب احادیث متفقین
 گویند از ابا عبد الله اول
 صلوات الله علیه

این توجیه را پسندیده اند که در حدیث متفقین
 در حدیث صحیح و توفیق میان امامان نقل و علما
 و قال اول ما نقلی من احادیث متفقین
 به ثبوت پیوسته که با کلی احادیث متفقین
 اختلاف ظاهر است که در این باب احادیث متفقین
 فخریات اند که در این باب احادیث متفقین
 گویند از ابا عبد الله اول
 صلوات الله علیه

خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَنَحْنُ نَسْتَأْذِنُ فِي الْقَدْرِ فَغَضِبَ حَتَّى اخْمَرَ

وَابْجَحْ ذِرَاعٍ يَكُونُ دَرَسُكَ ثَمَّافٍ رَهْشِ خَشْمِ كَرْدِ اَعْفَرْتِ اَلْاَلِ كَرْدِ
وَجْهَهُ حَتَّى كَانَمَا فِى فِى وَجْتِيَهْ مَبْ

رُومِ مہاکدی کی گویا شکستہ شدہ است در ہر دو رخسار وے داہنا سے

اُمّیں گفت: اے ایمان امر کر دے ہو کہ تمہارا باپ میں

فرستاده شده ام من بهوے شما ملاک نشدند کسی نیک بود و نه بدی از شما

عَزَمْتُ عَلَيْكُمْ الْأَنْزَاعُوَافِيهِ رَوَاهُ

وَابْعِدُوا أَيْ بِشَيْءٍ تَزَالُ تَرَاهُ فِيهِ دَرَجَاتُكُمْ أَمْ لَا

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سید من ۲۲ شب ۲۳

بسم الله الرحمن الرحيم

مِنْ خَلْقِهِ مِنْ خَمْسٍ مِنْ أَجْلِهِمْ وَعَلِمَهُ وَمَقْصِدِهِ
 که از خلق اوست از پنج چیز از اجل او و از معلوم او و از مقصد او از کون
 وَأَوَّلُهُمْ وَزَمَنُهُمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ ابْنِ الدَّيْلَمِيِّ
 و حرکت و زمن هر بنده رواه احمد و از ابن دایلی
 قَالَ أَتَيْتُ أَبَا بَنٍ كَعْبٍ فَقُلْتُ لَهُ قَدْ وَفَّقَ
 گفت آمدم بنزد ابی بن کعب پس گفتم من او را تحقیق که افتاد
 فِي نَفْسِي مِنَ الْقَدَرِ فَقَالَ لَنِي لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَذُوبَهُ
 در من چیزی شک از قدر پس گفتم من را که خدا را بگوید
 مِنْ قَلْبِي فَقَالَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ عَذَّبَ أَهْلَ سَمَوَاتِهِ
 از دل من پس گفت اگر که عذاب کند

وَأَهْلَ أَرْضِهِ عَذَّبَهُمْ وَهُوَ غَيْرُ ظَالِمٍ لَّهُمْ وَلَوْ رَحِمَهُمْ
 وَتَبَيَّنَ رَا عذاب میکرد ایشان را حال آنکه وی غیر ظالم نیست ایشان را و اگر رحمت میکرد
 كَانَتْ رَحْمَتُهُ خَيْرَ الْيُسْرِ مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَلَوْ أَنْفَقَتْ مِثْلَ أُحُدٍ
 میبود رحمت او بهتر برایشان از عمل ایشان و اگر خرج کنی مانند کوه احد
 ذَهَابًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا قَبِلَهُ اللَّهُ مِنْكَ حَتَّى تُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ
 غلایا در راه خدا قبول نکند خدا او را از تو تا آنکه ایمان آری بقضا و قدر
 وَتَعْلَمَ أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ وَأَنَّ مَا أَخْطَأَكَ
 و تا آنکه بدانی که آنچه رسیده است ترا نبود آنکه نرسد ترا و بدانی که آنچه نرسیده است ترا
 لَمْ يَكُنْ لِيُضَيِّبِكَ وَلَوْ مَتَّ عَلَى غَيْرِ هَذَا لَدَخَلْتَ الْمَنَادَ
 نبود آنکه برسد ترا و اگر میسر می تو بر غیر این راه هرگز نرسیده در آنجا باشی و دروغ
 قَالَ ثُمَّ آتَيْتُ عَبْدًا لِلَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ فَقَالَ مِثْلَ
 گفت پسر آدم من نزد عبد الله بن مسعود رفتم پس گفت مانند
 ذَلِكَ قَالَ ثُمَّ آتَيْتُ حَذِيفَةَ بْنَ الْيَمَانِ فَقَالَ
 این سخن پسر آدم من نزد حذیفه بن یمان پس گفت
 مِثْلَ ذَلِكَ ثُمَّ آتَيْتُ زَيْدَ بْنَ ثَابِتٍ فَقَدْ شَنِي
 مانند این سخن پسر آدم من نزد زید بن ثابت پس حدیث کرد
 عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَ ذَلِكَ
 را از پیغمبر صلی الله علیه و سلم مانند آن
 رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ
 رواه احمد و ابو داود و ابن ماجه
 بَابُ الْإِعْتَصَامِ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ
 این باب در چنگ زدن کتاب و سنت است

۶۶
 فی التراج الا فیه یک
 نفع و یک درد و یک کتاب و سنت
 اعتقاد و تحقیق آن و عمل کردن است
 باین در آن واقع شده و در بودن از
 بدعت و مذاهب بل هم امداد
 باین نیست و اولیوسا که در
 دنیا آمده و بعضی این را خواست
 کرده بدان معرفت پیغمبر صلی الله

۶۶
 علیه وسلم بموجب حدیث
 اینجا آنچه امر و نهی کرده است و است
 بدان و در غیر کتاب و سنت است
 و در باب ترتیب و اولویت
 گرفتن طرق اهل سنت و جماعت
 بر سنت پیغمبر صلی الله علیه و سلم
 و استند کردن آنرا بر طرق تنقیح
 کردن را باید که در حق است

در هر دو شیوه است یکسان و تفاوتی ندارد که در کتاب و سنت باشد یا در غیر آن

وَفِي الْيَوْمِ نَبَأُ الْفِرْعَوْنَ إِذْ هُوَ خَافَ بِطُلُوعِ الْكَافِرِينَ
 فَتَوَلَّىٰ وَهُوَ مُكَذِّبٌ
 فَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا فَسَوَّىٰ رَبُّكَ
 الْكَافِرِينَ
 وَأَنزَلْنَا فِي الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ذِكْرًا لِّمَن كَانَ لَهُ
 الذِّكْرُ فَهُوَ سَرِيدٌ
 مَّن لَّا يَرْجُ الْآخِرَ لَغْوِيٍّ فَتَكُونُ أَسْفَلُ
 الْمُنْقَلَبِينَ
 وَتَكُونُ سِحْرًا لِّمَن لَّا يَرْجُو الْآخِرَ
 وَلَئِن لَّمْ يَظْهَرِ لَهُمْ الْآيَاتُ فَذَرْهُمْ
 حَتَّىٰ يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ
 فِي يَوْمٍ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
 وَلَئِن لَّمْ يَظْهَرِ لَهُمْ الْآيَاتُ فَذَرْهُمْ
 حَتَّىٰ يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ
 فِي يَوْمٍ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
 وَلَئِن لَّمْ يَظْهَرِ لَهُمْ الْآيَاتُ فَذَرْهُمْ
 حَتَّىٰ يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ
 فِي يَوْمٍ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

R

ثَلَاثَةٌ مُجِدَّةٌ فِي الْحَرَمِ وَمُتَّبِعَةٌ فِي الْإِسْلَامِ سِتَّةٌ الْجَاهِلِيَّةُ
 کس انداز کند درین حرم وطلب کند در اسلام طریق با بیست و
 و مطلب دهم امر و بپذیر حق این هفتین دمه را که البخاری
 وطلب کند خون مرد را بناحق بر آنکه آنکه بریزد او را رواه بخاری
 وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 در روایت است از ابی موسی که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه
 وَسَلَّمَ إِنَّمَا مِثْلِي وَمِثْل مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ كَمِثْلِ رَجُلٍ
 و سلم جز این نیست که فقط من و پیغمبری که فرستاده است مرا و پند جان من و پند
 آتی تو ما فقال یا قوم انی رأیتُ الجیشَ یبعثنی انی أنا
 آدمی را که گفت آقا تو هر پستی که من دیدم
 النذیرُ العریانُ قالَ الجَا الْجَا فَطَاعَهُ طَائِفَةٌ مِّنْ قَوْمِهِ
 خبر رفت رساننده ام بر پند شتابی که پند شتابی کرد پس خبر فرمادی کردند با و بعضی از قوم او
 فَأَدْلُوا فَأَنطَلَقُوا عَلَى مَهْلِهِمْ فَنَجَوْا وَكَذَّبَ طَائِفَةٌ
 پس رفتند شباهت پس رفتند بر استی خود پس استگاری یافتند و کذب کردند
 مِنْهُمْ فَاصْبَحُوا مَكَانَهُمْ فَصَبَحَهُمُ الْجِيشُ فَأَهْلَكَهُمْ
 از قوم وی پس صبح کرد و با اینست و ندیدند پس صبح کرد اندر ایشان لشکر را و با این حال که در میان
 وَاجْتَنَاهُمْ فَذَلِكَ مِثْلُ مَنْ أَطَاعَنِي فَاتَّبَعُوا مَا جِئْتُ بِهِ
 و آنچه برکنند ایشان را پس این قصه که است که فرما نمود ای گروه مرا پس پیرو و کما صبح را که در راه ام آنرا
 وَمِثْلُ مَنْ عَصَانِي وَكَذَّبَ مَا جِئْتُ بِهِ مِنَ الْحَقِّ
 و حال که نافرمانی کرد و دروغ داشت چیزی را که آورده ام من آنرا از نزد خدا
 مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 متفق علیه در روایت است از ابی هریره که گفت فرمود پیغمبر خدا

ثَلَاثَةٌ مُلْحَدَةٌ فِي الْحَرَمِ وَتُشْبَعُ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ
 کس اذای وکنده در زمین حرم وطلب کننده در اسلام طریقہ جاہلیست یا
 وَمُطْلَبٌ دِمَارُهُ بِغَيْرِ حَقٍّ لِغَيْرِ بَنٍ دَمَهُ مَرَّةً أَوْ الْبَخَارِ يَمُ
 وطلب کننده خون مردی را بناحق برای کسی که برادر او را دود بخاری
 وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 روایت است از ابی موسی کہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ
 وَسَلَّمَ إِنَّمَا مِثْلِي وَمِثْلُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِمْ كَمِثْلِ رَجُلٍ
 وسلم جز این نیست کہ فقط من وآنچه منی کہ فرستاده است برای من مانند کسی که
 أَتَى قَوْمًا فَقَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي رَأَيْتُ الْجَيْشَ يَعْنِي رَأَيْتُ آتَا
 آمدی را پرسید آتوم پرسیدی کہ من دیدم لشکر را بدو چشم خود بدستیکه من
 النَّبِيُّ الْعَرَبِيَّ قَالَ لَيْتَا فَاطَاعَهُ طَائِفَةٌ مِنْ قَوْمِهِ
 خجرت رسانده ام برهند شتابی کنی پس من را بر داری گردند یا او پس از قوم او
 فَأَذْجُوا فَأَنْطَلَقُوا عَلَى مَهْلِهِمْ فَبُغُوا وَكَذَبَتْ طَائِفَةٌ
 پس رفتند شتاب پس رفتند بر استیلا خود پس لشکری یافتند وگدیز کردند
 مِنْهُمْ فَأَصْبَحُوا مَكَانَهُمْ فَصَحَّحَهُمُ الْجَيْشُ فَأَهْلَكَهُمْ
 از قوم وی صبح کردند وایستادند پس صبح کرد از ایشان بر آن لشکر وکشدند از ایشان پس اهل کردند
 وَأَجْنَحُ فَمِنْ ذَلِكَ مِثْلُ مَنْ أَطَاعَنِي فَاتَّبَعْتُهُمْ مَا جِئْتُ بِهِ
 وآنچه برگردند ایشان را پس این فقد کہ است کرد را نبرداری کرد مرا پس پیروی کردی وآنچه آوردم آنرا
 وَمِثْلُ مَنْ عَصَانِي وَكَذَبَ مَا جِئْتُ بِهِ مِنَ الْحَقِّ
 وآنچه که نافرمانی کردی ودروغ داشت چیزی را کہ آوردم ام من آنرا از خود دادم
 مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 متفق علیہ روایت است از ابی ہریرہ کہ گفت فرمود پیغمبر خدا

چنین بروی تنگ
بازدارد و دردی را
مکن دند و دردی را
علاوه از اینها
نیز در میان
جمع می شود که
افزاید و دردی را
نیز در میان
جمع می شود که

[illegible]

افغان و دودو
افغان را از دودو می تصدق حفظ
و انصاف است و در وزن دین و اخراج
دین را در صحت ارباب است و
مخالفت افغان علیه الکبیر است
کند معنوی ای علیه الکبیر است
روایت است از این بر خاسته است و در
فوق و در نشان باز دودو و دودو
تا بخواند سبکی است و در دودو
سیادت و در دودو و دودو
تا بخواند سبکی است و در دودو

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلِي كَمِثْلِ رَجُلٍ اسْتَوْقَدَ نَارًا
سَلَّاهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَحْمِلُ حَالِ حَرْمِي اسْتَوْقَدَ نَارًا
فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهَا جَعَلَ الْفَرَّاشُ وَهَذِهِ الدَّوَابُّ
بِسَبْطِهَا كَمَا وَرَدَ فِي الْأَنْبِيَاءِ كَمَا وَرَدَ فِي الْأَنْبِيَاءِ
الَّتِي تَفْعُ فِي النَّارِ يَقَعْنَ فِيهَا وَجَعَلَ يَحْجِزُهُنَّ وَيَغْلِيئُهُ
كَمَا وَرَدَ فِي الْأَنْبِيَاءِ كَمَا وَرَدَ فِي الْأَنْبِيَاءِ
فَيَتَّقِمْنَ فِيهَا فَأَنَا اخِذٌ بِحِجْزِكُمْ عَنِ النَّارِ وَأَنْتُمْ
تَقْتَمُونَ فِيهَا مِنْكُمْ رَأَى الْبُخَارِيُّ وَلَمْ يَسْلَمْ نَحْوَهَا
أَنْدَوِي يَكُونُ أَنْ تَقْرَأَ رَأَى الْبُخَارِيُّ لَمْ يَسْلَمْ رَأَى الْبُخَارِيُّ
وَقَالَ فِي آخِرِهَا قَالَ فَذَلِكَ مِثْلِي وَمِثْلُكُمْ أَنَا اخِذٌ
بِحِجْزِكُمْ عَنِ النَّارِ هَلْ عَنِ النَّارِ هَلْ عَنِ النَّارِ هَلْ عَنِ النَّارِ
تَقْتَمُونَ فِيهَا مِنْكُمْ رَأَى الْبُخَارِيُّ لَمْ يَسْلَمْ رَأَى الْبُخَارِيُّ
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ دَجَالُونَ كَذِبُونَ يَا تُونَكُمْ
مِنَ الْأَحَادِيثِ مَا لَمْ تَمَعُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاءُكُمْ
إِذَا حَدَّثُوا بِشَيْءٍ شَدِيدٍ أَوْ بَشِيرٍ أَوْ بَشِيرٍ أَوْ بَشِيرٍ

کار و دواں چیلو
چیلو چیلو چیلو
۱۲-۱۳-۱۴

كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ اثْنَيْنِ مِثْلَهُ

باشد پروسی ان بزه مقدار بزرگای گستاخی پروسی کند اودا

لَا يُنْقِصُ ذَلِكَ مِنْ أَثَمِهِمْ شَيْئًا رَوَاهُ

کم نمی کند، ب از انعام ایشان چیز را رواه

مِثْلُ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

مسلم در روایت است از وی را گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِدَا الْإِسْلَامُ غُرْبًا

صلی اللہ علیہ وسلم پیدا شد اسلام در آغاز کار عرب

وسيعود كما بد أعطوني للفر باود واه مسليم

و در نهایت که باز کردی و می‌بینی که در این راه بودی و می‌بینی که در این راه بودی

اولاً: من هو المؤلف؟

طہارا کی پیروی نہ کی گئی ہو

الفرع الثاني من الفروع

پیشوایان و علمای اسلام

مجلس شورای ملی

11/11/11

1960

1000

(Faint handwritten notes at the bottom of the page)

و این دو نام ضمیمه

الاستاذ المساعد الدكتور /

فوتیاداران - پیکرند میرعلین

بدری که در این کتاب

چون بیاورد

خالد بن الوليد

کند عمارت جوان میکند

نہایت پرستش و تعظیم کے ساتھ

وعدو اندر لعل
ملک و دولت اندازان
ملی اندر علیا
روم اوست ایچ
نقش کین

تاریخ: ۱۳۰۲/۱۲/۱۵

٢٠٠٠

نور محمدی

سید محمد علی

سار جیو

سنت حسنة

عائذ بالله من الهم والحزن

بسم الله الرحمن الرحيم

سید احمد علی

1948

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ

و روایت است از عیسی که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم بدرستی که

إِيمَانٍ لَبِأْتُمْ إِلَى الْمَدِينَةِ كَمَا تَارَدْتُمُ الْحَيَّةَ إِلَى الْخُحْرِ هَا

ایمان گرد می آید بسوی مدینه چنانکه بازمی گردد و بار بسوی سوراخ خود

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَحِينَ الْعَرَبَانِ بْنِ سَارِيَةَ مِنْهُ قَالَ فِيهِ

متفق علیہ است در روایت است از عربان این ساریہ رخ گفت در

حَدِيثُهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي

حدیث خود انہی مفسر خدا علی اذہ علیہ وسلم میں از لازم کہ تیرے ہر خود سخن

وَسَنَفِي الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهْدِيِّينَ تَمَّكُوا بِهَا

و منتهی خلفا را شدیں کہ راہ یاققا اما اندچک در زمیند بمنت من

وَعَصُوا عَلَيْهِمُ يَا تَوَاجِدُوا يَا كُرُوحْدَنَاتِ الْأُمُورِ

نعت بزمیہ بر سنت و مذاہب را و دور و اریہ خوار از کار ہائے نو پیدا

فَإِنْ كَلَّ مُحَمَّدٌ ثَابِتٌ بِذَعَةٍ وَكُلُّ بِذَعَةٍ ضَلَالَةٌ رَوَاهُ أَحْمَدُ

پس چنانکه غرضت که احداث کرده شد بدست است و بدست ضلالت است

أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

والله اعلم
وتردني وابن ماجه وروايت است از عبد الله بن عمرو

فَالْقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

مفت فرمود بیسره خدا علی الله علیہ وسلم ایمان نمی آرد

فصل فی بیان احوال و حال

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

وہاں سے لے کر آج تک ہرگز

اسمى: تاريخ:

عسل الخطاب

ایمان است
ادست مراد نفی از
اسلام و عقاید
کامل و اگر خداوند
مهربان و انصاف
عالم و حق تعالی
صلی اللہ علیہ وسلم
دن دنیا را به دست
عبادت بر وجهی
در مقام اول دارد
مرد را در این است

أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْفَعَالُ جَعَلْتُ بِهِ
 عِيَالَهُمْ مَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
 رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ وَعَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي
 رُوَيْتٍ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اللَّهُ
 فَرَضَ عَلَيَّ فِي هَذِهِ السَّنَةِ أَنْ يَكُونَ هُوَ الْفَعَالُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ زِنْدَةٍ كَرَامَتُهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ
 فَذُكِرَتْ بَعْدِي فَإِنَّ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ أَجْرِي
 مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِي أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِي شَيْءٌ
 شَيْئًا وَمَنْ ابْتَدَعَ يَدْعُ ضَلَالَةً لَا يَرْجُو اللَّهَ
 جَزَاءً وَكَفَّ يَدَهُ عَنْ دِفْعَةِ الْفَوَاحِشِ الَّتِي فِيهَا نَجَاتُ الْعَالَمِينَ

و تاج
حق با خداست
نزد بچون و بر آن کمین
مقبول و قبول کرد جان
هر کس که فداان گفت
عزیز
که در دے معلّمات
تغیبت و توجیح آن
زیر آن

[illegible]

[illegible]

فَاغْرُؤْ لَهُمْ فَضْلَهُمْ وَأَعِزَّهُمْ عَلَىٰ أَرْحَمِ مَسْكُوتٍ
 پس ایشان را بپایه ای از فضل ایشان و به چهره ای از تبارک باشد این را در
 مِمَّا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ غَلَاظِمِهِمْ وَبِزَكَاةٍ مِمَّا كَانُوا
 با حق تعالی در غلظت های ایشان و در زکات های ایشان که در تحقیق بودند
 عَلَىٰ الْهَدْيِ السُّقِيمِ وَأَكْزَرِ مِنْ وَعَنْ
 راه راست راه از راه از راه راست است از
 أَنَسِ أَتَاهُ قَالَ قَارِئُ سُلَيْمَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 انس بن سید را که گفت قاری سید را علی بن سید
 وَسَلُّوْا يَوْمَئِذٍ مِنْ أَحَدٍ كَوْحًا أَوْ كُنْ أَحَبَّ إِلَيْهِ
 و سلیمان ایان می آورد یکی از شما تا آنکه به هم دست داشته تربیه او
 مِنْ نَفْسِهِ وَمَالِهِ وَلَدِيمٍ وَاللَّيْسَ أَجْمَعِينَ
 از جانش و از مالش و از خردش و در کس و مردمان همه
 دَوَاكَ الْيَتِيمَانِ وَأَخَذَ وَاللَّيْسَ وَأَبْنُ مَا جَاءَ
 دوا ده یسعیان و اخذ و لیس و ابن ما جبه

وَقِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَتَى أَكُونُ

دگفتہ شد مرہون خدایا صلی اللہ علیہ وسلم کے ہاشم

مُؤْمِنًا وَفِي لَفْظِ الْآخِرِ مُؤْمِنًا صَادِقًا قَالَ إِذَا التَّحَبُّبُ

مومن و در لفظ آخر مومن صادق گفت چون دوست داشته باشی

اللَّهُ فَقِيلَ وَمَقَامُ اللَّهِ فَقَالَ إِذَا أَحْبَبْتَ رَسُولَهُ

خدا را پس گفته شد کی باشم که دست دارم خدا پس فرمود چون دود آید

فَقَامُوا لَهُمْ بِالسَّيْفِ وَقَالَ الْعَذَابُ يُبْتَلَىٰ بِهِ كَمَا أُتِيَ خِطَابًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَا مَعَكُمْ فَقَامُوا لَهُمْ بِالسَّيْفِ وَقَالَ الْعَذَابُ يُبْتَلَىٰ بِهِ كَمَا أُتِيَ خِطَابًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَا مَعَكُمْ فَقَامُوا لَهُمْ بِالسَّيْفِ وَقَالَ الْعَذَابُ يُبْتَلَىٰ بِهِ كَمَا أُتِيَ خِطَابًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَا مَعَكُمْ

یہ گفتہ شد کہ در مسئلہ وارم سبز اور افرمودہ از سر و یکنوز ط (۱۰۱) را

۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

وَأَسْتَمِلَتْ سَنَتَهُ وَأَجْبَتْ بِحَبْلِهِ وَأَبْصَتْ بِهَيْبَتِهِ

۱۔ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰی رَسُوْلِكَ وَآلِهِ وَاَصْحَابِ بَيْتِهِ

وَالْيَتَامَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَعَادِيتِهِمْ وَيَتَفَاوَتِ

دوست نوی مذہبی دے و عداوت کنی بعد اوت کے و مفادات اند

النَّاسُ فِي الْإِيمَانِ عَلَى قَدَرٍ تَفَاوُتِهِمْ فِي مَحَبَّتِي

مردان درایان بمقدار تفاوت ایشان در محبت من

وَمِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ مَنْ أَنْكَرَ سُبْحَانَكَ يَا حَبِيبُ يَا خَلْقُكَ يَا خَلْقُكَ يَا خَلْقُكَ

[illegible]

سید احمد علی خاں صاحب

کتابخانه عمومی

۱۰۰

[illegible][illegible]

وَقِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَتَى أَكُونُ
مُؤْمِرًا وَنَبِيًّا لِقَوْمٍ مُنَاصِرًا قَالَ إِذَا أَحْبَبْتَ
لِلَّهِ فَقِيلَ وَمَتَى أَحِبُّ لِلَّهِ فَقَالَ إِذَا أَحْبَبْتَ رَسُولَهُ
فَقِيلَ وَمَتَى أَحِبُّ رَسُولَهُ قَالَ إِذَا اتَّبَعْتَ طَرِيقَتَهُ
اسْتَمَعْتَ سُنَّتَهُ وَأَحْبَبْتَ نَبِيَّهَ وَابْغَضْتَ بَغْضَاهُ
وَالْيَتَّى يُولَايْتَهُ وَعَادَيْتَ بَعْدَاوِيَهُ وَتَتَبَعْتَهُ
لَتَأْسُ فِي الْإِيمَانِ عَلَى قَدَرِ تَفَاضُلِهِ وَغُيُوبِ حُبِّهِ

٩٠

وَيَتَفَاوَنُونَ فِي الْكُفْرِ عَلَى قَدَرٍ تَفَاوَتْ فِيهِمُ الْبُغْضُ إِلَّا

دستفاوت می‌شوند و در کفر براندازه تفاوت ایشان در بعضی من آگاه باشی

لَا إِيمَانَ لِمَن لَّا حُبَّ لَهُ إِلَّا لَإِيمَانٍ لِّمَن لَّا حُبَّ لَهُ

نیت ایمان مرآن مخفی را که نیت محبت مردی را که ایمان مرآنم را که نیت محبت مرآورا

أَلَا إِيْمَانٌ لِّمَن لَّمْ يَخْشَ اللَّهَ لَأَتِيهِ قَوْلُهُ أَجْزَأُ مِّنْ قَوْلِ الْغَالِغَالِ

آگاه باش نیت ایمان مرا کنس که نیت محبت آنرا چنین است در و ملائک خیرات و گفته شد

لَسُوْا لِلّٰهِ صِدْقًا اَوْ عَلَیْهِ سَلَامٌ نُّرِیْ مِنْهُ مَا یُخْشَعُونَ

مریجنہ خدا علیہ السلام را می بینم و منی را که خوف مکن

10/10/10

موميا لا يجتمع ما السبب في ذلك فقال من وجد في مائة

و مومچہ لہ کہ خوف بیلہ چمیت سبب دوران میان پس لغت کہ سرکہ یی یا بدہرے ایمان چم

حلاوة نخع ومن لم يجدها لم يجمع فويل بعوتوجد

ذالقه خوف میکند و کسیکه یافت آزا خوف نمی کند پس گفته شد که چه یافته می شود آن علل است

أَوَلَمْ تُنَالِ بِمَا تَكْتَسِبُ قَالَ بَصَدُقَ الْحَقِّ فِي اللَّهِ فَقَدْ

ایک جمل کہو، میثود و احکام کہو، مشورہ کہو، راست بحث و مقدمہ کہو، ایسے کلمہ نہ

١٠٩٠

وَلَمْ يَجِدْ لَهُ اَوْفِيًّا يَكْسِبُ لَهَا لِيُحِبَّ رَسُوْلَهُ

وچشم یا قند میزد گفت خدا یا یحیی لب کرده و کف دست راستش را بر پیشانی زد

فَالْمِسْوَارِضَاءُ اللهُ وَبِرِضَاءِ رَسُولِهِ فِي جَنَّةِ النَّارِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ

پس بجوئید رضا سے خدا اور رضا سے معین اور در محبت ہر دو حالت در طاعت کامل الخیر

بواسطہ تعلیم و کمالی تقدیر شریعت است عین نبوت انصاف و کرم دل و جان و امن کامل و امن

۲۷

والصفاة

وَيَتَفَادُونَ فِي الْكَفْرِ عَلَى قَدَرِ تَفَادِيهِمْ فِي بُغْضِي أَلَا
دشمنان و فریب دهند و کفر با خداوند تعالی است این در تبیین سن آگاه باشد
لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا حُبَّ لَهُ أَلَا إِيمَانٌ لِمَنْ لَا حُبَّ لَهُ
نیت ایمان بران محض با کسیت محبت مردار آگاه باشد نیت ایمان بران محض محبت مردار
أَلَا إِيمَانٌ لِمَنْ لَا حُبَّ لَهُ كَذَافٌ لِلَّهِ لَا يُقِيلُ
آگاه باشد نیت ایمان بران محض محبت از چنان است در حال کل نیت است و کفر است
لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَوِيٍّ مُؤْمِنًا يَجْتَمِعُ وَ
مرتبشیر خدا صلی الله علیه و سلم را می بینم و منتهی را که خوف میکند
مُؤْمِنًا لَا يَجْتَمِعُ مَا السَّبَبُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ مَنْ وَجَدَ لِي إِيمَانًا
روشنی را که خوف میکند محبت سبب دران بیان پس گفت که هر کس می یابد برای من ایمان را
حَلَاوَةً خَشَعُ وَمَنْ لَمْ يَجِدْهَا لَمْ يَجْتَمِعْ فُقِيلَ بِمَوْجِدٍ
و القدر خوف میکند و کسی یافت آنرا خوف نمی کند پس گفته شد که یافت می شود آن حلاوت
أَوْ بَرْتَالٍ وَمَا لِكُنْتَسَبُ قَالَ يَصِدِّقُ الْحَبَّ فِي اللَّهِ فُقِيلَ
یا چه حال کرده می شود و یا چه کس کرده می شود گفت به راست محبت در مقصد خدا پس گفته شد
وَبِمَوْجِدٍ حُبُّ اللَّهِ أَوْ بَرْتَالٍ كُنْتَسَبُ فَقَالَ يَجْتَمِعُ رَسُوْلُهُ
و چه یافت می شود محبت خدا یا چه کس کرده می شود گفت سبب محبت پیغمبر
فَالْقِيَاوِيضَاءُ اللَّهُ وَرِضَاءُ رَسُوْلِهِ فِي جَنَّةِ كَذَافٍ لِلَّهِ لَاحِلٍ
پس بگویند رضای خدا و رضای پیغمبر او در محبت هر دو نجات در حال کل است
بَلَّغُوا لِقَاءَ رَسُوْلِهِمْ
و کمال تقدس ذاتی و شرف صفاتی
بَلَّغُوا لِقَاءَ رَسُوْلِهِمْ
و کمال تقدس ذاتی و شرف صفاتی

९

۴۲
در دریا میں لاش کی طرح
تغلیت مٹا کر کھڑا نہ
جان ملا کر صبح است
دیکھ کر فرسودہ ہے بدو
نئے سے موتی کی زار
نہایت سے زار کھوئی
سیر میں تیر کر ادا کر
اد کے کدے کو کرتا
گناہ کی یاد میں سر
چاکلوت دھن میں
تو جس کے تیر سیر
نہو جس کے تیر سیر
جلال و جلال

44

[illegible]

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفْرًا شَيْءٌ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ الْأَشْجَارُ يُنْفَخُ الْبُشَيْرُ وَالنَّارُ
وَالْأَشْجَارُ يُنْفَخُ الْبُشَيْرُ وَالنَّارُ

وَقِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَلْ مُحَمَّدٍ
وگفته شد پس از آنکه خدا صلی الله علیه وسلم را میبندد آل محمد
لَذَيْنِ آمَنَّا بِحُجَّتِهِمْ وَأَكْرَمَهُمُ وَالْبُرُورِ بِهِمْ فَقَالَ
اگر کسی که ایمان بخداست و از گرامی کردن ایشان و دیگران را بر او
أَهْلُ الصَّفَاءِ وَالْوَفَاءِ مِنْ أَمَنٍ وَأَخْلَصَ قَبْلِ وَمَا عَلَّمَا نَأْمُ
عالم صفا و وفا ایمن که ایمان آورد و خدفا ناسم کرد و پیش گفته بود حجت خدا را
فَقَالَ لِيَأْذُنُ حَبَّتِي عَلَى كُلِّ حُبُوبٍ اسْتِغَالَ الْمَاطِنِ
پس گفت اختیار کردن حجت من بر هر دوستی باشد که اشتغال باطن خود را
بِذِكْرِي بَدَّ ذِكْرَ اللَّهِ وَفِي أُخْرَى عَلَيْهِمْ إِذْ مَا ن
بذکر من بعد از ذکر خدا و در وقت ایشان و در آخری بر ایشان
ذِكْرِي وَالْإِكْتَارُ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى دَلَائِلٍ وَقِيلَ
ذکر من و بسیار در دو فرستادن بر من است و گفته شد
لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْقَوِي فِي الْإِيمَانِ
بر پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسیت قوی در ایمان آوردن
كَ فَقَالَ مَنْ أَمَنَ بِي وَلَمْ يُؤْمَرْ بِي أَنَّهُ مُؤْمِنٌ بِي عَلَى
کسی که ایمان آورد بر من و ندیده مرا پس بر کسی که دوس من است بمن
نُؤْمَرُ مِنْهُ وَصِدِّي فِي حَبَّتِي وَعَلَامَةُ ذَلِكَ مِنْهُ أَنَّهُ
خبرشید که او راست بر صدمه کرد و حجت من است و نشانی این خبر از او آنست که او
وَدَّرُوْنِي بِمَنْجِي مَا بَمَلِكُ وَفِي أُخْرَى مِلَّةُ الْأَرْضِ
دست میداد و دیگران را بنام آنچه که او گفته است و در روایت دیگر نیز ملاقات
هَذَا ذَلِكَ الْمُؤْمِنُ فِي حَقِّكَ إِذْ فِي الدَّلَائِلِ وَقَالَ
پس است آنکس که من است بمن حقیقت چنین است و دلایل و گفته است

[illegible]

وَالْعُلَمَاءُ وَعَنْ كَثِيرٍ مِنْ قَبْسِي قَالَ كُنْتُ

در روایت است از کثیر بن قیس ر.م. گفت دوم من

جَاءَ سَاعَ إِلَى الدَّرَةِ أَيْ فِي مَجْدٍ وَمَشَقٍّ جَاءَ وَرَجُلٌ

شسته با رود و در رستم و سخن پس آمد و امر دے

فَقَالَ يَا أَبَا الدَّرَةِ أَيْ إِيَّيْ جِئْتُكَ مِنْ مَدِينَةِ الرَّسُولِ

پس گفت ای ابا الدردا رسیدم من از شهر از مدینه پیغمبر

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِحَدِيثٍ بَلَغَنِي أَنَّكَ تُحَدِّثُهُ

صلی اللہ علیہ وسلم جهت شنیدن حدیثی که رسیدہ است و اگر چه پیغمبر از آن

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا جِئْتُ لِحَاجَةٍ

از پیغمبر خدا میامدم بلکه از جهت حاجتی دیگر

قَالَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

گفت پس بدیدم من پیغمبر خدا صلوات اللہ علیہ و سلم را

يَقُولُ مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ فِعْلًا سَلَّكَ اللَّهُ بِهِ

گفت کسی که برود راه را که طلب کند در آن عملی بهر خدا او را

طَرِيقًا مِنْ طَرَفِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَعْيُنَهَا

برای از راه ایستادند و فرشتگان بر آن چشم می بندند از برای خود را

رِضًا يَطْلُبُ الْعِلْمَ وَإِنَّ أَلَمًا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُ مِنْ

بخت و عافیت طلب علم و بدیدم من عالمی که توبه نکرده باشد از برای او

در روایت است از کثیر بن قیس ر.م. گفت دوم من
جاء ساع إلى الدرة أي في مجد ومشق جاء رجل
شسته با رود و در رستم و سخن پس آمد و امر دے
فقال يا أبا الدرة أي إِيَّيْ جِئْتُكَ مِنْ مَدِينَةِ الرَّسُولِ
پس گفت ای ابا الدردا رسیدم من از شهر از مدینه پیغمبر
صلى الله عليه وسلم لِحَدِيثٍ بَلَغَنِي أَنَّكَ تُحَدِّثُهُ
صلی اللہ علیہ وسلم جهت شنیدن حدیثی که رسیدہ است و اگر چه پیغمبر از آن
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا جِئْتُ لِحَاجَةٍ
از پیغمبر خدا میامدم بلکه از جهت حاجتی دیگر
قَالَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
گفت پس بدیدم من پیغمبر خدا صلوات اللہ علیہ و سلم را
يَقُولُ مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ فِعْلًا سَلَّكَ اللَّهُ بِهِ
گفت کسی که برود راه را که طلب کند در آن عملی بهر خدا او را
طَرِيقًا مِنْ طَرَفِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَعْيُنَهَا
برای از راه ایستادند و فرشتگان بر آن چشم می بندند از برای خود را
رِضًا يَطْلُبُ الْعِلْمَ وَإِنَّ أَلَمًا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُ مِنْ
بخت و عافیت طلب علم و بدیدم من عالمی که توبه نکرده باشد از برای او

در روایت است از کثیر بن قیس ر.م. گفت دوم من
جاء ساع إلى الدرة أي في مجد ومشق جاء رجل
شسته با رود و در رستم و سخن پس آمد و امر دے
فقال يا أبا الدرة أي إِيَّيْ جِئْتُكَ مِنْ مَدِينَةِ الرَّسُولِ
پس گفت ای ابا الدردا رسیدم من از شهر از مدینه پیغمبر
صلى الله عليه وسلم لِحَدِيثٍ بَلَغَنِي أَنَّكَ تُحَدِّثُهُ
صلی اللہ علیہ وسلم جهت شنیدن حدیثی که رسیدہ است و اگر چه پیغمبر از آن
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا جِئْتُ لِحَاجَةٍ
از پیغمبر خدا میامدم بلکه از جهت حاجتی دیگر
قَالَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
گفت پس بدیدم من پیغمبر خدا صلوات اللہ علیہ و سلم را
يَقُولُ مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ فِعْلًا سَلَّكَ اللَّهُ بِهِ
گفت کسی که برود راه را که طلب کند در آن عملی بهر خدا او را
طَرِيقًا مِنْ طَرَفِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَعْيُنَهَا
برای از راه ایستادند و فرشتگان بر آن چشم می بندند از برای خود را
رِضًا يَطْلُبُ الْعِلْمَ وَإِنَّ أَلَمًا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُ مِنْ
بخت و عافیت طلب علم و بدیدم من عالمی که توبه نکرده باشد از برای او

در روایت است از کثیر بن قیس ر.م. گفت دوم من
جاء ساع إلى الدرة أي في مجد ومشق جاء رجل
شسته با رود و در رستم و سخن پس آمد و امر دے
فقال يا أبا الدرة أي إِيَّيْ جِئْتُكَ مِنْ مَدِينَةِ الرَّسُولِ
پس گفت ای ابا الدردا رسیدم من از شهر از مدینه پیغمبر
صلى الله عليه وسلم لِحَدِيثٍ بَلَغَنِي أَنَّكَ تُحَدِّثُهُ
صلی اللہ علیہ وسلم جهت شنیدن حدیثی که رسیدہ است و اگر چه پیغمبر از آن
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا جِئْتُ لِحَاجَةٍ
از پیغمبر خدا میامدم بلکه از جهت حاجتی دیگر
قَالَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
گفت پس بدیدم من پیغمبر خدا صلوات اللہ علیہ و سلم را
يَقُولُ مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ فِعْلًا سَلَّكَ اللَّهُ بِهِ
گفت کسی که برود راه را که طلب کند در آن عملی بهر خدا او را
طَرِيقًا مِنْ طَرَفِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَعْيُنَهَا
برای از راه ایستادند و فرشتگان بر آن چشم می بندند از برای خود را
رِضًا يَطْلُبُ الْعِلْمَ وَإِنَّ أَلَمًا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُ مِنْ
بخت و عافیت طلب علم و بدیدم من عالمی که توبه نکرده باشد از برای او

فِي السَّمَوَاتِ وَمِنَ الْأَرْضِ وَالْحَيَّ تَانِ فِي جَوْفِ الْمَاءِ
 در آسمان است و در زمین است و در میان آب
 وَإِنْ فَضَّلَ الْعَالِي عَلَى الْعَابِدِ كَفَضَّلَ الْقَمَرُ لَيْلَةَ
 و در عالم تعالیات عالم بر عالم دنیای لیل ماه شب
 الْهَدْرَ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ وَإِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةَ
 چهارم است بر اشیای همه کس و در پیوسته عالمان و دانشمندان
 الْأَنْبِيَاءِ وَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يَمُوتُوا أَمْثَارًا وَلَا دَرَمًا
 و پیغمبران اله و در پیوسته پیغمبران دارند که انبیا شدند و نثار دادند و درم را
 وَآمَّا وَرَثَةُ الْعِلْمِ مَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحَقِّهِ وَافِيًّا رَوَاهُ
 و کذا شد و رث علم را پس بیک گرفت علم را گرفت و تصحیح تمام رواد
 أَحَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ
 احمد و ترمذی و ابو داود و ابن ماجه
 وَالدَّارِمِيُّ وَاسْمَاءُ التِّرْمِذِيُّ قَيْسُ بْنُ صَكْرَةَ
 و دارمی و اسماء و ترمذی قیس بن صکره
 وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ
 علیه وسلم چون بسوزد آدمی بر جای نمود از او هر عملی که میکند

و در آسمان است و در زمین است و در میان آب
 و در عالم تعالیات عالم بر عالم دنیای لیل ماه شب
 چهارم است بر اشیای همه کس و در پیوسته عالمان و دانشمندان
 و پیغمبران اله و در پیوسته پیغمبران دارند که انبیا شدند و نثار دادند و درم را
 و کذا شد و رث علم را پس بیک گرفت علم را گرفت و تصحیح تمام رواد
 احمد و ترمذی و ابو داود و ابن ماجه
 و دارمی و اسماء و ترمذی قیس بن صکره
 و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله
 علیه وسلم چون بسوزد آدمی بر جای نمود از او هر عملی که میکند

و در آسمان است و در زمین است و در میان آب
 و در عالم تعالیات عالم بر عالم دنیای لیل ماه شب
 چهارم است بر اشیای همه کس و در پیوسته عالمان و دانشمندان
 و پیغمبران اله و در پیوسته پیغمبران دارند که انبیا شدند و نثار دادند و درم را
 و کذا شد و رث علم را پس بیک گرفت علم را گرفت و تصحیح تمام رواد
 احمد و ترمذی و ابو داود و ابن ماجه
 و دارمی و اسماء و ترمذی قیس بن صکره
 و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله
 علیه وسلم چون بسوزد آدمی بر جای نمود از او هر عملی که میکند

و در آسمان است و در زمین است و در میان آب
 و در عالم تعالیات عالم بر عالم دنیای لیل ماه شب
 چهارم است بر اشیای همه کس و در پیوسته عالمان و دانشمندان
 و پیغمبران اله و در پیوسته پیغمبران دارند که انبیا شدند و نثار دادند و درم را
 و کذا شد و رث علم را پس بیک گرفت علم را گرفت و تصحیح تمام رواد
 احمد و ترمذی و ابو داود و ابن ماجه
 و دارمی و اسماء و ترمذی قیس بن صکره
 و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله
 علیه وسلم چون بسوزد آدمی بر جای نمود از او هر عملی که میکند

وَعَنْ كَذِبٍ عَلَىٰ مَعْدَةٍ ۚ فَلْيَبْتَئِرْ مَقْعَدًا مِنَ النَّارِ

بہر کہ دروغ پر بندہ بدمن تھے اہل بیگہ گیری و مایہ نشست خود را انداخت

رواه البخاري وعنه قال قال رسول الله

مردان بخاری دہم از دے روایت است گفت مزدبگیر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَفْسٍ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً

عسیر اللہ علیہ وسلم تمسک کر لیں وہ دود و گردانندہ طاقی اندوہی

مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ

از اندهه ای دنیا آسایش و بهر دور گردانند خدایتعالی از اندهه ما از

كُتِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسِّرَ عَلَى مُعِيشَتِهِ رَأَى اللَّهَ عَلَيْهِ

شماره ۱۷۱ روز قیامت و سیکه انسان کرامت کار بخیر خفیه که درم خورای اقامت است

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ فِي

ہر حق تعالیٰ مدد دیا و اخوت و کبریا پر مشرک علی بن ابی طالب علیہ السلام

لَدُنِّيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبِيدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ

در دیوار آخرت و خدا کے نفاذے درباری گردن نبیہ ست اوام کہ نبیہ

وَيُؤْتِي عَوْنًا خَيْرًا مِنْ سُلُوكِ طَرِيقِ الْيَقِينِ عَلَيَّ سَهْلٌ لَكَ

درود می خواند و در خود آب و سبزه و گلابی را بر قلب پیچید و درو سحر را بر انسان مقصد نمی دانست

یہ طریقہ الیٰ الجنتہ وما اجتمع قوم فی بیت من بیوت اللہ

طیبات از این جهت که در این کتاب مذکور است

تصفیق مال نہایت عظیم و جودہ و کرامت و بایام و دولت و علم و راز و کرم و کرامت

بسم الله الرحمن الرحيم

کتابخانه عمومی و تخصصی حضرت امام خمینی (ره) - تهران

گفت که اگر چه بد گفتی

07 29 1961

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَوَاتِ

اسلم پر سید خدا پیغمبر و فرشتگان او و انسانان

وَالْأَرْضَ حَتَّى الْمُنَا فِي حُجْرَهَا حَتَّى الْوُتَّ لَا يَصْلُونَ

دزیشان نامور چه درسو - اخ فو و نامايي بهر سينه درو ديفرستند

عَلَى مُعَلِّمِ النَّاسِ الْحَبِירוْهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

ب. تعلیم گتہ خیر مردم را رادہ ترندی روایت است

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ان ابی ہریرہ رحمہ اللہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

الْكَلَامُ الْحَكِيمُ وَاللَّهُ الْحَكِيمُ فَمَحَبَّتُ وَجَدَهَا فَهُوَ

سبب علم و حکمت چیز کم شد و حکمت پس هر جا که یافت آن کلمه را پس حکیم

أَخِي يَهَادَوَاهُ الزَّمِينِي وَابْنُ مَاجَةَ وَعَيْنُ

سبزوآوردی از است بان که رواه سردی ما بن اعجمه و روایت است از

ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه

ابن عباس رضی اللہ عنہما فرماتا ہے: یہ غذا جس کے اندر

وَسَلِّمْ نَبِيًّا ۖ وَاجِدْ أَشَدَّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ أَلْفِ

دستم بی لطفی ستم راست بر شیطان از هزار

عَابِدُوا اللَّهَ الْيَوْمَ وَابْتَغُوا مَجَادَةً لَكُمْ فِيهِ

نمایه روان برمدی و ابن احمه و روایت است از انس

کتابخانه ملی افغانستان

ان یزید است خدوہ

انہی میں سے ایک شخص نے کہا کہ میں نے ایک بار ایک شخص کو دیکھا تھا جو ایک

... و ...

ملفوظات پیران کرامت علیہ السلام

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

بسم الله الرحمن الرحيم

أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابوداؤد وروایت است از معاذ بن عمرو گفت بدو رسیدند پسر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

وَسَلَّمَ فَهُنَّ مِنَ الْأَعْلَاطِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

و سلم بھی کرد از اعطیات یعنی از مغالطات رواہ اجداد و روایت است

أَنى هَوِيْرَةٌ فِي رَأْيِهِ يُوشِكُ أَنْ يَضْرِبَ النَّاسَ كِبَادَ

انزال اسرار و افشاء الحقائق روایت نزدیکی که می بینند مردم می دانند

الْأَبِلُ يَطْلُبُ مِنَ الْعِلْمِ فَلَا يَحْدُثُ أَحَدًا عِلْمَ

شماره اول و دوم از کتاب در دسترس نیست

مِنْ عِلَالِ الْوَيْلَةِ وَالْأَيْمِ

سید بن ابی طالب (ع) کے بارے میں

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...

است و هر کس که بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...
 یا ایها الذی هدانا لهذا...

وَعَنْهُ يَتِمُّ أَعْلَمُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْعُثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى دَارِ كُلِّ

پیغمبر خدا تحقیق خدا را بفرستد بر این امت بر هر

مِائَةِ سَنَةٍ مِنْ مُبَيِّدٍ لِمَا دَبَّيْهَارَ الْاِبْدَاءِ وَدَوْرٍ

صد ساله که هرگز نمی ماند بر آنکه در راه ابد و دور است

الْحَسَنُ مُرْسَلًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حسن روایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

مَنْ جَاءَهُ الْمَوْتُ وَهُوَ يَطْلُبُ الْعِلْمَ يُجْعَلُ بِهِ الْإِسْلَامُ

کسی که بیاید مرگ او را حال کند و طلب کند علم را، زنده گردد و آن اسلام است

فِيهِ وَبَيْنَ التَّيْمِينَ دَرَجَةٌ وَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ سَرَادُ

پس میان ایمان و تئیم یک درجه است در بهشت است

الذَّارِي وَعَنْ أَثَلَةٍ بْنِ الْأَسْقَعِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

داری روایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ فَادْرَكَهُ كَانَ لَهُ

صلوات الله علیه و سلم کسی که بطلب علم دریا باز آید بهشت مدو را

كَفَلَانٍ مِنَ الْأَجْرِ فَإِنْ لَمْ يَدْرَكَهُ كَانَ لَهُ كِفْلٌ مِنَ الْأَجْرِ

دو کفیل از آفتاب پس اگر دریا باز آید بهشت مدو را و اگر یک کفیل

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...
 وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...
 وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...
 وروایت است از دوسه در آنچه میگویند از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اینست که هر کس در روز قیامت بگوید یا ایها الذی هدانا لهذا...

۲

[illegible]

سَأَلَ الدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه دارمی در دایه است از ابی هریره ^{رضی الله عنه} گفت فرمود بنیبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ عَمَلِهِ

وَحَنَانِهِ بِمَقْرُونَةٍ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَشْرُهُ وَوَلَدًا

دانشجویی با سبزه دوسه بعد از نماز که غلبت کرده است اوراد پراکنده کرده و گفت که من را دو فرزند صالحا ترکے اور مصحفاً و ترثه اور مسجد ائینا اور بیتا۔

نیکو کار که گذشت اورایا مصحفی که هارث گذشت اورایا مسجدی که کنیز گذشت
لَا بِنَ السَّبِيلِ بَنَاءً أَوْ نَهْرًا أَوْ جُرَا أَوْ صَدَقَةً أَخْرَجَهَا

کبریا صافرا با گرد دامت این بر که روان ساخت آنرا یا صدق که بیون آوردن

دَوَا الْإِبْنِ مَلَجَةٍ وَابْتِهَاقِي فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ

رواه ابن ماجه و سفيان
و رجب الدين
و عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَوْحَى إِلَيَّ

ایک ایسی قوم ہے جس کی ہر طرف سے

[illegible]

مِنْهَا دَوَى الْبَيْهَقِيِّ الْأَحَادِيثُ الثَّلَاثَةُ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَقَالَ

ازان روایت کرد بیهقی این بر سه حدیث را در شعب الایمان و گفت

قَالَ الْإِمَامُ أَحْمَدُ فِي حَدِيثِ أَبِي الدَّرْدَاءِ هَذَا مَثْنٌ مَشْهُورٌ فِيهَا

گفت امام احمد در حدیث ابی در داء مثنی این حدیث مشهور است در بیان

بَيْنَ النَّاسِ لَيْسَ لَهُ إِسْنَادٌ وَحَسْبُكَ عَنْ عَوْنٍ قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ

مردم و نیست موی اسناد و حسیست از عون گفت گفت عبد الله

ابْنُ مَسْعُودٍ مِنْهُ مَنْ لَا يَتَّبِعَانِ صَاحِبُ الْعِلْمِ وَصَاحِبُ الدُّنْيَا

ابن مسعود و نه در حدیث سیر می شوند اهل علم و اهل دنیا

وَلَا يَتَّبِعُونَ أَمَّا صَاحِبُ الْعِلْمِ فَيَزِدُّهُ رِضًا لِلرَّحْمَنِ وَأَمَّا

و نه پیرو نیستند این هر دو اما صاحب علم پس زیاده میکند خوشنودی خداست هر دو را و لیکن

صَاحِبُ الدُّنْيَا فَيَتَمَادَى فِي الطُّغْيَانِ ثُمَّ قَرَأَ عَبْدُ اللَّهِ كَلَامَاتٍ

صاحب دنیا پس بخت میبرد در سر کشی از خواند عبد الله این آیه را و حاضر بر آید

إِلَّا نَسَانَ كَيْطَغِي أَنْ تَرَاهُ اسْتَغْنَى قَالَ وَقَالَ الْآخِرَ

آدمی از حد میگردد و غیبت می بیند خود را از محو شده گفت و گفت بار دیگر

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَعَنْهُ

چرا این نیست کسی ترسند از خدا عالمان اند بدان روایه دارمی و روایت است از ابو

مُوسَى قَالَ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ رَجُلَيْنِ

از موسی پرسید گفت پرسیدند پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم از حال دو مرد

كَانَا فِي بَنِي إِسْرَءِيلَ أَحَدُهُمَا كَانَ عَالِمًا بِصِلَةِ الْكِتَابَةِ ثُمَّ

که بودند در فرزندان یعقوب یکی ازان دو مرد بود عالم که میکرد از کتابت و یکی را پست

يَجْلِسُ فَيُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ وَالْآخِرُ يَصُومُ الْفَهَارَ وَيَقْوُمُ

می نشست پس می آموزد مردم را خیر و مرد دیگر صومعه می داشت بپوشد و نماز میکند ارد

اللَّيْلَ أَجْمَا أَفْضَلَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَضْلُ هَذَا
 در شب کدام یکی ازین دو مرد را فضیلت فرمود یعنی خدا صلی الله علیه وسلم زیادتی تو ابرار
 الْعَالَمِ الَّذِي يُصَلِّي الْمَكْتُوبَةَ ثُمَّ يَجْلِسُ فَيُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ عَلَى
 عالم که مقفش اینست که بگذازد و نماز فرض را بپوشی است و تعلیم میکرد مردم را عمل بران
 الْعَالَمِ الَّذِي يُصُومُ النَّهَارَ وَيَقُومُ اللَّيْلَ كَفَضْلِهِ عَلَيْنَا كُمْ
 مرد عالم که روزها صیامت بر دوزد و شبها از میگذارد و شبها بپوشی است و تعلیم میکرد مردم را عمل بران
 دَوَاهُ الدَّارِ فِي بَابٍ مَا جَاءَ فِي عِلْمٍ بِأَكْمَلِ شَرِّ الْعُلَمَاءِ
 در راه دارمی باب احادیثی که وارد شده است در علم با عمل و بدترین علمای
 أَقْرَأْتِ مِنْ أَخْذِ الْمَاءِ هَوْنَهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمِهِ وَخَتَمَ
 ایادیمی کسی را که بعد خود گرفته است خواش نفس خود را و اگر او را خدا با وجود دانش و تیر بیند و
 عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ جَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً مِّنْ يَّهْدِيهِ مِنْ
 بر گمشوار و دل او و بیند او را بر چشم او پرده پس کیت که راه نماید او را
 مِّنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ هَ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْإِثْمِ وَتَنْسَوْنَ
 عباد خدا آیا پسند میکنید ای سفیرانید مرغان را بیک کار و فراموش میکنید
 أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ
 توحش بر او دشمن میباید کتاب ایامنی پسند و روایت است از ابی هریره ر.ه
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَثَلُ عِلْمٍ لَا يَنْتَفَعُ بِهِ
 گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم مثال علم که نفع گرفته نمی شود بوسه
 كَمَثَلِ كَنْزٍ لَا يَنْفِقُ مِنْهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالدَّارِمِيُّ
 همچو مال بچسب است که داده نمی شود از دوسه در راه خدا ر.ه احمد و دارمی
 وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ شَكِّ
 و روایت است از علی ر.ه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم روز شک

چند حدیث صحیح

چند حدیث صحیح

أَنْ يَأْتِيَ عَلَى النَّاسِ نَمَانٌ لَا يَبْقَى مِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا اسْمُهُ

کریا پید بر مردم دوزگادے کرباقی نماند از دین مگر نام او

وَلَا يَبْقَى مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا رَسْمُهُ مَسَاجِدُهُمْ عَامِرَةٌ وَهِيَ خَرَابٌ

و باقی نماند از قرآن مگر آئین دس مسجد کے ایشان آباد است حال کما اسمی و بکلت

مِنَ الْهَدْيِ عُلَاءُ هُمْ شَرُّ مَنْ تَحْتَ أَيْمِ السَّمَاءِ مِنْ عِنْدِهِمْ

از هدایت و دشمنان ایشان بدترین مردم اند که زیر آسمان اند از نزد ایشان

تَخْرُجُ الْفِتْنَةُ وَهِيَ تَعُودُ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ

بیرون می آید فتنه و بازگردد در ایشان باز میگردد روایت کرد سبکی در شعب ایمان ابن حدیق را

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

تَعُودُوا إِلَیَّ مِنْ جُبِّ الْحُزْنِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بناہ جوید کنجا از جب حزن گفتند ای پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمُوا مَا جُبُّ الْحُزْنِ قَالَ وَادٍ فِي جَهَنَّمَ تَعُودُ مِنْهُ جَهَنَّمُ كُلُّ

و سلم چه عجب حزن فرمود وادی است در دوزخ پناه سچوید از دوسے دوزخ

يَوْمٍ أَرْبَعٌ مِائَةً مَرَّةً قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ يَدْخُلُهَا قَالَ

چهار روز یا صد مرتبه گفت شد ای پیغمبر خدا که می داید آن را فرمود

الْقَرَاءَةُ الْمُرَاوُونَ بِأَعْمَالِهِمْ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَكَذَا ابْنُ مَاجَةَ

قرآن خوانندگان را کندگان عملی خود رواه ترمذی و همچنین ابن ماجه

وَنَرَادُ فِيهِ وَإِنْ مِنْ أَبْغَضِ الْقُرْآنِ إِلَى اللَّهِ الَّذِينَ يَزُورُونَ الْأَمْرَاءَ

و زیادہ کہ در آن حدیث این کلام را و بدترین کلمه از جمله کلمات بدترین قرآن بوی خدا آن کسان اند که ملاقات میکنند

قَالَ الْحَارِثِيُّ يَعْنِي الْجُورَةَ وَعَنِ الْحُسَيْنِ قَالَ الْعِلْمُ عِلْمَانِ

گفت حارثی مراد با امر با برانند و روایت است از حسین گفت علم دو علم است

فَعِلْمٌ فِي الْقَلْبِ فَذَلِكَ الْعِلْمُ النَّافِعُ وَعِلْمٌ عَلَى اللِّسَانِ فَذَلِكَ حُجَّةٌ

پس یک علم علم است که در دل است پس آن علم است سودمند و دیگر علم است که بر زبان است پس این علم حق

اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى ابْنِ أَدَمَ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَعَنْ زِيَادِ بْنِ

خدا است بر آدمیان که بدان الزام خواهد داد ابن آدم را رواه الدارمی و روایت است از زیاد بن

حَدِيثُ قَالَ لِي عُمَرُ بْنُ هَاشِمٍ هَلْ تَعْرِفُ مَا يَهْدُمُ الْإِسْلَامَ قُلْتُ لَا قَالَ

حدیثی که گفت مرا عمر بن هاشم ایابی شناسی چه چیزیست که بکشد پای اسلام را گفت من نمی شناسم گفت عمر بن

يَهْدُمُهَا ذَلَّةُ الْعَالِمِ وَجِدَالُ الْمُنَافِقِ بِالْكِتَابِ حُكْمُ الْأَئِمَّةِ

می کشد پای اسلام را الفزین عالم و نزاع منافقان بکتاب خدا و حکم کردن ائمه و جور

الْمُضِلِّينَ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَبِي الذَّرْدَاءِ رَضِيَ قَالَ إِنْ مِنْ

که گمراه کننده گان خلق اند رواه دارمی و مرویست از ابی ذر ع گفت هر سستی که از جمله

أَشْرَ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مِثْلُ يَوْمِ الْقِيَامَةِ عَالِمٌ لَا يَنْتَفِعُ بِعِلْمِهِ رَوَاهُ

بدترین مردمان نزد خدا است تعالی از روی مرتبه روز قیامت عالمی است که فایده نیکی از علم خود رواه

الدَّارِمِيُّ وَعَنْ الْأَخْوَصِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَأَلَ رَجُلٌ النَّبِيَّ

دارمی و روایت است از اخوص بن حکیم از پدرش گفت پرسید مردی پیغمبر خدا را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الشَّرِّ فَقَالَ لَا شَيْءَ لَوْ نِي عَنْ الشَّرِّ وَسَلَوْنِي

صلی الله علیه وسلم از بدی پس فرمود پرسید مرا از شر و پرسید مرا

عَنِ الْخَيْرِ يَقُولُهَا ثَلَاثُ أَثَرٍ قَالَ أَلَا نَ شَرَّ الْمَشْرِ شَرُّ أَرْأُ الْعُلَمَاءِ وَإِنْ

از خیر فرمود این کلمات است هر چه بود یا بدستی بدترین بدان بدان علما اند و بدستی که

خَيْرُ الْخَيْرِ خَيْرُ الْعُلَمَاءِ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ وَعَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُمرِ بْنِ

نیکیترین نیکیان میان علما اند رواه دارمی و مرویست از سفیان بن عوفی که عمر بن

الْخَطَّابِ قَالَ لِكَيْبٍ مَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ قَالَ الَّذِينَ يَتَمَلَّوْنَ بِمَا يَعْلَمُونَ

خطیب گفت که بگوید که اگر کسیستند خداوندان علم گفت آنکسان اند که عمل میکنند با آنچه علم دارند

قَالَ فَمَا أَخْرَجَ الْعِلْمُ مِنْ قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ قَالَ الطَّمَعُ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ

گفته پس چه چیز بیرون میبرد از دلهاست علم را گفت طمع بیرون میبرد رواه الدارمی

وَعَنْ الْأَعْمَشِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّهُ الْعِلْمُ

در روایت است از اعمش گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم آفت علم

النَّسِيَانُ وَاصْأَعَتْهُ أَنْ تُحَدِّثَ بِهِ غَدْرَ أَهْلِهِ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ مُرْسَلًا

فراموشی است و ضایع گردانیدن علم است که حدیث کنی علم را باین دلیل رواه دارمی بطریق مرسل

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ صَاوُوا الْعِلْمَ

در روایت است از عبد الله بن مسعود گفت بود که اگر اهل علم نگاه میداشتند علم را

وَوَضَعُوهُ عِنْدَ أَهْلِهِ لَسَادُ وَايَهُ أَهْلُ نَهَائِمِهِمْ وَلَكِنْ تَمَرَّدَ لَوْ

و می نهادند علم را نزد اهل آن بر آئینه میزدند و بسبب علم اهل زمان خود را و لیکن اهل دنیا عقیده علم را

لَا أَهْلُ الدُّنْيَا لَنَا وَايَهُ مِنْ نَبَا هُمْ فَمَا نُوَاعِلِيهِمْ سَمِعْتُ نَبِيَّكُمْ

مرا اهل دنیا را تا بیایند بای علم چرب از دنیا بیا نشان پس حواشی منزه این تا تمام پیغمبر خدا را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ جَعَلَ الْهُمُومَ مَهْمًا وَاحِدًا هُمُ اخْرَجَتْهُ

صلی الله علیه وسلم میفرمود کسی که بگرداند قصه های خود یک قصه که قصه اخراج است

كَفَاهُ اللَّهُ هَمُّ دُنْيَاهُ وَمَنْ تَشَعَّبَتْ بِهِ الْهُمُومُ أَخْوَالُ الدُّنْيَا

بسنده کند او را خدا اشغالی مقصود دنیا است و یا کسی که پریشان گرداند او را قصه های اول و احوال دنیا است

لَمْ يُبَالِ اللَّهُ فِي آيٍ أَفْدَيْتَهَا هَلَكَ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

بالح و بر و الله و خدا که در کدام یکی از او ایمان است دنیا هلاک گردد رواه ابن ماجه در روایت است از

ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَنَا سَأَ

ابن عباس را گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بدرستی که بعضی مردم

مِنَ امَّتِي سَيَتَفَقَّهُونَ فِي الدِّينِ وَيَقْرَءُونَ الْقُرْآنَ وَيَقُولُونَ

از امت من نزدیک باشد که فقیه شوند در دین و خوانند قرآن را و میگویند

نَاتِي الْأَمْرَ أَفْضَيْبُ مِنْ نُبَاهُ وَنَعْتَرُ لَهُمْ بِدِينِنَا وَلَا يَكُونُ

هم ایچ امر ارا پس میریم بهنیزه از نیاه ایشان و گوشه میگیم از ایشان باین معنی شود

ذَلِكَ كَمَا لَا يَجْتَنِي مِنَ الْقِتَادِ إِلَّا الشُّوْكَ كَذَلِكَ لَا يَجْتَنِي مِنْ قُرْبِهِمْ

آن چنانکه چیده نمی شود از درخت خار دار مگر خار و همچنین حاصل نمی شود از قرب آنها

الْإِقْتَالَ مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَاحِ كَأَنَّهُ يَعْنِي الْخَطَايَا وَأَيْنَاجَةً وَعَنْهَا

مگر گفت محمد بن صباح گویا میخواهد ازان کنایه را رواه این ماجه و روایت از وی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ عَلَيْهِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بدینکه نخستین مردی که قلم گرفته شود در روز

يَوْمِ الْقِيَمَةِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَةً فَعَرَفَهَا فَقَالَ

روز قیامت کسی که شهادت داده راه خدا پس از او می شود پس می شناسانند همان نعمت که خود را از ایشان شناسانند پس

فَمَا عَمِلَتْ فِيهَا قَالَ قَاتَلْتُ رَفِيقَكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ قَالَ كَذَبْتَ

پس از این که چه کردی در آن روز گفت کشته نمودم رفیق خود را تا که شهادت دهم بر او گفت دروغ گفتی

وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَن يُقَالَ جَرِي فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ

و لیکن تو کار را کردی برای آنکه گفته شود که رفیق خود را کشته نمودی پس گفتند پس امر شد که او را بکشند و پس کشیده شود

عَلَى دَعْبِهِ حَتَّى الْتَقَى فِي النَّارِ وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ

بر روی خود تا آنکه انداخته شود در آتش و در آن روز مردی که آموخت علم را و آموخته اند آموخت

الْقُرْآنَ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَةً فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا قَالَ

قرآن را پس از او آورده شود و او را شناسانند پس او را شهادت دهند و آن نعمت را که خود را از ایشان شناسانند پس

تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ الْقُرْآنَ قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ

آموختم علم را و آموخته اند و قرآن را در دهان خود می گوید خدا تعالی دروغ گفتی و لیکن تو

تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ إِنَّكَ عَالِمٌ وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئِي

علم آموختی تا اینکه گفته شود تحقیق که تو عالمی و خواندی قرآن را تا اینکه بگویند مردم که فلان خواننده قرآن است

فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمْرِي بِهِ فَصَبَّ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى اتَّقَى فِي النَّارِ وَجْهَ جُلِّ وَسَّعَ

پس گفتند که: شد پندار کرده شود بهیچت ای یک کشته شود بر روی تا آنکه از آتش شود و در روز و در یک در یک در آنکه است

اللَّهُ عَلَيْهِ الرِّزْقُ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ فَأَتَى بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَةً

خدا بر وی روزی داده است و او را گونه از گونه ای مال را بر وی داده شود و او را پس از آنکه سازد خدا او را نعمت است

فَعَرَفَهَا قَالَتْ فَمَا عَمِلْتَ فِيمَا قَالَ مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ

پس مشاهده آن نعمت را دید پس چه عمل کردی در کار این نعمت میگویم از آنکه از دستم رهای را که دست داری تو که مرا میبخشد

فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيمَا لَكَ قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِي قَالَهُ هُوَ

در آن مگر آنکه صرف کردم در آن برضای تو میگردد بر خدا تعالی روح گفتی و میگردد بر این کار تا آنکه گفته شود که او

جَوَادٌ فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمْرِي بِهِ فَصَبَّ عَلَى وَجْهِهِ ثُمَّ اتَّقَى فِي النَّارِ وَرَأَاهُ

سخی است پس تحقیق شد پندار کرده شود بهیچت وی پس شیده شود بر روی خود و از آتش شود و او را

مُسْلِمٌ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

مسلم در روایت است از عبد الله بن عمر در گفت فرموده پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ أَنْتَزَاعًا يَنْزِعُهُ مِنَ الْبَيَادِ وَلَكِنْ يَقْبِضُ

و مسلم در سببیکه خدا نمی گیرد علم را بطریق کشیدن که کشد آنرا از دست بندگان ولیکن باز میگیرد

الْعِلْمَ يَقْبِضُ الْعُلَمَاءُ حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ سُرْعًا وَسَا

علم را میبرند علم را تا آنکه چون باقی نگذرد پیغمبر عالمی را میگیرد مردم سران

جُمَا لَا تَسْكُنُوا فَا تَوَابِعُوا بَعْضُكُمْ فَبُذِلُوا وَأَضَلُّوا أَمْتَفَقَ عَلَيْهِ وَعَنْ

جمعه را باقیان را پس بر سریده پس نموی بر چند بیاید پس مردم گمراه میشوند و دیگر آنرا گمراه میکنند متفق علیه و از

إِنِّي هَرَبَةٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سُرِعَ عَنْ عِلْمٍ

ای هربزه را گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و سلم کسیکه بر سریده شود از علم

عَلِمَ تَرَكْتَهُ الْجَوْهَرُ الْقِيمَةُ بِالْجَاهِ مِنْ نَارٍ رَوَاهُ أَحْمَدُ

که میداند آنرا بر سریده باشد آنرا گمراه کرده شود در دین او روز قیامت از آتش و در آخر راه احمد

وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَرَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

و ابوداؤد و ترمذی و رواه ابن ماجه و روایت است از عبید بن

مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ لِيُجَارِيَ بِهِ

مالک رح گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسی که طلب کند علم را تا که بهر ای کندی علم را را

الْعُلَمَاءَ أَوْ لِيُمَارِيَ بِهِ السُّفَهَاءَ أَوْ يَصْرِفَ بِهِ وُجُوهَ النَّاسِ إِلَيْهِ دَخَلَ

ان یا آنکه چنانکه بخواهد با علم جاهلان را یا بزدانان علم را در میان مردم بسوی خود در آورداور

إِنَّهُ النَّارُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَى ابْنُ مَاجَةَ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ

خدا را آتش دروغ رواه ترمذی و روایت کرد ابن ماجه از ابن عمر رح و روایت است از

ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ فِي الْقُرْآنِ

ابن عباس رح گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم هر که بگوید در قرآن تعجیب

يُرَآيَهُ فَلْيَتَّبِعْهُ مَقْعِدُهُ مِنَ النَّارِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَى ابْنُ مَاجَةَ عَنْ

از قیاس هر چه پس باید که بگوید جای نشستن خود را از آتش رواه ترمذی و روایت است از ابن ماجه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مَاتَ يَتْبَغِي بِهِ

گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه وسلم کسی که بیاموزد علمی را از پیش علی که طلب کند شود بهر آن علم

وَجَهُ اللَّهِ لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنَ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عَرَفَ

ذات الهی نیاموزد آن علم را مگر آنکه بپسندد پس آن علم متاعی را از دنیا نیاید آنکس بوی

الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَنْبَغِي رَجْمُهَا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

بهشت روز قیامت رواه احمد و ابوداؤد و ابن ماجه

وَعَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از اسامه بن زید رح گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

يُجَاءُ بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْبَابُهُ فِي النَّارِ

آورده شود مردی روز قیامت پس انداخته شود در آتش پس بیرون آید بیعت رود با کسی او را آتش

فِيحْنُ فَمَا كُطِنَ الْحَارِ بِرَحَاهُ فَيَجْتَمِعُ أَهْلُ الدَّارِ عَلَيْهِ فَيَقُولُوا يَا

پس آس میگردد و با هم میگویند آس کردن خوب است یا خدایس که اینها اهل دوزخ را آمدند پس بگویند ای

فَلَانُ مَا شَأْنُكَ الْيَسَ كُنْتَ تَأْمُرُنَا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَانَا عَنِ الْمُنْكَرِ

فلان چه حال هست ای بنود تو که امر میکردی ما را بمعروف و نهی میکردی ما را از منکر

قَالَ كُنْتُ أَمُرُكُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آئِيَهُ وَانْهَيْكُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَتِيَهُ

میگوید آمد بودم من که امر میکردم شما را بمعروف و نهی میکردم شما را از منکر و خود میکردم آنرا

مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

متفق علیه وروایت از انس از پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم گفت

رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي رَجُلًا لَقَرْتُ شِفَاهُ هُمْ بِمَقَانِضٍ مِنْ نَارٍ

دیدم من شبی که بهیر کشانیدم از او مان را که برپه چشمه لبهای او شان از مقاض های آتش

قُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِئِيلُ قَالَ هَؤُلَاءِ خُطَبَاءُ مِنْ أُمَّتِكَ

گفتم من اینها کیان ایشان ای جبرئیل گفت ایشان خطیب هاند از امت تو که

يَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْإِثْمِ وَيَنْهَوْنَ أَنْفُسَهُمْ فِي شَرْحِ الشَّيْءِ

بودند امر کنندگان مردم را با ایثم و نهی میگردانند ذات های خود را رواه در شرح سنن

كِتَابُ الطَّهَارَةِ

این کتاب طهارت است

ع ۶۹۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ

ای مسلمانان چون برخیزید بوقت نماز پس بشوید رویهای خود را و دستهای خود را

إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ

تا آرایش و مسح کنید سرهای خود را و بشوید پایهای خود را تا پشتاتان تا انگشتان و اگر باشوید

جُنُبًا فَاطْهَرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ

با نجاست پس غسل کنید و اگر باشوید بیمار یا مسافر یا بیایه که از شما

مِنَ الْفَاطِمَةِ أَوَّلَ مَا سَمِعْتُ النَّسَاءَ فَلَمْ تَقْدِرْ وَأَمَاءٌ فَيَتِمُّوا أَصِيبًا

از طلا جا به یا اساس کرده باشد زان را پس نباید آب را پس قصد کند خاک

حَتَّىٰ أَفَاقَهُمْ أَبُو جَهْمٍ وَأَيَّدَكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ

تا که را پس سح کند بر او باشد خود دوست باشد خود از آن خاک نه سوره خاسته ای که شروع کند

مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ

طهارت دیگر بخواهد که از او طهارت تمام کند نعمت خود را بر شما تا شود که

تَشْكُرُونَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

تکر کند و روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَا يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا تَرْتَمِيهِ الدَّرَجَاتُ وَأَبْلَى

لا راه نشانم شمارا بر می کند محو میکند خدا تعالی بس که کنان را بدن بیکبار از پستی درجه ها را پاک کند آری

يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِنْ سَبَّحَ الْوُضُوءُ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثُرَتْ الْخَطَايَا إِلَى

یا رسول الله ای پیغمبر خدا فرمود تمام و کامل کردن وضو در هنگام مشقت و بسیار گناه ها به درشتن بوسه

السَّاجِدِ وَانتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ أَهْلُكُمْ

مسجد دار انتظار نماز بعد از نماز پس ایست رباط اهل راه مسلم

وَعَنْ عُثْمَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ

و روایت است از عثمان گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّىٰ يَخْرُجَ مِنْ

وضو کند و نیک کند وضو را بر آید گناهان او از بدن او تا آنکه می بر آید از

تَحْتِ أَظْفَارِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

بر زانوها موافق علیه روایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ الْمَوْمِنُ اسْلَمَ فَسَلِّ رُجْمَهُ

صلی الله علیه وسلم چون وضو کند بنده مومن با سلیم پس می شود دو سه خود را

در رباط نماز
در وقت وضو
در وقت نماز
در وقت انتظار
در وقت سجده

خَرَجَ مِنْ وَجْهِهِ كُلَّ خَطِيئَةٍ نَظَرَ النَّاسَ بَعَيْنَهُ مَعَ الْمَاءِ أَوْ مَعَ الْخَرَجِ

بیرون می آید از روی وی هر گناه که نظر کرده است بسوی آن گناه بهر دو چشم خود بهر آب یا با آغز

قَطَرِ الْمَاءِ فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ خَرَجَ مِنْ يَدَيْهِ كُلَّ خَطِيئَةٍ بَطَشَتْهَا

قطره از قطره باشد آب پس چو می بخورد بهر دو دست خود را بیرون می آید از دست و هر گناهی که سبقت آن گناه را

يَدَاهُ مَعَ الْمَاءِ أَوْ مَعَ الْخَرَجِ قَطَرِ الْمَاءِ فَإِذَا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خَرَجَ كُلُّ

هر دو دست او بهر آب یا بهر آغز قطره از قطره های آب پس چون می بخورد بهر دو پا باشد خود بیرون می آید بهر

خَطِيئَةٍ مَشَتْهَا رِجْلَاهُ مَعَ الْمَاءِ أَوْ مَعَ الْخَرَجِ قَطَرِ الْمَاءِ حَتَّى يَخْرُجَ

گناهی که رفته است بسوی آن هر دو پا باشد او بهر آب یا با آغز قطره از قطره های آب تا بیرون می آید

نَقِيًّا مِنَ الذُّنُوبِ إِيَّاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عُثْمَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

از همتای من و صوابی از گناهان رواه مسلم در روایت از عثمان بن عفان گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ امْرِءٍ مَسَلَ تَحْضُرَ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ

صلی الله علیه وسلم نیست هیچ مردی مسلمان که حاضر می شود و در وقت نماز فراموش

يَفْحَسُ وَضُوءَهَا وَخُشُوعَهَا وَرُكُوعَهَا إِلَّا كَانَتْ كَفَّارَةً لِقَبْلِهَا

پس نیک میکند وضو نماز را و نیک میکند خشوع نماز را و نیک کند رکوع نماز را این نماز کفاره مرا بخیزد را که پیش

مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَمْ يَفُتْ كَبِيرَةٌ وَذَلِكَ الذَّهْرُ كُلُّهُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

از این گروه است از گناهان ما دام که بوجد نماز و گناه بکبر و داد این کفاره بودن همیشه است رواه مسلم

وَعَنْ عُبَيْدِ بْنِ عَامِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از عبید بن عامر گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَتَوَضَّأُ فَيُحْسِنُ وَضُوءَهُ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ

نیست هیچ مسلمانی که وضو کند پس نیک سازد وضو خود را بستر یا ایستد پس بگذارد دو رکعت

مُقْبِلٌ عَلَيْهِمَا بِقَلْبِهِ وَوَجْهِهِ إِلَّا وَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

در حالیکه می پیش آید است بدان دو رکعت بدل خود در دو رکعت دیگر اگر واجب گوید و در این است رواه مسلم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أُمَّتِي

یَدْعُونَ یَوْمَ الْقِیَمَةِ غُرًّا مَجْجُلِیْنِ مِّنَ الْاَنَارِ الْاَوْضَاءِ فَمِنْ اَسْطِطَاعٍ مِنْكُمْ

خوانده شود در محضر علمائین از آثار و منوی پس کییک می تواند از شما

أَنْ يُطِيلَ عُزْرَتَهُ فَلْيَفْعَلْ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

که در از کند عزه خود را باید که بشود شفق علیه و از وی روانیست گفت فرمود پیر خدا صلی الله

عَلَيْكُمْ سَلَامٌ تَسْلَمُ الْجَنَّةُ مِنَ الْمُنَافِقِينَ وَتَسْلَمُ الْأَرْضُ مِنَ الْفُجَرَاءِ وَالْأُمَمُ

[illegible]

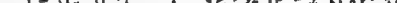
Handwritten musical notation on a staff.

فان بن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من اوصا

در روایت است از ابن عمر، گفت فرمود پیمبر خدا صلی الله علیه و سلم کسی که وضو سازد

عَلَيْكُمْ كُنْتُ أَكْثَرُ مَا أَدْرِي وَأَنَا الْتَمُّ وَفِي حَارِ

بر طهارت زمیشت بطورای وی و و نیکر رواد ترنیز می روایت است از عارفان

قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مفتاح الجنة الصلوة ومفتاح

گفت فرمود پس خدا صلی الله علیه و سلم یکده نیت و مقصد در آمدن آن نماز است و تکبیر

الصَّلَاةُ الطُّهْرُ وَالْأَحَدُ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ الصَّنَائِحِ قَالَ

خازنده را و طاعت است رواه احمد و رواست است از عده ائمه حسن و مجتهد گفت

— 2 —

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: إذا توضأ العبد المؤمن مضمض

فرمود بنیبر خدا صلی الله علیه وسلم چون دوزخ سد ذنبه
اسمان پس ای دین میکند

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

چہرہ می آئند گناہان از دہن دے دھون یعنی می افشاںد بیرون می آئند گناہان از

دست و پا بند شدن به این است و در روز قیامت
باین است و در روز قیامت
دست و پا بند شدن به این است

أَشْفَارِ عَيْنَيْهِ فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ خَرَجَتِ الْخَطَايَا مِنْ يَدَيْهِ حَتَّى تَخْرُجَ

موی ملک رو چشم او پس چون می شوید هر دو دست خود را بیرون می آید گمان از هر دو دست و گمان از بیرون می آید

مِنْ أَظْفَارِ يَدَيْهِ فَإِذَا امْسَحَ بِرَأْسِهِ خَرَجَتِ الْخَطَايَا مِنْ رَأْسِهِ حَتَّى

از ناخن های هر دو دست و پس چون مسح میکند بر سر خود بیرون می آید گمان از سر و گمان از سر تا آنکه

تَخْرُجَ مِنْ أُذُنَيْهِ فَإِذَا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خَرَجَتِ الْخَطَايَا مِنْ رِجْلَيْهِ حَتَّى

بیرون می آید از هر دو گوش و پس می شوید هر دو پا بیرون می آید گمان از هر دو پا و گمان از پا تا آنکه

تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِ رِجْلَيْهِ ثُمَّ مَشْيُهُ إِلَى الْمَسْجِدِ وَصَلَوْنُهُ

بیرون می آید از زیر ناخنهای هر دو پای او و پست بر می آید رفتن او به مسجد و نماز ادا کردن او

نَافِلَةٌ لَهُ رَوَاهُ مَالِكٌ وَالنَّاسِيُّ وَعَنْ أَبِي رَافِعٍ قَالَ أَهْدَيْتَ

نوافلی برای او که شنید از عثمان بن مالک و الناسی و عن ابی رافع قال اهدیت

لَهُ شَاةً فَجَعَلَهَا فِي الْقَدْرِ فَقَدْ خَلَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ

مراورد که سفند پس گرد آید آن که سفند را ابرار ارفع در ده گوسفند را و پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله پس فرمود

مَا هَذَا يَا أَبَا رَافِعٍ فَقَالَ شَاةٌ أَهْدَيْتَ لَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَطَعْنَتْهَا فِي

آن حضرت چیست ای ابی رافع گفت این گوسفند که هدیه نمودم خدمت شما ای رسول الله صلی الله علیه و آله پس گفت

الْقَدْرِ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ يَا أَبَا رَافِعٍ فَنَاولْتُهُ الذِّرَاعَ ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي

درین دگر فرمود آن حضرت ده مرا دست ای ابی رافع پس دادم آن حضرت را ذراع و پست فرمود ده مرا

الذِّرَاعَ الْأَخْرَ فَنَاولْتُهُ الذِّرَاعَ الْأَخْرَ ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ الْأَخْرَ

ذراع دیگر پس دادم آن حضرت را ذراع دیگر پست فرمود ده مرا ذراع دیگر

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا لِلشَّاةِ ذِرَاعَانِ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

پس گفت ای پیغمبر خدا اینی باشد که سفند را کرده ذراع پس فرمود مرا و پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَكَتَ لَنَاوَلْتَنِي ذِرَاعًا فَذِرَاعًا مَا سَكَتَ

علیه و سلم آگاه باش که سکت اگر خاموش میماندی مرا ذراع میداد و مرا ذراع می میداد و مرا ذراع می میداد

تُرَدَّ عَالِمًا فَمَتَّضَمَّصَ فَأَهْ وَغَسَلَ اطْرَافَ أَصَابِعِهِ ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى

پس طهارت نمود پس بضمض کرد آن مبارک خوراک و دست گرانهای ایشان خود را پیر بپشت دوش گذارد و مبارک را

ثُمَّ عَادَ إِلَيْهِمْ وَجَدَهُمْ كَمَا بَارَدَ أَفَّا كُلُّ شَرْدٍ دَخَلَ الْمَسْجِدَ

پس باز گشت بسوی اهل عیال و با ایشان پیر بپشت ایشان گشت سرد را پس بخورد و طهارت پست در آمد مسجد را

فَصَلَّى وَلَمْ يَمْسُ مَاءً دَوَاهُ أَخَذَ وَعَنْ أَبِي قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

پس گذارد نماز را و مس نکود آب را رواه احمد و روایت از انس رح گفت بود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ بَرَّطَلَيْنِ وَيَغْتَسِلُ بِالصَّاعِ جَمْعُ الْجَوَامِيعِ

صلی الله علیه وسلم که وضو میکرد از دو رطل و غسل میکرد از یک صاع در جمیع الجوامع

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی الدرداء رح گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

أَنَا أَوَّلُ مَنْ يُؤْذَنُ لَهُ بِالسُّجُودِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ يُؤْذَنُ

من اول کسی ام که دستوری داده شود در او را بسجده روز قیامت من چنین کسی ام که اذن گرفته شود

لَهُ أَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ فَإِنْ نَظَرَ إِلَى مَا بَيْنَ يَدَيْ فَاعْرِضْهُ مَقِي مِنْ بَيْنِ

بر او را که بردارد سر خود را پس نگاه کن بپشتت که ایستاده اند پیش و دست من پس شناس من خود را از میان

الْأَمْمَةِ وَمَنْ حَلَفِي مِثْلَ ذَلِكَ وَعَنْ يَمِينِي مِثْلَ ذَلِكَ وَعَنْ شِمَالِي

ایستاده و منیم از جانب پس پشت خود را مانند آن و منیم از جانب راست مانند آن و از جانب چپ

مِثْلَ ذَلِكَ فَقَالَ جَبَلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ تَعْرِفُ أُمَّتَكَ مِنْ بَيْنِ

مانند آن پس گفت مردی ای پیغمبر خدا چگونه شناسی امت خود را از میان

الْأُمَمِ فَمِنَ ابْنِ تَوْحِجٍ إِلَى أُمَّتِكَ قَالَ هُمْ عَرٌّ مُحْتَلُونَ مِنْ آثَرِ

امت و در میان مدینه مرید که در میان توح است تا امت تو گفت امت من نورانی پیشانی اند از نشانی

الْوُضُوءِ لَيْسَ أَحَدٌ كَذَلِكَ غَيْرُهُمْ وَأَعْرِفُهُمْ أَنَّهُمْ يُؤْتُونَ كِتَابَهُمْ

و وضو نیست هیچکس بدین صفت غیر ایشان و شناسم ایشان را بیکداده خود ایشان را تا ما به اعمال ایشان

بِأَيِّمَانِهِمْ وَأَعْرَفَهُمْ تَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ

بدست راست ایشان و ستاسم ایشان را با یکدیگر برود پیش پیش ایشان فرزندان ایشان رواه احمد

بَابُ آدَابِ الْخَلَاءِ

این باب در آداب بیت الخلا است

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا

مردیت از آلی ایوب انصاری گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم چون

أَتَيْتُمُ الْغَائِظَ فَلَا تَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ وَلَا تَتَدَبَّروْهَا وَلَكِنْ شَرِّقُوا

بیایید شما غنای حاجت را پس روئ نهید بپوشه قبله و نه پشت به پید بیاورید آن و لیکن رو بجهت شرق کنید

أَوْ غَرْبًا مَشْقُوعًا عَلَيْهِ وَعَنْ سَلَانَ قَالَ هَمَّ نَائِي عَنِ رَسُولِ اللَّهِ

یا حاجت غرب مشرق علیه و رویت از سلمان گفت می کرد و مارا بعضی پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَقْبِلَ الْقِبْلَةَ لِعَايِطٍ أَوْ بُولٍ وَأَنْ تَنْتَحِي

صلی الله علیه وسلم از روی آوردن بغیر برائے یا نماز و نشاء و از استنجاء کردن با

بِالْيَمِينِ وَأَنْ تَنْتَحِي بِأَقْلَمِنْ ثَلَاثَةِ أَجْحَادٍ وَأَنْ تَنْتَحِي بِرَجِيحٍ

بدست راست و از استنجاء کردن به کمتر از سه سنگ و می کرد از استنجاء کردن بهر گین

أَوْ يُعْظِمُوا عَنْ النَّبِيِّ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

یا با سخنان رواه مسلم و رویت از انس گفت انش که بود به پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

الله علیه وسلم چون در می آمد یا سه نماز را میگفت اللهم انی اعوذ بک من

الْحُبِّ الْخَبَائِثِ وَعَنْ أَبِي عُبَيْسٍ قَالَ مَوْلَانِي صَلَّى اللَّهُ

الحب و الخبائث و رویت از ابن عباس گفت که وقت پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَرُ بَنٍ فَقَالَ ائْتُمَا لِعَدْبَانَ وَمَا يَعْدَبَانِ فِي كَبِيرٍ

برو گور پس بجزود بر سیکو صاحب این دو گور را بگذراند و می شدند غذا بخانه می شود و بگیت

و این قسمی است که در کتب معتبره است

و این قسمی است که در کتب معتبره است

و این قسمی است که در کتب معتبره است

أَمَّا أَحَدُهُمَا فَكَانَ لَا يَسْتَرِي مِنَ الْبَوْلِ وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ لَا يَسْتَرِي

اما یکی از آن دو عالمش را نه بود که بپوشد دیگر در روایت دیگر مسلم راست که طلب نداشت نیکو کرد

مِنَ الْبَوْلِ أَمَّا الْآخَرُ فَكَانَ يَمِشِي بِالْيَمِيمَةِ ثُمَّ أَخَذَ جَرِيدَةً رَطْبَةً

از بول و اما دیگر پس بود که میرفت بسوی مردم بمن چینی پستری گرفت شامی از خرما که تر بود

فَشَقَّهَا بِنِصْفَيْنِ ثُمَّ غَرَزَ فِي كُلِّ قَبْرٍ وَاحِدَةً فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ

پس باز کرد آن شامی را به دو پاره پستری خلا بند در هر قبر یکی از آن دو پاره را پس گفتند ای پیغمبر خدا

لِمَصْنَعَتِ هَذَا فَقَالَ لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ يَكُنْ مُتَّفَقًا عَلَيْهِ

چرا کردی تو این کار ایس گفت کردم با شما که سبک گردانیده شود و خالی از آن دو قبر را که تر باشند متفق علیهم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اتَّقُوا

در روایت از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم بپرهیزید

اللَّاعِنِينَ قَالُوا وَمَا اللَّاعِنَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

از دو کافر که سبب لعنت میشوند گفتند چیست آن دو کافر ای پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

قَالَ الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ وَفِي عِلَلِهِمْ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

فرمود آن کافر که حاجت میکند در راه مردم بپارسی یا ایشان رواه مسلم و روایت است از

أَبِيهِ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ

ایشان را گفت بود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم چنان است که در راه در متروضا

تَزَعُ خَاتَمَهُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَقَالَ أَبُو دَاوُدَ هَذَا

همی کشید اکثری می نمود راه او ابو داود و ترمذی و گفت ابو داود این

حَدِيثٌ مُنْكَرٌ وَفِي رِوَايَةٍ وَضَعَهُ بَدَلٌ تَزَعُ وَعَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمٍ قَالَ

حدیث منکر است و در روایت دیگر وضع بدله تزع و روایت از زید بن ارقم گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ هَذَا الْحُشُوشَ مُخْتَصَرَةٌ فَإِذَا آتَى

فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم چنان است که این یا جای مافروشین چو و شیا مین اند پس چون بیاید

أَحَدُكُمْ الْخَلَاءُ فَلْيَقُلْ عَوِذُ بِاللَّهِ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

یکی از شما یا محسنه را باید که چنان بجوید و گوید این کلمه را که اعوذ بالله من الخبث والنجاست رواه ابوداؤد

وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَلِيٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

واین ماجه و مرویست از علی رضی الله عنه گفت فرمود: میخامبر خدا صلی الله علیه وسلم

مِثْرًا بَيْنَ أَعْيُنِ الْحَيِّ وَغُورَاتِ بَنِي آدَمَ إِذْ دَخَلَ أَحَدُهُمُ الْمَنَاءَ

پرده در میان چشما ی جن و دانه ام شرم آدمیان چون در آید بکلی از شما محل قنای حاجت را اینست

يَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ وَ عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ لَمَّا قَدِمَ

که گویند بسم الله رواه ترمذی و روایت است از ابن مسعود رضی الله عنه گفت هرگاه که ۳۰ بار

وَقَدْ جِئْنَا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ أَمَّاكَ

ایمان پر یان بر آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفتند ای پیغمبر خدا بنی کن امت خود را

أَنْ يَتَجَبَّرَ أَعْظُمُ أَوْسَرُ وَتُهُ أَوْ حَمَمَةٌ فَإِنَّ اللَّهَ جَعَلَ لَنَا فَيَهْدِيَنَا

از استیجای کردن ایشان با ستمگران با آغوش تیر اندازان و گداخته‌ها را مادر این سرچرخ روزی

فَمَا نَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ ذَلِكَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

پسے بھی کرو مارا پیٹھا سے خدا صلوات

بَابُ السَّوَالِ

این باب در بیان مسواک کردن است

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرٌ

روایت است از عائشه رضی الله عنها گفت فرمود پیغامبر خدا صلی الله علیه و سلم ده خصلت

مِنَ الْفِطْرَةِ قَسْ شَارِبٍ اَعْفَاءَ النَّحْيَةِ وَالْيَتَاوُاْ وَاسْتِنْفَاقُ

از قضا است که تازه کردن سهلت و آموغذاشتن ریش و مسواک کردن و آب درمینی

الْمَاءِ وَقَسُّ الْأُطْفَارِ وَغَدْلُ الْبَرَّاجِمِ وَتَشْفُ الْأَيْتُ وَحَلْقُ الْعَانَةِ

کردن و گرفتن ناخپنا و مشتق بندای انگشتان و برکندن سوی بیل و ستردن موسی ز مار

<p>الَّتِي يُسَاقُ لَهَا عَلَى الصَّلَاةِ الَّتِي لَا يُسَاقُ لَهَا سَبْعِينَ ضِعْفًا وَ</p>	<p>سوال کرده شد بر کسی بر نماز که سوال کرده میشود بر او بیست و هفتاد و یک بار</p>
<p>الْبَيْهَقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَكَانَ مُحَمَّدُ بْنُ بَحِيحٍ بْنُ حَبَّانٍ قَالَ قُلْتُ</p>	<p>بیهقی در کتب ایمان و در حدیث از محمد بن بحی بن حبان رواست که گفت</p>
<p>لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ آيَةُ وَضُوءِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ</p>	<p>بن عبد الله بن عبد الله بن عمر آیه وضوء عبد الله بن عمر</p>
<p>لِكُلِّ صَلَاةٍ طَاهِرًا كَانَ أَوْ غَيْرَ طَاهِرٍ عَمَّنْ أَخَذَهُ فَقَالَ حَدَّثَنِي أَسَاءُ</p>	<p>برای هر نمازی طاهر باشد یا نه و نماز که گرفته است پس گفت که حدیث کرده و اساء</p>
<p>بْنْتُ زَيْدٍ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ حَنْظَلَةَ بْنَ أَبِي عَامِرٍ الْفَيْسَلِيَّ</p>	<p>بنت زید بن خطاب بر سید عبد الله بن حنظله بن ابی عامر الفیصلی</p>
<p>حَدَّثَنَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ أُمِّيًّا لَوُضُوءٍ لِكُلِّ</p>	<p>حدیث کرده اسانست زید را بر سید که آنحضرت صلی الله علیه و سلم بود امی و وضوء می نمود برای هر</p>
<p>صَلَاةٍ طَاهِرًا كَانَ أَوْ غَيْرَ طَاهِرٍ فَلَا شَيْءَ ذَلِكَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ</p>	<p>نماز با وضوء باشد یا نه و نماز که سخت آمد آن بر پیغمبر صلی الله علیه و سلم</p>
<p>عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُمِّيًّا لَوُضُوءٍ وَوَضَعَ عَنْهُ الْوُضُوءُ الْإِيمَانُ</p>	<p>علیه و سلم امی و وضوء می نمود و وضوء را بر او وضوء ایمان</p>
<p>حَدَّثَنَا قَالَ كَانَ عَبْدُ اللَّهِ يَرَى أَنَّ يَهُ قُوَّةَ عَلَى ذَلِكَ فَقَعَلَهُ حَتَّى</p>	<p>از جهت بی وضوء می گفت عبد الله می بیند که او قوت دارد بر آن پس می کرد آنکارا تا آنکه</p>
<p>مَا تَرَاهُ أَحْمَدُ كِتَابُ الصَّلَاةِ وَاقْبَلُوا الصَّلَاةَ</p>	<p>مرواه احمد این کتاب صلوة است و بپذیرید نماز را</p>
<p>وَأَقُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ</p>	<p>و بپردازید زکوة را و فرمان رسول را اطاعت کنید تا رحمت شود و در صبر استعین</p>

وَالصَّلَاةُ وَرَأَيْنَا الْكِبْرِيَاءَ الْأَعْلَى الْخَاشِعِينَ الَّذِينَ يَنْظُرُونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا

و خدا و بر آینه نماز و شواست که بر رفتنی کنندگان آنرا که میبایند که ایشان ملاقات خواهند کرد

رَبِّكُمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ح_ أَنْظُوا عَلَى الصَّلَاةِ الصَّلَاةِ الْوُسْطَى

باید و در کار خویش و آنرا که ایشان بوسه دی باز خواهند گشت شما حفظ کنید بر هر نماز دو نماز میانه

وَقَوْمُوا إِلَيْهِ قَانِتِينَ فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ

و ایستاده برای خدا فرمان بردار شده پس صبر کن بر آنچه میگویند و بپایان بگوشت پیش از طلوع آفتاب و در نماز و در نماز و در نماز

الشَّمْسِ قَبْلَ الْغُرُوبِ وَ مِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَ آذَانُ الْمَسْكُوتِ

آفتاب پیش از فرو شدن و در بعضی اوقات شب پس بپایان بگوشت خدا را و عقب نماز نیز

بَابُ مَا جَاءَ فِي الرَّغِيبِ فِيهَا

باب احادیثی که در مرغوب آن وارد شده اند

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ

بر آینه کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته و سعادتمند نماز و داد و آوند زکوة را مرا ایشان راست

أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ه_ أَتِمُّوا الصَّلَاةَ

نزد ایشان نزدیک و در کار ایشان دینت ترس و ایشان و نمایان اند و بپایان شوند پس از نماز را

لِدُلُوكَ الشَّمْسِ إِلَى الْغَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ

وقت زوال آفتاب به سیم و تا غروب شب لازم که قرآن خواند و در نماز و در نماز و در نماز

مَشْهُودٌ أَوْ عَنِ ابْنِ مَعْرُوفٍ عَنْ أَبِي بَكْرٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ سَأَلْتُ النَّبِيَّ

ما فرموده است از ابن مسعود رضی الله عنه گفتند پیغمبر خدا را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ قَالَ الصَّلَاةُ لَوْ قَتَلَهَا

صلوات الله علیه و سلم کدام عمل از اعمال محبوبتر است نزد خدا گفت نماز اگر اردن در وقتش

قَتَلْتُ فَمَا لِي بِالَّذِينَ قَتَلُوا شَرَّ أَيٍّ قَالَ الْحَمْدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

گفتم پس من که کشته شدم بکدام چیز و در راه خدا گفتند بپایان بگوشت در راه خدا

جزیه ۱۵

جزیه ۱۴

جزیه ۱۳

جزیه ۱۲

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ إِنَّ رَجُلًا أَصَابَ مِنْ أَمْرَاءِ قُبَلَةٍ فَمَا تَى

در روایت از ابن مسعود گفت پدر سخی که مردی رسید از نزلے بوسه را پس ۲ مد

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَهُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى وَآخِرُ الصَّلَاةِ

پیغمبر را صلی الله علیه وسلم پس بخواد آن حضرت را پس فرمود خستاد خدا تعالی این آیه را در این وقت بخواند

طَرَفِي النَّهَارِ وَنُفَاةٍ مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّحَابَاتِ

در هر دو طرف روز و یکبار از نماز چند ساعت که نزدیک بروزند پدر سخی که نیکبای می برنده بی بار را

فَقَالَ الرَّجُلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ هَذَا قَالَ يُجْمَعُ أَمَقِّي كُلِّمٍ وَفِي رِوَايَةٍ

پس گفت آن مرد ای پیامبر خدا که است این که فرمود آن حضرت می باشد است و در روایت دیگر این چنین است

لَنْ عَمَلٍ بِهَا مِنْ أَمَقِّي مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عُمَادَةَ بْنِ رُوَيْبَةَ

محمد بن ربه که عمل کند بهجات از است من متفق علیه و روایت از عماره بن ربه

قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَنْ يَكُنَّ النَّارُ أَحَدٌ

گفت شنیدم پیغمبر خدا را صلی الله علیه وسلم که میگفت البته در دنیا بد آنش در روز محشر را کسی که

مَلَاقِي قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ قَبْلَ غُرُوبِهَا يَقْنِي الْخَيْرَ وَالْعَصْرَ وَالْأَمْسِلُ

نماز کند که است پیش از طلوع آفتاب پیش از غروب آفتاب یعنی نماز فجر و نماز عصر را رواه مسلم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از ابی هریره که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

يَتَقَابُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ وَيَجْمَعُونَ فِي

در یک یک نفر و می آیند در میان شما جماعت در شب و جماعت در روز و جمع میکنند در این جماعت

صَلَاةَ الْفَجْرِ وَصَلَاةَ الْعَصْرِ ثُمَّ يُعْرِجُ الَّذِينَ بَأْتُوا فِيكُمْ فَيَسْأَلُهُمْ

نماز فجر و نماز عصر پس برآورد آن کسانی که شب کردند در میان شما پس می پرسد ایشان را

رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِهِمْ كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادَتِي فَيَقُولُونَ تَرَكْنَا هُمْ

پروردگارشان و حال آنکه وی تعالی از انحرافات باحوال بندگان میگوید گذشته این بندگان را پس میگویند گذشتیم از عبادت او

وَهُوَ يُصَلُّونَ وَآتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ مُتَّفِقُونَ عَلَيْهِ **وَعَنْ** يَهِيرَةَ

در حالتیکه ایشان نماز میکردند و آمدیم در حالتیکه ایشان نماز میکردند متفق علیه و مرویست از ابی هریره ۳۲

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْمَسْجِدِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم اگر به اند مردم توانایی که در اذان گفتن است

وَالصَّلَاةِ وَلَوْ كُنْتُمْ يَحْدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَأَسْتَهْمُوا وَ لَوْ

و در نماز گفتن صاف اول پستری نیابند مگر آنکه قرعه بینند از دربان بر آنکه قرعه می اندازند و اگر

يَعْلَمُونَ مَا فِي الشَّجَرِ لَأَسْتَبَقُوا إِلَيْهِ وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي الْعَتَمَةِ وَالصُّبْحِ

بدانچه در غنچه است که در شب روز روشن است بر آنکه پیشتر به سوی آن می روند و اگر بدانند قضیلتی که در تاریکی نماز عشاء و صبح

لَأَكُونُوا لَهُمْ وَ لَوْ حَبَّ أُمْتُقُوا عَلَيْهِ **وَعَنْهُ** قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

بر آنکه به حاجت آنرا آورده بر هر دوست و مینه متفق علیه و مرویست از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ صَلَاةٌ أَثْقَلُ عَلَى الْمُنَافِقِينَ مِنَ الْفَجْرِ وَالْمَشَاءِ وَ لَوْ

علیه و سلم نیست هیچ نمازی که بر منافقان از نماز یا عباد و نماز علقن و اگر

يَعْلَمُونَ مَا فِيهَا لَأَتَوْهَا وَ لَوْ حَبَّ أُمْتُقُوا عَلَيْهِ **وَعَنْ** عُثْمَانَ

بدانچه در آن است که در روز و نماز است بر آنکه می آمدند این دو نماز را اگر بطریق صواب باشد و مرویست از عثمان رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى الْمَشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم کسی که بخواند نماز عشاء را بجماعت

فَكَأَنَّمَا قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ

پس چنانکه نماز گذاردیم شب و کسی که بخواند نماز فجر بجماعت پس گویا نماز گذارد

كُلَّهُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ **وَعَنْ** سَلْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

تمام شب رواه مسلم و مرویست از سلمان گفت شنیدم پیغمبر خدا را صلی الله علیه

وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ غَدَا إِلَى صَلَاةِ الصُّبْحِ غَدَا بِرَأْيَةِ الْإِيمَانِ وَمَنْ غَدَا

و سلم می گفت کسی که بیدار شود و برود بوقت صبح ایمان در سینه که بیدار برود

إِلَى السُّوقِ غَدًا بِرَأْيِ إِبْلِيسَ رَوَاهُ أَبُو مَاجَةَ عَنْ أَبِي عُمَرَ قَالَ

یسوی بازار میرود و برایت آلبیس واه این ماجه و مرویست از ابن عمر رضی الله عنه گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اجْعَلُوا فِي بُيُوتِكُمْ صَلَواتِكُمْ

فرمود پنهان بر خدا صلی الله علیه و سلم بگردانید در خانه های خود چیزی را از نماز بار شما

وَلَا تَتَّخِذُوا مَثَقًا عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

و مگر به فانی می‌خورد را بخند گور مستحق عید و رویت از آبی برهبره رهنی آمده غنه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ

پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم کند یک تیرین بودن بنده از آفریدگار خود حاصل است در حالی که بنده

سَاجِدًا كَثُرُوا الدُّعَاءَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

سوره کافره است پس یاد کنید دعا در حال سوره رولاسلم و مرویت از وی رن گفت فرمود پینا پر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَرَأَ ابْنُ آدَمَ التَّجْدِيدَ فَجِدَّاءُ عَزَلُ الشَّيْطَانِ

صلی الله علیه وسلم میخواند آدمی زنا کرده سجده و سپس سجده میکند گوشه میگیرد و دیو لعین

يَتَّبِعِي يَقُولُ يَا وَيْلَتَى أَرَأَيْتُ إِنْ دُمُ السُّجُودِ فَسَجَدَ فَلَهُ الْجَنَّةُ وَأَمَرْتُ

در حالیکه میل به بیگماید اندوه امر کلاه آدمی نلاد بیچره پس سجده کرد پس نور ایشیت روزی باشد و امر کلاه قدیم من

بِالسُّجُودِ فَأَبَيْتَ فَلِيَ النَّارُ وَأَهْلُهَا مُلْكٌ وَعَنْ رَيْبَعَةَ بِنْتِ كَعْبٍ

بسمه پس بر بار آدم از سجده پس دوزی شد مرا آتش را و له مسلم و و له است از ریح برین کعبه رهنه

قَالَ كُنْتُ ابْنُ مَعْرُوسٍ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُهُ يَوْمَئِذٍ

حلفت بودم من کرب میگردم یا حضرت صلی الله علیه وسلم پس می آیدم برای آنحضرت آب و سمنو را

وَحَاجَّتِهِ فَقَالَ لِي سَلْ فَقُلْتُ أَسْأَلُكَ مَرَأَتَكَ فِي الْجَنَّةِ قَالَ وَغَيْرَ

و میگردم خدمتت ای دیگر او را پس فرموده: نخواه گفتیم میخوانم از تو براه تو بودن در پشت و سون چری دیگر نخواه

ذَلِكَ قُلْتُ هُوَ ذَاكَ قَالَ فَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ وَالْمُسْلِمِ

کہ این مرتبہ پس عقیقت گفتہ مقصود من ہیانت فرمود پس بارہ و مدد کن مرا بر نفس خود بد بسجاکونم سجد

عَنْ مَعْدَانَ بْنِ طَلْحَةَ قَالَ لَقِيتُ ثَوْبَانَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و درایت از معدان بن طلحه را گفت پیش آدم ثوبان را که از او کرده آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ أَعْمَلُهُ يُدْخِلُنِي اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ فَكَتَبَ

علیه وسلم بود پس گفتم خبر ده مرا از کاری که کنم آن کار را تا در آن راه در آمدن استخالی پس گفت که کار بهشت را پس نماز و روزه

ثُمَّ سَأَلْتُهُ فَكَتَبَ ثَوْبَانُ لِي الثَّلَاثَةَ فَقَالَ سَأَلْتُ عَنْ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ

پس پرسیدم او را پس گفت بر سه چیز است ازین عمل بهشت میرسد را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ فَإِنَّكَ لَا تَجِدُ لِلَّهِ

صلی الله علیه وسلم پس فرمود بر تو یاد دل بسیار سجده کنی پس بدست تو که گویی خدا را را

سَجْدَةً إِلَّا خَرَّكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةٌ قَالَ

سجده هر آنکه بر میدارد ترا خدا استخالی پس سجده های تو بزرگ کم میکند تا تو بسبب آن سجده نما از گناهات

مَعْدَانُ ثُمَّ لَقِيتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ مَسَّالْتُهُ فَقَالَ يُوشِكُ مَا قَالَ لِي ثَوْبَانُ

معدان پس ملاقات کردم ابو درود را پس پرسیدم او را نیز پس گفت مرا مانند آنکه گفت بود مرا ثوبان

رَأَى أُمَّ مِسْلٍ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَتْ الصَّلَاةُ نَحْمِينَ وَالْأُكْلُ

رواه مسلم و روایت است از ابن عمر که گفت بوده است نماز پنجاه رکعت و غسل

مِنَ الْجَنَابَةِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَغَسَلَ الْبَوْلَ مِنَ الثَّوْبِ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَلَمْ يَزَلْ

از جنابت هفت مرتبه و شستن تن او از بوی بول هفت بار پس همیشه بود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْأَلُ حَتَّى جُعِلَتِ اللَّحَاةُ خُمْرًا وَغَسَلَ

رسول خدا صلی الله علیه وسلم که سوال میکرد و تا آنکه گردانیده شده نماز پنجاه رکعت و غسل

الْجَنَابَةِ مَرَّةً وَغَسَلَ الثَّوْبَ مِنَ الْبَوْلِ مَرَّةً سَمَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

از جنابت یک مرتبه و شستن لباس از بول یک مرتبه رواه ابو داود

بَابُ مَا جَاءَ فِي إِثْمِ تَارِكِ الصَّلَاةِ

باب احادیثی که در او شده است در گناه ترک نماز

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ

وحدیث از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ گفتم شنیدم از پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہ می گفت بدستیک

أَوَّلَ مَا يَحْسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ فَإِنْ صَلَحَتْ

سخنن چنانیکہ محاسب کردہ بشود بسبب آن چہ پندہ روز قیامت از عمل و نماز است پس اگر درست نماز

فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَلْحَجَّ وَإِنْ فَدَتْ فَقَدْ غَابَ وَخَسِرَ فَإِنْ نَقَصَ مِنْ فَرِيضَتِهِ شَيْءٌ

پس چنانیکہ علاج و نجات یافت آن مردو اگر آن سہ سال نماز پس بقیہ نماز پیدا شد نماز پست از نقص شود از فریضہ

قَالَ الرَّبُّ تَبَارَكَ تَعَالَى أَنْظِرُوا أَهْلَ بَيْتِي مَنْ تَطَوَّعَ فَيُجَلِّ بِمَا أَمَّا أَنْتَقَصَ

وگویند پروردگار تبارک و تعالی بر بنیدایا هست بر بندہ مرا چہ از نفل تا کامل کردہ شود بسبب آن لعل بجز آن نقص شدہ است

مِنَ الْفَرِيضَةِ ثَوْبٌ يَكُونُ سَائِرُ عَمَلِهِ عَلَى ذَلِكَ فِي رِوَايَةٍ ثَوْرُ الزَّكَاةِ

از فقر من او پستری می باشد بانی عمل او بر این طور در روایت دیگر همچنین است پستری زکوة

وَمَثَلُ ذَلِكَ ثَوْرُ تَوَخُّدِ الْأَعْمَالِ عَلَى حَسْبِ لِكَ رِوَاةُ أَبِي دَاوُدَ وَسَرِوَاةُ

مانند آن پستری مواخذہ کردہ شود اعمال بر این طریق رِوَاةُ ابوداود و رِوَاةُ

أَحْمَدُ عَنْ وَجْدٍ وَعَنْ طَلْحِ بْنِ عَلِيٍّ الْخَفِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

احمد از روی و روایت است از طلح بن علی خفی رضی اللہ عنہ کہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى صَلَاةِ عَبْدٍ لَا يُقِيمُ فِيهَا صَلَاةَ

اللہ علیہ وسلم قبول نمی کند خدا ی بر نماز بندہ را کہ راست نمی کند استخوان پشت محو در ا

بَيْنَ خُشُوعِهَا وَمَجْدُودِهَا وَأَحْمَدُ عَنْ أَبِي عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در رکوع و سجود نماز رواہ احمد و روایت از ابن عمر رضی اللہ عنہما کہ گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي تَفَوُّتُهُ صَلَاةُ الْعَصْرِ تَكَاثُرُ آهْلِكُهُ

صلی اللہ علیہ وسلم آن کسی کہ فوت شود و او را نماز عصر گویا نقصان کردہ شد اهل خانه او

وَمَا لَهُ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ بُرَيْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و مال آنکس متفق علیہ و از بریدہ روایت است کہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَرَكَ صَلَاةَ الْعَصْرِ فَقَدْ حَطَّ عَلَيْهِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

عبدوسلم ترک کند نماز عصر دیده و دانسته پس حلقه باطل شود تمام عمل او رواه بخاری

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ أَوْصَانِي خَلِيلِي أَنْ لَا أَشْرَكَ بِاللهِ شَيْئًا

و روایت است از ابی ذر گفت وصیت کردم از دوست من که شریک گردان بخدا چیز را

وَأَنْ تُقِطَ وَحُرِّقَ وَلَا تُتْرَكَ صَلَاةٌ مَكْتُوبَةٌ مُتَعَدِّ أَقْمَنُ تَوَكُّهًا

اگر باره باره شوی و سوخته شوی و ترک کن نماز فرض را دیده و دانسته پس هرگز ترک کند نماز آخر بهتر را

مُتَعَدِّ أَفْقَدَ بَرِيَّتَ مِنْهُ الذِّمَّةُ وَلَا تُشْرَبُ الْخُرْفَانِمَا مِفْتَاحُ كُلِّ

دیده و دانسته پس بر ارشد از وی عهد مسلمانی و منوشن شراب را پس بدستگیر آن کلید همه

شَرِّ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ شَقِيقٍ قَالَ كَانَ أَصْحَابُ

بدی است رواه ابن ماجه و روایت است از عبد الله بن شقیق رحمه گفت بودند یاران

رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَرُونَ شَيْئًا مِنَ الْأَعْمَالِ تَرْكُهُ كُفْرًا

و پیغمبر صلی الله علیه وسلم اعتقاد نیکردند هیچ عملی را که ترک و کفر باشد

غَيْرَ الصَّلَاةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ

جز نماز رواه ترمذی و روایت است از عبد الله بن عمرو بن عاص رضی

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ ذَكَرَ الصَّلَاةَ يَوْمًا فَقَالَ مَنْ يَحْفَظُ

از پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم که آنحضرت ذکر کرده نماز را روزی چون فرمود یک کلمه ای کند

عَلَيْهَا كَانَتْ لَهُ نُورًا وَابْرَهَانًا وَجَاهًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَنْ لَمْ يَحْفَظْ عَلَيْهَا

بر نماز باشد مرا نورانی و جلال و چهره ای و چهره ای و چهره ای کند بر نماز

لَمْ تَكُنْ لَهُ نُورًا وَلَا بْرَهَانًا وَلَا جَاهًا وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَعَ قَارُونَ وَ

نباشد مرا نورانی و جلال و چهره ای و چهره ای و چهره ای کند با قارون که قارون و

فِرْعَوْنُ وَهَامَانَ وَآبِي بَنِي خَلْفٍ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالدَّارِمِيُّ وَابْنُ أَبِي

فرعون و هامان و ابی بنی خلف رواه احمد و دارمی و بنی

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ مَعْمَرِ بْنِ

دَرْجَبِ الْإِيمَانِ وَرَوَيْتُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ وَأَبِيهِ وَوَالِدِهِ وَأَبِيهِ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرُّوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم امر فرزندان خود را به نماز گزاردن

وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَآخِرُ بُوْهُمْ عَلَيْهِمُ أَسْبَابُ عَشْرِ سِنِينَ وَ

حال آنکه ایشان هفت سال باشند و بزرگترین عمر در این گروه نوزده سال بخشد و

فَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَكَذَا رَوَى فِي شَرْحِ الشُّعْرِ عَنْهُ

جدا می کنند میان فرزندان در خوابگاه مردن را ابو داود و نیز در شرح شعر بن شعیب

وَفِي الْمَضَاجِعِ عَنْ سَبْرَةَ بْنِ مَجْدٍ عَنْ بَرِيدَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در مضاجع روایت کرد از سبره بن مسدد و روایت است از بریده مع گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ

صلی الله علیه وسلم عهد و امانتیک در میان ما و میان شماست نماز است هر کس ترک نماز را

فَقَدْ كَفَرَ وَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَ

پس کفرین ظاهر شد که او روایت کرد این حدیث را احمد و ترمذی و نسائی و ابن ماجه

وَعَنْ حَبِيبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از حباب بن سعد گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

بَيْنَ الْعَبْدِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

حدیثی واقع شده است میان بنده و میان کفر بین نماز است روایت کرد مسلم را مسلم

بَابُ تَجْيِيزِ الصَّلَاةِ

باب احادیثی که در تسهیل و آسان نمودن نماز وارد شده اند

حَافِظُوا أَعْلَى الصَّلَاةِ الصَّلَاةَ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

نگه دارید در اعلی نماز و بر نماز میانه که نماز عصر است ایستاد

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَّلُ الْوَقْتِ الْأَوَّلُ

در ولایت است از ابن عمر رضی الله عنهما گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم اول وقت

مِنَ الصَّلَاةِ رِضْوَانُ اللَّهِ وَالْوَقْتُ الْآخِرُ عَفْوُ اللَّهِ وَرَأَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

از نماز سبب رفائی خداست که از اول نماز در آخر وقت عفو خداست و او را ترمذی در ولایت است

عَلَيْهِ أَنْ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَا عَلِيُّ ثَلَاثٌ لَا تُؤْخَرُهَا الصَّلَاةُ

از علی رضی الله عنه بدو سبب که پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم فرمود ای علی رضی الله عنه سه چیز است تاخیر نکن در آن یکی نماز

إِذَا أَنْتَ وَالْبَعَاثَةُ إِذَا أَحْضَرْتُ وَالْأَيْمُ إِذَا وَجَدْتُ لَهَا كُفُورًا وَرَأَاهُ

چهارمین دوم بجا نه وقتیکه حاضر شود سوم زنی بے شوهر و وقتیکه بیایم مراد را کند رواه

التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ لَقْنَا نَفِيلَةَ الْمَغْرِبِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ

ترمذی در ولایت است از رافع بن خدیج رضی الله عنه گفت ما دیدیم که نافع از حج نماز مغرب را با پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَنْصَرِفُ أَحَدُنَا وَرَأَاهُ لِيَصْرُمُوا قَرِيبَهُ مُتَّفَقٌ

صلی الله علیه وسلم پس میشت یکی از ما و حال آنکه وی بر آئینه میبید یا ای خداوندی خود را متفق

عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي أَيُّوبَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

علیه در ولایت از ابی ایوب رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

لَا يَزَالُ أُمِّي يَخِيرُ أَوْ قَالَ عَلَى الْفِطْرَةِ مَا لَوْ بُوْخَرُوا الْمَغْرِبَ إِلَى أَنْ

همیشه اند امت من پیوسته به یکی یگانه گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم تاخیر کند نماز مغرب را

تَشْتَبِكَ الْجُؤْمُ وَرَأَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ الثَّعْلَبِيِّ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ

مختلط شد ستار را رواه ابو داود و در ولایت از ثعلبی بن بشیر رضی الله عنه گفت

أَنَا أَعْلَمُ بِوَقْتِ هَذِهِ الصَّلَاةِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ الْآخِرَةِ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

من دانایم بوقت این نماز که نماز عشاء آخرین است که رسول الله

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصَلِّيهِ بِالْقُوتِ الْقَرِيبِ لِيَأْتِيَ دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْذَّائِرُ

صلی الله علیه وسلم آنرا در وقت افتادن ماه و در پیوسته رواه ابو داود و دارمی

وَعَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از رافع بن خدیج که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

أَسْفَرُوا بِالْفَجْرِ فَإِنَّهُ أَعْظَمُ لِلْإِيمَانِ وَأَهْلُ التَّمِيزِ وَأَبْوَادُ وَدَوَالِ الْكَلَامِ

آسفار کنید در فجر بگذارید از ایمان بدو چیز که اسفار بزرگ است از بهت و خروار و کلام از تمیز و ابوداد و دوال کلام

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اشْتَدَّ

روایت است از ابی هریره که گفت اگر شد پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم و اگر شد سخت شود

الْحَرُّ فَأَبْرِدُوا بِالصَّلَاةِ وَفِي رَوَايَةِ الْبُخَارِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ بِالظَّهْرِ

گرمی پس سرد کنید به نماز و در روایت بخاری از ابی سعید بظهر

فَإِنْ شَدَّ الْحَرُّ مِنْ قُبْحِهِمْ وَاشْتَكَّتْ النَّارُ إِلَى رَبِّهَا فَقَالَ لَتْ

زیرا که سختی گرمی از قبح ایشان است و اگر شد آتش بوی بد در کار خود پس گفت

يَا رَبِّ كُلُّ بَعْضٍ بَعْضًا فَإِذَا نَ كَمَا يَنْفَسُ نَفْسٌ فِي الشِّتَاءِ

ای پروردگار من هر کدام را از بعضی است و اگر شد گرمی و اگر شد سردی و اگر شد آتش را بد و نفس را بد و نفس را بد و نفس را بد و نفس را بد

وَنَفْسٌ فِي الصَّيْفِ أَشَدُّ مَا تَجِدُونَ مِنَ الْحَرِّ وَأَشَدُّ مَا تَجِدُونَ

و نفسی در تابستان سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است

مِنَ الزَّمْهِرِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَفِي رَوَايَةِ الْبُخَارِيِّ فَأَشَدُّ مَا تَجِدُونَ

از سردی از آن و نفس است متفق علیه و در روایت بخاری و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است

مِنَ الْحَرِّ قَدْ سَمِعْتُ أَوَّلَ مَا أَشَدُّ مَا تَجِدُونَ مِنَ الْبَرْدِ قَدْ سَمِعْتُ أَوَّلَ مَا

از گرمی پس از دم گرم آتش است و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است و اگر شد گرمی و سخت تر از همه است

بَابُ فَضْلِ الْأَذَانِ وَاجَابَةِ الْمُؤَذِّنِ

باب آواز دهنی که در فضیلت اذان و اجابت مؤذن وارد شده اند

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی سعید خدری که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

مِنْ أَذْنِ سَبْعِ سِنِينَ مُحْتَسِبًا كَتَبَ لَهُ بَرَاءَةٌ مِنْ التَّائِبِينَ وَأَنَّ التَّائِبِينَ
 كَيْفَ إِذَا نَظَرَ إِلَى طَلَبِ الْجَنَّةِ شَوْهَرًا أَوْ مِثْلَهُ رَوَاهُ تَرْمِذِي
 وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عُبَيْدِ بْنِ عَامِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجِبُ كِتَابُكَ مِنْ أَعْيُنِ غَنَمٍ فِي رَأْسِ شَظِيئَةٍ لِلْجَبَلِ يُؤَدِّنُ
 بِالصَّلَاةِ وَيُصَلِّيُ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ انْظُرُوا إِلَى عِبْدِي هَذَا يُؤَدِّنُ
 وَيُقِيمُ الصَّلَاةَ يَخَافُ مِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعِبْدِي دَخَلَتْهُ الْجَنَّةُ سَرَّاهُ
 أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ عَلَى كُتُبَانِ الْيَوْمِ الْقِيَمَةِ عَبْدٌ آتَى حَقَّ اللَّهِ
 وَحَقَّ مَوْلَاهُ وَرَجُلٌ أَتَقَرَّمَاوَهُمْ بِهِ رَاضُونَ وَرَجُلٌ يُبَادِي بِالصَّلَاةِ
 الْحَسَنُ كُلُّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ هَذَا لَعْنَةُ غَرِيبٍ وَعَنْ
 أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْوُزْنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَى
 صَوْتِهِ وَيَشْهَدُ لَهُ كُلُّ رُطْبٍ يَأْكُلُ شَاهِدُ الصَّلَاةِ يَكْتَبُ لَهُ خَمْسُ
 أَهْ زَاوَاكُلٍ أَوْ يَسِيرٍ أَوْ أَوْسَعٍ نَشَكَ وَمَا فِيهِ نَازِلَةٌ يَشْهَدُ لِبَيْتِ دَهْلَجٍ

۹۱
 تَنْبِيْهُ قَطْعِ تَرْغِيْهِ
 قِيَامُ الْبَيْتِ
 جَمْعُ الْبَيْتِ أَوْ بَابِ
 تَرْغِيْهِ بِرُكُوعٍ

۹۲
 بَيْتٌ فِي تَرْغِيْهِ
 سَبْعُ مِثْلَيْ مِثْلَيْ مِثْلَيْ
 كَرَامَةٍ وَنَافِلَةٍ
 غَابَتْ عَنْ بَيْتِ

وَأَصَوَاتُ دُعَايِكَ فَاغْفِرْ لِي رَوْاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَالدَّعْوَاتُ الْكَبِيرُ
 وَابْنُ كُوفَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَامِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ يَقُولُ ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ مِنْ صَلَّيَّ عَلَيْ
 جَوْنِ لَيْتَنِي يَمُوزَنَ مَا أَذَانُ مِثْلُ يَمُوزَنَ مِثْلُ يَمُوزَنَ مِثْلُ يَمُوزَنَ مِثْلُ يَمُوزَنَ مِثْلُ يَمُوزَنَ
 صَلَاةَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِمَا عَشْرًا أَمْ سَلَا اللَّهُ لِي الْوَسِيلَةَ فَأَمَّا مَنَزَلُهُ
 بِمَا رَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 فِي الْجَنَّةِ لَا يَنْبَغِي إِلَّا الْعَبْدُ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ تَعَالَى وَأَجْبَأ أَنْ أَكُونَ أَنَا
 وَرَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 مَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ عَلَيْهِ الشَّفَاعَةُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ
 بِمَا رَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 جَابِرٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُذَاعَ
 جَابِرٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُذَاعَ
 اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا
 خَدَاوند اے پروردگار این دعا تمام و صلاوة قائم ده محمد صلعم را
 الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ حَلَّتْ لَهُ
 دَسِيلَهُ وَفَضِيلَتَهُ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ حَلَّتْ لَهُ
 شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ
 كَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

اینکه گواهی میدهم که نیست بجز خداوند واحد و یگانه است و کسی را با او شریک نیست و محمد را بنده و رسول او اند

رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِ مُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ سِرًّا

راستی نمودم که خدا را خدای خود و محمد را رسول خود و اسلام را دین خود دانم و از او غفران کردی که دین خود را پنهانی

مَدَّوْعِنَ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَصْلَتَانِ

مسلم روایت است از ابن عمر گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم دو خصلت

مُعَلَّقَتَانِ فِي أَعْنَاقِ الْمُؤْمِنِينَ السُّبُلُ بَيْنَ صِيَامِهِمْ وَصَلَاتِهِمْ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

دو خصلت در گردنهای بندگان نماز گزیده گان برای مسلمانان روزنه شان و نماز ایشان رواد ابن ماجه

بَابُ فَضْلِ الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

باب فضیلت درود بر نبی صلی الله علیه وسلم

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ

بما شد خدا و فرشتگان او درود بر پیغمبر بر شما ایمانی که آورده اند و درود بر پیغمبر

وَسَلُّوا أَنْفُسَكُمْ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و سلام کنید بر خود و روایت است از ابی سلمه گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه وسلم

وَسَلِّ مِنْ صَلَاةٍ عَلَى صَلَاةٍ وَاحِدَةٍ صَلَّاهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَطُبْتُ

و سلام کنید درود از هر صد مرتبه یکبار بر سر خدا صلی الله علیه و آله و سلم و درود ده بار و درود ده بار

عَنْهُ عَشْرَ خَطِيئَاتٍ فُهِتَ لَهُ عَشْرُ حَرَجَاتٍ رَوَاهُ التَّيْمِيُّ

از وی ده گناه و برداشته شود مراد او ده پایا در قرب حق رواه تیمی

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَّلِي

و روایت است از ابن مسعود که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم نزدیک ترین

النَّاسِ إِلَيَّ فِي الْقِيَمَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَى صَلَاةٍ رَوَاهُ التَّيْمِيُّ

مردم من در روز قیامت بیشترین ایشان است بر من درود گوینده رواه تیمی

ع

چهار خصلت در گردن بندگان

ع

ع

درود ده بار بر سر خدا صلی الله علیه و آله و سلم و درود ده بار بر سر خدا صلی الله علیه و آله و سلم

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً

و از دیو دلت گفت فرموده منم حاصل الله علی و سلم رضایه را فرستگارانند

رونده در زمین که می‌رساند مرا از امت من سلامی که میگویند بر من رواه شانی و دانی می

رونده در زمین که می‌رساند مرا از امت من سلامی که میگویند بر من رواه شانی و دانی می

روایت است کہ ابی ہریرہؓ کہتے فرمود ہمیں خدا علیہ وسلم نے یہ بھیجے ہے

روایت است کہ ابی ہریرہؓ کہتے فرمود ہمیں خدا علیہ وسلم نے یہ بھیجے ہے

سلام میفرماید بر من که آنکه باز میفرماید خدا تعالی بر من موع و اما آنکه جواب لایح بر منی سلام را داده ابو داؤد

سلام میفرماید بر من که آنکه باز میفرماید خدا تعالی بر من موع و اما آنکه جواب لایح بر منی سلام را داده ابو داؤد

پیشانی او را به کمر و در دولت کمر و در است از وی گفت ستیدم پیچیده خدا پس الله

پیشانی او را به کمر و در دولت کمر و در است از وی گفت ستیدم پیچیده خدا پس الله

ملیہ اسکول مایلیفٹ محمد اید جانیہ لادرا مایلیفٹ برادر اید برادر اید ۵۵

ملیہ اسکول مایلیفٹ محمد اید جانیہ لادرا مایلیفٹ برادر اید برادر اید ۵۵

در این سوره برین در بیان که در دنیا هر چه باشد باقیه در آستانه است و در آستانه است از کس

در این سوره برین در بیان که در دنیا هر چه باشد باقیه در آستانه است و در آستانه است از کس

کتابخانه عمومی مسجد جامع اصفهان

کتابخانه عمومی مسجد جامع اصفهان

پس اگر داد به کسی بود که در این باره بر او اطمینان باشد و او را در این باره اطمینان باشد

پس اگر داد به کسی بود که در این باره بر او اطمینان باشد و او را در این باره اطمینان باشد

امروزه اسناد آمد و شد و یادداشت‌های روزانه در دستگاه‌های دولتی و خصوصی به‌کار می‌رود.

امروزه اسناد آمد و شد و یادداشت‌های روزانه در دستگاه‌های دولتی و خصوصی به‌کار می‌رود.

پیش از آنکه در این کتاب وارد شود، باید دانست که این کتاب در اصل یک کتاب است که در آن به بیان...

پیش از آنکه در این کتاب وارد شود، باید دانست که این کتاب در اصل یک کتاب است که در آن به بیان...

سُئِلَ اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَ ذَاكَ يَوْمَ وَالْبُشْرَى وَجْهِ فَقَالَ

وَيَسِّرَ خَاصِلِي أَمْرِي عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْرِي بِمَا أَمْرِي فِي دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

إِنَّهُ جَاءَ نِيْ جَبْرِئِيلُ فَقَالَ لَكَ دَبَّتْ يَقُولُ أَمِيرُ رَضِيكَ يَا مُحَمَّدُ أَنْ لَا يَصِلَ

كَلَامِي بِحُلِيِّ الْمَلَائِكَةِ بِرَبِّكَ وَكَانَ نَبِيَّكَ يَا رَاضِي نَحْوَ زَوَّارِي هَمَّ أَنْكَرِيكَ دُرُو دَفَرْتِ

عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ أَمْثَلِكِ الْأَصْلَحَاتِ عَلَيْهِ عَشْرًا وَلَا يَكُنْ عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ

بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

أَمْرِيكَ الْأَصْلَحَاتِ عَلَيْهِ عَشْرًا وَالْأَنْبَاءُ عَنْ أَبِي بَنِي كَسْبِ رَهْ

أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّي أَكُونُ الصَّلَاةَ عَلَيْكَ فَمَا

كَلَمْتُ كَلَمَةً أَيْ بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

أَجَلُ لَكَ مِنْ صَلَاتِي فَقَالَ مَا شِئْتَ قُلْتُ الْوَيْحُ قَالَ مَا شِئْتَ فَإِنْ

لَدِي عَمَلٌ كَرَامَتِي رَأَيْ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

زِدْتُ فَمَوْخِرًا لَكَ قُلْتُ النِّصْفُ قَالَ مَا شِئْتَ فَإِنْ زِدْتُ فَمَوْخِرًا

زِدْتُ كَلَمَةً أَيْ بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

لَكَ قُلْتُ فَالثَّلَاثِينَ قَالَ مَا شِئْتَ فَإِنْ زِدْتُ فَمَوْخِرًا لَكَ قُلْتُ

هَذَا كَلَمَةً أَيْ بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

أَجَلُ لَكَ صَلَاتِي كُلَّمَا قَالَ إِذَا أَيْكُنِي مَكْتُوبٌ يَكُونُ لَكَ نَبُكَ رَأَوْ

بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

الْقَمِيذِي عَنْ عَلِيٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

الْبُخَيْسِلُ الَّذِي مِنْ فُرُكْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَى رَأَوْ الْقَمِيذِي

بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو سَمْعِي بِرَقَبَتِي عَمَّا أَنْ أَمْرِي تَكُونُ دَرْوِ سَارِكَا وَبُودِيَسْ فَرَمُو

وَرَوَاهُ أَحْمَدُ عَنْ حُسَيْنِ بْنِ عَمْرِو عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ قَالَ

رواه احمد از حسين بن علي بن روايت است از ابی هريرة رضي الله عنه قلت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ عِنْدَ قَبْرِي سَمِعْتُهُ وَمَنْ صَلَّى

پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسی که درود فرستد بر من نزد قبر من می شنوم و درود او را و کسی که درود بخیزد

عَلَيَّ نَائِيًا أَبْلَغْتُهٗ رَوَاهُ الْيَمَاقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

بر من از دور و در سانیده و درود او را و آه بهیچ در شعب ایمان و روايت است از عبد الله

بْنِ عُمَرَ وَكَانَ مَنْ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاحِدَةً صَلَّى

بن عمر و گفت کسی که درود بخیزد بر آنحضرت صلی الله علیه وسلم یکبار درود فرستد

اللَّهُ عَلَيْهِ وَمَلَائِكَتُهُ سَبْعِينَ مَلَكُوتًا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَكَانَ رَوَيْتُ عَنْ

خدا تعالی برو و فرشتگان وی هفتاد بار درود رواه احمد و روايت است از روایت پدر من

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَقَالَ اللَّهُمَّ ارْزُلْهُ

پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم فرمود کسی که درود فرستد بر محمد صلی الله علیه وسلم و بگوید خداوند او را از محمد را

لِلْقَعْدِ الْقَرِيبِ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي رَوَاهُ أَحْمَدُ

در نشگاه که نزدیک گردانیده شد نزد تو در روز رستاخیز واجب گردد برای او شفاعت من رواه احمد

وَكُنْ عَمْرَيْنِ الْخَطَّابُ قَالَ إِنَّ الدُّعَاءَ مَوْقُوفٌ بَيْنَ السَّمَاءِ

و روايت است از عمر بن الخطاب گفت بدینکه دعا ایستاده گردانیده شود میان آسمان

وَالْأَرْضِ لَا يَصْعَدُ مِنْهَا شَيْءٌ حَتَّى يَنْصَلِيَ عَلَى نَبِيِّكَ رَوَاهُ الْإِسْرَافِيُّ

و زمین برود و بالا برده نیاید و از خود چیزی تا آنکه درود بر کسی رسیده خود رواه

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَّتْ عَلَيْكَ الْمَلَائِكَةُ مَا دَامَ

و فرمود صلی الله علیه وسلم کسی که درود فرستد بر من درود فرستد بر تو و فرشتگان تا و پیش آن

يُصَلِّيَ عَلَيَّ فَلْيَقُلْ عِنْدَ ذَلِكَ أَوْلَيْكَ أَنْ تَخْرُجَهُ ابْنُ حَبَّانٍ بَسْطُ ضَعِيفٍ

درود میفرستد بر من پس باید که گفت نزد تو خرد چنین یا زیاده گفت آن بنده روایت کرد ابن حبان بسط ضعیف

وَالطَّبْرَانِيُّ فِي الْأَوْسَطِ يَسْنِدُ حَسَنًا إِلَى الْأَمَامِ أَحْمَدَ وَسَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ

و طبرانی در اوسط بسند حسن و امام احمد و سعید ابن منصور

وَأَبُو نَعِيمٍ كُلُّهُ عَنْ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ كَذَا فِي مَطَالِعِ الْمَسَرَّاتِ شَرْحُ

و ابو نعیم همه ایشان از عامر بن ربیعہ بچنین است در مطالع مسرات ک شرح

دَلَالَةِ الْخَيْرَاتِ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَفْضَلِ أَمَّا مَكْرُومٌ

دلائل خیرات است و فرمود صلی الله علیه وسلم فاضل ترین روز های شما روز

الْجُمُعَةِ فِي خُلُقِ آدَمَ وَفِي قَبْضِ قَبِيَّةِ النَّفْثَةِ وَفِيهِ الصَّعَقَةُ

جمعه است در وی آفریده شد آدم و در وی وفات یافت و در وی نفث است و در وی صعقه است

فَاكْثَرُوا عَلَى مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنْ صَلَّوْكُمْ مَعْرُوضَةً عَلَى قَالُوا

پس زیادتر کنید بر من از درود در روز جمعه پس بفرستید درود شما بر من کرده بخود بر من گفتند

يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ تُعْرَضُ عَلَيْكَ صَلَوَاتُنَا وَقَدْ أُرِمْتَ أَيُّ يَلِيَّتِ أَيُّ

یا رسول الله صلی الله علیه وسلم چه طور عرض کند خود بر تو درود تا حال اینکه چه شهادت بر من شده باشد یعنی

صُرْتُ وَمِمَّا قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَنْ تَأْكُلَ أَجْسَادَ

خاک شده باشد فرمود پس تو که خدا تعالی حرام کرده است بر زمین اینکه بخورد اجساد

الْأَنْبِيَاءِ أَخْرَجَهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ بِإِسْنَادٍ يَصِحُّ وَابْنُ

و ابن حنبلان را روایت کرد ابو داود و ابن ماجه بسند ایست صحیح و ابن

جَهَانَ وَالْحَاكِمُ وَقَالَ حَبِيبٌ عَلَى شَرْطِ الْبُخَارِيِّ مِنْ حَدِيثِ أَبِي أَوْسٍ

جهان و حاکم و گفت ابن حبیب است بر شرط بخاری از حدیث ابی اوس

ابْنِ أَوْسٍ الثَّقَفِيُّ فِي مَطَالِعِ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّاهُ عَلَى

ابن اوس الثقفی در مطالع است و فرمود صلی الله علیه وسلم کسی که در روز نوحش بر من

فِي كِتَابٍ لَمْ تَزَلْ لِللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ مَا دَامَ اسْمِي فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ

در کتابی که همیشه آنست که در روز نوحش بخواند نام من در آن کتاب باقی باشد

قَالَ الْعَرَّافِيُّ رَوَاهُ الظَّهْرَانِيُّ فِي الْأَوْسَطِ وَأَبُو الشَّيْخِ فِي الثَّوَابِ الْمُسْتَغْفِرِي

گفت عارفی روایت کرده طبرانی در اوسط و ابو شیخ در ثواب و المستغفری

فِي الدَّعَوَاتِ مِنْ حَدِيثِ أَبِي هُرَيْرَةَ يَسْتَدْضِعُفُ مَطَالِعُ وَقَالَ

در دعوات از حدیث ابی هریره روایت میکند ضعیف این حدیث در مطالع است و گفت

أَبُو سُلَيْمَانَ الذَّارِئِيُّ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَسْأَلَ حَاجَتَهُ فَلْيَكْثِرْ بِالصَّلَاةِ عَلَى

ابو سلیمان ذاریئی کسی که خواهد که سوال کند حاجت خود را پس باید که زیاده بپوشد در دعا و ابر

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ وَيُخْتِمُ بِالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ

نبی صلی الله علیه و سلم پس سوال کند از خدا حاجت خود را و باید که تمام کند دعا و در ختم فرستاد و

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنَّ اللَّهَ يَقْبَلُ الصَّلَاةَ تَلْتِنَ وَهُوَ أَكْرَمُ مَنْ أَنْ يَدْعَ

بر نبی صلی الله علیه و سلم پس در سه تن قبول می کند و در او ابر است از یک تن و اگر دعا را

مَا بَيْنَهُمَا كَذَا فِي دَلِيلِ الْخَيْرَاتِ وَفِي عِلَّةِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در میان این دو در دلیلی از خیرات است و در روایت است از آنحضرت صلی الله علیه و سلم

أَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَتْ لَهُ خَطِيئَةُ

آنکه گفت آنحضرت صلی الله علیه و سلم هر کس که در روز جمعه صد مرتبه بخواند آن روز بزرگوار می گذارد

تَمَانِينَ سَنَةً أَخْرَجَهُ الذَّهَبِيُّ عَنْ أَنَسٍ مَطَالِعُ وَفِي رِوَايَةٍ

شصت سال و گفت که در این حدیث را در آن روایت است از آنحضرت صلی الله علیه و سلم و در روایت

عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَنِي جِبْرِيلُ

عبد الرحمن بن عوف گفت که فرمود منمیرسد خدا صلی الله علیه و سلم آمد نزد من جبرئیل

عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ لِيُحْمَلْ عَلَيَّ أَحَدُ الْأَهْلِ عَلَيْهِ سَبْعُونَ

علیه السلام و گفت ای محمد صلی الله علیه و سلم که بر من هفتاد نفر از اهلی بر من بپوشد بروی من

أَلْفَ مَلَكٍ وَنَ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ مَلَكَةً كَانَتْ مِنْ هَذِهِ الْجَنَّةِ هَكَذَا ذَكَرَهُ

زار فرشتگان و یکبار در روز فرستاده بود فرشتگان می باشد از این جنات و ذکر کرد آن را

بِهَذَا اللَّفْظِ بْنِ فَرْحَانَ مَطَالَعٍ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرُكُمْ

ابن الفاط ابن زحون از مطالع و زمرود حضرت علی اند علیهم السلام بیشترین شما

عَلَى صَلَاةٍ أَكْثَرَ كُرْأَوْا جَانِبِي الْجَنَّةِ ذِكْرُ بْنُ وَدَاعَةَ بِهَذَا اللَّفْظِ

برمن از روئے درویشیا ترین شہا از روی لزواج است دجنت ذکر کرد اینچہ بہت را این وداعہ ہا بہن لفظ

وَقَالَ السَّخَاوِيُّ عَنْ صَاحِبِ الدُّرِّ الْمُسْتَوْفَى مَا لَمْ يَرَوْهُ عَلَيْهِ صَلَّيَ اللَّهُ عَلَيْهِ

وَنظَرُ كَرَامَتِ حَقِّ رَاسِخَاوِي، از صَاحِبِ دَرِ اَهْتِمَالِ اَهْمَالِ وَاَزْوَاجِ مَعْلَمِ رَاسِخِ عَلَمِ

صَلِّ عَلَىٰ صَلَاتِكَ تَنْظُرُ حَقِّ حَقِّكَ وَجِلْمُ ذَالِكَ

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يَرْسِلَ فِي الْأَرْضِ الْفَلَاحَ

الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝ وَالْأَخْيَارُ ۝ وَخَلَاءُكُمْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ دُخَانًا وَسَاءَ لِقَوْمٍ أُفِرَّتْ عَنْهُمْ سَبِيلُهُمْ حَالٌ

القول ملحاله جناح المستوفى المسمى بالمعرب بـ

فَلْيَرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّهِ أَلَمْ يَأْتِ الْبَشَرَآءَ مَرَّةً وَفَرَدَاً ثُمَّ رَدَّفَهُم بِمُؤَدِّمٍ مِّنْهُم مِّثْلَ بَعْدِهِ خُذِ الْوَسْطَافَ فِي الْأَمْرِ

فِي الْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَعَنْقَهُ مَلْتَوِيَةٌ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُ

در زمین بهشتی تختانی و گردن دے متصل زیر عرش میگوید خدا انطا لی

عز وجل له صل على عبدي كما صليت على نبيي صلى الله عليه وسلم

[illegible]

فموصلي عليه الى يوم القيمة الحديث ذكره بن سبع من دون

پس آن فرشته درود میفرستد بروی تار و زخمات تا آخر حدیث ذکر که این حدیث را ابن سبیت بخیر

ذَكَرَ مَا بِي وَلَا أَخْرَجَ وَذَكَرَ ابْنُ جَبْرِ عَنْ أَبِيهِ وَلَمْ يَقْرَأْ وَكَذَا

ذکر صاحب شریعت و ذکر و این صفت جبر از اسرار نسبت کرد بطریق اچنان ذکر کرد

بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَئِنْ شَكَوْا لِي عَنْ شَيْءٍ لَأَجِدَنَّ قُلُوبَهُمْ كَاذِبِينَ

این دعا را بخواند که در این بگوئی که از هر که در این دعا گفت که در هر یک از این دعاها

خَذَاكَ الرَّحْمَتُ الْمَطْلُوعَةُ رَوَى عَنْهُ أَبُو عَلِيٍّ وَاسْلَمَ

۴
از دیگران
زیاده تر باشند
در روز یکشنبه

أَنَّهُ قَالَ لَبِذَنَ عَلَى الْخَوْفِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَقْوَامًا عَرَفَهُمْ إِلَّا بَعْضَهُ

در حدیثی که از حضرت علی علیه السلام مروی است که فرمود که در روز قیامت من اینها را میشناسم مگر بعضی از آنها را

الصَّلَاةُ عَلَى ذِكْرِ الْقَاضِي عِيَّاضٍ فِي الشَّيْءِ وَعَنْهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

در روزی که بر من فرستاده اند ذکر کرده است قاضی عیاض را که در شایسته حقوق مصطفی و روایت است از آنحضرت صلی الله علیه و آله

وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَى مَرَّةٍ وَاحِدَةٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَمَنْ

و سلم کرد بر من فرستاده اند که فرمود که هر کس یک بار در روز قیامت خداوند بر او صد مرتبه دعا بخواند

صَلَّى عَلَى عَشْرَ مَرَّاتٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ مِائَةً وَمَنْ صَلَّى عَلَى مِائَةٍ صَلَّى

در روز قیامت بر من صد مرتبه دعا بخواند و هر کس صد مرتبه دعا بخواند بر او صد مرتبه دعا بخواند

اللَّهُ عَلَيْهِ أَلْفَ مَرَّةٍ مَنْ صَلَّى عَلَى أَلْفٍ مَرَّةٍ عَزَّمَ اللَّهُ جَدَّهُ عَلَى النَّارِ

بر روی خداوند است که هر کس صد مرتبه دعا بخواند بر او صد مرتبه دعا بخواند و هر کس صد مرتبه دعا بخواند بر او صد مرتبه دعا بخواند

وَنَبَتْهُ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَبْوَةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ عِنْدَ الْمَسْئَلَةِ

و ثابت شد بر او با قول ثابت که توحید است در حیات دنیا و در آخرت نزد یک سوال

وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَجَاءَتْ صَلَوَتُهُ عَلَى نَوَافِلِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَى الصِّرَاطِ

و داخل کرد خداوند او را در بهشت و آمد صلوات بر او در روز قیامت بر نوافل او

مِيزَةٍ خَمْسُمِائَةٍ عَامٍ وَعَلَّمَهُ اللَّهُ بِكُلِّ صَلَاةٍ قَصْرًا فِي

که او را ده صد ساله است و خداوند او را خواند خداوند او را خواند خداوند او را خواند خداوند او را خواند

الْجَنَّةِ قَدْ ذَلِكَ أَوْ كَثُرَ ذِكْرُهُ ابْنُ دَوَاعَةَ كُلُّهُ مِنْ غَيْرِ نَسَبٍ

در بهشت که گفته آن بنده یا زیاد کند ذکر کرد او این دعا هم به این را بطور نسبت

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي عَلَى الْآخِرَةِ الصَّلَاةُ

و فرمود صلی الله علیه و آله و سلم که هیچ بنده که در روز قیامت بر او صد مرتبه دعا بخواند

مُسْرَعَةً مِنْ فِيهِ فَلَا يَبْقَى بَرٌّ وَلَا بَاحِلٌ وَلَا شَرٌّ وَلَا غَرْبٌ إِلَّا وَثَمَرُ

بسرعت از او این که بنده پس باقی نمی ماند هیچ یک با او و نه بد و نه شر و نه غرب و نه ثمر آن در روز

يَه تَقُولُ اَنْصَلَاةُ فَلَانِ بْنِ فَلَانٍ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُسْتَاخِرِ خَلَقَ اللهُ

همان و بیکی که درود فلان بن فلان ام کرد و در فرستاد و بعد محمد که بر گزیده و بهترین مخلوق خدا است

فَلَا يَبْقَى شَيْءٌ اِلَّا وَصَلَّ عَلَيْهِ وَخُلِقَ مِنْ تِلْكَ الصَّلَاةِ طَائِرٌ لَهُ

پس باقی نماند هیچ شیئی مگر حال آنیکه درود بر سر او رود و ازین درود یک طایر که باشد مردی را

سَبْعُونَ اَلْفَ جَنَاحٍ فِي كُلِّ حَاجٍ سَبْعُونَ اَلْفَ رَيْشَةٍ فِي كُلِّ رَيْشَةٍ

هفتاد هزار پاز و در هر پاز و هفتاد هزار پر در هر پر

سَبْعُونَ اَلْفَ رَاسٍ فِي كُلِّ رَاسٍ سَبْعُونَ اَلْفَ جَعْفَرٍ فِي كُلِّ جَعْفَرٍ

هفتاد هزار سر در هر سر هفتاد هزار راس در هر راس

سَبْعُونَ اَلْفَ فَرَسٍ فِي كُلِّ فَرَسٍ سَبْعُونَ اَلْفَ لِسَانٍ لِسَانٌ يَسْمَعُ اَنْتَ

هفتاد هزار دستان در هر دستان هفتاد هزار زبان در هر زبان و سیم می گفت خدا می

تَعَالَى بِسَبْعِينَ اَلْفَ لُغَاتٍ وَيَكْتُبُ اللهُ تَعَالَى لَهُ تَوَابٌ اِيَّاكَ كُلُّهُ هَكَذَا

تعالی را به هفتاد هزار لغت و می نویسد خدا تعالی مردی را جواب این همه و همچنین است

فِي دَلَالِ كُلِّ الْخَيْرَاتِ وَقَالَ صَاحِبُ مَطَالِجِ الْمَسَرَّاتِ هَذَا لَوْ اَجْرُهُ هَكَذَا

در دلائل ای خیرات و گفت صاحب مطالع مسرات این لفظ را بنیاهم در و نیست از

عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّ

علی بن ابی طالب که گفت فرمود پسر فاضل اسعید و سلم که درود میفرستد

عَلَى يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةً جَاءَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَعَهُ نُورٌ وَتُحْمَدُ ذَلِكَ النُّورُ مِنْ

بر من و در جمعه صد بار بیاید روز قیامت حلاله که همراه او نوری باشد که اگر بفرستد بر هر بنده و بر نور سیمان

لِخَلْقٍ كُلِّكُمْ كَوْسَعُهُمْ اَخْرَجَهُ أَبُو نُعَيْمٍ فِي الْحَلِیَّةِ وَفِي الْمَرْثِيَةِ

مخلوق هر یک از سر آنیکه گنجایش دارد ایشان را روایت کرد از ابو نعیم و در حلیه و در مرثیه

لِلْحَصَنِ الْحَصِينِ مَجْلَسٌ قَوْمٌ مَجْلَسٌ لَوْ يَذْكُرُوا اللهَ فِيهِ وَلَمْ يَجْعَلُوا

نوح حصین ندگوست نه لشکر قوی و حلیه که نه یاد کنند خدا تعالی را و از آن بجا نیست

عَلَيْكُمْ يَوْمَ الْحَرَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِنْ دَخَلُوا الْجَنَّةَ لِلثَّوَابِ

بر بنی خود که باشد بر ایشان حرمی در روز رسیده اگر چه که داخل شوند در بهشت برای ثواب

دَوَّاهُ بْنُ جَبَّانٍ وَأَحْمَدُ أَبُو دَاوُدَ وَالْثَّاقِبِيُّ وَالْحَاكِمُ كُلُّهُمْ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

رواه ابن حبان و احمد ابو داود و ثاقبی و حاکم بر ایشان روایت است کرده اند از ابی هریره

أَكْثَرُ وَعَلَى مِنَ الصَّلَاةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِنْ صَلَّوْكُمْ مَعُوضَةً عَلَى رَوَاهُ

زیاده علی و علی بر من و معوضه در روز جمعه پس بر شما که در روز و شش وعده می شود بر من روایت

أَبُو دَاوُدَ وَالْثَّاقِبِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ كُلُّهُمْ مِنْ حَدِيثِ أَوْسِ بْنِ

ابو داود و ثاقبی و ابن ماجه و ابن حبان همه ایشان از حدیث اوس بن

أَوْسِ بْنِ ثَقِيفٍ هَذَا مِنْ أَحَدٍ يَسْلُمُ عَلَى الْآرِدِ اللَّهُ عَلَى رُوحِي حَتَّى

اوس بن ثقیف اینست که یک سلام کند بر من که باز پس میگوید خداوند تعالی بر من روح من تا آنکه

أَرَدَ عَلَيْهِ السَّلَامَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ هُرَيْرَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ

در یک سلام روی سلام رواه ابو داود و ابن هریره و ابن حبان و ابن

أَبُو الْوَيْثَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُ هُمْ عَلَى صَلَاةِ التِّرْمِذِيِّ وَابْنُ

ابو الویثان در روز قیامت در روز قیامت ترا از آنها پس اند رواه ترمذی و ابن

جَبَّانٍ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ هُرَيْرَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ كُلُّهُمْ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

جبان و ابن ماجه و ابن هریره و ابن حبان همه ایشان از حدیث اوس بن

عَلَى رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ هُرَيْرَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ

بر من روایت کرد ترمذی و ابن حبان و ابن هریره و ابن حبان و ابن

عَلَى رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ هُرَيْرَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ

بر من روایت کرد ترمذی و ابن حبان و ابن هریره و ابن حبان و ابن

عَلَى رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ هُرَيْرَةَ وَابْنُ جَبَّانٍ وَابْنُ

بر من روایت کرد ترمذی و ابن حبان و ابن هریره و ابن حبان و ابن

عَلَيْكَ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا وَمَنْ سَلَّمَ عَلَيْكَ سَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَجِدْتُ إِلَهُ

برگردد و دیگر ستم بر منی ده بار و کسیکه سلام کند بر تو سلام میبخشم بر منی بیست و یک بار و هر که سلامی را

شُكْرًا وَ أَلَا الْحَاكِمُ وَ أَحْمَدُ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ عَنْ صَلَّيْتُ عَلَى النَّبِيِّ وَ أَحَدَةً

رواه حاکم و احمد از عبد الرحمن بن عوف که کسیکه درود بخشد بر منی بیست و یک بار

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ مِلَادًا عَشْرًا سَبْعِينَ صَلَوةً وَ أَلَا أَحْمَدُ عَنْ ابْنِ عَسْمَرٍ وَ

دروید سیف ستمده استانی بر وی و در ششگان وی هفتاد درود در رواه احمد از ابن عسمر و

قَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كُلُّ دُعَاءٍ مَحْبُوبٍ حَتَّى تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّي اللَّهُ

گفت علی رضی الله عنه هر دعا که محبوب است تا آنکه درود درستی تو بر محمد صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَ ابْنُ مُحَمَّدٍ رَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ فِي الْأَوْسَطِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الدُّعَاءِ

علیه السلام و ابوالحسن طبرانی در اوسط و مرویت از عمر بن الدعا

مَوْقُوفٌ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ لَيُصْعَقُ مِنْهُ شَيْءٌ حَتَّى تُصَلِّيَ عَلَى نَبِيِّكَ

موقوف میان آسمان و زمین تا آنکه از دعا بجزیری تا آنکه درود درستی بر منی خود

رَوَاهُ الْقَزْمِينِيُّ فِي نَتْمِي كُوفِي بَعْضُ الْأَخْبَارِ أَنَّهُ مَكْتُوبٌ عَلَى سَاقِ

رواه قزینی از خاندان کوفی در بعض اخبارات است که نوشته است بر ساق

الْعَرْشِ مِنْ أَشْتَقَ إِلَيَّ حَرَمَتُهُ وَمَنْ سَأَلَنِي أَعْطَيْتُهُ وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ

و من کسیکه شتافت به سوی من هم بگویم او را و کسی که سوال کرد از من هم او را بر من خواست و کسی که از من

بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ ذَكَرَهُ

با درود درستی بر محمد آمرزیم او را و گناهان او را اگر چه باشد مانند کف دریا ذکر کرد ابن حدیث را

ابْنُ سَبْعٍ وَ رَوَى عَنْ بَعْضِ الصَّحَابَةِ خُتْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ أَجْمَعِينَ

ابن سبع روایت کرده است از بعض صحابه که ختوان الله علیهم اجمعین

أَنَّهُ قَالَ مَا مِنْ مَجْلِسٍ يُصَلِّيُ فِيهِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا قَامَتْ

پسندید که هر گاه در مجلسی که درود درستی بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم ذکر کرد بر منی میزد

مِنْ رَأْيَةِ طَبِيبَةٍ سَتَّى بَلَغَ عَنَانَ السَّمَاءِ فَقَوْلُ الْمَلِكَةِ هَذَا الْجَلِيسُ

اینان مجلس است
یعنی مجلسی که تا آنکه برسد آن دیوار پس میگوید فرشتگان این مجلس است
یَسْلَمُ نَبِيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَذَا فِي دَلَالِ الْخَيْرِ قَالَ لَشَيْبَةَ

گفت در حدیث آمده شده است در آن مجلس محمد صلی الله علیه و سلم میفرمودند و در دلائل الخیرات گفت شیخ

أَبُو جَعْفَرٍ ابْنُ وَدَاعَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي الْحَدِيثِ عَنْ بَعْضِ الصَّحَابَةِ أَنَّهُ قَالَ مَا مِنْ

ابو جعفر ابن وداعه از زمان معاویه در مدینه میفرمود که از صحابه هر چه که گفت گفتم نیست

مَوْجِعٍ يُذَكِّرُ فِيهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيُصَلِّي عَلَيْهِ فِيهِ إِلَّا مَتَّ مِنْهُ

جایی که تذکره نبی در آن جایی نمی آید و صلی الله علیه و سلم در دوستانه شود و اگر آن جایی که میفرمودند از آن جایی

وَأَمَّا تَخْرُقُ السَّمَوَاتِ السَّبْعَ حَتَّى تَنْتَهِيَ إِلَى الْعَرْشِ يُجَدِّدُ فِيهَا كُلَّ مَنْ

پس آنجا که از آسمانهای هفت را تا آنکه برسد تا عرش برین می باید آن بوی را بر آن کس که

خَلَقَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ إِلَّا الْإِنْسَ وَالْجِنَّ فَإِنَّهُمْ لَوْ جَدِّدَ فِيهَا شَيْءٌ كُلُّ وَاحِدٍ

آفریده است در آسمان و در زمین نبود آنرا نه میان پرشتگان ایشان اگر می یافتند بوی آن و در آفریننده باز می آید

مِنْهُمْ بَلَدٌ يَمَّا عَنْ مَعِيشَتِهِمْ لَا يُجَدِّدُ تِلْكَ الرَّائِحَةَ مَلَكٌ وَلَا خَلْقٌ مِنْ

از ایشان که به سبب لذت آن از معیشت خود می باید بوی خوش را بوی خوشند و نه بوی خلق از

خَلْقٍ لِلَّهِ تَعَالَى إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِأَهْلِ الْجَلِيسِ يُكْتَبُ لَهُمْ بِعَدْوِهِمْ حَسَنَاتٌ

مخلوق خدا تعالی که مغفرت میجوید برای اهل مجلس فرشته میفرماید ایشان را ایشان را ایشان را

وَتَرْفَعُ لَهُمْ بِعَدْوِهِمْ دَرَجَاتٍ سِوَاكَانَ فِي الْجَلِيسِ إِحْدَاثُ مِائَةِ أَلْفٍ

و بلند کرده بیشتر ایشان را ایشان را ایشان را می باید بر این است که باشد در مجلس و در احادیث صد هزار

يَأْخُذُ مِنَ الْأَجْرِ هَذَا الْعِدَّةُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَجْرُكَ كَذَا فِي الْمَطَالِيعِ

میگیرد از آن بزرگوارین قدرش را و آنچه که نزد خداست از عطا می کند و در مطالع

وذكر في بعض الأخبار أَنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ وَالْعَمَةَ الْمُؤْمِنَةَ إِذَا أَبْدَأَ

و ذکر کرده شد در بعضی اخبار و در بعضی که بنده مؤمن یا زن مؤمن چون شروع میکند

بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

دروازستاندن بر محمد صلی الله علیه و سلم گشاده می شود مروی را با همایه آسمان

وَالسَّرَادَاتُ حَتَّى إِلَى الْعَرْشِ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ إِلَّا هَلَلَ عَلَى

دیویده تا آنکه تمام عرش پس باقی نماند هیچ فرشته در آسمانها مگر درود میفرستد بر

مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَكَ الْعَبْدُ وَالْأَمَةُ مَا شَاءَ

محمد صلی الله علیه و سلم و مغفرت میجوایند مرادین مرد و زن را آنچه را که خواسته است

اللَّهُ كَذَانِي الدَّلَائِلُ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

خداستغالی چنین است دلایل و از جابر بن عبد الله روایت کرد فرمود و ظاهر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَاتِي عَلَى فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةً مَرَّةً قُضِيَتْ

صلی الله علیه و سلم یکصد درود فرستد بر من در هر شب در صد مرتبه روا کرده شود

لَهُ مِائَةٌ حَاجَةٍ مِنْهَا ثَلَاثُونَ لِلدُّنْيَا وَسِتُّونَ لِآخِرَتِهِ أَخْرَجَهُ

روایت صد حاجت از آن صدی حاجت دنیا و باقی شان آخرت می باشد روایت کرد ابن مسعود را

الْمُسْتَفْرِى كَذَانِي الْمَطَالِجِ عَنْ بَعْضِ الْأَصْحَابِ الْحَمِينِ أَنَّهُ

مستغفری در مطالع است چنین و از بعضی صاحبان مومنی مروی است که هر روز

قَالَ كَانَ لِي جَارٌ نَسَّخَ فَمَاتَ فَرَأَيْتُهُ فِي النَّوَامِ فَقُلْتُ لَهُ مَا فَعَلَ

گفت که بودم با همسایه کتاب پس مرد آن پس دیدم من او را در خوابی گفت مرا او چه معامل کرد

اللَّهُ بِكَ فَقَالَ غَفَرْتُ فَقُلْتُ لَهُ قِيمَ ذَلِكَ فَقَالَ كُنْتُ إِذَا أَكْتَبْتُ

خدا با تو پس گفت آمرزیدم پس گفت مرا او را پس بگو چه حاصل شد این آمرزش پس گفت بودم می نوشتم

اسْمَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي كِتَابٍ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ فَأَعْطَانِي رَقِيًّا

اسم مبارک محمد صلی الله علیه و سلم در کتابی و در کتب خود بر آن حضرت پس او را در دو کار من

مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أذنٌ سَمِعَتْ وَلَا حَظٌّ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ كَذَا

آنچه که چشم ندیده است و گوشت ندیده است و نه حظی که دست بردی کسی بشری چنین است

فِي دَلَالِ الْخَيْرَاتِ قَالَ صَاحِبُ الْمَطَالِيعِ الْمُرَادُ مِنْ هَذَا الْبَعْضُ هُنَا عِبِيدُ اللَّهِ

در دلائل الخیرات و گفت صاحب مطالیع مراد باین بعضی در اینجا عیبها است

بِالتَّصْغِيرِ ابْنُ عَمْرٍو الْقَوَارِيرِيُّ يَفْتَحُ الْقَافَ حَمْدُ اللَّهِ تَعَالَى وَقَالَ

بیهید تصغیر ابن عمرو قریری بفتح القاف رحمت کند خدا تعالی و این گفت

أَيْضًا وَحَكَايَتُهُ هُنَا ذَكَرَهَا غَيْرُ وَاحِدٍ مِنْهُمْ ابْنُ سَبْعٍ وَابْنُ بَشْكَوَالٍ

حکایت این کاتب گریسته کرده اند بسیار کسان بعضی از ایشان ابن سبع و ابن بشکوال

وَجَبْرُ وَابْنُ دِدَاعَةَ وَابْنُ الْفَاكِهَانِي وَقِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و جبر و ابن دداعه و ابن فاکهانی است و گفته شد هر رسول صلی الله علیه

وَسَلَّمَ أَرَأَيْتَ صَلَوةَ الْمُصَلِّينَ عَلَيْكَ مِنْ غَابَ عَنْكَ وَمَنْ يَسَانِي

و سلم را چه می بیند حق فرستندگان درود بر تو از آن کسان که غایب است از تو و در حق آن کسان می آید

بَعْدَكَ مَا أَلْهَمَ أَعْنَدَكَ فَقَالَ أَسْمَعُ صَلَوةَ أَهْلِ حُجَّتِي وَأَعْمَرُ فَهُمْ

بعد از تو چه می آید نزد تو پس درود پسین فرمود پیشینم درود اهل حجت من و پیشین اسم ایشان را

وَتَعْرِضُ عَلَى صَلَوةٍ غَيْرِهِمْ عَرَّضَا كَذَا فِي الذَّكَايَا قَالَ صَاحِبُ الْمَطَالِيعِ

و عرض کرد و حضور من درود غیر آنها نوع عرض کردی چنین است در ذکایا و گفت صاحب مطالیع

لَا أَعْرِفُهُ وَلَمْ أَجِدْهُ وَكَهْنٌ أَنَسٍ قَالَ ارْتَقَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

نمی شناسم من آنرا ندانم آنرا و از انس روایت کرد که گفت بر منبر آمد و پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّبِيُّ فَقَالَ أُمِّينَ ثُمَّ ارْتَقَى ثَانِيَةً فَقَالَ أُمِّينَ ثُمَّ

علیه وسلم پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بر منبر آمد و گفت آمین پس گفت آمین پس

ارْتَقَى ثَالِثَةً فَقَالَ أُمِّينَ ثُمَّ اسْتَوَى فَقَالَ أُمِّينَ فَقَالَ أَصْحَابُهُ

سوم بار بر منبر آمد پس فرمود این که است بر منبر پس فرمود آمین پس گفتند ما را آن حضرت

مَا آمَنْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ أَنَا فِي جَبْرِئِيلٍ فَقَالَ لِي يَا حَمْدُ

چه چیز گویا ای رسول الله ای من که آمین است پیغمبر خدا پس فرمود ما را جبرئیل علیه السلام پس گفت مرا ای محمد

رَغِمَ أَنْفُ امْرِئٍ ذُكِرْتُ عَنْهُ فَلَمْ يَصِلْ عَلَيْكَ فَقُلْتُ أَمِينٌ قَالَ

خوار باد آن مرد که تو ذکر کرده شدی نزد وی پس درود تو نرسنا و بر تو پس گفتیم آمین و گفت

رَغِمَ أَنْفُ امْرِئٍ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يَدْخُلْ الْجَنَّةَ فَقُلْتُ

خوار باد مردی که یافت والدین را یا یکی از آن ها پس داخل نکردند آنها و وارد بهشت پس گفتیم

أَمِينٌ وَقَالَ رَغِمَ أَنْفُ امْرِئٍ أَدْرَكَ شَهْرَ مَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ

آمین و گفت خوار باد آن مرد که یافت ماه رمضان مبارک پس آمرزیده نشود و مردی را

فَقُلْتُ أَمِينُ ابْنُ الْبَيْتِ فِي مَجْمَعِ الْجَوَامِعِ

پس گفتیم آمین در جمعه کرد این سبزه در مجمع الجوامع

بَابُ الذِّكْرِ بَعْدَ الصَّلَاةِ

این باب در فضیلت ذکر بعد نماز است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ إِنْ فُقِرَ أَلْفُ الْمُهَاجِرِينَ أَوْ أَرْسُولُ اللَّهِ صَلَّى

در او بیست هزار تن بر سر فقر یا سیصد هزار مهاجرین آمدند پیش پیغمبر خدا صلوات

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا قَدْ ذَهَبَ هَذَا الدُّوسِرُ بِالذَّرَجَاتِ أَعْلَى النَّعِيمِ

اوست علیه وسلم پس گفتند بجای تو بروند خداوندان اموال بسیار بالا بهای بلند و نعمت

الْمُقِيمِ فَقَالَ مَاذَا كَانُوا يُصَلُّونَ كَمَا تُصَلُّونَ وَيَصُومُونَ كَمَا

بایستاد و ایستاد و چه میست این سخن گفتند اینک نماز میکردند و روزه میبهارند

نَصُومُ وَبِتَصَدَّقُونَ وَلَا تَصَدَّقُونَ وَلَا تَقْتَنُونَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ

روزه میبهارند و صدقه میدهند ایشان و صدقه نمیگیرند و روزه را از یکدیگر ایشان از او میگیرند پس فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفَلَا أَعْلَمُكُمْ شَيْئًا تَذَرُكُمْ فِيهِ مِنْ سَبَقِكُمْ

صلوات الله علیه وسلم آیا نمیخواهم از شما را چیزی که در آن بهر سبب از شما فضل کسی را که پیشینگی کرد

وَتَسْبِقُونَ فِيهِ مَنْ بَعْدَكُمْ وَلَا يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إِلَّا مَنْ صَنَعَ

و پیشینی کنی سبب آن که عمل کسی را که بعد از شما باشند و شما پیشینگی را از آنها زیاد تر از شما کسی که از شما

مِثْلَ مَا صَنَعْتُمْ قَالُوا بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ تَشْتَوُونَ وَتَسْكِرُونَ وَ

تا شد ای عمل کرده اند گفتند ای پیامبر خدا فرمود تسبیح کنید و بکسیر گوئید و

تَقْرَأُونَ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ مَرَّةً قَالُوا يَا صَاحِبَ فَجَعٍ قُرْءَا

محمد خوانید پس بر نماز سی و سه بار گفت ای صاحب باوی پس باز گشتند قرا

لَهُمْ جَمِيعًا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا أَسْمِعْ أَخَوَانِنَا

بها جمیع بیوگی آنحضرت صلی الله علیه وسلم گفت که شنیدند نه برادران ما

أَهْلَ الْأَمْوَالِ بِمَا فَعَلْنَا أَمْثَلَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

که ای اهل اموال در عمل را که کردیم بایستی این بر شما نیز صلی الله علیه

وَسَلَّمَ ذَلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ يُؤْتِيهِ مِنْ يَشَاءُ مُتَّفِقُونَ عَلَيْهِ وَلَيْسَ قَوْلُ

و سلم این افزونی اختیار شما و فضل خداست که میدهد هر فعلی خود را هر که میخواهد متفق علیه نیست قول

إِبْرَاهِيمَ إِلَى الْخُرَمِ الْأَعْيُنِ مِنْ عَنِ كَعْبِ بْنِ جَحْزَةَ قَالَ قَالَ

ابن صالح تا آخر مگر نزد مسلم و مرویت از کعب ابن جحزه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُعَقِّبَاتٌ لَا يَخِيبُ قَائِلُهُنَّ أَوْ

پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم که معنی عقب یعنی آینه اند که نومید گردانیده میشوند و آینه آن کلمات

فَاعِلُهُنَّ دُبُرُ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ ثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ تَسْبِيحَةً وَثَلَاثٌ

یا کنند آن در پس بر نماز هر بنده سی و سه بار سبحان الله گفتن و سی

وَثَلَاثُونَ تَحْمِيدَةً وَأَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ تَكْبِيرَةً رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

و سه بار الحمد و گفتن و سی و چهار بار الله اکبر گفتن رواه مسلم و مرویت از

إِبْنِ مَرْزُوقَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَبَّحَ

ای مرزوقه گفت و فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسی که سبحان الله

اللَّهُ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَحَمْدَ اللَّهِ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَكَبَّرَ

گوید و پس بر نماز هر بنده سی و سه بار و الحمد و بگوید سی و سه بار و الله اکبر بگوید

اللَّهُ نَلْشَأُ وَتَلْشَيْنِ فَمِلْكَ تِسْعَةً وَتِسْعُونَ وَقَالَ تَمَامَ الْمِائَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

سی و سه بار تسبیح بین محمد و آل محمد را میخواند و بگوید برای تمام کردن عد و معاد این کلمه لا اله الا الله

وَحْدًا لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ غُفِرَتْ

وعدہ لاشکرک لہ الملک والہ محمد و بہو علی کل غشی قدیر امرزیہ سفور

خطاياكم وان كانت مثل زبد البحر والامس عن اي مامة قال

عن ابنش اگر چه پادشاه گن بالش مانند کف دریا رواه مسلم و از ابی یوسف روایت گفت

فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ قَالَ جُوفَ اللَّيْلِ لِأَخْرُودٍ بَرَّ الصَّلَواتِ

گفته شد ای پیغمبر خدا که ام دعا مسموخ تراست فرمود دعا میانه شب بخرو عقب نماز می

الْمَكْتُوبَاتِ وَأَهْلُ التِّرْمِذِيِّ عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

فرض رواء ترمه ی مرویت از انس رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ سَلَامٌ لَّأَنَّا أَقْدَمْنَا عَلَى قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ مِنْ صَلَوةِ الْغَدَاةِ حَتَّى تَطْلُعَ

علیه وسلم که بر این تذکره استغفار را بعد از نماز باید داد تا بر آید ن

الشمس حب إلى من أن أعتق أربعة من أولاد شعيب لأن أقدم مع

آفتاب محبوب تراست بسوی من از آذر دزدن من چهارم در آذر اول و در

تَوَمِّدُوا بِرُؤُوسِكُمْ لِقَاءِ رَبِّكُمْ إِنَّكُمْ بِعُيُونِنَا لَشَاقِقُونَ

کروچلڈ ریپبلکس میڈار ایفد ار مار علیہ ماعروب اصاب بوجب کر اس جیسو سے میں

أَنَّ عَتِيقَ أَرْبَعَةٍ لَا يُبْدَأُ دَعْوَتُهُمْ قَبْلَ أَنْ يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

۹۱

عليه وسلم من صلى الفجر في جماعة ثم قعد يذكر الله حتى تطلع الشمس

۱۰۰

قرصی عرقین کانت له کاجرجه وکوره تامه تامه تامه
پسته بگذا و دورکت باش مراد را مانند اوج واجعه و برای آئینه سه بار فرمود تامه تامه تامه

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اداره ترمذی و روایت است از امی بن محمد گفت شنیدم پیامبر خدا را صلی الله علیه وسلم

عَلَى أَعْوَادٍ هَذَا النَّبِيُّ يَقُولُ مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ لَمْ يَمُتْ

برجوهائی این نبی که میگوید هر کس که بخواند آیه الکرسی را در پس هر نماز باز نمیدارد و او را از مرگ نجات

مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا الْمَوْتُ دَمَنَ قَرَأَهَا مِائِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ آمَنَهُ اللَّهُ

بهرست مگر مرگ و هر که بخواند این آیه الکرسی او بیگانه میگردد از دوزخگاه خود را ایمن گرداند او را خدا از آتش

عَلَى أَرْدَاةٍ وَدَارِجَارَةٍ وَاهْلُ دُورَاتٍ حَوْلَهُ رَأَى الْيَهُودِيَّ فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ

بر سر ای او و سرای همسایه او دایم چند سالی که گرد او میزد روادیه یهودی در شعب الایمان

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَزْمٍ عَنْ أَبِي نَجْمٍ عَنْ أَبِي نَجْمٍ عَنْ أَبِي نَجْمٍ عَنْ أَبِي نَجْمٍ

و روایت است از عبد الرحمن بن عزم بن عزم و او از بنی صلی الله علیه وسلم شنید که گفت آنحضرت یکبار گفت

قَبْلَ أَنْ يَنْصَرِفَ وَيُشَتِّي رِجْلَيْهِ مِنْ صَلَاةِ الْمَرْءِ وَالْقُبْحُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

پیش از آنکه برگردد و پاشد پاها را از نماز و قبح نیست که بگوید لا اله الا الله

وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِدِينِهِ الْخَيْرِ يَجِيءُ مَيِّتٌ وَهُوَ عَلَى

و حده لا شریک له له الملک و له الحمد بده این بهترین دین است و میآید مردی مرده و او بر روی

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ كُتِبَ لَهُ بِكُلِّ فَاةٍ عَشْرُ حَسَنَاتٍ وَحُمِيتْ عَنْهُ

کلی شئی قدر بر ده مرتبه نوشته شود و بر او نسیس را بر هر یکی از این کلمات ده نیکی و محو گردد مکرر از او

عَشْرُ سَيِّئَاتٍ وَرُفِعَ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ وَكَانَتْ لَهُ جُزْءٌ مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ

ده بدی و پند گردانیده شود و ده پاییه باشد بر یک از شکل براسه او امان از هر ناخوشی

وَجُزْءٌ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ لَمْ يَجْعَلْ لِلذَّنْبِ أَنْ يُدْرِكَهُ إِلَّا الشُّرُكُ

و یکپاره از شیطان شیطانی که شده و در آید و نتواند که بر او رسد مگر با شرک

وَكَانَ مِنْ أَفْضَلِ النَّاسِ عَمَلًا إِلَّا رَجُلًا يُفَضِّلُهُ يَقُولُ أَفْضَلُ مَا قَالَ رَأَى الْأَمْرُ

و باشد گوینده کلمات از بهترین مردم از روی عمل و کردار و گویند که افضلتر از آنچه گفته است و او را احد

بَابُ تَحْمِيلِ الْمَسَاجِدِ

باب در فضیلت تعمیر مساجد

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ تَنَسَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا

و کسیت ستمگارتر از آنکه منع کرد مسجد های خدا را از آنکه یاد کرده شود نام خدا و کوشش کرد در ویرانی آنرا

أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُ كُفُّوا فِي الدُّنْيَا خِزْيًا وَكَفُّوا

این گروه نمی شود ایشانرا که در آنجا مسجد میگردانند برسان ایشانرا است درد دنیا خوارگی و ایشانرا است

فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

در آخرت عذاب بزرگ جز این نیست که عمارت میکند مسجد های خدا را کسی که ایمان آورده است خدا و بر و را حق

وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ الْأَلَهَ فَسَلَّ أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا

و بر پا داشتند نماز را و داده است زکوة را و نترسیده است از هیچ الهی است کسان به جماعه

مِنَ الْمُتَهْدِينَ فِي يَوْمٍ أَذْنُ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ

از راه یا از گمان باشند در همان روزی که خدا را یاد کنند که یاد کرده شود و از آنجا یاد کرده شود و از آنجا یاد کرده شود

لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ رِجَالٌ لَا لُئْلُمِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ

نهار را تا غروب و شام مردانیکه باز عمارت ایشانرا سوداگری و نه خرید و نه بخت از

ذَكَرَ اللَّهِ وَإِقَامَ الصَّلَاةَ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ

یاد کردن خدا و بر پا داشتن نماز و دادن زکوة میترسند از آن روز که مقلب شود در آن

الْقُلُوبُ الْأَبْصَارُ يَلْجِزِيهِمْ اللَّهُ لَحْنٌ مَاعْلُوا وَيُزِيدُهُمْ مِنْ فَضِيلَةٍ

دلها و در آنجا عباد ایشانرا است چون بخورند و زیاده کنند ایشانرا خدا از فضل خویش

وَاللَّهُ يُنَزِّلُ مِنْ شِئَاءٍ بَغِيزٍ حَبَابٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و خداوندی میدریزد بر کافران بفرجه حباب یعنی بسیار رویت است از آنی که هر یک روز گفت فرمود بیکر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَبَّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا وَابْعَثُ الْمَسَاجِدِ

صلی الله علیه و سلم دوست ترین جایها از شهرها مسجدی است مسجدی که در آن شهر است مسجدی که در آن شهر است

إِلَى اللَّهِ أَشْيَا قَامَ دَوَاهُ مِنْهُ وَعَنْ عُمَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

نوی خدایا از برای من دست و پا و اسلام و حریت از عثمان بده گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَنِي يَدُوٍّ مَسْجِدَ ابْنِي اللَّهِ لَهُ بَيْتَانِ فِي الْجَنَّةِ مُتَقَرَّانِ عَلَيْهِ

علیه السلام میگوید: بنا کنید برای من مسجدها را بنا کنید خدا استغاثی مردی را خانه در بهشت متفق علیه

وَمِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَا لِي

دعوت ازانی هریره، تم گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم سبکه برود در اول روز بسوی

لِلْحَيِّدِ أَوْ رَحِمَ اللَّهُ لَهُ نَزْلُهُ مِنَ الْجَنَّةِ كُلَّ غَدَاةٍ مَرْقُوعًا عَلَيْهِ

سید با برود در آخر روز ماهه گزافه نه استغفار برای وی طعام مسلمانان اور در پیش پادشاه داشت

رسول پی وسی قال قال رسول الله صلی الله علیہ وسلم اعلم الناس

در روایت است از ائمه اهل بیت گفتند هر که نماز را بخواند و در آن دعا را بخواند که در این دعا است از روی تو است

در نماز و ترجمین ایشان در راه آن کسی که گشت است دست در میان آنها میگذارد

مع الإمام أعظم آخر من الذي يصلي ثوبينام مشقو عليه ومن

بام نزرگ توت از روی اجاز کسی که گذارد تنها پست خواب میرود و متفق علیهم السلام و از

حَايِبٌ قَالَ خَلَّتِ الْبَقَاعُ حَوْلَ الْمَسْجِدِ فَأَرَادَ بِنُوسَلَةَ أَنْ يَنْتَقِلُوا قَرِيبَ

جابر روایت گفت خالی شد چنانها گردید و آنحضرت پس خواست بنویسد که بیاید از من زلی خود نزد من

المسجد جمع ذلك النبي صلى الله عليه وسلم فقال لهم بلغني انهم يريدون

پس سیدان و بزرگواران را پس گفت مرثیان را که سید را که شما میخوانید

ان من قبلوا قرب محمد نالوا اسم يارسول الله فدارد ناليت فعال

بَايَنَ سَلَاةٍ وَايَاكُمْ تَكْتُبُ اَنَا زَكُوْدِيَاكُمْ تَكْتُبُ اَنَا زَكُوْمُ اَمْسَلُ

پایانی

وَكُنْ أَبْيَـهْرِيْرَةً قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْعَةٌ

و از ابی هریره روایت است گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم هفت قوم انداز مردم

يُظِلُّهُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ الْأَخِلَّةُ إِمَامٌ عَادِلٌ وَتَابَتْ نَفْسُهُ فِي عِبَادَةِ

که میسر دارد ایشانرا خدا تعالی در پناه خود رزق میستند پنج تنای پسر پناه و دی بی پادشاه عادل است دوم جوانی که ستم

اللَّهُ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مَعَهُ بِالسَّجْدَةِ إِذَا خَرَجَ مِنْهُ حَتَّى يَعُودَ إِلَيْهِ

فدا و سوم مرد بزدلش متعلق است بمسجدی که بیرون آید از آن تا آنکه باز گردد بمسجد

وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهُ

و چهارم هر یکی از دو مرد که دوست دارند یکدیگر را از جهنم خدا فرابسم آندند بر محبت خدا و پیوستن به رحمت خدا و بچشم در میان او در حداد

خَالِيًا فَاَصَتْ عَيْنَاهُ وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَاَةٌ ذَاتُ حَيْثٍ جَمِيلٍ

نمایا پس انک رخت پر دو چشم وی دستم مردیک خواند اور از نی صاحب چاه و جمال

فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَرَجُلٌ تَصَدَّقُ بِصِدْقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ

پس گفت آنروز بدستینکه من بپیرستم خدا را و بپشتم توبه که کرده بودم از صفتی که پس از آنکه از آن صفتی که

شَمَّالَهُ مَا تَتَّفِقُ بِمَدِينَةٍ مُتَّفِقٍ عَلَيْهِ **وَعَنْهُ** قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

دست چپ انکسید در استی متفق علیه دزدی مردیت گفت از مودع میگیرم خدا

اللَّهُ عَلَيْهِ سَلَامٌ صَلَوةُ الرَّجُلِ فِي الْجَمَاعَةِ تَضَعُفُ عَلَى صَلَواتِهِ فِي

افند علی سلم نماز و یک سینه ارد و درسی
بجاعت زیاد کرد اینده می شود خواب آن بر نماز او که می کند نهاد

بَيْتِهِ وَفِي سُوْقِهِ خَمْسًا وَعِشْرِينَ ضِعْفًا وَذَلِكَ أَنَّهُ إِذَا اتَّوَضَّأَ

خانه خود در بازار مجریست و هیچ درجه‌دان لک‌نویس قواب بر سبب است که چون وضو کند

فَاحْسَنُ الْوُضْوءِ ثُمَّ خُذْ إِلَى الْمَسْجِدِ لَا تَخْرُجْ إِلَّا بِالصَّلَاةِ لَمْ يَخْطُ

پس نیک کرد و سورا پستری بیرون آمد و بسوی رمانیکه بیرون می آمد و او را بر کار میبرد

خطوة الأرفقت له بهذا رجة وخط عنه بخطبة فإذا صلى

پیشگامی مکتبہ کرد اینہد میثود راویان کام پایہ و تواجب لم کزہ میثود راویان کام اینہد پس چون ساز نزارد

وَابْنُ مَاجَةَ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ وَأَنَسٍ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ

وَابْنِ مَاجَةَ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ وَأَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَابْنِ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَارَيْتُمُ الرَّجُلَ بَيْنَ مَاجِدِ الشَّجَرِ

كَفْتُ فَرَمُوهُ بِجَنَاحِ خَدَّيْهِ أَوْ بِمِخْلَبِ رِجْلَيْهِ أَوْ بِمِخْلَبِ رِجْلَيْهِ أَوْ بِمِخْلَبِ رِجْلَيْهِ

فَأَشْهَدُ بِاللَّهِ بِالْإِيمَانِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّمَا يَفْرُقُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ

بَيْنِ كَوْنِهِ وَبَيْنَ كُنْهِهِ أَوْ كَوْنِهِ وَبَيْنَ كُنْهِهِ أَوْ كَوْنِهِ وَبَيْنَ كُنْهِهِ أَوْ كَوْنِهِ وَبَيْنَ كُنْهِهِ

أَمِنْ يَوْمِ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَهْلُ التَّمِيزِ وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّارِمِيُّ وَعَنْ

أَبِيهِمْ وَأُمَمَاتِهِمْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ خَرَجَ مِنْ

أَرْضِ أُمَمَةٍ مِنْكُمْ فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا

بَيْتِهِمْ مَتَطَهَّرَ إِلَى صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَاجْرُؤْ كَأَجْرِ الْحَاجِّ الْمُحْرِمِ

فَإِنْ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِمْ فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا

وَمَنْ خَرَجَ إِلَى تَبْيِخِ الْخَمْرِ لَا يَنْصِبُهُ إِلَّا آيَاهُ فَاجْرُؤْ كَأَجْرِ الْمُعْتَمِرِ

وَكَيْفَ يَرُونَ أَهْلَ بَيْتِهِمْ نَازِلًا مَا شَاءَ نَزَلَ عَلَيْهِمْ فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا فَغَزَا فِيهَا

وَصَلَاةٌ عَلَى أَثَرِ الصَّلَاةِ لَا لِقَابِ بَيْنَهُمَا كَمَا كَتَبَ فِي عِلْمَيْنِ رَوَاهُ أَحْمَدُ

وَنَازِلًا بِرِجَالِهِ وَكَفَى لَيْسَتْ كَلَامِي بِمُؤَدَّةٍ دِيْمَانِ أَنْ يَرُدَّ عَلَيَّ كَمَا كَتَبَ فِي عِلْمَيْنِ رَوَاهُ أَحْمَدُ

وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ

إِذَا عَرَفْتُمْ بَرِيًّا بِأَرْضِ الْجَنَّةِ فَارْتَقُوا قَبْلَ يَأْ رَسُوْلُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَعَلَيْهِ السَّلَامُ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ

وَسَلَّمَ وَمَا رِیَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ الْمَسَاجِدُ قَبْلَ وَمَا الرَّتْعُ يَا رَسُوْلُ اللَّهِ

وَسَلَّمَ وَبَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ

وَسَلَّمَ وَبَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ كَذَلِكَ قَدْ بَلَغَ بَارِعًا فِي بَرِيَّةٍ

قَالَ بُحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

ترمذی کل است بحان الله والحمد لله ولا اله الا الله واحد اکبر رواه ترمذی

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ آتَى الْمَسْجِدَ

در وقت از وی گفت از رسول الله صلی الله علیه وسلم که کسی بیاید مسجد را

لِشَيْءٍ فَمِنْ حُظْمِهِ دَوَاةٌ أَوْ دَوَاةٌ وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ قَالَ إِنَّ حَبْرًا

برای چیزی ایس همان حنبر برده اوست دوا دوا و در وقت از ابی امامه گفت پیر مردی از حنبر

مِنَ الْيَهُودِ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْبَقَاعِ خَيْرٌ فَكَتَبَتْ عَنْهُ

از یهودی سئید بنده خدا صلی الله علیه وسلم کدام ای از جاها بهتر است پس بنامش انداختند از حنبر

وَقَالَ أَمْسِكْ حَتَّى يَخْبِيَ جِبْرِيلُ فَكَتَبَتْ وَجَاءَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ

و گفت خاموش باش تا که جبرئیل پنهان شود بنامش انداختند و آمد جبرئیل علیه السلام پس بنامش انداختند

فَقَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهُ يَا عَلِيُّ بْنُ النَّبِيلِ وَلَكِنْ مَسَّالٌ دَرِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى

پس گفت جبرئیل نیست سوال کرده شده از ابی انار سوال کننده و لیکن غیر اسم من برود و کار خود را تبارک و تعالی

ثُمَّ قَالَ جِبْرِيلُ يَا مُحَمَّدُ إِنِّي دَفُوتٌ مِنَ اللَّهِ دُوتٌ أَمَّا دُوتٌ مِنْهُ قَطُّ قَالَ

پس گفت جبرئیل ای محمد من دوت شده از خدا من یک دوت شده از خدا من یک دوت شده از خدا من یک دوت شده از خدا

وَكَيْفَ كَانَ يَا جِبْرِيلُ قَالَ كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ حَجَابٍ

بود ای جبرئیل آن نزدیکی شدی تو با من و خدا هفتاد هزار

مَنْ نُورٍ فَقَالَ شَرُّ الْبَقَاعِ أَسْوَأُ أَهْلِ الْبَقَاعِ مَا جَدَّ هَادُواةُ ابْنِ

از نور گفت پس از ابی هر دو حق تعالی بدترین جا را بدترین جا را بدترین جا را بدترین جا را

جَبَانَ مَسَّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

جبان در وقت است از ابی هر دو حق تعالی بدترین جا را بدترین جا را بدترین جا را بدترین جا را

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ جَاءَ مَسْجِدَ هَذِهِ الْقُرْبَاتِ الْخَيْرِ تَعَلَّمَ أَوْ بَعَثَهُ

الله علیه وسلم را که بیاید مسجد این قرابتها را بیاید مسجد این قرابتها را بیاید مسجد این قرابتها را

فَهُوَ مِنْزَلَةٌ الْجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْ جَاءَ لَيْزَ ذَلِكَ فَهُوَ مِنْزَلَةٌ

پس از جهاد و کسبیک جهاد میکند در راه خدا و کسیکه میاید برای کار دیگر پس آن کس که

الرَّجُلُ يَنْظُرُ إِلَى مَتَاعٍ غَيْرِهِ رَوَاهُ ابْنُ حِبَّانَ وَالتَّيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ

مردی که مینگرد به متاع غیر خود را رواه ابن حبان و بیهقی در شعب الایمان

وَكُنَ الْحَسَنُ مُرْسَلًا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتِي عَلَى

و حدیث از حسن امیری از روی مرسل گفت فرموده پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم می آید بر

النَّاسِ مَا يَكُونُ حَيْثُ تَأْتِي فِي مَا جِئْتُمْ فِي أَوْ دُنْيَاهُمْ فَلَا تَجَالِسُوهُمْ

مردمان را تا آنکه میان شما شگفتی گوئی ایشان در مسجد می آید و دنیا و دنیای ایشان پس هرگز نشینید ایشان را

فَلَيْسَ لِلَّهِ فِيهِمْ حَاجَةٌ رَوَاهُ ابْنُ حِبَّانَ وَالتَّيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَكَانَ

پس نیست خداوند در ایشان حاجتی رواه ابن حبان و بیهقی در شعب ایمان و آن انس را

ابْنُ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةُ الرَّجُلِ فِي

حدیث گفت فرموده پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم نماز مردی در

بَيْتِهِ بِصَلَاةٍ وَصَلَاتُهُ فِي مَسْجِدٍ الْقَبَائِلُ خَمْسٌ عَشْرِينَ صَلَاةً

خانه وی بمنزل یک نماز است و نماز وی در مسجد قبیله وی بمنزل پانزده است و پنج نماز است

وَصَلَاتُهُ فِي الْمَسْجِدِ الَّذِي يُجْمَعُ فِيهِ خَمْسٌ مِائَةٌ صَلَاةً وَصَلَاتُهُ

و نماز وی در مسجدیکه جمیع او گردیده شود در آن مسجد بمنزل یک صد نماز است و نماز وی

فِي الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى خَمْسِينَ أَلْفَ صَلَاةً وَصَلَاتُهُ فِي مَسْجِدِي خَمْسِينَ

در مسجد اقصی پنجاه هزار نماز است و نماز وی در مسجد من بمنزل پنجاه

أَلْفَ صَلَاةٍ وَصَلَاتُهُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ مِائَةٌ أَلْفَ صَلَاةٍ رَوَاهُ ابْنُ

هزار نماز است و نماز وی در مسجد حرام بمنزل یک صد هزار نماز است رواه ابن

مَاجَةَ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ مَسْجِدٍ وَضَعْتَ فِي

ما چه روایت است از ابی ذر گفت گفتم ای پیغمبر خدا کدام مسجد است که بنا کرده شد در

الْأَرْضِ أَقْبَلَ قَالَ الْمَسِيحُ الْحَمْدُ لَكَ أَيُّهَا قَالَ ثُمَّ الْمَسِيحُ الْأَقْصَى

زمین تخت فرمود مسجد حرام گفت پسر که ام فرمود پسر مسجد اقصی است

قُلْتُ كَرِيبَيْنِهُمَا قَالَ أَرْبَعُونَ عَامًا ثُمَّ الْأَمْرُ لَكَ مَسْجُودٌ فَحَيْثُ مَا

کلمه چندی است در میان این برد و حسیه فرمود چیل سال پهلوزمین تمام ترا مسیحت پس بر کما که

أَدْرَكَكَ الصَّلَاةُ فَصَلِّ مُتَّفِقًا عَلَيْهِ **عَنْ** عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ

دریاد تراغما پس بگذار متفق علیه و مرویت از عبدالله بن عمرو بن

العاصم قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول إذا دخل المسجد

[illegible]

اعوذ بالله العظيم ووجهه الكريم وسلطانه القديم من الشيطان
فما بهجوم بدای بزرگ و بذات پاک وی و سلطنت و فرمان وی که قدم است از شیطان

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا يَهْدِيََنَا اللَّهُ فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَلَا تَقْرَبُوا هَذِهِ الْأَشْيَاءَ الَّتِي كُنتُمْ تُكْفِرُونَ بِهَا

الرجوع والفاة اذ لك قال الشيطان خذني سائر اليوم من
 نكركه كنهه ومودا مخفوت چون گوید کسی بن کلمات را میگوید شیطان نخواهد شد خدایین بنده از کلام نامزد و ده

أَبُو أُوْدَةَ عَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ أَخْبَسَ عَنَّا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

ابو طالب و هر دو بیت از معانی حیل و تکلّف باز داشتند شازما و پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ غَدَاةٍ عَنْ صَلَوةِ الصُّبْحِ حَقٌّ كَذَانَتْ أَيْ عَيْنَ الشَّمْسِ

عزیزکم بیک باحد از نماز مسیح تا آنکه ندیدم بودیم که به ختم آفتاب را طلوع کرده

مخرج سريعا فتوب بالصلاة فصل رسول الله صلى الله عليه وسلم

پس بیرون آمدن شتابی پس یکبار گفت شد برای نماز پس نماز گذارد و بعد از نماز آمد و علی و سلم

وَجَوَزِي ضَلُوبَةٍ فَلَمَّا سَلِمَ دَعَا بِصُوبَةٍ فَقَالَ لَنَا عَلَى مَصَابِلِكُمْ كَمَا

فَقِيلَ إِنَّهَا الْمَنَاءُ قَالَا كَمَا نَفِي سَاحِدَتُكَ مَا حَسَنَ عَنَّا

ست. لست گشت آنخت سمان لمخته فمرد، اگر با آن بدست من خود بر ستار اگر هر چند مانده است از نشانه در ایام

.....

الْفَدَاةُ لِي نَتُّ مِنْ اللَّيْلِ فَوَقَّاتٌ وَصَلَيْتُ مَا قَدَّرَ لِي فَنَعَسْتُ فِي

با دانه بدستی من به غنایم از شب بیدار شدم و بگذردم از غار آنجا که تقدیر کرده شد بود بر آن من بیدار شدم و

صَلَوْتِي حَتَّى اسْتَقَلْتُ فَإِذَا أَنَا بِرَبِّي تَبَادَكَ وَتَعَالَى فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ

نماز تا آنکه ایستادم پس ناگاه من دیدم که با هرگاه خود تبارک و تعالی در نیکوترین صفت و حالت

فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ قُلْتُ لَبَّيْكَ رَبِّ قَالَ فِيمَ يَخْتَصِمُ الْمَلَأُ الْأَعْلَى قُلْتُ

فرمود ای محمد ای من گفتی لب بگویم در صورت تو ای رب من و خود و محض و ذراع می کنند و دست بکنان ملا علی گفتند

لَا أَهْدِي قَالَمَا ثَلَاثًا قَالَ فَوَاسِيَةٌ وَضَعُ كَفَّهُ بَيْنَ كَتِفَيْ حَتَّى وَجَدَتْ

و من هدایت نمی دهم ای من گفت سه بار گفت حضرت دیدم حق تعالی آن سه بار دست خود را در میان کتف من نهاد و

بَرَدَ أَنَا وَلِيهِمْ بَيْنَ ثَدْيَيْ فَجَعَلَ لِي كُلَّ شَيْءٍ وَعَرَفْتُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ

سردی من و ای من میان برده ای من خود بر پیشانی من از طوم و تناسخ من بر این فرمود حق تعالی ای محمد

قُلْتُ لَبَّيْكَ رَبِّ قَالَ فِيمَ يَخْتَصِمُ الْمَلَأُ الْأَعْلَى قُلْتُ فِي الْكَفَّارَاتِ

گفتم ایستادم ای من در کافرات می خستد ملا علی گفت بحث میکنند در کفارات

قَالَ وَمَا هُنَّ قُلْتُ مَشَى الْأَقْدَامُ إِلَى الْجَمَاعَاتِ وَالْجُلُوسُ فِي الْمَسَاجِدِ

فرمود و چه چیز هستند در جماعت ایستادن و در مساجد ایستادن

بَعْدَ الصَّلَاةِ وَاسْتِغْثَاةُ الْكُرُمِيَّاتِ قَالَ ثُمَّ فِيمَ قُلْتُ

بعد از نماز استغاثه و استغاثه کرمیات در میان من و در میان من استغاثه کرمیات

فِي الدَّرَجَاتِ قَالَ وَمَا هُنَّ قُلْتُ اطْعَامُ الطَّعَامِ وَلِيْنِ الْكَلَامِ وَالصَّلَاةُ

در درجات فرمود و چه چیز هستند درجات ایستادن و در میان من استغاثه کرمیات

بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامُ ثُمَّ قَالَ سَلْ قَالَ قُلْتُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قِيْلَ

در شب و در میان من استغاثه کرمیات ایستادن و در میان من استغاثه کرمیات

الْخَيْرَاتِ وَتَوَكَّلْ الْمُسْكِرَاتِ وَحَبِّ الْمَسْكِينِ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي

بیکر و توکل بر مسکینان و دوستی با مسکینان و آنرا بیکر با من و توکل بر من و توکل بر من

وَإِذَا أَرَدْتَ قِتْنَةً فِي قَوْمٍ فَتَوَقَّيْ غَيْرَ مَقْتُونٍ وَأَسْأَلُكَ حَبَّكَ وَحَبَّ

وچنان خواهی فتنه در قومی پس بپوشان مرا پیش از آنکه گرفتار فتنه شوم و سوال میکنم از نذر و نوبتی مرا دور بکنی

مَنْ يُحِبَّكَ وَحَبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِي إِلَى حَبِّكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

کسی را که دوست دارد و نزد تو دوستی کار کند مرا نزد تو بیاورد پس فرمود و چه چیز است خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّمَا حَقُّ قَادِرُ مَوْهَاتِهِمْ تَعْلِيمُهُمْ هَارَ وَاهٍ أَحَدٌ

است بر علیه و سلم این واقع که حق است پس بخوانیده از این بهتر تعلیم کنند از آنرا رواه احمد

وَالْتَمِذِي وَقَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ وَسَأَلَتْ عُمَدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ

و التمیدی و گفت که این حدیث حسن صحیح است و پرسیدم محمد بن اسماعیل

عَنْ هَذَا الْحَدِيثِ فَقَالَ هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ

یعنی بخاری را از این حدیث که چه حال دارد پس گفت که این حدیث صحیح است

بَابُ فَضِيلَةِ الْجَمَاعَةِ

باب در فضیلت نماز با جماعت

وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ

و سر بدارید نماز را و بپایید زکوة را و رکوع کنید همراه رکوع کننده گان

عَنْ أَبِي عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةُ

مروین از ابن عمر روایت گفت فرمود و چه چیز است خدا صلی الله علیه و سلم نماز بیک

الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ سَبْعٌ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

جماعت بیکارند و زیاد میشود و در ثواب بر نماز بیکارند و زیادهست و هفت درجه متفق علیه است

وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی بکر گفت نماز گردان با آنکه حضرت صلی الله علیه و سلم

يَوْمَهِ الصُّبْحِ فَلَمَّا سَلَّمَ قَالَ شَاهِدُ فُلَانٌ قَالُوا لَا قَالَ أَشَاهِدُ

روزی نماز بود و پس هرگاه که سلام داد و فرمود که ایها حاضران فلان حاضرین حاضریت امروز را شاهد

نماز بیکار

سُيْلَمَانُ فِي الصُّبْحِ قَالَتْ إِنَّهُ بَاتَ يُصَلِّي فَقَلْبِي عِنَاهُ فَقَالَ عُمَرُ:

سیدان اردناز صبح بخیر گفت شفا بهرستیکر سلطان غریب نواز میگذازد و چون عاقبت ارادو عظیم او پس فرمود عمر

لَا أَشْهَدُ صَلَاةَ الصُّبْحِ فِي جَمَاعَةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَقُومَ لَيْلَةً

پہلے آئندہ حاضر ہوں من نماز باہر اور جماعت محبوب راست بیوی من ازاں کہ قیام

وَأَمَّا لَكَ فَنَافِثَاتٍ مِّنَ الْأَشْجَرِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

رواه الباقون وایت است از ابی موسی اشجری رضی الله عنه و لغت در مورد پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله

الله عليه وسلم اثنا عشر ألفاً في جماعة دواكين مائة وعنه

١٠٠

قال في النبي صلى الله عليه وسلم رجل اعمى فقال يا رسول الله انى
 آتيتهم قال يا اعمى انى آتيتهم فلو كانا معا لم يأتنا من الله الا بالخير فاستمعوا له وانصتوا

3-9113 - 1-1508-7-- 211-10-0006

ابن سينا قاضی قیود فی السیاحۃ فالرسول اللہ صلی اللہ علیہ
الہ وسلم اکثرت ما کذبوا وکثر ما کذبوا وکثر ما کذبوا وکثر ما کذبوا

9 | - - ' 4 - 5 : 6 | - 5 - 4 - 3 - 2 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21 - 22 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 - 29 - 30 - 31 - 32 - 33 - 34 - 35 - 36 - 37 - 38 - 39 - 40 - 41 - 42 - 43 - 44 - 45 - 46 - 47 - 48 - 49 - 50 - 51 - 52 - 53 - 54 - 55 - 56 - 57 - 58 - 59 - 60 - 61 - 62 - 63 - 64 - 65 - 66 - 67 - 68 - 69 - 70 - 71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82 - 83 - 84 - 85 - 86 - 87 - 88 - 89 - 90 - 91 - 92 - 93 - 94 - 95 - 96 - 97 - 98 - 99 - 100 - 101 - 102 - 103 - 104 - 105 - 106 - 107 - 108 - 109 - 110 - 111 - 112 - 113 - 114 - 115 - 116 - 117 - 118 - 119 - 120 - 121 - 122 - 123 - 124 - 125 - 126 - 127 - 128 - 129 - 130 - 131 - 132 - 133 - 134 - 135 - 136 - 137 - 138 - 139 - 140 - 141 - 142 - 143 - 144 - 145 - 146 - 147 - 148 - 149 - 150 - 151 - 152 - 153 - 154 - 155 - 156 - 157 - 158 - 159 - 160 - 161 - 162 - 163 - 164 - 165 - 166 - 167 - 168 - 169 - 170 - 171 - 172 - 173 - 174 - 175 - 176 - 177 - 178 - 179 - 180 - 181 - 182 - 183 - 184 - 185 - 186 - 187 - 188 - 189 - 190 - 191 - 192 - 193 - 194 - 195 - 196 - 197 - 198 - 199 - 200 - 201 - 202 - 203 - 204 - 205 - 206 - 207 - 208 - 209 - 210 - 211 - 212 - 213 - 214 - 215 - 216 - 217 - 218 - 219 - 220 - 221 - 222 - 223 - 224 - 225 - 226 - 227 - 228 - 229 - 230 - 231 - 232 - 233 - 234 - 235 - 236 - 237 - 238 - 239 - 240 - 241 - 242 - 243 - 244 - 245 - 246 - 247 - 248 - 249 - 250 - 251 - 252 - 253 - 254 - 255 - 256 - 257 - 258 - 259 - 260 - 261 - 262 - 263 - 264 - 265 - 266 - 267 - 268 - 269 - 270 - 271 - 272 - 273 - 274 - 275 - 276 - 277 - 278 - 279 - 280 - 281 - 282 - 283 - 284 - 285 - 286 - 287 - 288 - 289 - 290 - 291 - 292 - 293 - 294 - 295 - 296 - 297 - 298 - 299 - 300 - 301 - 302 - 303 - 304 - 305 - 306 - 307 - 308 - 309 - 310 - 311 - 312 - 313 - 314 - 315 - 316 - 317 - 318 - 319 - 320 - 321 - 322 - 323 - 324 - 325 - 326 - 327 - 328 - 329 - 330 - 331 - 332 - 333 - 334 - 335 - 336 - 337 - 338 - 339 - 340 - 341 - 342 - 343 - 344 - 345 - 346 - 347 - 348 - 349 - 350 - 351 - 352 - 353 - 354 - 355 - 356 - 357 - 358 - 359 - 360 - 361 - 362 - 363 - 364 - 365 - 366 - 367 - 368 - 369 - 370 - 371 - 372 - 373 - 374 - 375 - 376 - 377 - 378 - 379 - 380 - 381 - 382 - 383 - 384 - 385 - 386 - 387 - 388 - 389 - 390 - 391 - 392 - 393 - 394 - 395 - 396 - 397 - 398 - 399 - 400 - 401 - 402 - 403 - 404 - 405 - 406 - 407 - 408 - 409 - 410 - 411 - 412 - 413 - 414 - 415 - 416 - 417 - 418 - 419 - 420 - 421 - 422 - 423 - 424 - 425 - 426 - 427 - 428 - 429 - 430 - 431 - 432 - 433 - 434 - 435 - 436 - 437 - 438 - 439 - 440 - 441 - 442 - 443 - 444 - 445 - 446 - 447 - 448 - 449 - 450 - 451 - 452 - 453 - 454 - 455 - 456 - 457 - 458 - 459 - 460 - 461 - 462 - 463 - 464 - 465 - 466 - 467 - 468 - 469 - 470 - 471 - 472 - 473 - 474 - 475 - 476 - 477 - 478 - 479 - 480 - 481 - 482 - 483 - 484 - 485 - 486 - 487 - 488 - 489 - 490 - 491 - 492 - 493 - 494 - 495 - 496 - 497 - 498 - 499 - 500 - 501 - 502 - 503 - 504 - 505 - 506 - 507 - 508 - 509 - 510 - 511 - 512 - 513 - 514 - 515 - 516 - 517 - 518 - 519 - 520 - 521 - 522 - 523 - 524 - 525 - 526 - 527 - 528 - 529 - 530 - 531 - 532 - 533 - 534 - 535 - 536 - 537 - 538 - 539 - 540 - 541 - 542 - 543 - 544 - 545 - 546 - 547 - 548 - 549 - 550 - 551 - 552 - 553 - 554 - 555 - 556 - 557 - 558 - 559 - 560 - 561 - 562 - 563 - 564 - 565 - 566 - 567 - 568 - 569 - 570 - 571 - 572 - 573 - 574 - 575 - 576 - 577 - 578 - 579 - 580 - 581 - 582 - 583 - 584 - 585 - 586 - 587 - 588 - 589 - 590 - 591 - 592 - 593 - 594 - 595 - 596 - 597 - 598 - 599 - 600 - 601 - 602 - 603 - 604 - 605 - 606 - 607 - 608 - 609 - 610 - 611 - 612 - 613 - 614 - 615 - 616 - 617 - 618 - 619 - 620 - 621 - 622 - 623 - 624 - 625 - 626 - 627 - 628 - 629 - 630 - 631 - 632 - 633 - 634 - 635 - 636 - 637 - 638 - 639 - 640 - 641 - 642 - 643 - 644 - 645 - 646 - 647 - 648 - 649 - 650 - 651 - 652 - 653 - 654 - 655 - 656 - 657 - 658 - 659 - 660 - 661 - 662 - 663 - 664 - 665 - 666 - 667 - 668 - 669 - 670 - 671 - 672 - 673 - 674 - 675 - 676 - 677 - 678 - 679 - 680 - 681 - 682 - 683 - 684 - 685 - 686 - 687 - 688 - 689 - 690 - 691 - 692 - 693 - 694 - 695 - 696 - 697 - 698 - 699 - 700 - 701 - 702 - 703 - 704 - 705 - 706 - 707 - 708 - 709 - 710 - 711 - 712 - 713 - 714 - 715 - 716 - 717 - 718 - 719 - 720 - 721 - 722 - 723 - 724 - 725 - 726 - 727 - 728 - 729 - 730 - 731 - 732 - 733 - 734 - 735 - 736 - 737 - 738 - 739 - 740 - 741 - 742 - 743 - 744 - 745 - 746 - 747 - 748 - 749 - 750 - 751 - 752 - 753 - 754 - 755 - 756 - 757 - 758 - 759 - 760 - 761 - 762 - 763 - 764 - 765 - 766 - 767 - 768 - 769 - 770 - 771 - 772 - 773 - 774 - 775 - 776 - 777 - 778 - 779 - 780 - 781 - 782 - 783 - 784 - 785 - 786 - 787 - 788 - 789 - 790 - 791 - 792 - 793 - 794 - 795 - 796 - 797 - 798 - 799 - 800 - 801 - 802 - 803 - 804 - 805 - 806 - 807 - 808 - 809 - 810 - 811 - 812 - 813 - 814 - 815 - 816 - 817 - 818 - 819 - 820 - 821 - 822 - 823 - 824 - 825 - 826 - 827 - 828 - 829 - 830 - 831 - 832 - 833 - 834 - 835 -

وَسَلَّمَ أَنْ يَرْجِعَ لَهُ فَيَصِلُ فِي بَيْتِهِ وَحُصْنِهِ لِمَا وَلِيَ دَعَا
وَمُكَلِّمَتِ يَدَا تَابِغْدَادِ أَنْزَلَتْ خَانَهُ خُودِيسِ خُصَّتْ دَامِ رَاوِ رِيسِ رُكَا وَكَهْ بَا كَشْتِ خَوَانِدِ اؤُرَا

فَمَا تَكْفُرُ إِلَّا بِالْبَاطِلِ ۚ إِنَّكَ كَادِحٌ

پس فرمود ای خنوی او از آن رابر ای ناز گفت آری می شنوم فرمود پس ایات کن بیسمی بار واه مسلم

وَعَنْ عَائِشَةَ ۖ أَنَّهَا قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ولما عاشه مرويت بدستك عايشه لفت ستيندم پيغمبر صاعلي مد عليہ وسلم را ك

يَقُولُ لَأَصْلُوهُ بِحَضْرَةِ الْقَطَامِ لَا وَهُوَ دِافِعُ الْأَخْبَثَانِ سِرًّا

میلست پل یسٹ

ماہور محرم وید در حاکم با منی لسنیول غانطا رواه

مُسْلِمٌ وَمِنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سم وروایت است از ابن ابی عمیر که در روایتی دیگر آمده است

إِذَا أَقِمْتِ الصَّلَاةَ فَلَا صَلَاةَ إِلَّا الْمَكْتُوبَةُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

ابن عمر بن الخطاب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تمتحنوا نساءكم

ابن عمر بن الخطاب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تمتحنوا نساءكم

المساجد وبنيوتن خير لهم رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ

أَمْرًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كُنْتُمْ فِي السَّجْدِ فَتَوَدَّ بِالصَّلَاةِ

فَلَا يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَصِلَ رَوَاهُ أَحَدُ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أُمَرَ

مَكْتُوبَةً قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْمَدِينَةَ كَثِيرَةُ الْهَوَامِ

وَالسَّبَاعِ وَأَنَا ضَرِيرُ الْبَصَرِ فَمَهْلُ تَحْدِيهِ مِنْ وَحْشَةٍ قَالَ هَلْ تَسْمَعُ حَتَّى

عَلَى الصَّلَاةِ حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَمَنْ هَلَاكُمُ يَخْصِرُ رَوَاهُ

أَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّاسِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَخَذَ وَضُوءَهُ تَعَرَّحَ وَجَدَ النَّاسَ قَدْ صَلَّوْا

أَعْطَاهُ اللَّهُ مِثْلَ أَجْرٍ مِنْ صَلَّاهَا وَحَضَرَهَا لَا يَقْضِي لَكَ مِنْ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ مِثْلَ أَجْرِ رَجُلٍ

شَيْئًا دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالشَّائِي مُسَإِصًا وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

جیزے رواہ ابو داؤد و شائی درایت است از انس رضی الله عنه گفت فرمود رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى لِيَوْمَ أُدَيْعِينَ يَوْمًا فِي جَمَاعَةٍ يُدْرِكُ التَّكْبِيرَ

صلی الله علیه وسلم کسکه نماز گذارد برائے خدا چهل روز در جماعت در عالمیکه در نماز تکبیر

الْأُولَى كُتِبَ لَهُ بَرَاءَةٌ تَنْبَرَأُ مِنَ النَّارِ وَبَرَاءَةٌ مِنَ النَّفَاقِ دَوَاهُ

اولی را نداشت بشود مردی را دو خط بیزاری یکی بیزاری از آتش و دوزخ و دوم بیزاری از نفاق و

الْتِمَازِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ وَهَبٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ

ترجمی و روایت است از عبد الله بن وهب و او روایت میکند از آنسان بن مسعود از رسول خدا

حَدَّثَهُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ تَوَفَّى ابْنُ لُعْثَمَانَ بْنِ مَطْعُونٍ فَأَمَّهُ بَنُو

روایت کرده است از انس بن مالک در گفت و خات کرد فرزند عثمان بن مظعون پس زاده

حُزْنُهُ عَلَيْهِ حَتَّى اتَّخَذَ فِي دَارِهِ مَسْجِدًا يَتَعَبَّدُ فِيهِ فَبَلَغَ ذَلِكَ

غم او بر عثمان تا آنکه گرفت در خانه خود مسجد که عبادت میکرد در آن مسجد پس رسید آن خبر

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا عُثْمَانُ إِنَّ اللَّهَ لَوَ يَكْتُبُ عَلَيْكَ

پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم را پس فرمود ای عثمان بدین سبب که خداوند نوشت

الرَّهْبَانِيَّةَ إِمَامًا رَهْبَانِيَّةً أُمِّيَّ الْجَهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَا عُثْمَانُ إِنَّ

رهبانیت را جزایس نیست که رهبانیت است من جهاد است در راه خدا ای عثمان این

مَطْعُونُ إِنَّ لِلْبَيْتِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ لِلنَّارِ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ فَمَا يَسِرُّكَ

مظعون بدین سبب که خانه بیست و هشت در است و دوزخ را سبست در است پس خوش نمی آید ترا

إِلَّا تَأْتِي بِأَبَائِهِمْ لَأَوْجِدَنَّكَ إِلَى جَنَّتِكَ لِحْدٌ تُجْزِيكَ

ایکدی یاری در می را از پدر می آید اگر آنکه بیاید تو که فرزند تو بر پیوستی و گنجینه است

يَسْتَفِيعُ لَكَ إِلَى دِيكَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ بَلَى قَبِيلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ

طلب شفاعت کند هرگز از سوی پدر و کار تو که بزرگ عند است گفت ای رسول خدا ای پیغمبر خدا

وَكُنَّا فِي فُرْطَانٍ مَا لِعُثْمَانَ قَالَ نَعَمْ لَنْ صَبِرَ مِنْكُمْ وَاحْتَسَبَ ثَمَرًا قَالَ

درین بشارت ما بعد از اتمام یار خلق از مود آری شاهزاده اعلی درین بشارت یک کسی که مبرک و از شاهزادگان است و بشارت پسر فرموده و بشارت

لَهُمَا عِثْمَانُ بْنُ مَطْعُونٍ مِّنْ صَلَواتِ الْعَجْرَةِ فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ جَلَسَ يَدُكُ

مرغشای دای عثمان بن مظعون کییک نماز ادا کرد نماز پاداد را در جماعت پسر نشست تا که ذکر میکند

اللَّهُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَأَنَّهُ فِي الْفَرْدِ وَسَبْعُونَ دَرَجَةً بَيْنَ كِلِ

در زمانه که سواد ما به باشد مرد و دوس هفتاد درجه مات میان

دو جتین کراچی الفونس الجواد المضمّر سبعین سنة ومن صلی الفطر
برودور مانتہ رفتار اس تیز و تفہم کردہ غمہ مفاد سال راہ و سکہ نماز ظہر خوانہ

مَنْ كَانَ كَذِبًا فَكَانَ كَذِبًا

در جماعت باشد و در اوج جنت عدن پنجاه درجه مانند رفتن است تیز تر

المفرد خمسين سنة ومن بعد العصر في جماعة كان له كاهن ثمانية

تغییر کرده شد. به پنجاه ساله راه و کیم که او اگر دنازه و در جماعت باشد مراد از آنست که ثواب بهشت کس

مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ كُلُّهُمَا رُبَّ بَيْتٍ عَتَقَهُمْ وَمَنْ صَلَّى الْمَغْرِبَ فِي

از اول و اسمعیل جدایشان را با یک شان از او کرد و ایشان را و سیکه نماز مغرب ادا کرد

جماعة كان حجة مبرور ورسول مقبل ومن صلى العشاء في

مات باشد آن مانند ج میزد و عمره قبول و کسی که نوا کرد نماز را

بما عي كان له ليا من القديرا هب. مع جو

بَابُ اِنَّ تَوَكَّلَ الْجَمَاعَةُ

این باب در معیت ترک جماعت است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّكَ كَانَ يَقُولُ مَنْ أَمَرَكَ الزَّكَاةَ فَقَدْ أَمَرَكَ

روایت است از امیرالمؤمنین علیؑ کہ جبکہ وہ بود کہ حیثیت کیسے یافت کہ کو را پس تحقیق یافت

التَّجْدَةِ وَمَنْ قَاتَتْهُ قِرَاءَةُ أَمْرِ الْقُرْآنِ فَقَدْ قَاتَتْهُ خَيْرُ رَأَاهُ مَا لَكَ

سهمه را یعنی رکعت را و یکدخت فوت شد و او را خواندن فاتحه الکتاب پس تحقیق فوت شد از ویکی بسیار و یک

وَعَنْهُ أَنَّهُ قَالَ الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ وَيَخْفِظُهُ قَبْلَ الْإِمَامِ مِرْقَانًا

در روایت است از وی پس اینکه او گفت کسی که به دار و دمر خود را دست کند سر را پیش از امام برساند

تَأْصِيَّتُهُ بِبَيْدِ الشَّيْطَانِ رَأَاهُ مَا لَكَ وَعَنْ أَبِي مُرَيْرَةَ عَنْ

موسی پیشانی او که دست شیطان را در او مالک در روایت است از ابی هریره رضی الله عنه

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْلَا فِي الْبُيُوتِ مِنَ النَّسَاءِ

از نبی صلی الله علیه وسلم فرمود اگر نبی بود چنینکه در خانه است از زنان

وَالذَّرِّيَّةُ أَمَّتْ صَلَوةُ الْعَتَاءِ وَأَمَرْتُ فِتْيَانِي يُعَرِّقُونَ مَا فِي

و اطفال بر پا میکردم نماز عشاء را و امر نمودم خادمان خود را که به آب انداخته بپاشند آنچه که در

الْبُيُوتِ بِالنَّارِ رَأَاهُ أَحَدُ وَعَنْ أَبِي الشَّعْثَاءِ قَالَ خَرَجَ رَجُلٌ مِنَ

خانه است با آتش روانه آمد و روایت است از ابو شعثاء گفت بیرون آمد مردی از

الْمَسْجِدِ بِنَدْمَاؤٍ فِيهِ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ أَمَا هَذَا فَقَدْ عَصَى

مسجد بعد از آنکه از آن گفته شد در مسجد پس گفت ابو هریره رضی الله عنه اما این مرد تحقیق که گناه کرد

أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عُثْمَانَ

ابا قاسم که گنبدت را حضرت است صلی الله علیه وسلم رواه مسلم و از عثمان

بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ

بن عفان رضی الله عنه روایت گفت فرمود پس بید خدا صلی الله علیه وسلم کسی که

أَذْرَكَ الْأَكْوَانَ فِي السَّجْدَةِ ثُمَّ خَرَجَ لَمْ يَخْرُجْ لِحَاجَةٍ وَهُوَ لَا يُرِيدُ الرَّجْعَةَ

که رها کرد اکوانها را در سجده و بعد از آنکه بیرون نیامد بجز برای حاجتی و در وی او نمیخواهد باز آمدن

فَهُوَ مُتَافِقٌ دَوَاهُ ابْنِ مَاجَةَ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

پس او منافق است رواه ابن ماجه و روایت است از ابن عباس رضی الله تعالی عنه

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ سَمِعَ التَّيْدَاءَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَا صَلَوةَ

از نبی صلی الله علیه و سلم فرمود که هر که بشنود آنگاه نماز را پس بجا نیاورد پس نیست نماز

لَهُ الْإِيمَنُ عَذِيرُهُ الدَّارُ قُطْنِي وَعَنْ مُجَاهِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

رواه اگر از جهت عذری را وارد داری قطنی و روایت است از مجاهد و از ابن عمر

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَمْنَعُنَّ رَجُلٌ أَهْلَهُ

بنی الله عنهما هر کسی که نبی صلی الله علیه و سلم فرمود منع نکند هیچ مردی که خان خود را

أَنْ يَأْتُوا الْمَسَاجِدَ فَقَالَ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو فَإِنَّا نَمْنَعُهُمْ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ

از ابن عمر که ما پس گفت پس می گوید که مردی که مریدان خود را بود که ما البتة منع میکنم پس گفت عبد الله

أَحَدٌ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَوْلُ هَذَا قَالَ فَمَا كَلِمَةُ

صیحت میکنم و از آن پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم و تو می گویی این کلمه گفت راوی پس کلام

عَبْدُ اللَّهِ حَتَّى مَاتَ دَوَاهُ أَحَدٌ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

نکرده بآن فرزند عبد الله بن عمر تا اگر مرد را واه احمد و مرسلست از عبد الله بن مسعود رند گفت

لَقَدْ رَأَيْتُنَا وَمَا يَخْلَفُ عَنِ الصَّلَاةِ الْأَمَانَةِ قَدْ عَلِمَ نِفَاقَهُ أَوْ مَرِيضًا

تجسس دیدم خود و ما را که نمی گذارد بایکدی پس ایستادن از جماعت نماز که منافق که تحقیق معلوم بود و نفاق او را بیایکد صلا

وَإِنْ كَانَ الرَّبِيعُ لَمْ يَشَى بَيْنَ رَجُلَيْنِ حَتَّى يَأْتِيَ الصَّلَاةَ وَقَالَ إِنْ

و تحقیق بود طریقه ای یافت میان دو مرد که یکدیگر را پیشانی تا آنکه می آمد و هر چه بر آن نماز گفت این مسعود بدستیک

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلِمْنَا سُنَنَ الْإِمْدِيِّ إِنْ مِنْ سُنَنِ

پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم تعلیم کرد ما را سنن را که عمل کردن آن موجب بدست است و بدستیک از جمله سنن وی

الْإِمْدِيُّ الصَّلَاةُ فِي الشَّجَرِ الَّذِي يُؤْذَنُ فِيهِ وَفِي رِوَايَةٍ قَالَ مَنْ سَرَّهُ

نماز است و مسجد که از آن گفته شود در آن مسجد و در روایت آمده است که این مسعود گفت کسی که خوشش می آید نماز را

أَنْ يَلْقَى اللَّهَ غَدًا مَسْلًا فَلْيَصَافِطْ عَلَى هَذِهِ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ

بیشتر بجا آید که خدا را فردا مسلمان کامل پس باید که پنجگانه ای کند بر نماز های پنجگانه

حَيْثُ يَنَادِي بِهِمْ فَإِنَّ اللَّهَ شَرَعَ لِنَبِيِّكُمْ سُنَنَ الْمَدَىٰ وَاتَّخَذَ مِنْ

در جای که ندا کرده شود برای آنها پس بر سر تکواض استیلا شروع کرد برای پنهان بر سر طریقه استیلا را و در بعضی این پنج نماز

سُنَنِ الْمَدَىٰ وَلَوْ أَنَّكُمْ صَلَّيْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ كَمَا يُصَلِّي هَٰذَا الْمُتَخَلِّفُ فِي

جمل آن طریقه است و اگر ثابت شود که شما گذاردید نماز را در جاهای غیر مسجد که در این شخص باز مانده در

بَيْتِهِمْ لَتَرْكُمُ سُنَّةَ نَبِيِّكُمْ وَلَوْ تَرَكْتُمْ سُنَّةَ نَبِيِّكُمْ لَضَلَلْتُمْ وَمَا مِنْ

خانه خود بر آن ترک کرده باشد طریقه آنها را و اگر ترک همه طریقه آنها را بر آن ترک گمراه شوید و بیت هیچ

رَجُلٍ يَتَطَهَّرُ فَيُحْسِنُ الطَّهْرَ ثُمَّ يَمْدُ إِلَىٰ مَسْجِدٍ مِنْ هَٰذَا الْمَسَاجِدِ إِلَّا

مردی که طهارت کند پس نیک کند طهارت را بیشتر قصد رفتن کند بسوی مسجدی از این مساجد مگر آنکه

كُتِبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خَطْوَةٍ يَخْطُوهَا حَسَنَةٌ وَرَفَعَهُ بِهَا دَرَجَةً وَخَطَا عَنْهُ

بنویسد خدا استیلا برای او هر گامی که میزند نیک و ثواب بلند گردد برای او یا به ارجمندی و کم گرداند از و

بِمَا سَيِّئَةٍ وَلَقَدْ رَأَيْتَنَا وَمَا يَتَخَلَّفُ عَنْهَا إِلَّا مَنْ فِي مَعْلُومٍ التَّغَافُفِ

به سبب آن بدی او و به حق دیدیم و ما را میخلف نکرد مگر منافق که تغافل او ظاهر بود

وَلَقَدْ كَانَ الرَّجُلُ يُوقِي بِهِ يَهَادِي بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ حَتَّىٰ يَقَامَ فِي الصَّفِّ

و چنین بود مردی که ایستاده می شد در جای که یکدیگر میسوزانیدند از غایت ضعف بین و در میان آنکه ایستاده کرده می شد و صف نماز

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

رواه مسلم و روایت است از ابن عباس که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَنْ سَمِعَ الْمُنَادِيَ فَلَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ اتِّبَاعِهِ عُنْدَ مَا قَالُوا وَمَا

و مسلم سیکه بشنود با کسی نماز پس باز ندارد و فوراً از پیروی کولن آن هیچ مانع نگذارد مگر آنکه کسیست

الْحَذَرُ قَالَ خَوْفٌ أَوْ مَرَضٌ لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ الصَّلَاةُ الَّتِي صَلَّى رَوَاهُ

فرمود ترس یا کم یا بیماری پذیرفته نمی شود از وی نماز که گذارده است رواه

أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِ قُطَنِيٌّ وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

ابوداود و دارقطنی و روایت است از ابی الدرداء که گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا يَدٍ وَلَا تَقَامُ فِيْهِمُ الصَّلَاةُ

صلی الله علیه و سلم نیست سه مرد در شهری و یا در باجی که بر پا کرده نباشد در میان ایشان نماز برپا است

الْأَقْدَامُ اسْتَعْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ يَا جَمَاعَةُ قَاتِلِيَّ كُلِّ الذِّئْبِ

مگر آنکه خالیه در پیشان شیطان پس بر تو باد که لازم گیری جماعت را زنی که بخورد کرگ مگر گوسفند پیرا

الْقَاصِيَةِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

که در احقاده است رواه احمد ابو داود و نسائی و روایت است از ابی هریره رضی

اللهُ تَعَالَى عَنْهُ صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ سَبْعَ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

الله تعالی عنه نمازی که جماعت که از نه زیادتی میکند بر نماز یکی تنها بگذارد به هفت و بیست درجه

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

متفق علیه و روایت است از ابی هریره رضی گفت فرموده تغییر خدا صلی الله علیه و سلم

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمْرَ حُطْبٍ فَيُحْطَبُ ثُمَّ أَمْرُ

بخدا ای که بقای ذات من دست قدرت اوست بچنین آهنگ کردم که امر کنم جمع کردن بنیزم پس جمع کرده شود

بِالصَّلَاةِ فَيُؤَدُّنَ لَهَا ثُمَّ أَمْرُ جُلَاةٍ مِّنَ النَّاسِ ثُمَّ أَغْلَافُ إِلَى

باذان گفتن برای نماز پس از آن گفته شود برای نماز نه از سر نو از آنکه حلقه پهل دامت کند مردم را بر سر عایم بسوز

وَجَالٍ وَفِي رِوَايَةٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ فَأُحْرَقَ عَلَيْهِمْ حُمُومُهُمْ

روایت کرد در روایتی کلمات است حاضر نشدند برای نماز پس بسوزانم بر ایشان خاکی ای که

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ بَعِلُوا أَحَدُهُمْ أَتَهُ يَجِدُ عَرَقًا سَمِينًا أَوْ مَرْمَاتِينَ

بخدا سوگند اگر بر انداختند یکی از ایشان که او می نامد استخوان قریه عاودم مگر

حَسَنَتَيْنِ شَهِيدَ الْمَاءِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالْإِسْلَامِيُّ نَحْوُهُ

وگوسفند که شکو در آید در نظر مرد و زن بر آنند حاضر میگردد نمازش را راه بخاری و هر سلم را مانده اوست

بَابُ سُورَةِ الصَّفِّ

باب در برابر کردن صف وقت نماز

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ الْبَشِيرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

وَرَوَاهُ اسْتِزْنَانُ بْنُ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَافٍ بِوَدْعِهِ خد ا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسُوءِي صُفُوفَنَا حَتَّى كَأَنَّمَا يَسُوءِي بِنَا الْوَدَّاعَ حَتَّى دَأَى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَبْرًا بِرَيْبِكُمْ مَعْنَى مَا رَدَّ نَارًا لَكُمْ كَمَا بَرَّكُمْ كَوْنًا مَقْشُوعًا رَدَّاعٍ رَائِبِيهِ بِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ

أَنَا قَدْ عَقَلْنَا عَنْهُ ثُمَّ خَرَجَ يَوْمًا فَنَامَ حَتَّى كَادَ أَنْ يَكْبُرَ فَرَأَى رَجُلًا

كَمَا يَجْعَلُ بَعِيدًا أَزْوَلُ فَعَلَّشَ بِيْرَتِهِ وَنَادَى خُفْرَتِ رَوَى لَيْسَ كَاتِبًا لَكُمْ كَرِيْبِي دَكَا لَكُمْ كَبْرًا كَوْنًا بِرَيْبِكُمْ مَعْنَى مَا رَدَّ نَارًا لَكُمْ كَمَا بَرَّكُمْ كَوْنًا مَقْشُوعًا رَدَّاعٍ رَائِبِيهِ بِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ

بَادٍ يَا صَدْرُ مِنَ الصَّفِّ فَقَالَ عِبَادُ اللَّهِ لَتَسُوْنَ صُفُوفَكُمْ أَوْ

كَبْرَتِهِ سَتِ سَيِّئًا وَازْهَبْ لَيْسَ كَاتِبًا لَكُمْ كَرِيْبِي دَكَا لَكُمْ كَبْرًا كَوْنًا بِرَيْبِكُمْ مَعْنَى مَا رَدَّ نَارًا لَكُمْ كَمَا بَرَّكُمْ كَوْنًا مَقْشُوعًا رَدَّاعٍ رَائِبِيهِ بِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ

لَيْفًا لَقِيَ اللَّهُ بَيْنَ وَجْهِكُمْ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَائِشَةَ

بَجْمَعِيْنَ مَعْلُوفَتِ مِيْ نَادَى زَهْدًا تَعَالَى وَرَبِّهَا ذَاتُهَا شَارِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَرَوَاهُ اسْتِزْنَانُ بْنُ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَافٍ بِوَدْعِهِ خد ا صلی

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ

وَمَلَائِكَتُهُ يَصْلَوْنَ عَلَى مَيِّمَاتٍ مِنَ الصُّفُوفِ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ

وَرَوَاهُ اسْتِزْنَانُ بْنُ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَافٍ بِوَدْعِهِ خد ا صلی

وَمَلَائِكَتُهُ يَصْلَوْنَ عَلَى مَيِّمَاتٍ مِنَ الصُّفُوفِ وَرَوَاهُ اسْتِزْنَانُ بْنُ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَافٍ بِوَدْعِهِ خد ا صلی

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ

وَمَلَائِكَتُهُ يَصْلَوْنَ عَلَى الصَّفِّ الْأَوَّلِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَى

وَرَوَاهُ اسْتِزْنَانُ بْنُ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَافٍ بِوَدْعِهِ خد ا صلی

الثَّانِي قَالَ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتُهُ يَصْلَوْنَ عَلَى الصَّفِّ الْأَوَّلِ قَالُوا يَا

صَفِّهِمْ نِيْزَ فَرَمُوْهُ بِرَيْبِكُمْ مَعْنَى مَا رَدَّ نَارًا لَكُمْ كَمَا بَرَّكُمْ كَوْنًا مَقْشُوعًا رَدَّاعٍ رَائِبِيهِ بِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ

رَسُولُ اللَّهِ وَعَلَى الثَّانِي قَالَ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتُهُ يَصْلَوْنَ عَلَى الصَّفِّ

وَبِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ بِرَيْبِكُمْ مَعْنَى مَا رَدَّ نَارًا لَكُمْ كَمَا بَرَّكُمْ كَوْنًا مَقْشُوعًا رَدَّاعٍ رَائِبِيهِ بِيْرَتَا لَكُمْ دِيءَ خُفْرَتِ

الْأَوَّلُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَى الصَّفِّ الثَّانِي قَالَ وَعَلَى الثَّانِي وَقَالَ

اول گفته ای پیغمبر خدا بر صف دوم نیز فرمود آنحضرت بر صف دوم و بنمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَوْوَا صُفُوفَكُمْ وَحَاذُوا بَيْنَ

و پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم برابر سازید صفهای خود را و بویاری کنید میان

مَنَاكِبِكُمْ وَلِيَتَوَأْنِيَ أَيْدِي إِخْوَانِكُمْ وَسَدُّ الْخَلَلِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ

دشمنهای خود و نرمی کند در پیش دستهای برادران خود و بندید فرجهای صف خود زیرا که شیطان

يَدْخُلُ فِيهَا يَسْكُرُكُمْ مِمَّنْزِلَةِ الْحَذَفِ يَعْنِي أَوْلَادَ الصَّغَارِ

می در آید در میان شما در رنگ حذف خواست را و می بلفظ حذف بهیچای میشد که خود باشند

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه احمد و از ابن عمر روایت شد که الله تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْبِمُوا الصُّفُوفَ وَحَاذُوا بَيْنَ الْمَنَاكِبِ سَدُّوا

صلی الله علیه و سلم بر آگینه صفوف را و بویاری کنید در میان دشمنهای مناکب خود و بندید

الْخَلَلَ وَلِيَتَوَأْنِيَ أَيْدِي إِخْوَانِكُمْ وَلَا تَذِرُوا فُرُجَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ

فرجهای صف را نرمی کند پیش دستهای برادران شما و نگذارید فرجهای شیطان را و کسی که

وَمَلَّ صَفًّا وَصَلَّهُ اللَّهُ وَمَنْ قَطَعَهُ قَطَعَهُ اللَّهُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

و مل کند صف را و صلوات الله بر او باد و کسی که بر دوخته کند صف را بر دو و راندند او را خدا تعالی رواه ابو داود

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از عائشه رضی الله تعالی عنها گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَخَرَّوْنَ عَنِ الصَّفِّ الْأَوَّلِ حَتَّى يَبْخُرَ صُورُ

علیه و سلم همیشه اندر گروهی که پس می افتند از صف اول تا آنکه پس اندازد و بپزد صورت

اللَّهُ فِي النَّارِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

خدا تعالی در آتش رواه ابو داود و روایت است از ابی هریره رضی الله تعالی عنه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَا يُخْشَى الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ
 گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم ای ای ترسد آنکس که بر میهدارد سر خود را

قَبْلَ الْإِيمَانِ أَنْ يَجْعَلَ رَأْسَهُ رَأْسَ جَارٍ مُتَّقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي
 پیش از ایمان از آنکه گرداند نهائی سر او را همچو سر خرمشقق علیه است و از انس رضی الله عنه مروی است

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَوَاصِفُو فَكُفْرًا وَقَارِبُوا
 گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم هر چه صفت داری و استوار کنی صفهای خود را و نزدیک کنی

بَيْتَهُمَا وَحَاذُوا بِالْإِغْتِثَاقِ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا رَأْيَ لِلشَّيْطَانِ
 میان صفها و برابر کنی گردن را پس سوگند نمیزد آنکه نهائات می دست است بر آنکه من بر آید محاسبه شیطان را

يَدْخُلُ مِنْ عِلَالِ الصَّفِّ كَأَنَّمَا الْخَذْفُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَ
 کردی آمد از رخ صف گو یا آن شیطان همچو پیش است رواه ابو داود و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرُ
 ابی هریره رضی الله تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم بهترین

صُفُوفُ الرِّجَالِ أَقْطَا وَشَرُّهَا آخِرُهَا وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا
 صفها مردان اولین آنهاست و بدترین صفهای مردان آخرین آنهاست و بهترین صفهای زنان آخرین آنهاست

وَشَرُّهَا أَوَّلُهَا وَكَأَنَّمَا الْخَذْفُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَ
 و بدترین صفهای زنان نخستین آنهاست رواه ابو داود و روایت است از

رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَصْحَابِ يَأْتِيهِمْ
 رضی الله عنه مروی است دید پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم در میان خود پس الله تعالی در صف نماز

قَالَ لَمَّا تَقَدَّمُوا وَأَتَقَمُّوا بِي وَلَمَّا تَقَدَّمُوا بِي مِنْ بَعْدِ كَرَّ لَا يَزَالُ
 پس گفت در ایستادن پیش آمده اقتدا کنند پس و باید که اقتدا کنند بشما که پس استنداد است و همیشه اند

تَوَمَّنَا حَتَّى يُؤَخِّرَ مَوْلَاهُ اللَّهُ رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَصْحَابِ يَأْتِيهِمْ
 قوی که پس می ایستند تا آنکه پس می ایستند از خدا تعالی از شما بزرگوار است از ابی مسعود

بِالْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

الانصاری رضی الله تعالی عنه گفت بود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

يُتَمَسَّحُ مِنَّا كَيْسًا فِي الصَّلَاةِ وَيَقُولُ اسْتَوْوُوا وَلَا تَخْتَلِفُوا فِي خْتَلِيفُ

که مسح میکرد کتفای ما را در نماز و میفرمود که برابر شوید و اختلاف نکنید پس مختلف گردد

قُلُوبُكُمْ لِيَلْبِسَنِي مِنكُمْ أَوَّلُ الْأَحْلَامِ وَالشَّهَى ثُمَّ الَّذِينَ يَلْبِسُونَهُمْ

و لباسی شما بپوشد من را از شما و دران بپوشد عقل و دران پس آنکه بپوشد اندیشه و دران

ثُمَّ الَّذِينَ يَلْبِسُونَهُمْ قَالَ أَبُو سَعْدٍ فَأَنْتُمْ الْيَوْمَ أَشَدُّ اخْتِلَافًا

پس آنکه بپوشد اندیشه ایشان گفت ابو سعید ای شما امروز سخت تر از روزی اختلاف

رَوَاهُ مُسْلِمٌ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ كَانَ

رواه مسلم و روایت است از ابن عباس رضی الله عنه گفت بود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ

پیغمبر را صلی الله علیه وسلم که میسرود بر ستم که خدا و فرشتگان او درود میفرستند

عَلَى الَّذِينَ يَلْبُثُونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى وَمَا مِنْ خُطْوَةٍ أَحَبُّ

بر آنکه متعل اند صفهای پیشین را و نیست هیچ گامی محبوب تر

إِلَى اللَّهِ مِنْ خُطْوَةٍ يَمْنِيهَا يَصِلُ بِهَا صَفَّارٌ أَوْ أَوْدَ

بسیوتر خدا از گامی که میرود بوی که میچند بوی صف را رواه ابو داود

بَابُ السُّتْرَةِ وَانْتِزَاعِ يَدَيِ الْمُصَلِّي

باب در احادیثی که وارد است در بیان ستره و گناه گذاشتن از روی بر سر متصل

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدٍ أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از طلحه ابن عبید الله گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

إِذَا وَضَعَ أَحَدُكُمْ يَدَيْهِ مِثْلَ مُخْرَجَةِ الرَّحْلِ فَلْيَصِلْ وَلَا يَجَالِ

و تیکر نهد یکی از شما پیش خود نموده پس بالان شتر پس باید که نماز بگذارد و پاک دارد کسیر که بگذرد

مَنْ مَرَّ بِرَأْسِ ذَلِكَ دَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي جُحَيْفٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

پس آنست که رواه مسلم و روایت است از ابی جحیف رضی الله عنه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ يَعْلَمُ الْمَادَنِي يَدِيهِ الصَّلَاةَ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم اگر میدانست گذرند و پیش مصطفی

مَاذَا عَلَيْهِ لَكَ أَنْ يَفْقَهُ أَرْبَعِينَ خَيْرَ اللَّهِ مِنْ أَنْ يَدْرِيهِ قَالَ

که چنانچه است بر وی بر آنکه باشد امتدادی از نماز چهل بهتر مر او را از که شنود وی از پیش مصطفی

أَبُو النَّضْرِ لَا أَدْرِي قَالَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا أَوْ شَهْرًا أَوْ سَنَةً مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

ابو نضر که نمی از راه بیان است که در نمی یابم که گفت چهل روز یا چهل ماه یا چهل سال متفق علیه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی هریره رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ تِلْقَاءَ وَجْهِهِ شَيْئًا فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيَجِبْ

و مسلم چون نماز کند اگر یکی از شما پسندد که بگرداند و مقابل روی خود چیزی را پس اگر نیابد چیزی را پسندد که ایستاده کند

عَصَاهُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ عَصَا فَلْيَحْطُ خَطَاثَةً لَا يَضُرُّهُ مَا مَرَّ

عصای خود را پس اگر نباشد ای عصای با یکدیگر که خطای را در زمین پس زیان ندارد و او را چیزی که بگذرد

أَمَامَهُ دَعَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ

پیش او رواه ابو داود و ابن ماجه روایت است از ابی سعید رضی الله عنه

تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَقْطَعُ الصَّلَاةَ شَيْءٌ

تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم که باطل نیست که در نماز را چیزی که

قَادِمٌ وَأَمَّا اسْتَطْعَمُ فَأَمَّا هُوَ شَيْطَانٌ رَأَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ

پیش مصطفی بگذرد و دفع کند بفریاد که تواند زیرا که آن گذرند شیطان است رواه ابو داود و ابن ماجه

إِنِّي هُوَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ يَعْلَمُ أَحَدُكُمْ

از منم که برود رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم اگر میدانست یکی از شما آنچه مراد را

مَا لَهُ فِي أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْ أَخِيهِ مُعْتَصِرًا فِي الصَّلَاةِ كَانَ لَا يُقِيمُ

از گناه در گذشتن وی از پیش برادر مسلمان از مقابل در نماز باشد هر یک از اینها

وَأَمَّا عَافِيَةُ لَهُ مِنَ الْخَطَاةِ الَّتِي خَطَا ذَاكَ ابْنُ مَاجَةَ عَنْ

صدیق اعظم هرگاه از کسی که میزند آنرا رواه ابن مسعود و از

كَفَّلَ الْأَحْبَادَ قَالَ لَوْ يَعْلَمُ الْمَازِينُ يَدَيْهِ الْمُصَلِّي مَا ذَا

کعب احبار روایت گفت اگر بدانیست گذرنده از پیش مصطفی اینها بر اوست

عَلَيْهِ لَكَ أَنْ يَخْفِرَ بِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ

از گناه بر آنکه بهتر بود فرو برده شدن او در زمین از گذشتن وی از پیش آن

يَدَيْهِ وَفِي رَوَايَةٍ آهَوْنَ عَلَيْهِ ذَوَا الْمَالِكِ

مصطفی و در روایتی این لفظ یعنی آسان تر است بروی ذوات مالک

بَابُ السَّائِنِ

این باب در بیان سنت ها است

عَنْ أَوْجِبَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

روایت است از ام حبیبه رضی الله تعالی عنها گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ثَلَاثِينَ رَكْعَةً بَنِي لَهُ بَيْتٌ

علیه وسلم کسی که یک روز و در روز شب دو اذنه رکعت بنا کرده شود برای وی خانه

فِي الْجَنَّةِ أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْغُرُوبِ

در بهشت چهار رکعت سنت پیش از نماز پیشین دو رکعت پس از نماز دو رکعت نماز بعد از نماز شام

وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْعِشَاءِ وَرَكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَرَأَى التِّرْمِذِيُّ

دو رکعت نماز بعد از نماز غروب و دو رکعت پیش از نماز فجر رواه ترمذی

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و از عایشه رضی الله عنها روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَكَعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا رَوَاهُ الْأُمَمُ وَعَنْ

علیه وسلم دو رکعت سنت فجر بهتر است از عالم سفلی و هر چه در ولایت رواه مسلم و از

ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُصَلِّي بَعْدَ

این عمر رضی الله عنهما هر دو رکعت گفت که بود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم که یکبار او دیده از نماز

الْجُمُعَةِ حَتَّى يَنْصَرِفَ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

جمعه تا آنکه برنگشت از نماز پس یکبار او دو رکعت در خانه خود متفق علیه و مرویست از

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ

ابی هریرة رضی الله تعالی عنہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کیست

مِنْكُمْ مُصَلِّيًا بَعْدَ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ زِيَادَ رَأْسِ الْأُمَمِ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ

از شما نمازگزاران بعد از جمعه پس باید که بخواند چهار رکعت رواه مسلم و از ابن عمر رضی الله

تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَرَّمَ اللَّهُ أَمْرًا صَلَّى

تعالی عنہ و روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم گفت خدا تعالی امری را که

قَبْلَ الْعَصْرِ زِيَادَ رَأْسِ الْأُمَمِ وَ أَحْمَدُ وَ الزَّيْمِيُّ وَ الْوَدَّادُ وَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ

پیش از نماز عصر چهار رکعت رواه احمد و ترمذی و ابو داود و روایت است از عایشه رضی الله

اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْغُرُوبِ

استعالی عنہا گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کیست که بخواند بعد از غروب

عِشْرِينَ رَكَعَةً بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ رَوَاهُ الزَّيْمِيُّ وَ عَنْ

بست رکعت را بنیادهای خدا برایش روده ترمذی و روایت است از

مَكْحُولٍ يُبَلِّغُ بِهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْغُرُوبِ

مکحول میرساند بشت را با آنحضرت پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم درستی که فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم که بخواند بعد از غروب

قَبْلَ أَنْ يَتَكَلَّمَ رَكَعَتَيْنِ وَ فِي رَوَايَةٍ أُخْرَى رَكَعَاتٍ رَفَعَتْ صَلَواتُهُ

پیش از آنکه تکلم کند دو رکعت و در روایتی آمده است که بخواند چهار رکعت برده اشته شود نماز او

فِي عَلِيٍّ مُرْسَلٌ عَنْ مَذْهَبَةِ نَحْوِهِ وَنَرَادَ فَكَانَ يَقُولُ

وعلیه بنا روئید و از حدیثی که مانده این حدیث و زیاده کرده است این حدیث پس بود که گفت آن حضرت

تَحَلَّوْا الرُّكَّتَيْنِ بَعْدَ الْغُرْبِ فَإِنَّهُمَا تُرْفَعَانِ مَعَ الْمَكْتُوبَةِ رَوَاهُ

شعابی کبند و در حدیثی که از حضرت امیر علیه السلام روایت کرده است میفونید بعلین با فرض رواج

دستین و روای الیهی قتی الزیادة عنه نحو ما فی شعب الایمان

ازین روایت که در بعضی روایات از حدیثی است آن در شعب ایمان

بَابُ صَلَاةِ التَّحْجُرِ وَالتَّخْرِصِ عَلَى الْيَوْمِ الْبَاقِلِ

باب در بیان آنکه در باب نهضت نماز تهجد و تخریس برقیام شب واقع شده

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا

و بعضی شب چهار بار باشد هر آن شب چیزی زیاده برای تو قریب است که ایستاده کن ترا پروردگار تو بخواهد

مَحْمُودٌ إِذْ تَنَجَّاهُ فِي جَنُوبِهِمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ بِكُلِّ غُفَاةٍ وَطَمَعًا

پسندیده و در ایامی که ایشان از خوابگاه میخوانند پروردگار خود را ترس و امید دارد

وَمِمَّا زَكَّاهُمْ يَتَفَقَّهُونَ فَلَا تَقْرَأُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ عَنْهَا مِنْ قُرْآنٍ أَعْيُنٌ

و آنچه زود می داد ایمان را ترا خورج میکند پس نمیدانند هیچ نفر چیزی را که در آن است و ایشان از عقلی چشم

جَزَاءُ يَمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَعَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ

پادشاه داده شد با آنچه میکردند و در آن است که ثابت نپذیرد نماز چنین نه

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُخْشَرُ النَّاسُ فِي صَبِيحٍ وَاحِدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

صلی الله علیه و سلم فرموده اجماع آورده میشود مردم بر صبحیده احد روز قیامت

فَيُنَادِي مَنْادٍ فَيَقُولُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَانَتْ تَجَاهِي جَنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ

پس آواز میدهد آواز دهنده پس میگوید که ای آنکه ایستاده در جهانبینان از آنجا که ایشان

فَيَقُولُونَ وَهُمْ قَلِيلٌ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بَغِيرِ حَسَابٍ شَقِيضٌ مَرٌّ

پس می خیزند و حال آنکه ایشان کم باشند پس می گذارند در بهشت بغیر آنکه حساب گرفته شوند پس امر کرده میشود

نیز در حدیث

نیز در حدیث ۱۵

يَسْأَلُ النَّاسَ إِلَى الْحَسَابِ دَوَاهُ إِلَيْهِمْ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ بَابُ الْحَسَابِ

سائر مردم را بحساب گرفتن رواه البيهقي در شعب الایمان باب حساب

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَنْزِلُ رَبُّنَا

و مرید است از ابی هریره روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم فرود آید هر روز

تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حَتَّى يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ

که بزرگ بلند است هر شب آسمانیکه فرود پایاں تراست و ثقیله باقی نادمیم حصه که شب آخر است

يَقُولُ مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبُ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأَعْطِيهِ لَهُ مَنْ يَسْتَغْفِرُ

میفرماید حق تعالی کیست که دعا کند مرا قبول کنم و عاودا کیست که درخواست کند از من بچشم منیر کیست که توبه کند

لِي فَأَغْفِرَ لَهُ مَنْ تَقَى اللَّهَ يَوْمَ الْآزِمِ رَوَاهُ الْإِسْلَامُ ثُمَّ يَبْسُطُ يَدَيْهِ يَقُولُ

از من پس بپا میزد او را متفق علیه است و در روایت مسلم آمده است فرقی میکند که دو گانه شود و در امیکه یک گانه

مَنْ يَقْرَأُ غَيْرَ عَذْوَةٍ وَلَا ظُلْمٍ حَتَّى يَنْفَخَ الْفُجْرُ وَعَنْ جَابِرٍ

کیست که قرآن بخواند غیر از غیر است ظلم کننده میگوید خدا یا میکشاید غیر و از جابر رضی الله عنه روایت

رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ

گفت شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم را که میگفت پدرش

فِي اللَّيْلِ سَاعَةً لَا يَأْتِيهَا قَبْرٌ مُسْلِمٌ لَيْسَ أَلَّ اللَّهُ عَمْرًا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا

در شب هر آنکه ساعتی است که موافق نیستند از امر و مسلمانان در عالم سوال میکند خدا امری را از کار دنیا

وَالْآخِرَةِ إِلَّا غَطَاهُ اللَّهُ أَيُّاهُ وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ رَوَاهُ الْإِسْلَامُ وَعَنْ

و آخرت مگر آنکه میپوشد خدا تعالی آنرا و در این ساعت در هر شب است رواه اسلام و روایت است از

عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

وَسَلَّمَ أَحَبُّ الصَّلَاةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى صَلَاةُ دَاوُدَ وَ أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ

و مسلم روایت کرده است که نماز داود علیه السلام و صوم داود علیه السلام است و در بعضی روایات آمده است

صِيَامًا وَادُّوْكَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ يَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَتِمُّ سُدُسَهُ وَيَصُومُ

دو روز وادوداست وادو وده خواب بیک سر واکت بر میخاست دوداگ وخواهیک وازیک اگ در وده میباش

بُومًا وَيُفْطِرُ بَوْمًا مُتَّفَقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى

بکروزه میخاست وازیک متفق علیه است واز ابی امامه رضی الله تعالی

عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيْكُمْ تَقْيِيمُ اللَّيْلِ فَإِنَّهُ

عزرو میست گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بر شما باد بر حقن شب برای نماز زیرا که مطیب خیر

دَابُّ الصَّالِحِينَ قَبْلَكُمْ وَهُوَ قُرْبَةٌ لَكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ وَمَكْفَرَةٌ لِلْسَّيِّئَاتِ

عادت نیل که راست که پیش از شما بودند قوام یل سون وکیت مرشد را بسوی پر وگار شما وبعین وقت مرید را

وَمِنْهَا عَنِ الْأَثَرِ قَرَأَ التَّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ

وایزادند است از ثمالان رواه ترمذی واز ابی سعید الخدری

رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ يَبْصَحُ

رضی الله تعالی عنده ویت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم سه کس اندک بخفت و

اللَّهُ تَعَالَى الْيَوْمَ الرَّجُلُ إِذَا قَامَ بِاللَّيْلِ يَصَلِّي وَالْقَوْمُ إِذَا صَفَّوْا فِي

خدا تعالی برای ایشان کی مردی که چون بریزد برای نماز شب و دوم قوم چون صف بندند در

الصَّلَاةِ وَالْقَوْمُ إِذَا صَفَّوْا فِي قِتَالِ الْعَدُوِّ قَرَأَ فِي شَرْحِ الْمُسْتَو

نزد سوم قومی که چون صف بندند در کشتن دشمنان دین رواه در شرح مستو

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی هریره رضی الله تعالی عنده ویت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ يَقْبِضُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَائِمَةٍ رَأْسَ حِمْلِكُمْ إِذَا هُمْ نَامَ ثَلَاثَ

و سلم که می بندد شیطان بر پس سر یکی از شما وستی که او خواب میکند سه

عَقْدٍ يَضْرِبُ عَلَى كُلِّ عَقْدَةٍ عَلَيْكَ لَيْلٌ مُوَلِّبٌ فَازْدِدَانِ اسْتَيْقَظَ

که میزند بر هر یکی از مگر بر نزد خواب را که شب را از است پس خواب بکن پس اگر چیدار خود

فَذَكَرَ اللَّهُ اِنْخَلَّتْ عَقْدَةٌ فَاِنْ تَوَضَّاءَ اِنْخَلَّتْ عَقْدَةٌ فَاِنْ صَلَّى اِنْخَلَّتْ

پس اگر گریه خدا را کند ده شود اگر بپوشد که وضو کند شده شوگر می پس اگر نماز کند کشته شود

عَقْدَةٌ فَاصْبَحَ شَيْطَانُ حَبِيبِ النَّفْسِ اِلَّا اصْبَحَ حَبِيبَ النَّفْسِ كِلَانِ

اگر می پس صبح کند شیطانی که نفس را اگر بپوشد و ذکر نکند صبح میکند پلید نفس کامل

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ الْغُبَرَةِ مَقَالَ قَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى

متفق علیه است روایت از سفیر ده گفت ایستاده حضرت صلی الله علیه وسلم در نماز شب

تَوَرَّعَتْ قَدَمَاهُ فَيَقْبِلُ لَهُ لِمَ تَصْنَعُ هَذَا وَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقْدَمُ مِنْ

تا آنکه اما سینه قدم مبارک پس گفته شد از حضرت را که برای چه میکنی اینها را میشت با و اما که مزید شد در آن گمان تو

ذَنبِكَ وَمَا تَأْخُرُ قَالَ اَفَلَا اَكُونُ عَبْدًا اشْكُوْرًا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

پس پیش رفت و اینها پس خواب فرمود از حضرت ای پس بنا هم من بنده پاس گزار متفق علیه است

ابْنُ مَعُوذٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ ذَكَرْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن معوذ رضی الله عنه گفت ذکره شد نزد یک پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

رَجُلًا فَيَقْبِلُ لَهُ مَا زَالَ نَائِمًا حَتَّى اصْبَحَ مَا قَامَ اِلَى الصَّلَاةِ قَالَ لَكَ رَجُلٌ

رویی پس گفت شد مرد را که مستغرق بود خواب کشنده تا که صبح کرد و ایستاد برای نماز شب فرمود آنرویت

بِالْشَّيْطَانِ فِي اُذُنِهِ اَوْ قَالَ فِي اُذُنَيْهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عِمْرُو بْنِ

کشاید شیطان در گوش او یا گفت از حضرت در دو گوش او متفق علیه و از عمرو ابن

عَبَّاسٍ مَقَالَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنْ

عباس روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم نزدیکتر بودن پروردگار از پند

الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ اَلْاٰخِرُ فَاِنْ اسْتَطَعْتَ اَنْ تَكُوْنَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ

میان شب است در جانب آخر پس اگر سستی کنی که باشی تو ای مرد از آن جماعت که یاد میکنند خدا را

فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ هُرَيْرَةَ مَقَالَ قَالَ قَالَ

در آن ساعده پس باش تو از آن رواه ترمذی و از ابی هریره ماقال گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَاقْبَطَ

پیشانی را بر سینه و سلم بر پشت خدا تعالی مردی را که بخواست بنماز شب پس بدارد نماز را و بیدار گردد

إِمْرَأَتَهُ فَصَلَّتْ فَإِنْ أَتَتْ نَضَحَتْ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ رَحِمَ اللَّهُ امْرَأَةً قَامَتْ

زن خود را پس نماز کرد و زن نیز پس اگر آید بکشد بر رخسار خود رو به آفتاب آب بر چشاید خدا شگفتی زنی را که بر نماز

مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَاقْبَطَتْ رُءُوسَهَا فَصَلَّى فَإِنْ أَتَى نَضَحَتْ فِي وَجْهِهِ

از شب پس نماز کرد و بیدار گردد و خود را پس نماز کرد و آفتاب پس اگر بر سر باز زند آفتاب را بر سر خود رو به او

الْمَاءَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي مَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

آب را در دهان او و ابوداود و الترمذی و از ابی امامه رضی الله تعالی عنه روایت

قَالَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ قَالَ كُنْ اللَّيْلُ

گفت گفتند ای پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کدام دعا آسمو عزت با حاجت فرموده ای که در وقت شب

الْآخِرُ وَبِرَّ الصَّلَاةِ الْكُتُوبُ بَابُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي مَالِكٍ

آخر و اتبع شد پس نماز ای فرض که مثل است دعا را در آخر تشهد رواه ترمذی و از ابی مالک

الْأَشْعَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اشعری رضی الله تعالی عنه روایت گفت فرمود پیش از خدا صلی الله علیه وسلم

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ غُرَفًا يَرَى ظَاهِرَهَا مِنْ بَاطِنِهَا وَبَاطِنَهَا مِنْ ظَاهِرِهَا أَعْدَاهَا

بدر نیکی در بیت غرقات که دیده میشود ظاهرش از باطنش از باطنش از عین لطافت و صفای آباد خانه است

اللَّهُ لَنْ أَلَانَ الْكَلَامَ وَأَطْعَمَ الطَّعَامَ وَتَابَعَ الصِّيَامَ وَصَلَّى بِاللَّيْلِ

خدا انرا بر ما کسی که نرم گوید سخن او بخوراند طعام را و پیوسته دارد روزه دارد نماز کند و شب

وَالنَّاسُ يَتَأَمَّرُونَ لَهُ الْيَهُودِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ

و مال اگر مردم در خواب باشند روایت کرد یهودی در شعب ایمان و رواه ترمذی

عَنْ عَجَلِ خَوْهٍ وَفِي رَوَايَةٍ لَنْ أَطَابَ الْكَلَامَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

از علی رفمانند آن و در روایتی آمده است طیب کلام بجای لیس کلام و از عبد الله

ابن عمر بن العاص رضی اللہ تعالیٰ عنہ قال لی رسول اللہ صلی اللہ علیہ

ابن عمر بن عاص رضی اللہ تعالیٰ عنہ مرویت فرمود مرا پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ

وسلمو یا عبد اللہ لا تکن مثل فلان کان یقوم من اللیل فترک قیامہ

و سلم ای عبد اللہ مباش مانند فلان بودوی کہ بریزو است بنام شب پس بگذشت

اللیل متفق علیہ وعن عثمان ابن ابی العاص رضی اللہ تعالیٰ عنہ

شب نیز ہوا متفق علیہ و روایت است از عثمان بن ابی العاص رضی اللہ تعالیٰ عنہ

قال سمعت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم یقول کان لداود علیہ

سمعت پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم را می فرمود بود و اگر علیہ

السلام من اللیل ساعۃ یوقظ فیہا اہلہ یقول یا ال داود قوموا فصلوا

السلام را از شب ساعی کہ بیدار کردی در آن ساعت ای اہل پیدا داود بخیزید پس نماز کنید

و ان هذه ساعۃ یتجیب اللہ عز وجل فیہا الدعاء الا لسا حیر او

زیر کہ تحقیق این ساعتی است کہ قبول میکند دعا تعالیٰ در وہ دعا را بخیر سحر را

عشائرہ احمد وعن ابی مرثدہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ قال سمعت

و عشر ستارہ احمد از ابی مرثدہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ روایت محمد بن سہیب م

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم یقول افضل السلوۃ بعد الفریضۃ صلوۃ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم اگر میفرمود افزون ترین نماز در ثواب بعد از نماز فرض

فی جوف اللیل رواہ احمد وعنہ قال جاء رسولی الی البیت صلی اللہ

در وقت شب است رواہ احمد و از وی روایت گفت آمد روی نزدیک آنحضرت صلی اللہ

علیہ وسلم فقال ان فلا تأبصرنی باللیل فاذا اصبحم سرق فقال انہ

علیہ وسلم پس گفت کہ تحقیق فلان شخص نماز میکند شب پس چون صبح میکند پس گفت آنحضرت بدریکہ

ستہما ما تقول رواہ احمد و البیہقی فی شعب الایمان وعن

باز در آن نماز او را از دزدی رواہ احمد و بیہقی در شعب الایمان و اگر

إِنِّي سَعِيدٌ وَأَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَقِيَكَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلِّ أَوْ صَلِّ رَكْعَتَيْنِ جَمِيعًا

عليه وسلم چون بياوردند مرد زن خود را یا رؤسب پس بگذارند دو رکعت برود یا هر دو را در یک رکعت را هم

كَتَبَ فِي الذِّكْرِ الْكَبِيرِ وَالَّذِي كَرِهْتَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَلْجَةَ وَعَنْ

نوشته شده در بزرگترین دفترین و آن ذکر است که رواه ابو داود و ابن ماجه و مرویست از

ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَشْرَفُ أُمَّتِي

ابن عباس را گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم بزرگ قدر آن امت من

حَمَلَةُ الْقُرْآنِ وَأَصْحَابُ اللَّيْلِ دَوَاهُ إِلَيْهِ قِي فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ

برادران که قرآن بخوانند یعنی حافظان و شبخوانان آن در نماز و ایهی در شعب الایمان و روایت است از

ابْنِ عَمْرٍو أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ مَا شَاءَ اللَّهُ

ابن عمر رضی الله عنهما چه راستی که چه رواه عمر بن الخطاب بود نماز شب میکرد از مقدار شب آنچه خواسته بود خدا

حَتَّى إِذَا كَانَ مِنْ إِحْوِ اللَّيْلِ يَقْطَعُ أَهْلَهُ لِلصَّلَاةِ يَقُولُ لَهُ الصَّلَاةُ شَوْ

تا آنکه چون می شد آخر شب بیدار میکرد اهل خود را برای نماز شب و گفتند اهل خود را که وقت نماز است بگذارید نماز را هر چه

يَتْلُو هَذِهِ الْآيَةَ وَأَمْرًا هَلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَرَعِي عَلَيْهَا لَأَنْتُمْ لَكُمْ

میخوانند این آیه را بفرمایند اهل خود را بخوانند و این در هر رکعتی که بخواند از تو

رَمَزُ قَاتِلِي فَرَمَاتِكَ وَالْعَارِقَةُ لِلتَّقْوَى دَوَاهُ مَا لَكَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

رمز قاتل من و فرمات تو و عاریقه برای تقوی دوا و آن مالک و روایت است از عبد الله

ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَجِبَ رَبِّي أَنْ يَنْزِلَ مِنْ رَجُلَيْنِ

ابن مسعود روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم عجب کردم که از دو مرد

رَجُلٌ تَارَعَنَ دُطَائِبَهُ وَلِحَافَهُ مِنْ بَيْنِ حَبِّهِ وَأَهْلِهِ إِلَى صَلَاتِهِ فَيَقُولُ

دو مرد که در میان دانه های خود و حلیه های خود از میان حبیب و اهل خود به سوی نماز می آیند و می گویند

رَبِّكَ رَجَبٌ لَزَفَرِشْ نَزَمَ خُودَهُ ارْكَحَافُ خُودِ رَبِّتْ لَزِيَانِ مَجُوبِ اِبْنِ خُودِ لُيُ نَزَمَ

رب تو یک رجب از زعفران خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی

و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی

و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی و زخم خود را زخم کردی

اللَّهُ لَمَلَكْتُمْ أَنْظُرُوا إِلَى عَبْدِكُمْ نَادِعٍ عَنْ فَرَاشِهِ وَطَائِعِهِ مِنْ بَيْنِ

خداستالی بغیر شنگان خود نگاه کنید بسوی بنده من که رجعت از فراش خود و از لحاف خود از میان

حِجَّتِهِ وَأَهْلِهِ إِلَى صَلَواتِهِ رَغْبَةً فِيمَا عِنْدِي وَشَفَقًا مِمَّا عِنْدِي وَرَجُلًا غَرًّا

محبوب خود و اهل خود بسوی نماز خود از جهت رغبت نمودن در قریبیکند ز من آنچه نزد من است و از شوق آنکه نزد من است و مردی غریب را

فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّهُمْ مَعَ أَصْحَابِهِ فَعَلِمَ مَا عَلَيْهِ فِي الْإِمْزَامِ وَمَا

در راه خدا ایستگت نمود با یاران خود پس اینست انفرادی که بر اوست در شکست خوردن و لغوی که

لَهُ فِي الرُّجُوعِ قَوْجَعٌ حَتَّى أَهْرَقَ دَمَهُ فَيَقُولُ اللَّهُ لِمَلَكْتِهِ أَنْظُرُوا

مرا و راست در بازگشتن پس برگشت تا آنکه پرت شد خون او پس بگوید خدا استالی بغیر شنگان خود نظر کنید

إِلَى عَبْدِي رَجَعٌ رَغْبَةً فِيمَا عِنْدِي وَشَفَقًا مِمَّا عِنْدِي حَتَّى أَهْرَقَ دَمَهُ

بسوی بنده من که برگشت از جهت خواهش در قریبیکند ز من و از جهت رسیدن عاقبتیکند ز من و تا آنکه پرت شد خون او

دَوَاهُ فِي شَرْحِ الشَّيْءِ بَابُ صَلَوةِ الصَّغِيرِ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ

رواه در شرح شیء باب نماز بچهارم روایت است از ابی ذر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سَلَامٍ مِنْ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم شصت و یک مرتبه بگوید سلام استخوان

أَحَدٍ كَوْصَدَقَةٍ فَكُلُّ تَيْبَةٍ صَدَقَةٍ وَكُلُّ تَيْبَةٍ صَدَقَةٍ وَكُلُّ تَيْبَةٍ

یکی از شما صدقه پس هر بار سبحان الله گفتن صدقه است و هر بار الحمد لله گفتن صدقه است و هر بار لا اله الا الله گفتن

صَدَقَةٍ وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٍ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنِ

صدقه است و هر بار خدا بزرگتر گفتن صدقه است و فرمودن کسی را بکار شریف صدقه است و بازداشتن کسی از

الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَتَجَرُّعُ مِنْ ذَلِكَ دُكْعَانٍ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الصَّغِيرِ

کار نامشروع صدقه است و کفایت میکند از شکر از سلامی و صدق آن دو رکعت که گذارد آن دو رکعت را از چاهفت

دَوَاهُ مِنْهُ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ دَوَاهُ وَإِنْ ذَرَّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا

رواه مسلم و روایت است از ابی ذر دوا و اگر از آن گذارد خدا راضی است از هر دو

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِنَّهُ	گفتند مرد و کفرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم از خدا یکتا
قَالَ يَا بَنَیْ أَدَمَ أَزْكِعُ لِي أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ أَكُفِّكَ آخِرَهُ	گفت مرد ای بن آدم از کفر من چهار رکعت را در اول روز پس کار گذاری بچشم ترا در آخر روز
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ عَنْ نَعِيمِ بْنِ هَمَّارٍ	رواه ترمذی و رواه ابو داود و الدارمی از نعیم بن همار
الْعُطْمَانِيُّ وَاحِدٌ مِنْهُمْ وَعَنْ بَرِيدَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ	طغانی و احمد از هر دو روایت است از بریده رضی الله تعالی عنه گفت
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي الْإِنْسَانِ ثَلَاثٌ مَا شَمِعْتُ	شنیدم رسول خدا صلی الله علیه و سلم را که می گفت در آدم سه صد
وَسِتُّونَ مَقْصَلًا فَعَلَيْهِ أَنْ يَتَصَدَّقَ عَنْ كُلِّ مَقْصَلَةٍ بِمِصْمَدَةٍ	و شصت بند است پس بر او که تصدق کند از هر بند یک از خود بصدقه
قَالُوا وَمَنْ يُطِيقُ ذَلِكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ قَالَ الْمُتَحَنُّنُ فِي السَّجْدِ تَدْفِنُهَا	گفتند صاحب هر دو وقت را و ترا ای پیغمبر خدا فرمود آنحضرت ایس افتاده و مسجد و من کنی آنرا
وَالشَّيْءُ يُخَيِّبُهُ عَنِ الطَّرِيقِ فَإِنْ لَمْ يَتَجِدْ فَرُكْعَتَا الضَّمِيِّ يُجْزِئُكَ	و چیزی که گوی آنرا از راه مردم پس اگر نیایی از پس اگر نیایی دو رکعت نماز چنانچه پسند میکند ترا
رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ	رواه ابو داود و روایت است از انس رضی الله تعالی عنه گفت فرمود پیغمبر خدا
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَاةٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً بَنَى اللَّهُ لَهُ	صلی الله علیه و سلم یکصد و دو رکعت نماز و او از ده رکعت نماز کند خدا نیسان برای او
قَصْرًا مِنْ ذَهَبٍ فِي الْجَنَّةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ	کو شکر از طلا در بهشت رواه ترمذی و ابن ماجه و روایت است از

مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ الْجُهَنِيِّ عَنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ

مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ جَنِي رَأَيْتُكَ فَرَمَوْهُ بِمَنْبَرِ نَدَا عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ رَسُلٌ هَرَك

قَعَدَ فِي مَصَلَاةٍ حِينَ يَنْصَرِفُ مِنْ صَلَاةِ الصُّبْحِ حَتَّى يَسْتَبِيحَ رُكْعَتِي

بُشَيْنْدِ دَر جَايِ نَمَازِ دَوْتَنِيكَ بَر گَرُو اَز نَمَازِ بَا اَكْمَلِد اَرُو دَو رُكْعَتِ

الضُّحَى لَا يَقُولُ إِلَّا خَيْرًا غُفِرَ لَهُ خَطَايَاكَ وَإِنْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ ذَبْدِ الْبَحْرِ

چَاشْتِ رَا نَگو بَدِ گَر سَخَنِ نِيكَ رَا اَمَزِيدِه شُو دَو اَكْمَالِ اَو اَكْرَمِ اَبَدِ شَانَدِ كَفْتِ دَر يَادِ دَر بَارِي

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَرَوَاتِ اسْتِ اَز ابْنِ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَفْتِ وَنَهْ مَوَد

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ حَافِظٌ عَلَى شَفْعَةِ الضُّحَى غُفِرَتْ

بِشَعْبَرِ خَدِ اسَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كِيَكِ مَحَافِظْتِ كَدِ بَرُو رُكْعَتِ ضَمْنِ اَمَزِيدِه وَشُو د

لَهُ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ ذَبْدِ الْبَحْرِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ

مَرَادِ الرَّاكِنِ عَانِ اَو اَكْرَمِ اَبَدِ شَانَدِ كَفْتِ دَر يَادِ اَمَدِ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنِ

مَاجَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا أَنَّهَا كَانَتْ تُصَلِّي الضُّحَى

اَمَرِ دَر رَايْتِ اسْتِ اَز عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا كَفْتِ عَائِشَةُ بَلَدِ اَرُو نَمَازِ چَاشْتِ رَا

فَخَافَنِي رُكْعَاتٍ ثُمَّ تَقُولُ لَوْ كُنْتُ فِي آبَائِي مَا تَرَكْتُهُمَا رَوَاهُ مَالِكٌ

بِشْتِ رُكْعَتِ پَر تَرِيكَتِ اَكْرَزِدِه گَر دَانِدِه شُو دَو بَرَايِ مَنِ بَرُو دَو مَنِ رُكْعَتِ بِيَكَمِ رَوَاهُ مَالِكُ

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

دَرَايْتِ اسْتِ اَز ابْنِ سَعِيدِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَفْتِ بَرُو دَو بِنِيَسَبِ خَدِ اسَلَى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي الضُّحَى حَتَّى يَقُولَ لَا يَدْعُهُا وَيَدْعُهَا حَتَّى يَقُولَ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كِيَكِدِ اَرُو دَجِدِ گَاهِ نَمَازِ ضَمْنِ رَا اَكْمَلِ كِيَكِفْتِ گَر زَكِ خَوَا بَرُو دَو اَز اَو رُكْعَتِ بِيَكِ دَر نَمَازِ اَكْمَلِ كِيَكِفْتِ

لَا يُصَلِّيْهَا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ

هَر گَر نَمَازِ اَبَدِ كَدِ اَرُو دَو اَز اَرُو دَو تَرْمِذِي

بَابُ التَّطَوُّعِ

باب در احادیثی که در تطوع وارد است

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روايت است از جابر بن عبد الله تعالى عنه گفت بود پيغمبر خدا صلى الله عليه

وَسَلَّمَ يُعَلِّمُنَا لَا اسْتِغَارَةَ فِي الْأُمُورِ كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ

و سلم تعليم میکرد ما را دعا استغاره و نماز در کارهای مقصود و چنانچه تعليم میکرد ما را سوره از قرآن

يَقُولُ إِذَا هُوَ أَحَدُكُمْ بِالْأَمْرِ فَلْيَرْكَعْ رَكَعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الْفَرِيضَةِ

میگفت چنانچه تو یکی از شما یکی پس باید که بجزارد دو رکعت را غیر نماز فرض

ثُمَّ لَقَدْ أَلْهِمْتُ إِيَّاهُ اسْتِخِيرُكَ بِعَمَلِكَ وَاسْتَغْفِرُكَ بِقُدْرَتِكَ

پستر باید که بخواند این دعا را و از من الهی میکنم غیارتو باستغاثت علم تو و طهارت بکنم بر تو با غیر وسیله قدرت تو

وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَتَعْلَمُ

و سوال میکنم از تو چیزی فضل تو که بزرگ است پس پرسنیکه تو قادری و من قدرت ندارم و تو میدانی

وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ أَلْهِمْتُ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا

و من نمیدانم و تو داننده غیب ما را خداوند اگر هستی تو که میدانی که این

الْأَمْرُ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أُمُورِي أَوْ قَالَ فِي عَاجِلِ

کار من بهتر است مراد دین من و دوزندگانی من و پایان کار من یا گفت آنحضرت بجهت

أَمْرِي وَاجِلِهِ فَأَقْدِرْ لِي وَبَيِّرْهُ لِي تُرَبِّارُكَ لِي فِيهِ وَإِنْ كُنْتَ

فی معاشی در این جهان و در آخرت پس تقدیر کن انرا برای من پست برکت ده مرا به انکار و اگر

تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أُمُورِي أَوْ قَالَ

میدانی تو که این کار بدتر از این دوزندگانی من و در پایان کار من یا گفت

فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَاجِلِهِ فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْتُلْهُ لِي خَيْرٌ

در این جهان و در این جهان پس برگردان انرا از من و برگردان مرا از وی و تقدیر کن مرا شکی را

حَدَّثَنَا كَانَ ثَقَرًا رَضِيَ بِهِ قَالَ وَلَيْسَ مِنِّي حَاجَتُهُ دَوَاهُ الْخَارِي وَعَنْ

هر جا که باشد پسر رضی گردان مراد آن است که نام برد حاجت را و ابوالخاری و ثقات

عَلَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو بَكْرٍ وَصَدَقَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

علی رضی الله عنه گفت حدیث کرد مرا ابو بکر و در است گفت ابو بکر رضی الله عنه گفت

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ رَجُلٍ يَذْنِبُ ذَنْبًا

شنیدم من پیغمبر خدا را صلوات الله علیه و آله و سلم که میگفت نیست هیچ مردی که بکند گناهی را

ثَقَرًا يَقْتُلُ قَتْلًا ثُمَّ يَتُوبُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ ثَقَرًا

بسیار بجز و پس عمارت کند پسران بگذارد پسر از سرش خواهد از خدا اگر آنجا بیامرد و خدا متالی مراد را پسران

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا

آنحضرت پس آید را و آنرا بیکدیگر میکند کار را یا علم کنند بر جا نهایی خود یاد میکنند خدا متالی را پس بفرستند

لِذُنُوبِهِمْ دَوَاهُ الرِّمِي وَابْنُ مَاجَةَ إِلَّا أَنْ ابْنَ مَاجَةَ لَمْ يَذْكُرْ الْآيَةَ

مرگنا و آن ایشان را در راه ترند و ابن ماجه مگر اینکه ابن ماجه ذکر نکرد آیه را

وَعَنْ بُوَيْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ أَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از بویده رضی الله عنه گفت صبح کرد آنحضرت صلوات الله علیه و سلم

فَدَعَا لَكَ فَقَالَ بِمَا سَبَقْتَنِي إِلَى الْجَنَّةِ مَا دَخَلْتُ الْجَنَّةَ قَطُّ إِلَّا سَمِعْتُ

پس خواند بخال را و پس گفت بچه عمل پیشین کردی تو مرا پیشو بهشت زد و در کدام بهشت را هرگز نشنیدم

نَحْنُ شَتَّكَ أَمَامِي قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا ذَلَّتْ قَطُّ

افراز نشین ترا گفت بخال ای فرستاده خدا صلوات الله علیه و سلم اذان آنحضرت هرگز

إِلَّا أَصَلَّيْتُ وَكُفَّيْتُ وَمَا أَصَابَنِي حَدَّثٌ قَطُّ إِلَّا تَوَضَّأْتُ عِنْدَهُ وَرَأَيْتُ

مگر آنچه گذاردم و در کت ما بعد از آن و زید مرا دیدم هرگز نکرد و وضو ساختم نزد او ای افتاد کردی

أَنَّ يَوْمَئِذٍ رَكْعَتَيْنِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا مَدَاوَاهُ الرِّمِي

که مرخصی است دو رکعت بر من پس فرمود پیغمبر صلوات الله علیه و سلم بر پیرایه رکت یافتی این در چهار راه ترندی

إِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تُصَلِّمَ مَا فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةً فَأَفْعَلْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ	اگر میتوانی بگذاری این نماز را در هر روز یکبار پس بکن پس اگر نکنی و در هر روز
فَفِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّةً فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَفِي كُلِّ شَهْرٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ	پس بکن در هر جمعه یکبار پس اگر نکنی در هر جمعه پس بکن در هر ماه پس اگر نکنی در هر ماه
فَفِي كُلِّ سَنَةٍ مَرَّةً فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَفِي عَمَلِكَ مَرَّةً رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ	پس بکن در هر سال یکبار پس اگر نکنی در هر سال بکن در هر عمل یکبار رواه ابو داود و ابن ماجه
وَالْيَهُودِيُّ فِي الذَّكَاةِ الْكَبِيرِ وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ أَبِي دَاوُدَ وَنَحْوِهِ	و یهودی در زکات کبیر و رواه ترمذی از ابی داود و نَحْوِهِ
وَيُسَبِّحُ فِي رَدْعَاتِ كَسْبِيرٍ وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ أَبِي دَاوُدَ وَنَحْوِهِ	و میبوسه در دعوات کسبیر و رواه ترمذی از ابی داود و نَحْوِهِ
إِنِّي أَمَامَةٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَذَنَ اللَّهُ لِعَبْدٍ فِي	ای امامت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم که گوش بند در نماز نمی تواند کرد
شَيْءٍ أَفْضَلَ مِنَ الرُّكْعَتَيْنِ يُصَلِّيَ بِهِمَا وَأَنَّ الْبِرَّ لِيَذُرَ عَلَى رَأْسِ الْعَبْدِ	چیزی که فاضل تر است از دو رکعت که بگذارد آنها را بر سر کسی در صحت ندارد که بگذارد بر سر بنده
مَا دَامَ فِي صَلَاتِهِ وَمَا تَقَرَّبَ الْعِبَادُ إِلَى اللَّهِ بِمِثْلِ مَا خَرَجَ مِنْهُ	تا دام که بنده در نماز خود است و نزدیک می گشتند بنده را بشو نماز بنده چیزی که بیرون آمده از نماز
يَقْبِضُ الْقُرْآنَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ	که قرآن است رواه احمد و ترمذی
بَابُ الْجُمُعَةِ	
باب در بیان جمعه	
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آذِنُوا لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى	ای کسانی که ایمان آورده اید وادان شود برای نماز در روز جمعه پس سعي کنید برای
ذِكْرِ اللَّهِ وَذِكْرِ الْبَيْعِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ وَإِذَا قُضِيَتْ	یاد کردن خدا و یاد کردن بایع ذلکُم خیر لکم ان کنتم تعلمون و اذا قضيت
يَاكُورُنَ ضَارِبُكَ أَرِيدَ خُطْبَةً وَفَتْحَ رَأْسِ بَهْرَتِ شَارَاكَرُ شَائِ يَدِيدُ هِرْمَانِ نَامُ كَرْدُ	یا کورن ضاربک اريد خطبه و ففتح رأس بهر ت شارا کار شای داید هر چه نام کرد

جمعه در بیان جمعه

سَاعَةً خَفِيفَةً وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ خَوَّجْتُ إِلَى الطَّوَسِ

ما معنی بکشتی کو کشتی است در روایت از ابی هریرہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ گفت بیرون آدم بیست گزہ طور

فَلَيْسَتْ كُتُبُ الْأَنْبَاءِ رَجُلًا مَعَهُ حَدَّثَنِي عَنِ التَّوْبَةِ وَحَدَّثَنِي

پس در با فتم کتب چهار را پس ششم با او پس حدیث کرد ملا از قوریت و حدیث کرد دم اورا

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَانَ فِيمَا حَدَّثَنِي أَنْ قُلْتُ قَالَ

از رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پس بود از جملہ آنچه حدیث کردم اورا اینکه گفتیم فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمُ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم بہترین روزیکہ تافت بر وی آفتاب روز

الْجُمُعَةِ فِيهِ مَوْطِئُ أَرْوَاحِهِمْ وَفِيهِ تَبَّ عَلَيْهِمْ وَفِيهِ مَاتَ

جملہ است پائیدار کرده شد آدم در پس روز فرود افتاده شد و در این روز جمیع مردم کردہ شد و در روز مرد

وَفِيهِ تَقُومُ السَّاعَةُ وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ إِلَّا أُوْهِيَ مُصِيفَتُهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

در پس روز بر پا شود قیامت نیست هیچ جنبندہ بر زمین مگر آنچہ وی گوش جنبندہ از نظر بر بندہ آید در روز

مِنْ جِبْنٍ تَصِيحُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ شَفَقَاتٍ السَّاعَةَ إِلَّا الْإِنْسَ وَ

از و تیکہ صبح میکند تا آنکہ آفتاب از جہت ترسیدن از قیامت مگر پریاں

الْأَنْسَ وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يَصَادُ فِيهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ وَهُوَ بِصَلَاةٍ يَسْأَلُ

و آدمیان در پس روز جمیع ساعتی است کہ نمی یابد انا بندہ مسلم دعا کند او نماند دعا میکند میزاید

اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ آيَاتُهُ وَقَالَ كُتِبَ ذَلِكَ فِي كُلِّ سَنَةٍ يَوْمَ

از خدا چیز ملا مگر آنکہ عطا کند آن بندہ را آنچه گفت کتب چهار را از حق در هر سال یکبار از خدا جمیع است

فَقُلْتُ بَلْ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فَقَرَأَ كُتُبَ التَّوْبَةِ فَقَالَ صَدَقَ

پس گفتم بلکہ در جمیع است پس خواند کتب توبہ را پس گفت کتب راست گفتہ است

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْحَدِيثَ رَوَاهُ مَالِكٌ وَأَبُو دَاوُدَ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم تا آخر حدیث رواہ مالک و ابو داؤد

وَالْتَرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَاحْمَدُ إِلَى تَوَلِيهِ صَدَقَ كَعْبٌ وَعَنْ أَنَسٍ

ترمذی سے نسائی واحد وروایت است از انس

رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْيَسُوعَا

رضی اللہ تعالیٰ عنہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم طلب کنید

السَّاعَةَ الَّتِي تُرْجَى فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ بَدَأَ الْعَصِيرُ إِلَى عَيْتُوبَةَ الشَّمْسِ

ساعتی را که امید داشتند شود اجابت دعا در روز جمعہ بعد از نماز عصر تا غایب شدن آفتاب

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أُدُسِ بْنِ أُدُسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه ترمذی سے از ادوس بن ادوس مرویت گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِيهِ خَلَقَ

صلی اللہ علیہ وسلم بدو سبتیکہ از فاضل ترین روزہ ہا شمار روز جمعہ است کہ در روزے پیدا کرده شد

أَدَمُ وَفِيهِ قُبُضٌ وَفِيهِ الْتَفُّةُ وَفِيهِ الصَّعَقَةُ فَأَكْثَرُوا عَلَيْكَ

آدم و در روزے قبض کرده شد جان او و در روزے نفثہ است و در روزے صغہ است پس بسیار کنند بر من

مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ

معدود نمازوں درین روزہ را کہ پیش از کہ در نماز حاضر کرده شود بر من گفتند ای پیغمبر خدا

وَكَيْفَ نَعْمُ صَلَاتُكُمْ عَلَيْكَ وَقَدْ أَرُمْتَ قَالَ يَقُولُونَ بَلِّغْ

و چگونه نعم کہ شود در نماز تو و حال آنکہ بریدہ شد تو گفت را کہ ای پیغمبر خدا طاعت و نماز را ببلای پیغمبر

قَالَ إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَجَادَ الْأَنْبِيَاءِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

گفت آنحضرت کہ خدا اینها را حرام گردانید بر زمین جدای پیغمبران را رواہ ابو داؤد

وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّارِقِيُّ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي الدَّعَوَاتِ الْكَبِيرِ

و نسائی و ابن ماجہ و دارقسی و بیہقی در دعوات کبیرہ در روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْيَوْمَ لِلَّهِ يَوْمٌ

ابی ہریرہ روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہ مراد بیوم موعود روز

الْيَوْمَ وَالْيَوْمَ آتَتْهُمُ مَعْرِفَةٌ وَالشَّاهِدُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَمَا طَلَعَتِ

قیامت است و مراد یوم مشهور عرفات و مراد یوم بد روز جمعه است و نه طلوع کرد

الشمس ولا غربت على يوم أفضل منه فيه ساعة لا يوافقها عبد

آفتاب و نه غروب کرد و هرگز که فاضل تر از روز جمعه باشد در این روز ساعتی است که ملاقی نیفتد با آن

مؤمن يدعو الله بخير إلا استجاب الله له ولا يستعبد من شيء

مؤمن که دعا کند خدا را بخیر مگر آنکه قبول کند خدا نیاید دعا او را چنانچه بخیر از چیز سے و

إلا عاذ منه ذوات أحد الترمذي وعن أبي لبابة ابن

مگر آنکه پناه دهد از ذات احد الترمذی و روایت است از ابی لبابه ابن

عبد المنذر قال قال النبي صلى الله عليه وسلم إن يوم الجمعة

بل الله رگفت فرمود و منبر خدا سے اللہ علیہ وسلم بدرسینکہ روز جمعه

سيد الأيام وأعظم ما عند الله وهو أعظم عند الله من يوم لا تحصى

بهتر روز است و بزرگترین روز است نزد خدا تعالی و روز جمعه بزرگتر است نزد خدا از روز غیره

ويوم الفطر فيه خمس خصال خلق الله فيه آدم وأهبط الله فيه

و عید رمضان در روز جمعه پنج خلقت است پیدا کرد خدا آدم را و فرود آورد خدا را از روز

أدم إلى الأرض وفيه توفي الله آدم وفيه ساعة لا يسأل

آدم را بسوی زمین و در آنکه پیرانید خدا استسأل آدم را و در آن ساعتی است که نطلبید

العبد فيها شيئاً إلا أعطاه ما لم يسأل حراماً وفيه تقوم الساعة

بنده در آن ساعتی چیزی را مگر آنکه بد خدا او را نام که نطلبید چیزی را که حرام است و در آن روز

ما من ملك مقرب ولا نبي ولا آفة ولا ريح ولا جبال

نیست هیچ فرشته نزدیک گردانیده شده و نه آسمانی و نه زمینی و نه باد و نه کوه

ولا بحر إلا هو مشفق من يوم الجمعة ذوات ابن ماجة وعن

و نه صیقل مگر آنکه در آن روز جمعه است از روز جمعه روایت ابن ماجه و روایت است از

إِنِّي مُرِيدُكَ نَدَّ قَالَ قَبِلَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَشْتَعِي سَمِيَّ يَوْمَ

النبی هر چه روز گفت گفته شد مرا حضرت را صلے الله علیه وسلم که از چه چیز نامیده شد روز

الْجُمُعَةِ قَالَ لِأَنِّ فِيهَا طُبِعَتْ طِينَةُ أُمِّكَ أَدْرُو فِيهِ الصَّعْقَةُ

جمله محمد فرمود انحضرت از جهت آنکه در جبهه ساخته شد که تو که آدم آوردی و زخمی که شدن هانوزان است

وَالْبَعْثَةُ وَفِيهَا الْبَطْشَةُ وَفِي آخِرِ ثَلَاثِ سَاعَاتٍ مِنْهَا سَاعَةٌ

و در بختن ایشان و در بکشد بطش است یعنی گرفت قوی و شد بد و در آخر سه ساعت از ساعات جمله ساعتی است

مَنْ دَعَا اللَّهَ فِيهَا اسْتَجِيبَ لَهُ دَوَاءُ أَحْمَدُ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

که کس که دعا کند خدا او را آن عبت قبول کرده شود و دعا که او رواه احمد و عابیه است از عبد الله بن عمرو

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ مَسْئِلٍ يُؤْتَى يَوْمَ

گفت فرمود و پیغمبر خدا صلے الله علیه وسلم نیست هیچ مسأله که بمیرد روز

الْجُمُعَةِ أَوْلَى لَكَ الْجُمُعَةُ الْأَوَّلَى اللَّهُ فُتِنَ الْقَبْرُ وَأُحْمَدُ

جمله یا شب جمله مگر آنکه نگاه دارد او را خدا اینها را از عذاب قبر رواه احمد

وَالْتَّمِيزِي وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ قُرْآنَ الْيَوْمِ

و التمزیسه و روایت است از ابن عباس رضی الله عنه بدرستی که می خواند این آیت را

أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ الْآيَةُ وَعِنْدَهُ يَهُودِي فَقَالَ لَوْ تَزَلْتُ هَذَا

که امروز کامل کردم دین شما را اما آن آیت و نزد او یهودی فقال لَوْ تَزَلْتُ هَذَا اگر فرود می آمدی این

الْآيَةُ عَلَيْنَا لَأَخَذْنَا مِنْهَا عِنْدَ أَقْصَى ابْنِ عَبَّاسٍ فَإِنَّهَا تَزَلَتْ فِي

آیت بر ما که می گرفتیم از زوال این آیت را و روز نزول آنکه نزد ابن عباس بنی سید که این آیت فرود آمده است در

يَوْمٍ عِنْدَ نَزْلِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَكَرِهَ دَوَاءُ التَّمِيزِي وَعَنْ

روزی که عید در روز جمعه و در روز عرفه رواه ترمذی و روایات است از

أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن رضی الله عنه گفت بود پیغمبر خدا صلے الله علیه وسلم

إِذْ ادْخَلَ رَجَبٌ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلَّغْنَا

پرسش می کرد ماه رجب می گفت خداوند ما را فرمود که در ماه رجب و شعبان و در ماه رجب و شعبان و در ماه رجب و شعبان

رَمَضَانَ قَالَ وَكَانَ يَقُولُ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ لَيْلَةُ أَغْرَوْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

در رمضان گفت پس فرمود و آنوقت که میگفت شب جمعه شب جمعه است سفید و در روز جمعه

يَوْمَ أَزْهَرَ رَأَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي الدَّعَوَاتِ الْكَبِيرِ عَنْ سَلْمَانَ

روایت سفید و در وقت روز است که در بعضی در دعوات بزرگ روایت است از سلمان

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَغْتَسِلُ

رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم غسل نکند

رَجُلٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَيَنْظُرُ مَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهْرٍ وَيُذْهِبُ مِنْ دُهْنِهِمْ

هر کسی در روز جمعه برای نماز جمعه وضو نکند و پاک کند آنچه از او می تواند پاک کند و از روغن پاک کند و از روغن پاک کند

أَوْ يَسَّ مِنْ طَلِبٍ بَيْتِهِ ثُمَّ يَخْرُجُ فَلَا يَفْرُقُ بَيْنَ اثْنَيْنِ ثُمَّ يَصِلُ

یا باید از خوشبختی هر چه در خانه وی باشد بر سر چیدن آمد بوی خوش بپاشد و بین دو نفر را که می بیند از هم جدا نکند و اگر کسی از این کار غافل باشد

مَا كَتَبَ لَهُ ثُمَّ يَنْصِتُ إِذَا تَكَلَّمَ الْأَمْرُ الْأَخْفَرُ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ

آنچه تقدیر کرده است بر آدمی از این بپوشد و خاموش نشیند و هر چه بگوید از او خاموش باشد و اگر کسی از این کار غافل باشد

بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى وَرَأَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

و میان جمعه دیگر گذشت رواه البخاری و روایت است از ابی هریره رضی

اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَوَضَّأَ

الله صحت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم هر کس که وضو کند

فَأَحْسَنَ الْوُضُوءِ ثَوَّاقِي الْجُمُعَةِ فَاسْتَمَعَ وَأَنْصَتَ يَغْفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ

پس نیک کند وضو را پس بپوشد و استماع و انصت کند غفران شود از او آنچه گذشت میان

بَيْنَ الْجُمُعَةِ وَبَيْنَ مَا دَلَّ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَمَنْ مَسَّ الْحَصَا فَقَدْ لَغَا

و میان جمعه و روزی که ماس که سنگریزه را پس تحقیق لغو کرد

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رواه مسلم وروایت است از وی گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَقَفْتُ لِلْمَلِكَةِ عَلَى بَابِ الْمَسْجِدِ يَكْتُبُونَ

جمله میانه روز جمعه می ایستند فرشتگان بر در مسجد می نویسند نام

الْأَوَّلَ فَالْأَوَّلَ وَمَثَلُ الْمُخَرَّمِ كَمَثَلِ الَّذِي يُهْدِي بُدْنَةً ثُمَّ

بر که پیشتر آمد بر تیب و قدمه حال آنکه اول وقت آید چنانکه یک نفر پیشتر بر یکدست آفرینی پسته

كَالَّذِي يُهْدِي بَقْرَةً ثُمَّ كَبَشًا ثُمَّ دَجَاجَةً ثُمَّ بَيْضَةً فَإِذَا خَرَجَ

مال آنکس که پس از وی آید همچو گاو و گوسفند است پیشتر شاة پس مرغ و بزرگ پس چرخ می آید

الْإِمَامُ طَوَّأَ وَاصْغَفَهُمْ وَيَسْتَمِعُونَ الذِّكْرَ مُتَّفِقِينَ عَلَيْهِ وَعَنْ

امام می پرچم میخیزد با خود را و استماع میکنند ذکر خطبه را متفق علیه است و روایت است از

أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی سعید و از ابی هریره ۲ گفتند هر دو نفر پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

مِنْ غَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَكَبَسَ مِنْ أَحْسَنِ ثِيَابِهِ وَمَسَّ مِنْ طَيِّبٍ

کسی که غسل کند روز جمعه و بپوشد از یکترین جامه های نیکو و دست کند از خوشبوئی

إِنْ كَانَ عِنْدَهُ ثَوْبَانِ الْجُمُعَةِ فَلْيُتَيِّطْ أَغْنَاكَ النَّاسَ ثُمَّ صَلَّى

اگر باشد نزد وی پیرایه جمعه ای پس بگذارد پای خود بر گردن مردم آن پیر نماز کند ارد

مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثُمَّ أَنْصَتَ إِذَا خَرَجَ إِمَامُهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ صَلَاتِهِ

آنچه نوشته است خدا بر او پیر ناموش خود و نیکو کردن ادا امام دعا آنکه فاتح شود از نماز خود

كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الَّتِي قَبْلَهَا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

باشد این اعمال پشندمان را که میان این جمعه و جمعه پیش ازین جمعه بود رواد ابو داود

وَعَنْ أَوْسِ بْنِ أَوْسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از اوس بن اوس گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خُفَّا عَلَى الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَفْتَسَلُوا	گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم حق و ثنابت است بر مسلمان که خف کنند
بِیَوْمِ الْجُمُعَةِ وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْهُمْ بِطَيِّبٍ هَلَهُ إِنْ لَمْ يَجِدْ قَالِمًا لَهُ	روز جمعه و باید که ساس کند یکی از ایشان از بوی خوش زود بخود پس اگر نیاید طیب پس آب بر آید
طَيِّبٌ رَأَاهُ أَحَدُ التِّرْمِذِيِّ وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ	طیب است رواد احمد و ترمذی و روایت از سهل بن سعد رضی
اللَّهُ عَنْهُ قَالَ مَا كُنَّا نَقْبِلُ وَلَا نَتَّغِدِي إِلَّا بَعْدَ الْجُمُعَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ	الله عنه گفت بنودیم که قبلی و سیکردیم و نه طعام چاشت بخوریم بعد از نماز جمعه متفق است
وَعَنْ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ كَانَ الْيَدَّاءُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَهُ	و روایت است از سائب بن یزید گفت بود اذان روز جمعه اذل و سه
إِذَا جَلَسَ إِمَامُ عَلَى الْمِنْبَرِ عَلَى نَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ	و تنبیهی نشست امام بر منبر خدا صلی الله علیه
وَسَلَّمَ وَأَبَى بَكْرٍ وَعُمَرُ فَلَمَّا كَانَ عُثْمَانُ وَكَثُرَ النَّاسُ زَادَ الْيَدَّاءُ	و سلم و ابی بکر و عمر پس بر گاه که میفرمود عثمان و بسیار شد مردم زیاد کرد اذان
الثَّالِثَ عَلَى الزُّوْرَاءِ رَأَاهُ الْبَخَارِيُّ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ	سیموم را بر مقام زور و روایت کرد ابن حدیث را بخاری و ابن عمر رضی الله
عَنْهُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ كَانَ يَجْلِسُ إِذَا	عنه روایت گفت که پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم خطبه میخواند و خطبه دیگر می داشت چون روی آورد
صَعِدَ الْمِنْبَرَ حَتَّى يَفْرَغَ أَرَاهُ الْمَوْذِنُ ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ ثُمَّ يَجْلِسُ لَا يَتَكَلَّمُ قَوْلًا	بر منبر تا آنکه نایافته گفت بر آید گاشی بریم گفت ابن عمر رضی الله عنهما از منبری و خطبه دیگر بر
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ	و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه
عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ	عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْجُمُعَةُ عَلَى مَنْ أَوَّاهُ اللَّيْلُ إِلَى أَهْلِهِ

از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود جمعه از من است که بکلیه بجا آید و اگر شب بخوابد

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ حَارِثِ بْنِ شِهَابٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

رواه ترمذی در روایت است از حارث بن شهاب گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي جَمَاعَةٍ إِلَّا

الله علیه و سلم جمعه حق واجب است بر هر مسلمان در جماعت مگر

عَلَى أَرْبَعَةٍ عَبْدٍ مَمْلُوكٍ أَوْ امْرَأَةٍ أَوْ صَبِيٍّ أَوْ مَرِيضٍ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

بر چهار گروه بندگان بده که در ملک کسی است و درم زن و کودک و بیمار را رواه ابو داود

بَابُ بَيَانِ إِتْرَاكِ الْجُمُعَةِ

باب در بیان ترک جمعه

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِقَوْمٍ

در روایت است از ابن مسعود که پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود که به راکه

يَتَخَلَّفُونَ عَنِ الْجُمُعَةِ لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَّ جُلَّاءَ بَيْتِي بِالنَّاسِ

پس همانند از آن جمعه هر آن که تخلف کند که من که بفرمایم مردم را که بگذارند نماز جمعه را با مردم و آنرا

ثُمَّ أُحْرِقَ عَلَى رِجَالٍ يَتَخَلَّفُونَ عَنِ الْجُمُعَةِ يَوْمَئِذٍ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

پس بوزم بر سر مردانی که حاضر نشوند نماز جمعه را تا خانه ای ایشان را رواه مسلم و

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ تَرَكَ

روایت است از ابن عباس که پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود که کسی که ترک کند

الْجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ كُتِبَ مُنَافِقًا فِي كِتَابٍ لَا يَنْجِي وَلَا يَبْدُلُ

نماز جمعه را به ضرورت نوشته میشود از جمله منافقان در کتابی که سوده نمیشود و تغییر داده نمیشود

وَفِي بَعْضِ الرِّوَايَاتِ ثَلَاثُ رَوَاهُ الشَّافِعِيُّ وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

در بعضی روایات و آنچه شده است سه رکعت یعنی سه بار ترک کند جمعه را رواه شافعی و جابر که پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ وَالْآخِرِ فَقَلْبُهُ

صلی الله علیه وسلم فرمود که ایمان دار و بنده او بود و قیامت پس فرض است بروی

الْجُمُعَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْأَمْرِيضُ وَمَسَافِرُ وَأَمْرَأَةٌ أَوْ صَبِيٌّ أَوْ مَمْلُوكٌ

نماز جمعه در روز جمعه گمبار و مسافر و زن و کودک و بنده

فَمَنْ اسْتَغْنَى بِهَا أَوْ تِجَارَةً يَسْتَغْنَى اللَّهُ عَنْهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

پس که کسی نیازش از نماز جمعه یا از کار بازاری که کند یا گدازد خدا تعالی نیازش را ببرد

رَوَاهُ الدَّارَقُطْنِيُّ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رواه دارقطنی در روایت است از وی گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَنْصِتْ وَالْإِمَامُ يَخُطِّبُ فَقَدْ كَفَوْتَ

وینکه کسی هر بار خود را که با تو نشست است روز جمعه گوش باش تا امام خطبه بخواند پس تیسر تو گفته کافی

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

متفق علیه در روایت است از جابر بن عبد الله گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

لَا يُقْبَنُ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ثُمَّ يَخُذُ إِلَى مَقْعَدِهِ فَيَقْعُدُ

باید که برنجاند یکی از شما برادر خود را در روز جمعه پس باید ببرد جایگاه و پس بنشیند

فِيهِ وَلَكِنْ يَقُولُ اسْمُكَ أَوْ اسْمُكَ وَعَنْ سَمُرَةَ بِنْتِ جَنْدَبٍ

در روز و لیکن بگوید که نام من یا نام او است و روایت است از سمرة بنت جندب

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْضَرُوا الَّذِينَ كَرَوَادُوا مِنْ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم حاضر شوید و اگر این خطبه را از کسی شنیدید

الْإِمَامُ فَإِنَّ الرَّجُلَ لَا يَزَالُ يَتْبَعُ أَدْحَى بُوْحَرٍ فِي الْجَنَّةِ وَأَنْ دَخَلَهَا

امام زیرا که مردی در روز قیامت از موضع فضائل را که بر او گذشت و در بهشت اگر چه بی او برسد

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ سَهْلِ بْنِ مَعَاذٍ بْنِ كَسْبٍ الْجُمُعِيِّ عَنْ أَبِيهِ

رواه ابو داود و در روایت است از سهل بن معاذ بن كسب الجهمی عن ابيه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَخَلَّى رِقَابَ النَّاسِ يَوْمَ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کی که میگذرد بر گردنهای مردم روز

الْجُمُعَةِ اخْتِذْ جَسْرًا إِلَى جَهَنَّمَ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ مُعَاذِ بْنِ

جمعه گرفته میشود آنجس بر لبوی دوزخ رواه ترمذی وروایت است از معاذ بن

أَنْسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُنِيَ عَنِ الْحَبْوَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

انس را روایت کرد که پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم منع کرد از احتیاء یعنی بخیزه و لشتن و جمعه

وَالْأَمَامُ يُخْطَبُ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ

و اما امام خطبه میخواند رواه الترمذی و ابو داود وروایت است از ابن عمر رضی الله عنهما

عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا نَعَّاهُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم چون بنفوذ کند یکبار از شما روز جمعه

فَلْيَتَوَلَّ مِنْ مَجْلِسِهِ ذَلِكَ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ نَافِعٍ قَالَ

پس باید برگردد از نشیگاه خود که در آنجا نشسته است رواه ترمذی وروایت است از نافع بن

سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ يَقُولُ كُنِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُقِيمَ

شنیدم ابن عمر را که میگفت نبی که در جمعه نماز صلی الله علیه وسلم از بر خیزانیدن

الرَّجُلِ الرَّجُلَ مِنْ مَقْعَدِهِ وَيَجْلِسُ فِيهِ قَبْلَ لِنَافِعٍ فِي الْجُمُعَةِ قَالَ

روی مردی را از جا کنست وی و نشستن خود در آنجا گفته شد نافع را ابن عمر در جمعه است

فِي الْجُمُعَةِ وَغَيْرَهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ

در جمعه و غیر جمعه است متفق علیه وروایت است از عبد الله بن عمر و ر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْضِرُ الْجُمُعَةُ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم حاضر میشوند جمعه را سه نفر

فَوْجَلْ حَضَرَهَا يُلْغَوْ فذلِكَ حَظُّهُ وَرَجُلٌ حَضَرَهَا يَدْعُو فهُوَ

پس روایت که حاضر میشود جمعه را آنجانب پس آن نوزده است و روایت که حاضر میشود آنرا باید

رَجُلٌ دَعَا اللَّهَ إِنْ شَاءَ أَعْطَاهُ وَإِنْ شَاءَ مَنَعَهُ وَرَجُلٌ حَضَرَهَا
 کد ما کرده است خدا را اگر خواهد خدا آیتها را دهد و اگر نخواهد نه دهد و دیگر مرویت که حاضر بشود
 بِأَنْصَاتٍ وَسُكُوتٍ وَلَمْ يَتَخَطَّ رَقَبَةً مُسْلِمًا وَكَثُرُ بُوذِ أَحَدًا فِي
 جمعه را با استماع و خاموشی و لگد زدوده بر کردن مسلمان و نه ایذا داده کسی را پس این
 كَفَانًا إِلَى الْجُمُعَةِ الَّتِي تَلِيهَا وَزِيَادَةُ ثَلَاثَةِ آيَاتٍ وَذَلِكَ بِأَنَّ
 کفاره است تا جمعه دیگر که متصل است با جمعه و زیادتی سه روز و این سبب این است
 اللَّهُ يَقُولُ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ
 که خدا آیتها را بگوید یکبار و یکی را پس او است ده مانند آن رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ
 وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 روایت است از ابن عباس گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم
 مَنْ تَكَلَّمَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالْإِمَامُ مُخْطَبٌ فَمَوْكِلٌ لِمَا رَجَّحَ
 کسی که سخن کند روز جمعه و حال آنکه امام خطبه میخواند پس آنرا ترجیح بدهد است و اگر برعکس
 أَصْفَارًا وَالَّذِي يَقُولُ لَهُ أَنْصِتْ لَيْسَ لَهُ جُمُعَةٌ رَوَاهُ أَحْمَدُ
 کتاب الطهارة و آنکس که گوید مرا در خاموشی باش نیست مرا و اقوال جمعه رواه احمد
 وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ سَمِعْنَا رَسُولَ اللَّهِ
 و روایت است از ابن عمر و ابی هریره رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ عَلَى أَعْوَادٍ مِنْ بَرٍّ لَيْسَتْ تَهْتِئُ أَقْوَامٌ
 صلی الله علیه وسلم را که میگفت بر رویهای مشرّفه باید که ایست باز آیند گرد تا مسلمانان
 عَنْ دَعْوِهِمْ الْجُمُعَاتِ أَوْ لِيَخْفَتُنَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ ثُمَّ لِيَكُونَنَّ
 از شرک کردن مردم ایشان محسوس را هر آینه هر محمّدی که دعای قرآنی را بپایان بر آید باشد
 مِنَ الْغَافِلِينَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي الْجَعْدِ الضَّمِيرِيِّ رَضِيَ
 از غافلین رواه مسلم و روایت است از ابی جعد ضمیری رَضِيَ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَرَكَ ثَلَاثَ جُمُعٍ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسی که ترک کند همه را

نَهَانَا بِمَا طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ رَوَاهُ أَيُّدَاوُدَ وَالتَّمِيزِيُّ وَالنَّسَائِيُّ

انہرچہ آسان دھیر نہ آسان آنا ہر یکندہ تعالیٰ پر تکیہ رواہ ابو داؤد و ترمذی

وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّارِمِيُّ وَرَوَاهُ مَالِكٌ وَتَحْفَظُهُ خُزَّانُ بَنِي سُلَيْمٍ

روایت: امام احمد و دارمی و روایت کرد ابن ابی امامه۔ از صفوان بن سلیم

وَأَمَّا عَنْ قَتَادَةَ وَعَنْ سَمُرَةَ بْنِ جَدِيبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

و اما از این قضاوه و رعایت است از ستم بر اجنبی رضی الله عنه گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ

فرمود پیمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کیکہ ترل کذ جہرا واکفا بغیر کف

عَذْرٌ فَلْيَتَصَدَّقْ بِدِينَارٍ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَنِصْفَ دِينَارٍ سِرَّوَاهُ أَحْمَدُ

بہتر شرعے پس باید کہ تصدق کند بیکدیگر پس اگر دینار یا دینار بس نف دینار تصدق کند رواہ احمد

وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ صَالِحِ بْنِ إِسْرَافِيلَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ

داؤود و ابن ماجہ و ابن صالح و ابن ابی امامہ بن عبد الرحمن

ابن عوف قال دخل علينا النضر يوم الجمعة والإمام يخطب

ابن عوف مرديست گفت درگذر بيا انس را روز جمعه احاطا کنه امام خطبه ميخواند

وَمَنْ نَسِخَ ذَلِكَ فَقَالَ لَهُ فَبِأَيِّ آيَةٍ تُخَذِّلُنِي الصَّلَاةَ قَالَ إِنِّي أَخَافُ

و اسمن میگردیم پس گفت انس خاموش باشید پس هرگاه بیکسیر ناز گفتند گفت یقین که من خوف

أَنَا كُونُ قَدْ أَبْطَلْتُ جَمْعِي يَقُولِي لَكُمْ مَهْ أَبْنِ سَعْدَكُمْ

میکنم باینکه باستم من بدستیکه باطل کرده شود جمعه من پیربگشتن من بپراشامه ای باز است

جامع التوامع باب العبدین وعن ابی سعید

ابن بیس الجوامع این باب بیان احکام عید الفطر و عید النحر است و روایت است از ابی سید

بہارِ شریعت

الْحَدِيثُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْرُجُ يَوْمَ الْفِطْرِ

الحديثی روز گفت بود پیغمبر صلی الله علیه وسلم کہ بیرون می آمد و روز عید نظر

وَالْأَضْحَى إِلَى الْمَصَلِّ فَأَوَّلُ شَيْءٍ يَبْدُؤُ بِهِ الصَّلَاةُ ثُمَّ يَنْصَرِفُ

در روز عید بر سر صحنه پیش از آنکه آغاز میکرد آنحضرت با آن چیز نماز بود پست بر میگشت

ثُمَّ يَقُومُ مُقَابِلَ النَّاسِ وَالنَّاسُ جُلُوسٌ عَلَى صُفُوفِهِمْ فَيُعْظِمُهُمْ

از نماز پس می ایستاد و رو بگرد مردم و حال آنکه مردم نشسته بودند پس بلند میکرد

وَيُؤَمِّنُهُمْ وَيَأْمُرُهُمْ وَأَنْ كَانَ يُرِيدُ أَنْ يَقْطَعَ بَعْثًا قَطَعَهُ

مردم را و اندر آن مبرور و غیر و امر میکرد ایشانرا و اگر میخواست که جدا بکند و بفرستد لشکر یا جدا میکرد

أَوْ يَأْمُرُ شَيْءًا أَمَرَهُ ثُمَّ يَنْصَرِفُ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ ابْنِ

یا اگر میخواست که بفراوانه کار یا بفرموده او را پست بر میگشت متفق علیه در روایت است از ابن

عَبَّاسٍ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَيَّامٍ

عباس بن محمد فرمود پیغمبر صلی الله علیه وسلم نیست هیچ از روز ها

فِي الْعَمَلِ الصَّالِحِ فَيَمِينُ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ قَالُوا

که کار نیک در روزی داشته تر باشد نزد خدا از این ده روز که ده نیکم است گفتند

يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ وَلَا الْجِهَادُ بَيْنَ

ای پیغمبر خداوند کارزار کردن در راه خدا فرمود آنحضرت و نه جهاد در

سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا جُلُودٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالُهُ فَلَمْ يَزَجِرْ مِنْ ذَلِكَ

راه خدا مگر جهاد آنکه بگذرد بپوش خود و مال خود پس باز نگشت از نهن مال خود

بِشَيْءٍ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

ببخشید رواه بخاری و از ابی هریره روز روایت گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ أَنْ يَتَعَبَّدَ لَهُ

صلی الله علیه وسلم نیست هیچ روزی که دوست داشته تر است نزد خدا بیکدیگر از این

فِيهَا مِنْ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ يَعْدِلُ صِيَامُ كُلِّ يَوْمٍ مِنْهَا بِصِيَامِ سَنَةٍ
 در از روزگار از ده نیکو برابر است روزه هر روز در از روزگار برود هر کس
 ذُقِ يَوْمَ كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْهَا بِقِيَامِ لَيْلَةٍ الْقَدِيرُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ
 در برابر است برافتن هر شب از شبهاست از روزگار نیکاز شب قدر رواد ترمذی و ابن
 مَاجَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ مَهْ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 ماجه و روایت است از عایشه گفت فرمود پیغمبر خدا صلوات الله علیه
 وَسَلَّمَ مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ مِنْ عَمَلٍ يَوْمَ التَّخْرِيبِ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ
 مسلم نکرد آدمی هیچ کار سے روز بخیر دوست داشته شده تر بود خدا تعالی از
 إِهْرَاقِ الدَّمِ وَإِنَّهُ لَيَأْتِي يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَقْرُؤُهَا وَأَشْعَارُهَا
 ریختن خون و در سینه آن جان دے آید روز قیامت بشناید خود و موهای خود
 وَأَطْلَافُهَا وَإِنَّ الدَّمَ لَيُفْعَمُ مِنَ اللَّهِ بِمَكَانٍ قَبْلَ أَنْ يَقَعَ
 دسهای خود و در سینه خون بر آید از خدا بر تپه قبول پیش از آنکه افتد
 بِالْأُكْمِ مِنْ فُطَيْبٍ وَأَيْهَا نَفْسُ آدَمَ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ
 بزین پس خوشحال گردانید بر آن نفس را رواد ترمذی و ابن ماجه
 زَكَّيْنِ تَمِيدُ بْنُ أَزَقَمَ قَالَ قَالَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 در روایت است از زید بن ازرقم گفت گفتند یا رسول خدا صلوات الله علیه
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا هَذَا الْأَخْضَاجُ قَالَتْ سُنَّةُ آبَائِكُمْ
 علیه و سلم ای پیغمبر خدا چیست این قریانها چیست اسلین زبان فرمود اینها سبزه
 إِبْرَاهِيمَ قَالُوا فَمَا لَنَا فِيهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ بِكُلِّ شَعْرَةٍ حَسَنَةٌ
 ابراهیم است گفتند صحابه پس چیست ما را در آن از جز او ثواب ای رسول خدا فرمود در ثواب هر یک از
 قَالُوا أَلَا الصُّوفُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مِنَ الصُّوفِ حَسَنَةٌ
 گفتند پس ثواب بچه چشم دارد چنانکه شایسته است یا رسول خدا فرمود در ثواب هر یک از ششم حسنه است

و طرا از اختلاف
 در فضیلت عشر و نیکو
 عشر و مناس قنات
 که خواندند و شنبه
 افضل است از جمعه
 روز و روز و شبهاست
 عشر و رمضان افضل است
 بپوشیدن شب قدر
 در آن شنبه ۱۰ و ۱۱
 در روز و شب و افضل است
 از قدر و شب و شبهاست
 گفتند که از جمعه افضل است
 شب شنبه است
 و از جمعه افضل است که از آن
 در که طواف افضل است
 از نماز * * *
 یعنی می آید در بیان
 اعمال و کار و گفته
 مسلمان را * * *

کُلِّ نَفْسٍ يَنْفَعُ إِتْقَانَهُ وَالَّذِیْ لَا یُؤْمِنُ أَجْرُهُ کَفْرُهُ
ہر نفسے چند ہوتے ہیں جو اس نعمت کو تمام دار و خوارشیت میں خوش رہا
یَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ
روز قیامت دہر گزرے میرا ہیست پس جو ہی آپ
لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ هُ
میرا ایشان تو رفت کنند ساعتی نہ بہت کنند
بَابُ عِبَادَةِ الْمَرِيضِ
باب در عبادت بیمار
عَنْ أَبِي مُوَيْسَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ أَخَاهُ يَضِلُّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَلْيُرْهِدْهُ سَبِيلَهُ

وہی ازان کہ جہ دست
آوردن آت باطل بود
حسرت و مینیت
آردا نیت

فَلَمْ تَعُدَّهُ أَمَاعِلَتَ أَنْتَ لَوْ عُدَّتْهُ لَوْ جَدَّتْهُ عِنْدَكَ يَا بَنَ آدَمَ
 پس نه پیدے اورا کیا ندانستے تو کہ عبادت بیکر آن بندہ مارا کرے یا نہی مرا نذر دیتی تو کہ اگر کسی را پیش
 اسْتَطَعْتُمْ فَلَمْ تَطْعَمْنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أَطْعَمُكَ وَأَنْتَ
 طلب طعام کردم از تو پس ندادی طعام مرا گوید آدمی اے پروردگار طعام و سهم انرا تو
 رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَاعِلَتَ أَنْتَ اسْتَطَعْتَ عَبْدِي فَلَا بَنَ
 پروردگار عالمیانے گوید حق تعالیٰ آیا ندانستے تو کہ طعام طلبید از تو بندہ من فلا بن
 فَلَمْ تَطْعَمْهُ أَمَاعِلَتَ أَنْتَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوْ جَدَّتْ ذَلِكَ عَبْدِي
 پس ندادی نہ اورا طعام آیا ندانستے تو کہ اگر طعام میدادی اورا یا بانی تو را پروردگار آن طعام را نذر
 يَا بَنَ آدَمَ اسْتَقِيمْ فَلَمْ تَسْقِنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أُسْقِيكَ
 ای فرزند آدم طبعم از تو آب پس ندادی تو مرا آب گوید آدمی ای پروردگار من چگونه آب و سهم ترا
 وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ اسْتَقَالَ عَبْدِي فَلَا بَنَ فَلَمْ تَسْقِهِ
 تو پروردگار عالمی و انزه هستی آب خود گوید حق تعالیٰ آب طلبید از تو بنده من پس ندادی آن آب
 أَمَاعِلَتَ أَنْتَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي دَوَاهُ
 آیا ندانستے تو کہ اگر آب میدادے اورا سے یا فسخی جزائے آنرا نذر من رواه
 مُسْلِمٌ وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 مسلم روایت است از عایشہ رضی اللہ عنہا کہ فرمود منہم خدا صلی اللہ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اشْتَكَى مِمَّا لَنَا مَسْحَةٌ بِمِيمِهِ ثُمَّ قَالَ
 علیہ وسلم چون بیمار میشد از ما آدمی مسح میکرد از او دست خود بر میزد و میفرمود
 أَذْهَبِ الْبَاسُ رَبِّ النَّاسِ وَاشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ
 که بر این دروازی پروردگار آدمیان و نذرستی ده وقتی تندرستی و پندہ نیست شفاء
 إِلَّا شِفَاءُكَ شِفَاءُ لَا يَفَادِرُ سَقَمًا مُتَقَوِّيًا عَلَيْهِ وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ
 که شفاء نه شفا که نیگذازد بکار پیرا منفق علی است روایت است از علی رضی

عنه
 همیشه تا نذر عبادت
 موعظت اگر عبادت
 بیکر دیتی یا بانی انرا نذر
 و طعام و شغل گفت
 یا بانی بناسازانند
 من و مقنن این جهان
 چنانچه در فضیلت علی
 از طعام و شغل که لا بخند
 چنین چرا غافل دوش
 نغمه که در است
 آواز من مستی تو کی این
 سبب که کای طبع نور
 تو که سبب و شوق
 که در بنیاد من این نعم
 که در شوق آدمی و گفت
 بجز در شوق از دنیا و این
 بجا که کای از دنیا و این
 نواز که کای از دنیا و این
 گفت از دنیا و این
 بجز از دنیا و این

قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ مُسْلِمٍ
 كَفَّ مِلًّا شَنِيعًا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِلَّا مَلَكَ عَلَيْهِ دَسْلَمٌ رَاكِبٌ يَنْتِ بِرَجِّ سُلَاطَنِهِ
 يَعُودُ مُسْلِمًا أَعْدُوًّا الْأَصْلَ عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى
 كُتِبَ لَهُمْ بِرِسْمِهِ كُفْرُهُمْ وَأَمَّا مَنْ كَفَّ مِلًّا بَرًّا لَمْ يَفْعَدْ بِرَأْسِهِ نَأَى الْكُفْرُ
 بِمُسْلِمٍ وَإِنْ عَادَ عَشِيَّةَ الْأَصْلَ عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ
 شَامَ كَفَّ دَأْرَ عِيَادَتِهِ كَرَّمَ أَوْبَقَتَهُ شَامَ مَكْرَمَتِهِ كَفَّ بِرُوحِيهِ بِرَأْسِهِ نَأَى الْكُفْرُ
 حَتَّى يُصْبِحَ وَكَانَ لَهُ خَيْرٌ فِي الْجَنَّةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ
 تَأَخَّرَ مَجْزُوعٌ دَابَّاهُ مَرْوِيًّا بِرَأْسِهِ دَرَبُشْتُ رَوَاهُ تَرْغُذِي وَابُودَاوُدَ
 وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَرَوَاهُ شَيْخُ الْإِسْلَامِ فِي تَرْغُذِي وَابُودَاوُدَ
 مَنْ تَوَضَّأَ فَاحْسَنَ الْمُوَضُّوءِ وَعَادَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مُحْتَسِبًا
 كَبَّرَ دَسْلَمًا هَسْ نَبْكَ كَفَّ وَضَرَا وَجْهَهُ بِرِسْمِهِ كُفْرُهُ بِرَأْسِهِ نَأَى الْكُفْرُ
 بُوْعِدَ مِنْ جَهَنَّمَ مِثْرَةَ سِتِّينَ خَرِيفًا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ
 دَوَّكْرَهُ شَرُّهُ أَنْ دَوْنِخَ مَقْدَارَهُ شُكْتُ مَالٍ رَوَاهُ ابُودَاوُدَ
 وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَرَوَاهُ شَيْخُ الْإِسْلَامِ فِي تَرْغُذِي وَابُودَاوُدَ
 وَسَلَّمَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِمًا فَيَقُولُ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَسْأَلُ
 دَسْلَمَ يَنْتِ بِرَجِّ سُلَاطَنِهِ كُفْرُهُمْ وَأَمَّا مَنْ كَفَّ مِلًّا بَرًّا لَمْ يَفْعَدْ بِرَأْسِهِ نَأَى الْكُفْرُ
 اللَّهُ الْعَظِيمُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِكَ إِلَّا شَفَعِي
 خَدَائِعِهِ بَرِّكَ رَاكِبٍ مَرْوِيًّا بِرَأْسِهِ دَرَبُشْتُ رَوَاهُ تَرْغُذِي وَابُودَاوُدَ
 إِلَّا أَنْ يَكُونَ قَدْ حَضَرَ أَجَلُهُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ
 أَنْ سُلَاطَنِهِ مَكْرَمَتِهِ كَفَّ بِرُوحِيهِ بِرَأْسِهِ نَأَى الْكُفْرُ

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

در روایت است از ابی سعید ^{رضی} گفت فرمود پیغمبر خدا ^{صلی} الله علیه

وَبَلَدًا إِذَا دَخَلْتُمْ عَلَى الْمَرِيضِ فَسُئِلَ فِي أَجَلِهِ فَإِنَّ ذَلِكَ

وہلم چون در آئند بر پاوی برائے عبادت پس کشادہ دھندو پر بیٹھو اور در در آئند ہو

لَا يَرُدُّ شَيْئًا وَيُطَبِّقُ يَنْفَرِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

نیز که فیض از نیکو داند حس را که مقدرات و خوش میگردد از نفس او را و راه ترمیمی این امر

مَقَالَ التَّمَذُّيْ هَذَا حَدَّثَنَا غُثَّيْنٌ وَعُثْمَانُ بْنُ عُبَّاسٍ مِنْ

و گفت تندی این بدش خوب است و روایت از ابن عباس هم در این

قَالَ اِنَّكَ مَخْرُجٌ مِنْ عِنْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مفت کمالیہ آرم از نزد آنحضرت صلوات اللہ علیہ وسلم

وَجَعَلَهُ الَّذِي تُوْتِي فِيهِ فِقْهَ النَّاسِ يَا أَلْحَسَنَ كَيْفَ

در سال ۱۳۰۰ که آنحضرت صلوات الله علیه و آله در مدینه منوره گشتند در راه ایام انجمنه حکایت

أَمَّا رِسْوَالُ اللَّهِ فَمَدَّ اللَّهُ إِلَيْهِ وَوَسَّلَهُ قَالَ أَمَّا حَمْدُ اللَّهِ

منہ خدا علیہ السلام شکر کر رہا تھا

لَا يُدْرِكُهُ الْبَصَرُ وَلَا يُمْسِكُهُ الرَّيحُ وَهُوَ فِي يَدِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

شماره از شماره اول تا آخر و در هر شماره از چهارم

أَلَمْ يَكُنْ لَهُ الْبَيْتُ الْمَقَامُ

وہاں سے آکر اپنے گھر پہنچا۔

مَنْ جَاءَكَ مِنْكُمْ فَعَدَا غَنَمَهُ بِأَذُنِّكَ وَأَدَّى بِالْكَفِّ فَيْدَهُ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ فِي شَيْءٍ مِمَّا سَفَّاهُ وَلَئِنَّكَ لَعَلِيمٌ

سید علی بن ابی طالب علیه السلام

[illegible]

وَأَمَّا الْفُلُ فَأُرْسِلَتْ بِرَحْمَةٍ مِنَّا لِيُبَيِّنَ مَا بَيْنَ أَيْمَانِهِ هَذِهِ وَأَيْمَانِ ذُو الْأُنْثَىٰ هَذِهِ ۚ فَيَقْبِضُوا عَلَىٰ الْأُتْرَاقِ فَكَانَ مِثْقَالِ الذُّبَابِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ لَبُذُنَّ خَسَافًا مُّسْتَطَوًّا ۚ وَلَئِن يَدْعُوا إِلَىٰ جَنَّةٍ مَّا يُوعَدُونَ فَلَا يَنصُرُهُم فِيهَا أَحَدٌ ۚ

۱۰ بیچے ہیں، مگر تم ہیچکے
 ۱۱ جگر پر غم نہ کیا کہیں، غم نہ کیا
 ۱۲ دلوں کو زخاں ہو بد
 ۱۳ فی السورۃ القصص
 ۱۴ آرائیں ران و زار، شان
 ۱۵ از غم "۱۲
 ۱۶ بیجا الجود، بیگیت
 ۱۷ اس روز غائب آنست، کم چون
 ۱۸ احوال ہو، پسند غلاب ہی
 ۱۹ دیکھ بے حسند "۱۲
 ۲۰ تشبہ است، بدعتت ما
 ۲۱ بدعتت فی بیعت غلو
 ۲۲ آب زانما، ست فاسری
 ۲۳ یک کسب، چنان رفت، ای از دنیا
 ۲۴ آب یک گل، غنای شیبہ دار
 ۲۵ بدعت ما، آب برائے زربین
 ۲۶ بکون بروکت، ۱۲

أَجَلَ إِنِّي أَوعَدُكَ كَمَا يُوعَدُ دَجَلَانِ مِنْكُمْ قَالَ فَقَاتُ
 اے تپ زہرہ بشود چنانچہ تپ زہرہ میسوند و درود از شما این سودا گوید پس گفتن من
 ذَلِكَ لِأَنَّ لَكَ أَجْرَيْنِ فَقَالَ أَجَلَ ثَقُ قَالَ مَا مِنْ
 آن پینے شد تپ بسبب آنست که ترادوا جرات پس گفت آنحضرت آرسے پہ گفتا حضرت پینے
 مُسْلِمٌ يُصِيبُهُ أَذَى مِنْ مَرُوضٍ مَا سِوَاهُ إِلَّا حَطَّ اللَّهُ
 ریح مسلمانے کہ برسد اورا اندر سے ان بیماری میں چیز کہ جز بیماریست مگر انحراف و زوی انگند خدا تھالے
 بِهِ سَيِّئَاتِهِ كَمَا تَحَطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقُهَا مُتَفَقِّقٌ عَلَيْهِ
 برہے ہائے اورا چنانچہ فرو آنگند درخت برگ اُسے خود را متفق علیہ است
 وَعَنْ جَابِرٍ مَرْفُوعًا قَالَ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وروایت است از جابر رحمہ گفت کہ آمد پینا میر خدا صلی اللہ علیہ
 وَسَلَّمَ عَلَى أَمْرِ السَّائِبِ فَقَالَ مَا لَكَ تَزْفَرُ فَبَيْنَ
 وسلم برادر سائب پس گفت آنحضرت ۳ چہ شدہ است ترا کہ سبذر سے
 قَالَتْ الْحُمَّى لَا بَارَكَ اللَّهُ فِيهَا فَقَالَ لَا تَسْبِي الْحُمَّى
 گفت ام سائب سبب از بدن من تپ است برکت نکند خدا و رو پس گفت کن دشمن تپ را
 فَإِنَّهَا تَذْهَبُ نَحْطًا يَا بَنِي آدَمَ كَمَا يَذْهَبُ الْكَبِيرُ خُبْتُ
 زیرا کہ تپ ہی بد گمانا کن بنی آدم را چنانچہ ہی بد و در آنگلن چرک یلبدی
 الْحَدِيدُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي مُوسَى مَرْفُوعًا قَالَ قَالَ
 آہن را رواہ مسلم و روایت است از ابی موسی رحمہ گفت فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَرَضَ الْعَبْدُ
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم چون بیمار شود بندہ
 أَوْ سَافَرَ كَتَبَتْ لَهُ بِمِثْلِ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا
 یا سفر کند نوشتہ میشود بر آں بندہ اینچہ بود عمل میکرد در حالیکہ میتم زندہ است یا

ماور از فرزند اللہ تبارکی
 کہ فراتج کند بر دربار رسد
 خود را می خنایند بیکار و بی
 نفعم عاودہ شود بیکار و بی
 منکرات ۱۲ *
 عجلت داماد کہ دعای
 مست و دقاعت افشاست
 میگرد در سبک و یاد سفر
 نوشته شوی بیکار و بی نفع
 قرار بگیرد بیکار و بی نفع
 نیز میاید با راضی قضا ۱۱ *

ثُمَّ عَافَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْهُ صَحَابَ كَفَّارَةً لِمَا مَضَى مِنْ

پس رحمت می بخشد و او را عفا می باشد بر سینه و در آن گزشتہ را

ذُنُوبِهِ وَمَوْعِظَةً لَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ وَإِنَّ الْمَنَافِقَ

در می باشد نصیحت دهند و او را در آنچه پیش می آید از زمان و بدستی کردن است

إِذَا مَرَضَ ثُمَّ أَغْنَى صَحَابَ كَالْبَعِيرِ عَقْلَهُ أَهْلُهُ ثُمَّ

چون بیمار شود پسر عافیت داده شود می باشد مانند شتر که سینه او را گران او پسر

أَرْسَلُوهُ فَلْيَبْذُرْ لَهُ عَقْلَهُ وَلَوْ أَرْسَلُوهُ فَقَالَ

را بفرستند او را پس دنیا یافت آن شتر بجهت عدم نیز که بر ایمنه او را مراکش و خدا را پیر گفت

وَجَلَّ يَارَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْأَسْقَامُ وَاللَّهُ مَا مَرَضْتُ

درد است پیغمبر خدا چه چیز است بیماری یا همه امور گنبد یا زنده من

قَطُّ فَقَالَ قَوْمُنَا فَلَسْتُ مَيَّارًا وَأَنَا أُوْدُودٌ وَعَنْ

هرگز پس فرمود آنحضرت بنخیز از پیش من پس می تو از ما رواه ابو داود و در روایت است

عَطَاءُ ابْنِ أَبِي رَبَاحٍ قَالَ قَالَ لِي ابْنُ عَبَّاسٍ أَلَا أُدْرِكُكَ

عطاء بن ابی رباح گفت فرمود مرا ابن عباس آیا نتوانم ترا

أَمْرًا مِّنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ قُلْتُ بَلَى قَالَ هَذَا

زنده از اهل بهشت گفتم بلی گفت این

الْمُرَأَةُ السَّوْدَاءُ أَتَيْتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

زن سیاه که نام وی سدییه است آمد نزد پیغمبر خدا صلوات الله علیه و سلم

فَقَالَتْ يَارَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَصْرَعٌ وَإِنِّي أَتَكَشَّفُ

پس گفت ای رسول خدا بد رستیک من صرع زده می شوم و بد رستی کنم بدنم بیج

فَادْعُ اللَّهَ لِي فَقَالَ إِنَّ شَيْئًا مَّيَّيَّتٌ وَلَكَ الْجَنَّةُ

پس دعا کن خدا را برای من پس فرمود آنحضرت اگر خواهی مبر کنی و با خدا شریک داشت

بشماره ۱۲
بشماره ۱۳
بشماره ۱۴
بشماره ۱۵
بشماره ۱۶
بشماره ۱۷
بشماره ۱۸
بشماره ۱۹
بشماره ۲۰
بشماره ۲۱
بشماره ۲۲
بشماره ۲۳
بشماره ۲۴
بشماره ۲۵
بشماره ۲۶
بشماره ۲۷
بشماره ۲۸
بشماره ۲۹
بشماره ۳۰
بشماره ۳۱
بشماره ۳۲
بشماره ۳۳
بشماره ۳۴
بشماره ۳۵
بشماره ۳۶
بشماره ۳۷
بشماره ۳۸
بشماره ۳۹
بشماره ۴۰
بشماره ۴۱
بشماره ۴۲
بشماره ۴۳
بشماره ۴۴
بشماره ۴۵
بشماره ۴۶
بشماره ۴۷
بشماره ۴۸
بشماره ۴۹
بشماره ۵۰
بشماره ۵۱
بشماره ۵۲
بشماره ۵۳
بشماره ۵۴
بشماره ۵۵
بشماره ۵۶
بشماره ۵۷
بشماره ۵۸
بشماره ۵۹
بشماره ۶۰
بشماره ۶۱
بشماره ۶۲
بشماره ۶۳
بشماره ۶۴
بشماره ۶۵
بشماره ۶۶
بشماره ۶۷
بشماره ۶۸
بشماره ۶۹
بشماره ۷۰
بشماره ۷۱
بشماره ۷۲
بشماره ۷۳
بشماره ۷۴
بشماره ۷۵
بشماره ۷۶
بشماره ۷۷
بشماره ۷۸
بشماره ۷۹
بشماره ۸۰
بشماره ۸۱
بشماره ۸۲
بشماره ۸۳
بشماره ۸۴
بشماره ۸۵
بشماره ۸۶
بشماره ۸۷
بشماره ۸۸
بشماره ۸۹
بشماره ۹۰
بشماره ۹۱
بشماره ۹۲
بشماره ۹۳
بشماره ۹۴
بشماره ۹۵
بشماره ۹۶
بشماره ۹۷
بشماره ۹۸
بشماره ۹۹
بشماره ۱۰۰

وَالصَّنَائِحُ أَنَّهُمْ دَخَلُوا عَلَى رَجُلٍ مَرِيضٍ يَجُودُ إِلَيْهِ فَقَالَا

والصنائح بدستیک ایشان در آمدند بر مرد سخیوار و مالیک عبادت کنند هر گشتند

لَهُ كَيْفَ أَصَحَّتْ قَالَ أَصَحَّتْ بِنِعْمَةٍ قَالَ شَدَّ إِذَا أَبْشُرُ

مرا نمرد و اگر چگونه صبح کردی گفت صبح کردم بکسب نعمت گفت شدا خوش خبر خوشحال باش

يَكْتَارَاتِ السَّيِّئَاتِ وَحِطَّ الْخَطَايَا فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

بصفتیهای که پوشیده است بدیها و نفوذ و افکندن گناهان زیرا که شنیده ام پیغمبر خدا را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ إِذَا

صلی الله علیه و سلم که می گفت که خدای تعالی می گوید و تنه که

أَنَا ابْتَلَيْتُ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنًا فَيُخْبِرُنِي عَلَى مَا

من شما میگردانم بنده را از بندگان خود که مومن است پس شما که آن بنده را بر

ابْتَلَيْتُهُ فَإِنَّهُ يَقُومُ مِنْ مَضْجِعِهِ ذَلِكَ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ

عقل گردانید پس او را پس بر شما که آن بنده برینیز داند و بجا خود همچون ذرات اندن او را

أُمُّهُ مِنَ الْخَطَايَا وَيَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَا

مادر او از گناهان و میگوید پروردگار تبارک و تعالی من

فَيَدَّتْ عَبْدِي وَابْتَلَيْتُهُ فَأَجْرُ آلِهِ مَا كُنْتُمْ تَحْبَوْنَ لَهُ

پس بدردم بنده خود را و شما که او را پس اجر کنید بکارهای اعمال پدر کسی بود که ابر میگردانید و

وَهُوَ صَاحِبُ رِزْقِهِ أَحَدٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ

در مالیک که بدست بود رواه احمد و روایت است از ابی هریره رح گفت ابو هریره

ذُكِرَتِ الْحُثِّيُّ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَبَّهَا

که ذکر کرده شد تا نزد پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم پس او را سب کرد و آنرا

رَجُلٌ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَسَبَّهَا فَإِنَّهُ تَنَفَّى

مردی پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم و تنم مگویند را زیرا که آن دو بدستند

الدُّنُوبَ كَمَا تَتَفَى النَّارُ تُخْبِتُ الْحَدِيدَ قَرَأَهُ ابْنُ مَاجَةَ

کنان را بنما کرد و در میگردانید آتش چو که آهن را رواه ابن ماجه

وَعَنْهُ قَالَ إِنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَادَ

وهم از آبی هر چه مردم گفت بدستیکر رسول الله صلى الله عليه وسلم عیادت کرد

مَرِيضًا فَقَالَ أَبَشِّرُكَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ هِيَ نَارِي

بیماری را که تو بدیده بودی فرمود خوش باش زیرا که بدستیکر حق تعالی میفرماید تو آتش من هستی

أَسْلَمَهَا عَلَى عَبْدِي الْمُؤْمِنِ فِي الدُّنْيَا لَتَكُونَ حَظَّهُ مِنْ

حق را که من از تو بر بندم خود که مؤمن است در دنیا تا با بند تو بخش آن بند از

النَّارِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ دَوَاهُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي

آتش و دوزخ روز قیامت رواه احمد ابن ماجه و بیهقی در

شُعْبُ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَنَسٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

شعب ایمان در روایت است از انس رضی الله عنہ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ الرَّبَّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى يَقُولُ

الله علیه وسلم گفت که پروردگار سبحان و تعالی میفرماید

وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَخْرِجُ أَحَدًا مِنَ الدُّنْيَا أُرِيدُ أَغْفِرُ

سوءت و عزت و جلال من و جلال من بیرون نمیگیرم هیچ کس را از دنیا که خواهم بخوانم

لَهُ حَقٌّ أَتُؤْنِي كُلَّ خَطِيئَةٍ قِي عُنْهُ بِسُقُوفِي بَدَنِهِ

راور تا آنکه میگیرم جزا سے برگردانم اگر در گردن او ستند لب بیماری در تن و سر

وَأَقْتَارُ فِي رِزْقِهِ دَوَاهُ رِزْقٍ وَعَنْ شَقِيقٍ قَالَ

و تنگ در رزق و سر رواه رزق و روایت است از شقیق گفت

مَرِضٌ عَبْدُ اللَّهِ فَعَدَنَاهُ فَجَلَّ بِكَ فَعُوتِبَ فَقَالَ إِنِّي

بیمار شد عبد الله بن مسعود پس عیادت کردیم او را پس گفتم اگر تو پیش من ملامت کردی پس گفت بدستیکر

و بنی شامی گفت اگر در عیادت
در بیمارستان میگردانید
از عیادت من از الطاف حق تعالی
داد میکنم چون بند و عیادت
است و توان صبر را
بناست اندک

يُسِّرْ رِضْوَانُ اللَّهِ فَكَرَامَتِهِ فَلَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا

بشارت داد و بخشش خداوندی و کرامت او پس نیست هیچ چیز که محبوب تر از آن باشد و از چیزین

أَمَامَهُ فَأَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ وَأَحَبَّ إِلَهُ لِقَاءَهُ وَإِنَّ الْكَافِرَ

که پیش از است پس دوست دارد و دشمنی با خدا و دوست دارد خدا را و خدا را دوست دارد که کافر

إِذَا حَضَرَ بُشِّرَ بِعَذَابِ اللَّهِ وَعُقُوبَتِهِ فَلَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَهَ

چون حاضر گردد شود موت و عذاب و عتاب خدا و عتاب او پس نیست هیچ چیز که کراهت

إِلَيْهِ مِمَّا أَمَامَهُ فَكِرَةُ لِقَاءِ اللَّهِ وَكَرَاهَةُ لِقَاءَهُ

بوسه و از چیزین که پیش از است پس کراهت از خدا و کراهت از خدا را دوست دارد و کراهت از خدا را دوست دارد

مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ عَابِثَةٌ وَالْمَوْتُ قَبْلَ لِقَاءِ اللَّهِ

متفق علیه و در روایت عابثه مدیقه است و موت پیش از لقاء خداست و مقدم است

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ مَرَّاتُهُ كَانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

و از ابی قتاده مرر است که در حدیث سیکر که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ عَلَيْهِ بِمَنَازِلَةٍ فَقَالَ مُسْتَرِيحٌ

صلی اللہ علیہ وسلم گذرانیده شد بوسه مبارک پس فرمود آنحضرت این مرد را راحت

أَوْ مُسْتَرَاخٍ مِنْهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُسْتَرِيحُ

یا راحت یافته شده است از او پس گفت صحابه اے پیغمبر خدا در چیست معنی مستراح

وَمَا الْمُسْتَرَاخُ مِنْهُ فَقَالَ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ يَسْتَرِيحُ مِنْ

و مستراح است پس فرمود آنحضرت که بنده مؤمن صاحب راحت می باشد از

نَصِيبِ الدُّنْيَا وَآذِنَهَا إِلَى رَحْمَةِ اللَّهِ وَالْعَبْدُ الْفَاجِرُ

نصیب دنیای دنیا و آزار دنیا بوسه رحمت خدا و بنده فاسق

يَسْتَرِيحُ مِنْهُ الْعَبَادُ وَالْبِلَادُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ

راحت می یابند از او بنده و زمین و درختان و حیات و زمین متفق علیه است

قَالَ وَلَكِنْ خَمَزَهُ لَمْ يُوجِدْ لَهُ كَفَنًا إِلَّا بَرْدًا مَلْحَاءً إِذَا اجْعِلْتَ

گفت و لیکن حمزہ بن عبد المطلب یافتہ شد بر اسے کہ کفن مگر چادر کی دھڑی خطوط سیاہ سفید بود چون گروانیدہ شی

عَلَى رَأْسِهِ قَلَصَتْ عَنْ قَدَمَيْهِ وَإِذَا جُعِلَتْ عَلَى قَدَمَيْهِ

برسر وے کوتاہ می آمد از پایاے وے و چون گردانیده می شد برآیهاے وے

قَلَصَتْ عَنْ رَأْسِهِ حَتَّى مُدَّتْ عَلَى رَأْسِهِ وَجُعِلَ عَلَيْهِ

کوتاه می آمد از سر دے تا آنکه کشیده شد آن بر ده بر سر حمزه منظور دانیده شد بر

قَدَمِيهِ الْإِذْخَرُواهُ أَحْمَدُ وَالتَّرْمِذِيُّ إِلَّا آتَهُ لَوْ يَذْكُرُ

ایہاں سے حمزہ پھگیا کہ مشہور است در کہ معظنہ رواہ احمد و ترمذی مگر ترمذی ذکر نکرد

تَرَأَيْتِي بِكَفِّهِ الْخ

تم لے کر بکھنڈہ تا آخر

بَابُ مَا يَقَالُ عِنْدَ مَنْ حَضَرَ الْمَوْتَ

باب در بیان چیزیکہ گفت میثود نزد کسے کہ حاضر شدہ اور اموت

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ قَالِيسَةَ رَسُولُ اللَّهِ

روایت است از ابی سعید و ابی مسهره رفته گفتند این بر دو که فرمود بیخامبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيَقْنُوا أَمَّا تَأْكُمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سَوَاءٌ

صلی اللہ علیہ وسلم "مطمین کنید مرد با خود را طعمه عید است که لا اله الا الله محمد رسول الله"

مُسْنَدُ عَنْ أَمْرِسَلَةَ نَدَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

روایه مسلم و روایت است از امام مسلم گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَحْضَرْتُمُ الرِّيفَ أَوِ الْمَيْتَ فَقُولُوا

اللہ علیہ وسلم وقتیکہ حاضر شوید شاہیار را ایستے را کہ نزدیک موت رسیدہ پس گویند

خَبْرًا فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يُؤْمِنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

خبرے را زیرا کہ فرشتگان آیین بگویند برانچه میگویند شما و دعا کنید رواہ مسلم

وَعَهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ
وهم از ام سلمه است گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم نم است
مُسْلِمٌ تَصِيبُهُ مُصِيبَةٌ فَيَقُولُ مَا أَمَرَهُ اللَّهُ بِهِ إِنْ آتَىٰهِ وَرَأَىٰ
مسلمان که برسد او را مصیبتی پس بگوید چیزی را که امر کرده است خدا تعالی گفتن آن آن
إِلَيْهِ دَرَجَاتٌ أَللَّهُمَّ اجْزِنِي فِي مُصِيبَتِي فَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا
استرعاست سلمه و این کلام آخر بلیضه باز دعا یا اجزوه مراد مصیبتی که بر او می آید و این را بهتر
مِنْهَا إِلَّا أَخْلَفَ اللَّهُ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا فَلَمَّا مَاتَ بُوَسْمَةً قُلْتُ
از آن گمرا که بل میگردد خدا بر او ای بهتر از آن چو فوت شد بر او بگویم یا بگویم که
أَيُّ الْمُسْلِمِينَ خَيْرٌ مِنِّْي سَلَّمَ أَوَّلُ أَهْلِ بَيْتِ هَاجِرٍ
که کدام یکی از مسلمانان بهتر است از منی که بل او بر من است که او اول جماعت بود که رحمت کرد
إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ رَأَيْتُ فَلَمَّا فَخَلَفَ
پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بر من پس با وجود این استبعاد کلام الله عزوجل را
اللَّهُ فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَوَاهُ مُسْلِمٍ
خدا تعالی برای من رسول الله صلی الله علیه وسلم را دوا و مسلم
وَعَهَا قَالَتْ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وهم از اهل بیت است گفت و راه آمد آنحضرت صلی الله علیه وسلم
عَلَىٰ أَبِي سَلَمَةَ وَقَدْ شَقَّ بَصَرُهُ فَأَغْمَضَهُ ثُمَّ قَالَ إِنَّ الزُّوْحَ
بر او سلمه حال آنکه تحقیق باز مانده بود چشمش را بپوشانید و فرمود ای سید من فرمود تا چشمش را بپوشانید
إِذَا أَقْبَضَ تَبِعَهُ الْبَصَرُ فَضَمَّ نَاسٌ مِنْ أَهْلِهِ فَقَالَ
که جان چون بینم کرده شود پس وی بپوشاند و او را بعد از این فرمود که در نزد مردان اهل بیت را
لَا تَدْعُوا عَلَىٰ أَنْفِكُمْ الْإِنْخِرَافَ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ
این حضرت دعا نموده بر ذواتها سه خود مگر بهنگی زیرا که فرشتگان

کدام استماع این آیه بکند
که آنرا دعا و اما الیه لا یجوز
و هیچیک نیستی که بعد از ام سلمه
او را داد و صاحب توبه و عفو می
و سوال از صاحب توبه و عفو می
باز میگوید
کس نیستی را از آن حضرت می
کس نیستی را از آن حضرت می
او بعد از من است که اول دفعه
بیا را داشت که در روایتی
آن حضرت صلی الله علیه وسلم بود
پس همان حضرت صلی الله علیه وسلم بود
ببره نیت عبدالمطلب ۱۳۰

يُؤْمِنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي سَلَامَةً

آمین بگویند و بگوید که چگونه شایسته گفت آنحضرت خداوند ایما عزرا بی سلسله را

وَأَرْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِ يَتِيمِ وَأَخْلَفَهُ فِي عَقِبِهِ فِي

و بلند گردان یا پهلور او را که کلاه او را راست نموده شده اند و خلیفه شود پس و س در

الْغُيُوبِ إِنَّ وَاعْفِرْ لَنَا وَلَكَ مَا دَبَّ الْعُلَمَاءُ وَأَفْسَحَ لَهُ

ای نامه گان و س و بیامزد ما و مراد را می برد و کار جهانیان و فراموش کن مراد را

فِي قَبْرِهِ وَيُؤْتِرْ لَهُ فَنُودَ وَأُؤْمِنُ وَعَنْ عَابِشَةَ

در قبر او و روشن کردن مراد او در قبرش رواه مسلم و روایت است از عایشه صدیق را

قَالَتْ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ تُوِيَ

گفت پرستیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم و تنی کردن است یافت

يَحْيَى يَبْرُوحَ بَرَّةً مُتَّفِقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ

پدر شده شد بهر جبریفه بود بانی علف متفق علیه روایت است از معاذ بن جبل را

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ آخِرُ

گفت آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسی که باشد آخر

كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَخَذَ الْجَنَّةَ دَوَاءً أَبُودَاوُدَ

سخن او لا اله الا الله می دارد آید بیست و روایت کرد از ابوداؤد

وَعَنْ مُعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از معقل بن یسار روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اقْرَءُوا سُورَةَ الْيُسُ عَلَى مَوْتَاكُمْ مَرَّةً وَ

علیه و سلم بخوانند سوره یس بر مرده ای که شایسته یک مرتبه است روایت

أَحْمَدُ وَأَبُودَاوُدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَابِشَةَ

احمد و ابوداؤد و ابن ماجه و روایت است از عایشه رضی الله تعالی عن

عَنْ عَابِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

قَالَتْ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَّلَ عُمَانَ

گفت بدستیکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم بر او داد و عثمان

ابْنُ مَطْعُونٍ وَهُوَ مَيِّتٌ وَهُوَ يَبْكِي حَتَّى سَالَ دُمُوعُ

ابن مطعون را در حال آنکه دی مرده بود و آنحضرت گریه می کرد تا آنکه روان شد اشکها

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى وَجْهِ عُمَانَ دَوَاهُ

پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بر روی عثمان رواه

الزُّمَيْدِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْهَا قَالَتْ

ترمذی و ابوداود و ابن ماجه و هم از عایشه روایت کردند که گفت

إِنَّ أَبَا بَكْرٍ قَبَّلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

بدستی که ابوبکر بر سر او پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم را و مال الحک

مَيِّتٌ دَوَاهُ الزُّمَيْدِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ حَبِيبِ بْنِ وَحْشٍ

آنحضرت مرده بود و او ترمذی و ابن ماجه و روایت از حبیب بن وحش

أَنَّ طَلْحَةَ بْنَ الْبَرَاءِ مَرِضٌ فَأَتَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بدستی که طلحه بن البراء بیمار بود پس آمد او را پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

وَسَلَّمَ يَعُودُهُ فَقَالَ إِنِّي لَا أَرَى طَلْحَةَ إِلَّا تَذْهَبُ بِهِ

و سلم و در حالیکه عبادت می کند او را پس فرمود بدستی که من گمان نمی کنم بهم طلحه را بماند و آنحضرت

أَمُوتُ فَأَذْنُوْنِي وَعَجِّلُوا فَيَاتَهُ لَا يَسْبِغِي لِحْيَتَهُ

مرا که پس بجز کنید مرا بموت و دستهای من کنید و عجل کنید زیرا که سزاوار نیست مرده

مُسْلِمٌ أَنْ تَحْبَسَ بَيْنَ ظَهْرِي أَهْلِيهِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

مسلم را که بند داشته شود میان اینها و اگر بدارد کند بدست او رواه ابوداود

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از عبد الله بن جعفر روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقِيتُ أَمْرًا كَرَامًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَكِيمُ الْكَرِيمُ

عزیز سلم یقین کنیز مردی است که از تو صیغ با این صفت دیندار و بزرگوار است که اگر میسر آید

بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ هـ

ایشان بعلت کبریا و عظمت است تا به نام خداوند بزرگوار و عظیم ازین است آباد شود و ازین بزرگوار و عظیم معنی

قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ لِلْهَيَاءِ قَالَ آجُودٌ وَآجُودٌ أَكْأَبْنُ مَا جَاءَ

گفتند ای رسول خدا چگونه است اگر میسر آید اگر میسر آید

بَابُ سَكْرَةِ الْمَوْتِ وَمَا يَلْحَقُ الْمَيِّتَ بَعْدَ مَوْتِهِ

باب در بیان سکرات موت و آنچه که می شود مرده را بعد از موت

وَلَوْ تَرَىٰ ذَاتَ يَتَوَقَّى الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْمَلَكُ يُضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ

و توبی می کرد و اگر می دیدی که می ترسیدند از آن که فرشتگان می زدند بر روی ایشان

وَأَذْ بَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَنفُسَكُمُ

و در پشت ایشان و بگویند بپایان سوزان این بسبب آن کردار است که پیش فرستاد و سزا

وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ وَلَوْ تَرَىٰ ذَاتَ الْقَلْبِ

و تحقیق که خدا نمی هدایت کند قبیله کافران و توبی کنی چون بنگ می زدند بر قلب

فِي عَمْرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَكُ مُبَسِّطُونَ أَيْدِيَهُمْ أَخْرِجُوا

در سینه مرگ بانه و فرشتگان بسط می دهند دستهای خود را و بیرون آری

أَنفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ

رویهای خود را امروز جزا داده خواهید شد عذاب رسوا کننده بسبب آن که

تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْكِبُونَ

می گفتید بر خدا ناسمجح و بسبب آن که از تصدیق آیات او سرکشی می کردید

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْجِعُ

و گوئیم هر آینه آمدید پیش ما تنها چنانچه آفریده بودیم شما را اول بار و بگردانید

و توبی می کرد

و توبی می کرد

مَا تَوَلَّنا كَوْمًا مَّرَعًا ظَهَرُوا كَوْمًا اَلَّذِينَ تَوَلَّوْهُمُ لَلشَّكَّةُ
 انچه دادند بودیم شمارا پس پشت خویش هرگز نداشتند آنرا که در جنگ با بعضی از ایشان کردند
 ظَالِمِي اَنْفُسِهِمْ قَالُوا اِفِیْمَ كُنْتُمْ قَالُوا لَنَا مُسْتَضْعِفُونَ
 در حالیکه ستمکار بودند بر خویشین فرستگان گفتند در چه حال بودید شما گفتند بودیم بنهارگان
 فِي الْاَرْضِ قَالُوا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللَّهِ وَاَسِیْعَةً فَتَمَاجِرُوا فِيهَا
 در زمین گفتند آیا فراخ نبود زمین خدا تمام حجت یکدیگر دید در آن
 قَالُوا لَكَ مَا دُلُّهُمْ جَحَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا اَلَا
 پس این جماعت جای ایشان جهنم است و بد جا میست
 اَلْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا یَسْتَطِیْعُونَ
 آنرا که بیچاره اند از مردمان و زنان و کودکان هیچ چاره نمی توانند
 حِیْلَةً وَلَا یُهْتَدُونَ سَبِيلًا قَالُوا لَكَ عَسَىٰ لََّ اَنْ
 هیچ راه نمی یابند پس آن جماعت را دید که است که خدا
 یَقْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا غَفُورًا وَرَسُولٌ عَلَیْكُمْ
 عفو کند از ایشان و هست خدا عفو کننده و آمرزنده می فرستد بر شما
 حَفِظَةٌ حَتّٰی اِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَكَّلْتُمْ عَلٰی
 ملائکه نگهبان تا وقتی که بیاید یکی از شما هر که نفس روح او کند فرستادگان ما
 وَهُوَ لَا یُفْرِطُونَ هُتُوًّا وَاِلٰی اللَّهِ مَوَلُّهُمُ الْحَقُّ
 و ایشان تغییر نمیکنند باز گرداننده شوند هر گاه بخواهند و ایشان حق
 اَلَا لََّ الْحُكْمُ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحَاسِبِیْنَ هُتُوًّا اَللَّهُ یَتَوَفَّی
 خدا را است حکم و او شتاب تر حساب کننده است خدا متعالی بجهنم می کند
 اَلْاَنْفُسَ حِیْنَ مَوْتِهَا اَلَّتِی لَوَّمْتُ فِیْ مَنَازِلِهَا فِیْمِیْکُ
 ارواح را نزد یک مورت آن و آن روح که نه مرده است بعضی آن می کند در میان خود آن روزگاه بیاورد

در آن آوردند و عذاب
 علیه السلام را روح را بخونند و جاب
 دین پس اموات خود را تعیین آن فرما
 خدا را اموات تعیین می و تعیین خود فرما
 ملک الموت را در وی است از آنش که بدان
 مادی که از آن ظاهر گردد روح ایشان
 تعیین کند و روحی که از او ظاهر نکند بدان
 روح منتقلان فرما گیرد و روح را در دنیا
 آدمی را که بد آن را روح در مونس
 و نیز کند و روحی است از آنکه بدان
 روح انبیاء و صدیقان تعیین نماید و اموات
 را بگردانند و روحی که در جوار روحی
 که با وجود نفس و روحی که بگویند
 از ایشان می نماند و روحی که بگویند
 از روحی که بگویند که از صورت اهل
 که از او ظاهر اند بر آن سلسله

۵ ج ۲۳ رکوع ۲۰

الَّتِي قَضَيْتُ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأَخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

آنرا که حکم موت کرده است بر روی دای گذاشته و آن دیگر را تا مدت معین

إِنِّي فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

هر آنکه در این مقدار کثرت نباست بر آن قومیکه تامل می کنند در روایت است از ابی هریره راضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَبِيتُ تَحْضُرُ

گفتن فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم منم می بودم حاضر می شدم و او را

الْمَلِيكَةُ فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ مَا يُحَاوِلُ الْخُرُوجَ مِنْهَا

فرشته ای پس چون بپوشد مرد میزند، نیکو کار میگردد و فرشته ای بیرون آید ای

النَّفْسُ الطَّيِّبَةُ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الطَّيِّبِ الْخُرُوجَ حَمِيدًا

جان پاک که بوده است در تن پاک، بیرون آید ستوده و نازد خدا

وَأَبَشْرِي بِرُوحٍ وَرِيحَانٍ وَرَبِّ غَيْرِ غَضَبَانَ فَلَا يُزَالُ

و خوش باش بر روح و ریحان و پروردگار خشم نمکنند پس همیشه است آن نفس

يُقَالُ لَهَا ذَلِكَ حَتَّى تَخْرُجَ ثُمَّ يَمْرُجُ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ

که گفته شود و در او را کلام مذکور از روح و ریحان و پروردگار خشم نمکنند پس همیشه می شود و او را آب و آسمان

يَقْلَعُ لَهَا فَيَقَالُ مَنْ هَذَا فَيَقُولُونَ فَلَانٌ فَيَقَالُ مَرْحَبًا

پس کلاه و در او را آب و آسمان گفته می شود و گویند که کون فلان بن فلان پس بگویند خوش آمدی

بِالنَّفْسِ الطَّيِّبَةِ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الطَّيِّبِ حَمِيدًا وَأَبَشْرِي

جان پاک را که بود در تن پاک در آید ستوده و خوش باش

بِرُوحٍ وَرِيحَانٍ وَرَبِّ غَيْرِ غَضَبَانَ فَلَا تُزَالُ يُقَالُ لَهَا

براحت در روح و ریحان و پروردگار خشم نمکنند پس همیشه است آن نفس گفته می شود و در او را

ذَلِكَ حَتَّى تَنْتَهِيَ إِلَى السَّمَاءِ الَّتِي فِيهَا اللَّهُ فَإِذَا كَانَ

آن کلام در آن می شود و از آسمان دیگر تا آسمان دیگر که در آن خدا است یعنی در عرش چون می باشد

الرَّجُلُ السَّوْعُ قَالَ اخْرُجِي أَيُّهَا النَّفْسُ الْخَبِيثَةُ كَأَنْتَ

مرد بدنی گوید کہ از فرستگان حاضر ہوں آئی امی جان پید کہ بودی

فِي الْجَدِ الْخَبِيثِ أَخْرَجِي ذَمِيمَةً وَأَبْشِرِي بِحَمِيمٍ

در سن پید. بیرون آتی نخبه سیده و خوش باش آب گرم

وَعَسَاقٍ وَآخَرِينَ شَكِلِهِمْ أَزْوَاجٌ فَمَا تَزَالُ يَقَالُ

[illegible]

لَهَا ذَاكَ حَتَّى تَخْرُجَ تَوْبَعًا إِلَى السَّمَاءِ يَبْقِيَنَّ لَهَا فِقْرًا مَرًّا

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring various notes and rests.

ہدایاں در ایقان ۛ مرزا باقر حسین

الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

نن بلید

أَبْوَابُ السَّمَاءِ فَتُرْسَلُ مِنْ السَّمَاءِ نُفُوفٌ يُصِيرُ إِلَى الْقَبْرِ

در آسمان ہیں نرناوہ واند ائمہ بنوہ بر زمین از آسمان پسترا زنگردو بنوہ فبر

رواہ ابن ماجہ وصحیہ ان رسول اللہ صلی اللہ

[illegible]

عليه وسلم من ربه - الربك -

مَلِكًا يُصْعِدُهَا قَالَ حَمَادٌ قَدْ ذَكَرْتُ مِنْ طَلَبِ رُحْمَا

نفسه که مال به غنا از گفت جان که کور از آنجا از هر دو دست در شکم و در دهن و در گوش و در چشم و در

وَوَدَّ كَرَّ الْمَسْكِ قَالَ وَيَقُولُ أَهْلُ السَّمَاءِ رُوحٌ طَيِّبَةٌ

و دیگر کرده شک را گفت الهی برپا آید آنحضرت و بگویند آسانیاں جانیت پاک

جَاءَتْ مِنْ قَبْلِ الْأَرْضِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى جَسَدِ
 که آمده است از جانب زمین درود فرست خدا تعالی بر تو و بر تنه
 كُنْتُ تَعْرِينَهُ فَيَنْطَلِقُ بِهِ إِلَى رَبِّهِ ثُمَّ يَقُولُ انْطَلِقُوا
 که آید و از تنه سپاسی تو از پس این برده می شود و او را بگوید و کار و بیشتر میگوید و بگوید
 بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ قَالَ وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا اخْرَجَتْ دُوحُهُ
 او را بسوی آخرت که مراد از این قیامت است فخر و آنحضرت و بدینکه ایچون بیرون می آید روح او
 قَالَ حَمَادٌ وَذَكَرَ مِنْ نَتْنِهَا وَذَكَرَ لَنَا وَيَقُولُ أَهْلُ
 گفت حماد و ذکر کرد ابوهریره یا آنحضرت از ابوی ناخوش آن صبح و ذکر کرد لعنت را آدمی گویند
 السَّمَاءُ دُوحٌ خَبِيثَةٌ جَاءَتْ مِنْ قَبْلِ الْأَرْضِ قِيَامًا
 آسمانیاں جانبیت پلید که آمده است از جانب زمین پس گفت میبند
 انْطَلِقُوا بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ فَرَدَّ رَسُولُ اللَّهِ
 بگوید او را بسوی آخرت که مراد باین قیامت است گفت ابوهریره پس باز گردانید آنحضرت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَيْطَةً كَانَتْ عَلَيْهِ عَلَى أَنْفِهِ
 صلی الله علیه و سلم چادر را که بود بر روی بینی خود
 هَكَذَا رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اینچنین رواه مسلم و از ابی هریره مریدیت گفت فرمود و پیوسته آمد
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَحْضَرَ الْمُؤْمِنَ أَنْتَ مَلَكَةٌ
 الله علیه و سلم چون حاضر کرد و میبند و من پیوسته حاضر میشود او را موی آید ملائکه
 الرَّحْمَةُ بِحَرِيرٍ بَيْضَاءَ فَيَقُولُونَ أَخْرَجَ رَاضِيَةً رَاضِيَةً
 رحمت با برشم یا رده سفید پس میگویند خوشگمانی بیرون آئی خوشگمانی از او شنودی کرده شد
 عَنْكَ إِلَى دُوحِ اللَّهِ وَرَيْحَانٍ وَرَبِّ غَيْرِ غَضْبَانَ فَتَخْرُجُ
 از تو جدا هست که از جانب خدا آید رزق روحانی دهد و کار خشم نکنده پس بیرون می آید

است
 از آنحضرت پس از این روایت
 بنقل کرد ابوهریره و دیگران
 خود بینی خود را با دوسه
 نمودن صورت نهادن
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم
 ریطه را بر آنف ۱۲

كَاطْيَبٍ رِيحِ الْمَيْتِ حَتَّىٰ أَنَّهُ كَيِّنَاوَلُهُ بَعْضُهُمْ حَرَبًا

روح جو بڑی بوہٹ بنا آگے ہر آئینہ میں ہند اس روح را بعضے از فرشتگان بعضے را یعنی ورت بدست

حَتَّىٰ يَا تَوَّابُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ فَيَقُولُونَ مَا أَطْيَبَ هَذَا رِيحِ الْيَمِينِ

تا آنکہ می آرنند اور انز دور آئے آسمان پس می گویند طایبیکہ چو خوش است این بوئے کہ

جَاءَ تَكُومِنَ الْأَرْضِ فَيَأْتُونَ بِهِ أَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ فَلَهُمْ

آمدہ است شمار از زمین پس می آرنند اور انز واروح مومنان پس ہر آئینہ اور روح مومنان

أَشَدُّ فَرَحًا مِنْ أَحَدِكُمْ إِذَا مَاتَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ فَيَسْأَلُونَ عَنْهُ

سخت تر انداز روی شادمانی از یکی از شما فطایب خود کہ بازی آید از سفر بروی ہمیں میرسنند اور

مَاذَا فَعَلَ فَلَانٌ مَاذَا فَعَلَ فَلَانٌ فَيَقُولُونَ دَعَوْهُ فَإِنَّهُ

چو شدہ و چو حال دار و فلاں و فلاں نام آنہا سے بڑو و حال ایشان می پرسند ہمیں میگند نیکہ کبذا رید

فِي غَيْرِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ قَدْ مَاتَ أَمَا تَتَكَلَّمُ فَيَقُولُونَ قَدْ

در غم دنیا است پس میگویند یہ تحقیق مرده است آن آیا یادہست ہمیں نہیں میگند یہ تحقیق

ذُهِبَ بِهِ إِلَىٰ أُمَمٍ لَّهَا دِيَارٌ وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا اخْتَفَرَ

برودہ شدہ اور اہم امم اور کہ کہ آئینہ دوزخ است و بدستیکہ کافر دیکہ ماضی شو و اورا موت

أَتَتْهُ مَلَائِكَةُ الْعَذَابِ بِمِشْجٍ فَيَقُولُونَ أَخْرِجْنِي سَاخِطَةً

می آیند اور اہم کہ عذاب بیل اس درشت ہمیں میگویند بروی کافر ہوں آئی ناخوش شود

مَسْخُوطًا عَلَيْكَ إِلَىٰ عَذَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَتُخْرَجُ كَأَنَّكَ

وناخوشودی کردہ شدہ بر تو ہوئے عذاب خدا سحر رگہیں ہوں می آید بروی کافر ناخوش ہوگئے زمین

رِيحٌ جِفَّةٍ حَتَّىٰ يَأْتُونَ بِهِ إِلَىٰ بَابِ الْأَرْضِ فَيَقُولُونَ

بوئے مرده تا آنکہ می آرنند اور انز دور زمین پس می گویند

مَا أَتَتْ هَذِهِ الرِّيحُ حَتَّىٰ يَأْتُونَ بِهِ أَرْوَاحَ الْكَافِرِينَ أَلَا

ہمدگندہ است این بوئے تا آنکہ می آرنند اور انز واروح کافران رواہ

اور انز کافران

أَحْمَدُ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ تَحَرَّجْنَا مَعَ

احمد و النسائی و روایت است از برادر ابن عازب رضی الله عنه گفت بیرون آمدیم با

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةِ رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ

پس آنحضرت صلی الله علیه و سلم در جنازه مردی از انصار

كَانَتْ تَهْتِمُنَا إِلَى الْقَبْرِ وَلَمْ يُجَدِّ تَجَلَّسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

پس آخر رسیدیم تا قبر و نگذاشته بود و پس نشست پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَلَسْنَا حَوْلَهُ كَمَا كَانَ عَلَى رُءُوسِنَا الطَّيْرُ

طیور و سلم نشستیم مگر و آن حضرت سر فرو برد و گویا بر سر ما پرندگانه نشست است

وَقِي يَدِي عَوْدِي نَكْتُ بِهِ فِي الْأَكْرَمِينَ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ

و در دست آن حضرت چوبی بود که می کشید و خط می کشید با آن چوبی بر زمین پس بر داشت سر خود را پس

اسْتَعْبَدُوا يَا اللَّهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ

خدا بخیرید شما از عذاب قبر و بارگفت این سخن را با سر ما بر سر گفت آنحضرت

إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ إِذَا كَانَ فِي انْقِطَاعٍ مِنَ الدُّنْيَا وَاقْبَالَ

بدرستی که بنده مسلمان وقتی که می باشد در چوبی از دنیا و می باشد در روز و دن

مِنَ الْآخِرَةِ نَزَلَ إِلَيْهِ مَلَائِكَةٌ مِنَ السَّمَاءِ بِبُيُوتِ الْوُجُوهِ

با فرشتگان فرود می آیند بسوی وی فرشتگان از آسمان که روی ایشان سفید است

كَانَ وَجُوهُهُمُ الشَّمْسُ مَعَهُمْ كَقَنْ مِّنْ أَكْفَانِ الْجَنَّةِ

گویا که روی ایشان آفتاب است با ایشان گفنی است از گفنی های بهشت

وَحَنُوطٌ مِّنْ حَنُوطِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسُوا مِنْهُ مَدَّ الْبَصَرِ

و حنوط است از حنوط های بهشت تا آنکه می نشینند این فرشتگان از میست و دور تا درازی بصر

ثُمَّ يَجْعَلِي مَلِكُ الْمَوْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَتَّى يَجْلِسَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَقُولُ

پس می کشد پادشاه الموت که عزرائیل است تا آنکه می نشیند نزد سروریت پس می گوید

آيَتَهَا النَّفْسُ الطَّيِّبَةُ أَخْرَجِي إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ

ای جان پاک بیرون آئی بوسے آمرزش از خدا و رضا سے عظیم از دے فرمود

قَالَ فَخَرُجْ تَسْمِيلُ كَمَا تَسْمِيلُ الْقَطْرَةُ مِنَ السَّيِّئِ قَبْلَ أَخْذِهَا

آن حضرت پس بیرون آید روح در حالیکہ روان میشود چنانکہ روان میگردد آب از مشک پس بگیرد و کلک لوانی

وَإِذَا أَخَذَهَا لَمْ يَدْعُوهَا فِي يَدِهِ طَرْفَةً عَيْنٍ حَتَّى يَأْخُذَهَا

پس بگیرد و کلک لوانی از آنیکہ از دفرشتگان آن روح را در دست ملک نشاند و ملک نزد آن ملک میگردد و نفرشتگان

فَيَجْعَلُوهَا فِي ذَلِكَ الْكُفْنِ وَفِي ذَلِكَ الْحَوْطِ وَتَخْرُجُ مِنْهَا

پس میکنند آن روح را در آن کفن و در آن حنوط و بیرون آید انسان روح را بگو

كَاطْيَبٍ تَفْخَمُ مِنْكَ وَجِدْتَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ قَالَ

ایچو خوشبو ترین زمین دیدن بوسے مشک که یافته شده است بر زمین فرمود آن حضرت

فَيَصْعَدُونَ بِهَا فَلَا يَمُوتُونَ يَعْنِي بِهَا عَلَى مَلَكٍ مِّنْ

پس بالا می برند و فرشتگان آنرا پس بکنند و در فرشتگان پسینے باز روح بر هیچ جا حستہ از

الْمَلٰئِكَةِ إِلَّا قَالُوا مَا هَذَا الرُّوحُ الطَّيِّبُ يَقْبُوهُ فَلَانُ

فرشتگان مگر احو میگورند پس این روح پاک پس بگویند فلان

ابْنُ فُلَانٍ يَا حَسْرَةَ اسْمَائِهِ الَّتِي كَانُوا يُسَمُّونَهُ بِهَلِيفِ

ابن فلان است ایستینند از اسم نیکوترین نامهای وی که میخواندند و او را با آن نامها در

الدُّنْيَا حَتَّى يَتَمَوَّاهَا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَسْتَفْتِحُونَ

دنیا تا آنکہ میرسد با دے تا آسمان که فرودترین آسمانها است پس طلب در کشدن میکند

لَهُ فَيَفْتَحُ لَهُمْ فَتَبَعَهُ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مُّقَرَّبَةٌ إِلَى السَّمَاءِ

برای و پس کشاده می شود و در بر آیفان پس ثابت میکنند و در از بر آسمان مقربان

الَّتِي تَلِيهَا حَتَّى يَنْتَهِيَ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِقَةِ فَيَقُولُ اللَّهُ

که متصل است تا آنکو با آخر برده می شود و آن روح تا آسمان برسمت پس بگوید خدا استعالی

عَزَّوَجَلَّ الْكُتُبُ اِكْتَابَ عَبْدِي فِي عِلِّيِّسَيْنِ وَاَعْيَدُوهُ اِلَى

پہنچیدنا نہ بندہ مراد علیین کے نام سے موعی است در آسمان و باز گردانید اور را

اَلْاَرْضِ فَاَنِي مِنْهَا خَلَقْتَهُمْ وَفِيهَا اَعْيَدْتُكُمْ وَمِنْهَا اُخْرِجُهُمْ

برسے زمین زمین پر کہ میں از زمین پیدا کر دہ ام آدمیوں کو اور زمین باز میں گردانے اور انہیں را

ثَاثَةً اُخْرَى قَالَ فَنَعَادُ رُوحَكَ فِي جَدِّمْ فَاَيُّتِهِم مَّلَكًا

بارہ گرد فرمود آخرت میں باز گردانیدہ میشود روح سے در حق سے پس ہی آئندہ میت را دور فرستے

فَيُبَلِّسَانِيهِ فَيَقُولَانِ لَهُ مَنْ رَبُّكَ فَيَقُولُ رَبِّيَ اللهُ

پس ہی نشا تدار میں ہی گویند اور کہتے ہیں دو گاروں میں کیگو یہ بندہ پروردگار میں خداست

فَيَقُولَانِ لَهُ مَا دِينُكَ فَيَقُولُ دِينِي الْاِسْلَامُ فَيَقُولَانِ

پس کیگو نیکو را چیت دین تو میں کیگو یہ دین میں اسلام است پس کیگو بند

لَهُ مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بَعَثَ فِيكُمْ فَيَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللهِ

اور اچیت میں اس مرد کو کہ بے گنہت شدہ است و فرما پس کیگو یہ میت و سپہ پیغمبر خدا است

فَيَقُولَانِ لَهُ وَمَا عِلْمُكَ فَيَقُولُ قَرَأْتُ كِتَابَ اللهِ فَاَمَنْتُ

پس کیگو بند اور اچیت دلیل دانستن تو رسالت و یہاں میں کیگو یہ میت خواندم کن میں را کہ قرآن است

بِهِ وَصَدَّقْتُ فَيَنْلِي بِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ اَنْ صَدَّقَ عَبْدِي بِي

بارہ کہتے گرداں قسم میں آواز می دهد آواز دہندہ از آسمان کہ راست گفتے بندہ میں

فَاَقْرَبُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنِّسْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا

پس فرستے گردانید بندہ را از بہشت و بلو شایندہ اور الہی از بہشت و جگہ آید بہر آوی در سے

اِلَى الْجَنَّةِ قَالَ فَاَيُّتِهِمْ مِنْ رُوحِهَا وَطَبْعِهَا فَيُفْتَحُ لَهُ فِي

بہشت فرمودہ آخرت میں ہی آید اور از راست بہشت و خوشبوی بہشت میں کش دہ میشود بہر آوی

فَقَبْرِهِمْ مَدَّ بَصَرَهُ قَالَ وَيَا أَيُّتِهِ رَجُلٌ حَسَنُ الْوَجْهِ حَسَنُ الثِّقَابِ

وہم سے اور از ہی بصر فرمودہ آنحضرت وہی آید اور مرد تنگ رو سے کیگو جا رہ

اور از زمین میں ہوں تا آدمی

نشان آید آدم

طَبَّحَ الرَّيْحَ يَقُولُ أَتَشْرِي بِالَّذِي يَسُرُّكَ هَذَا يَوْمَكَ

نوشوبی پس یگوید آفرید که مرده باو ترا بانه شادمان گردد اند ترا این روز گشت

الَّذِي كُنْتَ تُوَعَّدُ يَقُولُ لَهُ مَنْ أَنْتَ قَوِّجْهُكَ الْوَجْهَ

که وعده کرده میشدی تو پس یگوید مرده مر آفرید که چه کس تو پس رو چو روی کامل نکند

يَجْئِي بِالْخَيْرِ يَقُولُ أَنَا عَمَلُكَ الصَّاحِبُ يَقُولُ رَبِّ أَقْبِرْ

که می آرد بخیر را پس یگوید آفرید که من عمل نیک تو ام پس می گوید ای سرور و کار بر من

السَّاعَةَ أَقْبِرْ السَّاعَةَ حَتَّى أَرْجِعَ إِلَى أَهْلِي وَمَا لِي قَالَ

قیامت که کیست از احیاناً که باز برگردم بوسه اهلان نه عده بوسه الی خود فرموده آنحضرت

وَإِنَّ الْعَبْدَ الْكَافِرَ إِذَا صَفَا فِي انْقِطَاعِ مِنَ الدُّنْيَا

در شکر نده کافر و لحظه که می باشد در بریدی از دنیا

وَأَقْبَلَ مِنَ الْآخِرَةِ تَزَلُّ إِلَيْهِ مِنَ السَّمَاءِ مَلَائِكَةٌ سُوْدُ

در دایه آوردن از آخرت فرود می آید بوسه می از آسمان فرشتگان سیاه

الْوُجُوْدُ وَمَعَهُمُ السُّوْحُ وَيُحَلِّسُونَ مِنْهُ مَدَّ الْبَصَرِ

رو بوی و ایشان چلا سهاست می نشینند از میت تا آنجا که نظر کاری کند

تَوَجَّهْتُ إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ حَتَّى يَجْلِسَ عِنْدَ رَأْسِهِ يَقُولُ

رو بوی می آمد ملک الموت تا آنکه می نشیند نزد سر او پس می گوید

أَيُّهَا النَّفْسُ الْخَبِيثَةُ أَخْرِجِي إِلَى سَخَطٍ مِنَ اللَّهِ قَالَ

ای جان فحش بیرون آئی بسوی خشم و انحراف منودی از خدا فرمود آنحضرت

فَتَفَرَّقَ فِي جَدَمٍ فَيَنْتَزِعُ مَا كَانَتْ تَزْعُ السَّفُودُ مِنْ

پس پرتاب می شود در جدم کافر پس بکشد از روح را ملک الموت چنانکه کشیده میشود سَخَطُ

الصُّوفِ الْمَلُولِ فَيَاخُذُهَا فَإِذَا أَخَذَهَا لَرَبِّدَعُومًا

بشم ترس میگیرد ملک الموت از روح را پس چون بگیرد ملک الموت از روح را و میگذارد از فرشتگان آنروح

فِي يَدِهِ مَرْفَعَةٌ عَيْنٌ حَتَّىٰ يَجْعَلُوا فِي تِلْكَ الْمُسُوحِ

دروست او چتر زدوں تا آنکو می کنند فرشتگان آن روح را پس سحر

وَيُخْرِجُ مِنْهَا كَانَتَيْنِ دِيحٌ جِيفَةٌ وَجِدَتْ عَلَىٰ وَجْهِ

دو پروں کی آید اڑاں روح را بجز بجز بدو سے تمیں مردار کہ یافتہ می شود برآسے

الْأَرْضِ فَيَصْعَدُونَ بِهَا فَلَا يُمْرُونَ بِهَا عَلَىٰ مَلَأَمِينَ

زمین پس بالا می برند فرشتگان اور پس نمی گذرند فرشتگان باد بر جاستے از

الْمَلَائِكَةِ الْأَقْبَالُ أَمَّا هَذِهِ الرُّوحُ الْخَبِيثَةُ فَيَقُولُونَ

فرشتگان گراںکو می گویند بدیت این روح نجسیت پس می گویند فرشتگان ہمارا سیاں کہ

فَلَانُ بْنُ فُلَانٍ يَا قَبِيحَ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانَ يُسَمِّي بِهَا فِي

فلان بن فلان است بخوانند آنرا بدترین نامی کہ بخوانند اور او پس نامی در

الدُّنْيَا حَتَّىٰ يُنْتَهَىٰ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيُسْتَفْتَمُ لَهُ

دنیا با خدمت تا آنکو میرسد بادی تا آسمان دنیا پس طلب در کشان میکنند برآسے و سے

فَلَا يُفْتَحُ لَهُ ثَقَرٌ أَرْسَلَ اللَّهُ مَلَائِكَةً عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس کشانده نمی شود در برآسے می تر خوانند بغیر خدا علی اللہ علیہ وسلم

لَا تَفْتَحُ لَهُمُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ

کشانده نمی شود برآسے کافراں در برآسے آسمان در نمی آید کافراں در برآسے تا آنکو

يَلْجَأَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخَيْلِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

در آید شتر باں ضحاک در سوراخ سوزن پس بگو بد حق تعالی بزرگ و بلند

الْتَبُّوا كِتَابَهُ فِي سَبْعِينَ فِي الْأَرْضِ السَّقْلُ فَتَطْرَحُ

بر نویسی نام و در او بر کتب که نام ما است در رحمت زمین یا مین تیریں پس انداخته میشود

رُوحُهُ طَرَحًا تَقْرَأُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ

روح کافر انداختنی سخت پست خوانند آن شخصیت ایمان آیت را کہ کسی شرک کرد با خدا پس کہ با پرورد

مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ

از آسمان پس میربایند او را پرنده گان یا می اندازد او را باد در جایی

سَحِيقٍ فَعَدَّ رُوحَهُ فِي جَدِّهِ وَيَأْتِيهِمْ مَلَكَانَ فَيَجْمَعَانِهِ

و در پس خود کرده میشود روح او در تن او می آید او را دو فرشته پس می نشاندند

فَيَقُولَانِ لَهُ مَنْ رَبُّكَ فَيَقُولُ هَاهُا هَاهُا لَا أَدْرِي فَيَقُولَانِ

پس میگویند او را کیست پروردگار تو پس میگوید که خبر ندارم پس میگویند

لَهُ مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ فَيَقُولُ هَاهُا هَاهُا لَا أَدْرِي

مرا در چیست حال این را و چه برای شما بفرستاده است در شما پس میگوید که خبر ندارم پس میگویند

فَبِئْسَ الْإِنشَاءُ مِنَّا ذِينَ السَّمَاءِ أَنْ كَذَبَ قَائِمُهُمْ عَنْ الْمُنَارِ

پس آوازی دهد او را و دهنده از آسمان که دروغ گفت پس بر سر گردانید بر آوی از آتش

وَافْتَحُوا لَهُ أَبَابًا إِلَى النَّارِ فَيَأْتِيهِ مِنْ حَرِّهَا وَسَمُومُهَا

و گشاید بر او در و باز آتش پس می آید بر او حرارت و دوزخ و باد گرم از آتش

وَيُخِضُّ عَلَيْهِ قَبْرُهُ حَتَّى يَخْتَلِفَ فِيهِ أَخْذُ الْعَمَلِ وَيَأْتِيهِ

و تنگ گردانیده میشود بر کافر نه او تا آنکه در هم نلگد و در استخوان ها سهیلو می آید او را

رَجُلٌ فَيُصْبِحُ الْوَجْهَ فَيُصْبِحُ الشَّيْبُ مِنْتِنِ الرَّيْحُ فَيَقُولُ

مردی که چهره بپوشد و بپوشد پس میگوید آن مرد

أَبَشِّرْ بِالَّذِي يَسُوءُكَ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي كُنْتَ تُوعَدُ

مژده باد تو را باینکه که نیکمن گرداند ترا این روز است که وعده کرده می شدی تو

فَيَقُولُ مَنْ أَنْتَ فَوَجَّهَكَ الْوَجْهَ يُجِيبُ بِالْشَّرِّ فَيَقُولُ

پس میگوید بهیست کافر کیست تو پس تو را که تو را کمال بهتر روز و سگی آرد و تو شر را پس می

أَنَا عَمَلُكَ الْخَبِيثُ فَيَقُولُ رَبِّ لَا تَقِمِ السَّاعَةَ وَفِي رِوَايَةٍ

من عمل بد تو ام پس میگوید بهیست کافر ای پروردگار من قائم کن ساعت را و در روایتی دیگر

پس میگویند

پس میگوید

تَقُولُ وَنَرَادُ قِيَمًا إِذَا أَخْرَجَ رُوحَهُ صَلَّى عَلَيْهِ كُلُّ مَلَكٍ بَيْنَ

بانهند آنکه مذکور شده است و زیاده کرد و در کوهی بیرون پید جان مومن و روحی فرشته بر زمین

السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَكُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ وَفُتِحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

آسمان زمین است و بر فرشته کرد و آسمان است و گشاده شود و بر آوی در می آسمان

لَيْسَ مِنْ أَهْلِ بَابِ الْإِلَهِ هُوَ يُدْعُونَ اللَّهَ أَنْ يُخْرِجَ رُوحَهُ

نیت هیچ جاعت از اهل هیچ در از در آسمان که آنجا ایشان میخوانند خدا را و دعا میکنند که فرشته

مِنْ قِبَلِهِمْ وَتُخْرِجُ نَفْسَهُ يَعْنِي الْكَافِرَ مَعَ الْعُرُوقِ

از جانب ایشان و کشیده میشود جان و معنی جان کافر با رکعها

فَيُلْعَنُ كُلُّ مَلَكٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَكُلُّ مَلَكٍ فِي

پس لعنت می کند او را بر فرشته که میان آسمان و زمین است و بر فرشته که در میان

السَّمَاءِ وَتُعْلَقُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ لَيْسَ مِنْ أَهْلِ بَابِ الْإِلَهِ هُمْ

آسمان است و بسته می شود در بر آسمان نیستند از اهل هر در که آنجا ایشان

يَدْعُونَ اللَّهَ أَنْ لَا يُخْرِجَ رُوحَهُ مِنْ قِبَلِهِمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ

میخوانند خدا را و دعا کنند که نه بر دشته شود روح ادا از جانب ایشان رواه احمد

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ لَمَّا حَضَرَتْ

و روایت است از عبد الرحمن بن کعب از پدر خود گفت هر گاه که حاضر شد

كَبِيَّةُ الْوَقَاةِ أَتَتْهُ أُمُّ بَشِيرٍ بِنْتُ الْبَرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ

کعبه را و ذات آمد او را ام بشر بنت برادر بن معرور

فَقَالَتْ يَا أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ إِنَّ لَقِيَّتْ فَلَنَا فَاقْرَأْ عَلَيْهِ

پس گفت ای اباعبد الرحمن اگر ملاقات کنی ملا را پس بخوان بروی

مِنِّي السَّلَامَ فَقَالَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ يَا أُمُّ بَشِيرٍ تَحْنُ أَشْغَلُ

از جانب من سلام پس گفت کعب بن مالک بیا مرد و زن خدا تعالی ای ام بشر را مشغول

از جانب من سلام پس گفت کعب بن مالک بیا مرد و زن خدا تعالی ای ام بشر را مشغول

از جانب من سلام پس گفت کعب بن مالک بیا مرد و زن خدا تعالی ای ام بشر را مشغول

گفت آنکه علامت
اختلاف است در بیان
الایانده کنند با آنها
بیانست
چنینی
نمی شود درین صفح
باید چه کنم گوش درازتر
بیست چنین

نیز کرد و در میان

نیز کرد و در میان

وَعَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَيْتُ اسْتَأْذِنَهُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ مَا لَكَ

وَسَلَّمَ الْمَوْتُ بِعَرَقِ الْجَبِينِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ

دَسْلَمُ وَمِنْ جَمْعٍ بَعَثَ بِنَافِلٍ رَوَاهُ تَرْغِي

النَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَرْزُوقٍ قَالَ قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا مَاتَ عَرَضَ

عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْفَدَا وَالْعِشِيِّ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ

فَإِنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

مَنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ إِنْ أَهْلُ النَّارِ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ فَيَقُولَانِ

گو ای سیدم بایک غایت بیچ معبود مگر خدا و گو ای سیدم که محمد بنده خدا و رسول است پس میگنید هر دو نفر

قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا تَقْرِضُ لَكَ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ

که بر کسیکه باویم بعد از آنکه تحقیق از سیدریان پس کن ده کرده میزد بر آس و سه در قبر و سه بقادر

ذَكَرَ عَنِّي سَبْعِينَ ثَوْبًا لَعْنَهُ تَقْرِضُ لَكَ نَسَمَ شَمَ

ذراع در بقا ذراع بهتر از شش کرده شده و در قبر او شتر گفته می شود و بر آس و سه که خواب کن پس

يَقُولُ ارْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأَخْبِرْهُمْ فَقُولَانِ ثُمَّ كُنُوزُ الْعُلَى

میگوید که باز میروم بر آس و اهلان من پس خبر سیدم اینها را پس میگنید هر دو نفر خواب کن آنچه خواب کن

الَّذِي لَا يُؤْخِطُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ

که بیدار می کند او را مگر محبوب ترین از اهل او بر آس و سه که آنچه از او بر آس و سه که خدا بیدار

مَضْجِعِهِ ذَلِكَ وَلَنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالِ يَسْمَعُ النَّاسُ يَقُولَانِ

جای آرام او که اینست و اگر اینها آن نیست منافق میگوید در جایی که ششست که شنیدم من موانع از آن میگذرد

قَوْلَا قُلْتُ مِثْلَهُ لَا أَدْرِي فَيَقُولَانِ قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ

قولی پس من مثل آن قول میدادم از واقعت پس میگنید تحقیق می دانستیم که تو

تَقُولُ ذَلِكَ فَيَقَالُ لِلْأَمْرِ أَلَمْ يَمْيُ قَتَلْتَهُ عَلَيْهِ فَتَحْتَلِفُ

میگویی اینچنین پس گفته می شود و مرز بین را که بر هم آورده پس هم بر می آید و می میگوید پس هر دو نفر

أَضْلَعَهُ فَلَا يُزَالُ فِيهَا مَعْدَبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجِعِهِ

پهلوی و سه پس همیشه باشد آن میت در آن قبر عذاب کرده شود تا آنکه بر آس و سه که خدا از آن

ذَلِكَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ

و سه رواه ترمذی و روایت است از براء بن عازب راضی

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ مِنْ

از پیغمبر خدا صلوات الله علیه و سلم فرمود چون بمیرد مردی

يَا أَيُّهَا الْمَلَأَيْنِ فَجَحِشَانِهِمْ يَقُولَانِ لَهُ مَا دِينُكَ فَيَقُولُ

مخاطب آن را در فرشته پس می نشاند و او را پس میگرداند و او را به دین تو پس میگرداند

دِينُ الْإِسْلَامِ فَيَقُولَانِ مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ

و این من اسلام است پس میگردانند و به دین حال انبیا که برانگیخته شده است

فِيكُمْ يَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ فَيَقُولَانِ لَهُ وَمَا يَدْعِيكَ

در شما پس میگردانند و میگویند که تو فرستاده خدا هست پس میگرداند و او را چه دریا باید ترا که دروغی است

فَيَقُولُ قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَقْتُكَ فَذَلِكَ

پس میگردانند و خواندم کتاب خدا را پس ایمان آوردم و تو را راست میگویم پس الت مراد

قَوْلُهُ تَعَالَى يَسْتَنبِطُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّانِي فِي

قبول خداوند تعالی مراد تنبیه درین قول جواب فرشتگان است در قلب

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا إِلَيْهِ قَالَ فِينَادِي مَنْ فِي السَّمَاءِ

پایان و چه که مذکور شده فرمود انحضرت پس او را رسید به آواز دهنده از آسمان

أَنْ صَدَّقَ عَبْدِي فَاغْرُثْهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْجَنَّةُ مِنَ

که راست گفت بنده من بختیارید بهر آنکه فرستاده از فرشتگان است و بهرستان اید او را از

الْجَنَّةِ وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ فَيُفْتَحُ لَهُ قَالَ فَيَأْتِيهِ

در بهشتیجا بست و در آن در را گشود و در بهشتیجا بست و در بهشتیجا بست و در بهشتیجا بست

مِنْ دُوحًا وَطَيْبَهَا وَيُكْسِمُ لَهُ فِيهَا مَذْبَحُهَا وَآمَنًا

از دوحه بهشت و طیب آن و فراخ کرده و در دوحه را در جانب بهشت تا غایتی که بهرستان نظر دے و دین

الْكَافِرُ فَذَكَرَ مَوْتَهُ قَالَ وَيَعَادُ رُوحُهُ فِي جَسَدٍ وَ

کافر پس ذکر کرده انحضرت مرگ او را پس میگرداند و او را در جسد او و در دین دے و

يَأْتِيهِ الْمَلَكُ يَبْعِيَانِهِمْ يَقُولَانِ مَنْ رَبُّكَ فَيَقُولُ

می آید و دے را در فرشته پس می نشاند او را پس میگردانند و بهرستان میگرداند و او را پس میگرداند

ترجمه
آن که در این کتاب است
در این کتاب است
در این کتاب است
در این کتاب است

فَقَدْ لَهُ تَذَكُّرُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ فَلَا تَبْكِي وَتَبْكِي مِنْ هَذَا

پس گفت خدا و را که ذکر میکنی بهشت را و دوزخ را پس نمیکنی و گریه میکنی از این بخدا از استخوان چ

فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْقَبْرَ

پرس گفت چه درستی که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود بدو سجد کرد

أَوَّلُ مَنْزِلٍ مِنْ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ نَجَّاهُ فَمَا بَعْدَهُ

مطمئن منزل است از منزل های آخرت پس اگر کسی درست از عذاب پس برسد به جنة پس از او است

أَيُّسْرُ مِنْهُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ وَقَالَ

آسان تر است و اگر درست از عذاب قبر پس برسد بعد از دست سخت تر است از آن و گفت عثمان

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا رَأَيْتُ مَنْظَرًا قَطُّ

فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم ندیده ام هیچ منظره بزرگتر از

الْأَوَّلِ الْقَبْرِ أَقْطَعُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَلْجَةَ وَعَنْ

محمد بن احمد و زلفی تراست از آن رواه ترمذی و ابن ماجه و روایت است از

أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

ابن سعید خدری رحمه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْلُطُ عَلَى الْكَافِرِ فِي قَبْرِهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ

علیه وسلم بر کافری که در قبر است نُه و نود و نه

تِسْعِينَ تِسْعَةً وَتَلَدُّهُ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ لَوْ أَنَّ تِسْعِينَ

از ده و نود و نه کافر را و بگذرد او را تا آنکه برپا شود قیامت اگر از ده

وَنِمَّا نَفَرُ فِي الْأَرْضِ مَا أَتَيْتُ خَضِرًا رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ

از آن دم زنده در زمین نمی بود و ندیدم زنده را رواه دارمی

وَالْتِّرْمِذِيُّ نَحْوَهُ وَقَالَ سَبْعُونَ بَدَلَ تِسْعَةٍ وَتِسْعُونَ

و ترمذی مانند او گفت هفتاد بجای نُه و نود و نه

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَيْتُ اسْتِازَ جَابِرٌ مَقَعْتُ بِيْرُونَ آمِيْحَ بَابِيْحَ سَبْرَ خَدَا صَلَّيْ اللّٰه عليه

وَسَلَّمَ إِلَى سَعْدِ بْنِ مَعَاذٍ حِينَ تَوَفَّى فَلَمَّا صَلَّى عَلَيْهِ

و سلم بروس سعد بن معاذ رضا بنگاه كوفات يافت پس بنگاه ك نماز گذار و بر دوس

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَوُضِعَ فِي قَبْرِ ۲ وَسُوي

پس بخر خدا صلّی اللّٰه علیّه و سلم و نهاده شد معاذ در قبرش و برادر بنگاه ك

عَلَيْهِ سَبَّحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبِتُّنَا طَوِيلًا

بر دوس سبّح كرد پيچا سبر خدا گفت سبحان الله على الله عليه سلم پس سبّح كرديم انتر سبّح دراز

ثُمَّ كَبَّرَ فَكَبَّرْنَا فَيَقِيلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَ سَبَّحْتَ شَعْرَ

پس تكبير گفت پس تكبير كرديم پس گفت شدا س بغير خدا برا س چه سبّح كردي بهتر

كَبَّرْتَ قَالَ لَقَدْ تَضَائِقَ عَلَيَّ هَذَا الْعَمَلِ الصَّالِحِ قَبْرُهُ

تكبير برادردي فرمود و آنحضرت تحقيق نمك گرديد براين سنده كيك قبر دوس

حَتَّى فَرَّجَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ رَأَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ ابْنِ عَسْرَةَ

تا آنكه كشت و و برون كور داد و خدا بيقالي اذان و شزاردي دوام عهد و روايت است از ابن عسرة

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذَا الَّذِي تَحْرَكُ

گفت فرمود پيچا سبر خدا صلّی اللّٰه علیّه و سلم و حق سعادتي معاذ اين آن كمي بنگاه ك

لَهُ الْعَرْشُ وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَشَهِدَهُ سَبْعُونَ

بجست دوس عرش و كشاد و كشاد بر دوس و كيك آسمان بجست نزولي رحمت و كيك گرديد او بر نشا

أَلْفَايِنَ الْمَلَائِكَةِ لَقَدْ خَلَّمَ صَمَةً ثُمَّ فُرِّجَ عَنْهُ رَأَاهُ التِّرْمِذِيُّ

شماره فرشته تحقيق نمك كر و كيك بنگاه ك دراني سخت بستر آمان كرده شد از دوس رواه ترمذي

وَعَنْ جَابِرٍ مِنْ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

و روايت است از جابر بن عبد الله از آنحضرت صلّی اللّٰه علیّه و سلم گفت

مَقْعَدُكَ عَلَى الْيَقِينِ كُنْتَ وَعَلَيْهِ مَتَّ وَعَلَيْهِ يُبْعَثُ إِنْ شَاءَ
 جاسے نشت قیامت نیز اگر یقین ایان بود و در حیات و حیرت و حیرت مرد و تو در حیرت ایان یقین بر کفر و شر و از تو
 اللَّهُ تَعَالَى وَيَجْلِسُ الرَّجُلُ السُّوءُ فِي قَبْرِهِ فَرَعَا مَشْغُوبًا فَيَقَالُ
 خدا سے تعالیٰ و نشاندہ می شود مرد بد در قبرش ترسناک و مشغول و تنباه پس گفته میشود
 لَهُ فِيهِمْ كُنْتَ فَيَقُولُ لَا أَدْرِي فَيَقَالُ لَهُ مَا هَذَا الرَّجُلُ فَيَقُولُ
 مراد او مرد بدین بود پس بگوید منی و اتم و در می یابم پس گفته میشود مرد را در حیرت صفت این مرد پس بگوید
 سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ قَوْلًا فَعَلْتَهُ فَيَفْرَحُ لَهُ قَبْلَ الْحِجَّةِ فَيَنْظُرُ
 شنیده ام مردم را که میگفتند سخن را پس گفتم من نیز آنرا پس شادمانه کرده بود و در راه شگافی در بهشت پس نگاه میکند
 إِلَى نَرٍّ هَرَمًا وَمَا فِيهَا فَيَقَالُ لَهُ انْظُرْ إِلَى مَا صَرَفَ اللَّهُ عَنْكَ
 به سخن بی فایده و ناله در بهشت است پس گفته میشود مرد را در بهشت پس بگوید که بازداشت خداوند تعالی از تو
 ثُمَّ يَفْرَحُ لَهُ فَرَجَةٌ إِلَى النَّارِ فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطُمُ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ
 پستیزانده میشود و مرد را شگافی در بهشت پس نگاه میکند بجزایش و در حق کسی که از او پستیزانده میشود بعضی بعضی را
 فَيَقَالُ لَهُ هَذَا مَقْعَدُكَ عَلَى الشَّكِّ كُنْتَ وَعَلَيْهِ مَتَّ
 پس گفته میشود مرد را که نیست جاسے نشت تو که بودی تو بر شک و حیرت و حیرت مرد و تو
 وَعَلَيْهِ يُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى ذَوَاهُ ابْنُ مَلَجَةٍ وَعَنْ
 و حیرت و حیرت بر کفر و شر و از تو مرد و تو ابی بن ماجه در روایت است از
 قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْلَا
 قتاده رضا از انس بدستیک که پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود اگر کسی بود ترس
 أَنْ لَا تَدْفِنُوا لَدَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُتِمَّعَكُمْ عَذَابَ الْقَبْرِ
 و ملا حظ اگر چه بگویند شما مرد با سب خود را هر آنکه خدا را که بشمار اند شمار عذاب قبر
 فِي كِتَابِ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَنْ شَيْبَةَ بِنْتِ مُسَاوِيَةَ
 در کتاب عذاب قبر در روایت است از شیبہ بنت مسعود

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَبْرِ

از انس رضی اللہ عنہ گفت گذر کرد و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بجواری

فَنَفَرَتْ بِفَلَتهُ الشَّيْبَاقُ اخَذَ الْقَوْمُ فَقَالَ خَلُّوا عَنْهَا فَإِنَّ

پس فراد گرفت مرکب آنحضرت پس گرفتند قوم پس فرمود بکنند اید از ان بدوستیکه

مَا حَبَّ الْقَبْرِ يُعَذِّبُ فَإِنَّهُ لَا يَسْتَنْزِعُهُ مِنَ الْبَوْلِ (ق) فِيهِ

صاحب آن قبر عذاب کرده می شود پس بر سر تنگه می و اطلب تنگه و تربت را و یا کی نمیکرد از بول

وَعَنْ أَنَسٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

در روایت است از انس رَضِیَ اللہُ عَنْہُ کہ

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَكَلَّ لِعَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ مَلَكَ يَكْتُبُ أَعْمَالَهُ

بر ستمیکه خدا تعالی گماشته است برای بنده مومن خود و فرشته را که می نویسند عمل آن بنده

فَإِذَا مَاتَ قَالَ الْمَلَائِكَةُ الذَّائِنُونَ وَكَلَامُهُ قَدْ مَاتَ فَأُذِنَتْ

پس چون بمیرد آنمون میگویند آنده و فرشته که گماشته شده بودند بدان بنده و تحقیق که مرد پس اذن ده

لَبَّيْكَ أَنْ نَضَعَكَ إِلَى السَّمَاءِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ سَمَاعِي

مارکہ بالا برویم ہوئے آسمان پس میگردند ایتھالے آسمان من

مَمْلُوكٌ مِنْ مَلَائِكَتِي يُسَبِّحُونَ فَيَقُولَانِ أَفْتَقِيمُ فِي الْأَرْضِ

چراست از فرشتگان من که تسبیح میگویند پس میگویند آمد و فرشته ای که پس اوقات کینه مادر زمین

فَيَقُولُ اللَّهُ أَرْضِي مَمْلُوءٌ مِّنْ خَلْقِي يُبَحِّثُونِي فَيَقُولُوا لَا

پس میگویی خدا ایتعالیٰ زمین من پر است از مخلوق من که هیچ میکنند مرا پس می گویند

فَإِنَّ فِقْوَ لَقَوْمًا عَلَى قَبْرِ عَبْدِ قَيْسٍ حَاجِي وَاحْمَدَانِي

پس بجائیں ہمیں پس میفرماید بنشینید شاہر قبر بندہ من پس تسبیح کنید م احمد گویند مرا

وَكَبِّرَانِيْ وَهَلِّلَالِيْ وَاكْتَبَاذِكَ لِعَبْدِيْ اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ

تکبیر گویند مراد بلیس گویند مراد بطوریسیہ ثواب این براسے چند سن تارود قیامت

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اُتْمَسَلُوا اِمَاءً وَسِدْرَ

پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم بطوبه و اور آب و برگ درخت کنار

وَكَيْفَنُوهُ فِي تَوْبَتِهِ وَلَا تَمْسُوهُ بِطَيْبٍ وَلَا تُخَفِّرُوا

و طیفین کینه و اور اور دو جامه و اون لید و اور آب و سے خوش و نه پوشید

رَأْسَهُ فَإِنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مُلَبَّيًّا مُتَّفِقًا عَلَيْهِ

سر او را چنان بکلمه است پس بدینیکه و بر انگشته شود در وقت قیامت از قبر لیک کو این متفق علیه

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و از ابن عباس روایت رخ گفت فرمود پیغامبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ الْبَسُو مِنْ ثِيَابِكُمُ الْبَيَاضَ فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ

و سلم پوشید جامه های سفید خود را زیر آن جامه های سفید از جمله بهترین جامه های شما است

وَكَيْفَنُوا فِيهَا مَوْتًا كَرَمًا مِنْ خَيْرِ أَعْمَالِكُمْ إِلَّا شِدُّ فَإِنَّهُ يُنَبِّئُ

و طیفین کینه و در آن مرد های شاد را از بهترین سر بهای شما امد است زیرا که آن سیر و مانند

الشَّعْرَ وَيَحْمِلُوا الْبَصَرُ وَأَهْلُ الْبُؤْدِ أَوْدُ وَالتَّرْمِذِيُّ وَسَوَى

موی سرشان را در روشن میکند بنیای را راه ابو داود و الترمذی و روایت کرد

ابْنُ مَاجَةَ إِلَى مَوْتَاكُمْ وَعَنْ عَلِيٍّ فِيهِ قَالَ قَالَ

ابن ماجه تا نقل مواتكم و روایت است از علی بن ابی طالب گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَقُولُوا فِي الْكَفْرِ فَإِنَّهُ

پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم گران به انگیزد و کفر زیرا که کفر

يُسَلِّبُ سَلْبًا سِرِّيًّا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ

ابو داود و در حدیث سلب رده ابو داود و روایت است از ابی سعید

رَأْسِهِ خَيْرٌ مِنْهُ لَمْ تَحْضَرِ الْمَوْتَ دَعَا بِثِيَابٍ رُءُوسِهِ

خود را بر سر او بپوشید حاضر شد و او را موت طلبید جامه های سر او را

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَأَيْتُمْ

وہم ازوے مرویت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم وقتیکہ بینید

الْجَنَازَةَ فَقَوْمُوا اِنْ تَبِعْتُمْ فَلَا يَقْدَحُ تَوْضَعُ مَسْفُوحٌ عَلَيْهِ

جنازه را پس بایستد از براتج کریم میت پس یک پیر وی کند جنازه را بس باید کرد نشیند آنکه به نهاد شود

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در وایت است از ابی هریریه رطه گفت فرمود آنحضرت علیه السلام

عَلَيْهِ سَلَامٌ مَنِ اتَّبَعَ جَزَاءُ مُسْلِمٍ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا وَكَانَ مَعَهُ

علیہ وسلم کہ کسیکے پیروی کنند چنانہ وسلم نے را از روشی ایمان و طلب کردن توانا باشد باو

حَتَّى يَبْلُغَ عَلَيْهِ يَفْرُغَ مِنْ دَفْنِهَا فَإِنَّهُ يَرْجِعُ مِنَ الْأَجْرِ

مانند یکدیگر و نماز بر سر و تا آنکه فارغ گردد از دفن و پس بدینستیکه باز گردد از اجز

بِقِيَرَاتَيْنِ كُلُّ قِيَرَةٍ مِثْلُ حُذِرٍ وَمَنْ صَلَّى عَلَيْهَا شُجِرَ جَع

بدو میراٹ ہر قریاط الجھان مانند کوہ احد ہست و کسیکہ نماز گاہ اردو سے پست تر نہ گرو

قَبْلَ أَنْ تُدْعَى فَإِنَّهُ يَرْجِعُ بِقَوْرٍ مُتَّفَقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ

پیش از آنکه دهن کرده شود پیش رسیلو و بر میگردد یک فیراه متفق علیه و روایت است از

عَوْنِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عن محمد بن مالك رحمه الله عن ابي عبد الله عليه السلام

عَلَى جَانِبِهِ فَحَفِظْتُ مِنْ دُعَائِهِ وَهُوَ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ

پس یاد کر ستم من از دعاے ان حضرت دو سے میفلت بار خدا یا بیامرز مرا در اویس

وَعَافِيهِ وَاعْفُ عَنْهُ وَآكِرُ نُزْلَهُ وَوَسَّغَ مَخْلَهُ وَاعْسِلَهُ

دعا گیت و هاور اوس است حسن و محمود ادوی و گرامی در بهانی اورا پشت ده کردن جای در

بِالْمَاءِ وَالشَّجَرِ وَالْبُرْدِ وَتَقِيهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا تَقِيَّتِ الثُّوبُ

پاپ و برکت و راکہ و پائیر و مردان اور از کشایان چنانکہ پائیر و مردانیدی کو جامہ

خازنه حقیقی علیہ السلام

مادران و مربیان

وَعَنْ كُرَيْبٍ مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ

روایت است از کریم که مولى ابن عباس است رَضِيَ الله عنه ابن عباس رَضِيَ الله عنه

أَنَّهُ مَاتَ لَهُ ابْنٌ بِقَدِيدٍ أَوْ بَعْفَانَ فَقَالَ يَا كُرَيْبُ انْظُرْ

که مرد پسری که ابن عباس را در موضع قدید یا در موضع بعفان بسرگفت ابن عباس التکرید بنظر کن

مَا اجْتَمَعَ لَهُ مِنَ النَّاسِ قَالَ فَخَرَجْتُ فَإِذَا النَّاسُ قَدْ اجْتَمَعُوا

آنچه فراهم آمده برای نماز روزی از مردمان گفت کریم که پرسیدن آمدن این کاه مردمان تحقیق جمع شده اند از جهت نماز

لَهُ فَاخْبَرْتُهُ فَقَالَ يَقُولُ هُمُ الرُّبْعُونَ قَالَ نَعَمْ قَالَ أَخْرِجُوهُ

ری پس خبر دهم ابن عباس را پس گفت بن عباس کی تو ایشان را چهل اند گفت او گفت بیرون آید جنازه را

فَأَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ

پس بدیدم که شنیده ام رسول خدا صلی الله علیه و سلم را گوی گفت نیست هیچ

رَجُلٍ مَسْلُومٍ يَمُوتُ فَيَقُومُ عَلَى جَنَازَتِهِ أَرْبَعُونَ رَجُلًا

مرد مسلمان که بمیرد پس بایستد بر جنازه او سه چهل مرد

لَا يَشْرَكُونَ بِاللَّهِ شَيْئًا الْأَشْفَعُونَ اللَّهُ فِيهِ دَوَاهُ مُسْلِمٍ

که شریک نمی گردانند آن چهل مرد بخدا چیز بر او اگر قبول کند شفاعت ایشان را خدا در حق او دوا دهد

وَعَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ

روایت است از عایشه رَضِيَ الله عنها از آنحضرت صلی الله علیه و سلم که نیست هیچ

مَيِّتٍ نَصَلَتْ عَلَيْهِ أَمَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَبْلُغُونَ مِائَةَ كَلِمَةٍ

مردی که نماز بخواند بر او سه گروه از مسلمانان که بر سینه او صد و ده بار اسم ایشان

يَشْفَعُونَ لَهُ الْأَشْفَعُونَ فِيهِ دَوَاهُ مُسْلِمٍ وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ

شفاعت دهد و دعا کنند او را به معصرت که اگر شفاعت ایشان قبول گردانیده شود در او اسم در روایت است از آن

قَالَ مَرًُّا بِجَنَازَةٍ فَاشْتَوَا عَلَيْهِمَا خَيْرًا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

گفت از آن پس که شنیده ام بیجا از دو تن شکار زنده بر دو تن یکی پس فرمود آن حضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجِبَتْ ثُمَّ مَرُّوا بِالْأُخْرَى فَاتَّخَذُوا عَلَيْهَا شَرًّا

علیہ وسلم واجب شد بر آنکه شش جنازه دیگر پس ذکر کردند برودے پیرا

فَقَالَ وَجِبَتْ فَقَالَ عُمَرُ مَا وَجِبَتْ فَقَالَ هَذَا أَتَشْنِئُمْ عَلَيْهِ

پس فرمود واجب شد پس گفت عمر کہ چہ چیز واجب شد پس فرمود آنحضرت کہ ای مردہ کہ یاد کردید اورا

خَيْرًا فَوَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَهَذَا أَتَشْنِئُمْ عَلَيْهِ ثُمَّ أَفْوَجِبَتْ

به نیکی پس واجب شد بر او بہشت و این مردہ کہ یاد کردید اورا بہ بی پس واجب شد

لَهُ النَّارُ أَتَشْنِئُمْ شَهْدَاءَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ فِي رِوَايَةِ

بر آدسے آتش شاگردان خداست در زمین متفق علیہ است در روایت آمده است

الْمُؤْمِنُونَ شَهْدَاءُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَعَنْ عُمَرَ رَضِيَ قَالَ

مسلمانان بگو امان خدا تعالی اند در زمین و روایت است از عمر رضی گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّهَا الْمُسْلِمُ شَهِيدٌ لَهُ

فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم ہر مسلمان کے گواہی دہند اورا

أَرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ فَقُلْنَا وَثَلَاثَةٌ قَالَ وَثَلَاثَةٌ

چہاں مرد بہ نیکی در آرد اورا خدا تعالی بہشت پس کہیم و اگر گواہی دہد کس فرمود اگر کس

قُلْنَا وَاثْنَانِ قَالَ وَاثْنَانِ ثُمَّ لَمْ نَسْأَلْهُ عَنِ الْوَاحِدِ سِرًّا

کہیم و اگر دو کس گواہی دہند فرمود اگر دو کس گواہی دہند نیز داخل ہوں پھر سوال نمود ہم نے اس سے

الْغَدَارِيِّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ

روایت بخاری و از عبد اللہ بن مسعود مرویست گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْجَنَازَةُ مَتَّبِعَةٌ وَلَا تَتَّبِعُ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہ جنازہ پس وی کہہ شد و جنازہ پس رد نمی کند

لَيْسَ مَعَهَا مَنْ تَقَدَّمَ بِهَا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

نیست براہ جنازہ و نمی باید ثواب ہر اہی آن کے کہیں و جنازہ را رواہ ابو داؤد و ترمذی و ابن ماجہ

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَأَزْهَبِي بِرَبِّهِ ۖ مَرَدِيْتُ كَلْتُ فَرَدِيْتُ سَابِرٌ خَدَا عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَنْ بَعَّ جَنَازَةً وَحَمَلَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَقَدْ قُضِيَ مَا عَلَيْهِ مِنْ

یکہیں رو سے کند جنازہ را بردارد و از راستہ بار پس بہ تعجیل پیر دخت چیز پر کہ برادست از

حَقِّهَا رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ثَوْبَانَ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ

مَنْ جَنَازَهُ رَوَاهُ تَرْذِي وَأَزْهَبِي بِرَبِّهِ مَرَدِيْتُ كَلْتُ فَرَدِيْتُ سَابِرٌ خَدَا عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةٍ فَرَأَى نَاسًا كُفَرَانَا فَقَالَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِجَمْعِهِ مَتَابَعَتِ جَنَازَهُ هِيَ دِيْدَةُ أَنْخَرْتِ مَرَدَانِ سَابِرٌ خَدَا عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَلَا تَتَحَيُّونَ أَنَّ مَلَائِكَةَ اللَّهِ عَلَى أَقْدَامِهِمْ وَأَنْتُمْ عَلَى

شرم ندارد کہ فرشتگان خدا تعالی بر پایا سے خود میروند و شما بر

ظُهُورِ الْكَذَّابِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَلْجَةَ وَرَوَى أَبُو دَاوُدَ

پشتپا سے چهار پایاں میرید رواد ترمذی وابن ماجہ در روایت کرد ابو داود

ثَوْبَانُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

مانند آن در روایت است از ابی ہریرہ کہ بود رسول اللہ صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّيَ عَلَى الْجَنَازَةِ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَبِيبِنَا

علیہ وسلم چون می گذارد نماز بر جنازہ می گفت خداوند ایا مرز زید ما سے مارا

وَمِيَّتِنَا وَشَهِيدِنَا وَغَايِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا

و مرده آمارا و حاضر مارا و غائب مارا و خود مارا و بزرگ مارا و فرزند مارا

وَأَنْشَأْنَا اللَّهُمَّ مِنْ أَحَبِّتَهُ مِنَّا فَأَحْبِبْهُ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ

و را دینہ مارا خداوند اگر زنده واری تو را از ما پس زنده آور ابرسلمان

وَمَنْ تَوَقَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَقَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا

و یکہ بیریانی او را از ما پس بیریانی او را برایمان خداوند انا امید گردان مارا

أَجْرُهُ وَلَا تَفْتِنَا بَعْدَهُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

از مزاد و در فضیله انداز مارا پس از دوسه رواه احمد و ابو داود و ترمذی

وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و ابن ماجه و روایت است از عائشه رفته گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ فَإِنَّهُمْ قَدْ أَقْبَضُوا إِلَى

الله علیه و سلم که دشنام ندهد و بدگوئید مرد مرده را زیرا که ایشان را حقیقت نیست

مَا قَدْ مَوُتَ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ

که پیش فرستاده رواه البخاری و روایت است از ابن عمر رفته گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَذْكَرُ وَأَحْيَا مِنْ مَوْتَاكُمْ

پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم یاد کند و بدگوئید بیکس مرد مرده بخود

وَكُفُّوا عَنْ مَا وَبَّيْخُمْ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

و باز ایستادند که مردن بد بیکس رواه ابو داود و ترمذی

وَعَنْ مَالِكِ بْنِ جُبَيْرٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

و روایت است از مالک بن جبیره گفت شنیدم پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ مُسْلِمٍ مَيِّتٍ فَيُصَلِّيَ عَلَيْهِ

الله علیه و سلم رای گفت نیست مسلمانی که بمیرد پس نماز بخواند بر او سه

ثَلَاثَةُ صَفُوفٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا أَوْجَبَ فَكَانَ مَالِكٌ

سه صف از مسلمانان مگر واجب گرداند خدا او را بیشتر پس بود مالک بن جبیره

إِذَا اسْتَقْدَلَ أَهْلُ الْجَنَازَةِ جَزَاءُ ثَلَاثَةِ صَفُوفٍ

و وقتی که کسی می رود بر جنازه یعنی مردی که ماضی آمده بوده نه پیشتر می کرد و چهار صف سه صف

بِهَذَا الْحَدِيثِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

بسبب این حدیث رواه ابو داود

بَابُ دَفْنِ الْمَيِّتِ

باب دفن الميت

عَنْ سُفْيَانَ الثَّمَرِيِّ رَأَى قَبْرَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

ورود است از سفیان ثمار بر سر تکیه و دید قبر آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُقَادَّوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

علیه وسلم مسلم یعنی بر عقل گویند شتر رواه البخاری و روایت از ابی هریره

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَجْلِسُ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم هر آینه ای که بنشیند

أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحَرِّقَ ثِيَابُهُ فَتُخْلَصَ إِلَى جِلْدِهِ

یکی از شما بر آتشی بسوزاند یا جاسه او را پس برسد آن جمره آپوست و

خَيْرُهُ عَنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرِ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

بهترین است مراد از نشستن بر سر قبر روایت کرد این حدیث را مسلم و از

أَبْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ

ابن عمر را میبرد که بر سر تکیه پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بود

إِذَا ادْخَلَ الْمَيِّتَ الْقَبْرَ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَيَا اللَّهُ وَعَلَى مِلَّةِ

که چون می درآورد مرده را در قبر میگفت بسم الله و یا الله و علی ملت

رَسُولِ اللَّهِ وَفِي رِوَايَةٍ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ رَوَاهُ

رسول الله و در روایتی و بر سنت پیغمبر خدا رواه

أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَرَوَى أَبُو دَاوُدَ الثَّانِي

احمد و الترمذی و ابن ماجه و روایت کرد ابو داود و روایت ثانی را

وَعَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُرْسَلًا أَنَّ النَّبِيَّ

و روایت است از جعفر بن محمد الا در آواز او مرسل بر سر تکیه آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى عَلَى الْمَيِّتِ ثَلَاثَ حَتَايَاتٍ بِسَدِّهِ

صلی اللہ علیہ وسلم خاک انداخت بر مرده سه بار خاک انداختن بر مرد متوفی

جَمِيعًا وَأَنَّهُ دُشَّ عَلَى قَبْرِ ابْنِهِ إِبْرَاهِيمَ وَوَضَعَ عَلَيْهِمْ حَصْبَاءَ

و بر سنگ آب پاشید بر گور پدر خود ابراهیم و نهاد بر قبره سنگ بر آرد

دَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّنَّةِ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ

روایت کرده این حدیث را در شرح سننه و روایت است از جابر گفت جابری کرده است پیغام خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُجْتَمَعَ الْقَبُورُ أَنْ يُكْتَبَ عَلَيْهِمَا

صلی اللہ علیہ وسلم از گنجکاری کردن قبر را و از آنکه نوشته شود بر قبر

وَأَنْ يُبْنَى عَلَيْهِمَا وَأَنْ تُطَوَّرَ دَوَاهُ التَّوْمِدِي وَعَنْهُ قَالَ

و بنای را بر آن بنا کرد و شود بر قبر از آنکه پارسال کرده شود و تومیدی و هم از دیگر روایت گفت

دُشَّ قَبْرِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ الَّذِي رَشَّ الْمَاءَ

که آب پاشیده شد قبر آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و بود آن کس که آب پاشید آب را

عَلَى قَبْرِهِ يَلَالُ بْنُ رِبَاعٍ يَقْرُبُهُ بَدَأُ مِنْ قَبْلِ رَأْسِهِ

بر قبر آنحضرت بلال ابن رباع از خاک که شروع کرد از جانب سر آنحضرت

حَتَّى انْتَهَى إِلَى رِجْلَيْهِ دَوَاهُ إِلَيْهِ هَيَّ فِي دَلَائِلِ التَّبَوُّةِ

تا آنکه رسید بر دو پا آنحضرت رواه بیهمی در دلائل تبوة

وَعَنْ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ

و روایت است از قاسم بن محمد گفت که در آمدم بر عائشه رضی

فَقُلْتُ يَا أُمَّاهُ أَكْشِفِي لِي عَنْ قَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

پس گفتم ای مادر من بکنایه دیدم بر آستان از قبر آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ وَمَا حَبِيئِهِ فَكَشَفَتْ لِي عَنْ ثَلَاثَةِ قُبُورٍ لَا مُشْرِفَ فِي

و سلم و در روی رودی بر مرده بر آستان از سه قبر که نه بلند بود

2

[illegible]

تقریباً ۱۰۰ سالہ سابقہ

محکم دلائل سے مزین متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

تفصیل سے

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی

بعضی مریض

ثُمَّ دَخَلْنَا عَلَيْهِ وَبَدَا لَكَ وَإِبْرَاهِيمُ يُجَادُ بِنَفْسِهِ
 پس از آنکه ابراهیم را بر دوش بلند کرد ایستاده و از آن حضرت سوال آنکارا ابراهیم چه دروغ گفت میکرد جان من
 قَعَلْتُ عَيْنًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 پس این دوهر و چشم من حضرت سلی الله علیه و سلم
 تَذِيرًا فَإِنْ فَقَالَ لَهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ وَأَنْتَ
 که در آن شد انکار از من گفت با حضرت عبدالرحمن ابن عوف و تو گویی که من
 يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ يَا بَنَ عَوْفٍ إِنَّمَا رَحِمَهُ ثُمَّ
 همچنین خدا را معرفت پس فرمود که فرزند عوف این انکار اثر رحمت است بستر
 أَتَبْعُهَا يَا خَرِي فَقَالَ إِنَّ الْعَيْنَ تَدْمَعُ وَالْقَلْبَ
 پس را و گویا انداز انکار را انکار کرد و من فرمودید شب که چشم من را که میزدند و دل
 يُخْرُونَ وَلَا تَقُولُ إِلَّا مَا يَرْضَى دُبْنًا وَنَابِغًا وَرَأَكْ
 اندوختن میکرد و ده میگوید که من که خوشگوار است بر دو گاراد و عید سبک با میدانی تو
 يَا إِبْرَاهِيمُ لَخَزُونٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ
 ای ابراهیم را چنین اندوه یکنیم حقیق علیه است و روایت است از
 عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 عبدالله ابن مسعود روایت گفت فرمود چنینم خدا سلی
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ مِنَّا مَنْ ضَرَبَ الْخُدُودَ
 الله علیه و سلم نیست از این طریقه را کسی که بزنده ریش را را را

تفاوت است

۱۵۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

مقدمه و تشریح

بقدرت و اختیار و اراده
و از قوت و اختیار و اراده
و از قوت و اختیار و اراده

بند لازم برای آید نقصان در مورد

۲۷۹

عبد السلام وحقائق هو في الحقيقة انكنا

ابو بکر صدیق

و قدس من مفضل و درین معنی

از درد دل جاں بہد رسید باطلست ہستی

۲۷۹
بسم الله الرحمن الرحيم

وَشَقَّ الْجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ

دیاره کنز گریبان آرا و بخواند بخواندن جائیه چنانکه نوحه و دعا بویل و غیره متفق علیه

وَعَنْ أَبِي بُرْدَةَ قَالَ أُنْفِئَ عَلَى أَبِي مُوسَى فَأَقْبَلَتْ

درایت است از ابی برده گفت که بیوش شد ابو موسی اشعری پس پیش آمد

امراته ام عبد الله تصيح برتبه شرفاق فقال

زن سے کہہ گئی اور آخر خدا اللہ است درحالتیکہ آواز می کرد یہ کاپستریہ پیش آمد میں گفت

أَلَيْسَ تَعْلَمُ، وَكَانَ مُحَمَّدٌ ثَمًّا أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

آنکه از قتل و دزدی و موسی که خبر میداد که آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَنَا بَرئٌ مِمَّنْ حَلَقَ وَصَلَقَ وَخَرَقَ

۴۸

مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَلَفْظُهُ مُسْتَلِمٌ وَعَنْ أَيْ مَالِكٍ

مکتبہ اسلامیہ کراچی

الْأَشْرَارِ غَيْرَ خَالِقِينَ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ اللَّهُ مَدَّ إِلَهُهُ عَلِيمٌ وَسَلَامٌ

الاسعري قال قال امرؤوسا قال لعل

اشعری رحمت فرمود بی غیر خدا علی الله علمه وسلم

اِنَّ فِيْ اٰمِيٍّ مِنْ مَّرْجَاهِيْهِ لَا يَزُوْا عَنْ حُرِّ

چهار خلعت است در امت من از کار جاہلیت کنی گذارند آنها را یک نماز بدن

فِي الْأَثَابِ وَالطَّعْنِ فِي الْأَنْبَاءِ الْإِسْتِغْنَاءُ بِالْجُورِ

در جنبها و دوم طعن کردن در نسبتها از مردم دسوم طلب باران کردن بشارت باد چارم

وَالنِّيَاحَةُ وَقَالَ النَّاسُ إِذَا الْوَيْتُ قَبْلَ مَوْتِهَا تَقَامَرُ

نمود کردن در ماتم و فرمود آنحضرت که زن نمود که چون توبه نکند پیش از مرگ خود اسناد دهد و فرمود

يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَعَلَيْهَا سُرِّيَالٌ مِنْ قِطْرَاتٍ وَدِرْعٌ مِنْ جَرِي

در روز نهار : مال آنکه در این شهر است : و در این شهر

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ وَسَلَّمَ دُرُودًا هِيَ أَرْبَعُونَ مَرَّةً كَذَلِكَ أَخْبَرْتُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

وَسَمِعْتُ يَأْمُرُ أَهْلَ بَيْتِهِ عِنْدَ قَبْرِ فَقَالَ اتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْبِرُوا

وَسَمِعْتُ بَزْزِيكَ كَرِيمًا يَقُولُ وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

قَالَتْ إِلَيْكَ عَنِّي فَإِنَّكَ لَمْ تُصَبِّ بِمُصِيبَتِي وَلَمْ تَعْرِفْهُ

كَفَتْ أَنْ زِنَ بِأَخْبَرْتُ كَرِيمًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

فَقِيلَ لَهَا إِنَّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَتْ بَابَ النَّبِيِّ

بَعْدَ كَفَرَتْ أَنْ زِنَ كَرِيمًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يَجِدْ عِنْدَهُ بَوَّابِينَ فَقَالَتْ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ كَفَرَتْ أَنْ زِنَ كَرِيمًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

لَمْ أَغْرِفَكَ فَقَالَ إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

كَفَتْ أَنْ زِنَ كَرِيمًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّاحِيَةَ وَالْمُسْتَمِعَةَ

لَعَنَتْ كَرِيمًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ قَالَ

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَجِبَ لِلْمُؤْمِنِ إِنْ أَصَابَهُ

أَخْبَرْتُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

خَيْرٌ حِدَا اللَّهِ وَشُكْرُ وَإِنْ أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ حِدَا اللَّهِ وَصَبْرٌ

يَكُنِي إِذَا نَفَتْ سَتَائِشَ يَكُونُ قَدْرًا وَزَادَ كُرُوسًا بَعْدَ فَرَسٍ فَرَسًا

فَالْمُؤْمِنُ يُجْرِي كُلَّ أَمْرِهِ حَتَّى فِي اللَّقْمَةِ يَرْفَعُهَا إِلَى

پس مصلحان مزد داده می شود و در همه کارها تا آنکه در لقمه که بر می دارد آنرا

فِي أَمْرَاتِهِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَنَسٍ

قد دهن زن خود را ماه پیش در شعب ایمان و روایت است از انس رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا

گفت فرمود پسر خدا صلی الله علیه وسلم که نیست هیچ مومن مگر آنکه

وَلَهُ بَابَانِ بَابٌ يَصْعَدُ مِنْهُ عَمَلُهُ وَبَابٌ يَنْزِلُ مِنْهُ

او را دو در است در یکی که بالا میرود اذان عمل او و در سبب که فرو می آید اذان در

رِضَايِهِ فَإِذَا مَاتَ بَكِيَ عَلَيْهِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمْ

ترتیب

رازی ایس چون بمیرد مصلحان میگریند آن هر دو در یکی پس آن را دوست بقبول حق تعالی پس

السَّلَامُ وَالْأَكْرَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

آسمان و زمین رواه ترمذی و روایت است از عبد الله بن

مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ عَزَى

مسعود ع گفت فرمود پسر خدا صلی الله علیه وسلم که عزت کند دستهای دیگر

مُعَابَا فَلَهِ مِثْلُ أَجْرِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

صحت زده را پس مراد از آنند اجر و سه رواه الترمذی و ابن ماجه

وَعَنْ أَبِي بُرْدَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی برده گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَنْ عَزَى ثُكُلِي كَيْسِي بُرْدَ إِلَى الْجَنَّةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

و سلم کسی که عزت کند دهن مرا به شکلهای من تا بهشت را ببرد رواه ترمذی

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ لَمَّا جَاءَ نَبِيَّ جَعْفَرٍ

و روایت است از عبد الله بن جعفر رضی الله عنه که آمد جرموت جعفر

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اصْنَعُوا إِلَّا جَعْفَرًا طَعَامًا فَقَدْ
 فرمود آنحضرت صلوات الله علیه وسلم که از اینها است الا جعفر طعمه را پس جمیع
 آنرا هم مایشغلیم رواه الترمذی و ابوداود و ابن ماجه
 آمده است ایشان را چنانکه که باز میدارد ایشان را از طعام رواه ترمذی و ابوداود و ابن ماجه
 وَعَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
 وروایت است از مغیره بن شعبه که گفت شنیدم من آنحضرت
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ يَمُحِ عِلْمَ فِرْعَانَ يُعَذَّبُ مَا شِيعَ
 الله علیه وسلم را که میگفت هر کس که محو کند علم فرعون را عذاب کند که خود کرده
 عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ قَالَ
 هر که روز قیامت متفق علیه است وروایت است از ابی موسی که گفت
 سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ مَيِّتٍ
 شنیدم آنحضرت صلوات الله علیه وسلم را که میگفت نیست هیچ مردی که
 مَيِّتٌ فَيَقُومُ بِأَكْبَرِهِمْ يَقُولُ وَاجِبَاتٌ وَأَسِيدَاتٌ وَخَوَ
 میمیرد پس می ایستد بزرگترین آنها را که میگوید که کوه و آسمان و خاکی
 ذَلِكَ إِلَّا وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ مَلَائِكِينَ يَلْهَمْنَ إِيَّاهُ وَيَقُولُونَ
 رواه الطبرانی و دیگران که می یارند و خدا می یارند و فرشته را که می یارند آن میست را و او میگوید او را
 أَهَكَذَا كُنْتَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ
 بطریق است از ابن عباس و رواه ترمذی وروایت است از ابن عباس
 قَالَ مَا تَنْتَ زَيْنَبُ بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 گفت مرد زینت زینت پیغمبر خدا صلوات الله علیه وسلم
 فَبَكَتِ النَّسَاءُ فَعَمِلَ عَمْرٌهُ يَضْرِبُ عَنْ يَسْوَطِهِ فَأَحْرَقَهُ
 پس گریستند زنان پس در ایستاد عمره را که میزد و ایشان را اجازت ندادند و او را

جعفر طعمه را پس جمیع آنرا هم مایشغلیم
 از مغیره بن شعبه که گفت شنیدم من آنحضرت
 هر کس که محو کند علم فرعون را عذاب کند که خود کرده
 وروایت است از ابی موسی که گفت
 شنیدم آنحضرت صلوات الله علیه وسلم را که میگفت نیست هیچ مردی که
 میمیرد پس می ایستد بزرگترین آنها را که میگوید که کوه و آسمان و خاکی
 رواه الطبرانی و دیگران که می یارند و خدا می یارند و فرشته را که می یارند آن میست را و او میگوید او را
 بطریق است از ابن عباس و رواه ترمذی وروایت است از ابن عباس
 گفت مرد زینت زینت پیغمبر خدا صلوات الله علیه وسلم
 پس گریستند زنان پس در ایستاد عمره را که میزد و ایشان را اجازت ندادند و او را

جعفر طعمه را پس جمیع آنرا هم مایشغلیم
 از مغیره بن شعبه که گفت شنیدم من آنحضرت
 هر کس که محو کند علم فرعون را عذاب کند که خود کرده
 وروایت است از ابی موسی که گفت
 شنیدم آنحضرت صلوات الله علیه وسلم را که میگفت نیست هیچ مردی که
 میمیرد پس می ایستد بزرگترین آنها را که میگوید که کوه و آسمان و خاکی
 رواه الطبرانی و دیگران که می یارند و خدا می یارند و فرشته را که می یارند آن میست را و او میگوید او را
 بطریق است از ابن عباس و رواه ترمذی وروایت است از ابن عباس
 گفت مرد زینت زینت پیغمبر خدا صلوات الله علیه وسلم
 پس گریستند زنان پس در ایستاد عمره را که میزد و ایشان را اجازت ندادند و او را

جعفر طعمه را پس جمیع آنرا هم مایشغلیم
 از مغیره بن شعبه که گفت شنیدم من آنحضرت
 هر کس که محو کند علم فرعون را عذاب کند که خود کرده
 وروایت است از ابی موسی که گفت
 شنیدم آنحضرت صلوات الله علیه وسلم را که میگفت نیست هیچ مردی که
 میمیرد پس می ایستد بزرگترین آنها را که میگوید که کوه و آسمان و خاکی
 رواه الطبرانی و دیگران که می یارند و خدا می یارند و فرشته را که می یارند آن میست را و او میگوید او را
 بطریق است از ابن عباس و رواه ترمذی وروایت است از ابن عباس
 گفت مرد زینت زینت پیغمبر خدا صلوات الله علیه وسلم
 پس گریستند زنان پس در ایستاد عمره را که میزد و ایشان را اجازت ندادند و او را

۲۸۸

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدِينُمْ وَقَالَ مَهْلًا يَا عُمَرُ

آنحضرت علی الله علیه وسلم بدست مبارک خود و فرمود که آهسته آهسته شوالی

ثُمَّ قَالَ إِنِّي لَأَكُنَّ وَتَعْبِقُ الشَّيْطَانِ ثُمَّ قَالَ إِنَّهُ مَخْمُوكَانِ

پس فرمود و آنحضرت آن زمان را که دور دارید خود را از آواز شیطان پیتر گفت آنحضرت پیر سنگی ایشان را

مِنَ الْعَيْنِ وَمِنَ الْقَلْبِ مِنْ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِنَ الرَّحْمَةِ وَمَا كَانَ

باشد از چشم و از دل پس آن از خداست عزوجل و از مهر بانی و رحمتی که با شد

مِنَ الْبَيْدِ وَمِنَ اللِّسَانِ فَمِنَ الشَّيْطَانِ دَوَاهُ أَحْمَدُ

از دست دانه زبان پس آن از شیطان است رواه احمد

وَعَنِ الْبُخَارِيِّ تَقْرِيفًا قَالَ لَمَّا مَاتَ الْحَسَنُ بْنُ الْحَسَنِ

و بخاری در صحیح خود بطریق تفسیر آورده است که چون مرد حسن بن امام حسن

ابْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَرِبَتْ أَمْرًا لَهُ الْقَبَّةُ عَلَى قَبْرِهِ سَنَةً ثُمَّ

علی بن علی علیه السلام در آن سال بر قبر او سالیک سال پیتر

رَفَعَتْ فَمِيتَ صَاحِبًا يَقُولُ أَلَا مَدَّ وَجَدُوا مَا فَقَدُوا

بر صاحب خیمه را پس بلند او از گنبدی که میگوید آگاه باشید که آیا یافتند چیزی که گم کرده بودند

فَأَجَابَهُ أَخْرَبُ بَلْ يَبْسُوْا فَإِنْ تَقَلَّبُوا وَعَنِ عِمْرَانَ بْنِ

پس او از داد و دیگر بلکه نوسید شد پس گفتند و روایت است از عمران بن

حُصَيْنٍ وَابْنِ بَرْزَهٍ رَفَعَتْ كَبِيرُونَ أَعْيَمُ مَا بَاطِلًا بِمَبْرَدٍ عَلَى

حسین و ابوبریزه رفعت کبیرون اعیمن ما باطل با پیغامبر خدا علی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةٍ قَرَأَ أَيُّ قَوْمًا قَدْ طَرَحُوا أَرْذَلِيَّةً ثُمَّ

الله علیه وسلم در جنازه پس دید آنحضرت کردی که بر حق انداخته را با اے خود را

يَمْشُونَ فِي قَمِيصٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

چهارمین در پیراهن اے خود پس فرمود پیغمبر خدا علی الله علیه وسلم

أَيْفَعِلُ الْجَاهِلِيَّةَ تَأْخُذُونَ أَوْ يَنْتَمِعُ الْجَاهِلِيَّةَ تَشَبَّهُونَ

ایا بیکر دار اهل جاهلیت عمل میکنند یا بیکار همیشه جاهلیت باشد همیشه

لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَدْعُو عَلَيْكُمْ دَعْوَةً تَرْجِعُونَ فِي صُورِكُمْ

بحق قصد کردم که دعای بد کنم بر شما چنین دعا که برگردید شما در غیر صورت شما

قَالَ فَآخِذُوا أَرَدَيْتُمْ أَنْ تَرْجِعُوا ذَلِكَ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

گفت راوی که پس گرفتید و در آن باز برگشتید یا بعل رواء ابن ماجه

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ

دره این است از ابن عمر گفت که منی کرده پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم از آنکه

تَتَّبِعَ جَنَازَةً مِمَّارَاتٍ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

پیر بردی کرده شود جنازه را که پیر بردی باشد رواء احمد و ابن ماجه و روایت است

أَبْنِي أَمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَقُولُ

ابن امام از آنحضرت صلی الله علیه وسلم گفت که من میگویم

اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ابْنُ آدَمَ إِنْ صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ عِنْدَ

خدا ای تقا ای خدا ای آدم اگر صبر کنی و امید تو را بدار می شود

الصَّدْمَةِ الْأُولَى لَمْ أَزُكَّ لَكَ تَوَابًا دُونَ الْجَنَّةِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

اول کوفت میبت راضی نیستم که از تو بگویم توبه را که تو را بدارم توبه است رواء ابن ماجه

وَعَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از حسین بن علی از آنحضرت صلی الله علیه وسلم

قَالَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ وَلَا مُسْلِمَةٍ يَحْسَابُ بِمُصِيبَةٍ قَسَدًا كَرَّهَا

فرمود نیست هیچ مرد مسلم و زن مسلمانی که پس بدیدد مصیبتی پس بدیدد مصیبتی را

وَأَنْ طَالَ عَمْدُهَا يَقْعُدْتُ لَذَلِكَ أَسْرَحًا كَمَا لَا أَجْدَدَ اللَّهُ

اگر چه در از بدو زمان آن پس نوید بدیدد مر آن فرمود ۱۱۱ مصیبت است چراغ که بدیدد

بجای آنکه ما را
نیز از صحت آن

تَبَارَكَ وَتَعَالَى عِنْدَ ذَلِكَ فَأَعْطَاهُ مِثْلَ أَجْرِهَا يَوْمَ أُصِيبَ

تبارک و تعالیٰ نزد آن پس ایسا و عطا سے اور امانت پروردگار کے در روزے کہ رسیدہ است

بِمَقَارِوَاهُ أَخَذُوا الْيَمَاقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ

بأن معية رواد احمد وبيهقي در شعب ایمان در روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إلى البراءة روى عنه أحمد وبيهقي في شعبه عليه السلام

إِذَا انْقَطَعَ شَيْئٌ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَرْجِعْ فَإِنَّهُ مِنَ الصَّاعِمِينَ

کہ چون بگسلد دو ان فعل یکے از شما پس باید کہ استرجاع را کند زیرا کہ اگر کسی در حال نیازت رجعت نکند

وَعَنْ أَمْرِ الدَّرْدَاءِ قَالَتْ سَمِعْتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ يَقُولُ سَمِعْتُ

در روایت است از ام الدرداء کہ گفت شنیدم ابو الدرداء را کہ می گفت شنیدم

أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ

آنحضرت را علی الله علیه وسلم کہ می گفت پرستید خدا تبارک

وَتَعَالَى قَالَ يَا عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ابْعَثْ مِنْ بَيْنِكُمْ أُمَّةً إِذَا صَلَّيْتُمْ

و دعا فرمود عیسیٰ ابن مریم پس از شما یکی پس از دیگری از خودی را کہ چون برسد ایشان

مَا يَجِئُونَ حَمْدُ اللَّهِ وَإِنَّ أَصَابَكُمْ مَا يَكْرَهُونَ احْتَسِبُوا

چیزیکہ دوست میدارند آفر از نعمت مگر میگویند خدا یا او اگر برسد ایشان چیزیکہ ناخوش دارند نما از این است

وَصَبَرُوا وَلَا حِلْمٌ وَلَا عَقْلٌ فَقَالَ يَا رَبِّ صَبِّحْ

و صبر کنند و حال آنکه نیست ایشان را بر صبر و عاقل و تدبیر پس گفت عیسیٰ ای پروردگار من صبح

يَكُونُ هَذَا الْهَمُّ وَلَا حِلْمٌ وَلَا عَقْلٌ فَقَالَ أُعْطِيَهُمْ

باشد این صبر و صبر و عاقل آنکه نیست صبر و عاقل پس گفت پروردگار کہ صبر من ایشان را

حِلْمِي وَعَلَيْ رَأَاهُمَا الْيَمَاقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ

علم خود علم خود روایت کرد این و حدیث را بیهقی در شعب ایمان در روایت است از

سے
یعنی انانیت و زالیہ
را چون بگسلد دو ان فعل یکے
انانیت و زالیہ را بقیہ
مست میشود و از لفظ
و زالیہ را چون از حق
بعثت نشود و مسعد بن
جبر فرمود کہ کل استماع
از جمیع اسم رسول و زالیہ
عطا فرمودند و پس
و گرد و با بانی کہ یقین
بود نقد ان یوسف
بجاست با سفاکانا خلق
سے و خلق است یوسف
شود کہ یقین حاصل شد
شود از انانیت
انانیت کہ یقین
عقل ایشان را بقیہ
صحت با وجود ان صبر
میکند

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

انفار پر وہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی علیہ وسلم

لَا يَمُوتُ إِلَّا ثَلَاثَةً مِنَ الْوَلَدِ يَلِجُ النَّارَ لِأَجْلِ الْقِسْمِ

مخامیرہ مسلم نے راستہ کس از فرزند ان پس در آید انشم و زرخ را کہ کہ بر حلال گردانید و کشادہ و سکنہ حق بجا

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

عشق علیہ و روایت است از او گفت او سر برہ کہ فرمود دنیا بہر خدا علی اللہ علیہ

وَسَأَلُوا لِسْوَةَ مِنَ الْإِنصَارِ لَمُوتِ أَحَدِكُمْ ثَلَاثَةً

دوسرے مسوین اہل تصدیق ہو کر اجماع میں آکر

مَرْءًا لَدَى قَحْطَسَةٍ ۖ وَادْخَلَتْ الْحَيَّةُ فَقَالَتْ امْرَأْتُ مَنْ هُنَّ

فَزِدْنِي سَمْعًا مَسْكُومًا ۝ اَلَا اَنْتَ اَنْتَ الَّذِي تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِ اِنْ شِئْتَ

وَرَدَدِ پِسْ جَبْرَتِہ وَطَلَبِ نَوَابِ وَاوَدِ طَرَفِہ دَاوِدِ بَہُتِہ دَاوِدِ پِسْ اَیْتِہ اَیْتِہ

اوثنان یا رسول اللہ قال اوثنان رواہ مسلم و فی رواہ

یاد و فرزند نام میرزا یحیی خان صاحب فرمود و آنحضرت یاد و میرزا محمد اسماعیل را در راه سلم و در روایت

مما تلاتة ولقرى بلغة الجنة وعنه قال قال رسول الله

در تجاری و مسلم را چنانچه در این میز نسیم که نزد ایشان بود گفت که ایضا باغ نه چند دهم بر دو گفت فرمود مختار

مَلِكُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ اللَّهُ مَا الْعَبْدِي الْمُؤْمِنُ عِنْدِي

صلی علیہ وسلم در حدیث قدسی که میگوید خدایتعالی نیست مرئوسه مسلمان را غرض

فَإِذَا قُبِضْتُ صَفِيَّةٌ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا تَمُرُّ أَحْسَبُهُ إِلَّا

داعی چون نمک و بزمیر الم دوست خالص اور از اہل دنیا چنانچہ فرزند است مہر کد و نظیر و تادار

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ

هفتاد و نهمین بار روایه البخاری دروایت است از ابن عباس رضی گفت فرمود

سُورَةُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ لَهُ قَرْطَانِ مِنْ أَمْتِي

بِغَايْرِ عَذَابِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ بَاقِدٌ أَوْ دَوَّخٌ أَوْ زَاكِيٌّ أَوْ مُنْجِيٌّ

أَدْخَلَهُ اللَّهُ بِهَا الْجَنَّةَ فَقَالَتْ عَائِشَةُ مَنْ كَانَ لَهُ

دو آرد او را خدا ایستاد و در بهشت پس گفت عایشه صد بقره پس یکیک باشد مراد را

فَرَطًا مِنْ أَمْتِكَ قَالَ وَمَنْ كَانَ لَهُ فَرَطٌ يَأْمُقُهُ فَقَالَتْ

یک فرط از است تو پس در هر چه است فرط پس که باشد مراد را یک فرطی تو بیش را و فرط و بر علم شراعی نیز

مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ فَرَطٌ مِنْ أَمْتِكَ قَالَ فَإِنَّا فَرَطُ أُمْتِي لَنْ يُصَابُوا

پس گفت عایشه پس یک باشد مراد را فرط از است تو حال چه باشد فرط من بگفت پس من فرط است من را

مِثْلَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي مُوسَى لَا تَشْفُرِي

بأحد معینه من رواه ترمذی در روایت است از ابی موسی اشعری

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَاتَ وَكَدُّ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله وسلم چون می میرد

الْعَبْدُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْمَلَائِكَةِ قَبَضْتُمْ وَلَدَعْبَدِي

بنده میگویی خدا تعالی بفرشتگان خود که قبض کردید شاعر بنده مرا

فَيَقُولُونَ نَعَمْ فَيَقُولُ قَبَضْتُمْ ثَمَرَةَ فَوَادٍ فَيَقُولُونَ نَعَمْ

پس میگویند بفرشتگان که قبض کردیم پس میگویند باری تعالی قبض کردید میوه دل در این که فرشتگان می گویند

فَيَقُولُ مَاذَا قَالَ عَبْدِي فَيَقُولُونَ حَدِّكَ وَأَسْتَزْجِعُ

پس میگویند حق تعالی چه گفت بنده پس میگویند فرشتگان ما گفت ترا و الله اما ایستاد چون گفت

فَيَقُولُ اللَّهُ أَبْنُو الْعَبْدِي بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَسَمَوُهُ بَيْتٌ

پس میگویند حق تعالی بر آید جلای بنده من خانه بهشت میگوید حق تعالی خانه بنده مرا

الْحَمْدُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي مَرْيَمَ

حمد رواه احمد و ترمذی در روایت است از ابی مریم

أَنَّ رَجُلًا قَالَ لَهُ مَا سَأَلْتَنِي فَيُوجَدُ عَلَيْهِ هَلْ سَمِعْتَ

که مردی گفت مراد را مرد پرسید که مرا و پس اندوختن شد بر او آیا شنیدی

که چون درین جهان
بار و معیت و رحمت
ملکین شد در آن جهان
نیم بهشت و دو جهان
آن خلکو دو دو جهان
بردن و در آن جهان
دی دسر و دو جهان
خاندن و در آن جهان
دست و در آن جهان
انجم و در آن جهان
و جان و در آن جهان
که نیاورد و در آن جهان
و دیگران و در آن جهان
تا شود و در آن جهان
مجبور و در آن جهان
پس و در آن جهان
مخبر و در آن جهان
مکتب و در آن جهان

در دنیا و در آن جهان

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَدَّرَ ثَلَاثَةً مِنْ

گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کسی پیش میبرد که سه روزه

أَلْوَلَدِ لَمْ يَسْلُكُوا الْحَنْتَ كَانُوا لَهُ حِفْصًا حَصِينًا مِنَ النَّارِ

اولاد که نرسیدند حدیث را با سه روزه برای او پناه استوار از آتش دوزخ

فَقَالَ أَبُو ذَرٍّ قَدَّمْتُ اثْنَيْنِ قَالَ وَاثْنَيْنِ قَالَ أَيْ ابْنُ

پس گفت ابو ذر که پیش فرستادم دو کس گفت و دو کس هم پناه بده گفت ابی ابن

كَعْبِ أَبُو الْمُنْذِرِ سَيِّدُ الْقُرَى قَدَّمْتُ وَاحِدًا قَالَ وَوَاحِدًا

کعب که کنیت او ابو منذر است و در شان وحی اقرار واقع شده پیش فرستادم یکی گفت و گفت

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ ثُرَّةِ الْمُرِّي

رواه الترمذی و ابن ماجه و روایت است از ثوره مرزی

أَنَّ رَجُلًا كَانَ يَأْتِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَعَهُ

که یکبار کسی آمد نزد پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم و حال کلبه و دوزخ

إِنَّ لَهُ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَجِبُهُ

پرسید که تو را پیش گفت اهدا پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم آید دوست میداری این پسر

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَحَبُّكَ اللَّهُ كَمَا أُحِبُّ فَقَقَدَّ النَّبِيُّ

پس گفت ای رسول الله دوست دارد و ترا خدا ایضا که من خدا را دوست دارم و او را هم که دوست میدارم پس

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ مَا فَعَلَ ابْنُ قُلَيْبٍ فَقَالُوا

صلی الله علیه وسلم پس گفت آنحضرت که چه شد فرزندان من پس گفتند

يَا رَسُولَ اللَّهِ مَاتَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ای پیغمبر خدا مر آن پسر پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

أَمَّا حَبِيبٌ أَنْ لَا تَأْتِي بَابًا مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ إِلَّا وَجَدَتْهُ

که آید دوست نمایند ای تو که نیاید در هیچ دری از درهای بهشت مگر آنکه بیابی تو را که

يَنْتَظِرُكَ فَقَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَكَ خَاصَّةٌ

انتظار می برد ترا پس گفت مردی که اے پیغامبر خدا مرا در استغین مژده خاص

أَمْ يَكُنَّا قَالِ بَدَلِكُمْ رَوَاهُ أَخَذَ وَعَنْ

ما بهمه است گفت انحضرت بلله بهمه شما رواه احمد و روايت از

عَلَيْهِ سَلَامٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
عَلِمْتُ أَنَّكُمْ تَقْرَأُونَ هَذِهِ الْقُرْآنَ فَتَقْرَأُونَ فِيهِ قَوْلَ اللَّهِ

[illegible]

ان السقط ليراعى به اذا اقبل بويه الشارب

فَقَالَ أَيُّهَا السَّقَطُ الْمُرَاغِمُ رَبِّهِ أَذْخِلْ أَبَوَيْكَ

پس گفت می خوادے سقط مرا غمہ کنسندے چہ دروگاہ خود را در اراودیدے سوزا

بسم الله الرحمن الرحيم

الْمَنَّةَ رَوَاهُ ابْنُ مَاحَةَ

درمیت رواء ابن ماجه

بَابُ زِيَارَةِ الْقُبُورِ

باب در بیان زیارت قبور

فَقَالَ إِنِّي مُرَوِّدُكُمْ إِلَىٰ مَن لَّدُنِّي سَلَامٌ

١٠٠

قَبْرِ أُمِّهِ فَبَكَى وَابْتَكَى مَن حَوْلَهُ فَقَالَ اسْتَاذَنْتُ رَسِيئَةً

چراغ خود پس گریه کرد و گریانید کسی را اگر دعا حضرت به پس فرمود که طلب کن از مردم پروردگار خود را

فِي أَنْ أَسْتَغْفِرَ لَهَا فَلَمْ يُؤْذَنْ لِي فَاسْتَاذَنْتُهُ رَسِيئَةً

در آن طلب آمرزیدن کنم برای او پس از آن دعا خواستم از مردم پروردگار خود را در

أَنْ أَذُورَ قَبْرَهَا فَإِنْ لِي قَزُورُ وَالْقُبُورَ قِيَا تَهَا

آنکه زیارت کنم قبر او و خود را بهر آن دعا خواهم شد مرا پس زیارت کنید قبر او را زیرا که تبرا

تُذَكِّرُ الْمَوْتَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ بُرَيْدَةَ رَضِيَ قَالَ

یاد میدهند موت را رواه مسلم و روایت است از بریده رضی گفت

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْلَمُ إِذَا اخْرَجُوا

بود آن حضرت صلی الله علیه وسلم که عظیم میکرد صحاب را چون بیرون می آمدند

إِلَى الْمَقَابِرِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

به سوی مقبرا این کلمات را که سلام بر شما ای اهل سرزمین از مردمان

وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا نَشَاءُ اللَّهُ بِكُمْ لِلْآخِرُونَ نَسْأَلُ

و مردمان نهنگان و ما اگر خواست است خدا بی شما بشارت دهیم و بپوشانیم بی تعلیم از

اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

خدا برای ما و برای شما عافیت و سلامت از عذاب رواه مسلم و روایت است از

مُحَمَّدِ بْنِ النُّعْمَانِ يَرْفَعُ الْحَدِيثَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

محمد بن نعمان در حالیکه می رساند حدیث را به پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ ذَا قَبْرِ أَبِيهِ أَوْ أَحَدِهَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ

و مسلم گفت آنحضرت سید زیارت کرد و خود را بهر خود را قبر یکی ازین دو را در هر جمعه

غُفِرَ لَهُ وَكُتِبَ بَرًّا رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ مُرْسَلًا

آمرزیده شود و بر او نوشته شود بر و رواه بیهقی در شعب ایمان از روایتی

بَلْهَرَمَتِيهِ يَتَّقِيهِ شَدِيدًا يَقُولُ أَنَا مَا لَكَ أَنَا كُنْزُكَ

بهر رومت گنج دهرن کو پسر میگید آن الیزبان حال من مال توام من گنج توام که زکوة کن بنادای

فُتْرَتًا وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ الْأَيَّاتِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

پس تر خواند آن حضرت این آیت را تا آخر رواه بخاری

وَعَنْ عِدِّي بْنِ عَمْرِو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از عدی بن عمر گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنِ اسْتَعْلَمَ أَوْ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكُنَّا حَاطًا

علیه وسلم هر کس حامل گردانیم او را بر خطابه خود پس می شنیدیم که از چیزها که امانت و کسوف است

فَأَوْقَهُ كَانَ عَلُوهُ لَا يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

پس پس شد چیزی را که بالا می آید و روز قیامت آن قول نمی آید آن کس که بر حق و حقیقت و حق است

وَعَنْ دَرَّافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از دررافع بن خدیج گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْعَامِلُ عَلَى الصَّدَقَةِ بِالْحَقِّ كَالْفَارِزِ

علیه وسلم عمل کننده بر صدقه بطریق حق و عدل همچو کسی است که غنایا کننده است

فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

در راه خدا تا آنکه باز گردد بهو کسی خانه خود رواه ابو داود و الترمذی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ لَمَّا تَوَلَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی هریره گفت ای پیغمبر خدا چون وفات یافت آن حضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ وَاسْتَحْلَفَ أَبُو بَكْرٍ بَعْدَهُ وَكَفَرْنَا مِنْ الْكُفْرِ مِنَ الْعَرَبِ

و سلم و غلبه گرد شد ابو بکر بعد از من و کافر شد با کفار زکوة آنکه کافر شد از عرب

قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ لَا يَنْبَغِي بَكْرُهُ كَيْفَ نَقَاتِلُ النَّاسَ

گفت عمر بن خطاب دشمن را نمی بایست که بکشد چنانکه ما را چگونه مقابله می کنیم رواه ابن

و روایت است از ابی هریره گفت ای پیغمبر خدا چون وفات یافت آن حضرت صلی الله علیه و سلم و غلبه گرد شد ابو بکر بعد از من و کافر شد با کفار زکوة آنکه کافر شد از عرب

وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُمِرْتُ أَنْ

و حال آنکه تحقیق فرمود پیغمبر خدا صلی علیہ وسلم امر کرده شده ام که

أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ثُمَّ قَالَ لَا إِلَهَ

قال ثم مرد مرا تا آنکه بگویند لا اله الا الله پس بیکه بگوید لا اله

إِلَّا اللَّهُ عَصِمَ مِنِّي مَالُهُ وَنَفْسُهُ إِلَّا بِحَقِّهِ وَصَابُهُ عَلَى

الا الله نگاهدار دامن مال خود را و نفس خود را مگر بچی اسلام و حساب او بر

اللَّهُ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ وَاللَّهِ لَا قَاتِلَ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ

خداست پس گفت ابو بکر خدا سوگند بر آنکه علی قال میکنم کسی را که فرق کند میان نماز

وَالزَّكَاةِ فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ وَاللَّهُ لَوْ مَنَعُونِي عَنَّا

و میان زکوة زیرا که زکوة حق واجب در مال است بخدا سوگند اگر منع کند مرا از عا

كَانُوا يُؤَدُّ وَنَهَى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

که بودند که ادا میکردند تا برسد به پیغمبر خدا صلی علیہ وسلم

لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنِّهِمَا قَالَ عُرِفُوا اللَّهُ مَا هُوَ إِلَّا مَرَأَيْتُ

بر آنکه مقدّمی کنم ایشان را بر من حق گفت عمر پس سوگند بخدا بنزد و حال او بیکه که آنکه

أَنَّ اللَّهَ شَرَحَ صَدْرِي بِكَ لِلْقِتَالِ فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ

بر تحقیق که خدا شرف دهنده مراست پس شناسم که همین است حق که قتال کرد ابو بکر

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

متفق علیہ هم از دے است گفت فرمود پیغمبر خدا صلی علیہ

وَسَلَّمَ يَكُونُ كَنَزًا حِدَ كَوْمِ الْيَوْمِ الْقِيَمَةِ شَجَاعًا أَقْرَعَ يَفِرُّ

و سلم بیانشد شجاعتی از شمار روز قیامت از بزرگ که هر سه بر ننداره سے گریزد

مِنْهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يَطْلُبُهُ حَتَّى يُلْقِيَهُ أَصَابِعُهُ رَأَاهُ أَحْمَدُ

از آن را صاحب آن گنج و حال آنکه آن را میجوید و در آن آنکه لغو میگردد اندازا آنکس را خود را

نکته
چنانکه روایت کرده اند
از راه و از آن وقت را
در زمین آن اندازند و غیر
از راه و از آن وقت را
در زمین آن اندازند و غیر

وہی ہے کہ اگر کوئی شخص روزہ رکھتا ہے تو اس کے لئے ایک روزہ رکھنا کافی ہے۔
 ان دوام چون کہ روزہ رکھنا کافی ہے۔
 ان دوام چون کہ روزہ رکھنا کافی ہے۔
 ان دوام چون کہ روزہ رکھنا کافی ہے۔

وَعَنْ عَائِشَةَ نَهَى قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وروايت است از عائشہ رض گفت عائشہ رض شنيديم

وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا خَالَطَتِ الزَّكَاةُ مَا لَا قَطْ إِلَّا أَهْلَكَتُهُ

وسلم راگ میگفت نیا سخت زکوة آنچه مالے را برگز

رَوَاهُ الشَّافِعِيُّ وَابْنُ خَالٍ فِي تَارِيخِهِ وَالحَمِيدِيُّ وَنَرَادَ قَالَ

رواه الشافعي ورواه البخاري ورواه حميد بن محمد بن زياد ورواه حميد بن محمد بن زياد

يَكُونُ قَدْ وَجَبَ عَلَيْكَ صَدَقَةٌ فَلَا تَخْزُجَهَا فِي نِكَاحِكَ الْحَرَامِ

می باشد ای که تحقیق واجب است بر تو زکوة پس بیرون نری زکوة را پس با کسی که حرام

الْحَلَالِ الْحَدِيثُ وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كُنْتُ الْبَسْرَ أَوْضَاعًا

حلال را تا آخر حدیث وروایت است از ام سلمه رض گفت ام سلمه بودم که پرسشیم او وضع

مِنْ ذَهَبٍ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَكْثَرُ هُوَ فَقَالَ مَا بَلَغَ

که زنی از زیور طلا است پس گفت ای رسول خدا این بیش از آن است که پرسشیم او مقدار

أَنْ يُؤَدَّ عَلَى زَكَاةٍ قَرْنَيْنِ فَلَيْسَ بِكَ نَزَاةٍ مَا لَكَ وَأَبُودَ أَوْ

که او داده می شود زکوة آن پس داده شود زکوة آن پس بیت گفت که بر آن حدیث است داده مالک او بود

بَابُ مَنْ لَا تَحِلُّ لَهُ الْمَسْئَلَةُ وَمَنْ تَحِلُّ لَهُ

باب در بیان کسی که حلال نیست او را سوال کردن و گدائی کردن و کسی که حلال است او را

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ نَهَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی هریره رض گفت رسول خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَنْ سَأَلَ النَّاسَ مَوَالِمَ تَكْثُرُ أَفْئَامًا يَسْأَلُ

وسلم کسی که سوال کند از مردم ممالی ایشان بقدر زیادت شدن آن نه بجز بوضع حاجت پس حلال

جَمْرًا فَلَيْسَتْ تَقْدَرُ أَوْ يَسْتَكْثِرُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

انگه را پس گویم که طلبد یا بسیار ببرد بر سوال پس رواه مسلم وروایت است از

الرَّبِيبِينَ الْعَوَامِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

الرَّبِيبُ بْنُ عَوَامٍ كُفْتُ فَرُودَ بِنْتِهَا مِرْخَا صِلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

لَأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ فَيَأْتِيَ بِجُزْمَةٍ حَطْبٍ عَلَى

هَبْلِكُمْ يَجِدُوكِي اذْهَارِ سَنَ فَرُودَا پَسِ يَارِ دُشْتِ بِنْتِ مِرْخَا رَا پَرِشْتِ خُودِ

ظَهَرَ فَيَكُونُ مَا كَفَّ اللَّهُ بِهَا وَجْهَهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ

پَسِ بِنُوشْدِ آنْزَا پَسِ بَا زِدَارِدِ عَنِ قَا سَ بَانِ پَشْتِ بِنْتِ مِرْخَا اُورِ پَشْتِ رَا اَوْرَا اَزِ بِنِ كُ وَ اَلَا

النَّاسَ عَطَوْهُ أَوْ مَنَعُوهُ أَوْ الْخَارِي وَعَنْ ابْنِ عَسْوَمٍ

مَرْدَمِ رَا بِنْدِ مَرْدَمِ اَزْ بَا نَدِشْدِ رَوَا هِ بَخَارِي وَ رَوَا يَتِ اسْتِ اَزِ بِنِ عَمْرٍ رَا

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ

بِرَسْمِكِ اُكْخَفْتِ صِلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُودَ وَ عَالِ اُكْ دُوسَ بَرَسْمِ رُو

وَهُوَ يَدُ الْصَّدَقَةِ وَالتَّعَقُّفِ عَنِ الْمَسْئَلَةِ أَيْدِ الْعُلِيَّا

وَ اَنْ حَضَرْتِ ذِكْرِي كُو مَسْ دَرَا دَا زَا يَتَا دَانِ اَزْ سَرَا لِ عَوَامِ دَسْتِ بَا

خَيْرٌ مِنْ يَدِ السُّفْلَى وَالْيَدِ الْعُلْيَا هِيَ الْمُنْقَذَةُ وَالسُّفْلَى

بِنَبَرِ سَتِ اَزْ دَسْتِ بَا بَانِ وَ تَقْزِ كُو اُكْخَفْتِ كُو دَسْتِ عِلَا دَسْتِ اسْتِ كُو خَرَجِ كُنْشْدِ اسْتِ كُو

هِيَ السَّائِلَةُ مُتَّقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ

سَرَا لِ كُنْشْدِ مُتَّقٍ عَلَيْهِ وَ رَوَا يَتَا اسْتِ اَزِ اَبِي سَعِيدِ حَذَرِي رَا

قَالَ إِنَّ أُنَاسًا مِنَ الْأَنْصَارِ سَأَلُوا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

كُفْتُ كُو بَعْضِ مَرْدَمِ اَزِ اَنْصَارِ سَرَا لِ كُو دَا زِ رَسُو لِ خُدا صِلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَعْطَاهُمْ ثُمَّ سَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ حَتَّى

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پَسِ رَا اُكْخَفْتِ اِيْشِنِ رَا پَشْتِ سَرَا لِ كُو دَنْدِ پَسِ رَوَا دَا يَشِنِ رَا تَا اُكْ

نَفَدَ مَا عِنْدَهُ فَقَالَ مَا يَكُونُ عِنْدِي مِنْ خَيْرٍ لَكُنْ دَسْرُكُ عَنْكُمْ

تَا مِ شَمِ كُو كُو تَزُو اُكْخَفْتِ رُو دِ پَسِ مَزْ دُو پُچُو عِلَا شِ تَرُو مِ اَزْ فَرِ بِنْتِ اَزَالِ بِنِ فَرِ مِ اِيْ هِمِ اَزْ اَزْ رَا شَمَا

ل
درین عبارت اخلاص است
بجمله پادشاهان که بگوید
از خاصیت حق تعالی است
و گفت و گفت دوست بگوید
در خبر از اخلاص است
در کتب حلال و حرام است

وَمَنْ يَسْتَعِثْ يَوْفَهُ اللَّهُ وَمَنْ يَسْتَعِثْ يَوْفَهُ اللَّهُ وَمَنْ

وکیہ باز ایستند از سوال و گناہدار خود را بگناہدار خدا را بگناہی و سبب استغفار و رزق و ایسوا

يَتَصَبَّرْ يُصِرَّهُ اللَّهُ وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً هُوَ خَيْرٌ وَأَوْسَعُ

بکثرت کند و در آید در صبر کردن صبر بخشد او را خدا داد و است بکثرت است و ادنی گزین بهتر است و

مِنَ الصَّبْرِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ قَالَ

از صبر متفق علیہ و روایت است از عمر بن الخطاب ر.ع گفت

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطِيُنِي الْعَطَاءَ

بود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم سید آدم بخشش

فَأَقُولُ أَعْطِهِ أَفْقَرُ إِلَيْهِ مَتَى فَقَالَ خُذْهُ فَمَوَّ لَهُ

پس می گفت کہ مہ آنرا کہ محتاج تر بود بسوگو آن از من پس گفت آنحضرت کہ از او پس ال ساز آن را

وَتَصَدَّقْ بِهِ فَمَا جَاءَكَ مِنْ هَذَا الْمَالِ وَأَنْتَ غَيْرُ مُشْرِفٍ وَلَا

و تصدق کن بآن پس چیزیکہ باید ترا ازین مال و حال آنکہ استغفار بخشد و نہ سوال کند سبب

سَأَيْلُ خُذْهُ وَمَا أَفْلَا تَتَّبِعُهُ نَفْسُكَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ سَمُرَةَ

پس بگیر آنرا و چیزیکہ نہ چسبین است پس وہ گردان آنرا از الفح خود است متفق علیہ و روایت است از

ابْنِ جُنْدَبٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سرور بن جندب ر.ع گفت سمره فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

الْمَسَاكِلُ كَذُوحٍ يَكْدِخُ بِهَا الْوَجُلُ وَحُمَةٌ مَنِ شَاءَ

سوا ہمارا سہا و جراحت ہا است کہ مجروح می گردانند باہم در کد خود را پس کسیکہ خواہد

أَبْقَى عَلَى وَجْهِهِ وَمَنِ شَاءَ تَرَكَهُ إِلَّا أَنْ يَسْأَلَ الْوَجُلُ ذَا سُلْطَانٍ

نگاہدار رہد کہ خود را کسیکہ خواہد ترک کند آنرا مگر آنکہ سوال کند مہم خداوند سلطنت را کہ مر است

أَوْ فِي أَمْرٍ لَا يَجِدُ مِنْهُ بَدْءَ أَدَوَاهُ أَوْ دَوَاهُ وَالتَّوْمِيذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ

یا سوال سے کند کہ کاریکہ نمی یابد از ان چارہ رواہ ابو داؤد و ترمذی و نسائی

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ الْحَنْظَلِيِّ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در روایت است از سهل بن حنظلیه رضه گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَأَلَ وَعِنْدَهُ مَا يُغْنِيهِ

صلی الله علیه وسلم کسی که سوال کند و نزد او چیزی باشد که او را تغنی کند

فَاتِمَّا يَسْتَكْفِرُ مِنَ النَّارِ قَالَ النَّفِيلِيُّ وَهُوَ أَحَدُ رَوَاتِهِ فِي مَوْضِعٍ

فاما ایستگاری از آتش گفت نفیلی و آن یکی از روایان این حدیث است در یک جای دیگر

اُخْرٍ وَمَا الْغِنَى الَّذِي لَا يَنْبَغِي مَعَهُ الْمَسْأَلَةُ قَالَ قَدَرُ

در حدیث غنا که روایت است باو سوال کردن گفت مقدار

مَا يُغْدِيهِ وَيَبْعِثِيهِ وَقَالَ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ أَنْ يَكُونُ

چیز است که آفاق او را بزرگ دارد و بفرستد او را گفت است نفیلی در یک جای دیگر

أَلَهُ شَبْعُ يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ وَيَوْمَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

راویان دیگر که هرگز داند او را روز یا شب رواه ابو داود و روایت است از

حُبَشِيِّ بْنِ جُنَادَةَ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

حبشی بن جناده رضه گفت فرمود پیغمبر خدا صلای الله علیه

وَسَلَّمَ إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لَا تَحِلُّ لِغَنَى وَلَا لِذِي مِرَّةٍ سَوِيَّةٍ

و سلم بدو کسی که سوال کردن حلال نیست بر تو اگر ثروت یا فقر او متساوی است

إِلَّا لِذِي فَقْرٍ مُدْقَعٍ أَوْ غَرَمٍ مُقْطَعٍ وَمَنْ سَأَلَ النَّاسَ

اما کسی که فقر او شدید است یا غریب است حلال است سوال کردن او را

لِيُتْرِكَ بِهِ مَالَهُ كَانَ مُوشَا فِي دَجِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَرَضَايَا كُلَّهُ

در قیامت او را مال او بماند و او را در دجی او در روز قیامت و راضی باشد به همه

مِنْ جَمَلِهِمْ مَنْ شَاءَ فَلْيُقِلَّ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكَثِّرْ

از او و از خود هر چه خواهد کرد کم کند و هر چه خواهد کرد زیاد کند

در حدیث

۱۲

در حدیث فتح را در حدیث غنا
در حدیث غنا در حدیث غنا
در حدیث غنا در حدیث غنا

در حدیث غنا در حدیث غنا

دَوَاهُ التَّمِيزِيُّ وَعَنْ ابْنِ الْفَرَّاسِيِّ أَنَّ الْفَرَّاسِيَّ قَالَ

رواہ الترمذی دروایت است از ابن الفراسی کہ منسوب است بنفیس بن عزم گفت

قُلْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْأَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ

ابن فراس زیدش گفت گفت مرغیہ خدا صلے اللہ علیہ وسلم آیا سوال کنم من اے پیغمبر

اللَّهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا وَإِنْ كُنْتَ

خدا از مردم چیزے پس من مرغیہ خدا صلے اللہ علیہ وسلم سوال کن و اگر سچی و

لَا بُدَّ فَسَأَلَ الصَّالِحِينَ رَأَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ

کر البتہ سچا ہی پرس ال کن صالحان را از جبت کرم ایشان رواہ ابو داؤد و النسائی دروایت است از

عَلِيٍّ رَأَاهُ سَمِعَ يَوْمَ عَرَفَةَ رَجُلًا يَسْأَلُ النَّاسَ

علی کرم اللہ وجہہ کہ دے شنید روز عرفہ مردے را کہ سوال میکند مردان را

فَقَالَ إِنِّي هَذَا الْيَوْمَ فِي هَذَا الْمَكَاتِ تَسْأَلُ مِنِّي

پس فرمود ایہ دین روز کہ عرفہ است در دین مکان کہ عرفات است سوال میکنی از

غَيْرِ اللَّهِ فَخَفَقَهُ يَالِدِ شَرٍّ رَوَاهُ الزُّهْرِيُّ وَعَنْ عُمَرَ بْنِ

فسر خدا پرس علی کرم اللہ وجہہ از مرد را بدہ رواہ الزہرئ دروایت است از عمر رض

قَالَ تَعْلَمَنَّ أَيُّهَا النَّاسُ أَنَّ الظَّمْعَ فَقْرٌ وَأَنَّ الْإِيَّاسَ غِنَى

گفت عمر رض بدانید اے مردم کہ امید دین ازال مردم سبب است و ناہید بودن تو از کجی و بے نیانہی

وَأَنَّ الْمَوْرَأَ إِذَا يَدَّسَ عَنْ شَيْءٍ اسْتَعْنَى عَنْهُ رَوَاهُ سُرَّزْبَنٌ

بدہر سببکہ مرد و فکی نہ امید شود از چیزے بے نیاز شود و از ان رواہ سربزن

وَعَنْ ثَوْبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دروایت است از ثوبان سلاہ کہ حضرت گفت کہ فرمود پیغمبر خدا صلے اللہ علیہ وسلم

مَنْ يَكْفُلُ لِي أَنْ لَا يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئًا فَاتَّكَفَلْ لَهُ

کسبت کہ منم شود مرا کہ سوال نکند از مردم چیزے پس منم خود مرا و را

بِالْحُجَّةِ فَقَالَ ثَوْبَانُ إِنَّا فَكَّانَ لَا يَكُنْ لِحَدِّ شَيْءٍ سَرَوَاتُ

بہشت پس گفت تو بان من فدا من میوم پس بود تو بان کہ سوال غیکودہ سچ کیے را چیزے رواہ

أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ دَعَانِي

ابوداؤد و النائی و روایت است از ابی ذر رضا گفت ابوذر رضا خواند مرا

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَشْرُطُ عَلَيْهِ أَنْ

انحضرت علیہ السلام و حال آنکہ دے طلب ضرور سیکند برمن کہ

لَا تَسْأَلِ النَّاسَ شَيْئًا قُلْتُ نَعَمْ قَالَ وَلَا سَوْطَكَ إِنَّ

سوال نمبی تو از مردم چیزے لغت ازے شرط کردم و لغت انحضرت و نه طلبی از کسی تا نیانہ خود را کہ بقیہ

سَقَطَ مِنْكَ حَتَّى تَنْزِلَ إِلَيْهِ فَتَأْخُذَهُ رِوَاهُ أَحْمَدُ بِأَب

اردت و کمال و قدال دارد پس بگوئے باز یه پس میری اراد امانه باب

۱۰

شب و روز پنهان و آشکارا پس ایشان را مزد ایشان ست نزدیک پروردگار ایشان

وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۚ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ

و نیت ترس ایشان دهن ایشان اندر کین شدند باید که گمان نکنند آنانکه

یجئول یما انهم الله من فضله هو خیر الهم
بجمل سیکتہ! کچھ عطا کر دے است ایٹا ترا خدا اذ فضل خود این بجل بہتر است برائے خویش

بَلْ مَوَشَّىٰ لَهُمْ سِيْطَوْنٌ مَّا جِئُوا بِهِ

فَقَالَ قَتْلُكَ أَجْرٌ عَظِيمٌ

روز قیامت بمو آن سندگان مرا

بِالْمَنِّ وَالْكَذِبِ يُنْفِقُ مَا لَهُ رِثَاءَ النَّاسِ

بہمت نہادوں و کاذبوں کو دن بھر کیسے خرچہ کیلئے مال خود را براے نمودن مردمان

وَلَا يُؤْمِنُ بِسَاءِ اللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ مِثْلَهُ كَمَثَلِ

و ایمان نہ دارد بخدا و روز قیامت پس صفت او مانند

صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَاصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا

صفت سگھماں است کہ بچو باشت از گویا کی پس سید بچو بارانے عظیم ہو گلاشت اور سخت دھوا اند

لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي

قوائمی نہ دارد جدا ہل و نہ ہوجینے سے ادا پنہ عمل کردند و خدا را ہ بھی نہا پد

الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ هُ عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

گروہ کافران را و روایت است از ابی ہریرہ رحمہ گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ أَحَدٍ

انحضرت صلی اللہ علیہ وسلم اگرے بود مرا مانند گروہ احد

ذَهَبًا لَسَرَّيْنِ أَنْ لَا يَمُرَّ عَلَيَّ ثَلَاثُ لَيَالٍ وَعِنْدِي

طلا ہر آئینہ شاہد میکرد ماضی مرا ایک گزرد بر من سہ شب و حال آنکہ نزد من

مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا شَيْئًا أُرْمِيْدُهُ لِذَيْنِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

چیزے از ان باقیمت گزیرے کہ او کا نام از براے دادم رواہ بخاری

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روم اندے روایت گفت فرمود پینہ مسیر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلَّا أَوْ مَلَكَانِ يَنْزِلَانِ

بہمت ہر روزے کہ صبح کیلئے بندگان دروے گر آنکہ فرودی آئند دو فرشتہ از آسمان

فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلْفًا وَيَقُولُ

پس یکدیگر کے ازین دو فرشتہ خداوند ابدہ اتفاق کہنندہ ہر چیزے کی سے دے و دیتوید فرشتہ

الْأَخِرُ اللَّهُمَّ ارْزُقْهُم مِّنْكَ تَلَفًا مُّتَّفِقًا عَلَيْهِ وَعَنْ

دیگر نه از راه به خلیل را ملاکی مال که نگاه سید متفق است بخدی و سلم و روایت است از

أَسْمَاءُ رَضِيَ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

اسماء راضی است از او گفت اسامه فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ أَنْفِقْ وَلَا تُخْجِبْ فَيُخْجِبَ اللَّهُ عَنْكَ وَلَا تُؤْعِي

و سلم انفاق کن و نه مخفی کن که چندان مخفی کنی خدا از تو نگاه دارد مال را

فَيُؤْعِي اللَّهُ عَنْكَ إِنْ كُنِيَ مَا اسْتَطَعْتَ مُتَّفِقًا عَلَيْهِ

پس نگاه دارد خدا بر تو چه آنچه می توانی اگر چه اندک باشد متفق علیه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی هریره راضی است از او گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْفِقْ يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ

علیه و سلم فرمود خدا بایق کن ای پسر آدم تا اتفاق کنی

عَلَيْكَ مُتَّفِقًا عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ قَالَ

بر تو متفق علیه و روایت است از ابی امامه راضی است از او گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا ابْنَ آدَمَ أَنْ تَبْدُلَ

پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم گفت خدا در حدیث قدسی از فرزند آدم بخاک را

الْفَضْلَ خَيْرًا لَّكَ وَأَنْ تُمْسِكَ شَرًّا لَّكَ وَلَا تُلَامُ

از او در حاجت بهتر است مرز او نگاه داشتن از آنرا و بخیل کردن بدتر است مرز او بگوید یعنی شوی تو

عَلَى صَفَائٍ وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

بر نگاه داشتن کفایت و آغاز کن در بخل به او که کفایت به او خود رواه مسلم و روایت است از

جَابِرٍ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

جابر راضی است از او گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

اتَّقُوا الظُّلُمَ فَإِنَّ الظُّلُمَ ظَلَمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاتَّقُوا

بمهر کنیز را زیر اظلم سبب ظلمات متعدد است روز قیامت دیر بیز کنید

الشَّمْعَ فَإِنَّ الشَّمْعَ أَمْلَكُ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَمَلُهُمْ

نخل دعو را زیرا که نخل نیست گرداننده است کسی را که پیش از شما بودند بر کجاست ایشان را

عَلَى أَنْ سَفَكُوا إِدْمَاءَهُمْ وَاسْتَحْلَوْا حِمَارَهُمْ

بر آنکه ریختند خون یکدیگر را و حلال گردانیدند خیر بار را که حرام گردانیده است خدا

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَجُلٌ

رواه مسلم در روایت است از ابی هریره رفته گفت ابی هریره گفت مردی

يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الصَّدَقَةِ أَكْظَمُ أَجْرًا قَالَ أَنْ

ای پیغمبر خدا کدام صدقه بزرگتر است از روای او و او ای فرمود که بزرگترین صدقه آنست

تَصَدَّقَ وَأَنْتَ تَصِيحُ تَصِيحُ تَخْشَى الْفَقْرَ وَتَأْمُلُ الْغِنَى

تصدق کنی و حال آنکه تو تذکرستی و بخیلی در حالیکه ترسی در ویشی را و امید میداری تو فقر را

وَلَا تَهْمِلُ حَتَّى إِذَا بَلَغْتَ الْحُلُوفَ قُلْتَ لِفُلَانٍ

و توقف مکن تا آنکه برسد روم و در گوی فلانی را

كَذَاوِ لِفُلَانٍ كَذَا وَقَدْ كَانَ لِفُلَانٍ مُتَفَقٌّ عَلَيْهِ

چنین فلان را چنین و حال آنکه هست مر فلان را متفق علیه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از ابی هریره رفته گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّحْيُ قَرِيبٌ مِّنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْجَنَّةِ

علیه و سلم نهی نزدیک است از جانب رحمت و در حق نزدیک است از رحمت که در آید آنرا

قَرِيبٌ مِّنَ النَّاسِ بَعِيدٌ مِّنَ النَّارِ وَ الْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِّنَ اللَّهِ

نزدیک است از دلهای مردم محبت بیدار است از دوزخ و بخیل بیدار است از رحمت حق

بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ

بعید است از بهشت بعید است از جمیع کسان قریب است از دوزخ

وَلِجَاهِلٍ يُسَفِّحُ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ عَابِدٍ يَجْثِلُ رَوَاهُ

رجحان جاهل سخی دوست داشته شده تراست از عابد بحیل رواه

الترمذی وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

الترمذی در روایت است از ابی سعید رضی گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَنْ يَتَصَدَّقَ الْمُرُءُ فِي حَيَاتِهِ بِدِرْهَمٍ

صلی اللہ علیہ وسلم ہر گزینہ تصدق کردن مردیک و دہم را در زندگانی خود

خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ مِائَةً عِنْدَ مَوْتِهِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

بہتر است مراد را از تصدق کردن و سہ صد دہم نزد مردن و گدواہ ابو داؤد

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

در روایت ادابی در روایت گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ مَثَلُ الَّذِي يَتَصَدَّقُ عِنْدَ مَوْتِهِ أَوْ يَتَّقُ كَالَّذِي

و سلم حال کیمہ تصدق کند نزد مردن خود یا ازاد میکند بنده را مانند حال کسی کہ

يُهْدِي إِذَا اشْتَبَعَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالنَّسَائِيُّ وَالْإِسْرَافِيُّ وَ

بہدہ میفرستد طعام را بعد از آن کہ اشتباہ رواہ احمد و النسائی و الاسرافی و

الترمذی وَصَحَّحَهُ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ

الترمذی و صحیح کرد بصحت آن و از ابی سعید روایت است گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَصَلَتَانِ لَا يَجْمَعَانِ فِي

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم دو خصلت جمع نشوند در

مُؤْمِنٍ الْبُخْلُ وَسُوءُ الْخُلُقِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

ایک مسلمان بخل و بد خلقی رواہ الترمذی در روایت است از

إِنِّي بَكْرِي الصِّدِّيقِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن بکر الصدیق رضی اللہ عنہ فرمود پناہ میرا خدا سے اللہ علیہ وسلم

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ خَبٌ وَلَا بَخِيلٌ وَلَا مَتَانٌ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

درمئی آید بہشت را این کس اول مرد فریبندہ دوم بخیل سوم مرومت نبتندہ بعد از عطار و ترمذی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ورایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ فرمود پناہ میرا خدا سے اللہ علیہ وسلم

وَسَلَّمَ شَرُّ مَا فِي الرَّجُلِ شَيْخٌ مَا لَعَنَ وَجَبْنِ خَالِعٌ دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

و سلم بدترین چہتہا کہ در مرد است بیکے بخل جبرج قبیح کندہ و دم بدلی و کسندگی کوی بکے کلان را

وَعَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَيْنَا رَجُلٌ بِفِلَاةٍ

ورایت است از انحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود انحضرت فتنگی مرد سے حاضر بود

مِنَ الْأَرْضِ قَسِيمٌ صَوْتَانِي سَحَابَةٍ اسْقَى حَذِيقَةً فَلَا يَنْ

بر بیادنے از زمین پس بنیادمان سے دوا بر سے کہ میگوید آب وہ بہستان سلطان را

قَسْتَحْيَ ذَلِكَ السَّحَابُ فَأَفْرَغَ مَاءَهُ فِي حَوْثٍ فَادَّ اشْرَجَتْ

پس کیونکہ آن ابریں بخت آن آب فوراً در زمین سنگستان پس ناگاہ آب را بے

مِنْ تِلْكَ الشَّيْءِ رَاجٍ قَدْ اسْتَوْعَبَتْ ذَلِكَ الْمَاءُ كُلَّهُ فَتَتَبَعَ

از ان آب را بہا بہ تحقیق فراز گرفتہ است آن آب را بہا پس ہر روی کرد آہرزو

الْمَاءَ فَادَّ ارْجُلُ قَائِمٍ فِي حَذِيقَتِهِ يُحَوِّلُ الْمَاءَ بِسَحَابَتِهِ

آب را پس ناگاہ مرد ساہستہ است در حدائق خود سگیدہ اند آب را بہیل ۳ نہیں

فَقَالَ لَهُ يَا عَبْدَ اللَّهِ مَا اسْمُكَ قَالَ فُلَانٌ الْإِسْمُ الَّذِي

پس گفت مرا این مرد را سے بندہ خدا چیت نام تو گفت نام من سلطان است آن نام سے کہ

سَمِعَ فِي السَّحَابَةِ فَقَالَ لَهُ يَا عَبْدَ اللَّهِ لِعَرَسْنَا لِي

شنیدہ بود در ابر پس گفت صاحب باغ مرا فرمود ۱۱ سے بندہ خدا برا سے چسے ہر کسی مرا

عَنِ اسْمِي فَقَالَ اِنِّي سَمِعْتُ صَوْتًا فِي السَّحَابِ الَّذِي بِهِ

از نام من پس گفت آنرو من شنیدم و نام او از سحاب را در ابر

هَذَا مَا عَزَمْتُ وَيَقُولُ اسْمِي حَيْدِيقَةُ فَلَاكِنْ لَا سَمِيكَ فَمَا تَصْنَعُ

این آید است میگفت آن آواز یعنی کسی که آواز میکرد آنچه حدیقه فلانرا میگفت من ترا پس چه کار میکنی

فِيهَا قَالَ أَمَّا إِذَا أَقُلْتُ هَذَا فَأَتَانِي أَنْظُرُ إِلَى مَا يَخْرُجُ مِنْهَا

در حدیقه و گفت من خواسته بودم که اهل کرم بکن چون گفتی این کلام پس پیش من نگاه میکنم بر چیزی که بیرون می آید

فَأَتَصَدَّقُ بِثَلَاثِهِ وَأَكُلُ أَنَا وَعِيَالِي ثَلَاثًا وَآدُرُّ فِيهَا ثَلَاثَةَ

پس صدق میکنم بیک آن و خود من و عیال من از ثلث آن و باز میکردم در حدیقه خود ثلث آن

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رواه مسلم و از ابی هریره است که او شنید آنحضرت صلی الله علیه و سلم

يَقُولُ إِنَّ ثَلَاثَةً مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَبْرَصَ وَأَقْرَعَ وَأَعْمَى

که میگفت بگوید که کسی بودند از قوم بنی اسرائیل سیکه ابرص دوم اقرع سوم کور

فَأَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَسْتَلِيَهُمْ فَرَفَعَتْ إِلَيْهِمْ مَلَكَ فَأَتَى الْأَبْرَصَ

پس خواست خدا اینها را که استیلا کند ایشان را پس فرستاد خدا بر سه ایشان فرشته را پس آمد آن فرشته نزد

فَقَالَ أَيُّ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ لَوْ كُنْتُ حَسَنًا وَجِلْدًا حَسَنًا

پس گفت فرشته کدام چیز دوست داشتی شده تراست بگوئی تو گفت رنگ نیک و پوست نیک

وَيَذْهَبُ عَنِّي الَّذِي قَدْ قَذَرَنِي النَّاسُ قَالَ فَسَمِعَهُ

و اینک برود از من آنچه جمیع قبیله و گروه میدادند و مردم گفت آنحضرت پس صح که فرشته او را

فَذْهَبَ عَنْهُ قَذَرُهُ فَأَعْطِيَ لَوْحًا حَسَنًا وَجِلْدًا حَسَنًا قَالَ

پس رفت از او قذر و پلیدی و چه پندارده شد او را رنگ نیک و پوست نیک گفت فرشته

فَأَيُّ الْمَالِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ الْإِبِلُ أَوْ قَالَ الْبَقَرُ شَكَ

پس کدام مال محبوب تر است بگوئی تو گفت شتر یا گاو گفت بقر بجای ابل محک کرده است

اِسْحٰقُ اِلَّا اَنْ اَلْبَرَمَ اَوْ اَلْاَقْرَعَ قَالَ اَحَدُهُمَا اِلَّا بِلِّ

اسحق مگر این که ابرم یا اقرع گفت یکے ازان دوشتر

وَقَالَ الْاٰخَرُ الْبَقْرُ قَالَ فَاُعْطِيَ نَاقَةً عَشْرًا فَقَالَ بَارَكَ

گفت دیگر کا و گفت پس دوا دہ شتر سے حامل دواہ پس گفت فرشتہ برکت دلاو

اَللّٰهُ لَكَ فِيْهَا قَالَ فَاَتَى الْاَقْرَعَ فَقَالَ اَيُّ شَيْءٍ اَحَبُّ اِلَيْكَ

خدا سے مرزا درین ناکہ گفت پس آمد نزد اقرع پس گفت فرشتہ کدام چیز محبوب تر است بر تو

قَالَ شَعْرٌ حَسَنٌ وَيَذْهَبُ عَنِّيْ هٰذَا الَّذِيْ تَدْفِنُهُ فِي النَّاسِ

گفت مے نیک و ایک برو و از من آنچه کہ تحقیق کردہ پیدا شستہ اند مرا مروان

قَالَ فَسَمِعَهُ فَذَهَبَ عَنْهُ قَالَ وَاُعْطِيَ شَعْرًا حَسَنًا قَالَ فَاَتَى

گفت پس سچ کرد پس رفت ازو سے گفت دوا دہ شتر مے نیک گفت فرشتہ پس کدام

اَلْمَالُ اَحَبُّ اِلَيْكَ قَالَ الْبَقْرُ فَاُعْطِيَ بَقْرَةً حَامِلًا قَالَ

مال محبوب تر است بر تو گفت بقر پس دوا دہ اور کا دے باردار و حاملہ گفت فرشتہ

بَارَكَ اَللّٰهُ لَكَ فِيْهَا فَاَتَى الْاَعْمَى فَقَالَ اَيُّ شَيْءٍ اَحَبُّ اِلَيْكَ

برکت دلاو خدا مرزا در آن گاوان پس آمد فرشتہ تو کو پس گفت کدام چیز محبوب تر است بر تو سے تو

فَقَالَ اَنْ يُّرَدَّ اِلَيَّْ بَصَرِيْ فَاَبْصُرُ بِهِ النَّاسَ قَالَ

پس گفت کو را یکہ بازگرداند خدا بختا بر تو سے بن بینائی من پس بر بینم بر تو سے مروان را گفت

فَسَمِعَهُ فَرَدَّ اَللّٰهُ اِلَيْهِ بَصَرَهُ قَالَ فَاَتَى الْمَالُ اَحَبُّ اِلَيْكَ

پس سچ کرد فرشتہ اور او باز گردانید خدا بر تو سے و بینائی اورا گفت فرشتہ پس کدام مال محبوب تر است

قَالَ الْفَنَمُ فَاُعْطِيَ شَاةً وَالِدًا فَاتَّبَعَ هٰذَا اِنْ وَدَّ هٰذَا

گفت کو کو پسندان محبوب تر است پس دوا دہ گوسپند زائندہ پس اتباع کرد ندان و دو دو لیکر این لیکہ مے

فَكَانَ لِهٰذَا اَوَادٌ مِّنَ الْاِبِلِ وَلِهٰذَا اَوَادٌ مِّنَ الْبَقَرِ وَلِهٰذَا

پس گفت حامل بر این را دوا دی از دوشتر و مر این را دوا دی از گاوان و مر این را

وَأَيُّ مِنَ الْغَنَمِ قَالَ شُمَّ إِنَّهُ أَتَى الْآبْرَصَ فِي صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ

وادی از گوشت سفیدان گفت آنحضرت پستری که آن فرشته آغایر مردار و دهان صورت و هیئت

فَقَالَ إِنِّي رَجُلٌ مُسَكِّنٌ قَدْ انْقَطَعَتْ بِي الْحَبَالُ فِي سَفَرِي

پرس گفت من پستری مسکنم تحقیق گشته است بمن اسباب طلب رزق در سفر

فَلَا بَلَاعَ لِي الْيَوْمَ إِلَّا بِاللَّهِ ثَوْبُكَ أَسْأَلُكَ يَا لَدِي

پس بیت کفایت رسیدن مرا امروز مگر بخدا افضل خدا پستری سوال میکنم ترا بخدا که

أَعْطَاكَ اللّٰهُنَّ الْحَسَنَ وَالْجِلْدَ الْحَسَنَ وَالْمَالَ بَعِيرًا أَتَبْلُغُ

داده است ترا رنگ ملک و پوست نیک و داده است ترا مال شترے را که ببرسم

بِهِ فِي سَفَرِي فَقَالَ الْحَقُّوْكَ كَثِيرًا فَقَالَ إِنَّهُ كَلَّيْ أَعْرِفُكَ

آن در سفر خود پس گفت حقها بسیار است پس گفت فرشته بدستیکه گردن من ترا می شناسم

أَلَمْ تَكُنْ أَبْرَصَ يَغْذِرُكَ النَّاسُ فَقِيرًا فَأَعْطَاكَ اللَّهُ

ای بخود ترا برص که پدید کرده داشتند ترا مردم و غنچه مال بخند داشتند پس داد ترا خدا تاعالی

فَقَالَ إِنَّمَا وَرِثْتُ هَذَا الْمَالَ كَابِرًا عَنْ كَابِرٍ فَقَالَ إِنْ كُنْتَ

پس گفت داده شده ام این مال را کز میراث از ابا و اجداد من سید پس گفت فرشته اگر باشی تو

كَادِبًا فَصَيِّرْكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ قَالَ وَآتَى الْأَقْرَعَ فِي صُورَتِهِ

در وضع گوشت بگردانده و خدایتا بپوستی حالی که بودی تو گفت و آمد آن فرشته اقرب را در پستری و گوشت سفید

فَقَالَ لَهُ مِثْلَ مَا قَالَ لِهَذَا أَمْرٌ عَلَيْهِ مِثْلُ مَا دَعَاكَ هَذَا

پس گفت مرا آفراننده آنچه گفت بدو مرا برص را و رد کرد ترا قریع بمن فرشته آفراننده آنچه رد کردو بمن

فَقَالَ إِنْ كُنْتَ كَادِبًا فَصَيِّرْكَ اللَّهُ إِلَى مَا كُنْتَ قَالَ

پس گفت فرشته اگر باشی تو در وضع گوشت بگردانده و خدایتا بپوستی حالی که بودی تو گفت و آمد

وَأَتَى الْأَعْمَى فِي صُورَتِهِ وَهَيْئَتِهِ فَقَالَ رَجُلٌ مُسَكِّنٌ

و آمد آن فرشته نزد اعمی در صورتی که گفت و آمد بود پس گفت من مرد مسکنم

وَابْنُ سَبِيلٍ قَدْ انْقَطَعَتْ بِي الْبَعَالُ فِي سَفَرِي فَلَا بَلَاعَ

و مسافر تحقیق گشته است بمن اسباب طلب رزق و در سفر من نیست کفایت در رسیدن

بِي الْيَوْمِ إِلَّا بِاللَّهِ شَوْبُكَ أَسْأَلُكَ بِمَا لَدِي سَرَدٌ عَلَيْكَ

مرا امروز مگر توفیق خدا پسر تو سوال میکنم ترا بن خدا ای که داده است ترا

بَصَرَكَ شَاءَ أَتَبْلُغُ بِهِ فِي سَفَرِي فَقَالَ قَدْ كُنْتُ

بینای تو سوال میکنم که رسیدگی کنم بان در حصول سفر من گفت آن اعمی تحقیق کردم

أَعْمَى فَرَدَّ اللَّهُ أَيْ بَصَرِي فَعُدُّ مَا شِئْتَ وَدَعْ مَا شِئْتَ

کور پس باز گردانید خدا ایمان بر من پس بصر من را بجزای از کور پندار و بگذر از هر چه خواهی

فَوَاللَّهِ لَا أَجْهَدُكَ الْيَوْمَ لِيَشَى أَخَذَتْهُ وَهُوَ فَقَالَ أَمْسِكْ

پس بخدا سوگند که من نمی توانم در مشقت منی اندازم ترا امروز بجزای که گیرم و از آن باز ای خدا هرگز نترس

مَالِكَ فَإِنَّمَا أَتَيْتُكَ فَقَدْ رَضِيَ عَنْكَ وَسَخِطَ عَلَى

مال خود را پس جای من نیست که بتلاش از ناایش زده شده اید پس من تحقیق نشخود شد و دگر راز تو در من گرفت

صَاحِبِكَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أُمِّ جَعْفَرٍ قَالَتْ

دو یار تو متفق علیه است و روایت است از ام جعفر از ام جعفر از ام جعفر گفت

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الْمُسْكِينَ لَيَقِفُ عَلَى بَابِي حَتَّى

گفتم ای رسول خدا پدر مسکین بر آئینه می ایستد بر در من تا آنکه

أَسْتَحْيِي فَلَا أَحَدٌ فِي بَيْتِي مَا أَذْفَعُ فِي يَدِي فَقَالَ

شرم میدارم پس بی ایم در خانه خود چیزی که به من در دست دے پس فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ قُمِي فِي يَدِي وَ لَوْ

پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم نه در دست دے

ظُلْفًا مَحْرَقًا وَ أَوْ أَبُودَاوُدَ وَعَنْ مَوْلَى لِعُثْمَانَ

سم سوخته باشد زوایه ابو داود و روایت است از مولای عمر عثمان را بود

قَالَ أَهْدِي لِي مَسَلَةً بَضْعَةً مِّنْ لَّحْمٍ وَكَانَ النَّبِيُّ

گفت پریدہ فرستادہ شدہ مرام سلسلہ را پارہ از گوشت و بود مخفیت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّهُ اللَّحْمُ فَقَالَتْ لِّلْخَادِمَةِ ضَعِي

صلی اللہ علیہ وسلم کہ خوش می آید اور گوشت پس گفت ام سلمہ ز خادمہ را بآن گوشت

فِي الْبَيْتِ لَعَلَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْكُلُهُ فَوَضَعَتْهُ

در خانہ شاید کہ مخفیت مکنی اللہ علیہ وسلم مجز و آنرا پس نهاد خادمہ را

فِي كُوَّةِ الْبَيْتِ فَجَاءَ سَائِلٌ فَتَامَ عَلَى الْبَابِ فَقَالَ

در طاق خانہ پس آمد سائل کنندہ پس استاور بر در پس گفت

تَصَدَّقُوا بِأَرْكَ اللَّهِ فِيكُمْ فَقَالُوا بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ

تصدق کنید برکت خدا حق تعالی در شما پس گفتند اہل خانہ مرا بیل را کہ برکت کند خدا در تو

فَذَهَبَ السَّائِلُ فَدَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ

پس رفت سائل پس درآمد پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم یعنی در خانہ پس فرمود گوشت

يَا أُمَّ سَلَمَةَ هَلْ عِنْدَكُم شَيْءٌ أَطْعَمُهُ فَقَالَتْ نَعَمْ قَالَتْ

ایہ ام سلمہ آیا ہست نزد شما چیزی کہ بخورم پس گفت آری بہت پس گفت

لِّلْخَادِمَةِ إِذْ هِيَ فَأَتَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مرا خادمہ را کہ برو پس بیار نزد پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

بِذَلِكَ اللَّحْمِ فَذَهَبَتْ فَلَمْ تَجِدْهُ فِي الْكُوَّةِ إِلَّا قِطْعَةً

آن گوشت را پس رفت خادمہ پس نیافت آن گوشت را در طاق مگر سبک پارہ را

مَرُوءَةٍ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنَّ ذَلِكَ اللَّحْمَ

پس گفت آنحضرت مکنی اللہ علیہ وسلم پس بدید کہ آن گوشت

عَادَمَرُوءَةً لِّمَا لَمْ تُعْطَوْهُ السَّائِلُ دَوَامُ الْيَسْقِي فِي لَيْلِ الْبُيُوتَةِ

گشت سبک سفید از جهت ندادش سائل را رواہ یسقی در دلائل النبوة

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ورویست است از ابن عباس رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشِرِّ النَّاسِ مَنْزِلًا يُكَلِّمُ قَالَ الَّذِي يُسَالُّ

ایا خبر ندارم شما را بدترین مردم از روی مرتبه گفتند آری خبر فرمود و گفتن کسی که سوال کرد

بِاللَّهِ وَلَا يُعْطِي بِهِمْ دَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي حُرَيْرَةَ عَنْ أَنَسٍ

بِاللَّهِ خداوند بدین نام خدا رواه احمد و روایت است از ابی هریرہ و انس

الْبَيْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ عَلَى بِلَالٍ وَعِنْدَهُ صَبْرَةٌ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم در آمد بر بلال و نزد او صبر بود

وَمِنْ ثَمَرِهِ فَقَالَ مَا هَذَا يَا بِلَالُ قَالَ ثِيْبِي إِذْ خَرْتُهُ يَغْدِرُ

از ثمر آنچیز پس گفت آنحضرت چیست این خا اے بلال گفت این چیز است که بغیر کرد و در آمد

فَقَالَ أَمَا تَخْشَى أَنْ تَرَى لَهُ غَدًا بُخَارًا فِي نَارِ جَهَنَّمَ يَوْمَ

فرمود ای نبی ترسی که ببینی مرا این ترس را فردا دود در آتش دوزخ روز

الْقِيَامَةِ أَنْفِقَ بِلَالٌ وَلَا تَقْشَ مِنْ ذِي الْعَرْشِ أَقْلًا لَا

قیامت تو خرج کن اے بلال و ترس از خداوند عرش کم کردن را

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وہم از وی روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

السَّعَاءُ شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ مَنْ كَانَ سَعِيًّا أَخَذَ بَغْصِنٍ مِنْهَا

جود آمدی درختی است در بهشت پس کسی که سعادتمند است می خورد از بغانی از آن

فَلَمْ يَبْرُكْهُ الْفُصْنُ حَتَّى يَدْخُلَهُ الْجَنَّةُ وَالشَّجَرُ كَبْشَرَةٍ فِي

پس نمی بشارد او را آن شاخ تا آنکسی در آمد او را در بهشت و درخت درخت

التَّارِقِ مَنْ كَانَ سَعِيًّا أَخَذَ بَغْصِنٍ مِنْهَا فَلَمْ يَبْرُكْهُ الْفُصْنُ

دوزخ پس هر که سعادتمند است گرفت از شاخ آنرا پس نمی بشارد او را آن شاخ

أَحَدُكُمْ فَلَوْهُ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ الْجَبَلِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ

کیکے از شما کہ اس پر خورائے انکم می باشد آن صدقہ باشد کہ متفق علیہ وہم از ولایت

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلے اللہ علیہ وسلم کہ کم نکرود بیج صدقہ چیزے را

مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا وَمَا تَوَاضَعُ أَحَدٌ

از مال و دنیاوت نکرود ایند خدا بتواضع بیج بندہ را بسبب عفو کردن و کم کر رفت و در دنیا و فرقی نکرود بیج کی

الْأَسْرَفَةَ اللَّهُ دَوَاءُ مُسْلِمٍ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

مگر آنکد بلند کرد اند قدر را و خدا بتواضع رواہ مسلم گفت فرمود پینجا مسبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَنْفَقَ ذَوْجَيْنِ مِنْ شَيْءٍ مِنَ الْأَشْيَاءِ

صلے اللہ علیہ وسلم کسیک اتفاق کند دو چیز را از چیزها

فِي سَبِيلِ اللَّهِ دُعِيَ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَلِلْجَنَّةِ أَبْوَابٌ قَدْ كَانَ

در راه خدا خوانده میشود از آنکس از نور ہای بہشت و در بہشت را در ہاست پس کسیک باشد

مِنْ أَهْلِ الصَّلَاةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلَاةِ وَمَنْ كَانَ مِنْ

از اہل نماز یعنی غایب است چو نماز خوانده میشود از در بہشت کہ مخصوص است از اہل نماز و کسیک باشد از

أَهْلِ الْجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الْجِهَادِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ

اہل جہاد خوانده میشود از در جہاد و کسیک باشد از اہل

الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ

صدقہ خوانده میشود از باب صدقہ و کسیک باشد از اہل

الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصِّيَامِ فَقَالَ أَبُو يَكْرِمًا عَلَى مَنْ

روزہ خوانده میشود او را از در ریان یعنی در سیرانی پس گفت ابو یکر صدیق رضایت بر کسیک

دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ مِنْ عَرُوسَةٍ فَقَالَ يُدْعَى أَحَدٌ

خوانده شود از آن درہا موزورے پس آیا خوانده میشود بیج کی

أَوْ أَمْرٍ مَعْرُوفٍ أَوْ نَحَى عَنْ مُنْكَرٍ عُدَّدَ تِلْكَ السِّتِينَ وَثَلَاثُمِائَةٍ
 یا امر کند بشروع یا نهی کند از امر شروع موافق عدد صد و شصت بند
 فَإِنَّهُ يَمْسُهُ يَوْمَئِذٍ وَقد نَزَحَ حَرْجُ نَفْسِهِ عَنِ النَّارِ رَدًّا أَوْ مُسْلِمًا
 پس بر سر سینه آنکس راه میرود و شام میکند در آن روز حال آنکه در انداخته خود را از آتش بردارد مسلم
 وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وروایت است از انس گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم
 مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ
 نیست هیچ مسلمانی که بکارند درختی را یا بکارد رویشته را پس بخورد از آن
 إِنْسَانٌ أَوْ طَيْرٌ أَوْ بَيْهَمَةٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ
 آدمی یا پرند یا چهارپایه مگر آن که باشد را در صدقه متفق علیهِ
 وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى عَنْ جَابِرٍ عَنْ وَمَا سُرِقَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ
 و در روایتی دیگر مسلم را از جابر روایت آمده است و آنچه در دیده شد از آن نیز او را صدقه
 وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وروایت است از ابی هریره گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم
 وَسَلَّمَ غُفْرًا لِمَرْأَةٍ مُؤْمِسَةٍ مَرَّتْ بِكُلِّ عِلَّةٍ دَأَسَ سِرْكِي
 و سلم که آمرزیده شد مرزنی زاینه که گذشت بچکه بر سر چاه
 يَكْبَهُ ثَلَاثًا كَادَ يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ فَزَعَتْ حَمِيمًا فَأَوْثَقَتْهُ
 در تالابهای برادران که این خود را از تشنگی در نزدیکت که بکشد او را تشنگی بر کشید آن زن زاینه موزه خود را
 بِخَمَارٍ مَلَأَ فَزَعَتْ لَهُ مِنَ الْمَاءِ فَغُفِرَ لَهَا يَذُوكُ لَكَ قِيلَ إِنَّ
 بر سرش خورش خود را بر میدان زن پر آب کشید و از آب پیمید آمرزیده شد مران زن را این عمل گفته شد بزرگوار
 لَنَا فِي الْبَهَائِثِ أَجْرًا قَالَ فِي كُلِّ ذَاتٍ كَيْدٍ وَطَبَةِ أَجْرُ
 ما را در احسان کردن پرند یا وحش یا وحش را بستاند فرمود آن حضرت در هر جان که در بر جان است که در

۲
 جهت در اصل یک صدقه
 هر کس که بکشد به قبل
 امر صورت و بی از سر گذارد
 بدو خلق و کرد و غیره قیل و کذا

در تالابهای

بر سرش خورش خود را

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَرَوَّاهُ أَبُو بَرَّةٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ رَجُلٌ بِغُصْنٍ شَجَرَةٍ عَلَى طَهْرِ

سَبِيلِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَذَّبَتْ مَرَّةً بِشَاخٍ دَرَخْتِهِ كَرَّ بِرَهِشَتِ

طَرِيقٍ فَقَالَ لَا تَحْتَبِئْ هَذَا عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ لَا يُؤْذِيهِمْ

رَاهُ أَنتَ وَفَوْقُ أَهْلُهَا كُنْتُ بِكَ كَرَامًا مِنْ شَاخٍ رَاثَرَهُ الْمُسْلِمَانُ بِأَيْدِيهِمْ لَمْ يَنْطَلِقْ سَلَامًا

فَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلًا يَتَقَلَّبُ فِي الْجَنَّةِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِهِ حَتَّى يَدْرِي مَرَّةً يَكُونُ وَتَمُوتُ مَيِّتَةً رَهِبَتْ

فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ طَهْرِ الطَّرِيقِ كَانَتْ تُؤْذِي النَّاسَ

بِحِدَّتِهَا وَرَخْتِهَا كَرَّ بِرَهِشَتِهَا وَفَوْقُهَا كَانَتْ تُؤْذِي النَّاسَ كَرَّ بِرَهِشَتِهَا

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي بَرَّةٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَوَّاهُ أَبُو بَرَّةٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيْنِي شَيْءٌ أَنْتَفَعُ بِهِ قَالَ أَعِزَّ لِي

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِهِ حَتَّى يَدْرِي مَرَّةً يَكُونُ وَتَمُوتُ مَيِّتَةً رَهِبَتْ

الْأَذَى عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

ابْنِ سَلَامٍ قَالَ لَمَّا قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ

ابْنُ سَلَامٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ

جِئْتُ فَمَا تَبَيَّنْتُ وَجْهَهُ عَرَفْتُ أَنَّ وَجْهَهُ لَيْسَ بِوَجْهِ

أَدَمَ كَرَّ بِرَهِشَتِهَا وَفَوْقُهَا كَانَتْ تُؤْذِي النَّاسَ كَرَّ بِرَهِشَتِهَا

أَدَمَ كَرَّ بِرَهِشَتِهَا وَفَوْقُهَا كَانَتْ تُؤْذِي النَّاسَ كَرَّ بِرَهِشَتِهَا

كَذَّابٌ فَكَانَ أَوَّلُ مَا قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْتَشُوا السَّلَامَ

در وضع گوئی پس بود آنحضرت عین جبرئیل علیه السلام گفت در طاعت مردم این کلام ای خداوندی را پیش از آنکه از شما

وَاطْعُمُوا الطَّعَامَ وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ وَصَلُّوا إِلَى الْيَتَامَى وَالنَّاسِ

و بخورانیطعام سکینان را و پیوندید رحمهارا یعنی قرابت را و نماز بگذارید و در شب در حالیکه مردم

نِيَامُ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

در خواب با شدن این کار را بمنید می داید بی بیعت سلامت از عذاب رواه الترمذی و ابن ماجه

وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ

والدارمی و روایت است از عبدالله بن عمرو گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَعْبُدُوا الرَّحْمَنَ

پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم عبادت کنید خدا را هر یک را

وَاطْعُمُوا الطَّعَامَ وَافْتَشُوا السَّلَامَ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ

و بخورانیطعام گداری و بندگری سلام را می در آید بی بیعت سلامت از عذاب و محاب

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي تَيْمٍ قَالَ قَالَ

رواه الترمذی و ابن ماجه و روایت است از انس رضی الله عنه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِئَ

پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم بدستیکه صدق کردن هر انچه بیکدیگر

غَضَبَ الرَّبِّ وَتَذْفَعُ مِيتَةَ السَّوْءِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

خشم الهی را و دور میگرداند مرگ بد را اشارت بحاصل سلامت رواه الترمذی

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی ذر گفت فرمود پیغامبر خدا صلی الله علیه وسلم

تَبَشِّرُكَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ صَدَقَةً وَأَمْرُكَ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ

بشیرت کردن تو منی بکسیرین کردن و در کردن برادر خود صدقه است و امر کردن تو بمعروف صدقه است

وَنَفِيكَ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَأَرْشَادُكَ الرَّجُلَ فِي أَرْضِ الضَّلَالِ

وہی کردن توازن مکر صدقہ است و راہ نمودن تو مرد را در زمین گمراہی کہ مردم دروے راہ کم کنند

صَدَقَةٌ وَنَصْرُكَ الرَّجُلَ الرَّدِّيَّ الْبَصِيرَ لَكَ صَدَقَةٌ

صدقہ است و یاری دادن تو مرد تباہ بینائی را مرزا صدقہ است

وَأَمَّا طُتُّكَ الْحَجَرِ وَالشُّوْكَ وَالْعَظْمُ عَنِ الطَّرِيقِ لَكَ صَدَقَةٌ

و دور کردن تو سنگ را و خار را و استخوان را از راہ مرزا صدقہ است

وَأَفْوَاضُكَ مِنْ لَوْكَ فِي دَلْوِ أَخْبِكَ لَكَ صَدَقَةٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ

و بختین تو از دل سپختن آب در دلو برادر خود مرزا صدقہ است رواہ ترمذی و ابو داؤد است از

سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سعد بن عباده کہ گفت ای رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم

إِنَّ أُمَّ سَعْدٍ مَاتَتْ فَأَيُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ قَالَ الْمَاءُ

بدینیکہ مادر سعد مرده است پس کدام صدقہ برحق و گنم بتر است فرمود آخفت کہ آب بہترین و

خَيْرُ بَيْرٍ أَوْ قَالَ هَذِهِ لَأُمِّ سَعْدٍ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

پس کند سعد چاہے را بیام مادر و گفت این چاہ برائے ام سعد است رواہ ابو داؤد و الترمذی

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی سعید رحمہ گفت فرمود آخفت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ أَيُّهَا مُسْلِمٌ كَمَا مُسْلِمًا تَوْبَاعًا عَلَى عُرْيٍ كَسَاهُ اللَّهُ مِنْ

و سلم بر مسلمانے کہ پوشاند مسلمانے و گنجا جائے بر برنگی جو پوشاند او را خدا از

خَضِرِ الْجَنَّةِ وَ أَيُّهَا مُسْلِمٌ أَطْعَمَ مُسْلِمًا عَلَى جَوْعٍ

علیہا سے سبز بہشت و بر مسلمانے کہ بخوراند مسلمانے دیگر را بر گرسنگی

أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ وَ أَيُّهَا مُسْلِمٌ سَقَامُ مُسْلِمًا

بخوراند او را خدا از میوے از بہشت و بر مسلمانے کہ نوشاند مسلمانے را

عَلَيْهِمْ سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحْمَنِ الْغَنُومِ سَوَاكَ أَبُو دَاوُدَ

برسگیل پوشانده اور خدا تعالیٰ از شراب خالص که بہرگز شہ نہ ظروف آن رواہ ابو داؤد

وَالْتَرْمِذِيُّ وَعَنْ عَائِشَةَ نَهَتْهُمُ أَنْ يَشْرَبُوا شَاءَ

والترمذی وروایت است از عائشہ رضہ ہر سیکہ یا نیچے اہل بیت فہج کردہ کہ سہنہ

فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا بَقِيَ مِنْهَا فَقَالَ لَتِ

پس فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم چو چیزی باقی ماند آنان کہ سہنہ پس گفت عائشہ

مَا بَقِيَ مِنْهَا إِلَّا كَتِفَاهَا قَالَ بَقِيَ كُلُّهَا غَيْرُ كَتِفَاهَا رَوَاهُ

باقی ماند از دوسے مگر شانہ دوسے بچے ہر شش و نہ بقیر ان فرمود آنحضرت باقی ماند ہر شانہ جز کتف

الْتَرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

الترمذی وروایت است از ابن عباس رضہ کہنت شنیدم آنحضرت را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ مُسْلِمٍ كَسَا مُسْلِمًا

صلی اللہ علیہ وسلم کہ میگفت نیست هیچ مسلمانے کہ پہنشانہ مسلمانے را

ثَوْبًا إِلَّا كَانَ فِي حِفْظِ مَنَ اللَّهِ مَا دَامَ عَلَيْهِ مِنْهُ خِرْقَةٌ

جامہ کہ آکد باشد آنکلمہ پوشانده در حفظ خدا تا آن وقت کہ باقی ماند اذان جامہ پارہ

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتَّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ

رواہ احمد و الترمذی وروایت است از ابی ذر رضہ گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ يُحِبُّهُمُ اللَّهُ

فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ کس اند کہ دوست میدار و ایشان را خدا

وثلثة يبغضهم الله فاما الذين يبغضهم الله فرجل آتى

و کہیں اند کہ دشمن میدار و ایشان را خدا پس ان کہ یکہ دوست میدار ایشان را خدا پس یکہی مردویت کہ اند

تَوْماً قَسَا لَمْ يَأْتِ اللَّهُ وَلَمْ يَسْأَلْهُمُ بِقَرَابَةٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَهُمْ مَنَعُوهُ

کہ چہ را پس سوال کرد ایشان را بعض نام خدا و سوال کرد ایشان را از جهت خویشی کہ میان او و ایشان چہ منعوہ

قَالَ نَعَمْ الْحَدِيدُ يَقَالُ يَا رَبِّ هَلْ مِنْ خَلْقِكَ شَيْءٌ أَشَدُّ

فرمود حق تعالی ارے آپن سخت تر است از وہیں گفتند فرشتگان کی بایا بہت اہم پیدائش تو چہ چیز است

مِنَ الْحَدِيدِ قَالَ نَعَمْ النَّارُ فَقَالُوا يَا رَبِّ هَلْ مِنْ

از آہن گفتند پروردگار ارے آتش است پس گفتند ارے رب آیا بہت از

خَلْقِكَ شَيْءٌ أَشَدُّ مِنَ النَّارِ قَالَ نَعَمْ الْمَاءُ فَقَالُوا

پیدائش تو چہ سے سخت تر از آتش گفت حق تعالی ارے آب است پس گفتند

يَا رَبِّ هَلْ مِنْ خَلْقِكَ شَيْءٌ أَشَدُّ مِنَ الْمَاءِ قَالَ نَعَمْ

اے رب آیا بہت از پیدائش تو چہ سے سخت تر از آب گفت حق تعالی ارے

الرِّيحُ فَقَالُوا يَا رَبِّ هَلْ مِنْ خَلْقِكَ شَيْءٌ أَشَدُّ مِنَ الرِّيحِ

باد است پس گفتند ای رب آیا بہت از پیدائش تو چہ سے سخت تر از باد

قَالَ نَعَمْ إِنَّ أَدَمَ تَصَدَّقَ صَدَقَةٌ مِنْ بَيْنِهِمْ يُخْفِيهِمَا

گفت حق تعالی ارے سخت تر از ان صدمہ دو لون فرزند آدم است کہ تصدق میکند ہر است راست خود

مِنْ شِمَالِهِمْ وَإِلَى التِّرْمِذِيِّ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ

از دست چپ خود رواہ الترمذی و روایت است از ابی ذر کہ گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ

فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم نیت بیچ بندہ مسلمان

يُنْفِقُ مِنْ كُلِّ مَالٍ لَهُ نَوْجَتَيْنِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا

کہ خرچ کند از ہر مالے کہ مراد راست و در چیز چنانکہ دو واسطہ کو ترور راہ خدا یعنی اگر ایک

اسْتَقْبَلَتْهُ حَبَّةُ الْجَنَّةِ كُلُّهُمْ يَدْعُوهُ إِلَى مَا

پیشترے آئند اور اگر وہ داران بہت ہر یک از ایشان میخواند اور ابو سے چہ سے کہ

عِنْدَهُ قُلْتُ وَكَيْفَ ذَلِكَ قَالَ إِنْ كَانَتْ إِبْلَاقِيَّةٌ مِنْ

خود او است از ان وقت لغت و چگونہ است اتفاق و در میان ہر مال فرمودہ آنحضرت اگر از مال شہیں

وَأَنَّ كَانَتْ بَقَرَةٌ فَقَرَّتَيْنِ رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَعَرَنَ	و اگر باشد مال گاوان پس اتفاق کند دو گاوان را رواه النسائی و روایت است از
مَرْثَدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنِي بَعْضُ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ	مرثد بن عبد الله گفت مرثد حدیث کرد مرا بعضی از اصحاب آنحضرت
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ	صلی الله علیه وسلم که می شنید آنحضرت را صلوات الله علیه
وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ ظِلَّ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ صَدَقَتُهُ رَوَاهُ	و سلم که میگفت که چنانچه پناه مومن و سلب باشد روز قیامت صدقه اوست رواه
أَحْمَدُ وَعَن ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ	احمد و روایت است از ابن مسعود گفت فرمود آنحضرت صلوات الله علیه وسلم
مَنْ وَشَعَ عَلَى عِيَالِهِ فِي النَّفَقَةِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَشَعَ اللَّهُ	کسی که روزی که بر اهل و عیال خود در خج روز عاشورا فراق کرد خدا بی نیازی
عَلَيْهِ سَائِرِ سَنَتِهِ قَالَ سُفْيَانُ إِذَا قَدْ جَرَّبْنَا	بروے در اثنای سال و گفته است سفیان ثوری بدرستی ما از مومنین این را
فَوَجَدْنَاهُ كَذَلِكَ رَوَاهُ رِزَّيْنٌ وَرَوَى الْبَيْهَقِيُّ فِي	پس یافتیم این را بچشمین رواه رزین و روایت کرد بیهقی این حدیث را در
شُعَبِ الْإِيمَانِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَلِأَبِي سَعِيدٍ وَجَاءَ بِهِ	شعب ایمان از وی و از ابی هریره و از ابی سعید و از اخبار دیگران که در بیعتی
وَضَعَفَهُ وَعَن ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ	بضعف این حدیث و روایت است از ابن مسعود گفت فرمود پیغمبر خدا
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اتَّفَقَ الْمُسْلِمُ نَفَقَةً عَلَى أَهْلِهِ	صلی الله علیه وسلم که چون اتفاق کند مسلمان نفقه را بر اهل خود

وَوَاهُ مُسْلِمٌ عَنْ حَكِيمٍ وَحَدَّثَهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ نَحَقًا لَ

ورایت کر مسلم از حکیم بن حاکم تنها و روایت است از ابی هریره روم گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ

فرمود پیغامبر خدا صلے الله علیه وسلم یک دینار است که انفاق کرده در راه

اللَّهِ وَدَيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ وَدَيْنَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى

خدا یعنی بها و دیگر دینار است که انفاق کرده از آزاد کردن بنده و دینار دیگر است که تصدق کرده بچهار

مُسْكِينٍ وَدَيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِي

مسکین و دینار دیگر است که انفاق کرده در برابر و عیال خود بزرگترین آن دینار است از آنکه عیال و دیگر

أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ ثَوْبَانَ

که انفاق کرده بر عیال خود رواه مسلم و روایت است از ثوبان روم

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ دَيْنَارٍ

گفت فرمود آنحضرت صلے الله علیه وسلم فاضلترین دینار است

يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ دَيْنَارٌ يَنْفِقُهُ عَلَى عِيَالِهِ وَدَيْنَارٌ يَنْفِقُهُ

که انفاق کند از مرد و دینار است که انفاق کند از مرد بر عیال خود و دینار است که انفاق کند از مرد

عَلَى دَابَّتِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدَيْنَارٌ يَنْفِقُهُ عَلَى أَصْحَابِهِ

بر چهارپایه خود که در راه خدا است و دینار است که انفاق کند از مرد بر دوستان خود

فِي سَبِيلِ اللَّهِ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَائِشَةَ نَحَقًا لَ

در راه خدا این رسول فضل ممتاز صدق است رواه مسلم و روایت است از عایشه روم گفت

يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي جَارَتَيْنِ فَيَا لِي بِهِمَا أَهْدِي قَالَ

ای پیغامبر خدا بدرستی مراد دهنی است بوی که کدام یک از این دو بدرستی بفرمود آنحضرت

إِلَى أَقْرَبِهِمَا مِنْكَ يَا أَرْوَاهُ الْبَغَارِيِّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

بفرست بوی که نزدیکتر است از تو و رواه بخاری و روایت است از ابی هریره روم

قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الصَّدَقَةِ

گفت ای پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم کدام صدقه

أَفْضَلُ قَالَ جَهْدُ الْمُقِلِّ وَابْدَأُ مَنْ تَعُولُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

فاضلتر است گفت آنحضرت آنکه در قلیل المال بگوید و بدو عیال باشد روایت کرده ابو داود

وَعَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و روایت است از سلیمان بن عامر که گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّدَقَةُ عَلَى الْمُسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ

الله علیه وسلم صدق کردن بر مسکین ثواب یکصدقه دارد و صدقه

عَلَى ذِي الرَّحِمِ ثِنْتَانِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ

بر کسی که قرابت و ولادت و رحم دارد ثواب دو صدقه دارد یکی صدقه دوم صلوات روایت کرده احمد و ترمذی

وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

و النسائی و ابن ماجه و الدارمی . روایت است از ابن عباس که

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُخْبِرُواكُمْ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم آیه خبر نکنم شما را

بِخَيْرِ النَّاسِ رَجُلٌ مُسْكٍ يَمَانٍ قَرِيبٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

به بهترین مردمان رجول مسکین یمنان است که در راه خدا بختنجه بدهد

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِالَّذِي يَتَلَوُّهُ رَجُلٌ مُعْتَمِلٌ فِي غَنِيمَةٍ لَهُ

آیا خبر نکنم شما را به کسی که تلاوت می کند در غنیمت است و در گنیمت خود می خواند

أَبُو دَاوُدَ يَحْقُّ اللَّهُ فِيهَا أَلَا أُخْبِرُكُمْ أَنَّهُ يَرَالَتْ بِسِ رَجُلٍ

که او را صلوات می دهد از آن که بخواند و خبر کنم آنکه به یمنان می رسد روایت کرده

سُئِلَ بِاللَّهِ وَلَا يُعْتَمِلُ بِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

سوالی کرده شد که به الله و به الله بختنجه بخواند و روایت کرده ترمذی و ابن ماجه

روایت کرده ابو داود

وَالَّذِي وَعَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

والدارمی و روایت است از امام جعفر گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رُذِّ السَّائِلُ وَلَوْ بَطِلَ مُحَرَّرِي سِرَّاهُ

اللہ علیہ وسلم رذی السائل را اگر چه بشد بسم سوخته رواه

مَالِكُ وَالنَّسَائِيُّ وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَمَعْنَاهُ

مالک و النسائی و روایت کرد ترمذی و ابو داؤد و معنی این حدیث را

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابن عمر گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ مَنِ اسْتَعَاذَ بِاللَّهِ قَاعِبِدُوهُ وَمَنْ سَأَلَ بِاللهِ

و سلم کسی پناه طلبد بنام خدا پس پناه دهید او را و کسیکه سوال کند بنام خدا

فَاعْطَوْهُ وَمَنْ دَعَاكُمْ فَاجِيبُوهُ وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ

پس بدید او را و کسیکه دعوت کند شما را پس اجابت کنید او را و کسیکه بگوید بسوے شما

مَعْرُوفًا فَكَفُّوا عَنْهُ فَإِنْ لَمْ يَجِدُوا مَا يَكْفُرُوهُ فَادْعُوا

مکرمی پس بدارش کنید او را پس اگر نیابید چیزی که بدارش کنید او را پس دعا کنید

لَهُ حَتَّى تَرَوْا أَنْ قَدْ كَفَّ عَنْكُمْ وَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

مرا و را تا آنکه بدیدید و گمان بریدید که مکافات کردید او را رواه احمد و ابو داؤد

وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي سَلَمَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و النسائی و روایت است از انس گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ أَنْ تُشِيعَ كَيْدًا

اللہ علیہ وسلم فاضلترین صدقه آنست که سیر گردانی مگر

جَائِعًا وَهُوَ أَيْ يَهْتَدِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ

گرسنه را و من باشد یا که فرود آید بهی در شعب ایمان و روایت است از عائشه راضی

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَنْفَقْتَ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم چون اتفاق کند و تصدق نما

الْمَرْأَةُ مِنْ طَعَامٍ وَبَيْتِهَا غَيْرِ مُفْسِدَةٍ كَانَ لَهَا أَجْرُهَا مِمَّا

زن از طعام خانه خود و در حالیکه اسراف ننماید است باشد مرد آن زن را ثواب آن بسبب

أَنْفَقَتْ وَلِزَوْجِهَا أَجْرُهُ بِمَا كَسَبَ وَلِلْخَازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ

اتفاق کردن و باشد مرد شوهر او را ثواب آن بسبب کسب کردن و بجز خزینه دار را مانند آن ثواب

لَا يَنْقُصُ بَعْضُهُمْ أَجْرَ بَعْضٍ شَيْئًا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

کمی کرده اند بعضی ازین سخن ثواب بعضی را چنانچه متفق علیه است و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ نَقَلَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابو هریره رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

إِذَا أَنْفَقْتَ الْمَرْأَةُ مِنْ كَسْبِ زَوْجِهَا مِنْ غَيْرِ آمِرٍ

چون اتفاق کند زن از مال شوهر خود بکشد حکم دهنده یا علم زن بر رضا از شوهر

فَلَهَا نِصْفُ أَجْرِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُوسَى

پس باشد مرد آن زن را نصف ثواب آن متفق علیه و روایت است از ابی موسی

الْأَشْعَرِيُّ نَقَلَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اشعری رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

الْخَازِنُ الْمُسْلِمُ الْأَمِينُ الَّذِي يُعْطَى مَا أَمَرَ بِهِ كَامِلًا

خزینه دار مسلمان امانت دار کسیکه میدهد آنچه که امر کرده شده است بدان کمال و تمام

مَوْقَرًا طَيِّبَةً بِهِ نَفْسُهُ قَدْ قَعَهُ إِلَى الَّذِي أَمَرَ لَهُ بِهِ

در حالیکه خوش است بدین نفس پس میسازد آنرا بوی که کسیکه امر کرده شده است بملو و با طهارت

أَحَدُ النَّصَدَيْنِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَائِشَةَ نَقَلَتْ

یکی از دو تصدیق کنندگان است متفق علیه و روایت است از عائشه گفت

أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أُرْجِي أَفْضَلْتِ

مردی گفت آنحضرت را صلوات الله علیه و سلم پرسید که مادر من مرده است آیا برگزینا گدانی

نَفْسُهَا وَأَخْطَاها لَوْ تَكَلَّمْتَ تَصَدَّقْتَ فَهَلْ لَهَا أَجْرٌ أَوْ

و گمان میبرد که اگر سخن میکرد و خطا می کردی صدق میکردی پس آیا هست مراد از ثواب

تَصَدَّقْتَ عَنْهَا قَالَ نَعَمْ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَكَهْنُ أَبِي أُمَامَةَ

تصدیق کردی که کهنه از جانب فرمود آنحضرت که رسی میرسد ثواب متفق علیه و روایت است از ابی امامه

قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي خُطْبَتِهِ

گفتم شنیدم آنحضرت را صلوات الله علیه و سلم که میگوید در خطبه خود

عَامَّةً حَتَّى الْوَدَاعِ لَا تُنْفِقُ امْرَأَةً شَيْئًا مِنْ بَيْتِ نَرَاهَا

در سال حج و وداع اتفاق نکند هیچ زنی چیزی را از خانه شوهر خود

إِلَّا بِإِذْنِ ذَوْبِهَا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مگر حکم شوهر خود گفته شد یا رسول الله صلوات الله علیه و سلم

وَلَا الطَّعَامُ قَالَ ذَلِكَ أَفْضَلُ أَمْوَالِنَا دَوَاهُ السَّرْمَدِ

و طعام را نیز اتفاق نکند فرمود آن بهترین مال ما است دواست رواد السرمه

كِتَابُ رَمَضَانَ قِيَامُ لَيْلِهِ

کتاب رمضان و قیام شبها

يَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى

ای کسانی که ایمان آورده اند لازم گردید بر شما روزه داشتن چنانکه لازم گردید بر

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ آيَةُ الْإِسْلَامِ هُدًى

کسانی که پیش از شما بودند تا تقوا پیدا کنید آیه اسلام هدایت

مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُمِلَ فِيهِ مِنْ أَمْرِهِ

پس کسی که باشد از شما بیمار یا مسافر پس بر او است برآوردن بار آن روزی که

درین حدیث بیان است
بگوید ثواب صدقه بزرگ
بجست و بجهنم دعا را متفق
پس نیست در بابت آن
که اصل سنت و بابت آن
اینکه در عبادات باید
اتفاق داشت و مثل نماز و روزه
قرآن و دعا و عمل ثواب
است و امام و اولاد و غیره
در سنت و درین حدیث
شیخ اجل ابن الدین علیه السلام را
بعد از وفات او در ثواب بگوید
گرفت امام و ثواب ثواب
بجای آوردن تمام خلقت آن
قرآن و حدیث و غیره
یا نفع
به بزرگوار

أُخْرًا وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ

دیگر لازم است بر آنکه کسی تواند روزه واقعتن غدیه از خداک یک درویش

مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۖ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۖ

پس هر که بجا آورد نیکی را این بهتر است اورا و آنکه روزه دارید بهتر است شمارا

إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۚ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ

اگر میدانید ماه رمضان آنست که نازل شد در او

الْقُرْآنُ ۚ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ

قرآن هدایت را بر مردمان و سخنان روشن از هدایت و از جدا کردن حق و باطل

مَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۚ وَمَرِيضًا أَوْ

پس هر که در ایام از شما ماه را پس باید که روزه دارد آن را و هر که بیمار باشد یا

عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ

سافری بود که لازم است شما آنچه فوت شد از روزهای دیگر بخوابد خدا بشما آسانی

وَلَا يُؤِيدُكُمْ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا

وکی خواهد بشما و دشواری و میخواهد که تمام کنید شمار و بزرگی یاد کنید

اللَّهَ عَلَىٰ مَا مَدَّكُمْ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۚ

خدا را بشارت آنکه راه نمود شمارا و تا باشد که شاکر شوید

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ۖ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی هریره رضی گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَامٌ إِذَا دَخَلَ رَمَضَانَ فَتُخْتَلَفُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَفِي رِوَايَةٍ

در سلم چون می در آید رمضان گشاده می شود درهای آسمان و در روایتی

تُخْتَلَفُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلِسِلَتْ

گشاده می شود درهای بهشت و بسته می شود درهای دوزخ و زنجیر درهای کوره می شود

الشَّيَاطِينُ وَفِي رِوَايَةٍ آتَابُ الرَّحْمَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

شیاطین و در روایت دیگر کن دهی شود در اسے رحمت متفق علیه

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از سهل بن سعد گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْجَنَّةِ ثَمَانِيَةُ أَبْوَابٍ مِنْهَا بَابٌ يُسَمَّى

علیه وسلم که در بهشت هشت در است از جمله در درایت که نامی میشود آنرا

الرَّيَّانُ لَا يَدْخُلُهُ إِلَّا الصَّائِمُونَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

ریان در نمی آید آنرا که روزه داران متفق علیه است و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی هریره روایت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ

کسی که روزه دارد در رمضان ایمان بخدا و احتساب داشت اجرا کرد روزه شود مرا که پیش گفته است

مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ

از گناه و کسی که قیام کند رمضان را ایمان و احتساب و عبادت الله کند آمرزیده

مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا

آنچه پیش از آن است از گناه و کسی که قیام کند در شب قدر بجهت ایمان و احتساب

غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ

آمرزیده شود او را گناه گذشته متفق علیه و هم از دوسه روایت گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ

فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم همه عمل بنیک آدمی نژاد

يُضَاعَفُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِينَ مِائَةً يُضَاعَفُ

زیاده کرده می شود یک نیکی به چند و ستم هفت صد مانند

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ

گفت خدا تعالی مگر روزه زیرا که آن بر اے من است و من جزایم بآن هر چه بخوام ترک میدهم

شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ مِنْ أَحَبِّهِ لِلصَّائِمِ فَرَحَتَانِ فَرَحَةٌ

خواهش نفس و طعام خود را نیز بر اے من روزه دار را دو فرحت است یک فرحت

عِنْدَ فِطْرِهِ وَفَرَحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ وَخُلُوفٌ فِيهِ الصَّائِمِ

نزد کشفدن روزه و فرحت و بوی خوشی در دهان و بوی خوشی در دهان و بوی خوشی در دهان

أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ الْعِيَامُ جَنَّةٌ فَإِذَا كَانَ

خوشتر است نزد خدا از بوی مشک و روزهای پست پس چون باشد

يَوْمُ مَرُومٍ أَحَدٍ كَفَرًا فَلَا يَرْفُثُ وَلَا يَصْنُبُ فَإِنْ سَأَلَهُ أَحَدٌ

روزی که یکی از شما را پرسد که اگر کفر کند بکلام قبیح و خشم و غضب نکند پس اگر بپوشد و بپوشد و بپوشد

أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

یا خصومت کند و او را پس باید که بگوید پدر ستمگر من مورو روزه دارم متفق علیه و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن هریره رضی گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ

چون میباشد نخستین شب از ماه رمضان بندگروه می شوند شیاطین

وَمَرْدَةُ الْجِنِّ وَغُلِقَتِ أَبْوَابُ النَّارِ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ

و مردگان جن و بسته می شود درها پس نشوده نمی شود از آن در هیچ در

وَفُتِحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ وَبُيِّنَ لِلنَّاسِ

و گشاده می شوند درها پس بندگروه نمی شود از آن در هیچ در و بپایان

مُنَادٍ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ اقْبِلْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ اقْصِرْ وَبِهِ عَتَقَا عَنْ

آواز دهنده ای طلب کننده نیکی پیش آ و طلب بدی بازدار نفس خود را اگر گناهان و بر خدا راست

مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ سَرَوَاهُ التَّمِيزِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

از دو نسخ و آن از ادوکی در سبب است رواه ترمذی و ابن ماجه

وَأَحْمَدُ عَنْ رَجُلٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

وَأَحْمَدُ عَنْ شَيْخِهِ وَرَوَايَتُ ابْنِ أَبِي بَرٍ رَضِيَ عَنْهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ

أَتَاكُمْ سَمْعَانُ شَهْرُ مَبَارَكٍ فَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ

آمد شمار رمضان که ماه است برکت داده شده فرض گردانیده است خدا بر شما روزه آن را

تَفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَتُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَتُغْلَقُ

گشاده میشود درو در آسمان و بسته میشود درو در آید و در آن روز می شود

فِيهِ مَرَدَةُ الشَّيَاطِينِ يَلْقَاهُ فِيهِ لَيْلَةُ خَيْرٍ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

در او می شود مرده شیاطین می آید در آن شب شبی بهتر است از هزار ماه

مَنْ حَرَّمَ خَيْرًا فَقَدْ حَرَّمَ رَأَاهُ أَحْمَدُ وَالشَّائِبِيُّ

کسی که حرام گردانیده شد کسی را دید آن را پس بحقیق حرام گردانیده شد از حدیث رواه احمد و الشائبی

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روايت است از عبد الله بن عمر رضي الله عنهما ان رسول الله صلى الله عليه

وَسَلَّمَ قَالَ الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَقُولُ الصِّيَامُ

و سلم گفت که روزه و قرآن شفاعت میکنند بر بنده را میگوید روزه

أَيُّ رَبِّ لِي مَنَعَهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالْهَمِّ فَتَقْبَلُنِي

ای پروردگار من چه مانع من از خوردن و شهوات با همت است پس قبول کن

فِيهِ وَيَقُولُ الْقُرْآنُ مَنَعَهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَتَقْبَلُنِي فِيهِ

در او میگوید قرآن من مانع کردم او را از خواب شب پس قبول کن شفاعت مرا در او

فَيَشْفَعَانِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِهَا وَابْنُ أَبِي

پس قبول کرده میشود بر او روایت کرد بیهقی در شعبها و ابن ابی

مَا لِلَّهِ قَالَ دَخَلَ رَمَضَانَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ

الک رضا گفت انروز آمد رمضان پس فرمود آنحضرت صلے الله علیه وسلم بدرستی

هَذَا الشَّهْرُ قَدْ حَضَرَ كَمْ وَفِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مِنْ حِرْمَانِهَا

این ماه بحقیق حاضر شد شمارا و درویشی است بهتر از هزار ماه که در حرم آن ماه

فَقَدْ حُرِمَ الْخَيْرُ كُلُّهُ وَلَا يُحْرَمُ خَيْرُهَا إِلَّا كُلُّ حُرْمٍ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

پس محقق حرم گردانیده شد از خیر همه و حرم گردانیده میسر از خیر این است مگر هر یک که حرم گردانیده است

وَعَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ

و روایت است از سلمان فارسی رضا گفت سلمان خطبه خواند ما را آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي آخِرِ يَوْمٍ مِنْ سَبْعَانَ فَقَالَ

صلے الله علیه وسلم در پلین روز از ماه سبعمان پس فرمود

إِنَّمَا النَّاسُ قَدْ أَطْلَقُوا شَهْرَ عَظِيمٍ شَهْرَ مُبَارَكٍ

اے مردمان بحقیق سایه انداخت شمارا ماهی بزرگ ماهی است که برکت کرده شده است

شَهْرٌ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ جَعَلَ اللَّهُ حَيَاةَ

و شهر است که درویشی است بهتر از هزار ماه گردانیده است خدا تعالی روزه آن ماه

فَرِيضَةً وَقِيَامَ لَيْلِهِ تَطَوُّعًا مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصَلَةٍ

فریض و گردانیده است نماز کردن و شب و نفل است کی که نزدیکی جوید به نگاه حق درویشی

مِنْ الْخَيْرِ كَانَ كَمَنْ آذَى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ وَمَنْ آذَى

از یکی باشد همچو کی که بخیزد از فریض در ماهی که جز رمضان است و کی که او کند

فَرِيضَةً فِيهِ كَانَ كَمَنْ آذَى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ

فریضه درویشی باشد همچو کی که بخیزد از هفتاد فریضه در ماهی که جز رمضان است

وَهُوَ شَهْرُ الصَّبْرِ وَالصَّبْرُ ثَوَابُهُ الْجَنَّةُ وَشَهْرُ الْمَوَاسَاةِ

و آن ماه است که درویشی است از شهوات نفس و صبر کردن ثواب او بهشت است و آن ماه است

رواه ابن ماجه

بخاری و مسلم

در سنن ترمذی و ابوداود

وَشَمْرُئِيلَ اُدْفِيهِ رِزْقُ الْمُؤْمِنِ مَنْ فَطَّرَ فِيهِ صَائِمًا كَانَ
 و شمرئیل که در کوفه زیاد کرده می شود رزق مومن کسی که روزی کفایانده روزه دارد که را باشد
 لَهُ مَغْفِرَةٌ لَدُنَّوْبِهِ وَعَتَقَ رَقَبَتَهُ مِنَ النَّارِ وَكَانَ لَهُ
 مراد را سبب از زمین کرمان او را و سبب از او کی ذات و سے از آنش و باشد مراد را
 بِشَلْ أَجْرٍ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْ أَجْرِ شَيْءٍ قُلْنَا
 مانند مزد او بے آنکه کم شود از مزد و سے چیزی که گفتیم
 يَا رَسُولَ اللَّهِ لَيْسَ كُلُّنَا بِحَدٍّ مَا نَقِطُّ بِهِ الصَّائِمِينَ فَقَالَ
 ای پیا میا مبر خدا نیست همه باین صفت که بیایم چیزی را که روزه بکشایم بآن پس فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطَى اللَّهُ هَذَا الثَّوَابَ
 آنحضرت صلی الله علیه وسلم میدهد خدا باینکه این ثواب
 مَنْ فَطَّرَ صَائِمًا عَلَى مَذَقَةِ لَبَنٍ أَوْ تَمْرَةٍ أَوْ شَرْبَةٍ مِنْ
 کسی را که روزه کفایانده روزه دارد را میوه ای از شیر یا میوه آب یا یک خرباز یا از هر یک
 مَاءٍ وَمَنْ أَشْبَعَ صَائِمًا سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ حَوْضِي شَرْبَةٍ
 و کسی که سیرگه اند روزی دارد را بنوشاند او را خدا باینکه از حوض من که کوثر است نوشانی
 لَا يَظْمَأُ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ وَهُوَ شَهْرٌ أَوْ لَهُ رَحْمَةٌ
 که نشاند بخورد و بعد از آنکه هرگز نماند در آید بهشت را و آن ماه است که او را و سے سبب حاجت
 وَأَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرُهُ عِتْقٌ مِنَ النَّارِ وَمَنْ خَفَّفَ
 در میان و سبب مغفرت و از او کی ذات و سے از آنش و در رزق و کسی که تخفیف کند
 عَنْ تَمْلُؤِهِ فِيهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَاعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ وَعَنْ
 از حجاب و غلام خود که روزه دارد بنمایان مرز و خدا باینکه او را و از او که راند و از او که دروغ و دروغ است
 ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 ابن عباس را میگوید بود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

لَا تَدْخُلْ شَهْرَ رَمَضَانَ أَتْلُقَ كُلَّ لَسِيْمٍ وَأَعْطَى كُلَّ سَائِلٍ

چون فی در آمد ماه رمضان را میگرد هر قیدی را و میداد هر خواهنده را

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

وروايت است از ابن عمر رضی الله عنهما که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود

إِنَّ الْجَنَّةَ تُزْخَرُ لِرَمَضَانَ مِنْ دَاسِ الْحَوْلِ إِلَى حَوْلِ

که بهشت از راسته می شود بر آس رمضان از سر سال تا سال

قَابِلٍ قَالَ فَإِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْ رَمَضَانَ هَبَّتْ رِيحٌ

آینده گفت پس چون بیاید نخست روزی از رمضان می وزد باو

تَحْتَ الْعَرْشِ مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ عَلَى الْخَوَارِ الْعَيْنِ فَيَقْلَنَ

زیر عرش از برگهای بهشت بر حوران بهشت پس میگویند آن حوران بهشت

يَا رَبِّ اجْعَلْ لَنَا مِنْ عِبَادِكَ أَزْوَاجًا تُقَرُّ بِهِمْ أَعْيُنُنَا

ای پروردگار ما را از بندگان خود شوهر آن که خشک گردد و فریاد گیرد این چشمهای

وَتَقَرُّ أَعْيُنُهُمْ يَارَوَى الْبَيْهَقِيِّ الْأَحَادِيثَ الثَّلَاثَةَ

و خشک گردد و فریاد گیرد چشمهای ایشان بیا روایت کرد بیهقی این احادیث هر سه را

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ

در شعب ایمان و روایت از ابی هریره رضی الله عنه که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يُغْفَرُ لِأُمَّتِي فِي الْحَسْرِ

صلی الله علیه وسلم گفت آمرزیده می شود مراست من در آحسر

لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَهِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ

شب از رمضان گفتند یا رسول الله آیا آن شب قدر است

قَالَ لَا وَلَكِنَّ الْعَامِلَ إِنْ تَابَ وَتُوبَ إِذَا أَقْضَى عَمَلَهُ

گفت آنحضرت نیست دکن کار کننده داد که شود مغفرت او اگر توبه کند عمل خود را و آن آخرت باشد

بَابُ السَّحُورِ وَالْإِفْطَارِ

باب در بیان سحر و افطار

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از انس رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

طعام سحر بخورید زیرا که در طعام سحر برکت متفق علیه و روایت است از

عُمَرَ بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عمر بن العاص رضی الله عنه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

وَسَلُّوا فَصَلُّ مَا بَيْنَ صِيَامِنَا وَصِيَامِ أَهْلِ الْكِتَابِ أَكْثَلُهُ

و سلم فرق میان روزه ما و روزه اهل کتاب خدود

السَّحُورِ أَكْثَرُ مُسَلِّمًا وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَهْلٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

سحرات روزه سلم و روایت است از سهل بن سهل گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا

صلی الله علیه وسلم همیشه اند مردم ملائمت بخیر مدام گشتنابی کند در

الْفِطْرِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ

نشان دادن روزه متفق علیه و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَحَبُّ

پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم گفت خدا تبارک و تعالی دوست تر

عِبَادِي إِلَيَّ أَجْمَلُهُمْ فِطْرًا وَهُوَ التَّزْمِيذِيُّ وَعَنْ

بندگان من بوی من تراست بلکه ترین ایشانست در روزه کشیدن رواه الترمذی و یروا از

سَلْمَانَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سلمان بن عامر رضی الله عنه گفت سلمان فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

اِذَا افطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيَفْطِرْ عَلَى تَمْيِيزَاتِهِ بَرَكَةً فَإِنْ لَمْ يَجِدْ

چون افکار کند یعنی از شما پس باید که افکار کند بر خوار پس بدینکه افکار بخوار سبب برکت است پس گناید چرا

فَلْيَفْطِرْ عَلَى مَا فِيهِ فَانَّهُ طَهُورٌ سَرِوَاهُ أَحْمَدُ وَالْتَرْمِذِيُّ

پس بیدار نگه دار که باب پس بیدار نگه دار باب پاک کننده است معده را رواه احمد و الترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّارِيُّ وَلَوْيْدُ كُفْيَانَةَ بَرَكَةُ

والجوداؤد وابن ماجه والدارمی و بکره کرده است لفظ فانه برکت را

غَيْرُ التِّرْمِذِيِّ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى

جز ترمذی دروایت است از انس رفا گفت انس بود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْطِرُ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَى رُطَبَاتٍ فَإِنْ

اللہ علیہ وسلم کہ افطار سیکر دیش ازا کہ نماز بگذارد بر چند خرا می تر پس اگر

لَوْ تَكُنْ دُطَبَاءُ فَمَمِيرَاتُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ ثَمَمِيرَاتُ حَسَا

یعنی بوجہ خرمائے تر پس انظارِ میکرم کچھ خرمائے خشک پس اگر مٹی بوجہ خرمائے خشک کی لوشید

هَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ زَيْدٍ

چند گفت آب را رواه ترمذی و البرادود و روایت است از زید

ابن خالويه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

بن خالد روى كفت فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وسلم

مَنْ فُطِرَ صَائِمًا أَوْ حَمَزًا غَازِيًا فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهُ وَالْبَيْتُ

که روز بکشایند روزه دار را یا سامان کنند غزاقنده را پس از است مانند خود را و او سیاهی

فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَحُجَّاتِ الشُّعْبِ فِي شَرْحِ الشُّعْبِ وَعَنْ

در کتاب بیان و در کتاب شرح السنه و در روایت است از

ایہ شہرت ہے قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 (السرور رضی اللہ عنہ) کہتے ہیں کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

(۱) اگرچہ رسم عینت مرد و بیجا بزرگوار کے اللہ سپید رسم

و در این کتاب مذکور است که در این روز
فایده آن در شفا یافتن اعدا است

لَا زَالَ الدِّينَ ظَاهِرًا مَا مَحَلَّ النَّاسُ الْفِطْرَ لَانَ إِلَيْهِمْ وَ	همیشه است دین غالب ما را که شستنی کنند مردم افطار را زیرا که هر
وَالنَّصَارَى يُؤَخِّرُونَ سِرَ وَاةَ أَبُودَ الْوَدَّ وَابْنُ مَاجَةَ	و نصاری تاخیری کنند در افطار رواه ابوداؤد و ابن ماجه
وَعَنْ أَبِي عَطِيَّةٍ قَالَ مَخَلَّتْ أَنَا وَمَسْرُوقٌ عَلَى	و روایت است از ابی عطیه گفت که در اعل شدم من و مسروق بر
عَاشِيَةٍ فَقُلْنَا يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ مَرَجُلَانِ مِنْ أَهْوَابِ	عایشه و ما پس گفتیم ای ام المؤمنین دو مرد اند از یاران
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَدُهُمَا يُعَجِّلُ الْإِفْطَارَ وَيُعَجِّلُ	محمد صلی الله علیه و سلم یکی از آن دو مرد شتابی میکند در روزگشادن و شتابی میکند
الصَّلَاةَ وَالْآخَرُ يُؤَخِّرُ الْإِفْطَارَ وَيُؤَخِّرُ الصَّلَاةَ قَالَتْ	نماز را و دیگر تاخیر میکند روزگشادن را و تاخیر میکند نماز گذاردن را گفت عایشه
أَيُّهُمَا يُعَجِّلُ الْإِفْطَارَ وَيُعَجِّلُ الصَّلَاةَ قُلْنَا عَمْدُ اللَّهِ بَيْنَ	کدام از آن دو تعجل میکند افطار را و تعجل میکند نماز گذاردن را گفتیم اعدا الله بین
مَسْعُودٍ قَالَتْ هَكَذَا صَنَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ	مسعود و گفت عایشه بخین کرده است پیغمبر خدا صلی الله علیه
وَسَلَّمَ وَالْآخَرُ أَبُو مُوسَى دَوَاهُ مِنْهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ هـ	و سلم و گفتیم و آن مرد دیگر تاخیر میکند ابو موسی اشعری است رواه مسلم و ابو هریره
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَفْسُ سَحُورٍ	گفت که فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم نیکو طعام سحر
لِلْمُؤْمِنِ الْمَقْرُورِ وَاهُ أَبُو دَاوُدَ	مسلمان خزان است رواه ابوداؤد

بابُ صِيَامِ الشَّطْوَعِ

باب در بیان روزه

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ

و سلم فاضلترین روزها بعد از روزه رمضان روزه ماه خدا است که محرم است

وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

و فاضلترین نماز بعد نماز فرض نماز شب کہ بخیر است رواہ مسلم

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ أَنَّ رَجُلًا أَقْبَى إِلَيْهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی قتادہ رضی اللہ عنہ کہ مردی آمد آنحضرت را صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ فَرَفَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

علیہ وسلم پس گفت آن مرد چگونه روزه میداری پس در عرض آمد آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَوْلِهِ فَلَكَتَارُ أَيَّ عَمَلٍ غَضِبَهُ قَالَ

اللہ علیہ وسلم از گفتن آن مرد پس چون دید عمر عظمی آنحضرت را گفت

رَضِيْنَا بِاللَّهِ دَبَّاءَ وَيَا لِسَلَامٍ دِينًا وَنَحْمَدُ نَبِيًّا

راحمی شدیم بخدا کہ پروردگار ما است و راحمی شدیم باسلام کہ دین ما است و راحمی شدیم بنبی که پیمبر ما است

نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ وَمِنْ غَضَبِ رَسُولِهِ فَبَعَثَ

پناه میجویم بکدام از غضب خدا و از غضب رسول و پس در اسناد

عُمَرَ بِإِذْنِهِ هَذَا الْكَلَامَ حَتَّى سَكَنَ غَضَبُهُ فَقَالَ

عمر رضی اللہ عنہ کہ بخیر میگوید این کلام را تا آنکہ آرام یافت غضب آنحضرت پس گفت

عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ مَنْ يَصُومُ الدَّهْرَ كُلَّهُ قَالَ كَمَا مِ

عمر میفرمود یا رسول اللہ چگونه است حال آن سیکہ روزه دارد و در روزگار میزند گفت آنحضرت فرمود

که بعضی گفتند روزه ماه
محرم و روزه شوال است از روایت
است و مثلاً آنست حدیثی از
ما بن عباس و از انس بن مالک
نقل است از ابی بکر

وَلَا أَفْطَرُ أَوْ قَالَ لَوْ يَصُومُ وَلَمْ يَفْطُرْ قَالَ كَيْفَ مَنْ يَصُومُ

روز افطار کرد او ای گفت لم یصوم ولم یفطر شک اولیت گفت عمر چگونه است حال یک روز و دارد

يَوْمَيْنِ وَيَفْطُرُ يَوْمًا قَالَ وَبَيِّطُكَ ذَلِكَ أَحَدٌ قَالَ كَيْفَ

دو روز و افطار کند یک روز و بپوشد آنحضرت آیا طاقت دارد و آنرا بیج یک گفت عمر چگونه است

مَنْ يَصُومُ يَوْمًا وَيَفْطُرُ يَوْمًا قَالَ ذَلِكَ صَوْمُ دَاوُدَ قَالَ

حال کسی که روزی یک روز و افطار کند یک روز را گفت آنحضرت این صوم داور و بیج است

كَيْفَ مَنْ يَصُومُ يَوْمًا وَيَفْطُرُ يَوْمَيْنِ قَالَ وَدِدْتُ أَنِّي

چگونه است حال کسی که روزی یک روز و افطار کند دو روز فرمود آنحضرت که دوست میدارم که من

طُوِّقْتُ ذَلِكَ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

طاقت داده شوم آنرا بستر فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

ثَلَاثٌ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ هَذَا صِيَامُ

بست است یا اولی است سه روز از هر ماه رمضان تا رمضان بر آفاده و ام پس نیست روزی

الدَّهْرِ كُلِّهِ صِيَامُ يَوْمٍ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ

روزگار روزی روز عرفه در مزد و ثواب چشم دارم معتد بر فضل خدا که تکفیر کند

السَّنَةِ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةِ الَّتِي بَعْدَهُ وَصِيَامُ يَوْمٍ

ساله را که پیش از دوست و تکفیر کند ساله را که بعد از دوست و روزی روزی

عَاشُورَاءَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ

عاشوراء چشم دارم از خدا تعالی که تکفیر کند گناهان ساله را که پیش از دوست

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ سَأَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

رواه مسلم و هم از ابی قتاده گفت پرسیده شد پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صَوْمِ الْاِثْنَيْنِ فَقَالَ فِيهِ وَلِدْتُ وَفِيهِ

علیه و سلم از سبب روزه دو شبانه پس فرمود در آن روز زائیده شده ام و در آن روز

أَنُؤَلَّعِي رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَصْدَرِيِّ

نخستین رواه است و بی برین رواه مسلم در روایت است از ابی ایوب انصاری رحمه

أَنَّهُ حَدَّثَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

که من حدیث کرد این حدیث را که آنحضرت صلی الله علیه وسلم گفت

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ

کسیکه روزه دارد در رمضان را بهتر تمام کند و آن را شش روزه از شوال باشد

كَصِيَامِ الدَّهْرِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ

اینچون روزه روزگار همیشه رواه مسلم در روایت است از ابی سعید

وَالْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خدری رحمه گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بَعَدَ اللَّهِ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ

کسیکه روزه دارد و دیگر روز در راه خدا اینچنین در جهاد و دار و خدایتا لای ذات او را از آتش دفع

سَبْعِينَ خَرِيفًا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

هفتاد و یک سال از طریق سال است عمر ب ابتدا سال بخیر کند و متفق علیه و از عایشه راضی

كَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ الْأَثْنَيْنِ

بود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که روزه میداشت در بعضی اعیان بود و گوید

وَالْخَمِيسَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

و پنجشنبه رواه الترمذی و النسائی در روایت است از ابی هریره رحمه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَعْرِضُ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم عرض کرده می نمودند در درگاه و عزت

الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْأَثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ فَاجِبٌ أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي

اعمال بنده گان روز دوشنبه و پنجشنبه پس دوست میدادم که عرض کرده شود عمل من

وَأَنصَابُهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ

در حدیثیکه من روزه دارم رواه ترمذی و روایت است از ابی ذر رض گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَبَا ذَرٍّ إِذَا

فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم ای ابو ذر چون

صُمْتَ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مَحْصَمٌ ثَلَاثَ عَشْرَةٍ وَأَرْبَعَ عَشْرَةَ

روزه داری از ماه سه روزه پس روزه وادبیزم و چهار و بسم

وخمسة عشر رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ

و پنجزدهم را روایت کرد ترمذی و نسائی و روایت است از ابی امامه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ يَوْمًا

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که روزه دارد یک روز

فِي سَبِيلِ اللَّهِ جَعَلَ اللَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ خَدَّيْكَمَا بَيْنَ

در راه خدا میگرداند خدا میان و و میان آتش و حق تقدیر فتنه که میان

السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَامِرِ بْنِ

آسمان و زمین است رواه ترمذی و روایت است از عامر بن

مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مسعود رض گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

الْفَيْمَةُ الْبَارِدَةُ الصَّوْمُ فِي الشَّتَاءِ رَوَاهُ أَحْمَدُ

غنیست بارده روزه و احقن است در زمستان گنایت است از حصول و سبب شوق

والتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

و ترمذی و روایت است از ابن عباس رض که آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَوَجَدَ الْيَهُودَ صَائِمًا

الله علیه وسلم قدم آورد مدینه را پس یافت یهود را روزه داران

يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَقَالَ لَهُمُ الرَّسُولُ اللَّهُ صَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ

روز عاشورا پس گفت مرا ایشان را پیغمبر خدا صل الله علیه

وَسَلَّمَ مَا هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي تَصُومُونَهُ فَقَالُوا هَذَا

و سلم چیست این روز یک روز میارید شما در آن پس گفتند یهود این

يَوْمٌ عَظِيمٌ أَنْجَى اللَّهُ فِيهِ مُوسَى وَقَوْمَهُ وَغَرَّقَ فِيهِ فِرْعَوْنَ

روز بزرگ است رسناری داد و ستاد در کوه موسی را و قوم او را و غرق کرده او را

وَقَوْمَهُ فَصَامَهُ مُوسَى شُكْرًا فَتَحْنُ نَصُومُهُ فَقَالَ

و قوم او را پس روزه داشت موسی درین روز بجهت شکر ازین پس روزه میاریم بر شما بجهت

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَحْنُ أَحَقُّ وَأَوْلَى بِمُوسَى

آنحضرت صل الله علیه وسلم پس سزاوارتر ایم موسی

مِنْكُمْ فَصَامَهُ رَسُولُ اللَّهِ وَأَمْرٌ بِصِيَامِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

از شما پس باین روز میاریم پس روزه را و امر باین روزه و اشتغال بن روزه

وَعَنْ حَفْصَةَ نَدَتْ أَرْبَعَ لَوِيحَاتٍ يَدْعُهُنَّ

و روایت است از حفصه گفت چهار خط اند که بود که ترک می داد آنها

الْيَتِيمِ صَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صِيَامُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَالْعَشِيرِ

یتیم خدا صل الله علیه وسلم روزه روز عاشورا و روزه دهم ذی الحجه

وَتَلْتَلِثَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَكْعَتَانِ قَبْلَ الْفَجْرِ رَوَاهُ

و در روزهای سه روز از هر ماه و دو رکعت سجدت قبل از نماز با صلاه رواه

النَّسَائِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

نسائی و روایت است از ابن عباس رض گفت ابن عباس رض که بود آنحضرت

صَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَفْطُرُ أَيَّامَ الْبَيْضِ فِي حَضَرِ

صل الله علیه وسلم که ظاهر میکرد روزهای ایام بیض را نه در حضر

وَلَا سَفَرٍ رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

وَنُوَيْدٍ وَرَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَروایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِكُلِّ شَيْءٍ ذَكْوَةٌ

فَرَمُودِ بِنَا سَبَرِ خُدا صَلَّی اللہ علیہ وسلم ہر چیز را از لغتہا ہے الہی ذکوۃ است

وَنَزَكُوتُ الْجَسَدِ الصَّوْمُ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْهُ أَنَّ

وَزَكُوتُ بَدَنِ وَصَحَّتْ رُوزَہ است رواہ ابن ماجہ و ہم از دوسے مرویت کہ

الْبَيْتِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَصُومُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بود کہ روزہ میداشت روزِ دوشنبہ را

وَالْخَمِيسِ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّكَ تَصُومُ الْاِثْنَيْنِ

وِخْمِيسَ را پس گفتند اے رسول اللہ بدستیکہ روزہ میداری دوشنبہ را

وَالْخَمِيسَ فَقَالَ إِنَّ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ يَغْفِرُ

وِخْمِيسَ را پس فرمود بدستیکہ روزہ دوشنبہ وِخْمِيسَ می آمرزد

اللَّهُ فَمَنْ كَمَلَ مِثْلَهُ لَا أَذَاهُ جَنِينَ يَقُولُ دَعْنَهُمَا

خدا ایضا طے در آن مگر بر مسلمان را مگر دو قطع کنندہ رحم را میگرداند خدا کہ بگوید اینان را

حَتَّى يَصْطَلِمَا دَوَاهُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْهُ قَالَ

تا آنجا کہ کنند و صلی نمایند رواہ احمد و ابن ماجہ و ہم از دوسے مرویت کہ گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ يَوْمًا

فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کسی کہ روزہ وارد روزے

ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ بَقَدْرُهُ اللَّهُ مِنْ جَهَنَّمَ كَعَبْدٍ غَرَّابٍ

بجست طلب کردن ذات خدا و رضائے و سے دور میگردد اند او را خدا از دوزخ مانند دور کرد

طَائِرٌ وَهُوَ قَرِيبٌ حَتَّى مَاتَ هَرَمًا دَوَاهُ أَحْمَدُ وَرَوَاهُ

پرندہ در حالیکہ آن مرغ چوہہ است تا آنکہ میرود در غایت پیری رواہ احمد و روایت کرد

أَلَيْسَ هَؤُلَاءِ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ قَعْبِيسٍ وَعَنْ

بیهقی در شعب ایمان از سلمه بن قیس و روایت است از

بُرَيْدَةَ قَالَ دَخَلَ يَلَالُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بریده رض گفت در آمد بلال بر پیغامبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ وَهُوَ يَتَفَدَّى فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و سلم و آنحضرت طعام جا داشت بخورد پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ الْغَدَاءُ يَا يَلَالُ قَالَ إِنِّي صَائِمٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ

و سلم حاضر شوی ای بلال طعام را گفت بلال روزه دارم یا رسول الله بن گفت

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَأْكُلُ مِنْ زَقْنًا وَفَضْلُ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم میخورم از زقن خود و زیادت

رِزْقِي يَلَالُ فِي الْجَنَّةِ أَشْعُرَتِ يَا يَلَالُ أَيْ الصَّائِمِ

رزق بلال در بهشت است ای کسور داری و میدانی ای بلال که روزه دار

يَسْتَحِ عِظَامُهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ مَا أَعَدَّ عِنْدَهُ

جسم میکند استخوانها را و دعا میخواند برای او فرشته که بدارد که خورده شود و دعا

رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَامِرِ بْنِ سَهْلٍ

رواه بیهقی در شعب ایمان و روایت است از عامر بن سهل

الْحَرَمِيُّ سَمِعْتُ دَجْلًا يُحَدِّثُ أَنَّهُ سَمِعَ أَشْرَ بْنَ

الحرمی که شنیدم مردی را که حدیث میکرد که دے شنید اش بن

مَالِكٍ يَقُولُ فِي الْجَنَّةِ قَعْرٌ لَا يَدْخُلُهُ إِلَّا صَوَامٌ

مالک را که میگفت که در بهشت محل و مکانی است که داخل نشود و آنرا که یکروزه

رَجَبٍ رَوَاهُ ابْنُ شَاهِينَ فِي التَّرْغِيبِ

راه رجب روایت کرد ابن شاہین در ترغیب

بَابُ فَضِيلَةِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ

باب در بیان فضیلت شب قدر

حَسْبُ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا

كُنَّا مُنذِرِينَ هِيَ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ أَمْرًا مِّنْ

عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُوَسِّلِينَ هِيَ رَحْمَةٌ مِّنْ رَبِّكَ إِنَّمَا هُوَ

السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَالْفَجْرُ وَلَيَالٍ عَشْرٌ وَالشَّفْعُ وَالْوَسْطَرُ

وَالْيَلِيلُ إِذَا أَيْسَرُهُ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ الَّذِي يُحْجِرُهُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ

فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ

خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ

رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ نَزَلَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

جزیه کرم

جزیه کرم

جزیه کرم

چون می باشد لیلۃ القدر فرود می آید جبرئیل علیه السلام

فِي كِتَابَةٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يُصَلُّونَ عَلَى حُلِّ عَبْدٍ قَائِمٍ

در جماعت از فرشتگان دعا می کنند و در دو میسر استند بر سر بنده که ایستاده است

أَوْ قَائِدٍ يَذْكُرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَإِذَا كَانَ يَوْمُ عِيدِهِمْ

یا نشسته که یاد میکنند سر خدا را عز و جل پس چون باشد روز عید مسلمانان

يَعْنِي يَوْمَ فِطْرِهِمْ بَأَعْنَى بِهِمْ مَلَائِكَتُهُ فَقَالَ يَا مَلَائِكَتِي

یعنی روز افطار ایشان عطا فرمت میکند و سه تعالی بر بنده گان فرشتگان خود را بر سر بنده ای که فرشتگان

مَا جَزَاءُ لِي بِرَبِّهِمْ قَالُوا أَسْرَبْنَا جَزَاءَهُمْ أَنْ يُؤْتِيَ أَجْرَهُ

چیت پادشاهش مزدوری که تمام کرده باشد خود را میگوید فرشتگان هر دو کار را یکا دهن و ادیت که تمام کرده

فَقَالَ مَلَائِكَتِي عَمِيدِي وَإِنَّمَا بِي فَقَضُوا أَمْرِي بِيضَتِي عَلَيْهِمْ

پس میگوید بر دو کار فرشتگان من غلامان من بر سرستان من گذاردند طاعت مرا که من را انعام بپا

ثُمَّ خَرَجُوا يُعْجُونَ إِلَى الدُّعَاءِ وَعِزَّتِي وَجَلَّالِي وَكَرَمِي وَ

پس بیرون آمدند و هر یک یک بر سر آمدند آواز خود را بلند ساختند بقلب قدرت و بزرگی وجود

عُلُوِّي وَارْتِفَاعِ مَكَانِي لَا حَيْبَنَّهُمْ فَيَقُولُ ارْجِعُوا فَقَدْ

و بلند قدری و بلند مرتبه من بر این دنیا طاعت میکنند دعا سه ایشان را پس میگوید خدا بر گردید تحقیق

غَفَرْتُ لَكُمْ وَبَدَلْتُ سَيِّئَاتِكُمْ خَسَنَاتٍ قَالَ فَرَجِعُوا

آمریدم مرا و شما را تبدیل میکنم بدیها سه شهادت بیکدیگر گفت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم

مَغْفُورًا لَكُمْ وَرَأَاهُ الْيَتِيمِيُّ فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ

در حدیث که آمد از زید بن اسلم ایمان را رواه یحیی در شعب ایمان و روایت است از

عَبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ خَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

عباده بن صامت راضی است از خدا گفت عباده بیرون آمد آنحضرت صلی الله علیه و آله

وَسَلَّمَ لِيُخْبِرَنَا بِبَيْلَةِ الْقَدْرِ فَتَلَاخِي رَجُلَانِ مِنَ

و سلم تا خبر دهد ما را بایله قدرت پس تلاخ میخواندند و شخصی میخواندند بیکدیگر دو مرد از

الْمَلَكَيْنِ فَقَالَ خَرَجْتُ لِأُخْبِرَكُمْ بِسَلَامَةِ الْقَدِيرِ قَتَلَا حَيًّا

سلمان پس گفت آنحضرت بیرون آمدم تا خبر دهم شما را بسلامت قدر که نام داشت پس نزع کردند

فَلَانٌ وَفَلَانٌ فَرُفِيتُ وَعَبْدِي أَنْ يَكُونَ غَيْرَ الْكَمِّ فَالْتَمِسُوهَا

فلان و فلان پس ریخته شد آن شب از غلامان و نزدیکت که باشد بلیغ بر داشتن از قاطعین آن تیر

فِي الثَّاسِعَةِ وَالْثَابِعَةِ وَالْخَامِسَةِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

در شب بست و نهم و بست و هفتم و بست و پنجم رده البخاری

وَعَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

در روایت است از ابی بکره گفت شنیدم آنحضرت را صلوات الله علیه

وَسَلَّمَ يَقُولُ التَّمِسُّوهَا بَعْنِي لَيْلَةَ الْقَدِيرِ فِي تِسْعِ يَبْقَيْنِ

و سلم که میگفت که طلب کنید آنرا یعنی شب قدر را در نه شب که باقی می مانند

أَوْ فِي سَبْعِ يَبْقَيْنِ أَوْ فِي خَمْسِ يَبْقَيْنِ أَوْ ثَلَاثٍ أَوْ أَحَدٍ لَيْلَةٍ

یا در هفت شب که باقی می ماند یا در پنج شب که باقی می ماند یا در سه شب که باقی می ماند یا در یک شب که باقی می ماند

رَوَاهُ الدَّرِمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي عُبَايَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ

رواه الدریمذی و روایت است از ابن عباس رضی الله عنهما که پیغمبر خدا صلوات الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ التَّمِسُّوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَّلِ مِنْ رَمَضَانَ

علیه و سلم فرمود شب کنید آنرا در ده شب اول از رمضان

لَيْلَةَ الْقَدِيرِ فِي تَامِسَةٍ تَبْقَى فِي سَابِعَةٍ تَبْقَى فِي خَامِسَةٍ تَبْقَى

شب قدر را در شب بست و نهم که باقی می ماند و در شب بست و هفتم که باقی می ماند و در شب بست و پنجم که باقی می ماند

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَكَثُرَتْ عَامِلَتُهُ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه البخاری و روایت است از عایشه رضی الله عنها که گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَخَرَّوْا إِلَيْهَا الْقَدِيرِ فِي الْوَتْرِ مِنَ الْعَشْرِ

صلوات الله علیه و سلم بخیزید شب قدر را در شبها که طاق از عیش

در شب بست و نهم که باقی می ماند

در شب بست و نهم که باقی می ماند

أَلَا وَآخِرُ مِنْ رَمَضَانَ دَوَاءُ الْبَخَارِيِّ وَعَنْ نِيرٍ

اخیر از رمضان رواه البخاری وروایت است از نیر

ابْنُ جَبْرِ قَالَ سَأَلْتُ أَبِي بَنَ كَعْبٍ فَقُلْتُ إِنَّ أَخَاكَ ابْنَ

بن جبیش گفت سوال کردم ابی ابن کعب را پس گفتم برادر تو ابن

مَسْعُودٍ يَقُولُ مَنْ يَقْرَأُ الْحَوْلَ يُصِيبُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَقَالَ

مسعود میگوید کسی که قیام کند سال تمام در می یابد شب قدر را پس گفت

رَحِمَهُ اللَّهُ أَرَادَ أَنْ لَا يَتَّكِلَ عَلَى النَّاسِ مَا أَفَقَهُ قَدْ عَلِمَ أَنَّهَا

رحمت کند ابن مسعود را خدا بیتی را میخواست ابن مسعود که افهام و کند مردم آگاه باشد پس بگوید ابن مسعود میگوید

فِي رَمَضَانَ وَأَنَّهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ وَأَنَّهَا لَيْلَةُ سَبْعٍ وَ

که شب قدر در رمضان است و در ده اخراست از رمضان و در سبعمه آن است و هفتم است

عِشْرِينَ ثُمَّ حَلَفَ لَا يَتَتَّبِعُنِي أَنَّهَا لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ

پس سوگند خوردمی در حدیثی که استثنای می کرد پسینه از شرا را الله می گفت و جزم میکرد که شب هفت است و بیست و

فَقُلْتُ يَا أَيُّ شَيْءٍ تَقُولُ ذَلِكَ يَا أَبَا الْمُنْذِرِ قَالَ بِالْعَلَامَةِ

پس گفتم ابی ابن کعب ایچ چیز و کلام دلیل میکنی آنرا ای ابی المنذر گفت ای به نشانه که بخواند او را

أَوْ بِالْآيَةِ الَّتِي أَخْبَرَ نَارِسُؤْلَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

یا آیت گفت که روایت خبر داد ما را رسول الله صلی الله علیه وسلم

أَنَّهَا تَطْلُعُ يَوْمَ مِيْذَ لَا شُعَاعَ لَهَا دَوَاءُ مُسْلِمٍ وَعَنْ

علامت اینست که آفتاب در هیچ آن شب می برآید و در حدیثی که روایت کرد او را رواه مسلم و بیست است

عَائِشَةُ نَعَتْهَا قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

از عایشه روایت گفت عایشه گفت یا رسول الله صلی الله علیه وسلم

أَدَّأَيْتَ إِنْ عَلِمْتُ أَيُّ لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَا أَقُولُ فَيَقُولُ

خبر ده مرا اگر بدانم که کدام شب است میگوید و در بایم آنرا چه میگوید و در حدیثی که روایت کرد او را

قُولِي أَللّٰهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ مُّحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

بگو این دعا را خداوند بپسندد و عفو کننده دوست میداری عفو را پس عفو کن از ما

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَصَحَّحَهُ

رواه احمد وابن ماجه والترمذی وصحیفہ ترمذی این حدیث را

بَابُ قِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ

این باب در قیام ماه رمضان است و در قیام نصف از شعبان یعنی شب برات

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از عایشه رضی الله عنہا کہ آنحضرت صلی الله علیہ وسلم

تَخْرَجُ لَيْلَةً مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ فَصَلِّ فِي السَّجْدِ وَصَلِّ رَجُلًا

برآمد شبے ازمیان شب پس نماز گزارو در مسجد و نماز گزارند مردمان

بِعَمَلِهِمْ فَاصْبِرْ النَّاسُ فَيَحْدَثُوا أَفَاجْتَمَعَ أَكْثَرُ مِنْهُمْ

مراهمند. آنحضرت پس صبح کردند مردمان پس یاد کرد و سپس جمع شدند و با او تراز ایشان

فَصَلُّوْا مَعَهُ فَاصْبِرْ ۖ النَّاسُ فِتْحَةٌ ۚ لَكُمْ أَكْثَرُ ۚ اٰمِنْ

پس نماز اذکار و ندب مختصرت پس صبح کردند مردان پس یاد کردند پس بسیار شدند اهل مسجد

مِنَ اللَّيْلَةِ الثَّالِثَةِ فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

از شب ثالث پس برآمد آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

فَصَلُّوا بِصَلَاتِهِ فَلَمَّا كَانَتِ اللَّيْلَةُ الرَّابِعَةُ عَجَزَ

پس نماز گذارد آنحضرت^ص پس نماز کرد و نماز آنحضرت^ص یعنی اجتماع بر گاه که شد تبیخ و تنگ آمد

الْمَسْجِدُ عَنْ أَهْلِهِ مَنْ خَرَجَ بِصَلَاةِ الصُّبْحِ فَلَمَّا قَضَى

سجد بنوی معلوم از کثرت اہل آن تا آنکہ برآمد آنحضرت بر اسے نماز بخویس ہر گاہ کہ ادا کر دیا آنحضرت

الْفَجْرَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَشَهِدَ تَوَقَّالَ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّهُ

ماذہ فجر را متوجہ شد ہر مردان پس کلتھادت خواند پسر فرمود پسین خود صید و صحت پیل بدریہ تنان ایسا

لَمْ يُخَفْ عَلَى مَكَانِكُمْ وَلَكِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَغْفِرَ صَلَاحِي كَمَا

که خوف کرده شد بر شما و لیکن من خوف کردم که غرض شود این نماز ترا بدیج بر شما با جماعت

تَتَغَفَّرُوا عَنْهَا فَتَوَقَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس عاجز آید شما از او و آن پس وفات کرد و آنحضرت صلی الله علیه و سلم

وَأَلَامُوا عَلَى ذَلِكَ دَوَاءَ الْبُخَارِيِّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

و حال آنکه حال ترا بدیج برین بود رواه البخاری و روایت است از ابی هریره رَضِیَ

قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرْسِلُ فِي قِيَامِهِ

گفت که بود پیغمبر صلی الله علیه و سلم که ترغیب میداد شما را در نماز و در نماز شب

دَمْعَانِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَأْمُرَهُمْ فِيهِ بِعَزِيمَةٍ فَيَقُولُ مَنْ

در رمضان بیدار آنکه امر کند ایشان را در قیام رمضان بجهاد کند و ایجاب پس فرمود آنحضرت کسیکه

قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

قیام کند رمضان را بجهت ایمان و طلب ثواب و طلب جوارحت آمرزیده شود او را چیزیکه پیش از آن کرده است

الْحَدِيثُ دَوَاءُ مُلِمٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْ

آن حدیث رواه مسلم و روایت است از ابی هریره رَضِیَ عَنْهُ بدرستی که

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَامَ رَمَضَانَ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که قیام کند رمضان را

إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ قَالَ ابْنُ شَهَابٍ

بجهت ایمان و طلب ثواب آخرت آمرزیده شود چیزیکه پیش از آن کرده است ابن شهاب

فَتَوَقَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَلَامُوا عَلَى ذَلِكَ

پس قانع گردید خدا روح آنحضرت صلی الله علیه و سلم و حال آنکه ایشان که قیام و نماز برین

تَوَصَّاهُ الْأَمْرُ عَلَى ذَلِكَ فِي خِلَافَةِ أَبِي بَكْرٍ وَصَدْرًا

بسته امر برین موصی و در زمان خلافت ابی بکر و چون بود امرش در دنیا و اهل

مِنْ خِلَافَةِ عُمَرَ وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ الْقَادِرِ

خلافت عمر یعنی قیام رمضان غیر جماعت و روایت است از عبد الرحمن بن عبد القاری

أَنَّهُ قَالَ خَرَجْتُ مَعَ عُمَرَ ابْنِ الْخَطَّابِ فِي لَيْلَةٍ فِي رَمَضَانَ

گفت کہ بیرون آمدم بہ عمر ابن الخطاب رضی اللہ عنہما اذہ رمضان

إِلَى السَّجْدِ فَإِذَا النَّاسُ أَوْسَرَاءُ مُتَفَرِّقُونَ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ

بوسے مسجد پس ناگہ مردم پریشان و جدا جدا شدند نماز میکرد مردے

لِنَفْسِهِ وَيُصَرِّى الرَّجُلُ فَيُصَلِّي بِصَلَاةِهِ الرَّمْطَ فَقَالَ عُمَرُ

برائے خود تھا و نماز میکرد مردے پس نماز میکرد نذر نماز وے قوسے پس گفت عمر بن الخطاب

اِنِّیْ اَرٰی تَوَجَّهْتُ فِیْ لَیْلِِیْ عَلٰی قَارِیٍّ وَاَیَّدَ لَکَانَ اَمْشَدَ

بدستیک من اگر جمع کنم این مردم را بربک امام برآیند باشد افضل

ثُمَّ عَزَّ مِنْ جَمْعِهِمْ عَلَا ابْنِي ابْنِ كَيْسٍ ثُمَّ خَرَجَتْ مَعَهُ لَيْلَةً

پس از آنکه در این مجلس جمعی را می نمودم، اراکی این کعبه گفت عذر از محمد بن قاسم است بدون آدم ما بهیچ

أَخْرَجَهُ وَالنَّاسُ يُصَلُّونَ بِصَلَاةِ قَارِئِهِمْ قَالَ عَمْرُو

و دیگر دعای آنکه مردم نماز میکنند از قند بنماز امام خود گفت ع

لَقَمْتُ الدُّعَّةَ هَذِهِ وَالَّتِي تَنَامُ مِنْ عَيْنِي أَضْأَمَ إِلَيَّ

نیکو بدعت است این بدعت و آن نازکی خواب مسکنه و غفلت مسور ز بدعت از ان فاضله از ان کار

فَنَقُومُونَ يُرِيدُ اخَا التَّلَا وَكَانَ النَّاسُ يَفْهَمُونَ آوَا

در مقام مکنز میخ است و آغوش را و بودند مردم که قام مکنز در او است

وَأَهْلُ النَّارِ يَوْمَئِذٍ مُّوَعَدُونَ

روایت کرد این حدیث را در این صورت از امام رضا علیه السلام نقل کرد که گفت ما این حدیث را

سَمِعْنَا بِمَا نَدَّاهُ بِهِ وَنَدَّاهُ بِهِ

الخففت من الطمأنينة وسلبها راحة فزنت فوجدت فيها ما لم يكن في غيرها من الخففت

۱) بحث گفتن از زبان
عدوت این نیست در جماع
و اما اصل بحث و زمان
آنحضرت صلی الله علیه و آله
و آنحضرت می گردید و چنانکه وقت
و قیامت که بنویسید
راشد این گفتگو نیست
است و هر چه است

بِالْبَقِيَّةِ فَقَالَ أَكُنْتُ تَخَافُفَنِي أَنْ يَجِيفَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَمَرْسُؤُهُ

در ترجمه اینست که ای رسول الله! من ترسیدم که تو مرا بترساند و مرا بگذارد

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنَّكَ أَتَيْتَ بَعْضَ نِسَائِكَ

گفتم عایشه که گفت ای رسول الله! من بردم که تو آمدی به بعضی از زنان خود

فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَنْزِلُ لَيْلَةَ التَّصْفِ مِنْ شَجَبَانِ إِلَى

پس فرمود آنحضرت که شب پیش از آن که بفرستد خداوند تعالی نازل میگردد از شبستان به سوی

السَّمَاءِ الدُّنْيَا قَبْلُ غَيْرِ لَكَاثَرٍ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ نَعِيمٍ كَلْبٍ

آسمان که فرود آید از آسمان است که اندک تر است از شمار موهای گوسفند آن قبلی که در شب

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَتَرَادُ دَرِّينَ مِمَّنْ اسْتَحَقَّ النَّارَ

رواه الترمذی و ابن ماجه و تریاد درین است که استحقاق آتش را

وَعَنْ مَائِثَةَ عَنْ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از مائثه از پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

قَالَ مَلْ تَذَرِينَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ يَعْنِي لَيْلَةَ التَّصْفِ

که فرمود ای عایشه! چه چیز است در این شب که معنی آن شب تصف است

مِنْ شَجَبَانِ قَالَتْ مَا فِيهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ فِيهَا أَنْ يُكْتَبَ

از شبستان گفت عایشه چه چیز است در این شب ای رسول الله! فرمود که در این شب آنچه نوشته

كُلُّ مَوْلُودٍ بَنِي آدَمَ فِي هَذِهِ السَّنَةِ وَفِيهَا أَنْ يُكْتَبَ كُلُّ

برگردد از فرزندان آدم در این سال و در این شب نوشته شود هر که

هَالِكٌ مِنْ بَنِي آدَمَ فِي هَذِهِ السَّنَةِ وَفِيهَا تَرَفُّعُ أَعْمَالِهِمْ

یا کس شود از فرزندان آدم در این سال و در این شب برآید و در آن روز

وَفِيهَا تُنْزَلُ أَرْثَاهُمْ فَقَالَ تَذَرِينَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا مِنْ أَحَدٍ

و در آن شب نازل گردد از آنها پس گفت عایشه ای رسول الله! هیچ کس نیست که

يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْإِبْرَحِمَ اللَّهُ تَعَالَى فَقَالَ مَا مِنْ أَحَدٍ

که در آید بهشت را مگر رحمت خداست پس گفت آنحضرت که نیست هیچ یکی که

يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْإِبْرَحِمَ اللَّهُ تَعَالَى ثَلَاثًا قُلْتُ وَلَا أَنْتَ

در آید بهشت را مگر رحمت خداست و الهی گفت آنحضرت این کلمات را سه بار گفت عایشه که گفتم و در حدیث

يَا رَسُولَ اللَّهِ فَوَهِعَ يَدَا عَلَى حَامَتَيْهِ فَقَالَ وَلَا أَنَا إِلَّا

ایسمه غیر خدا پس نهاد آنحضرت دست مبارک خود را بر سر مبارک خود پس گفت و من در این حدیث

أَنْ يَتَعَمَّدَ فِي اللَّهِ مِنْهُ بِرَحْمَتِهِ يَقُولُ لِمَا ثَلَاثَ مَوَاقِدَ رَوَاهُ

بیهود در احادیثی که رحمت خود در حالیکه میگفت آنحضرت ۳ این کلمات را سه بار رواه

الْبَيْهَقِيُّ فِي الدَّعَوَاتِ الْكَبِيرِ وَعَنْ أَبِي مُوسَى

بیهقی در دعوات کبیر و روایت است از ابی موسی

أَلَا تَشْعُرُ بِمَدْعُونِ سَوْالِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ

اشعری رحمه الله از آنحضرت علیه السلام فرمود آنحضرت که بدرستی خدا را احساس میکنی

اللَّهُ كَيْطَلُخُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَيَغْفِرُ لِكُلِّ خَلْقِهِ

واقف می شود بر احوال بندگان در شب نصف از شعبان پس می آمرزد هر مبدء خلق را

إِلَّا الْمَشْرُكِينَ أَوْ مُشَاحِينَ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَرَوَاهُ أَحْمَدُ

مگر مشرکان را و دشمنان و داند و بنده و زندگان را رواه ابن ماجه و رواه احمد

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَامِرِ فِي رِوَايَةٍ إِلَّا اثْنَيْنِ

از عبد الله بن عمرو بن العاص و در روایت احمد آمده که خدا می بخشد همه را مگر

مُشَاحِينَ وَقَاتِلِ النَّفْسِ وَعَنْ عِيٍّ فَقَالَ

مشاحین را و خون فاحش ریزنده و کشنده نفس را و روایت است از عی که گفت

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ

آنحضرت علیه السلام چون باشد شب نیمه

2

رواه الترمذی ورواه ابو داؤد وابن ماجه از

الی ابن کعب وروایت است از عایشه رفا گفت عافیه سنت بر

معتقد آنست که عیادت کند مریض را و حاضر نشود نماز جنازه را

دعائیں نکلنے لگیں اور وہیں سے نکلنے لگیں اور وہیں سے نکلنے لگیں

مگر براے حاجتے کہ چارہ نیست از ان دروایت اعتکاف مگر بروزہ دروایت اعتکاف

مگر در مسجد جامع یعنی مسجد جماعت رواہ ابو داؤد و روایت است از ابن عباس

۹۵

مشغول کردن منع کرده میشود و باز داشته میشود از لای آن و جدا داده میشود و مرا

حسنت کہ فوت می شود اور با سبب اعتکاف او مثل عامل حسنت ہمارا رواہ ابن

کتاب در بیان فضائل القرآن

پس وقتیکہ خوانی قرآن را پس پناه طلب کن بخدا از شیطان رانده شد

روایه الترمذی ورواه ابو داود و ابن ماجه از
 ابی بن کعب و عن عائشه ر قالت السئه على
 المتكف ان لا يعوذ مريضاً ولا يشهد جنازة
 ولا يمس المرأة ولا يباشرها ولا يخرج لحاجة
 الا الى ابد منه ولا اعتكاف الا بصوم ولا اعتكاف
 الا في مسجد جامع مع رواه ابو داود وروایت است از ابن عباس
 ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال في
 المتكف هو يتكف الذنوب ويحزى له من
 الحسنات كما قيل الحسنات الحسنات كلها رواه ابن ماجه
 كتاب فضائل القرآن
 فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم

قُلْ لِّمَنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا

بگو اگر جمع شوند آدمیان و جن بر آنکه بیارند مانند این

الْقُرْآنَ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

قرآن هرگز نیارند مانند آن اگر هم باشد بعضی ایشان بعضی را مدد دهنده

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ قَاتُوا أَغْشَىٰ صُورِ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ

آیا میگویند برهنه است قرآن را بگو پس بیارید ده سوره اندین برافتنه

وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

و بخیزید هر که را از انید بجز خدا اگر راست گو هستید

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ

و اگر هستید در شک از آنچه فرود آوریم بر بنده خود پس بیارید یک سوره

مِنْ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ

مانند آن و بخیزید مددکاران خود را بجز خدا اگر هستید

صَادِقِينَ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا اللَّهَ

راست گو پس اگر نکوید و البته نوازید کرد پس بترسید از آن آتش روزان

الَّذِي وَفَّوْهُمَ النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ هَـ

که آتش بکثیر آن مردمان و سنگها باشد آماده کرده شده است برای کافران

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا

اگر فرود می آوریم این قرآن را بر کوهی بر آئینه میدیدی از آسایش کرده پاره پاره

مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ إِنْ هُوَ إِلَّا نَحْنُ نُنَزِّلُ الْكِتَابَ لَعَلَّكُمْ تَحْفَظُونَهُ

از خوف خدا سر آئینه افرو فرستادیم قرآن را و بر آئینه ادا نگاه داریم

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ وَهَذَا كِتَابٌ

هر آئینه فرستادیم آن قرآن عربی باشد که شما دریابید و این کتاب است

بجز این
بجز این
بجز این
بجز این

بجز این
بجز این
بجز این
بجز این

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْإِذِي

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ہر سیکہ آن کے کہ

لَيْسَ فِي جَوْفِهِ شَيْءٌ مِنَ الْقُرْآنِ كَالْبَيْتِ الْخَرِبِ رَوَاهُ

نیمت در دون وے چیزے از قرآن بچرخانہ ویران است رواہ

الترمذی والدارمی وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

الترمذی والدارمی روایت است از عبد اللہ بن عمرو رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَالُ لِصَاحِبِ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہتے می شود مرصاحب

الْقُرْآنِ إِقْرَأْ وَادْتِقْ وَرَتِّلْ كَمَا كُنْتَ تَرْتِّلُ فِي الدُّنْيَا

قرآن را بخوان و ترقی مدارج کن و تمجید بخوان قرآن را چنانکہ ترتیل میکردی در دنیا

فَإِنَّ مِنْ ذَلِكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَأُ مَا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ

بر سیکہ منزل تو نزد آخر آیتے کہ بخوانی آنرا رواہ احمد و الترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ

والجواد و النسائی و روایت است از ابی سعید رضی گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ میگوید پروردگار تبارک

وَتَعَالَى مَنْ شَغَلَهُ الْقُرْآنُ عَنْ ذِكْرِي وَمَسْئَلَتِي أُعْطِيَتْهُ

وٹھلے گئے کہے کہ بازوار داورا قرآن از ذکر کردن من و دعا و سوال من میدہم اورا

أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَ السَّائِلِينَ وَفَضْلُ كَلَامِ اللَّهِ عَلَى سَائِرِ

بیشتر از آنچه میدہم سوال کنندگان را و فضل کلام خدا بر باقی کلام خلایق

الْكَلَامِ كَفَضْلِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالدَّارِمِيُّ

بہر فضل خدا است بر مخلوق او رواہ الترمذی والدارمی

وَالْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنْ قَالَ

والبيهقی در شعب ایمان و روایت است از ابن مسعود رحمه گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ

فرمود پیاپی هر خدا صلی الله علیه وسلم کسی که بخواند یک حرف از

كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ

کتاب خدا پس برادر است یکی و هر یکی جزا داده می شود بده چنداد نمی گویم

أَلَمْ يَخْرُفْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَا مِيمٌ حَرْفٌ رَوَاهُ

الم که حرف است بل الف تنها حرفت و همچنین لام حرف است و میم حرف است رواه

الترمذِيُّ وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ مُعَاذِ الْجُهَنِيِّ عَنْ قَالَ

الترمذی و الدارمی و روایت است از معاذ الجهنی رحمه گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ

فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که بخواند قرآن را

وَحَمَلَ بِمَا فِيهِ لَيْسَ وَالِدًا تَلْبِأُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ضَوْءٌ كَـ

و حمل کرد بچیز نه که در قرآن است پوشانیده شوند پدر و مادر او و ج بوزقی است که شادانی

أَحْسَنُ مِنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ فِي بُيُوتِ الدُّنْيَا لَوْ كَانَتْ

خوشتر و قوی تر از روشنائی آفتاب باشد در خانه های دنیا اگر می بود آفتاب

فِيكُمْ فَمَا ظَنُّكُمْ بِالَّذِي عَمِلَ بِهَذَا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

در خانه های شما پس چیت همان شادان کسی بخواند و عمل کند بقرآن رواه احمد و ابو داود

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

و روایت است از عقبه بن عامر رحمه گفت شنیدم آنحضرت را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَوْ جُمِلَ الْقُرْآنُ فِي إِهَابٍ شَمَرِ

صلی الله علیه وسلم که میگفت اگر گردانیده می شد قرآن در پوستی پسته

أَلَيْفِي فِي النَّارِ مَا احْتَرَقَ دَوَاهُ الدَّارِجِي وَعَنْ عَلِيٍّ

انما ختم شد و آتش نیرخت رواه الدارمی و روایت است از علی رض

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم هر که بخواند قرآن را

فَاسْتَظْهَرَهُ فَأَحْلَلَ حَلَالَهُ وَحَرَّمَ حَرَامَهُ أَدْخَلَهُ اللَّهُ

پس یاد کرد آنرا پس حلال گرداند حلال آنرا و حرام گرداند حرام آنرا درمی آید خدا بیجا له او را

الْجَنَّةَ وَشَفَعَهُ فِي عَشْرَةٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ كُنْتُمْ قَدْ

در بهشت و قبول میکند شفاعت او را در ده کس از اهل بیت و سه که به پارتان بحقیق

وَجِبَتْ لَهُمُ النَّارُ سَوَاءُ أَحَدٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

واجب شده است برای ایشان را آتش رواه احمد و الترمذی و ابن ماجه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از ابی هریره رض گفت فرمود آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَعْلَمُوا الْقُرْآنَ فَأَغْرَعُوهُ فَرَأَى مَثَدَ

علیه وسلم بیاورد قرآن را پس بخوانید آنرا پس بدر سیکه حال

الْقُرْآنَ لَمْ يَنْقُصْ فَقَرَأَهُ وَقَامَ بِهِ كَمَثَلِ جِرَابٍ يَخْشَوُ

قرآن هر چه را که آموخت پس خواند آنرا و قیام کرد بچونان بچونانی است که پر کرده شده است

مِثْلًا تَفُوحُ بِهِ رِيحُهُ كَمَثَلِ مَكَانٍ وَمَثَلُ مَنْ تَعَلَّمَهُ

بمثل میسید بود و می در هر جا و حال سیکه آموخت قرآن را

فَرَقَدَ فَمُورٍ فِي جَوْفِهِ كَمَثَلِ جِرَابٍ أَوْ كَيْ عَلَى مِثْلِكَ

پس خواب کرد حال آنکه قرآن در شکم اوست بچونان بچونانی است که بهشت شده است بزرگ

دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّشَائِي وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

رواه الترمذی و التشائی و ابن ماجه و روایت است از

أَيُّ هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِلَى هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْتُ فَرَسًا فِي سَبْعَةِ خُدَّاءٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَرَأَ ظُهُوَ دَيْسَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ

بِرَسُولِهِ خَدَّيْتَا خَدَّيْتَا يَعْنِي أَهْلًا كَرْدُورَهُ قَدْ دُيِّنَ رَأْيُهَا أَنْ يَكُنَّ أَسْمَانًا

وَالْأَرْضَ بِأَلْفِ عَامٍ فَلَمَّا سَمِعَتِ الْمَلَائِكَةُ الْقُرْآنَ قَالَتْ

وَدُيِّنَ رَأْيُهَا بِرَسُولِهِ كُنَّ شَيْئًا فَرَسًا قَالَتْ كُنَّ دَيْسَ رَأْيُهَا فَرَسًا

طُوبَى لِمَنْ يَنْزِلُ هَذَا عَلَيْهَا طُوبَى لِمَنْ يَخْلُقُ هَذَا

خَيْرٌ وَغَيْرِي بِدُرِّهِ رَأْيُهَا كَرْدُورَهُ قَدْ دُيِّنَ رَأْيُهَا أَنْ يَكُنَّ أَسْمَانًا

وَطُوبَى لِمَنْ يَنْزِلُ هَذَا عَلَيْهَا طُوبَى لِمَنْ يَخْلُقُ هَذَا

وَدُيِّنَ رَأْيُهَا بِرَسُولِهِ كُنَّ شَيْئًا فَرَسًا قَالَتْ كُنَّ دَيْسَ رَأْيُهَا فَرَسًا

أَيُّ هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِلَى هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْتُ فَرَسًا فِي سَبْعَةِ خُدَّاءٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَعْرَبُوا الْقُرْآنَ وَاتَّبَعُوا عَرَائِبَهُ وَعَرَائِبُهُ قَرَأَتْهُ

أَهْلًا كَرْدُورَهُ قَدْ دُيِّنَ رَأْيُهَا أَنْ يَكُنَّ أَسْمَانًا

وَمُحَمَّدٌ وَهُوَ عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَدُيِّنَ رَأْيُهَا بِرَسُولِهِ كُنَّ شَيْئًا فَرَسًا قَالَتْ كُنَّ دَيْسَ رَأْيُهَا فَرَسًا

وَسَلَّمَ قَالَ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي الصَّلَاةِ أَفْضَلُ مِنْ

وَسَلَّمَ كُنْتُ خَوَانِدَنَ قُرْآنٍ فِي نَمَازٍ بَهْتَرِ اسْتِ

قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي غَيْرِ الصَّلَاةِ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي غَيْرِ

خَوَانِدَنَ قُرْآنٍ فِي غَيْرِ نَمَازٍ وَخَوَانِدَنَ قُرْآنٍ فِي غَيْرِ

الصَّلَاةِ أَفْضَلُ مِنَ التَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّسْبِيحُ أَفْضَلُ

نَمَازٍ أَفْضَلُ اسْتِ وَخَوَانِدَنَ قُرْآنٍ فِي غَيْرِ نَمَازٍ

مِنَ الصَّدَقَةِ وَالصَّدَقَةُ أَفْضَلُ مِنَ الصَّوْمِ وَالصَّوْمُ

از صدقه دادن و در راه خدا و صدقه دادن بهتر است از روزه داشتن و روزه داشتن

جَنَّةٌ مِنَ النَّارِ وَعَنْ عُثْمَانَ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ أَوْسٍ

سهر است از آتش و از عثمان بن عبد الله بن اوس

التَّقِيُّ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

التقوی از جد خود اوس است گفت فرمود پیر خدا صلوات الله علیه وسلم

قَرَأَ اللَّهُ الرَّجُلَ الْقُرْآنَ فِي غَيْرِ الْمُصْحَفِ لَفَ مَرَجَةٌ وَقَرَأَهُ

قواب خواندن مرد قرآن را در غیر مصحف هزار درجه دارد و قواب خواندن او

فِي الْمُصْحَفِ تُضَعَفُ عَلَى ذَلِكَ إِلَى أَلْفٍ مَرَجَةٌ وَعَنْ

در مصحف زیاده کرده می شود بر آن تا دو هزار درجه و روایت است از

ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن عمر رضی گفت فرمود پیر خدا صلوات الله علیه وسلم

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَصْدُقُ كَمَا يَصْدُقُ الْحَدِيدُ إِذَا آصَابَهُ

در سیکه این دلها ای مردم دنگ میگردد چنانچه تیر میگردد و چنانکه دنگ میگردد آهن و تیر سیکه میزد آنرا

أَلَمَّا قُتِلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا قَالُوهَا قَالُوهَا كَثْرَةُ ذِكْرِ الْمَوْتِ

آب گفتند خدا ای رسول خدا چیست سبب روشنی و وضاعتی گفت بسوختن یاد کردن موت

وَيَلَاوَةُ الْقُرْآنِ رَوَى الْبَيْهَقِيُّ الْأَحَادِيثَ الْأَرْبَعَةَ فِي

و خواندن قرآن است روایت کرده بیهقی این چهار حدیث را در

شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ الْحَسَنِ مُرْسَلًا أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى

شعب ایمان و روایت است از حسن بهی از و کمال که آنحضرت صلوات

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةٍ مِائَةَ آيَةٍ لَمْ يَحَاجَّهُ

الله علیه وسلم فرمود کسی که بخواند در شب صد آیت قرآن محتاج نمیشود خداوند

الْقُرْآنُ تِلْكَ اللَّيْلَةُ وَمَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةٍ مَا تَمَّتْ آيَةُ

قرآن در آن شب و کسی بخواند در شبی دو صد آیت

كُتِبَ لَهُ فَنُوتُ لَيْلَةٍ وَمَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةٍ خَمْسَ مِائَةِ آيَةٍ

نوشته شود بر او و سه طاعت شب و کسی بخواند در شبی پنجاه آیت

إِلَى الْأَلْفِ أَصْبَحَ وَكَهْ قِنطَارٍ مِنَ الْأَجْرِ قَالُوا وَمَا الْقِنطَارُ

س هزار صبح میکند و ده مالیکه مرا و راست قنطار از اجز قنطند صهار و صیت قنطار

قَالَ ائْتِنَا عَشْرَ الْفَارِوَاهِ الدَّارِي وَعَنْ أَبِي مُوسَى

گفت آنحضرت قنطار مقدار دوازده هزار است رواه الداری و روایت است از ابی موسی

الْأَشْعَرِيُّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اشعری رض گفت ابی موسی که فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

تَعَاهِدُوا الْقُرْآنَ كَمَا أَلَذِّي نَفْسِي بِيَدِهِ لَمْ يَأْشَدُّ

رعایت و مداومت کنید بخوان پس سوگند بخدا ای که نهادم به ذات من در دست چپم بر آن

تَفْقِيًا مِنْ الْإِيلِدِ فِي عَقْلِيهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

از دوسه را شدن از شتر ای که بسته باشد به و در رسن متفق علیه است و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی هریره رض گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

لَيْسَ مِثْلًا مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ

نیت از کسی که لغز کند بقرآن یعنی مستغنی شود از همه رواه بخاری و روایت است از

الْبَرْقُومِيِّ عَزَبِ بْنِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

برقروم بن عازب رض گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ زَيِّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

وسلم بیا رانید قرآن را بگوشتش آوازهای شما رواه احمد و ابو داود

وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّارِمِيُّ وَعَنْ سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ قَالَ

داين ماجه والدارمي وروایت است از سعد بن عبادہ رض گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَمْرٍ يَقْرَأُ

فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم نیست هیچ مردی که می خواند

الْقُرْآنَ تَقْرِيئًا إِلَّا لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَحَدًا مَرَّوَاهُ

قرآن را پست فراموش گرداند آنرا که آنکس پیش می آید خدا را روز قیامت شش قطع الاعضاء یعنی بجز خدا

أَبُو دَاوُدَ وَالذَّارِمِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

ابو داؤد والدارمي وروایت است از عبد الله بن عمرو رض

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْ يَفْقَهُ

که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود که نه فهمید

مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فِي أَقَلِّ مِنْ ثَلَاثِ دَوَاهٍ التِّرْمِذِيُّ

کیک خواند قرآن در کمتر از سه روز رواه الترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَالذَّارِمِيُّ وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ

و ابو داؤد والدارمي وروایت است از عقبه بن عامر رض گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْمَاهُ بِالْقُرْآنِ

فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم همه را با قرآن را

كَأَجْمَاهُ بِالصَّدَقَةِ وَالْمِيرَ بِالْقُرْآنِ كَالْمِيرَ بِالصَّدَقَةِ

همچو آگها را دهنده است صدقه را و آب و از پست خواند قرآن را همچو بهان دهنده است

دَوَاهٍ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنِ اللَّيْثِ

رواه الترمذی و ابو داؤد و النسائی وروایت است از لیث

ابْنُ سَعْدٍ عَنْ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ عَنْ يَحْيَى ابْنِ مَمْلُوكٍ

ابن سعد رض که روایت میکند از ابن ابی ملیکه از یحیی ابن مملوک رض

أَنَّهُ سَأَلَ أُمَّرَ سَلَمَةَ عَنْ قِرَاءَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ بِرِسْدِ الزَّامِ سَلَمَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذْ قَرَأَتْ بِحُفْرِ الْعِلْمِ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ فَإِذَا هِيَ تَقْرَأُ قِرَاءَةً مُفْتَرَّةً حَرْفًا حَرْفًا

وَسَلَّمَ بِرِسْدِ الزَّامِ سَلَمَةُ صِفَتْ بِمِثْلِ قِرَارَاتِ رَاكِبِيْدَاوُدَ وَكَشَادَةِ اسْتِ حَرْفٍ بِهَذَا حَرْفٍ جَلَا جَلَدًا

دَوَاهُ التَّمِيزِي دَاوُدَ وَالتَّسَائِي وَعَنْ حَذِيفَةَ

رَوَاهُ التَّرْمِذِيُّ وَابُو دَاوُدَ وَالتَّسَائِي وَرَوَيْتُ اسْتِ اِنْ حَذِيفَةَ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اقْرَءُوا

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَرَمُوهُ أَنْخَفَتْ عَلَيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِحُفْرِ الْعِلْمِ

الْقُرْآنَ يَلْحَوْنَ الْعَرَبُ وَأَصَوَاتُهُمْ وَإِيَّاكُمْ وَنَحْوُ

قُرْآنَ رَاكِبِيْنِ عَرَبٍ وَخُشَّ آوَاذِهِمْ اِيْثَانُ وَ دَوْرَ دَارِيْدَ خُودَرَا اِنْ لَحْنُ

أَهْلِ الْعِشْقِ وَنَحْوُ أَهْلِ الْكِتَابَيْنِ وَسَيَحْيِي بَعْدِي

اِبْلَ حَقِّقْ وَلَحْنُ اِهْلِ دَوْ كِتَابِ يَخْنُ قُوْرِيْتِ وَاجْمِلْ وَزُوْدَ بَشَدَ كِبَايِدَ پَسِ اِنْ مَن

تَوْمُ يَرْجِعُونَ بِالْقُرْآنِ تَرْجِعُ الْفِتَاءُ وَالتَّوْحُ وَلَا يَجَاوِرُ

كَرُوْبِهِ كَرَجِيْعُ كَسَنَدِ بَقْرَانَ اِنْدَ سُرُوْدَ وَنُوحَ وَنَحْوُ كَزُوْدَ قُرْآنَ

خَاجِرُهُمْ مَفْقُوْنَةٌ قُلُوبُهُمْ قُلُوبُ الَّذِينَ يُحِبُّهُمْ

كُلُوْبِي اِيْثَانُ رَا دَرَقَتْنَه اِنْمَا خُتْمُ شَدَه اسْتِ اِيْثَانُ دَوْلِي اَكْلَانِ خُشَّ اِيْثَانُ

شَأْنُهُمْ وَاهُ الْبَيْهَقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَرَزِينُ يَفِي

حَالِ اِيْثَانُ رَدَاهُ بِيْهَقِي دَر شُعْبِ اِيْمَانِ وَرَزِيْنِ دَر

كِتَابِهِ وَعَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

كِتَابِ خُودَ وَرَوَيْتُ اسْتِ اِنْ بَرَاءِ بْنِ عَازِبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُمْ اِيْثَانُ خُشَّ اِيْثَانُ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ حَسَنُوا الْقُرْآنَ يَا صَوَاتِكُمْ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَمِيْلَتِ نِيْكُ كَرَوَانِيْدَ قُرْآنَ رَا كَرُوْدَ اِنْ اِيْثَانُ خُودَ

وَإِنَّ الصَّوْتِ الْحَسَنَ يَزِيدُ الْقُرْآنَ حُسْنًا وَهُوَ الدَّارِيُّ

زیرا که آواز خوش نوازه میگرداند قرآن را در حسن رواه الدارمی

وَعَنْ عُمَرَ بْنِ حُصَيْنٍ عَنْ أَنَسٍ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ

و روایت است از عمران بن حصین رضا که او گذشت بر قصه خوان که قرآن بخواند

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَلَيْسَ بِمُتَعَفِّفٍ

و از مردم حال میگوید پس استرجاع کرده عمران بپدر حضرت که شنیده ام حضرت پیغمبر الله

النَّاسَ مَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ بُرَيْدَةَ مَوْلَى

از مردم رواه احمد و الترمذی و روایت است از بریده گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ

فرمود آنحضرت صلوات الله علیه و سلم که بخواند قرآن را

يَتَأْتِيهِ بِهِ النَّاسُ بِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ عَظِيمٌ

در عاقله طلب اهل میکند قرآن از مردم بیاید آنکس روز قیامت حال آنکه در و عظیم است

لَيْسَ عَلَيْهِ خَمْرٌ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ وَشُعْبَةُ الْإِيمَانِ وَعَنْ

که نیست در روی و گوشت رواه بیهقی و شعبه ایمان و روایت است از

أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

آنس بن مالک رضا گفت انس فرمود آنحضرت صلوات الله علیه و سلم

إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِيَيْنِ مِنَ النَّاسِ قَالُوا أَيَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ هُمَا

بدو پیغمبر رضا ایان است ایان روحان محمد صوابه ای پیغمبر خدا کیستند ایان

این حدیث را از ابن جریر
در تفسیر قرآن
گفت

قَالَ هُوَ أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ دَوَاءُ ابْنِ مَاجَةَ

فرمود ایشان اهل قرآن اهل الله و خاص او اند رواه ابن ماجه

وَعَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ كَتَبَ مَا بَالَ الْكُفَّاءُ يُقْرَأُ عَلَيْهِمْ كِتَابُ اللَّهِ

و روایت است از ابی بن کعب رضا چه حال آنکان است که خوانده شود برایشان کتاب

لَا يَذُرُونَ مَا قُرِئَ عَلَيْهِمْ فِيهِ وَلَا مَأْمُوكَ هَكَذَا كَانَتْ

نهی داشتند که چه خوانده شد برایشان در آن و نمی دانند که چه ترک کرده شده است همچنین بود حال

بَنُو إِسْرَائِيلَ تَخَرَّجَتْ خَشْيَةُ اللَّهِ مِنْ قُلُوبِهِمْ فَقَا بَتِ

بنی اسرائیل بیرون شد خوف خدا از دلها پس غایب شد

قُلُوبُهُمْ وَشَهِدَتْ أَبْدَانُهُمْ أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ

دلها پس ایشان و حاضر شد بدنهای ایشان آگاه شو هر آنکند خدا سے بزرگ و بلند

لَا يَقْبَلُ مِنْ أَحَدٍ عَمَلًا حَتَّى يَشْهَدَ بِقَلْبِهِ مَا شَهِدَ بِسَدَنِهِ

قبول نمی کند از کسی هیچ عملی تا آنکه گواهی دهد بدلی او آنچه که گواهی میدهد از بدن خود

جَامِعٌ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و روایت است از انس بن مالک رض گفت فرمود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ أَهْلَ السَّمَوَاتِ

الله علیه و سلم اے عالمان قرآن بر سیکه اهل آسمان

يَذْكُرُونَ تَكْرُمًا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى فَتَجْتَبُوا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِتَوْقِيرٍ

ذکر میکنند شمار نزد خدا بجلای پس دوست شوید بوسه خدا بسبب توقیر

كِتَابِهِ يَزِدُّكُمْ حُبًّا وَيُجِيبُكُمْ إِلَى عِبَادَةِ يَاحِلَةِ الْقُرْآنِ أَنْ تَمُوتُوا

کتاب او زیاده دوست میدار و شمار خدا دوست میگردد شما را از زمینگان او برودن قرآن

مُخَصَّصُونَ بِرَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى الْمُتَلَوْنَ كَلَامَ اللَّهِ تَعَالَى

مخصوص هستند بر رحمت خدا بجلای قلم کنندگان کلام خدا بجلای

و روایت است از انس بن مالک رض گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم اے عالمان قرآن بر سیکه اهل آسمان ذکر میکنند شمار نزد خدا بجلای پس دوست شوید بوسه خدا بسبب توقیر کتاب او زیاده دوست میدار و شمار خدا دوست میگردد شما را از زمینگان او برودن قرآن مخصوص هستند بر رحمت خدا بجلای قلم کنندگان کلام خدا بجلای

الْمُكْرَبُونَ مِنْ اللَّهِ تَعَالَى مَنْ وَلَا هُمْ تَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى

قریب کرده شده اند از خدا تعالی کسی که دوست داشت ایشان را قریب بیاورد بوسه خدا تعالی

وَمَنْ عَدَاهُمْ فَقَدْ عَادَ اللَّهَ يُدْفَعُ عَنْ قَارِي الْقُرْآنِ بِلَاءٌ

و کسی که دشمن گرفت ایشان را پس تحقیق دشمن داشت خدا را و درگرفته شود از خواننده قرآن بلا ای

الدُّنْيَا وَيُدْفَعُ عَنْ مُسْمِعِ الْقُرْآنِ بِلَاءٌ وَالْآخِرَةُ بِأَحْمَلَةٍ

دنیا دفع کرده شود از شنونده قرآن بلا ای آخرت ای حاملان

الْقُرْآنِ فَتَحْتَبَوْنَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِتَوْفِيرِ كِتَابِهِ يَزِيدُ كَرُحْبًا

قرآن پس رست شد بید ایشان شمارا بوسه خدا تعالی بسبب بزرگی کتاب که زیاد میکند خداجبیت

وَيُجِبُّكُمْ إِلَى عِمَادٍ جَامِعٍ كَبِيرٍ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

و دوست میکند شمارا بوسه بزرگان او روایت است از انس رضی الله عنه گفت

تَخْرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ فَتَادَى

برآمد آنحضرت صلی الله علیه وسلم روزی پس تند آمد کرد آنحضرت ۲

يَا عَلِيَّ صَوِّتِي يَا حَامِلُ الْقُرْآنِ اُكْحِدْ عَيْنَيْكَ بِإِلْبَاقٍ

ای بلند آواز خود که بزرگ ازنده قرآن سرزمین کن هر دو چشم ترا از گریه

إِذَا اضْمُرَّتِ الْبُطْلُونَ وَقُمُوا بِاللَّيْلِ إِذَا نَامَ النَّاسُ أَمْوُونَ

و قتی که فخره کنند مبطلون و برخیز شب بر ای ناز چون خواب کنند خاندگان

وَهُمْ إِذَا انْحَلَّ الْأَعْلَاقُ وَاعْفُ عَنْ ظِلْمِكَ وَلَا تَحْقِيقُ

در روزه بدار و قتی که میخورند خورندگان و عفو کن از کسی که ظلم کند بر تو و کنیز مدار

فِي مَنْ يَحْقِيقُ وَلَا تَحْقِيقُ فِيمَنْ يَحْقِيقُ الذِّلِّ لَمْ

در حق کسی که کند دارد و نادان شود حق کسی که جاہل شود رواه دیلمی

بَابُ تَفْضِيلِ فَضَائِلِ سُورَةِ الْقُرْآنِ وَأَيَاتِهِ

باب تفضیل فضائل سوره های قرآن و آیات آن

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ

دوهر کرد گردان شود از یاد کردن من پس او را بود زندگانی تنگ و نیش را بر او میزنیم او را

يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى قَالَ رَبِّ لَوْ كُنْتُ تُنْفِئُ عَنِّي أَعْمَى وَقَدْ

روز قیامت گوید ای پروردگار من چرا مرا گنجی مرا نابینا و هرگز نمیدانی پیش ازین

كُنْتُ بِصِيْرَاهُ قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَ

بینا بودم گوید همچنین آمد بزرگشانه ها پس غافل گردی از آن

كَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْفِئُهُ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكَ فِي الْكِتَابِ

و همچنین امروز غافل کرده شود در حق تو نازل شد فرستادیم خدا بر شما در کتاب

أَن إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا

که چون بشنیدید آیاتها را خدا بخندد بر آنها می آید و مسخر کرده می شود آنها

فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ

پس نشینید با ایشان تا آنکه شروع کنند در سخنی بجز آن

إِذْ تَنْكُرُ لَهُ إِذَا مَثَلُهُمْ لَمَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا دُكِرَ اللَّهُ

هرگز نمیشناسد آنها را مانند آن که از آن اسخیزد اینست که مومنان آنند که چون یاد کرده شود

وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ

تبرند و پشیمان شدند و چون خوانده شود بر ایشان آیات خدا زیاده سازد آن آیات

إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ الَّذِينَ يُقِيمُونَ

ایمان ایشان را و بر پروردگار خویش توکل میکنند آنانکه بر پایه ایمان

الصَّلَاةِ وَبِمَا دَرَسُوا مِنْهُ يَنْفِقُونَ وَلَكِنَّ هُمْ

نماز را و آنچه روزی داده ایم ایشان را خرج میکنند این جماعت ایشانند

الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ

مومنان حقیقی بر اساس ایشان است درجات نزد پروردگار ایشان و آمرزش

جمله در سوره ۱۶

جمله در سوره ۱۷

جمله در سوره ۱۸

وَرَزَقْنَاهُ كَرِيمًا ۖ خَوَّضْتُمْ يَدًا مِّنَ الرِّمْحَيْنِ الرَّحِيمِ

و روزی نیک این فرد فرستادن است از جانب خداے بخشنده و مهربان

كِتَبَ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝

این کتابست واضح ساخته شد آیات او را در حالیکه قرآنے عربی است براسے که میدانند

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝

در حالیکه خبرده و هشدار دهنده است پس بیشترے گردان شدند اکثر مردمان پس ایشان نمی شنوند

عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از نواس بن سیمان رح گفت شنیدم آنحضرت صلی الله علیه و آله

وَسَلَّمَ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَهْلُهُ الَّذِينَ كَانُوا

علیه وسلم را که میگوید آن روز در قیامت و اهل قرآن آنها یک روزند

يَعْلَمُونَ بِهِ تَقْدِمُهُ سُورَةُ الْبَقَرَةِ وَالْإِمْرَانَ كَأَنَّ مَا

که عمل میکردند بحکام قرآن پیش می شود قرآن را سوره بقره و آل عمران گویند که این دو

نَحْمَاتَانِ أَوْ ظَلَتَانِ سَوْدَاوَانِ بَيْنَهُمَا شَرْقٌ أَوْ كَأَنَّ مَا

سورت دو ابرهه و دو سیاه میان این دو سورت شده تی است یا این دو سورت

رُزِقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَّافٍ تُحَاجَّانِ عَنْ صَلَاحٍ كَادَوَاهُ مُسْلِمٌ

دو جماعت اند از پرنده صاف که محبت میکنند از جانب صاحب ایقان رواه مسلم

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ بَيْنَمَا جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

در روایت است از ابن عباس رح گفت در آنسای آنکه جبرئیل علیه السلام

قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمِعَ نَفِيضًا مِّنْ

نشسته است نزد آنحضرت صلی الله علیه وسلم شنید جبرئیل آوازی را از

فَوْقِهِ تَرَفَّعَ رَأْسُهُ فَقَالَ هَذَا بَابُ مِنَ السَّمَاءِ فُتِحَ الْيَوْمَ

بالا سے خود پس برداشت سر خود را آنحضرت چو گفت جبرئیل این در بستی آسمان گشاده شد امروز

لَمْ يَفْتَحْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ فَنَزَلَ مِنْهُ مَلَكٌ فَقَالَ هَذَا أَمَلٌ

دکھانہ نہ ہو کہ اگر اور دن پس فرود دیا نہ ان پر نہشتہ پس گفت جبریلؑ کہ میں فرشتہ ہوں

نَزَلَ إِلَى الْأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ فَلَمْ يَقَالَ آتِشْ

کہ فرود آگاہہ است ہر سے زمین کہ فرود دیا نہ ہم کہ اگر اور دن پس اگفت تا فرشتہ پس گفت جبریلؑ

يُنُوسَ بْنَ أَوْتَيْسَ هُمَا لَمْ يُؤْتِهُمَا بَنِي قَيْمَكَ فَاتَحَرَّ الْكِتَابُ

بدو نور سے کہ دادہ شد تو دادہ نہ ان دو نور پہنچ میں جبریلؑ پس از تو کہ سورہ الحجر آیت

وَنُوحًا إِيْمًا سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ لَنْ تَقْرَأَ بَعْضُ مَنْهَا إِلَّا أُعْطِيَتْهُ

دو دیگر دو آیت کہ دو دفعہ سورہ بقرہ است یعنی از اسن الرسول تا آخر سورہ ہرگز نہ الی بحر فی انفا نحو و تاں لہول

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی الدردوار گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ فِي لَيْلَةٍ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ

علیہ وسلم کہ اگر ہا جزی آید کہے از شما ادا نہ کند بخواند در سبے ثلث قرآن را

قَالُوا أَوْ كَيْفَ يَقْرَأُ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ قَالَ قَدْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

گفتند صحابہ بگوئے خواند ثلث قرآن را در شب فرمود کہ سورہ قل ہو اللہ احد

يَعْدِلُ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَرَوَى الْخَارِجِيُّ عَنْ

برابر است ثلث قرآن را رواہ مسلم و روایت بخاری از

أَبِي سَعِيدٍ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

ابی سعید رضہ و روایت است از انس رضہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَلْبًا وَقَلْبُ الْقُرْآنِ يَسْرُ

اللہ علیہ وسلم بدرستیکہ ہر شے را دلست و دل قرآن سورہ یاسین است

وَمَنْ قَرَأَ يَسْرَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِقِرَاءَتَيْهَا قِرَاءَةَ الْقُرْآنِ

و ہر کہ بخواند سورہ یسین یا میں لے خدا تھامے را رواہ بسند بخاندن آن ثواب بخورند ان قرآن

یعنی قرآن را

و روایت بخاری از انس رضہ گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہ اگر ہا جزی آید کہے از شما ادا نہ کند بخواند در سبے ثلث قرآن را

عَشْرَ مَرَّاتٍ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْذَّارِمِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

ده مرتبہ رواہ الترمذی والذاری و از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ حَرَمَ

گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کسی کہ خواند سورہ

الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ

الدخان را در شب صبح میکند و چالیس ہزار مرتبہ بخواند اورا سفتد ہزار ہفتشتگان

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ ضَرَبَ بَعْضُ

رواہ الترمذی و روایت است از ابن عباس رضی اللہ عنہما کہ زد بعضی

أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَبَاءَهُ عَلَى قَبْرِ وَهُوَ

از اصحاب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چغندہ خود را بر گورے دوس

لَا يَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ فَإِذَا فُتِحَ نَسَّانُ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ

کمان نمی برد کہ آن قبر است پس ناگاہ در آن قبر آدمیت کہ میخواند سورہ تبارک

الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ حَتَّى خَمَّهَا فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

الذی بیدہ الملک تا آنکہ ختم کرد و آنرا پس آمد و سے پیغمبر صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هِيَ

و سلم پس خبر داد و آنحضرت را با خیال پس فرمود و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ این سورہ

الْمَانِعَةُ هِيَ الْمُنْجِيَةُ تُنْجِيهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

و مانع است این سورہ رستگاری دہندہ است و نجات دہی میدہد اولاً عذاب قبر را و الترمذی

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ وَأَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و روایت است از ابن عباس رضی اللہ عنہما و انس بن مالک رضی اللہ عنہما کہ فرمود و آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا زُلْزِلَتْ تَعْدِلُ نِصْفَ الْفُقَرَاءِ

صلی اللہ علیہ وسلم کہ سورہ اذا زلزلت برابر است نصف فقران را

وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ تَعْدِلُ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ

وقل هو الله احد برابریست ثلث قرآن را وقل یا ایها الکافرون

تَعْدِلُ رُبْعَ الْقُرْآنِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ مَعْقِلِ بْنِ

برابریست ربع قرآن را رواه الترمذی وروایت است از معقل بن

يَسَارٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ

یسار رضی الله عنہ از آنحضرت صلے الله علیه وسلم که گفت آنحضرت هر که بگوید هنگامیکه صبح کند

ثَلَاثَ مَرَّاتٍ أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

سه مرتبه اعوذ بالله السميع العليم من الشیطان الرجیم

فَقَرَأَ ثَلَاثَ آيَاتٍ مِنْ أَحْسَنِ سُورَةِ الْحَشْرِ فَكَسَدَ اللَّهُ بِهِ

پس خواند سه آیت از آخر سوره حشر وکیل گرداند خدایتعالی بوی

سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يُمَيِّتَهُ وَإِنْ مَاتَ

هفتاد هزار فرشته را که درود میفرستند بر وی تا آنکه شام کند و آن بمیرد آن کس

فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَاتَ شَهِيدًا وَمَنْ قَالَ هَاجِنٌ يُمَيِّتُكَ

در آن روز می میرد شهید و کسی که می گوید این آیت را هنگامی که شام می کند باشد

بِتِلْكَ الْمَنْزِلَةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ

بهمان مرتبه که در هیچ ذکر کرده شد رواه الترمذی و الدارمی وروایت است از انس بن

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَرَأَ كُلَّ يَوْمٍ مِائَتِي

از آنحضرت صلے الله علیه وسلم که گفت آنحضرت کسی که بخواند هر روز دویست

مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ حَتَّى عَنْدَ ثَوْبِ خَمْسِينَ سَنَةً إِلَّا

بارتقل بر الله احد بخواند شود از دویست گنا آن پنجاه سال اگر

أَنْ يَكُونَ عَلَيْهِ دِينَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْدَّارِمِيُّ

آنکه باشد بر وی دین رواه الترمذی و الدارمی

وَقَدْ رَوَايَةَ خَمْسِينَ مَرَّةً وَكَوَيْدُ كُرٍّ إِلَّا أَنْ يَكُونَ عَلَيْهِ

وحدود است و این بخاندن و بخواد یا رابع شده و ذکر کرده است و این استثنای را که از اول

دِينٌ وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَرَادَ

آنکه بگویند علیه دین است و از دس مرویات که آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که خواهم که

أَنْ يَنَامَ عَلَيَّ فَرَأَيْتُمْ قَنَامَ عَلَيَّ بِمِثْلِهِ ثُمَّ قَرَأَ مَا تَأْتِي

خواب کند بر بستر خود پس بخوابد بر جانب راست خود بستر بخواند صد

مَرَّةً قَدْ هَوَّاهُ أَحَدٌ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ لَهُ الرَّبُّ

اگر قل هو الله احد وقتیکه باشد روز قیامت میگوید مرا و او را پروردگار

يَا عَبْدِي أَدْخُلْ عَلَى مِثْلِكَ الْجَنَّةَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

اے بنده من در آئی بر جانب راست خود در پیش روایت ترمذی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از ابی هریره رضی الله عنه که آنحضرت صلی الله علیه و سلم

سَمِعَ رَجُلًا يَقْرَأُ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَقَالَ وَجِبَتْ قُلْتُ

شنیدم مردی را که میخواند قل هو الله احد پس فرمود آنحضرت که واجب گشت گفتن

وَمَا وَجِبَتْ قَالَ الْجَنَّةُ رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالتَّسَائِي

چه واجب گشت فرمود آنحضرت که بهشت رواه مالک و ترمذی و تاسائی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَالَ رَجُلٌ

در روایت است از ابی هریره رضی الله عنه که آنحضرت صلی الله علیه و سلم گفت که گفت مردی

يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ سُورَةٍ مِنَ الْقُرْآنِ

اے پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم کدام سوره از قرآن

أَعْظَمُ قَالَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ قَالَ فَأَيُّ آيَةٍ فِي الْقُرْآنِ أَعْظَمُ

بزرگتر است فرمود آنحضرت قل هو الله احد گفت آن مرد پس کدام آیه در قرآن بزرگتر

قَالَ آيَةُ الْكُرْسِيِّ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ قَالَ فَآيَةُ

گفت آنحضرت آیه الکرسی که لا اله الا هو الحی القیوم تا آنجا است گفت آن مرد پس کدام

آيَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ يُحِبُّ أَنْ تُصِيبَكَ وَأُمَّتُكَ قَالَ

آیت ای پیغمبر خدا دوست میداری که برسد نیز دو عاترا و امت ترا گفت آنحضرت

خَاتِمَةُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فَإِنَّهَا مِنْ خَزَائِنِ رَحْمَةِ اللَّهِ

خاتمه سوره بقره زیرا که آن از خزینہ های رحمت خداست

مِنْ تَحْتِ عَرْشِهِ أَعْطَاهَا هَذِهِ الْأُمَّةَ لَمْ تَرَكَ خَيْرًا

از زیر عرش من داده است آن را این امت ترک نکرده است هیچ چیز ازیر

مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا اسْتَمَلَّتْ عَلَيْهِ رِقَاةُ الدَّارِ فِي

دنیا و آخرت مگر آنکه مثل است بر او و در گرفته است رِقَاةُ الدَّارِ

وَعَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عُمَرَ مَرْسَلًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در روایت است از عبد الملک بن عمر مرسل گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي فَاتِحَةِ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِّنْ

صلی الله علیه و السلام که در سوره فاتحه کتاب شفا است از

كُلِّ دَاءٍ دَوَاهُ الدَّارِ فِي وَالبَيْهَقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ

هر مرض جهانی و روحانی اگر بطریق یقین بخواند رواه الدار و البیهقی در شعب ایمان

وَعَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ قَالَ قَالَ مَنْ قَرَأَ الْآخِرَ

در روایت است از عثمان بن عفان گفت کسی که بخواند آخر سوره

الْإِيمَانِ فِي لَيْلَةٍ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ وَعَنْ مَكْحُولٍ

آل عمران در شبی نوشته میشود مائیس را ثواب بیداری شب و از ماکول روایت

قَالَ مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْإِيمَانِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ صَلَّتْ عَلَيْهِ

گفت کسی که بخواند سوره آل عمران روز جمعه بر او فرستند بر او مائیس

الْمَلَائِكَةُ إِلَى الْمَلِكِ دَوَاهُ الدَّارِي وَعَنْ كَعْبٍ

داستغفار کند مراد از فرشتگان تا شب رواجا الداری در روایت است از کعب

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اقْرَءُوا سُورَةَ

بدر سیکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود بخوانید سوره

هُودَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ دَوَاهُ الدَّارِي وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ

یهود را روز جمعه رواه الداری در روایت است از ابی سعید خدری

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ

بدر سیکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود کسیکه بخواند سوره کهف را

فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ النُّورُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ رَوَاهُ

در روز جمعه روشن میگردد مراد از ایمان در میان دو جمعه است رواه

أَبِي هُرَيْرَةَ فِي دَعَوَاتِ الْكَبِيرِ وَعَنْ خَالِدِ بْنِ مَعْدَانَ

بیهقی در دعوات الکبیر و روایت است از خالد بن معدان

قَالَ اقْرَءُوا النُّجُومَ وَهِيَ الْمَنَازِلُ فَإِنَّهُ يَنْفَعُ أَنْ

گفت خالد بن ایزد سوره که در سنگاری و نهد است و آن الم تنزل که در کوه سجد است زیرا که در

وَجَلًّا كَانَ يَقْرَأُ مَا يَفْرَأُ شَيْئًا غَيْرَهَا وَكَانَ كَثِيرًا

مردی که بسیار میخواند آنرا میخواند چیزی را جز این و بود آن مرد بسیار

الْخَطِيئَاتِ فَتَشْرَتْ جَنَاحَهَا عَلَيْهِ قَالَتْ رَبِّ اغْفِرْ لَهُ

گناه بکار پس بر آید که دین سوره باز دے خود را بر آن مرد و شفقت کرد بر او و گفای بگوید

وَإِنَّهُ كَانَ يَكْثُرُ قِرَاءَتِي فَشَقَّعَهَا الرَّبُّ تَعَالَى فَنِدَّ قَالَ

پس بسیار سیکه بود آن مرد و کثرت میکرد خواندن را پس قبل شققت کرد بر او و گفای آن مرد و گفت

الْتَبَّوْا لَهُ بِكُلِّ خَطِيئَةٍ حَسَنَةٍ وَأَرْقُوا لَهُ دَرَجَةً

پس در دگر گاه ششگان که بخوبی بداند این مرد و بهر نیک و بد کرد و این را سے و سے درج

وَقَالَ اَيْضًا اِنَّمَا تُجَادِلُ عَنْ صَاحِبَيْهَا فِي الْقَبْرِ تَقُولُ اَللّٰهُمَّ

وگفت نیز بدستیک این سوره خصوصت میکند در قبر از جانب خواننده یا بخور کنی گوید خداوند

اِنْ كُنْتُ مِنْ كِتَابِكَ فَشَفِّعْنِي فِيْهِ وَاِنْ لَمْ اَكُنْ مِنْ كِتَابِكَ

اگر هستم سوره از کتاب تو پس قبول کن شفاعت من در حق و سوره و اگر نیستم سوره از کتاب تو

فَاخْرِجْنِيْ عَنْهُ وَاِنَّمَا تَكُوْنُ كَالطَّيْرِ تَجْعَلُ جَنَاحَهَا عَلَيْهِ

پس بخرج من از کتاب و بدستیک این سوره بگوید و قدرت خدا همچو جاذبه پرنده می اندازد باز و جاذبه خواننده

فَتَشْفَعُ لَهُ فَيُخْرِجُهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَقَالَ فِي تَبَارَكَ

پس شفاعت میکند مرا و پس منع میکند از عذاب قبر و گفت در سوره تبارک

مِثْلَهُ وَكَانَ خَالِدًا لَا يَمِيتُ حَتّٰى يَقْرَأَ هُمَا وَقَالَ طَاوُسُ

مانند این و بعد خالد که شب نمی کرد تا آنکه میخواند این سوره را و گفت طاووس سر را می تابانی

فُضِّلَتْ عَلٰى كُلِّ سُورَةٍ فِي الْقُرْآنِ بِسِتِّينَ حَسَنَةً رَوَاهُ

تفضیل داده شده اند این دو سوره بر هر سوره که در قرآن است بشصت نیکی رواه

الدَّارِمِيُّ وَعَنْ عَطَاءِ بْنِ اَيُّوبٍ رَّبَاحٍ قَالَ بَلَغَنِيْ اَنَّ

الداری می و روایت است از عطاء ابن ابی رباح گفت که رسیده است مرا بدستیک

رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَرَأَ يَسْرًا فِي

آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود کسی که بخواند سوره یسین در

صَدْرِ النَّهَارِ قُضِيَتْ حَاجَتُهُ رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ مُرْسَلًا

اول روز در پخته شود حاجت بهای و روایت کرد از حدیث راداری بطریق مرسل

وَعَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ الْمَزْنِيِّ رَضِيَ اَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ

و روایت است از معقل بن یسار المزنی رضی الله عنه آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَرَأَ يَسْرًا اَبْتَعَاءَ وَجْهِ اللّٰهِ تَعَالٰى

علیه وسلم فرمود کسی که بخواند سوره یسین از برای طلب رضا از خدا بتهائے

عُفِّرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ فَأَقْرَأُهَا عِنْدَ مَوْتَاكُمْ

آوردن آن جزیره که پیش رفته است از کتبه و سلم بن عوفیه آنرا از مردی که شایسته یکصد شتر بود

دَوَاهُ الْبَيْهَقِيِّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ

رواه البیهقی در شعب ایمان و مرویست از علی رضی گفت

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لِكُلِّ نَبِيٍّ

شنیدم آنحضرت صلی الله علیه وسلم را که میگفت هر چه از

عَمْرُوسَ وَعَمْرُوسُ الْقُرْآنُ الرَّحْمَنُ وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ

عمر و سلم است و عمرو س قرآن رحمن است و روایت است از ابن مسعود

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْوَاقِعَةِ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که بخواند سوره واقعه را

فِي كُلِّ لَيْلَةٍ لَمْ تُصِبْهُ فَاَقَةُ أَبَدًا وَكَانَ ابْنُ مَسْعُودٍ

در هر شب بخواند آنرا فاقه دوری نباشد هرگز بود ابن مسعود

يَأْمُرُ بَنَاتِهِ يَقْرَأْنَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ دَوَاهُ الْبَيْهَقِيِّ

که امر میکرد دختران خود را که بخوانند این سوره در هر شب روایت کرد البیهقی

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در شعب ایمان و روایت است از ابن عمر رضی گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا يَسْتَطِيعُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ أَلْفَ

صلی الله علیه وسلم آیا نمی تواند یکی از شما که بخواند هزار

آيَةٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ قَالُوا وَمَنْ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَقْرَأَ أَلْفَ آيَةٍ

آیت را در هر روز گفتند صحابه که می تواند که بخواند آنرا آیت با وجود سوانح اعمال دیگر

فِي كُلِّ يَوْمٍ قَالَ أَمَّا يَسْتَطِيعُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ أَلْفَ آيَةٍ

در هر روز فرمود آنحضرت آیا نمی تواند یکی از شما که بخواند سوره الفجر

روایت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که هر که بخواند سوره الفجر در هر شب یکصد شتر بخرد

[illegible]

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِسْتِجْعَالُ قَالَ يَقُولُ

گفته شده ای رسول الله چلیت صورت استعجال فرمود میگوید سبده

قَدْ دَعَوْتُ وَقَدْ دَعَوْتُ فَلَمْ أَرِ سِتْمًا

حقیق دعا کردم تحقیق دعا کردم یعنی کردم و بسیار کردم و عا پس ندیدم که استجاب

إِلَى فَيَسْتَحْصِرُ عِنْدَ ذَلِكَ وَيَدْعُ الدُّعَاءَ سِرًّا

روده شدم پس منقطع میشود و ملول گردد و نزد آن و ترک کند دعا را رواه

مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

سالم دروایت است از ابلی دروای رف گفت فرمود آخفت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا إِلَى الْوَلَدِ السَّلَامِ لِأَخِيهِ يَحْيَى

بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰیہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دعاۓ مرد مسلمان غائبانہ مرد اور خورا

لَغَيْبِ مُسْتَجَابٍ عِنْدَ رَأْسِهِ مَلِكٌ مُوَكَّلٌ كُلَّمَا

سجابت نمود و دعا فرشته ایت گماشته شد. هرگاه

عَالِي خِيَمِهِ يَخْبِرُ قَالَ الْمَلِكُ الْمُؤَكَّلُ بِهِ أَمِيرُ

دعاے میکند بیکى مبرادر خود را مى گويد فرشته گماشته شده است بر آن که آمين

وَلَكِنْ مِثْلُ رَوَاهُ مُسْلٍ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ

و مرز است مانند آن و زیاده است رواه سلم و روایت است از جابر بن سمیع گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَدْعُوا عَلَيَّ أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَدْعُوا

انکسرت علیہ وسلم دعا کے بدکنیدر ذاتا سے خود دعا سے بدکنید

عجب است که چنانچه در میان این دو
کتاب است که در میان این دو
کتاب است که در میان این دو

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا فَخَفَرْتُ مَعَهُ اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الدُّعَاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ وَمِمَّا لَمْ

يُنْزَلْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِدُعَائِهِ مَعَهُ وَمِمَّا لَمْ يَنْزَلْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

يُنْزَلُ فَعَلَيْكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِالدُّعَاءِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

وَأَنَّهُ كُنْهُ فَرَسًا مَعَهُ ابْنُ عُمَرَ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

وَعَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ

يُسْأَلَ وَأَفْضَلُ الْوَبَادَةِ أَنْ تَنْتَظِرَ أَلْفَ رَجْعٍ رَوَاهُ

التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَوِيَ سَأَلَ اللَّهَ يَفْضُلُ عَلَيْهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَوِيَ سَأَلَ اللَّهَ يَفْضُلُ عَلَيْهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ

ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَأَلَ اللَّهَ

وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ

مِنْكُمْ بَابُ الدُّعَاءِ فَتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ وَمَا سَأَلَ اللَّهَ

أَنْ يَسْأَلَ اللَّهَ يَفْضُلُ عَلَيْهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ

شَيْئًا يَعْنِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ أَنْ يُسْأَلَ الْعَفِيَّةَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ

وَرَوَيْتُ اسْتِثْنَاءَ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كُنْتُ فَرَسًا مَعَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَيْتُ

مِنْ حَبْدٍ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَيْهِ أَنْ يَرُدَّ هَاصِفًا رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

از زبند خود و تکیه کرد بر دست خود بر سر پروردگار که بازگرداند و سبها سے بندہ را خالی رواہ الترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ فِي دَعَوَاتِ الْكَبِيرِ وَعَنْ عُسْمَانَ

و ابوداؤد و ابن ابی شیبہ در دعوات کبیر روایت است از عسمر

قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ

گفت بود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم چون بریداشت برود دست خود را

فِي الدُّعَاءِ لَمْ يَحْطُمْ حَتَّى يَمْسَحَ بِهِنَّ وَجْهَهُ رَوَاهُ

در دعا خود نمی آورد و دست خود را تا آنکه مسح میکرد با بناروی مبارک خود را رواہ

التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

الترمذی روایت است از ابی ہریرہ رحمہ گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمُ الصَّائِعُ

صلی اللہ علیہ وسلم کہیں اندک رو کرد و بی شو و دعا بچنان بچنان از آن روزہ داشت

حِينَ يُفْطِرُ وَالْإِمَامُ الْعَادِلُ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ يَرْفَعُهَا

در هنگامیکہ افطار میکند دوم بادشاہ عادل سوم دعا کے ستم رسیدہ بر مہدار و دعا سے مظلوم را

اللَّهُ فَوْقَ الْعَالَمِ وَتُفْعَلُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَيَقُولُ الرَّبُّ

خداوند بجاے بالا سے ابرو کشا دہ جیہ دہرے دے دے آسمان و میگید پروردگار

وَعِزَّتِي لَا تُفْصَرُ تَكَ وَتُؤَبَّدُ حِينَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

سنگند بزرگی من کہ برآیند پاری میدیم ترا اگرچہ بیش دلش از روزگار سے رواہ الترمذی

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثُ

دعوات از دے روایت گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ستہ

دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَأَشْكُ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ

دعا مستجاب اند نیست شک در اجابت آن ستہ اول دعا کہ من پدرم زند را و دوم دعا

کے
مکہ جو رکعت کا خالی
نہایتی دور و بیش شدت
۱۴

۲۰
کے
دعا سے والدہ بطریق اولیٰ
مقبول است ۱۳

الْمَسْأُوفَةِ وَالْمُظْلُومِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ

رواہ الترمذی و ابو داؤد

وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و ابن ماجہ و روایت است از انس رضی گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ أَلْ أَحَدُكُمْ دَرَبُهُ حَاجَتُهُ كُلُّهَا حَتَّى يَسْأَلَ

علیہ وسلم باید کہ بخواد یکی از شما از پروردگار خود حاجت خود را بخواهد تمام آنکہ بخواد

شَيْءَ نَعْلَمُ إِذَا انْقَطَعَ زَادَ فِي رِوَايَةٍ عَنْ ثَابِتِ بْنِ

دوال نقل خود چون شکسته گردد زاده است راوی در روایتی از ثابت بن

مُرْسَلًا حَتَّى يَسْأَلَ الْمَلَأَ وَحَتَّى يَسْأَلَ شَيْءًا إِذَا انْقَطَعَ

طریق ایصال این عبارت کرتا آنکہ سوال کند از دے نمک دیگر را و تا آنکہ سوال کند از دے دوال نقل

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي بِنِ كَعْبٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

رواہ الترمذی و روایت است از ابی بن کعب رضی گفت بود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا ذَكَرَ أَحَدًا فَدَعَا لَهُ بَدَأَ بِنَفْسِهِ

صلی اللہ علیہ وسلم چون یاد میکرد و کہ را بجز دعا میکرد او را آغاز میکرد بدعا برائے خود

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ مَا

رواہ الترمذی و روایت است از ابی سعید الخدری رضی گفت نیست

مِنْ مُسَلِّمٍ يَدْعُو بِدَعْوَةٍ لَيْسَ فِيهَا تَعْوِيلٌ وَلَا قَطِيعَةٌ رَجِيحٌ

هیچ مسلمان کہ دعا کند بدعا کے کہ نیست در آن دعا بجز و نہ بریدن خویشی

إِلَّا أَعْطَاهَا اللَّهُ بِهَا أَحَدِي ثَلَاثًا مَا أَنْ يَجْعَلَ لَهُ دَعْوَةً

مگر آنکہ بدعا و را خدا عطا کرے بآن دعا کے کہ نہ نیست نہ ثنایی میکند برے دعا حاجت دعا کو

وَأَمَّا أَنْ يَدْخُرَهَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ وَرَأَاهُ أَنْ يَصْرِفَهُ عَنْهُ

و یا آنکہ محو میدارد دعا کے او را برائے او در آخرت و یا آنکہ بر سر او

مِنَ الشُّوْمِ مِثْلَهَا قَالُوا لَيْدٌ اُنْكِرُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى اَكْثَرُ

از بدی باشد دعا کرد و است گفتند صحران گفتیم کرد دعا البتہ سبحان بسیار میکنیم دعا فرمود حضرت فضل بن یزید

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ

رواه احمد و روایت است ابن عباس رضی عنہ از آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ خَمْسُ دَعَوَاتٍ يُجَابُ لَهَا

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود پنج دعا است قبول کردہ می شود در آنها را

دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ حَتَّى يَنْتَصِرَ وَدَعْوَةُ الْحَاجِّ حَتَّى

بیک دعا می رسد تا آنکه انتقام بکشد حق تعالی از ستم کننده دوم دعا قصه کننده حج بیت اللہ آنکه

يَصْدُرَ وَدَعْوَةُ الْمُجَاهِدِ حَتَّى يَفْقِدَ وَدَعْوَةُ الْمَرْبِضِ

بروج کند و ستم دعا بجا کند آنکه کم میکند اسباب و آلات بخیر فارغ میگردد و بجهاد و چارم دعا بیمار

حَتَّى يَبْرَأَ وَدَعْوَةُ الْأَخِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ ثُمَّ قَالَ

آنکه بگریزد و بجهاد دعا برادر مسلمان بر اے مسلمان دیگر فاجانہ این فرمود

وَأَسْرَعُ هَذِهِ الدَّعَوَاتِ إِبَابَةُ دَعْوَةِ الْأَخِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ

و زودترین دعا لمقبول دعا برادر مسلمان بر اے مسلمان دیگر است فاجانہ

الْغَيْبِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي دَعَوَاتِ الْكَبِيرِ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ

روایت کرد بیہقی در دعوات کبیر و روایت است از انس گفت

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ دُعِيَ بِنَاءٍ دَعْوَةً

بود آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم اگر دعا میکرد صد بار

أَفْتَحَهَا وَخَتَمَهَا وَتَوَسَّطَهَا بِرَبِّهَا تَنَافَى الدُّنْيَا حَسَنَةً

شروع میکرد دعا را و ختم میکرد آن دعا را و در میان آن دعا میگفت این دعا که دنیا تنافس در دنیا

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ابْنُ الْحَارِثِ جَمَعَ الْجَوَامِعَ

و فی آخرت حسنہ و تمنّا عذاب آتار رواہ ابن الحارث در جمع الجوامع

بَابُ فِي كَرَامَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالتَّقَرُّبِ إِلَيْهِ

باب است در ذکر خدا سے عزوجل و نزدیک جنت یسوسا

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

پس یاد کنید مرا یاد کنم شما را و شکر را کنید مرا و ادا پاسی کنید

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمِئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ

اگر ایمان آورند و دلها آرام گیرد و دلها به ایشان بیاد خدا

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمِئِنُّ قُلُوبُهُم بِالذِّكْرِ الَّذِي آمَنُوا

اگر ایمان آورند و دلها آرام می گیرند و دلها با آنکه ایمان آورده اند

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ

و کار اے نیک کردند خوشی باشد ایشان را و بخت

۳۹۳

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'در ذکر خدا', 'تقرب', 'ایمان', and 'کار نیک'.

مَا يَهْدِيهِ وَمَنْ يَعْتَصِفْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ لَقَدْ عَجَبًا

جایگاه و هر که از یاد خدا برنگذارد بر ما می آید شیطان

فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْهُمْ سَبَّحَ لِلَّهِ الْمَلَأُكُورُ

پس آن شیطان را و آنستین بود آیا وقت زرسیده است مسلمان که برایش کنند اگر خوف و دود باشد

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَبِالْحَقِّ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ

وقت یاد کردن خدا وقت یاد آوردن آنچه آمده است از وحی آن در روایت است از ابی مره

وَأَبِي سَعِيدٍ قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و از ابی سعید گفتند هر دو که فرمود آنحضرت صلوات الله علیه وسلم

لَا يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا أَحَقَّتْ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ

نشینند هیچ گروهی در حالیکه ذکر میکنند خدا را مگر آنکه ملائکه میسرند ایشان را ملائکه

وَعَشِيَّتُهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ

در عصر میسرند ایشان را انوار رحمت و فرود می آید بر ایشان فرشتگان و

ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فَمَنْ عِنْدَهُ رَأَوْا الْمَلَائِكَةَ

یاد میکنند الله را و آنجا که در آن جماعت که نزد او بنشینند و راه مسلم در روایت است

أَبِي مُوسَى قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی موسی رحا گفت فرمود پیشا سید خدا صلوات الله علیه وسلم

مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ مَثَلُ

حال آن کسیکه یاد میکند پروردگار خود را و آن کسیکه یاد نمیکند پروردگار خود را حال آنکه

الْحَقِّ الْمَيِّتِ شَفَقَ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ

دانه مرده است شفقش بر او و روایت است از ابی ذر رحا گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

فرمود آنحضرت صلوات الله علیه وسلم که فرماید خدا تعالی

سبحانه و تعالی

سبحانه و تعالی

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا وَآزِيدُ مَنْ جَاءَ

کیک بیار و یکی را یعنی عمل نیک کند پس مراد راست ده چندان ثواب و بیشتر از میبندم و کسی که بیار و

بِالْبَيْعَةِ فَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ مِثْلُهَا أَوْ أَغْفِرُ وَمَنْ تَقَرَّبَ

بدی را یعنی عمل بد کند پس با دامن بدی اندازد و دست یعنی یک بدی یا بی اثر نرم و کسب کند نزدیکی جوید

مِنِّي شَبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذُرَاعًا وَمِنْ تَقَرَّبَ إِلَى ذُرَاعًا

از من مقدار یک غیر تری جرم من بوسے دے مقدار یک ذراع دیکھ نزدیکی جو دیسوسے من کی طرح

تَقَرَّبُ إِلَيْهِ بِأَعَاوَمٍ أَنَا فِي يَمِينِي أَمِيَّتُهُ هَرَوَكَةُ

نزدیکی جویم ہے دے مقداریک باع و کسیک یاید مرادوان می اکیم اورا دوان

وَمَنْ لِّقِيْنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطِيئَةٌ لَا يُشْرِكُ بِي شَيْعًا

دیکھ کر پشیمان ہو کر ایدمرا بمقدار زمین دہری آن از دے گناہان کہ شریک نہ کردہا بہن چہ سے را

لَقِيْتَهُ بِمِثْلِهَا مَغْفِرَةً رَّوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ

پیش میم اور اہلاندان از روی آموزیدن مواہد سلم و رعایت ست ازابی ہر پروردگار

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بدستگیر اند

تَعَالَى قَالَ مَنْ عَادَى لِيُ وَلِيَافَقَدْ أَذْنَتْهُ بِالْحَرْبِ

تعالیٰ گفت کہ دشمن دارد و دیکہ را از دستان من پس اذن دہم اورا بچناب

وَمَا تَقْرَبُ إِلَى عَبْدِي يَتِي أَحَبَّ إِلَيَّ مَا افْتَرَضْتُ

وَرَدِیْلِی جَت بُوے مَن بِنْدَہ مَن مَسِیْح چِیزِ کَجُورِی تَرست بُوے مَن اِنِ چِیزِ کَہ فَرغِ کُرد اِنِیْدِم

عليه ما يزال عبدي يتقرب إلى بالنوافل حتى أحبه

روئے و چیتہ است بندہ من کہ رویی جو یہ ہوئے من جو اصل : اللہ درست دارم ادا

فَإِذَا أُخْبِتَتْ فَكُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ وَبَصَرَهُ

اور پس یہاں سے سنی اور ملی سکود اور اس و بیانی اور

[illegible]

سید احمد علی خان صاحب

[illegible]

الَّذِي يَنْصُرِيهِ وَيُدْءُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا وَرَجُلَهُ الَّتِي

کسی بیند آن دی با شتم دست آن که بیکدی و بان دی با شتم پاسته و سه که

يَمْشِي بِهَا وَإِنْ سَأَلْنِي لِأَعْطِيَتْهُ وَلَكِنْ اسْتَعَاذَنِي

و میرود آن و اگر سوال کند از من مرا بکنید میبدم او را مطلوب او و اگر پناه جوید آن بنده از من

لَأُعِذَّنَّهُ وَمَا تَرَدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ تَرَدُّدِي

مرا بکنید پناه میبدم او را و تو گفت نمی کنم در چیزی که من بکنم آن بجز در دو من

عَنْ نَفْسِ الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ وَلَا يَدَّ

از حقن کردن جان مؤمن که ناخوشش میدارد مؤمن مرگ را و من ناخوش و ابرام اندکین که آن او را

لَهُ مِنْهُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

او از امر مرگ رواه البخاری و من از ده روایت را من گفت فرمود آن حضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ

صلی الله علیه وسلم بدستیکه مرقد آفرینش بگردانند که میگرددند در راه با و گرد خانه ها

يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الدِّكْرِ فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ

بجویند خدا و زمان ذکر را پس چون می یابند گروهی را که ذکر میکنند خدا را

تَتَنَادَى وَاصْلَوْا إِلَى حَاجَتِكُمْ قَالَ يَخْفَوْنَهُمْ بِأَجْنَحَتِهِمْ إِلَى

و از صد بلند یکدیگر میخوانند و میگویند یا بنده یوسه حاجت خود گفت آن حضرت کرد و اگر میبکنند از ذکر را بیاورد

السَّمَاءِ الدُّنْيَا قَالَ قَبِلْنَا لَهُمْ رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَى بِهِمْ مَا يَقُولُ

آسمان دنی گفت آن حضرت پس بپذیریمشان را از آسمان حال آنکه وی خالی را تا ترست که چهره اش

وَيُجَادِي قَالُوا يَفْعَلُونَ يُسَبِّحُونَكَ وَيُكَبِّرُونَكَ وَيُحَمِّدُونَكَ

بدکان من میگویند و فرست بگمان که پاک با میبکنند ترا و بزرگی میکنند ترا و ثنا میگویند ترا

وَيُجَادِيكَ قَالَ فَيَقُولُ هَلْ رَأَوْنِي قَالَ فَيَقُولُونَ لَا

و جادیت می کند ترا گفت آن حضرت پس میگوید پروردگار آیا دیده اند مرا گفت آن حضرت پس میگویند

۴۱
کسی که پناه جوید آن بنده از من
مرا بکنید پناه میبدم او را و تو گفت نمی کنم در چیزی که من بکنم آن بجز در دو من
از حقن کردن جان مؤمن که ناخوشش میدارد مؤمن مرگ را و من ناخوش و ابرام اندکین که آن او را
او از امر مرگ رواه البخاری و من از ده روایت را من گفت فرمود آن حضرت
صلی الله علیه وسلم بدستیکه مرقد آفرینش بگردانند که میگرددند در راه با و گرد خانه ها
بجویند خدا و زمان ذکر را پس چون می یابند گروهی را که ذکر میکنند خدا را
و از صد بلند یکدیگر میخوانند و میگویند یا بنده یوسه حاجت خود گفت آن حضرت کرد و اگر میبکنند از ذکر را بیاورد
آسمان دنی گفت آن حضرت پس بپذیریمشان را از آسمان حال آنکه وی خالی را تا ترست که چهره اش
بدکان من میگویند و فرست بگمان که پاک با میبکنند ترا و بزرگی میکنند ترا و ثنا میگویند ترا
و جادیت می کند ترا گفت آن حضرت پس میگوید پروردگار آیا دیده اند مرا گفت آن حضرت پس میگویند

وَاللّٰهُ مَا رَاَوْكَ قَالَ كَيْفَ لَوْ رَاَوْنِي قَالَ يَقُوْلُوْنَ

پس بگویند چه دیدند تو را گفت آنحضرت پس بگویند که تو را چه حال ایشان اگر میدیدند مرا گفت که

لَوْ رَاَوْكَ كَانُوْا اَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً وَّ اَشَدَّ لَكَ تَهْنِئَةً

اگر می دیدند تو را می بودند سخت تر در عبادت کردن مرزا و سخت تر در تحنیم کردن مرزا

وَ اَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيْحًا قَالَ يَقُوْلُوْنَ فَمَا يَسْئَلُوْنَ قَالَ اَيْسَلُوْا نَبِيَّ

و بیشتر در تسبیح کردن مرزا گفت آنحضرت پس میگوید وی تعالی چه میگوید میگوید که میگوید فرشتگان میگویند

الْحَقَّةَ قَالَ يَقُوْلُوْنَ وَ هَلْ رَاَوْهَا قَالَ يَقُوْلُوْنَ لَا وَاَللّٰهُ

بهشت را گفت آنحضرت میگوید وی تعالی آیا دیده اند بهشت را گفت آنحضرت میگویند فرشتگان میگویند

يَا رَبِّ مَا رَاَوْهَا قَالَ يَقُوْلُوْنَ كَيْفَ لَوْ رَاَوْهَا قَالَ يَقُوْلُوْنَ

ای پروردگار ما را دیده اند گفت آنحضرت میگوید و گفت ای پروردگار منی بود اگر میدیدند بهشت را گفت آنحضرت میگویند

لَوْ اَنْتُمْ رَاَوْهَا كَانُوْا اَشَدَّ عَلَيْهِمْ حِرْصًا وَّ اَشَدَّ لَهَا

اگر می بیند بهشت را می بودند سخت تر از من و من می بودند سخت تر از او که طلب مرزا

طَلَبًا وَّ اَعْظَمُ فِيْهَا رَغْبَةً قَالَ فَمِنْ تَتَعَوَّذُوْنَ قَالَ

وی بودند و بزرگتر از تو که گرفت کردن در آن میگوید وی تعالی پس از چه چیز توبه می کنی گفت آنحضرت

يَقُوْلُوْنَ مِنَ النَّارِ قَالَ يَقُوْلُوْنَ فَهَلْ رَاَوْهَا قَالَ يَقُوْلُوْنَ

میگویند از آتش گفت آنحضرت میگوید وی تعالی آیا دیده اند آتش گفت آنحضرت میگویند

لَا وَاَللّٰهُ يَا رَبِّ مَا رَاَوْهَا قَالَ فَكَيْفَ لَوْ رَاَوْهَا قَالَ

نه اگر می بیند و خداوند ای پروردگار ما را میگوید و میگوید که تعالی چه حال باشد اگر میدیدند گفت

يَقُوْلُوْنَ لَوْ رَاَوْهَا كَانُوْا اَشَدَّ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّ اَشَدَّ لَهَا

میگویند فرشتگان اگر می دیدند آتش را می بودند سخت تر از من و من می بودند سخت تر از او که فرار بود

مَخَافَةً قَالَ يَقُوْلُوْنَ فَاَشْهَدُ كَيْفَ اِيَّاكَ عَفْرَتُ سَمَاءَ بَنِي

نوره می ترسیدند مرزا گفت پس میگوید که خالی نیست گوید که

يَقُولُ مَلَكٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِيهِمْ فَلَانْ لَيْسَ مِنْهُمْ إِنَّمَا جَاءَ

بگوید فرشته از فرشتگان که در ایشان فلانست که نیت از ایشان که نیامده است مگر

لِحَاجَةٍ قَالَ هُوَ الْجَسَاءُ لَا يَشْفِي جَلِيْسُهُمْ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

از جهت کار دیگر گفت خداوند تعالی این قوم هندستان اند بیخفت میبودند پیش ایشان رواه البخاری

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسَيْبٍ قَالَ جَاءَ أَعرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ

در روایت است از عبد الله بن بسیر رضی گفت آمد باو یه یه یه نزد پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَيُّ النَّاسِ خَيْرٌ فَقَالَ طُوبَى

صلی الله علیه وسلم گفت کدام از مردمان بهتر است پس گفت آنحضرت خوشی باد

لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَحَسَنَ عَمَلُهُ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْأَعْمَالِ

مگر کسی را که دراز شد عمر و حسن کردار و گفت آن اعرابی یا رسول الله کدام از اعمال

أَفْضَلُ قَالَ أَنْ تَفَارِقَ الدُّنْيَا وَلِسَانُكَ رَطْبٌ مِنْ ذِكْرِ

که زیاده تر است جواب آن گفت آنحضرت ایست که جدا شوی دنیا را و بگیری در طاعت و زبان از ترشید

اللَّهِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ قَالَ

خدا رواه احمد و الترمذی و روایت است از ابی هریره و گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ تَوَّابٍ يُقِيمُونَ

آنحضرت صلوات الله علیه و سلم نیت هیچ کس که بر خیزند

مِنْ مَجْلِسٍ لَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ فِيهِ إِلَّا قَامُوا عَنْ مِثْلِ

از مجلس و ذکر نکنند خدا را در آن مجلس مگر بجهت بر خیزند از مانند

خَيْفَةِ حِمَارٍ وَكَانَ عَلَيْهِمْ حَمْرَةٌ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

مردار خر را باشد بر ایشان موجب حسرت رواه احمد و ابو داود

وَعَنْ أُمِّ حَبِيبَةَ عَنْ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از ام حبیبه و گفت فرمود آنحضرت صلوات الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلَّ كَلَامٍ ابْنِ آدَمَ عَلَيْهِ لَآ لَهُ إِلَّا أَمْرٌ

علیه وسلم هر سخن آدمی خلقت بر دست خداست و هر امری را و اما اگر امر کردن کسی را

يَعْرُوفُ أَوْ نَهْيٌ عَنْ مُنْكَرٍ أَوْ ذِكْرُ اللَّهِ رَوَاهُ الْقُرْمِذِيُّ

با هر مشرّع یا بازداشتن از نامشروع یا ذکر خدا یا تعالیه رواه القرمذی

وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ ابْنِ عُمرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و ابن ماجه و روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما گفت فرمود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَكْثُرُوا الْكَلَامَ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّ

الله علیه وسلم بسیار گوید سخن را بے ذکر خدا پس گفتن

كَثْرَةُ الْكَلَامِ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللَّهِ قَسْوَةٌ لِلْقَلْبِ وَإِنَّ أَبْعَدَ

بسیاری سخن بے ذکر خدا سختی است مرد دل و بدتر سبک دورترین

النَّاسِ مِنَ اللَّهِ الْقَلْبُ الْقَاسِي رَوَاهُ الْقُرْمِذِيُّ

مردم از خدا صاحب دل سخت است رواه القرمذی

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابن عباس رضی الله عنهما گفت فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

الشَّيْطَانُ جَائِعٌ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ فَإِذَا ذَكَرَ اللَّهَ

شیطان تشنه است بر دل فرزند آدم پس چون ذکر میکند خدا را

خَسَّ وَإِذَا غَفَلَ وَسَّوَسَ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ تَعْلِيلًا

خدا سبکتر و تشنه و وسوسه رواه البخاری تعلیل

وَعَنْ مَالِكٍ قَالَ بَلَغَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از مالک گفت رسید مرا که پیغمبر خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ ذَاكِرُ اللَّهِ فِي النَّاسِ أَيْبَنُ

علیه وسلم بود که میگفت ذکر کننده خدا در میان عاقلان

كَامُ الْقَاتِلِ خَلَفَ الْغَائِلِينَ وَذَكَرُ اللَّهِ فِي الْغَائِلِينَ كَفُصِينِ

مانند قاتل کشته است از پس گریزندگان و ذکر کننده خدا در میان غافلان همچو شمشاخ

أَنْخَضَ فِي شَجَرٍ بِأَيْسٍ وَفِي رَأْبٍ مِثْلُ الشَّجَرَةِ الْخَضْرَاءِ

سبز است در درخت خشک و در روستایی گفته اند درخت سبز است

فِي وَسْطِ الشَّجَرِ وَذَكَرُ اللَّهِ فِي الْغَائِلِينَ مِثْلُ مِصْبَاحِ

در میان درختان خشک و ذکر کننده خدا در میان غافلان چنانچه است

فِي بَيْتٍ مُظْلِمٍ وَذَكَرُ اللَّهِ فِي الْغَائِلِينَ يُرِيهِ اللَّهُ مَقْعَدَهُ

در خانه تاریک و ذکر کننده خدا در میان غافلان می نماید او را خدا جایی که نشسته او را

مِنَ الْجَنَّةِ وَهُوَ حَيٌّ وَذَكَرُ اللَّهِ فِي الْغَائِلِينَ يُغْفِرُ لَهُ

در بهشت و او زنده است و ذکر کننده خدا در میان غافلان آمرزیده می شود او را

بَعْدَ كُلِّ قِصْمٍ وَأَعْمَدُ الْفَصِيحِ بَنُو أَدَمَ وَالْأَعْمَرُ

انسانان بخار بر گویا و انگریا مراد فصیح آدمیان اند و مراد با هم

أَلْبَهَامُ رَوَاهُ رَزِينٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

بهاره را رواه رزین و روایت است از ابی هریره رفته گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا

انحضرت صلی الله علیه وسلم بدو سلم برستی که خدا می خاند می گوید من

مَعَ عَبْدِي إِذَا ذَكَرَنِي وَتَحَوَّكَتَ بِهِ شَفَتَا سِرٍّ وَاهٍ

با بده خود بر رحمت و امانت و تکیه ذکر میکند مرا می چنانچه ذکر من هر دو لب خود را رواه

بُخَارِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

بخاری و روایت است از عبد الله بن عمر از نبی صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ لِكُلِّ شَيْءٍ صِقَالُهُ وَصِقَالُهُ

علیه وسلم که انحضرت بود که میگفت هر چه را که رنگ میگیرد مصفد است و مصفد

۴
عنه جامع
از یک و بعد از آن
قال کند و قال با زبان
قال دارد و در هر دو
نفس و جامع
حزین و جامع
در هر دو و با دیداری
بغنی و کند و با دیداری

الْوَكِيلُ الْقَوِيُّ الْمَتِينُ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ

وکیل کہ ظلم تعرف بہ شہادت تو انا استوار محب ستودہ

الْحَقِي الْمَدِي الْمَيْدُ الْحَيُّ الْمَمِيتُ

ولاشده بر بیل احاطه ابتدا گنسنده اطرافه گنسنده زنده گنسنده میباشند

الْقِيَوْمُ الْوَلِيدُ الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ

زمنہ ازلی قائم بذات خود واجب الوجود نے کھنچے مجید یکیت بذات خود

لَا حِدَّ الضَّمَدُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ الْمُقَدَّمُ

کے بے نیاز و منزو صاحب قدرت صاحب آقدا چش کنند

الْمُؤَخَّرُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ

پس کنندہ اول ازے آخواہی فاطمہ و آیات در روضہ سماجن

لَوْلَايَ الْمُتَعَالَى الْبَرُّ الثَّوَابُ الْمُنْتَقِمُ

یارای کندد بلند قدر نمکوی کندد جوع برجت کندد پاداش کندد

لَعَنُوا الرَّؤُوفَ مَالِكُ الْمَلِكِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

گویند از سبب احسان کننده تا خداست حکم او در مملکت صاحب جلال و صاحب امانت

الْمُقِطُ الْجَامِعُ الْفَنِيُّ الْمَغْنِيُّ الْمُعْطَى

عادل جمع کنندہ خلق را بے نیاز بے نیاز کنندہ علی کنندہ

لَمَّا بَعِثَ النَّبِيُّ مُحَمَّدٌ ﷺ إِلَى الْفَتْحِ وَالْغَنَاءِ

منہ کشندہ قاتق طرز قاتق لفظی منور ہدایت کشندہ

البَدِيعُ الْبَاقِيُ الْوَارِثُ الرَّشِيدُ الْقَبُورُ

پیشہ بہ مانند قائم الوجود باقی بنفسے موجود انشاء دہندہ کلیہ کی مانند و سہلی

دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّهَقُّقُ فِي مَعَوَاتِ التَّكْبِيرِ

رواه الترمذی و بیہقی و دعوات الکبیر

وَعَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَايَتِ اسْتِ اِذَا سَأَلْتِ يَزِيدَ بِرَسْمِكَ أَخْبَرْتُ بِسَلَةِ اللَّهِ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ قَالَ اسْمُ اللَّهِ الْأَعْظَمُ فِي هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ وَالْمُسْكِرُ

وَسَلَّمَ كَفَتْ اسْمُ الْعَظَمِ دَرِينِ دَوَايَتِ اسْتِ كَيْهِ اِيْتِ كَرِ الْهَلِ

إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَقَالَتْ عَالِي عَمْرٍا نَ

اَلْوَاحِدُ تَاخِرَ وِدِرَاوَلِ بَرَكَا اَلْهَلِ كَرِ اِيْتِ

اَللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ سَمَّاهُ الزَّمِيدُ فِي

اَلْمِ اَللَّهُ لَا اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ اَلِ a

وَابْنُ دَاوُدَ وَابْنُ مَرْجَةٍ وَالْإِيرِي وَعَنْ سَعْدِ بْنِ

وَابْنِ دَاوُدَ وَابْنِ مَرْجَةٍ وَالْإِيرِي وِدِرَاوَلِ اِيْتِ اِذَا سَأَلْتِ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَاؤُهُ

كَفَتْ فَرَمِدَ أَخْبَرْتُ بِسَلَةِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَاؤُهُ

ذِي التَّوْبَةِ إِذَا دَعَا رَبَّهُ وَهُوَ فِي بَطْنِ الْحَوْبَةِ

بِرَسْمِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفَرَمِدَ دَعَاؤُهُ وَهُوَ فِي بَطْنِ الْحَوْبَةِ

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

اَلْوَاحِدُ تَاخِرَ وِدِرَاوَلِ بَرَكَا اَلْهَلِ كَرِ اِيْتِ

لَوْ يَدْعُ بِمَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ إِلَّا اسْتَجَابَ لَهُ

وَعَلَمَكَ لَمْ يَكُنْ يَدْعُ بِمَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ إِلَّا اسْتَجَابَ لَهُ

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالزَّمِيدُ وَكَوْنُ جَابِرِ بْنِ قَالَ قَالَ

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالزَّمِيدُ وِدِرَاوَلِ اِيْتِ اِذَا سَأَلْتِ فَرَمِدَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ

أَخْبَرْتُ بِسَلَةِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْهِ اِيْتِ سُبْحَانَ اللَّهِ

اَلْوَاحِدُ تَاخِرَ وِدِرَاوَلِ بَرَكَا اَلْهَلِ كَرِ اِيْتِ

بَابُ التَّسْبِيحِ وَالْحَمْدِ وَالْتِكْبِيرِ وَالْتَهْلِيلِ

باب در بیان ثواب تسبیح و تحمید و تکبیر و تهلیل

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ

یسبح بگو یا دیکند خدایا بر آنچه در آسمان است و آنچه در زمین است خدایا پادشاه

الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ قَبِّحْ يَا سَمِيعُ رِيكَ الْعَظِيمِ

بهايت پاک غالب باغت پس پاکی یاد کن نام پروردگار بزرگ خود را

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ

یسبح بگو یا دیکند خدا و آسمانهاست بهشتها و زمین و هر که در میان اینها است و نیست

مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبُحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَقْضُونَ تَسْبِيحَهُمْ

بیچیز مگر پاکی یاد میکند بستايش او و لیکن شما نمی کنید یا در کون ایشان را

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا عَنُّ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ

هر آینه و هست بخیر از زکار دعایت است از ابی هریره روایت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ

فرمود انحضرت صلی الله علیه وسلم براینه گفتن این چهار کلمه را

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا

دوست داشته شده تراست سبحان الله

طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ

چیزی بر او است بر و آفتاب بیخ از دنیا و ایضا رواه مسلم و هم از او روایت گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که بگوید این دو کلمه را

وَيَحْمَدُهُ فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَ

در روزی صد بار آنکند شود و کم کرده شود گناهان و اگر چه باشد گناهان بزرگ

تسبیح

تسبیح

تسبیح

وَمَثَلُ زَبَدٍ مَّرْفُوعٍ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

مانند کت دریا در کثرت متفق علیه و هم از او روایت گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ

صلی اللہ علیہ وسلم دو کلمہ اند سبک بر زبان

تَقُولَتَانِ فِي الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ سُبْحَانَ اللَّهِ

گراں در میزان اعمال محبوب اند بوسے رحمن و آن سبحان اللہ

وَيَعْمَدُ سُبْحَانَ الْعَالَمِينَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُرَيْرَةَ رَضِيَ

و بجهت سبحان اللہ العالمین متفق علیه و روایت است از ابی مریرہ رضی

عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

گفت فرمود آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم کہے کہ بگوید این کلمہ را

وَعَدَهُ لَا تُشْرِكُ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ

و وعده که او کرده باشد و نشسته شود بر اے وے صد شیک و عجز کرده شود از او و صد مہم

شَيْءٍ قَدِيرٌ فِي يَوْمٍ مِائَةِ مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عِدَّةُ عَشْرٍ

در روز قیامت صد بار باشد مرا و در برابر ثواب ده برده

رَقَابٍ وَكُنْتُ لَهُ مِائَةً حَسَنَةً وَحُجَّتْ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ

گردا و آورده باشد و نشت شده بر اے وے صد شیک و عجز کرده شود از او و صد مہم

وَكَانَتْ لَهُ حُزْنًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمِيسِيَ

و باشد این کلمات مرا و پناه از شیطان و شد وے در آن روز که گفته است تا آنکه شب بگذرد

وَأَكْرَبَاتٍ أَحَدُهَا أَفْضَلُ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ

و ببارد هیچ کی عمل تا فلتر از آنچه آورده است او کرده وے که عمل کرد بیشتر

مِنْهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عُمَرَ وَبْنِ شُعَيْبٍ رَضِيَ عَنْ أَبِيهِ

از آنچه کرده است متفق علیه و روایت است از عمر بن شعیب رضی اللہ عنہ

عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَبَّحَ

داود از عمر و گفت عمرو بن مسعود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کی یک بار کی بگوید

اللَّهُ مِائَةَ بِالْغَدَاةِ وَمِائَةَ بِالْعِشِيِّ كَانَ كَمَنْ حَجَّ مِائَةَ

خدا را و گوید سبحان الله صد بار در صبح و صد بار در شب نگاه باشد و گوید یک حج گذارد و است صد

حَجَّةٍ وَمَنْ حَمِدَ اللَّهَ مِائَةَ بِالْغَدَاةِ وَمِائَةَ بِالْعِشِيِّ

حج و گوید حمد گوید خدا را و گوید الحمد لله صد بار در بامداد و صد بار در شب نگاه

كَانَ كَمَنْ حَمَلَ عَلَى مِائَةِ فَرَسٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْ مَلَكَ

باشد و گوید کسی که سوار کرده است مردم را بر صد اسب در راه خدا و کسی که بپایند کند و گوید لا اله الا الله

اللَّهُ مِائَةَ بِالْغَدَاةِ وَمِائَةَ بِالْعِشِيِّ كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ

صد بار در بامداد و صد بار در شب نگاه باشد و گوید کسی که آزاد کرده باشد

مِائَةَ رَقَبَةٍ مِّنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ وَمَنْ كَبَّرَ اللَّهَ مِائَةَ

صد باره را از اولاد اسمعیل و گوید بزرگی یا کند خدا را و گوید یا الله العزیز صد بار

بِالْغَدَاةِ وَمِائَةَ بِالْعِشِيِّ أَغْرِيَتْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ

در بامداد و صد بار در شب نگاه غبار در بین روز و شب بکشد عمل

أَحَدٌ بِأَكْثَرِ مِمَّا أَتَى بِهِ إِلَّا مَنْ قَالَ مِثْلَ ذَلِكَ أَوْ

بیشتر از آنچه آورده است آنکس آن را نکرده که گفته است مثل آن یا

تَرَادَ عَلَى مَا قَالَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ يُسَيْرَةَ

زیاده کرده است بر آنچه که گفته است رواه الترمذی و روایت است از یسیرت یا سر

وَكَاثَتْ مِنَ الْمُهَاجِرَاتِ قَالَتْ قَالَ كُنَّا دَسْوُلَ اللَّهِ صَلَّى

و بود از کسانیکه هجرت کرده بودند گفت فرمود ما را آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيَّ كُنَّ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّقْدِيسِ

الله علیه وسلم بر ما آید با عزمان که یا کند خدا را بزرگوارست و یا کی بگفتن سبحان و یا کی بگفتن لا اله الا الله و یا

وَأَعْقَدَنَ بِالْأَكَامِلِ وَأَتَهَنَّ مَسْئُولَاتٍ مُسْتَنْطَقَاتٍ

وحدید و گندید بر آتشان زیر اگر در سینه کامل و اما پنج پرسیده میوند بر تو قیامت طلب الحق کرده و درگاه

وَلَا تَغْفُلَنَّ فَتَنْسِينَ الرَّحْمَةَ دَوَاهُ الْتَرْمِذِيِّ وَأَبُودَ أَوْدَ

و غافل مباشید از آن اند که خدا پس از مرض کرده شود و محمود گردانیده شود از رحمت رول از ترمذی بود

وَعَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت از انس رضا بر ستمگر آنحضرت صلی الله علیه وسلم

مَرَّ عَلَى شَجَرٍ يُدْعَى الْوَرْقَ فَضَرَبَهَا بِعَصَا

گذشت بر درخت خشک بر گها پس زد آن درخت بچه بے که در دست آنحضرت بود

فَتَنَائَرَ الْوَرْقُ فَقَالَ إِنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ

پس افتادند بر گها پس گفت آنحضرت که این کلمات

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ تَقْطُذُ نَوْبَ الْعَبْدِ كَمَا

می انگند گمان بنده را چنانکه

يَتَسَاقَطُ وَرَقٌ هَذِهِ الشَّجَرِ تَرَاوَاهُ الْتَرْمِذِيُّ

میریزد بر گها از این درخت رواه الترمذی

وَعَنْ مَكْحُولٍ سَمِعَ أَنِّي مُرَبِّوَةٌ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ

در روایت است از مکحول رضا از امی همیره رضا گفت ابو همیره فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرُ مِنْ قَوْلِ لَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

صلی الله علیه وسلم مرا که بسیار گوید لاهول و لا قوه

إِلَّا بِاللَّهِ وَآثَمَ مَنْ كَثُرَ الْجَنَّةُ قَالَ مَكْحُولٌ مَنْ قَالَ لَاحَوْلَ

الا بالله پس زیرا که آن کلمات از کج بیست است گفت مکحول پس سید گریه لاهول

وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا مَتَجًا مِّنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ كَشَفَ اللَّهُ عَنْهُ

و لا قوه الا بالله و نیست رستگاری از خدا اگر بود و او را می کناید خدا تبارک و تعالی

سَبْعِينَ بَابًا مِّنَ الظَّرْفِ أَدْنَاهَا الْفَقْرُ رَوَاهُ السَّيِّدُ الْقَامِلُ

بقضاء دہلی از مزرکہ او ناسخ آہا فقرات روادہ الترمذی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَايَتُ اسْتِزَالِ بَرِيرَةَ رَمَى كَفَتْ فَمِنْ جُودِ أَخْفَرَتْ عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ لَا تَحُولُ وَلَا تَوَدَّ إِلَّا بِاللَّهِ دَوَّاءُ مِنْ تَعْتَمُ وَيَتَعَبَنَّ

وَسَلَّمَ كَرَامِينَ كَلَامَاتِ دَوَّاءُ اسْتِزَالِ بَرِيرَةَ

وَأَعْلَى أَيْسَرُ مَا الْمَوْسُ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي دَعَايَاتِ الْكَبِيرِ

درد آسان ترین آن درد پانندہ است روادہ البیہقی در دعوات الکبیر

کتاب الحج

کتاب در بیان حج

وَأَمَّا الْحَجُّ وَالْمَرْءُ لِلَّهِ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ

وہم کنید حج و عمرہ را براسے خدا حج موقت است بہ ماہ اسی دانستہ شدہ

مَنْ قَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا تَرَفَّ وَلَا شَوْقَ وَلَا جِدَالَ

پس ہر کہ لازم کردہ بر خود دین اہ حج را بیستہ احرام بہت پس مخالفت زمان جائز نیست

فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ

در حج و ہر چہ میکنید از نیکی میانہ اور اخذایتانے دوزش ہر اہم گیرید ہر گنہ

خَيْرُ الزَّوَادِ التَّقْوَى وَاتَّقُوا بِلَا أُولَى الْأَلْبَابِ وَدَلُّوا

بہترین ذوایہ ترسیدہ ہر گنہ و ترسیدہ از اسے خدا و عبادان خود وفق خدا است

عَلَى النَّاسِ جَمْعُ الْبَيْتِ مِمَّنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ وَسَبِيلُهُ

بر مردمان حج خانہ کعبہ ہر کہ توانائی دارد بہ مقن بر گئے آن از بہت بہاب ماہ

وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

و ہر کہ کافر شود پس ہر گنہہ خدا بی نیازی است از عالمیان

سید القامل در کتاب
المنی است از ترمذی
وہم کنید حج و عمرہ
را براسے خدا حج
موقت است بہ ماہ
اسی دانستہ شدہ
پس ہر کہ لازم
کردہ بر خود دین
اہ حج را بیستہ
احرام بہت پس
مخالفت زمان
جائز نیست
در حج و ہر چہ
 میکنید از نیکی
میانہ اور اخذ
ایتانے دوزش
ہر اہم گیرید
ہر گنہ
بہترین ذوایہ
ترسیدہ ہر گنہ
و ترسیدہ از اسے
خدا و عبادان
خود وفق خدا
است
بر مردمان
حج خانہ کعبہ
ہر کہ توانائی
دارد بہ مقن
بر گئے آن از
بہت بہاب ماہ
و ہر کہ کافر
شود پس ہر گنہہ
خدا بی نیازی
است از عالمیان

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی هریره ر. ذ. گفت پرسیده شد آخفت علی علیه السلام

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَى الْعَمَلَ أَفْضَلَ قَالَ إِيْمَانٌ بِاللهِ وَرَسُولِهِ

علیه وسلم کہ کدام کار افزون تراست در ثواب فرمود آنحضرت فاضل ترین اعمال ایمان بخدا و رسول

قِيلَ تَرَى مَاذَا قَالَ الْجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قِيلَ تَرَى مَاذَا

مغفنه شد پس تركدام عمل بپهرت فرموده مخفرت كارزار كردن در راه خداست گفته شد پس كدام

قَالَ حُجْرٌ مَبْرُورٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

فرمود آنحضرت در مجمع مقبول و روایت است و گفت فرمود آنحضرت صلوات اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ حَجَّ إِلَيْهِ فَلَمْ يَزُكْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ

علیہ وسلم کہید حج کنڈ براے خدا نہ براے ریا و سمعہ پس رفت نکند و طبع نور زو با ز گردو

كَيَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ

پاک از گناہان، بچہ پاک بودن اور روزی کہ ذائیدہ است اور اناوراد وہم از وی حریت گفت

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْعُمَرَةُ إِلَى الْعُمَرَةِ

آخفت سے اللہ علیہ وسلم عمرہ تا عمرہ دیگر

كَفَّارَةً لِّمَا بَيْنَهُمَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُبْرُورِ لِكُلِّ جَزَاءٍ إِلَّا

کفایت مرگدانان ماکه واقع شوند میان آن دو عمره و حج مقبول نیست مراد از اجزا که

الجنة متفق عليه وعن ابن عباس أنه قال قال

بہشت شفق علیہ دروایت است از این عباس رزم گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ عُمْرَةَ فِي رَمَضَانَ

أخضرت علي الله عليه وسلم كعبه سنيكاً عمره كرمون در رمضان

تَعْدِلُ حُجَّةٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي رَافٍ قَالَ قَالَ

برای حج گذاردن است متفق علیه و روایت است از علی رض گفت فرمود

[illegible]

وَالْفِضَّةَ وَلَيْسَ لِحِجَّةِ الْمُبْرُورَةِ ثَوَابٌ إِلَّا الْجَنَّةُ رَوَاهُ	وسیم ما دینیت سرچ سرور را ثواب گمراهیست رواه
الْقُرْمِذِيُّ وَالْيَسَائِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ كَانَ أَهْلُ	الترمذی و النسائی و روایت است از ابن عباس راجع گفت ابن عباس بودند اهل
الْيَمَنِ يَحْجُونَ فَلَا يَتَزَوَّدُونَ وَيَقُولُونَ لَحْنُ الْمُتَوَكِّلُونَ	یمن می بر آمدند حج پس تو ش می برداشتند و می گفتند ما متوکلانیم
فَإِذَا أَقْدِمُوا مَكَّةَ سَأَلُوا النَّاسَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سُبْحَانَ	پس وقتی که می آمدند بکه مخد سوال میکردند از مردم پس وحی فرستاد خدا تعالی این بایت را
وَتَزَوَّدُوا وَإِنَّا خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ	یعنی تو ش بردارید و پر بر کنید از سوال زیرا که تو ش بترین تو ش است رواه البخاری
وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَيَّ النَّسَاءُ	و روایت است از عایشه راضی گفت ای پیغمبر خدا آنرا بر زنان
جِهَادٌ قَالَ نَعُوْ عَلَيْهِنَّ جِهَادٌ لَا يُقَاتَلُ فِيهِ الْحَجُّ وَالْمُسَرَّةُ	جها د است گفت آنحضرت آنرا بر زنان جها د است که نیست قتال در آن حج و عسارت
رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ	رواه ابن ماجه و روایت است از ابی امامه راضی گفت فرمود
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَزِمْنَعَهُ مِنَ الْحَجِّ	آنحضرت صلوات الله علیه و سلم که بزمند او را از حج
حَاجَةٌ ظَاهِرَةٌ أَوْ سُلْطَانٌ جَائِرٌ أَوْ مَرَضٌ حَاسِبٌ قَاتٍ	حاجتی ظاهری یا حاکم ظالم یا بیمار یا زنده یعنی توبه از آن
وَلَوْ حَجَّ فَلَيْمَتْ إِنْ شَاءَ يَهُودِيٌّ أَوْ إِنْ شَاءَ نَصْرَانِيٌّ	و حج نکرد پس گویید آنکس اگر خواهد بودی و اگر خواهد نصرانی

ثُمَّ مَاتَ فِي طَرِيقِهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ الْغَارِي وَالْحَاجِّ

پتسر مرد در راه آن می‌نویسد خدایتعالی مرا و را احب بر غرا کنند و حج گذارنده

وَالْعَمُورَ وَأَهْلَ الْبَيْتِ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ سَهْلِ

و عمرو برآزنده رواه ایبقی در شعب الایمان و روایت است از سهل

بْنِ سَعْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَا مِنْ

بن سعد راعدي گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم نیت هیچ

مِلَّةِ يَكْبَىٰ إِلَّا لَئِيْ مِنْ عَنْ يَمِيْنِهِمْ وَشِمَالِهِ مِنْ حَجَرٍ أَوْ

سلمانے کہ تبلیہ میکنند اگر آنکہ تبلیہ میکند کسیکے از جانب دست راست امت و دست چپ است از انکیا

شَجَرًا وَمَدَّ يَحْتَى تَنْقِطِعُ الْأَرْضُ مِنْ هُنَا وَهَاهُنَا ۝

درخت یا کلوخ تا آنکه منتهی میگردد زمین از بخار و ازینجا عبادت از منتهای ارض معاد

التَّوْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ نَزَلَتْ إِنَّ

الترمذی و ابن ماجه و روایت است از عایشه ر.ف.ا. گفت عایشه بدرستی که

سَوَّلَ اللَّهُ صَلاَةً عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفت نیت بیچ روزے بیشتر

مِنْ أَنْ يُعْتَقَ اللَّهُ فِيهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمٍ عَرَفَ

د ازاد کردن خداي تعالی در لغز و زبنده را از آتش و دود و از روز عرفه

أَنَّهُ لِيَدُوتُ قُرْبَىٰ فِي يَوْمِ الْمَلَايِكَةِ فَيَقُولُ مَا أَرَادَ

جہاں کوئی نہ جانتا تھا کہ یہاں ایک ایسا عجیب و غریب عالم ہے جس کا نام ہے "عالمِ غیب"۔

عَوَّلَاهُ رَوَاهُ مُتْلَمٌ وَعَلَى عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ
 ابْنِ شُبَّانٍ عَنْ رَوَاهُ مُتْلَمٌ وَرَوَاهُ ابْنُ شُعَيْبٍ عَنْ

[illegible]

پیہ عن جدم ان النبی صلی اللہ علیہ وسلم قال
 بر خود و او از جد و پدر من است که آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفت

Handwritten musical notation on a staff.

خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالسَّيِّئُونَ
 بهترین دعا دعا ی روز عرفه است و بهترین دعا که گفتم من و پیغمبر
 مِنْ قَبْلِي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ
 که پیش از من بوده اند اینست که از لا اله الا الله تا قدیر
 وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
 رواه الترمذی
 وَعَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ كَعْبٍ أَنَّهُ سَأَلَ اللَّهَ
 در روایت است از طلحه بن عبید الله بن کعب که پرسید
 صَلِّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا رَأَيْتُ الشَّيْطَانَ يَوْمَ مَا هُوَ
 صلوات الله علیه و سلم گفت آنحضرت و بدو نزد شیطان در پنج روزی که در
 فِيهِ أَصْعَقُ وَلَا أَحْرُ وَلَا أَحْقَرُ وَلَا أَغِيْظُ مِنْهُ فِي
 در آن روز خورده باشد و نه در روزی که خورده باشد و نه در روزی که خورده باشد که در
 يَوْمِ عَرَفَةَ وَمَا ذَكَرَ إِلَّا مَا يَرَى مِنْ تَنْزِيلِ الرَّحْمَةِ
 روز عرفه باشد و نیست آن را ندید و خوار می گرد از جهت چیزی که میدارند و از فرود آمدن رحمت بگویند
 وَتَجَاوَزَ اللَّهُ عَنِ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ الْكَمَارُ أَيُّ يَوْمٍ بَدَدٍ
 و در گذشتن خدا بیچاره از گناهان بزرگ گویا آنچه دیده شد از خوار می شیطان روزی که در
 وَإِنَّهُ قَدَرَأَى جِبْرِيلَ يَزْعُمُ الْمَلَكُ رَوَاهُ مَالِكٌ مُرْسَلًا
 پس بر سر شعله غیطان جبرئیل را روزی که در تریب میداد که را و صحت است میگرد از کتب
 وَفِي شَرْحِ الشُّنَّةِ بِلَفْظِ الْمَصَابِيحِ وَعَنْ جَابِرٍ
 در شرح السنه بلفظ که در مصابیح است و در روایت است از جابر
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ
 گفت فرمود آنحضرت صلوات الله علیه و سلم چنان می باشد

این پنج روز شیطان
 بسیار زار و کوب و شغال شود
 در پنج روزی که در
 از باب دفع شیطان
 در روزی که در

روایت است از جابر

۴۱۸
 نسخہ ترمذی
 و نسخہ کرمان
 و نسخہ بیروت
 و نسخہ قندھار
 و نسخہ کابل
 و نسخہ ہندوستان
 و نسخہ ایران
 و نسخہ عراق
 و نسخہ شام
 و نسخہ مصر
 و نسخہ یمن
 و نسخہ حبشہ
 و نسخہ اندلس
 و نسخہ مغرب
 و نسخہ مشرق
 و نسخہ اقصیٰ
 و نسخہ ارض
 و نسخہ بحر
 و نسخہ آسمان
 و نسخہ زمین
 و نسخہ ہوا
 و نسخہ آتش
 و نسخہ آب
 و نسخہ خاک
 و نسخہ ہرچیز
 و نسخہ ہرکس
 و نسخہ ہرکس
 و نسخہ ہرکس

يَوْمَ عَرَفَةَ إِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَبَايِعُ بِهِنَّ
 روز عرفہ بدرستیکہ خدا تعالیٰ فرود می آید با سائیکہ پان تراست پس معاشرت کند با میان

الْمَلَائِكَةِ فَيَقُولُ انظُرُوا إِلَى عِبَادِي أَنِّي أَنُفِثُ فِي شَعَثٍ غَبْرًا
 فرشتگان را پس میگوید و سبحانہ بگوید بر من گمان که اندھا ندیدم گاه بہت من زد لیدہ ہو

مُتَجَانِّثِينَ مِنْ كُلِّ فِجٍّ عَمِيقٍ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ
 فرمودہ کنند و بہ تہا از ہر گشاہ و در گاہ بیکم شمارا بایکہ بدرستیکہ آمرزیدم

لَهُمْ فَيَقُولُ الْمَلَائِكَةُ يَا رَبِّ فَلَانْ كَانَ يَرْفُقُ وَفُلَانْ
 ایشان را پس بگوید غفر فرشتگان اسے بعد و گاہ فلان کس از میان این حاضران می بود کہ نسبت بر حق کردہ

وَفُلَانَةٌ قَالَتْ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ
 و فلان مرد و فلان زنہ چنین و چنان اند گفت آنحضرت میگوید خدا عز و جل عفو و رحمت میکند بر ایشان

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَمَاءٌ مِنْ يَوْمٍ مَا كَثُرَ
 گفت آنحضرت علی اللہ علیہ وسلم پس میت روزے کہ بیشتر

عَمِيقًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ رَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّفَا
 از او شنیدم در دے از آتش و در فسخ از روز عرفہ روایت کرد این حدیث را در شرح شفا

وَعَنْ عُبَايَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 و روایت است از عباس ابن مرداس رحمہ بدرستیکہ آنحضرت علی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا لِمَتِّهِ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ بِالْمَغْفِرَةِ فَأَجِيبَ
 علیہ وسلم دعا کرد مراست خود را در شبہا گاہ روز عرفہ آمرزیدہ کن تا ان پران جابت کردہ

أَيُّ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ مَا خَلَا الْمَظَالِمَ فَإِنِّي أَخِذُ لِلْمَظْلُومِ
 کہ بہرے من جحیت آمرزیدم مارشان را بیکہ کن را بجز مظالم کہ مرا و آن حقوق عباد است پس بیکہ من

مِنْهُ قَالَ أَيْ رَبِّ إِن شَأْنًا أُعْطِيَ الْمَظْلُومُ مِنَ الْجَنَّةِ
 انہم گفت آنحضرت ایہ رب من اگر خواہی بدی مظلوم را از زمین بہشت

۱۲۰۰

۱۲۰۰

۴۱۸
 نسخہ ترمذی
 و نسخہ کرمان
 و نسخہ بیروت
 و نسخہ قندھار
 و نسخہ کابل
 و نسخہ ہندوستان
 و نسخہ ایران
 و نسخہ عراق
 و نسخہ شام
 و نسخہ مصر
 و نسخہ یمن
 و نسخہ حبشہ
 و نسخہ اندلس
 و نسخہ مغرب
 و نسخہ مشرق
 و نسخہ اقصیٰ
 و نسخہ ارض
 و نسخہ بحر
 و نسخہ آسمان
 و نسخہ زمین
 و نسخہ ہوا
 و نسخہ آتش
 و نسخہ آب
 و نسخہ خاک
 و نسخہ ہرچیز
 و نسخہ ہرکس
 و نسخہ ہرکس

لِّلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ

مردمان را در آن خانه نشانیهای روشن است از آن جمله کایان ابراهیم است و هر که

دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در آید آنجا امین بود و روایت است از این عباس رضا گفت فرمود آنحضرت

عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ سَلْوَكَ مَا أَطْبَقَ مِنْ بَدَلٍ وَأَحَبَّكَ

صلی اللہ علیہ وسلم مرکز مظہر را کہ چو عجب شہرے تو دوست داشتہ شدہ تو

إِلَىٰ وَلَدٍ لَّانَ قُوْنِي اُخْرِجُوْنِي مِنْكَ مَا سَكُنْتُ

جو کہ اسے بڑا اچھا لگتا تھا۔

غيرك رواه الترمذي وعن عبد الله بن عدي

۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰

ابن حمرہ گفت دیم اے حضرت ما صلی اللہ علیہ وسلم

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لَكَ بِشَاكِرِينَ

ایستاده بر حوض و پس فرمود آنحضرت مخاطب بگو سفید کردہ بدرستی تو بہترین زمین خدائی

وَأَحْبَبُ أَرْضِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ وَلِلَّهِ الْأَنْبِيَاءُ أُخْرِجَتْ مِنْكَ

من ان تو

مَا خَرَجْتُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَمَّاشٍ

بیرون نمی آید روده البرزخی و این را چه و روایت است از عیاش

ابن أبي ربيعة الخزومي قال قال رسول الله صلى الله عليه

ابراہیم بن علی الخزازی گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ

عليه وسلم لا تزال هذه الأمة بخير ما عظموا هذه

عليه السلام همت بستان امت بخیر و سلامت در دین و دنیا و امید عظیم است این

الْحُرْمَةَ حَقَّ تَعْظِيمِهَا فَإِذَا أَصْبَعُوا ذَلِكَ مَلَكُوا أَرَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ	حرمت را یعنی حرمت که راجح تعظیم دے پس چون صابغ کنند آن حرمت را ملک شوند رواه ابن ماجه
وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ	وروايت است از ابن عباس رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم
نَزَلَ لِلْحَجَرِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْجَنَّةِ وَهُوَ أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ اللَّبَنِ	فرود آمده است حجر اسود از بهشت و دوسے دران حال زیادہ تر بودہ در سفیدی از شیر
فَسُودَتْهُ عَطَايَا بَنِي آدَمَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْهُ	پس سیاہ گردانیدہ اور انکے بن اولاد آدم رواہ احمد و الترمذی و ہم از دوسے مرویست
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْحَجَرِ إِنَّهُ لَيَبْعَثُهُ	گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم در شان حجر اسود بخدا سرگندہ کرے کہ بکثرت و حجر اسود را
اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَهُ عَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا وَلَيَاكُ يُنْطِقُ بِهِ	خدا تعالیٰ روز قیامت در حالیکہ مراد او چشم باشد کہ بیند بآن دو چشم و زبانے باشد کہ سخن گویند
يَشْهَدُ عَلَيْهِ مَنْ اسْتَلَمَهُ بِحَقِّ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ	گواہی دہے ہر کسے کہ ہوسہ داد اور ابھی نیچے ایمان رواہ الترمذی و ابن ماجہ
وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ ابْنِ عُمرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى	والدارمی و روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت آنحضرت صلی
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ الزُّكْنَ وَالْمَقَامَ يَأْقُوتَانِ مِنْ	اللہ علیہ وسلم را کہ میفرمود ہر سیدہ کہ من و مقام ابراہیم ہر دو یاقوت اند از
يَأْكُوتِ الْجَنَّةِ طَمَسَ اللَّهُ نُورَهُمَا وَلَوْ لَوْ يَطْمَسُ نُورَهُمَا	جنس یاقوت بہشت ناپدید کردہ است خدا تعالیٰ نور آن ہر دو را داکو بہت پیچیدہ کہ نور ہر دو را
لَأَضَاءَ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ	ہر آنچہ روشن شد ہر جہہ میان مشرق و مغرب است رواہ الترمذی

یاد داری کہ حجر اسود است
جمع الحجار

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَصِيبُ عَلَى

که گفت آنحضرت صلی الله علیه وسلم صبر نمی کند بر

لَا وَاءِ الْمَدِينَةِ وَشَدَّتِهَا أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِي إِلَّا كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا

سخنی و محنت درینہاں کے اداست من مگر ایک میاں اور شفیع

يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ فِي

روزی قیامت رواه مسلم و روایت است از عبد الله بن عمر رضی الله عنهما

رَوَى ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَرْثَدَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَدِينَةِ رَأَتْ امْرَأَةً

خواب دیدن آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم در شان مدنیہ و پدرم زنی را

سُودَاءٌ فَأَثَرُهُنَّ الْمَوَاسِي خَرَجَتْ مِنَ الْمَدِينَةِ حَتَّى نَزَلَتْ

سیاہ ٹویدہ موے بیرون آمد آن زن از دینہ تا آنکہ فرود آمد

مَهِيَّةً فَتَاوَلْتَهَا أَنْ وَبَاءَ الْمَدِينَةَ فَقَدَّ إِلَى مَهِيَّةٍ

موضع را که نام او مهیج است گفت آنحضرت پس بغیر کردم آن زن را که تپ و سجاد ندیده باشد

وَبِهِ الْحَقُّ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ

وآن موضع، مخففه است رواه بخاری در روایت است از جابر بن

سَمُرَةٌ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

سمره رفا گفت شنیدم آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم راکہ میگفت

لَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَمِيُّ الْمَدِينَةِ طَابَةٌ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

درستی که خدا تعالی نام کرده است مدینه را طایفه بر زبان جبرئیل روزی که مسلم و درایت است که

اَيُّ هَوِيَّةٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن بریرہ رضا گفتہ نرمود آحضرت علی علیہ السلام

مَرَّتْ بِقَرْيَةٍ يَأْكُلُ الْفَرَى يَقُولُونَ يَبُوءُ وَهِيَ الدِّيبَةُ

امر کر شدیم بھجرت بقبرۃ کہ بخورد قدرت! اسے دیگر ایسے غالب آید قرۃ مدنیہ است مگو نید شیربان

تَنْفِي النَّاسِ عَمَّا يَنْفِي الْكَرِيمُ حَبِثَ الْحَدِيدُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

دور میکند مدینه مردم را اینجا بفرود می کنند کوره آشگران پلییدی آهن را متفق علیہ

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و اذ دے مرویت گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

عَلَى أَنْفَابِ الْمَدِينَةِ مَلَائِكَةٌ لَا يَدْخُلُهَا الطَّاغُوتُ وَلَا

بر راههای هدیه فرشتگان نگاهبان اند که در گنجی آید بحدینه طاعون و نه

الدَّجَالُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و مال شفق علیه دروایت است از انس رفت گفت فرمود بیجا سر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ مِنْ بَابِ الْأَسْطَاءِ وَالدَّجَالُ

صلی اللہ علیہ وسلم نیت یحییٰ شہر، مگر آنکہ درآید آزا رجال

الْأَمْكَةُ وَالْمَدِينَةُ لَيْسَ نَقَبٌ مِنْ أَنْفَاقِهَا إِلَّا عَظْمٌ لِيَهْ

مگر کہ مغفرت و رحمت مسطورہ میت ایچ راہے اذرا بھاسے دینیہ مگر آنکہ بروے

الْمَلَكَةُ مَا يَنْ يَحْسُونَهَا يَنْزِلُ السَّحَابَ فَتَرْجِفُ

رستمی که از ده بیابانی میگذشت آن را پس رسول خدا (ص) را دید و چون از او پرسید که

المَدِينَةُ بِأَهْلِهَا ثَلَاثَ رَجَفَاتٍ فَيُخْرِجُ إِلَيْهِ كُلَّ كَافِرٍ

دیکھ کر ان کو دریا سے باز جنباہدین پس بیرون خواہد الملبوسے او ہر کار

وَمَنْ لِي مَتَّقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ سَعْدِ بْنِ قَالٍ قَالَ
وَمَنْ لِي مَتَّقٍ عَلَيْهِ وَوَدَّ أَنْ يَكُونَ مِنْكُمْ كَقَوْلِهِ

۱۰۹۸ - ۱۰۹۷ - ۱۰۹۶ - ۱۰۹۵ - ۱۰۹۴ - ۱۰۹۳ - ۱۰۹۲ - ۱۰۹۱

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم لایکید اہل المدینہ
پیغامبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم بدرگاہی کند و آید اند بر اہل مدینہ را

1916-1917

ایک کے جانکے بگڑاؤ ملک دراب مستحق طلبہ

مجلس
تذکرہ رجال مرزا قاجار
از علی قلی آذر قلی
مؤلف
مردان و مبارزین

وَعَنْ أَنَسٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا

در روایت است از انس رضی اللہ عنہ کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بود چون

قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ فَظَرَأَ إِلَى جَدْرِائِ الْمَدِينَةِ أَوْ ضَعَّ رَأْسَهُ

قدم می آورد از سفر پس لگن میکرد بر سر دیوارهای مدینه میراند شتر سواران خود را

وَإِنْ كَانَ عَلَى دَابَّةٍ حَرَّكَهَا مِنْ جِهَةِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْهُ

و اگر سوار می بود بر دایه و میکرد آن را از دوشی مدینه رواه بخاری و هم از انس است

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَلَعَ لَأَحْمَدَ قَالَ هَذَا جَبَلٌ

که ظاهر شد مرا آنحضرت را جبل حرام پس فرمود آنحضرت که این کوه است

يُحِبُّنَا وَيُحِبُّهُ اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ وَإِنِّي أَحَرَّمُ

که دوست می دارد ما را و دوست میداریم او را ای پدر سجد کرد بر سر حرام گردانید که رواه بخاری

مَا بَيْنَ لَأَمَتِيهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي عُمَرَ قَالَ

که میان دو سنگ ن مدینه است متفق علیه در روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ شَطَأَ أَنْ يَمُوتَ

فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم که میخواند که بمیرد

بِالْمَدِينَةِ فَلَمِيتُ بِهَا فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا رَوَاهُ أَحْمَدُ

در مدینه پس بماند که بمیرد در مدینه پس بماند که بمیرد در مدینه رواه احمد

وَالْإِمْدِي وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و الزندی و از ابی هریره رضی اللہ عنہ روایت گفت فرمود پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِخْرَ قَرْيَةٍ مِنْ قُرَى الْإِسْلَامِ

صلی اللہ علیہ وسلم آخر شهر که کوثر است از شهرهای اسلام

خَوَّابِ الْمَدِينَةِ رَوَاهُ الْإِمْدِي وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ

نزد تمام قیامت مدینه است رواه الزندی در روایت است از ابی بکر رضی اللہ عنہ

در روایت است از انس رضی اللہ عنہ

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ رُغْبُ

از آنحضرت صلی الله علیه وسلم در مدینه را ترس

الْمُسِيحِ الدَّجَالِ كَمَا يَوْمُ مِثْذِ سَبْعَةِ أَنْوَاعٍ عَلَى كُلِّ بَابٍ

سیح و دجال آنرا در آن وقت آمدن و جال هفت دروازه بود بر هر در

مَلَكَانِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ أَنَسٍ مَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

دو فرشته گویان رواه البخاری و روایت است از انس رضی الله عنه از آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُمَّ اجْعَلْ بِالْمَدِينَةِ ضِعْفِي مَا

الله علیه وسلم فرمود آنحضرت خداوند بگردان در مدینه دو چند از آنچه

جَعَلْتَ بِمَكَّةَ مِنَ الْبَرَكَاتِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ رَجُلٍ مِنْ

گردانیده در مکه از برکت متفق علیه و روایت است از مردی از

أُولَى الْخُطَابِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ تَرَاوَيْتُمَا

اولاد خطاب از رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود آنحضرت سیدک نماز است که

مُتَعَدِّدًا كَانَ فِي جَوَارِي يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَمَنْ سَكَنَ الْمَدِينَةَ

تعداد بطویل کار دیگر باشد در جایگی من در روز قیامت و سیدک سکونت در مدینه

وَصَبَرَ عَلَى بَلَاءِهَا كُنْتُ لَهُ شَهِيدًا أَوْ شَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ

و صبر کند بر بلاهای و به با هم او را گواهی دهنده و شفاعت کنند روز قیامت

وَمَنْ مَاتَ فِي أَحَدِ الْحَرَمَيْنِ بَعَثَهُ اللَّهُ مِنَ الْأَمِينِينَ يَوْمَ

و کسی که بمیرد در یکی از دو حرمین بفرستد الله از امینین روز

الْقِيَمَةِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ يَحْيَى

قیامت رواه بیهقی در شعب الایمان و روایت است از یحیی

ابْنِ سَعْدٍ عَنْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ

بن سعید رضی الله عنه از آنحضرت صلی الله علیه وسلم

حَالِيًا وَقَبْرُ مُحَمَّدٍ بِالْمَدِينَةِ قَاعًا طَلَعَ رَجُلٌ فِي الْقَبْرِ فَقَالَ يَسْتَسْ

نشد بنو گو رے کند میشد در مدینه پس نظر کرد مردی در قبر پس گفت آن مرد بد

مُتَّبِعُ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْمَا

خواجگاه و منبت گوی پس فرمود آن شخصت بر من الله علیه و سلم بد حوٹے ہوں

قُلْتُ قَالَ الرَّجُلُ إِنِّي لَأُرِيدُ هَذَا إِنَّمَا أَدْرَكْتُ الْقَتْلَ فِي

کہد گفتمی گفت ۲ مرد بد پس یکدیگر من مراد نداستم مگو پیش موت براسے مومن جز این نیست

سَبِيلِ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَمُتْ الْقَتْلَ

راہ خدا ارادہ کرد پس فرمود آن شخصت من الله علیه و سلم نیست مروتی

فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا عَلَى الْآمِنِينَ بُقْعَةً أَحَبُّ إِلَيَّ أَنْ يَكُونُوا

اندر کشتن شدن در راه خدا بیکه افضل است نیت بر زمین بیکجہ ماسے محبوب تر از من کہ باشد

قَبْرِي بِهَا مِمَّا تَأْتِلُ مَرَاتٍ رَوَاهُ مَالِكٌ مُرْسَلًا وَعَنْ

قبر من دروے از مدینه سے بار فرمود رواہ مالک دروایت اسناد

ابْنِ عُمَرَ عَنْ مَرْفُوعٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ

ابن عمر رضہ از روے مرفوع کی کہ جعفر بن زید کہد قبر ما بعد از من ہر شے

كُنْ زَارِي فِي حَيَاتِي رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

ایجو کہے کہ زیارت کرد و ملاقات کند مراد زندگی من رواہ البیہقی در شعبہ الایمان

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

دروایت است از ابی ہریرہ کہد کہد فرمود پیا مسبر خدا صلے الله علیه

وَسَلَّمَ صَلَوةً فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَوةٍ فِي مَسْجِدِ

مسلم کہ نماز در مسجد من کہ اینست بهتر است از هزار نماز در

سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ الْخُدْرِيِّ

غیر آن مگر در مسجد حرام و از ابی سعید الخدری رضہ مرویست

وَعَنْ عَائِمٍ الْأَوَّلِيِّ قَالَ سَأَلْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ أَحَبُّ مَرَّ

و روایت است از عاصم احوال که سوال کردم از انس بن مالک ای احرام کرد

النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ قَالَ لَكُمْ حَرَامٌ حَرَمَهَا

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم مدینہ ما گفت بے حرام کرده است آزا

اللَّهُ وَمَرْسُولُهُ لَا يَخْتُلُ خَلَاهَا مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَعَلَيْهِ

خدا و رسول او قطع کردہ نشود درخت آن پس اگر کسی کو فاین را پس بر دے

لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ش

لعنت خدا و فرشتگان و جمیع مردمان باشد

بَابُ مُنَاقِبِ الْفُرَيْشِ وَالْعَرَبِ

باب در بیان مناقب قریش و عرب

عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

لَا يَزَالُ هَذَا الْأَمْرُ فِي قُلُوبِنَا مَا بَقِيَ مِنْهُمَا اثْنَانِ مُتَّفِقٌ

همیشه باشد امر خلافت و در قریش تا وقتیکه باقی باشد از ایشان و در کس متفق

عَلَيْهِ وَعَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

علیه و روایت است از معاویه ردا گفت که شنیدم آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ فِي قُرَيْشٍ لَأَيُّادٌ يَوْمٌ

میں اللہ علیہ وسلم را کہ میگفت بدرستی کہ این امر خلافت در قریب است و سمنی علیہ و آلہ و سلم

أَحَدُ الْاَلَكْبَةِ اللهُ عَلَى وَجْهِهِ مَا أَقَامُوا الدِّينَ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ایک ایک کمر آظہر سے افکندہ خدایتھے اور اودامیگر پادارندمقریس دین رارودانہ بخار

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَرُدَّ

و روایت است از سید ابراهیم خلیل علیہ السلام کہ در کتابی کہ در دستش بود

۴۰
فاتیما علیا الفیضیہ کرمہ
نماز در دین یکی از پنج اصل است
مازہ است تا نزدیکی آن چنانچه
مؤمنین شک شود اگر کسی
از جمیع اجزاء

هَوَانُ ثَمَرِشَ أَهَانَهُ اللَّهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

خواری قرطبی خوار کرده اند او را خدا بیگانه کرد رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وروایت است از

عِمْرَانُ بْنُ حُصَيْنٍ عَنْ كَالِ مَاتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عمران بن حصین روایت کرد که گفت و کال فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

وَهُوَ يَكْرَهُ ثَلَاثَ أَحْيَاءٍ تَقِيْفٍ وَبَنَى خَيْفَةَ وَبَنَى أُمَيَّةَ

و او بیگانه داشت سه زنده را تقیف و بنی خیفه و بنی امیه

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

روایت از ترمذی و ابن عمر روایت است از ابن عمر روایت کرد که گفت و فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي تَقِيْفٍ كَذَّابٌ وَمُبِيرٌ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ

صلی الله علیه وسلم در تقیف کذاب و مبیر است و دیگران گفته اند مردم انکار گفت

ابْنُ عَصَمَةَ يُقَالُ الْكَذَّابُ هُوَ الْخُنْزَارُ بْنُ أَبِي بَيْدٍ وَالْمُبِيرُ

ابن عصمه گفته اند که دروغ گو آن خنزار ابن ابی عبید است و موبیر

هُوَ الْحَمَّاجُ بْنُ يُوسُفَ وَقَالَ هِشَامُ بْنُ حَسَنِ أَحْصَوْا

آن حمّاج بن یوسف است و گفت هشام بن حسان بشمارید و ضبط کردند

مَا قَتَلَ الْحَمَّاجُ صَبْرًا بَلَغَ مِائَةَ أَلْفٍ وَعِشْرِينَ أَلْفًا

آنچه کشته است حمّاج صبراً رسید به سیصد و بیست هزار را

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَى مُسْلِمٌ فِي الصَّحِيحِ حِينَ قَتَلَ

روایت از ترمذی و روایت کرد مسلم در صحیح خود هنگامی که کشت

الْحَمَّاجُ عَبْدَ اللَّهِ بْنُ الزُّبَيْرِ قَالَتْ أَسْمَاءُ ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ

حمّاج عبد الله بن الزبیر را گفت اسماء ابی بکر که ام ابن زبیر است که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَنَا أَنَّ فِي تَقِيْفٍ كَذَّابًا وَمُبِيرًا

صلی الله علیه وسلم حدیث کرد ما را در تقیف کذاب و مبیر است

و دیگران

فَأَمَّا الْكُذَّابُ فَوَاقِبُهُمْ قُلُوبُهُمْ فَلَا إِعْلَافَ لَهُمْ
 پس مکر دروغ گو پس و بی ایمان و خون ریز و کمان نمی برم ترا مکر آن خطاب بجهان کرد

وَعَنْ سَلْمَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 و روایت است از سلمان رحمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ لَا تُبْغِضُنِي فَتُقَارِقَ دِينَكَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ
 و سلم دشمن مدار مرا پس جدا شوی از دین خود گفتم ای رسول خدا

كَيْفَ أَبْغِضُكَ وَبِكَ هَذَا أَنَا اللَّهُ قَالَ تُبْغِضُ الْعَرَبَ
 چگونه دشمن دارم ترا حال آنکه بتو راه راست نمود ما را خدا بیعتا گفست آنحضرت دشمن داری

فَتُبْغِضُنِي رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَمْرٍاءَ
 پس دشمن داری مرا رواه الترمذی و روایت است از عثمان بن عفان

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ غَشَّ
 گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسیکه خیانت کند

الْعَرَبَ لَمْ يَدْخُلْ فِي شَفَاعَتِي وَلَمْ تَنْتَلِ مَوَدَّتِي رَوَاهُ
 عرب را در نیاید در شفاعت من و در نزد من دوستی من رواه

التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أُمِّ الْحَوْبِ مَوْلَاةِ طَلْحَةَ بْنِ مَالِكٍ
 الترمذی و روایت است از ام الحوبه کنیز آزاد کرده طلحه بن مالک

قَالَتْ سَمِعْتُ مَوْلَايَ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 گفت شنیدم مولای خود را که میگفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مِنْ أَقْرَابِ السَّاعَةِ هَلَاكُ الْعَرَبِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
 و سلم از جمیع علامات نزدیک شدن قیامت هلاک شدن عرب است رواه الترمذی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 و روایت است از ابی هریره رحمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَلِكُ فِي قُرَيْشٍ وَالْقَضَاءُ فِي الْأَنْصَارِ

علیه وسلم خلافت در قریش است و قضا در انصار است

وَالْأَذَانُ فِي الْحَبَشَةِ وَالْأَمَانَةُ فِي الْأَثَرِ يَعْنِي الْيَمَنَ

و این نماز گفتن در قوم حبشه است و امانت ساختن در قبیلہ از و است یعنی یمن

وَفِي رِوَايَةٍ مَوْفُورًا رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ

و در روایتی این حدیث موقوف است رواه الترمذی و روایت است از ابن عباس

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحِبُّوا الْعَرَبَ

گفت فرمود آنحضرت صلے الله علیه وسلم دوست دارید عرب را

لِثَلَاثٍ لَا رَيْبَ فِي عَرَبِيٍّ وَالْقُرْآنُ عَرَبِيٌّ وَكَلَامُ أَهْلِ الْجَنَّةِ

از جهت سه خصلت بیک شک نیست که عربی و دوم آنکه قرآن زبان عرب است سوم آنکه سخن از بهشت

عَرَبِيٌّ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

عربیت رواه البیهقی در شعب الایمان

بَابُ فِي فَضْلِ الْيَمَنِ

باب در فضیلت یمن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابی هریره عن النبی صلے الله علیه وسلم

قَالَ أَتَاكُمْ أَهْلُ الْيَمَنِ هُمَ أَرْقُ أَفْئِدَةً وَأَلْيَنُ قُلُوبًا

فرمود آمدند شما را اهل یمن که رقیق تر است فوادشان و نرم تر است دلهاے ایشان

الْإِيمَانُ يَمَانٌ وَالْحِكْمَةُ يَمَانِيَّةٌ وَالْفَخْرُ وَالْخِيَلَاءُ فِي أَصْحَابِ

ایمان یمنی است و حکمت یمانیست و تازی و ستایش نفس کردن در خداوندان

الْإِيمَانِ وَالسَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ فِي أَهْلِ الْفَتْحِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

فخر است و آرامش و اوجگی در خداوندان و گویند است متفق علیہ است

عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَلْظُ

روایت است از جابر رضی اللہ عنہ گفت فرمود آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم سختی

الْقُلُوبِ وَالْجَفَاءُ فِي الْمَشْرِقِ وَالْإِيمَانُ فِي أَهْلِ الْحِجَازِ

دلها و دوشستی خوئی در مشرق است و ایمان در اهل حجاز

رَوَاهُ مُسْلِمٌ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

رواه مسلم و روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت صلے اللہ علیہ

وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَامِنَا اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي يَمِينِنَا

و سلم خداوند ابرکت ده مارا در شام خداوند ابرکت ده مارا در یمین

قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَفِي نَجْدِنَا قَالَ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَامِنَا

گفتند ای رسول خدا و در نجد ما گفتند ای رسول خداوند ابرکت ده مارا در شام ما

وَبَارِكْ لَنَا فِي يَمِينِنَا قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَفِي نَجْدِنَا قَالُوا

و بارت ده مارا در یمین ما گفتند ای رسول اللہ و در نجد ما گفتند ای رسول اللہ و در نجد ما گفتند ای رسول اللہ

قَالَ فِي الثَّالِثَةِ هُنَاكَ الزَّلَازِلُ وَالْفِتَنُ وَبِهَا يَطْلَعُ

که فرمود در بار سوم آنجا یعنی در نجد زلزله است و فتنه است و از نجد طلوع میکند

قَوْلُ الشَّيْطَانِ

قرن شیطان یعنی حرب و اعلان او

فِي فَضْلِ الْجَمِّ

در بیان فضل جم

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ

اوست آنکه بر احمق از قوم ایشان میخواند بر ایشان

آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا

آیات او را پاک میکند ایشان را و می آموزد ایشان را کتاب و دانش و اگر چه بودند ایشان

مَنْ قَبْلُ لَقِيَ ضَلَالٍ مُبِينٍ ۚ وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا

پیش ازین در گمراهی ظاهر و نیز سبوت گردانید پیغمبر را در قومی دیگر از آنها که هنوز نبی پرستند آمد

بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ ذَٰلِكَ قَضَىٰ اللَّهُ يُؤْتِيهِ مَنْ

با مسلمانان و دوست غالب با حکمت ایت فضل خدا میدهد پس بهر که

يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۚ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

خواهد و خدا یتعالی داد و اند فضل بزرگ است و روایت است از ابی هریره راضی

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَلَاهُذِهِ الْآيَةَ وَإِنْ

پیوسته آنحضرت صلی الله علیه وسلم خواند این آیت را و اگر

تَنَوَّلُوا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ تَقُولُوا لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۚ

رو می گردانید می بدل آرد و گروهی دیگر را غیر از شما باز شما شده آنجا عت اند شما

قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ ذَكَرَ اللَّهُ إِنْ تَوَلَّيْنَا

گفتند صحابه اے پیغمبر خدا کیستند آنجا عت که یاد کرده خدا اینجا که اگر روی گردانی کنیم

أَسْتَبْدِلُوا إِنَّا نَقُولُ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَنَا فَضَرَبَ عَلَىٰ فخذِ

بجای مارفت می شوی پسر نه شد آنجا عت اند و روی گردانی پس دست مبارک آنحضرت بزرگ

سَلَمَانَ الْفَارِسِيِّ فَقَالَ هَٰذَا وَقَوْمُهُ وَلَوْ كَانَ الَّذِينَ

سلمان فارسی پسر فرمود جماعت سلمان است و قوم و اگر باشد دین مضاف

عِنْدَ الثَّرَيَّا لَتَنَاقَلَهُ رِجَالٌ مِنَ الْعُرَيسِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

نزد ثریا فرمایند میگردانند دین را مردان فارس رواه الترمذی

وَعَنْهُ قَالَ ذَكَرْتُ الْأَعْلَامَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

ویم از اے بریده است گفت ذکر کرده شدند اهل عجم نزد آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

الله علیه و سلم پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

لَا تَابَهُمْ أَوْ بَعْضُهُمْ أَوْ تَقِيكُمْ أَوْ بَعْضُكُمْ سَوَاءٌ التَّوْمِدِي
 بر آئینه من ایشان یا بعض ایشان یعنی بچان اعظم و گنبد ترم و در جوف دین از کلمه شایسته

فی فضل الشام

و بیان مینست شام

وَأَوْثَرْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَعْفُونَ مَشَارِقَ
 و میراث دایم را که ضعیف نموده می شدند مشارق

الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُلُوبَنَا بِأَنْزَالِ كُوفِي
 و مغارب زمین که برکت نهادیم در آن کفیم اے آتش بخش خداوند

بَرْدًا أَوْ سَلَامًا عَلَيَّ أَوْ أَهْبَمَ وَأَرَادُوا بِهِمْ كَيْدًا أَجْمَعَهُمْ
 برودت و سلامت بر ابراهیم و خواستند او فریب کردن پس ساختیم ایشان را

الْأَخْسَرِينَ وَتَجَنَّبْنَاهُ وَلَوْ طَأَّ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا
 زیانکار و برانیدیم ابراهیم را و لو طأ را بوسه زمین که برکت نهادیم در آن

لِلْعَالَمِينَ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمُ وَبَيْنَ الْعَرَى الَّتِي بَارَكْنَا
 تمامی عالم را و پدید کردیم میان ایشان و میان آن ده که برکت نهادیم

فِيهَا قُرَى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّبْطَ سَيَرُوا فِيهَا
 در آن نین شام ده که شمل پاکیزه نمودیم در آن آمد و رفت را سیر کنید درین ده

لِيَأْتِيَ وَيَأْتِيَ مَا أَمِينٌ وَعَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ رَضِيَ
 شبها و روزها امین شده و روایت است از زید بن ثابت راضی

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طُوبَى لِلشَّامِ قُلْنَا
 فرمود آنحضرت صلوات الله علیه و سلم خوشی باد مرا بیل شام را گفتیم

لَا يَكُنْ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِأَنَّ مَلَائِكَةَ التَّوْحْنِ
 از چه چیز است این دعا اے رسول خدا فرمود زیرا که فرشتگان خدا هر روز

در آئینه

باز می آید

باز می آید

باز می آید

بَاسِطَةً أَجْزَعَهَا عَلَيْهِمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

فَرَّاحِ كُنْدَه بَارِزِي خُودَارِ اِيْثَانِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَرَوَايَتُ اسْتِ از

عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

جَدَّ ابْنِ عَمْرٍو كُنْتُ مَرُودًا لَمْ تُفْرِتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

يَخْرُجُ نَارًا مِنْ فَمِهِ حَضَرَ مَوْتَ أَوْ مِنْ حَضَرَ مَوْتَ تَحْشُرُ

نزدیک است که برآید آتش از جانب حَضَرَ مَوْتَ یا از حَضَرَ مَوْتَ جمع کنند این آتش

النَّاسُ قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَمَاتَا مَرْنَا قَالَ عَلَيَّكُمْ بِالشَّامِ

مردم را گفتیم ای رسول الهی میفرمائی ما را گفت آنحضرت بر شما باد که بر دید بشام

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ شُعْبَةَ بْنِ عُيَيْدٍ قَالَ ذَكَرَ

رواه الترمذی وروایت است از شُعْبَةُ بْنُ عُيَيْدٍ بن عبید گفت ذکر کرده شدند

أَمَدُ الشَّامِ عِنْدَ عَلِيٍّ وَقِيلَ لِعَتَمُرٍ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

اهل شام نزد امیرالمؤمنین علی رضا وگفته شد لعنت کن ای ایا امیر المؤمنین

قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

گفت لعنت نمیکنیم آزا بدرسیدگی شنیده ام آنحضرت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را که

الْأَبَدُ الْيَكُونُ يَا الشَّامُ وَهُوَ أَرْبَعُونَ رَجُلًا كَلَّمَا

ابدال میباشند شام وابدال چهل مرداند هرگاه که

مَاتَ رَجُلٌ أَمَدًا لَلَّهِ مَكَانَهُ رَجُلًا يُقْتَلُ بِهِمُ الْغَيْثُ

بمیرد مردی آرد ودر اینجای مَكَانَهُ او مردی دیگر آب داده میشود بر وجه ایشان

رَبَّنَا تَصْرِفْهُمْ عَنِ الْأَعْدَاءِ وَيُصْرِفْ عَنْ أَمَلِ الشَّامِ

وگفتند ودره شود و بسبب ایشان بر دشمنان و بر گردانیده میشود از اهل شام

بِهِمُ الْعَذَابُ وَعَنْ رَجُلٍ مِنَ الصَّحَابَةِ رَوَى أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

برایکستان ایشان عذاب وروایت است از مردی از اصحاب رسول الهی که میفرمود

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَقَمَ الشَّامُ فَإِذَا أَخْبَرْتُمُ النَّاسَ زَلْ

صلى الله عليه وسلم فرمود نزدیک است که فتح کرده شود بلاد شام پس چون بخیر دادید و خبر دادید

بِمَا أَفَعَلَكُمْ كَوْمَ مَدْيَنَةَ يُقَالُ لَهَا دِمَشْقُ فَإِنَّهَا مَعْقِلُ الْمُسْلِمِينَ

بودن برادران با و پس بر شما باد که اختیار کنید شهر مدینه گفت می شود آن مشرق پس آن شهر بناه مسلمانان

مِنَ الْمَدِينَةِ فَنُطَاطُهَا مِنْهَا يُقَالُ لَهَا الْغُوطَةُ

از دریاها و محل اجتماع شام از زمین دمشق است گفته می شود و در اعطی

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

روایا احمد و روایت است از ابی هریره رحه گفت من بودم آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْخِلَافَةِ بِالْمَدِينَةِ وَالْمَلِكُ بِالشَّامِ وَعَنْ

الله علیه وسلم خلافت در مدینه است و ملک شام و روایت است از

عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَيْتُ عُمُودًا

عمر بن خطاب گفت فرمودم آنحضرت صلی الله علیه وسلم دیدم ستونی را

مِنْ نُورٍ خَرَجَ مِنْ تَحْتِ رَأْسِي سَاطِعًا حَتَّى اسْتَقَرَّ بِالشَّامِ

از نور که بیرون آمد از زیر سر من بالا برآمده تا آنکه قرار گرفت در شام

رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي دَلَائِلِ النُّبُوَّةِ وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ عَنْ

روایا بیهقی در دلائل نبوت و روایت است از ابی درداء که

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ فُطِطَ

در سبیل آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود که اگر

الْمُسْلِمِينَ يَوْمَ الْحَمَةِ بِالْغُوطَةِ إِلَى جَانِبِ مَدْيَنَةَ

مسلمانان روز جنگ عوطه است جانب مدینه

يُقَالُ لَهَا دِمَشْقُ مِنْ خَيْرِ مَدَائِنِ الشَّامِ وَكَأَنَّ أَبُودَاوُدَ

گفته می شود و از دمشق که از بهترین شهرهای شام است رواه ابو داود

وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

۱۰۰ معقل یعنی قلعه
۱۰۰ فضا شهر خارج از حصار
۱۰۰ یعنی گفته اند که این
۱۰۰ از راه است خلافت
و بعضی گفته اند که مراد از
۱۰۰ اینست که جاده و قال آنحضرت
۱۰۰ بزرگ قطع میگردد و جاده را در ۱۲ مایل

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سُلَيْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ فِي مَلِكٍ مِنْ

روایت است از عبدالرحمن بن سلیمان گفت نزد یک است بیاید پادشاه

مُلُوكِ الْعَجَمِ فِي ظَهْرِ الْمَدَائِنِ كُلِّهَا الْأَدَمَشَقَ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

پادشاهان عجم پس غالب میگردید بر شهر ادمشق را رواه ابو داود

بَابُ الْكُتْبِ وَطَلَبِ الْحَلَالِ

باب در بیان کتب و طلب حلال

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا

اے مردمان بخورید از آنچه که در زمین است حلال پاکیزه و پیروی کنید

خُطُواتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۚ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ

گناههای شیطان را امر میکند او شما را دشمن آشکار است جز این نیست که حکم میکند شما

بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۚ

به بدکاری و فجائی و آن گوازی کنید بر خدا آنچه نمی دانید

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اكْثُرُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا ذَرَقْنَا كَثُرُوا أَشْكُرُوا

اے مسلمانان بخورید از پاکیزه های آنچه ذروری دادیم شکر را و سپاس گویید

لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ رَآيَاهُ تَعْبُدُونَ ۚ عَنْ الْقَدَامِ بْنِ

خدا را اگر دورا می پرستید روایت است از مقدم بن

مَعْدِيكِرَبٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَكَلَ

معدیکرب رضی گفت فرمود آنحضرت صلوات الله علیه وسلم خورد

أَحَدًا طَعْمًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلٍ يَدِيهِ وَإِنْ نَجَّى اللَّهُ

هیچ یک طعمی را بهتر از آنکه بخورد از کار هر دو دست خود بدستیکه بنی خدا بخالی

دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدَيْهِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

داود علیه السلام بود که میخورد از عمل دستهای خود رواه البخاری

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی هریره رضا گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَامٌ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ الْأَطْيَبُ إِلَّا اللَّهَ تَعَالَى

و سلم بدرستی که خداستعالی پاکستان قبول نمیکند مگر پاک را یعنی غلال را و بدرستی که خداستعالی

أَمْرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَهُ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ يَا أَيُّهَا الْمُرْسَلُ

مرکز مسلمانان را پیچیدگی امر کرد به آن پیغامبران را پس گفت اسے پیغامبران

كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۚ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا

بجو زید از رزق اے حلال و عمل کنیندیک و فرمود حق تعالیٰ اے

الَّذِينَ آمَنُوا أَكَلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا نَزَّلْنَا قُلُوبُكُمْ تُحَرِّدُكَ الرَّجُلُ

مومنان بخیرید از لعلام ای پاک ایچہ دادہ ایم شہارالپستراؤ کرد آ محضرت مردے را

يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ مَدَّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ يَأْرَ بْ

دراز میکند سفر، اگر محل منطقه اجابت دعاست نزد لیده سرگرد الو و دهان میگرداند هر دو خود را

يَا رَبِّ وَمَطْعُهُ حَرَامٌ وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ

ۛ رب حال آنگہ خود دنی او حرام است و نوشیدنی او حرام است و پوشش او حرام است

وَعُذِّي بِالْحَرَامِ فَإِنِّي يُسْتَعَارَبُ لِدَالِكَ تَرَوَاهُ مُسْلِمٌ

پرویش کرده شد بحرام پس چگونه قبول کرده شده و عامرا در اسلام

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ہم از وہی گیت گفت و نمود آغخت کے اقد علیہ وسلم

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمْ مِنْ

وہاں بدبہر مردم زمانے کہ بال بنیدار و مرد کہ چہ چیر رفتہ و حوروہ از ماں ایا از

الحلال أم من الحرام هرواء البخاري وعين النعمان

حلال یا نہ حرام رواء تجارتی روایتی اسناد

ابن یسیر منه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْحَلَالُ
ابن یسیر رحمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم آنچه حلال است

بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ
ظاهر است و آنچه حرام است نیز میباید است و در میان حلال و حرام چیزها است متشابهها

مِنَ النَّاسِ فَمِنْ أَتَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ
از مردم پس کسیکه بپرسد شبهات را طلب برآوردن خود و آبرو و خود را

وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَالْوَارِي فِي حَوْلِ
و کسیکه بفتند در شبهات افتند در حرام مانند کسی که میراند

الْحِمَى يَوْمَئِذٍ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ الْأَوَّانُ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلَا وَارَنَ
حی نزدیک است که بچود در حیگاه باشد پیر تنگ مر مرادش ای را حجت است و آگاه باشید که

حِمَى اللَّهِ مُحَارِمَةٌ الْأَوَّانُ فِي الْجَدِّ مُضْغَةٌ إِذَا صَلَّيْتُ
محکم را حرام است و آگاه باشید که در حق آدمی گوشت با الهیت و تنگ نیکو شهادت میل صاف است

صَلَّى الْجَدُّ لَهُ وَإِذَا افْدَتْ فَدَلَّ الْجَدُّ لَهُ الْأَوْهِي
نیک شود بهر تن و چون تباہ شود آن مضغه تباہ شود بهر تن خبردار باشید که آن پاره

الْقَلْبُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي حُجَيْفَةَ عَنْ أَنَسٍ النَّبِيِّ
دل است متفق علیه روایت است از ابی ححیف رحمه که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ ثَمَنِ الدَّمِ وَثَمَنِ الْكَلْبِ
صلی الله علیه وسلم منع کرد از خوردن خون و پنی خوردن از بهایه سنگ

وَكُتْبِ الْبَعِیِّ وَلَعَنَ أَكْلَ الرِّبْوِ وَمَوْصِلَهُ وَالْوَاشِمَةَ
و کتب بعی و لعنت کرد و لعنت کرد خوردن ربا و لعنت کرد دودن

وَالْمُتَوَشِّمَةَ وَالْمُصَوِّرَةَ الْبَخَارِيَّ وَعَنْ عَائِشَةَ
و مستتره را و لعنت کرد صورت گزاره و البخاری و روایت است از عایشه رحمه

این چهار آیه در دفع حرام
منع القرب
یعنی اجابت زنا
و نه غلبیدن سون
و نیست و بکردن آن بلی
یا سر و نقش کردن چو ک
یعنی زنا و بکردن آن بلی
آگاه این فعل را بگوید بگوید
و مستتره آنکه این را بگوید
و گفته اند ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰

قَالَتْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَطْيَبَ مَا أَكَلْتُمْ مِنْ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم بزرگترین آنچه بخورید از

کسبها و آن اولاد کوفه من کسبم رواه الترمذی والنسائی

کسبها است و بزرگوار اولاد طاهران کسب شما اند رواه الترمذی والنسائی

وَأَنْ مَاجَةٍ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ

و این ماجه و روایت است از عبد الله بن مسعود رضی الله عنه از آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَكُيْبُ عَبْدٌ مَالَ حَرَامٍ فَيَتَصَدَّقُ

صلی الله علیه و سلم فرمود کسب کننده مال حرام را پس تصدق کند

مِنْهُ فَيَقْبَلُ مِنْهُ وَلَا يَنْفِقُ مِنْهُ قَبِيلًا لَهُ فِيهِ وَلَا يَتْرُكُهُ

از آنکه قبول کرده شود آن تصدق و از چیزی که از آن بکشد که در آن باشد و او را در آن

خَلَفَ ظَهْرًا إِلَّا كَانَ زَادًا إِلَى النَّارِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَجْزِيكَ

مال حرام را پشت بخود اگر باشد آن مال تو خودی است و از خود بزرگوار نیست خدا آنچه را دوست میدارد

بِالْيَسِيِّ وَلَكِنْ يَجْزِيكَ السَّيِّئُ بِالْحَسَنِ إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يَسْمُو

به بد و گن محو میکند بد را به نیک بزرگوار نیست بد در نیک گن

الْخَبِيثَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَكَذَلِكَ فِي شَرْحِ الشُّتَةِ وَعَنْ

بلید را رواه احمد و همان است در شرح الشته و روایت است از

جَابِرٍ مَعْقَالٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

جابر معقل گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم و معنی آید بهشت را

لَحْمٌ نَمَتَ مِنَ السَّحْتِ وَكُلُّ لَحْمٍ نَمَتَ مِنَ السَّحْتِ كَأَنَّ السَّارَ

گوشتی که روئیده شده است از حرام و هر گوشتی که روئیده از حرام باشد آتش

أُولَى بِهِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالدَّارِيُّ وَالْيَهْقَنِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

نزدیکترین به او رواه احمد و الداری و الیهقنی در شعب ایمان

وَعَنْ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَايَتِ اسْتِ از حسن بن علی نقل کرده که گفت از رسول خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا مَا يُرِيكَ إِلَى مَا لَا يُرِيكَ فَإِنَّ الصِّدْقَ

علیه وسلم بگذارد چیزی را که برنگ می اندازد و ترا برنگی که در رنگ نمی اندازد زیرا که صدق بگوین

طمانینه دل است و دیگر سبب کذب است رواه احمد الترمذی و همسای

وَعَنْ عَطِيَّةَ السَّعْدِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَرَوَايَتِ اسْتِ از عطیه سعدی نقل کرده که گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ لَا يَبْلُغُ الْعَبْدَانِ يَكُونُ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدْعَ مَا لَا يَأْسَ

و سلم بنیرده بنده با هم که باشد از مستقیان تا آنکه بگذارد چیزی را که نیت باطل

بِهِ حَذَرًا لِمَا يَبْهَأُ بَأْسَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

در دو از جهت ترسیدن از چیزی که در رو باک است رواه الترمذی و ابن ماجه و اسن

عَبْدُ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عبد الله بن مسعود نقل کرده که گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

طَلَبُ كَسْبِ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي

طلب کسب حلال فریضه است بعد از فریضه رواه بیهقی در

تُغْبِلُ الْإِيمَانَ وَعَنْ ابْنِ عَمَّارٍ أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ أَجْرَةِ

شعب الایمان و روایت است از ابن عباس نقل کرده که وی پرسیده از من

كِتَابَةِ الْمُصْحَفِ فَقَالَ لَا يَأْسُ إِنْ تَمَّاهُمْ مُصَوِّرُونَ وَإِنَّهُمْ

در شستن صحف پس گفت با کسی نیت نیستند ایشان مگر صورت گیرند و نیلای

إِنْ تَمَّ يَا كُلُّونَ مِنْ عَمَلٍ يَدِيهِمْ رَوَاهُ دَرِّينٌ وَعَنْ

نیز روند مگر از عمل دستهای خویش رواه درین و روایت است از

رَافِعُ بْنُ خَدِيجٍ عَنْهُ قَالَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْكُتُبِ أَطْيَبُ

رَافِعُ بْنُ خَدِيجٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَفَتْ كَفْتُهُ لَهَا سَعِيْرُهُ كَدَامُ كَبْ خُشْرَانَتْ

قَالَ عَمَلُ الرَّجُلِ بِسَدِّهِ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ

فَرَوَهَ هَلْ رَوَاهُ اسْتِزَادَتْ خُودُ بَرْزِيْدُ وَفَرُوختْ صَحِيْحٌ وَفَرَوَهَ لَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَفَرَوَاهُ اسْتِزَادَتْ

نَدْفَعُ قَالَ كُنْتُ أَجْهَرُ إِلَى الشَّامِ وَرَأَى مِصْرَ فَجَهِزْتُ إِلَى

تَمَاضِيْعُ كَفَتْ يَوْمَ كَمْ مِصْرَ سَمَدُ دَكَلَا سَعِيْ خُودِ رَا بَالِ وَاسِيْ سَعِيْ شَامِ مِصْرَ سَعِيْ سَمَدُ

الْعِرَاقِ فَأَتَيْتُ إِلَى أَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ عَائِشَةَ فَفَقُلْتُ لَهَا

عِرَاقِ سَعِيْ كَدَامُ نَزَوَامِ الْمَدِينِ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا مِصْرَ مِصْرَ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

يَا أَمْرَ الْمُؤْمِنِينَ كُنْتُ أَجْهَرُ إِلَى الشَّامِ فَجَهِزْتُ إِلَى الْعِرَاقِ

اَسَعِيْ وَرَوَاهُ سَمَدُ يَوْمَ كَمْ مِصْرَ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

فَقَالَتْ لَا تَفْعَلْ وَمَا لَكَ وَلِتَجْرِكَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

سَعِيْ كَفَتْ عَائِشَةُ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ مِصْرَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا سَبَّ اللَّهُ لَأَحَدِكُمْ مَرَّتًا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَا كَمْ مِصْرَ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

مِنْ وَجْهِهِ فَلَا يَدْعُو حَتَّى يَنْتَفِرَ لَهُ أَوْ يَنْتَكِرَ لَهُ رَوَاهُ أَحْمَدُ

بَرْزِيْدُ رَوَاهُ أَحْمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

وَأَبْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ نَفَقَاتُ كَانَ لِأَبِي بَكْرٍ

وَأَبْنُ مَاجَةَ رَوَاهُ أَحْمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

غُلَامٌ يُجْرِي لَهُ الْخَرَجَ فَكَانَ أَبُو بَكْرٍ يَأْكُلُ مِنْ خَرَجِهِ

غُلَامٌ كَمْ مِصْرَ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

فَجَاءَ بِوَمَا يَشِيْءُ فَأَكَلَ مِنْهُ أَبُو بَكْرٍ فَقَالَ لَهُ الْغُلَامُ

سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

اَسَعِيْ وَرَوَاهُ سَمَدُ يَوْمَ كَمْ مِصْرَ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ سَمَدُ

تَذَرْنِي مَا هَذَا فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ وَمَا هُوَ قَالَ كُنْتُ تَكْتُمْتُ لِنِسَاءِ

میں اپنی کچھیت اس میں لگا رہا تھا کہ اب بکرہ کی چیز است گفت غلام بودم کہ کہانت کردہ بودم مرکب آدمی را

فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَمَا أَحْسَنُ الْكَمَانَةَ إِلَّا أَنِّي خَدَعْتُهُ فَلَقِيَنِي

در اہل جہالت و تکلم بھی دوسرے کہانت را کیلن من فریب و دودہ بودم اور پس طاقت مرا آن مرد

فَاعْطَانِي بِذَلِكَ هَذَا الَّذِي أَكَلْتَ مِنْهُ قَالَتْ فَأَدْخُلْ

پس و آدم را بسبب آن کہانت پس این چیز کی خوردی تو انہ ان است گفت عایشہ پس در آؤد

أَبُو بَكْرٍ يَدْعُ فَقَاءَ كُلَّ شَيْءٍ فِي بَطْنِهِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ابو بکر است خود را در حق خود پس کہ کرد و بیرون انداخت ہر چیز کی بود کہ حکم کہ رواہ البخاری

وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از ابی بکر رحمہ کہ آن حضرت سے اللہ علیہ وسلم

قَالَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ جَدُّ غُذِي بِالْحَرَامِ وَعَنْ زَيْدِ

فرمود در حق آید بہشت را جسے کہ پروردگار است بحرام در روایت است از زید

ابْنِ أَسْكُرْمَةَ أَنَّهُ قَالَ شَرِبَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ لَبَنًا وَاعْتَبَهُ

بن اسلم رحمہ بدو شیکہ گفت نوشید عمر بن الخطاب شیرے را و پسند آمدہ اور آن شیر

قَالَ لِلَّذِي سَقَاهُ مِنْ أَيْنَ لَكَ هَذَا اللَّبَنُ فَأَخْبَرَهُ أَنَّهُ وَرَدَ

گفت عمر آنرا کہ نوشانیدہ آن شیر از کجا حاصل شدہ است ترا پس خبر داد کہ اس کہ دوسرے آمد

عَلَى مَا قَدْ سَمَّاهُ فَإِذَا الْعَوْمُونَ نَعِمَ الصَّدَقَةُ وَهُمْ يَقُولُونَ

برجوسہ تحقیق نام بود از خا پس ہنگامہ شزون از شتران شکات آجبا حاضر بودند و انجمعت می نوشانید

تَحْلَبُوا إِلَيَّ مِنَ اللَّبَنِ فَبَعَلْتُهُ فِي سِقَائِي وَهُوَ هَذَا فَأَدْخُلْ

پس بدو شیدہ پر گام از شیر دوسرے آنہا پس گردانیدم آن شیر را در شک خود و ان میں شیر است پس آورد

عُمَرُ يَدْعُ فَاسْتَقَاءَ رَوَاهُمَا الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

عمر است خود را دے کہ رواہما البیہقی در کتاب شعب ایمان

وَعَنْ أَبِي عُمَرَ قَالَ مَنِ اشْتَرَى ثَوْبًا بَعَثَ فِيهِ دَرَاهِمَ

در روایت است از ابن عمر گفت کسی که بخرد جامه را بده درم

وَفِيهِ دَرَاهِمُ حَرَامٌ لَوْ يَقْبَلُ اللَّهُ لَهُ صَلَوةً مَا دَامَ عَلَيْهِ

و در آن یک درم حرام باشد قبول میکند خدا را و آنچه که بخرد بپوشد بر او و اگر بپوشد بر او

أَدْخَلَ صَبْعِيهِ فِي أُذُنِهِ وَقَالَ صُمْتَ إِنْ لَوْ يَكُنُ الْيَتِيُّ صَلَّى

و در او و در این عمر گفت خود را در هر دو گوش خود و گفت که بپوشد بر او و اگر بپوشد بر او

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ دَوَّاهُ أَحْمَدُ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي

احمد علیه و سلم که شنیدم او را میگوید آن را رواه احمد و البیهقی در

شُعَبِ الْإِيمَانِ وَقَالَ إِسْنَادُهُ ضَعِيفٌ وَعَنْ إِسَابَانَ

شعب الایمان و گفت اسناد آن ضعیف است و روایت است از ابان

عَنْ أَبِيهِ قَالَ كُنْتُ يَارَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

از انس روایت گفت که من ای پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم

أَجْعَلَنِي مُسْتَجَابَ الدَّعْوَةِ قَالَ يَا أَسَدُ اطْبِئْ كَنْفَكَ تَحْبِبُ نَوَلَهُ

کردان مرا از آن بیکه دعاستان قبول کرد و در هر دو گوش خود و گفت که بپوشد بر او و اگر بپوشد بر او

فَإِنَّ الرَّجُلَ يَرْفَعُ الْقُمَّةَ إِلَى فِيهِ مِنْ حَرَامٍ مَا يُسْتَبَى

پس بپوشد بر او و در هر دو گوش خود و اگر بپوشد بر او و اگر بپوشد بر او

لَهُ أَذْيَعُ بَيْنَ يَوْمَ رَأَى الذَّيْلَ

او چهل روز رواه یحیی

بَابُ الْمَسَاهَلَةِ فِي الْعَامَلَةِ

وَعَنْ حَدِيثِهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از حدید که گفت در مورد آن حضرت صلی الله علیه و سلم

۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

إِنَّ رَجُلًا كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ قَاتَاهُ الْمَلِكُ لِيَقْبِضَ

که مردی بود در میان آن کسانی که بودند پیش از شما آمد او را فرستادند تا بگیرد

رُوحَهُ قَبِيلَ لَهُ هَلْ عَمِلْتَ مِنْ خَيْرٍ قَالَ مَا أَعْلَمُ قَبِيلَ لَهُ

جان او را پس گفتند شما را که کردید از کارهای نیک گفت آنچه نمی دانم گفتند

انْظُرْ قَالَ مَا أَعْلَمُ شَيْئًا غَيْرَ آتِي كُنْتُ أَبَايُحُ النَّاسِ فِي

ببین گفت آنچه نمی دانم چیزی را که بخیرید و فرود خست میگردم مردم را در

الدُّنْيَا وَاجْرَأْهُمْ فَانْظُرْ لِلْوَسِيرِ وَاتَّجَاوَزْ عَنِ الْمُعْصِرِ

دنیا و تها منای میگردم پس مهربان گردان و در گذر میگردم از فقیر

فَاَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى

پس داخل کرد او را خداست متفق علیه و در روایت دیگر

نُفُوهُ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ وَابْنِ مَعُودٍ وَابْنِ أَبِي

فاند این روایت است از عقبه بن عامر و ابن معود و ابن ابی

فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّا أَحَقُّ بِذَآمِنِكَ تَجَاوَزْنَا عَنْ عَبْدِي هِ

پس گفت خداست تعالی که من کهیم سزاوارترم بدان از تو در گذر کنید از بند من

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی قتاده که گفت فرمود آنحضرت صلوات

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّكُمْ وَكَثْرَةُ الْحَلْفِ فِي الشَّيْءِ فَإِنَّهُ يُنْفِقُ شَرْ

علیه و سلم و در روایت دیگر خود را نه بسیار میگوید در بیج زیرا که سوگند رواج میدهد در این

يُحَقِّقُ رِوَاةُ مُسْلِمٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ قَالَ سَمِعْتُ

ابن مسعود را که میگوید در روایت است از ابی هریره که گفت شنیدم

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْحَلْفُ مَنْفَقَةٌ

آنحضرت صلوات علیه و سلم را که میگوید که سوگند عمل رواج است

این حدیث از ابی قتاده است
جمع فاعول

این حدیث از ابی هریره است
منفق یعنی منفق
منفق فاعول

لِلْإِيمَةِ مَحَقَّةٌ لِلْبَكَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ

مرو کلاسه را در محل کانیان است بکرت را متفق علیه و روایت است از ابی ذر

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كُنْثَرٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ

از آنحضرت علیه السلام گفت آنحضرت کس اند که کلام نمی کند ایشان را خدا

يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يَكْتُمُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

در روز قیامت و نظر رحمت نمی کند بر سر ایشان و بکی نگردد اندک و نورانی از او را نشان نرود و از ایشان

أَلَيْكُمْ قَالَ أَبُو ذَرٍّ خَابُوا وَخَسِرُوا وَامْتُهُرَ رَسُولُ اللَّهِ

بهمین روایت گفت ابو ذر خیسند و زیان کار شدند کیستند آنها را رسول خدا

قَالَ الْمُسْلِمُ وَالْمَنَانُ وَالْمَنْفِقُ سَلَعَتُهُ بِالْخَلْفِ الْكَاذِبِ

گفت آنحضرت کجاست اذان او را در کینه او است بطریق مجتهد و منتهی بعد از عطا کردن

دَوَاهٍ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه مسلم و روایت است از ابی سعد روایت گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ

صلی الله علیه وسلم بازرگان راست گویانست در محضر نبی و در قیامت بپیش ایشان

وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءَ وَالرَّؤُوفِينَ وَالْذَّارِعِينَ

و صدیقان و شهبان روایه الترمذی و الدار

الذَّارِقُ طَبِيٌّ وَرَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ عَنْ ابْنِ عَسْرَةَ وَعَنْ

و در طبعی و روایت کرده این حدیث را ابن ماجه از ابن عسره و روایت است از

عُبَيْدِ بْنِ رِفَاعَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عبید بن رفاعه از پدر خود از آنحضرت علیه السلام و مسلم

قَالَ النَّجَّارُ يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ نُجَّارًا الْأَمِينُ اتَّقِ وَبَسْرَ

فرمود آنحضرت طاهران حشر گردند در قیامت نجاران کجاست بپیش ایشان خدا عزوجل

در این حدیث آمده است که کلام نمی کند ایشان را خدا

در این حدیث آمده است که کلام نمی کند ایشان را خدا

در این حدیث آمده است که کلام نمی کند ایشان را خدا

وَصَدَقَ سَوَاءُ التَّوَمِذِيِّ وَابْنِ مَاجَةَ وَالذَّارِجِيِّ وَسَوَاءُ

درست گوید رواه الترمذی و ابن ماجه و الدارمی در روایت است از

الْبَيْهَقِيِّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ عَنِ الْبَرَاءِ

بیہقی در شعب الایمان از براء

بَابُ الرِّبَا

باب در بیان سود

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَفْقَهُونَهَا فِي

و آنکه ذخیره میکنند زر و نقره را و حشر حج نمی نمایند آزاد

سَبِيلِ اللَّهِ قَبِيْرُهُمْ بِذَابِ الْيَمْرِ يَوْمَ يُحْجَى عَلَيْهَا

راه خدا پس بشارت ده آنرا بچذاب در دناک روزیکه گرم کرده میشود بران مال

فِي نَارِ جَهَنَّمَ كَتُكُوِي بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ

در آتش و در رخ پس داغ کرده میشود بر پیشانی و پهلو و پشت ایشان و پشت ایشان

هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَفْهَمُونَ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

و گفته شود اینست آنچه ذخیره نمادید با سے خود پس محسوس آنچه ذخیره میکردید

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقْوَمُونَ إِلَّا مَمَا يَقُومُ الَّذِي

کسی بکشد بخورد سود را بر نخیزند از کمر مگر چنانکه بر میخیزد

يَخْبِطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا

دیوانه ساخت او را شیطان بسبب آسیب رسانیدن این بسبب آنست که میگویند

الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَهْلَ اللَّهِ الْبَيْعُ وَحَسْرَةُ الرِّبَا لَنْ

سود آگزی مانند سود است و حلال کرده است خدا سود اگر با و حرام ساخته است سود را اگر با

جَاءَهُ مُوعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَإِنْتَهَى فَلَهُ مَا سَكَفَ وَأَمْرُهُ

آمد دیر اینها از جانب پروردگار و روئے پس باز ماند از بیکار پس او را است آنچه گذشت کار از پیش

عبد الرحمن

عبد الرحمن

إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

بخدا او کیم باز گشت بود خواری پس آن گروه باشندگان دوزخ اند همیشه در آن باشند

يَحْنُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُذَّ

باشد میانه خدا برکت سود را و افزون میازد برکت خیر را و خدا دوست ندارد هر

كَفَّارٍ أَشْبِهَهُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ

ناسپاس گناهکار را ای اے مومنان حذر کنید از خدا و ترک کنید آنچه مانده است

مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ إِنْ لَمْ تَنْفَعُوا فَأَذَنُا يُخْرِجُ

از سود اگر استی از اهل ایمان پس اگر نکورید پس جزا را باشدید

مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ دُؤُا وَسُا أَلَمْ لَا تَعْلَمُونَ

از خدا و رسول او و اگر توبه کردید پس شزار است اصل مالهای شما ششاستم کنید

وَلَا تَعْلَمُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا

و نه شما هم کرده شوی اے مومنان خوردید سود را

أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَاتَّقُوا

دو چندان هم بر تو و بترسید خدا را تا باشد که رسته کار شوی و بترسید

النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ هَاطِعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ

از آن آتش که آمده که در شده است برای کافران و طردان پرید خدا و پیغمبر را

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ عَنْ جَابِرٍ قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ

شاید که شما مهربانان کرده شوی روایت است از جابر گفت لعنت کرده است آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكَلِ الرِّبَا وَمَوْعِلَهُ وَكَاتِبَهُ

صلی الله علیه وسلم خوردنده را را و خوراندنده را را و نویسنده آن را

وَشَهِيدَهُ وَقَالَ هُمُ سَوَاءٌ مِثْلُهُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مِنْ

و گردان آنرا فرمود که اینها برابرند در و در و لعنت رواه مسلم و روایت است از ابی هریره

۴
نیز در کتب

۴
نیز در کتب

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَيَأْتِيَنَّ عَلَى

الزُّمَنْفَرَةِ مَلَكٌ مِنْ اللَّهِ عَلَيْهِ رُكْنٌ مِنْ مَرْمَرٍ يَأْتِيَنِي أَيْدِىَ بَرِّ

النَّاسِ ذَمًّا لَا يَبْقَى أَحَدٌ إِلَّا أَكَلَ الْيَبْرُوتَانِ لَقِيَا كُلهُ

مردمان زمانے کو باقی نہیاد نہیج کیے مگر آگے بخور رہا پس اگر غنم رہا

أَصَابَهُ مِنْ بُخَارٍ وَيُرْوَى مِنْ عِبَادِهِ دَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

میرسد اور از بخار و اثر آن روایت کرده شد من فہارہ یعنی میرسد کہ دوا دواہ احمد و داود

وَالسَّائِي وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَنْطَلَةَ

والسائے و ابن ماجہ و روایت است از عبد اللہ بن حنطلہ

غَسِيلُ الْمَلَأَةِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

کہ اور اخیل ملائکہ کو نید گفت عبد اللہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وَمَنْ مَرَّ بِوَيَاكُلَهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَشَدُّ مِنْ سَيْتَةٍ وَ

کے درم کہ بخورد آن را مرد مال آگے دے سیدانہ کہ دواست سخت قراست از سستی

وَتَلْثَمِينَ زُبَّةً دَوَاهُ أَحْمَدُ وَالْذَّارِقُطْنِي وَمَرَّ بِالْيَهْقِي فِي

و کشش زبہ را دوا احمد و دارقطنی و روایت کرد بیهیج در

شُعْبِ الْأَيْمَانِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ وَنَرَادُ قَالَ مَنْ نَبَتَ لَحْمُهُ

شعب الايمان و زیادہ کر بیهیج از ابن عباس ابن مہارت یعنی و گفت کہ ہدیہ گوشت را

مِنْ السُّحْتِ قَالَتَا أُولَى بِهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ

از حرام پس آنکس در نوح سزاوارست بوسے و روایت است از ابی ہریرہ رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْيَبْرُوتَانِ سَبْعُونَ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم سو و خرون ہفتاد و بارہ است

جُزْءٌ أَيْسَرُهَا أَنْ يَتَّخِذَ الرَّجُلُ أُمَةً وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ مِنْ

اونانے آن سہتا دواہرہ ایست کہ دلی کند مرد اور خود را و روایت است از ابن مسعود رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الرُّبُوبَا	گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم پدر شیخ مال را با
وَأَنَّ كَثْرِيَّانَ عَاقِبَتُهُ تَصِيرُ إِلَى قُلَّةٍ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ	و این که بسیار را پیش رفتن پادشاهان از سیر و دیر می و نقصان روایت کرد و در حدیث را ابن ماجه
وَالْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَرَوَى أَحْمَدُ الْآخِرَ وَعَنْ	و بیهقی در شعب الایمان و روایت کرد این حدیث اخیر را و از
أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَيْتُ	ابن هریره را گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم آمد
لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي عَلَى قَوْمٍ يُطَوُّنَهُمْ كَالْبُيُوتِ فِيهَا الْحَيَاتُ	در شب مزاج برگرد به که گلهای ایشان مانند خانه های که در آن مارانند
تَرَى مِنْ خَالِجٍ يُطَوِّنُهُمْ فَقُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا	دیدم بخود آن را از بیرون شکلهای ایشان پس گفتم من کیستند این گروه ای
جَبْرِئِيلُ قَالَ هَؤُلَاءِ أَكَلَةُ الرُّبُوبَا رَوَاهُ أَحْمَدُ	جبرئیل گفت این گروه خوردنده را با اند رواه احمد
وَأَبْنُ مَاجَةَ وَعَنْ عِيَسَى بْنِ مَرْيَمَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ	و ابن ماجه و روایت است از علی بن رضی که وی شنید آنحضرت را
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ أَكَلُ الرُّبُوبَا	صلی الله علیه وسلم که لعنت میکرد خوردنده را و از آنحضرت
وَمُوكِلُهُ وَكَاتِبُهُ وَمَانِعُ الصَّدَقَةِ وَكَانَ	و دروازه آن را و كاتب آن را و مانع کننده زکوة را و بعد از آنحضرت
يَسْهُو عَنِ التَّوَجُّهِ رَوَاهُ الشَّيْخُ وَعَنْ أَسِيرٍ	که بیگانه از توجه کردن رواه شایخ و از اسیر
	که بیگانه از توجه کردن رواه شایخ و از اسیر

لله قتل نعمت خاتم نبوت
کبریا چنانچه دل انداخت
بجای خدای او محبت و بی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَقْرَضَ أَحَدُكُمْ

كُفْتِ فَرَسًا فَخَفِزْتُمْ بِهِ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چون بدیدگی از شما دیگرے را

تَرَضًا فَأَهْدِي إِلَيْهِ أَوْ حَمَلَهُ عَلَى الذَّائِبَةِ فَلَا يَزِيدُ كِبَرَهُ

وام پس بدین فرستد آنکه قرض گرفته است بسوے قرض و منده یا سوار گرداند او را بر گردن اسب یا گاو

وَلَا يَقْبَلُهَا إِلَّا أَنْ يَكُونَ جَرَى بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ قَبْلَ ذَلِكَ رَوَاهُ

و قبول نمکند آن بدین را مگر آنکه جاریت و عادت شده است میان این و آن پیش از آنکه قرض رواه

ابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَنِ النَّبِيِّ

ابن ماجه و بنی هبیه در شعب ایمان و روایت است از انس و عمر از آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَقْرَضَ لِرَجُلٍ الْوَجَلَ فَلَا يَأْخُذُ

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود آنحضرت و چنانکه قرض و دهن کرد و دیگر را پس باید که بدین تکیه

هَدِيَّةً رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِي تَارِيخِهِ هَكَذَا فِي الْمُنْتَقَى

از اوام و منده روایت کرد بخاری در تاریخ خود این چنین است در منتهی

وَعَنْ أَبِي بَرْدَةَ بْنِ أَبِي مُوسَى قَالَ قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ

در روایت است از ابی بردہ بن ابی موسی رح گفت قدوم آوردم مدینہ را

فَلَقِيتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَلَامٍ فَقَالَ إِنَّكَ بِأَرْضٍ فِيهَا الْيَرْبُوعُ

پس ملاقات کردم عبد اللہ بن سلام را پس گفت عبد اللہ مرا بدو سبیل که تو زمین بتی که در کعبه

قَائِلٌ فَإِنَّكَ لَكَ عَلَى رَجُلٍ حَقٌّ فَأَهْدِي إِلَيْكَ حِمْلَ تَبَنِ

آتشکارا است پس چون باشد در ترا بر مردی حق یعنی داسے پس بفرستد آنرا تو بیک تو پشتر را که گویا

أَوْ حِمْلَ شَعِيرٍ أَوْ حِمْلَ قَتٍّ فَلَا نَأْخُذُ بِهِ فَإِنَّهُ رِبْوٌ أَرَاهُ

یا پشتر را جو یا بفرستد آنرا پس بیک آنرا پس بختیق آن حکم را بدادد رواه

الْبُخَارِيُّ وَعَنْ الْأَشْوَذِيِّ بْنِ ذَهَبٍ تَخَلَّتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

بخاری و روایت است از اشود بن ذہب در آمدن بر آنحضرت

افلاس کے بہتر دوست تھا
ہندوستان میں سچا رہ
مگر گونہ فلسفہ داروں نے
کہ بھائی جس کے اظہار
بعد از انکہ وہ اورد
دسکون و زندگیاں
تاجیرون نے کہ حق
و افغان اور اجمیت
خانہ در قرآن مجید
و ان کان ذو غم
و ان کان ذو غم

رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَتَرْغِيبُ فِي صَعَائِدِهِ

رواه ابن ماجه و يهينى در شعب ايمان و زرين در كتاب خود

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت فرمود پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم

مِنْ أَمْتِكُمْ طَعَامًا أَرْبَعِينَ يَوْمًا يُؤْتِيهِهِ الْفَلَاءُ فَقَدْ بَرَّئْتُ

کجکه احتکار کند طهارت را چهل روز در خانه بماند و اگر کسی در میان راه مرگد

مِنْ اللَّهِ وَبَرَّحَ اللَّهُ مِنْهُ رَوَاهُ دَرِّزِينُ وَعَنْ مُعَاذٍ

از خدا و بزرگوار شد خدا تعالی از وی رواه زین و روایت است از معاذ بن

قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بِئْسَ الْعَبْدُ

گفت شنیدم آنحضرت سے کہ اللہ علیہ وسلم را کہ میگفت بد سندهایت

الْحَتَّكَرُ إِنْ أَرَادَ خَصَّ اللَّهُ الْأَسْعَادَ حَزَنَ وَإِنْ أَغْلَاهَا فَبَرَحَ

احکامی که کشنده اگر از زبان گرداننده افشا شده و بگوید: بگوید و اگر گران گرداننده از چهار راه دان کرده

رَوَاهُ الْيَتَهُمِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَرَزَقْنِي فِي كِتَابِهِ وَعَنْ

رواه سبط در شمس او یحیی و وزن در کتاب خود و رواست است از

أَبِي أُمَامَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ

الحمد لله الذي جعلنا من عباده المخلصين

اَحْتَكَّ طَعَامًا اَرْبَعِينَ يَوْمًا ثُمَّ تَصَدَّقَ بِهِ لِمُرْكَبٍ لَهُ

اجتماعی، غرضاً جمعی، نسبت تفریق کرد و آن طایفه را از اجتماع خود دور گردانید.

گَفَّادَةُ رَوَاهُ زَيْنٌ

برشته می‌گذاشت که بر او در زمین

بَابُ الْأَفْلاَكِ وَالْأَنْظَارِ وَالنَّشْدِيدِ الْمَذِينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَسَرَّتِهِ وَ أَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ

و اگر کسی باشد که عسر یعنی تنگدستی است و او را تا تاخیر می‌دهند و آنکه خیرات کنید بهتر است

لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۚ وَ أَقْبُوا أَيُّوَمَا تُرْجَوْنَ فَيُرَىٰ إِلَى اللَّهِ

شما را اگر پسندید و دانسته و عذر کنید از آن روز که بازگردانده شود و در آن روز که خدا

تَقَرَّبُ قُلُوبُ كُلِّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۚ عَنْ

پس تمام داده شود هر نفسی آنچه عمل کرده است و ایشان ستم گرفته نشوند روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَانَ

ابن ابی هریره که از حضرت صلی الله علیه و سلم سرود که بود

رَجُلٌ يُدْأِئُ النَّاسَ فَكَانَ يَقُولُ لِقَبْضِهِ إِذَا آتَيْتُ مُعْسِرًا

هر که که معطل میکرد مردم را بهم پس بعد آنکه می‌گفت بر ظلم خود را و قید می‌بانی تو فقیر را

تَقْبَأُ وَنَرَعُهُ لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَتَجَاوَرَ عَنَّا قَالَ فَلَقِيَ اللَّهَ فَتَجَاوَرَ

در گذر بازو سے شاید که خدا را گذرد از او فرمود آنحضرت پیش آمد از خدا و با پس معذرت او

عَنْهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ ۚ وَ عَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ قَالَ

از او سے متفق علیہ و روایت است از ابی قتاده رفته گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَرَّكَ أَنْ يُنْبِئَهُ اللَّهُ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسی که شاد میگردد از آنکه خدا را که سرخسار کرد و او را خدا

مِنْ كَرَبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَلْيُنْقِصْ عَنْ مُعْسِرٍ أَوْ يَضَعْ عَنْهُ

از آنکه او را روز قیامت پس باید که تا چیزی کند طلب و او را از فقیر یا بنده و او را از او

رَوَاهُ مُسْلِمٌ ۚ وَ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

رواه مسلم از ابی قتاده است گفت شنیدم آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا أَوْ وَضَعَ عَنْهُ

الله علیه و سلم می‌گفت که که مهلت دهد معسر یا بنده و او را از او

أَجَاءَهُ اللَّهُ مِنْ كُرْبٍ يَوْمَ الْقِيَمَةِ دَوَاءٌ مُسْلِمٌ وَعَنْ

رسولاری ویداوراخذای تعالیٰ از اندوه های روز قیامت روا هم در روایت است از

أَبِي الْيَسْرِ بْنِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن یسر رضا گفت شنیدم آنحضرت را صلی الله علیه وسلم

يَقُولُ مَنْ أَنْظَرْتُ مُصِيرًا أَوْ وَضَعْتُ عَنْهُ آخِلًا اللَّهُ فِي ظِلِّهِ

که میگفت کسیکه مهلت دهد و غفلت یابند دام راز از گریه و گهای دیدار و راز در سایه پناست خود

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عُمَرَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ قَالَ

رواه مسلم وروایت است از عمران بن حصین ر. ه. گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ لَهُ عَلَى رَجُلٍ حَقٌّ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کی یہ بات شد مرا درابر مردے حق و داک

مَنْ آخَرَهُ كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مَدَقَّةٌ رَأَاهُ أَحْمَدُ

پس ناخبر بود آنرا از یکدیگر بدو حق است باشد مرصاحب حق را روز خواب صدقه رواه احمد

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

اور وایت انت اور چار پر رفا گفت کہ مرزا اب اس کے سے

وسلو دین فقضائی و نرادی دوا ابوداود و سنن
وسلو دے پس ادا کر دے اور نادر کے لئے طریقی انجام دے اور ابوداود و سنن سے

۱۰۰ - ۹۹ - ۹۸ - ۹۷ - ۹۶ - ۹۵ - ۹۴ - ۹۳ - ۹۲ - ۹۱ - ۹۰

عبد اللہ بن ابی ربیعہ قال استقر من مہی النبی صلی اللہ
عبد اللہ بن ابی ربیعہ گفت قرص گرفت از من آنحضرت صلی اللہ

一、二、三、四、五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百。

میں نے چیل نزار پس اند اخفرت را کے پس مرغ کرد آن چیل نزار را ابو الحسن دمنسود

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا إِنَّهُ لَكَادِمٌ

برکت کند خدایتعالی در اهل قله مال تو نیست پادشاهش قرق محمد و شکر

الحمد لله الذي جعلنا من ذرية نبي

وَالْأَدْنَىٰ دَوَاهُ النَّسَائِيِّ وَعَرَبِيُّ هُرَيْرَةَ أَنَّهُ رَجُلًا

داود ان رواہ النسائی وروایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ فرمادے

تَقَاضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَغْلَظَهُ فَمِمَّا أَصْحَابُهُ

طلب کرو اذا آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم پس سخت گفت پس نقد کروند یا ران وے

فَقَالَ دَعُوهُ فَإِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالًا وَاشْتَرَوْا لَهُ بَعِيرًا

یہی امر دراپس فرمود کہ بگذاید اور ازیر کہ مرصاحب حق را جائے گفتن است و بخیر بر آوی شترے

فَاعْطُوا إِيَّاهُ قَالُوا الْإِنجِدُ إِلَّا أَفْضَلُ مِنْ سِتْمِ قَالَ اشْتَرَوْهُ

پس بہ ہید اور ان شتر گتند اصحاب بنی لؤیم کمر زیادہ تر از مال خودے فرمود بخرید ان را

فَاعْطُوا إِنِّي أَخْبِرُكُمْ أَنَّكُمْ قَضَاءٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ

پس پسیدگار را زیرا که بهترین شما نیک ترین شما است و معنای دین منطبق علیہ و ہم از وی میروست

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَطْلُ الْفَيْحِيِّ ظُلْمٌ

که پیا مبر خدا صلی الله علیه وسلم فرمود ویرداشتن تو گناه و امر را گناه است

فَإِذَا أَتَيْتَ أَحَدَكُمْ عَلَى مَبْلَى فَلْيَتَّبِعْ مَشْفِقًا عَلَيْهِ وَعَنْ

پس چون در پے فرستاده شود یکے از شمار تو نگر یعنی حوالہ کردہ شود پس باید کہ در پے رود متفق علیہ

أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَخَذَ

۱۱۔ بریرہ رضی اللہ عنہا مرویت از آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفت کہ بگید

أَمْوَالِ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا ۚ أَدَىٰ اللَّهُ عَنْهُ وَمَنْ أَخَذَ

مالہای مردم را بیخ پوام در حالیکہ میخواست ادا ی آن ادا سکنند خدا تعالی از جانب آن بیکہ بگیرد

يُرِيدُ إِتْلَافَهَا أَتْلَفَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ رَفَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ

در حالیکه میخواند هلاک کردن مال مردم را هلاک میکرد و خدا بروی عیسی اعانت نمیکند رواه البخاری و ابن

بِي قَتَادَةَ مَعْقَالٍ قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ

ابن قتادہ رحمہ اللہ کہتے ہیں کہ ای رسول خدا خبر دے اگر کشتہ شوم

فِي سَبِيلِ اللَّهِ صَابِرًا وَخَاسِمًا قَبْلَ أَنْ يَمُوتَ مَذْمُومًا يُكْفَرُ اللَّهُ

در راه خدا صبرکننده و امیدوار و پشیمانی ندهنده آیم می پوشد خدا تپش

حَتَّىٰ خَطَايَايَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَعَمْ فَلَمَّا

از من گناهان من فرموده آنحضرت صلی الله علیه و سلم آری می پوشد گناهان تو پس چون

أَدْبَرَ نَادَاهُ فَقَالَ نَعَمْ إِلَّا الَّذِينَ كَذَبْتَ قَالَ جَبْرَيْلُ رَوَاهُ

پشت داد آن مرد پس خواند او را پس گفت آنحضرت آری می پوشد همه گناه را مگر دوام عهدی گفت جبرئیل رواه

مُسْلِمٌ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

مسلم و روایت است از عبد الله بن عمرو بن عبدالمطلب آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُغْفَرُ لِلشَّهِيدِ كُلُّ ذَنْبِهِ إِلَّا الدِّينَ وَهُوَ أَهْلُ مِلَّةٍ

علیه و سلم فرمود آفریده میشود و مرشد را هر گناه مگر دوام مسلم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَنَّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ بِدَيْنِهِ حَتَّىٰ يُقَضَّ عَنْهُ رَوَاهُ

و سلم ذات سمان آویخته شده است بپای او و سکه هر خود دارد و آنگاه گذارد و خود دین از وی رواه

الشَّافِعِيُّ وَاحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي

الشافعی و احمد و ابن شریح و ابن ماجه و ابن ابی شیبه و ابن ابی

الْبَرَاءِ وَابْنُ عَزَبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

برابر بن عازب رضی الله عنه فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

صَاحِبُ الدِّينِ مَا سَوْءَ يَدَيْنِهِ يَشْكُو إِلَىٰ رَبِّهِ الْوَحْدَةَ يَوْمَ

خدا و مرد دین چو کس ویر است برین خود که میکند بسوی پروردگار خود و تنهایی و وحشت را

الْقِيَمَةِ رَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّعْرِ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَابْنِ

قیامت رواه فی شرح الشعری و روایت است از ابی سعید و ابن

۴
خطی در یادداشت و تفسیر
نویسنده گاه سال ۱۲۰۳ قمری

قَالَ اِنِّي الْيَتِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْنِازَةً لِيَصَلِّيَ عَلَيْهَا

گفت آورده شد آنحضرت صلی الله علیه وسلم جنازه را تا بگذارد بروی نماز

فَقَالَ هَلْ عَلَى صَاحِبِكُمْ دَيْنٌ قَالُوا نَعَمْ قَالَ هَلْ تَرَكَ لَهُ مِنْ

پس گفت آنحضرت آیا هست بر وی دینی گفتند آری هست فرمود آیا گذاشته است مردین را چیزی که

وَقَاءٌ قَالُوا لَا قَالَ صَلُّوا عَلَيَّ صَاحِبِكُمْ قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ

وفا کند و ای آن گفتند بخدا شسته است فرمود نماز گزارید شما بر صاحب خود گفت علی بن ابی طالب

عَلَى دَيْنُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَتَقَدَّمَ فَصَلَّى عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ مَعْنَاهُ

بر من دین دوست ای رسول خدا آنحضرت پس نماز گذارد و هر کس که در کتب دیگر معنی این حدیث

وَقَالَ فَكَ اللَّهُ رِهَانُكَ مِنَ النَّارِ مَا فَكَّكَتِ رِهَانُكَ أَيْنِكَ

و این زیادت که گفت آنحضرت حق ملی که خلاص گرداند خدا را چنانچه خلاص کردی نفس را

الْمُسْلِمُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَقْضِي عَنْ لَيْعِهِ دَيْنُهُ إِلَّا فَكَ

مسلمان خود را نیست هیچ بنده مسلمان که بگذارد از جانب برادر خود وام و اگر آنکه خلاص گرداند

اللَّهُ رِهَانَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ دَوَاءٌ فِي شَوْجِ السَّنَةِ وَعَنْ

خدا را که او را روز قیامت رواد فی شرح السنه در روایت است از

ثَوْبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَاتَ وَهُوَ

ثوبان روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که بمیرد و حال آنکه

بِرَّيٍّ مِنَ الْكِبَرِ وَالْخُلُوْلِ وَالَّذِينَ دَخَلَ الْجَنَّةَ دَوَاءٌ الزَّمْزَمِيُّ

و می یزدان است از کبر و از خردی و از نیت کردن در نیت و از وامی در آید در نیت رواد از ترمذی

وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ عَنِ النَّبِيِّ

و ابن ماجه و الدارمی و روایت است از ابی موسی روایت از آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ أَعْظَمَ الذُّنُوبَ عِنْدَ اللَّهِ أَنْ يُلْقَاهُ

صلی الله علیه وسلم فرمود بزرگترین گناه آن است که پیش آید خدا را

بِمَا عَمِدَ بَعْدَ الْكِبَارِ الَّتِي هَمَّى اللَّهُ عَنْهَا أَنْ يَمُوتَ رَجُلٌ

اُن گناہان بعد از گناہان کبیرہ کہ پی گروہ است خدای اذن آنست کہ بمسیر دنیا و غافل آنکہ

وَعَلَيْهِ دَيْنٌ لَا يَدْعُ لَهُ قَضَاءٌ دَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

برومی دین است و پیے کہ نمکنار و بنده براسے ادای دے رواہ احمد و ابوداؤد و در روایت است

سَعِيدُ بْنُ الْأَطْوَلِ قَالَ مَاتَ أَخِي وَتَرَكَ ثَلَاثَ مِائَةِ دِينَارٍ

سعد بن الطول رضا گفت مرد برادر من و گنڈاشت سه صد دینار

وَتَرَكَ وَلَدًا صَغِيرًا فَأَرَدْتُ أَنْ أَتْفِقَ عَلَيْهِمْ فَقَالَ بِنْتُ

و گنڈاشت اولاد و خود خواستم کہ سرچ کنم اُن دینار بار اولاد و سے پس منمود مرا

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَخَاكَ مَخْبُوسٌ بِدَيْنِهِ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم ہر سیکہ برادر تو محبوس است از مومل غمت بسبب دین

فَاقْبِضْ عَنْهُ قَالَ فَذَهَبْتُ فَقَضَيْتُ عَنْهُ ثُمَّ جِئْتُ فَقُلْتُ

پس ادا کن از وہ سے دین را گفت پس رفتم پس قضا کردم دین را از وی پس آمد کہس کہتم

يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ قَضَيْتُ عَنْهُ وَلَوْ بَقِيَ إِلَّا امْرَأَةٌ سَدَّ عَنِي

یا رسول اللہ جیسیں ادا کردم دین را از وہ سے و باقی نماند مگر زن سے کہ وہ سے می کند

دِينَارَيْنِ وَلَيْسَتْ كَمَا بَيَّنَنَّهُ قَالَ أَعْطَاهَا فَإِنَّهَا صَادِقَةٌ

دو دینار را او نیست مراد را گواہ گفت آنحضرت بدہ آفرانہ زیرا کہ دیر است میگوید شاید کہ بچی دانست و گنڈ

دَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُشْرِ قَالَ

رواہ احمد و روایت است از محمد بن عبد اللہ بن حشر گفت

كُنَّا جُلُوسًا بَيْنَنَا السَّجْدُ حَيْثُ يُوضَعُ الْجَنَازُ وَرَسُولُ اللَّهِ

بودیم نشستہ در میان مسجد آنجا کہ بنا وہ سے نمودن جنازہ و حال آنکہ آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَالِسٌ بَيْنَ ظَهْرَيْنَا فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ

صلی اللہ علیہ وسلم نشستہ بود میان ما پس بر داشت پیغمبر خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَصَرَهُ قَبْلَ السَّمَاءِ فَظَنَّهُ شَرُّ طَائِفَةٍ

صلی اللہ علیہ وسلم بینائی خود را جانب آسمان پس نگاه کرد پستتر است کرد

بَصَرَهُ وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ

بصر خود را و نهاد دست خود بر پیشانی خود گفت سبحان الله سبحان الله

مَا ذَا نَزَلَ مِنَ الشَّيْءِ قَالَ فَكُنْتُ أَيُّومَنَا وَلَيْلَتُنَا فَمَرَرْنَا

چه چیز فرود آمد از سمت کرمین گفت راوی پس عاصم بن نویدم ادرین روز و شب پس ندیدیم

الْأَخْبَرَ أَحَقُّ أَصْحَابَنَا قَالَ مُحَمَّدٌ قَالَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

محمد علی را آنکه هیچ کردم گفت راوی محمد پس سوال کردم آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا الشَّيْءُ الَّذِي نَزَلَ قَالَ فِي الدِّينِ وَالْأَلْبَسِ

علیه وسلم را که حیثیت آن تشدید کرد فرود آمد گفت آنحضرت که آن تشدید در حق و ایم است و گوی

نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَرَّعَ عَاشُ

بان خدا که کفای محمد در دست اوست که اگر تا بهت شدی که مردی کشته شد در راه خدا پستتر

تَعَرَّعَ قَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَرَّعَ عَاشُ تَعَرَّعَ قَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

پستتر کشته شد در راه خدا پستتر زنده شد پستتر کشته شد در راه خدا

تَعَرَّعَ عَاشُ وَعَلَيْهِ دِينَ مَا دَخَلَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَقْضَى إِلَيْهِ سِرَاوُهُ

پستتر زنده شد و حال آنکه بر و کلام است در این آیه بهشت را تا آنکه ادا کرده شود دین او رواه

أَحْمَدُ وَفِي شَرْحِ الشُّعْرِ تَحْوُهُ

احمد و در شرح الشتر اند آن حدیث

بَابُ الْغَضَبِ

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ تَذُلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ

و مخورید اموال خویش بین شما را در میان طریق با حق و مرا باید اموال خود را بیدعی حاکمان

در نسخ کتب کرمین کمال
در نسخ کتب کرمین کمال

در نسخ کتب کرمین کمال

لَيْتَكُمْ أَقْرَبًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِأَلَا تُشْعَوْنَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ هـ

ای کجایان که از اموال مردمان دورتر باشید که چرا شعله‌ور نمی‌شوید که شما می‌دانید

وَلَا تَقْرَبُوا أَمْوَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَقًّا سَلِّحْ أَشَدَّ هـ

و نزدیک مویلهای یتیم در دوران تصرف کنید مگر آنکه که آن میگوید باشد تا برسد بقدرت خود یعنی با بیع شود

عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از سعید بن زید رحمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَنْ أَخَذَ شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ

و سلم کسی که یک دست از زمین به ستم پس حقیقت طوق گردانیده شود آن زمین در گردن او

الْيَقِيمَةِ مِنْ سَبْعِ أَرْضِينَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

روز قیامت از هفت زمین متفق علیه و روایت است از

عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَزِيدٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ

عبدا بن یزید الصاری رحمه از آنحضرت صلی الله علیه وسلم که

كُنِيَ عَنِ النَّهْبَةِ وَالْمُثَلَّةِ دَوَاهُ الْبُخَارِيِّ وَعَنْ أَبِي حُرَّةٍ

بنی گرد آنحضرت از نهب و غارت مال مسلم و از مثله یعنی عقوبت کردن سریدن بنی و گوش دزدان است از ابی

الرَّقَاشِيِّ عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

رقاشی از عمر بن عبد الله رحمه گفت آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ أَلَا تَنْظُرُونَ إِلَّا لَا يَحِلُّ مَالُ امْرِءٍ إِلَّا بِطَيْبِ

و سلم آگاه باشید که علم کنید و آگاه باشید حلالیت مال مردی مگر بخوبی

نَفْسٍ مِنْهُ دَوَاهُ الْيَتِيمِ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَالْأَدَقُّ قَطْنِي

نفس از دوی دواهی یتیم در شعب ایمان و ادق قطنی

فِي الْجَنَّةِ وَعَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ

در کتاب جنتی و روایت است از سالم از پدر خود رحمه گفت من فرمود

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

روایت است از عبد اللہ بن عمر رضی اللہ عنہما کہ حضرت علی رضی اللہ عنہ

عَلَيْهِ سَلَامٌ الرَّاشِدِيُّ وَالْمُرْتَشِي رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

عليه وسلم رخصت دنده راو گیرنده را رواه ابو داؤد و ابن ماجه

وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دروداه ترمذی از عبدالحکم دانا ابی هریرة روایت کرده است

فَشَعَبَ الْإِيمَانَ عَنْ ثَوْبَانَ وَنَزَاهِ وَالرَّائِشِ بَعْنِ وَالَّذِي

و رجب ایمان از زبان سرکار آنحضرت و زیاده گردیدنی نفی الراجحی یعنی آنکس

يَمِشِي بَيْنَهُمَا وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

کہ پیام کند میاں بہر دو و از ابی امام رضا مرویست کہ آنحضرت صلی اللہ

عَلَيْهِ سَلَامٌ قَالَ مَنْ شَقَعَ لِأَحَدٍ شَفَاعَةً فَأُمِدِّي لَهُ عِدَّتَهُ عَلَيْهَا

علیہ وسلم فرمود کسیکے نفعاًت کرد مر کیے را پس بدیز فرستادہ مرا آنکس را بر این شفاعت

فَقِيلَ لَهَا قَدْ آتَىٰ بَابَ عَظِيمًا مِّنْ أَبْوَابِ الْبُورِ وَأُكُودِ

پس محمدؐ کرد از این معنی آداب عظیم را از ابواب روا رواه ابو داؤد

بَابُ فِي الْهَيْبَةِ وَالْهَدْيَةِ

پاسپ: جیاں پیر ۸۰

وَعَنْ أَنَسٍ مِّنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ

و روایت است از انس رضی کرہ عنہ کہ حضرت علی علیہ السلام فرمود کہ

لَا يَزِيدُ الطَّيِّبَ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ

رویکرد قسم خنثی را رواء بخاری و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه

الَّتِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهَا وَسَلَّمَ قَالَ تَهَادُوا أَقَانَ الْمَدِينَةِ تَذْهَبُ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود که: «یہ فرستید زیرا کہ یہ دوزخی گند

حضرت شیخ
مفتی محمد شفیع
رحمۃ اللہ علیہ

تَهَادُوا فَإِنَّ الْهَدْيَةَ تُذْهِبُ الضَّغَائِنَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
 ج ١ ص ١٢٢

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 درویش است از این عمره گفت آنحضرت صلی الله علیه وسلم

ثَلَاثُ لَا تُدَوِّ الِوَسَائِدُ وَالذَّهْنُ وَاللِّبَنُ سَوَاءُ التَّوَمِذِ يُمِ
 ریحناست کہ روگرد نشود کے باہر دم رونق سوم شیرداد ترغ

وَقَالَ هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ قِيلَ أَرَادَ بِالذَّهْنِ الْغَلِيْبَ وَعَنْ

ابن عثمان التَّهْدِي قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَسَلَّمَ إِذَا أُعْطِيَ أَمَّا كَرِّ الرِّيحَانِ فَلَا بُدَّ لَهُ فَإِنَّهُ خَرَجَ

مَنْ الْجَنَّةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مُؤْتَمِلًا وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ
 عَنْهُمَا رَوَاهُ تَرْغِيْبُ الْمُرِيدِ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْعَائِدُ فِي هَيْبَتِهِ

كَا الْكَلْبِ يَعُودُ فِي قَيْسِهِ لَيْسَ لَنَا شَيْءُ السَّوْءِ عَزَّ وَكَلَّ الْفَخَّارِيُّ

وَعَنْ ابْنِ مَرْوَانَ بْنِ عُبَّادٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَرَوَيْتُ عَنْ ابْنِ مَرْوَانَ بْنِ عُبَّادٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَسَمَّ قَالَ لَا يَحِلُّ لِلزَّجَلِ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً ثُمَّ يَرْجِعَ فِيهَا

إِلَّا الْوَالِدَ فِيمَا يُعْطِي وَكَذَٰهْ وَمَنْشُ الَّذِي يُبْطِلُ الْعَيْتَةَ تَتَوَبَّرُ جَعُ

گر والد در آنچه میدهد منسوخ نموده و حال آن کسیکه میدهد پیشه را بپسند جمع می کند

فِيهَا كَمَثَلِ الْكَلْبِ الَّذِي أَكَلَ حَتَّى إِذَا اشْبَعُ قَالَ ثَقْرَعَادَ فِي

در آن همچو حال گلاب است که خورد چیز را تا آنکه چون سیر شد گریه کرد پستری از گشت در

نَفْسِهِ دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالتَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

سنة خود یعنی خوردن گرفت رواه ابو داود و ترمذی و تسانس و ابن ماجه

بَابُ الْوَصِيَّةِ

باب در بیان وصیت

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابن انس از پیغمبر گفت فرمود آنحضرت علیه السلام

مَا حُرِّمَ مُسْلِمٌ لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ يَبِيْتُ لَيْسَتَيْنِ إِلَّا

نیست چیزی که برای مسلمانی حرام باشد چیزی است که وصیت کند در آن دو چیز نیست مگر آنکه

وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرٍ مَنِ

وصیت و کسی نوشته شده است نزد او متفق علیه و روایت است از جابر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَاتَ عَلَى وَصِيَّتِهِ

گفت فرمود آنحضرت علیه السلام هر کس که بمیرد بر وصیت بماند در وقت مردن وصیت کرد

مَاتَ عَلَى يَسْبِيلٍ وَسُنَّةٍ وَمَاتَ عَلَى نَفْسٍ وَشَهَادَةٍ وَمَاتَ

مرد بر راه و بر سبیل و بر سنت و بر نفس و بر شهادت و مرد در حالیکه

مَغْفُورًا لَهُ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ قَالَ

آمرزیده شده است رواه ابن ماجه و روایت است از انس از پیغمبر گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَطَعَ مِيرَاثًا وَارِثُهُ قَطَعَ اللَّهُ

آنحضرت علیه السلام هر کس که قطع میراث کرد خداوند قطع کند خداوند

وصیت و وصیت است

و غالب آدم و عیسی است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

و وصیت است

مِيزَانُهُ مِنَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَرَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ

میزان او را از بهشت روز قیامت رواه ابن ماجه و رواه بیہقی

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ عَنْ أَبِي مُرَّةٍ مَرْفُوعًا وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ

در شعب ایمان از ابی مرثدہ مرفوع و روایت است از انس بن مالک

قَالَ كَانُوا يَكْتُبُونَ فِي صُدُورِ صَايَا هُمْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گفت بودند صحابہ در روی دھن و صایہ خود بسم اللہ الرحمن الرحیم

هَذَا مَا أَفْصَايَهُ فَلَانْ أَنْتَ يَشْهَدُكَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ

این چیز است کہ وصیت کرد آن فلان بدستیکہ او گواہی میدہد بدین کہ نیست خدا مگر خدا

لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنْ مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نہ شریک است مرا و آن محمد بنده او و رسول است صلے اللہ علیہ وسلم

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي

و بایک قیامت آتیہ است بلا شک و بایک خدا برانگیزد کسی را کہ

الْقُبُورِ وَأَوْصَى مَنْ تَرَكَ مِنْ أَهْلِهِ أَنْ يَتَّقُوا اللَّهَ وَيُصَلِّحُوا

در قبور است و وصیت کرد کسی را کہ گذاشتہ است از اہل و بایکہ پرہیز از خدا و صلح کند

ذَاتَ بَيْنِهِمْ وَيُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ وَأَصَابَ

مؤمنان خود و فرمان برداری کنند خدا و رسول را اگر باشند مسلمان و وصیت کرد آنہا را

يَا أَوْصِي إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى

ایک وصیت کرد ابراہیم فرزندان خود را و یعقوب بدستیکہ خدا ایتالی برگزیدہ است

لَكُمْ مِنَ الَّذِينَ فَلَا تَمُوتُونَ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

برای شما این دین را پس ازین جهان مروید مگر مسلمان

عَبَضُ وَسَدُّهُ صَحِيحٌ

و مسند آن صحیح است

بَابُ النَّظَرِ إِلَى الْمَخْطُوبَةِ وَبَيَانِ الْعَوَارِثِ

باب ۱۸ حادثہ دیدن کسکو نیکو خواستگار لیں کنند و بیان اعضاء نامہ دینی

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ

دکتران سال از زمان آنکه توقع نکاح دارند پس نیت برایشان

خُفَا حُ أَنْ يَخْصَعْنَ نِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ

بزه در آنکه فروزند جامه ای خود را نه ظاهر کنان آرایش را

وَأَن يَتَعَفَّفُوا حَيْرُ الْهَيْمِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ قُلْ

و اگر پر پیغمبری کنند بهتر است ایشان را و خداستخوانا است

لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ وَيَحْفَظُونَ أَرْوَاحَهُمْ

بسمان مردان کہ پوشند چشم اے خود را دنیا دارند شرم اے خود را

ذٰلِكَ اَذْكُرُ الْمُسْمٰنَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّا يَصْنَعُوْنَ ۚ وَقُلْ

این پاکیزه است ایشان را هر آینه خدا خبردار است با آنچه میبندد و بکند

لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْفِرُ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظُ أَرْوَاحَهُنَّ

زنان مسلمانان را که پوشند چشم اے خود را و نگاه دارند شرک است خود را

وَلَا يَبْدِيَنَّ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبَنَّ

و اشکارا گفتند: آرایش خود را طراحتی ظاهر شود ازین مواضع و باید که فروزانید

يُخْمَرْنَ عَلَىٰ جُوبِهِنَّ وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا

داسٹھائے خود را بر گریباںهای خود را و نه نمایند ارا پس خود را

يَعُولِيَهُنَّ وَأَبَائَهُنَّ وَأُمَّهَاتُهُنَّ وَأَسْنَائَهُنَّ

جو پھر ان کو میں نے پھر ان کو پھر ان کو

وَأَبْنَاءُ بَعُولَتِهِمْ وَأَحْوَابُ هِنِ وَأَبْنَاءُ إِبْرَاهِيمَ

پھر سوہراں کوئیں، پھر زراں کوئیں، پھر ان پراور ان کوئیں

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

أَوْ بَنِي إِخْوَاتِهِمْ أَوْ نِسَاءً مِنْهُنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ

یا پسران برادران خویش یا زنان خویش یا آنچه ادا شده است و تسبیح ایشان

أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى الْأَرْبَعِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ

یا تابعین که صاحب بیعت نباشند از مردان یعنی پسران یا طفلانیکه

الَّذِينَ لَا يُظَاهَرُونَ عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبُونَ

پهلو را ملامت نشده اند بر پشت نگاه زن و زن زن زمین

بِأَرْجُلِهِمْ لِيَعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِمْ وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ

با پای خویش تا بداند آنچه پنهان میکنند از زینت خویش و رجوع کنید بپسند خدا

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ مَعَهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی سعید رضی گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ وَلَا الْمَرْءَةُ إِلَى

و مسلم نظر نکند مرد بپس عورت مرد و زن زن بپس

عَوْرَةِ الْمَرْءَةِ وَلَا يَفْضِلُ الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي تَوْبٍ وَاحِدٍ

عورت زن و زن در مرد بپس مرد و در یک بایست

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ مَعَهُ قَالَ قَالَ

رواه مسلم و روایت است از عقبه بن عامر رضی گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا كُفُوَا الدُّخُولَ عَلَى

آنحضرت صلی الله علیه و سلم و در داری خود را از در آمدن بر

النِّسَاءِ فَقَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ الْحَمَّوَقَالَ

زنان را نگاه نه پس گفت مرد صی رسول الله صی خود مرا از حال خوف فرمود آنحضرت صی

الْحَمَّوَالْمَوْتُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ جُرَيْجِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ مَعَهُ

که حمول است یعنی فتنه و محو بیشتر است متفق علیه و روایت است از جریر بن عبد الله صی

عنه و در این حدیث

عنه

و در این حدیث که در این حدیث

قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ قَظِيرٍ

گفت پرسیدم آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم را از قظیر

الْجَمَاءِ فَأَمَرَنِي أَنْ أَصْرِفَ بَصَرِي تَرَوَاهُ مُسْلِمًا

آنکسانی پس امر کرد مرا که بگردانم نظر خود را رواه مسلم

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از جابر رفا گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ أَنَّ الْمَرْأَةَ تَقْبَلُ فِي صُورَةِ شَيْطَانٍ وَتُذِيرُ فِي

و مسلم بدینیک زن پیش می آید در صورت شیطان و پس میبرد در

صُورَةِ شَيْطَانٍ إِذَا أَحَدُكُمْ أَحَبَّتْهُ الْمَرْأَةُ فَوَقَّتْ

صورت شیطان و تنگیدگی از شما خوش گویا و از آن پس انداد آن زن

فِي قَلْبِهِ فَلْيَعْمِدْ إِلَى امْرَأَتِهِ فَلْيُؤَاقِعْهَا فَإِنَّ ذَلِكَ يَبْرُدُ

در دل آن مرد پس باید که قصد کند آن مرد بوسه زن خود پس باید که جماع کند زن خود را پس آن جماع ببرد

مَا فِي نَفْسِهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و جابر رفا گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اخْتَبَأَ أَحَدُكُمْ الْمَرْأَةَ فَيَا

صلی اللہ علیہ وسلم چون خواهم یکی از شما که خواستگاری کند زن را پس اگر

اسْتَطَاعَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى مَا يَدْعُوهُ إِلَى زِكَا جِهَا فَلْيَفْعَلْ

می تواند نظر کند بوسه ببرد که باعث میشود او را بوسه نکند و پس باید که بکند نظر کند

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ الْمَغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ

رواه ابو داود و روایت است از مغیره بن شعبه رفا گفت

خَطَبْتُ امْرَأَةً فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خواستگاری کردم زن را پس فرمود مرا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم

هَذَا تَنْظُرَاتِ الْيَسَاءُ قُلْتُ لَقَالَ فَانْظُرِ إِلَيْهَا فَإِنَّهُ أَحْرُسُ

ایا دید که تو بر سر آن زن گفتی نظر دوم بر سر آن مرد و نظر کن بر سر او زیرا که اگر مردی مرد را

أَنْ يُؤَدَّ مَبْنَعَكُمْ أَمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ

بر قریب الفت و اتفاق میان شما رواه احمد الترمذی و النسائی

وَأَبْنُ مَاجَةَ وَاللَّارِمِيُّ وَعَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ قَالَ

داین ماجه و الدارمی و روایت است از بریده رو گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِعَلِيٍّ يَا عَلِيُّ لَا تُنْصَبُ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم علی مرتضی را اے علی ۳ حج گردان

النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ فَإِنَّ لَكَ الْأُولَىٰ وَلَيْسَتْ لَكَ الْآخِرَةُ

که نظر را بنظر دیگر زیرا که بر سیه جاری است ترا نظر نخستین و جاری نیست ترا نظر پسین

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَاللَّارِمِيُّ وَعَنْ

رواه احمد و الترمذی و ابو داود و الدارمی و روایت است از

عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لَهُ يَا عَلِيُّ

علی رضی الله عنه گفت صلی الله علیه وسلم مرا امر کرد که اے علی

لَا تُبْرِئَ نَفْسَكَ وَلَا تَنْظُرَ إِلَىٰ فَخِذِي وَلَا مَسِيَّتِي

ظاهر کن ران خود را و نگاه مکن ران من و نه مروه را

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَأَبْنُ مَاجَةَ وَعَنْ ابْنِ عَسْرَةَ قَالَ قَالَ

رواه ابو داود و ابن ماجه و روایت است از ابن عسره رو گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيَاكُمْ وَالتَّعْرِي فَإِنَّ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم و در داری خود را از هر یکی از شما اگر

مَعَكُمْ مَنْ لَا يُفَارِقُكُمْ إِلَّا عِنْدَ الْغَائِطِ وَحِينَ يُفْعَلُ الرَّجُلُ

با شما کسی است که جدا نشود از شما مگر نزد تنگنا سے حاجت و دیگر بنگاه که میبرد مرد

۱۰
ایم را نفقت و مالک و کاردن
دارم اینجستی و خوشی و غریب
۱۱
دارم است برایت
۱۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۲۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۳۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۴۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۵۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۶۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۷۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۸۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۱
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۲
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۳
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۴
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۵
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۶
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۷
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۸
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۹۹
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه
۱۰۰
دارم و در کرامت و کرامت و غلبه

إِلَى أَهْلِهِ فَأَسْتَحْيُوهُمْ وَآكُرْمُوهُمْ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

بعضی اہل خود جامع میکنند پس شرم دارید یا نشان را در کراچی دارید یا نشان را رواہ ترمذی در روایت است

أَوْ سَلَّمَ إِنَّهَا كَانَتْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اے سرور منہ کہ وہے بود نزد آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وَمِمْوَنَةً إِذَا أَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ فَدَخَلَ عَلَيْهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و میموندہ منہ نیز بود ناگاہ رو کہ آورد ابن ام مکتوم کہ اعمی بود پس رفتہ ابن ام مکتوم آنحضرت پس فرمود

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْتَجِبَ بَيْنَهُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ

صلی اللہ علیہ وسلم در پردہ شدید اندوے پس گفتیم یا رسول اللہ الیائیت

هُوَ أَعْمَى لَا يُبْصِرُ نَافِقًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وہے کور کہ نمی بیند مارا پس گفت آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

أَفْعَمِيََا وَإِنْ أَنْتُمَا السَّمَاءُ تُبْصِرَانِ هَذَا وَآءُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ

ایا پس کورید شما ایامی بیند شما کہ می بینید اورا رواہ احمد و الترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و ابو داؤد و روایت است از عمر رضی اللہ عنہما عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم فرمود

قَالَ لَا يَخْلُقُ رَجُلٌ بِأَمْرَةٍ إِلَّا كَانَ تَالِفًا لِلشَّيْطَانِ رَوَاهُ

فلت نکند هیچ مرد کہ زنہے مگر آنکہ باشد سرم آنها شیطان رواہ

التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَائِشَةَ نَفَقَاتُ مَا نَفَقَتْ أَوْ مَا رَأَيْتُ

الترمذی و روایت است از عائشہ رضی اللہ عنہا گفت ندیدم یا گفت نگاہ نکردم

فَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَظَرَوْا ابْنَ مَاجَةَ

اندام شرم بینید حد صلی اللہ علیہ وسلم یا بزرگ رواہ ابن ماجہ

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ نَفَقَاتُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی امامہ رضی اللہ عنہما عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم

قَالَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ إِلَى مُحَاسِنِ امْرَأَةٍ أَوْ لَ مَرَّةٍ تَوْبِفُهُ

از مودا مخففت نیست هیچ مسلمانی که نظر بویجهای زن را اول بار بستر فرو خا باند

بَصَوِّهَا إِلَّا أَحَدَّثَ اللَّهُ لَهُ عِبَادَةً يَجِدُ حَلَاوَةً مَدَوَّلَةً أَحْمَدُ

چشم خدا مگر آنکه نوید اگر اند خداست بچراغی که بر او می بیند شیرینی آنرا رواه احمد

وَعَنِ الْحَرَنِ مُرْسَلًا قَالَ بَلِّغْنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

در روایت است از حسن ابصری رحمه الله عن رسول الله صلی الله علیه و آله

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَعَنَ اللَّهُ السَّائِرَ وَالنَّظِيرَ وَالنَّظِيرَ إِلَى اللَّهِ

الله علیه وسلم فرموده است لعنت کند خدا السائره را بصری و نظیر و نظیر که آنرا که در حدیث

رَوَاهُ الْإِمَامُ فِي تَشْمِيعِ الْإِيمَانِ

رواه بیحقیه در شعب الایمان

بَابُ الْمُبَاشَرَةِ

باب در بیان مباشرت

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَيْضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَأَعِزُّ لَوِ الْتِبَاءُ

و سوال میکنند از خیف که گوئی که است پس یکسو شوید از زمان

فِي الْخَيْضِ وَلَا تَقْرَبُوا مَنْ حَتَّى يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ

در حال خیف و نزدیکی کنید با ایشان تا آنکه پاک شوند پس چون پاک شوند

فَاتُواهُمْ مِنْ حَيْثُ أَمَرَ كُمْ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ

پس بیایید با ایشان از آن راه که ساج کرده است خدا بر آینه خدا دوست میدهد توابان را

وَيُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ

درودت میدهد پاک شوندگان را در روایت است از ابی سعید رحمه الله که فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ أَعْظَمَ الْأَمَانَةِ

آن مخففت علی الله علیه وسلم بزرگترین امنیت

۱ اصل مباشرت
۲ از حدیث است و در حدیث بیحقیه
۳ است آدمی مباشرت
۴ در بیان مباشرت
۵ در بیان مباشرت
۶ در بیان مباشرت
۷ در بیان مباشرت
۸ در بیان مباشرت
۹ در بیان مباشرت
۱۰ در بیان مباشرت
۱۱ در بیان مباشرت
۱۲ در بیان مباشرت

عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَفِي رِوَايَةٍ إِنْ مِنْ أَشْرَ النَّاسِ

نزد خدا بیشترین روز قیامت و در روایت دیگر این چنین آمده که بدترین مردم

عِنْدَ اللَّهِ مِثْلُكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ الرَّجُلُ يُفْضِلُ إِلَى امْرَأَتِهِ

نزد خدا ایستگاری در مرتبه روز قیامت مردیت که برسد بپس زن خود

وَيُفْضِلُ إِلَيْهِ ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

و برسد زن بپس و پس برآورد کند رازهای آن زن را رواه مسلم و روایت است از

خُزَيْمَةُ بْنُ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خزیمه بن ثابت رضی اللہ عنہ از انس بن ابی حمزہ رضی اللہ عنہ نقل فرمود

قَالَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَجِيبُ مِنْ أَحَقِّ لَأَتُوا النَّسَاءَ فِي

بدستیکه خدا ایستگاری نمی فرماید از حق میا بیا زن را یعنی و ملی کنید در

أَذْبَارِهِنَّ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ

دیرازی ایشان رواه احمد و الترمذی و ابن ماجه و الدارمی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی هریره رضی اللہ عنہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَلْعُونَنَّ أَقْرَبَ امْرَأَتِهِ فِي دُبُرِهَا رَوَاهُ

علیه وسلم لعنت کند شده است کسیکه بپس زن خود را در دبر او رواه

أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

احمد و ابو داود و هم از وی روایت گفت فرمود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ الَّذِي يَأْتِي امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا لَا يَنْظُرُ

اللہ علیہ وسلم بدستیکه کسیکه بپس زن خود را در دبر او نظر کند

اللَّهُ إِلَيْهِ رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

خدا ایستگاری بپس او رواه در شرح السنه و روایت است از ابن عباس رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى

کہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم نظر نہ کیجند خدا تعالیٰ اسے

رَجُلٌ أَوْ رَجُلَانِ أَوْ امْرَأَةٌ فِي الدُّبُرِ سَرَاوَهُ السِّرْمُ مِثْلِي

مردے کہ بیاید مردے را یازنے را در دبر رواہ ثری

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از ابی بکر صدیق **گفت** فرمود آنحضرت **صلی الله**

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوْ امْرَأَةً فِي ذُبُرِهَا أَوْ

علیه وسلم کیسه بیاید زن حاضر را یا بیاید در دیر زن یا

كَأَنَّا فَصَدَّ قَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرْنَا بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ

جایگاه کاهن را پس تصدیق کرد کاهن را باینچیزیکه گفته است پس تحقیق کافر شد باینچیزفرد کافر شده است

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبْنُ مَاجَةَ

صلی اللہ علیہ وسلم رواہ ابن ماجہ

بَابُ الْوَلِيْمَةِ وَبَيَانِ إِجَابَةِ الدَّعْوَتِ

باب در بیان طعام و پیه و بیان قبول نمودن دعوت

عَنْ أَنَسٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى عَلَى

روایت است از النعمان کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم دیدہ پر

عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ أَتْرَصَفِرُهُ فَقَالَ مَا هَذَا قَالَ إِنِّي

عبدالرحمن بن عوف اثر زردے پس فرمود کہ چہرہ است این زردی گفت عبدالرحمن بن عوف

تَوَجَّهَتْ امْرَأَةٌ عَلَى وَنَرٍ نَوَافٍ مِنْ ذَهَبٍ قَالَ بَارَكَ

من کجاج کرده ام نسلے را بر دوزن دانه خرمای از طلا گفت آنحضرت برکت دهنه

لِلَّهِ لَكَ أُولُو بَشَاةٍ مُّسْتَقِيمُونَ وَعَنْهُ قَالُوا

خدايہ تجھے مژا ولیہ کن اگر چہ کجوسینہ ہم اشد متفق علیہ وہم از دے مرویت گفت

أَوْ لَوْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَيْنَ بَنِي يَزِيدَ

ویر کرد آنحضرت صلی الله علیه وسلم بشکایتی که زناست کرده بنی یزید

بِمَتِّ حُجَّشٍ فَأَشْبَعَ النَّاسُ حُبًّا وَكُفَّارًا وَابْنُ خَارِئٍ

بنت حجش پس سیر گردانید مردم را بنان و گوشت رواد البخاری

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى لَهَا الْأَغْنِيَاءُ

و سلم بدترین طعامها طعام ویراست که خوانده میشود برای آن توکلران

وَيَتَوَكَّلُ الْفُقَرَاءُ وَمَنْ تَوَكَّلَ الدَّعْوَةُ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ

و کفراست به تکیه نمودن در وکلان و کسی که تکل کند اجابت دعوت را پس تحقیق تا فرمائی کرده خدا

وَرَسُولُهُ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ

و رسول خدا را متفق علیه و روایت است از جابر رضی الله عنه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى

آنحضرت صلی الله علیه وسلم چون خوانده شود یکی از شما بیوس

طَعَامٍ فَلْيَجِبْ فَإِنْ شَاءَ طَعِمَ وَإِنْ شَاءَ تَوَكَّلْ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

طعام پس باید که بجاید اگر خواهی بخورد و اگر نخواهی نخورد رواد مسلم

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و روایت است از عبد الله بن عمر رضی الله عنه گفت آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ دُعِيَ فَلْيُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ

الله علیه وسلم کسی که خوانده شد لطعمی پس اجابت نکرد پس تحقیق تا فرمائی کرده رسول خدا را

وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغِيرًا

و کسی که در آید ناخوانده را بد گوید که دزدی کشنده است و بیرون آید گوید باکفایت کشنده

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

رواہ ابو داؤد وروایت است از مردی از اصحاب آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

اللہ علیہ وسلم بدستیکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود

إِذَا اجْتَمَعَ الدَّاعِمَانِ فَاجِبٌ أَقْرَبُهُمَا بَابًا وَإِنْ سَبَقَ أَحَدُهُمَا

وفاقیکہ جمع شود دو داعی بیعتی دعوت کنندہ پس اجابت کن از آن نزدیکتر است در

فَاجِبُ الَّذِي سَبَقَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَابُو دَاوُدَ وَعَنْ عِمْرَانَ

پس اجابت کن آن کسی را کہ پیشینی کرده است رواہ احمد و ابو داؤد وروایت است از عمران

ابْنُ حُصَيْنٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ

بن حصین کہ بنی گو آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم از

إِجَابَةِ طَعَامِ الْفَاسِقِينَ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ

اجابت دعوت فاسقان رواہ بیہقی در شعب الایمان

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی ہریرہ رضا گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ فَلْيَا مَكْلَ

و سلم چون در آمدی بیک از شما بر برادر مسلمان پس باید کہ بخورد و از

مِنْ طَعَامِهِ وَلَا يَشْرَبُ مِنْ شَوَابِهِ وَلَا يَأْكُلُ مِنْ رَوَاهُ

خوردنی او و نمیرسد از کجا است و بنوشد از نوشیدنی و نمیرسد گماز کجا است و دیگر از

الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَقَالَ هَذَا إِنْ صَحَّ فَلَا تَنْ الظَّاهِرِ

بیہقی در شعب الایمان و گفت بیعت این حدیث اگر صحیح است پس جهت آنست

أَنَّ الْمُسْلِمَ لَا يَطْعُمُهُ وَلَا يَشْرَبُهُ إِلَّا مَا هُوَ حَلَالٌ عِنْدَهُ

کہ مسلمان بخورد و بنوشد از آن کہ حلال است نزد او

از مردی از اصحاب آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از ابی ہریرہ رضا گفت کہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ الْمُسَابِرِينَ لِمَجَابَّةِ الْوَلَدِ كُلِّ طَعَامُهُمَا قَالَ

وسلم متاریان اجابت کرده نشود و صحت ایشان و خورده نشود طعام ایشان گفت

الإمام أحمد يعني المتعاضدين بالضيافة فخرًا ورياءً

امام احمد در تفسير مبارک اين حديث و شطحه که معارضه ميکنند و بر ضد کيد کج ميرود و مدافع جهت نازيدين و کيد

بَابُ الْقِسْمِ

باب ورمیان و نم

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ

روایت است از عایشه رضی اللہ عنہا کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بود کہ

يُقْسُو بَيْنَ نَسَائِهِ فَيَعْدِلُ وَيَقُولُ اللَّهُ هَذَا قِسْمِي

قسم میگرد میان زنان خود پس عدل و مساوات میگرد و میبگفت خداوند این قسم من است

فِيهَا أَمْلِكُ فَلَا تَأْتِنِي فِيهَا تَمْلِكُ وَلَا أَمْلِكُ قَرَأَهُ التِّرْمِذِيُّ

در آنچه انکم پس ملامت کن مراد چیزیکه مالک هستی و مالک نیستی رواه ترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَأَبْنُ مَاجَةَ وَالذَّهَبِيُّ وَعَنْ

داود داؤد والنائے و ابن اجمہ والدارے و روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا كَانَتْ

ابی ہریرہؓ رضا از آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ میگفت آنحضرت ۴ و فیکہ باشد

عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأَتَانِ فَلَمْ يَعِدْ بَيْنَهُمَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ

نزد مرد دوزن پس عدل نکند در میان آن دوزن می آید آموزد روز قیامت

وَشَفَقَهُ سَاقِطَ رَوْاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ

حال آنکه نفع بدن و افتاده کما رواه ترمذی و ابوداؤد و انسائی

[illegible]

وَابْنُ مَاعَةَ وَالذَّارِي

وَابْنُ مَاعَةَ وَالذَّارِي

بَابُ عَشْرَةِ النِّسَاءِ وَمَا لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنَ الْحَقُوقِ

دوب دراما ویش کہ فارو اندر محبت و مخالفت با زنان و آنچه بر بیست راست از حق

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مِمَّنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابی ہریرہ کہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ كُنْتَ تَسْتَقِيمُ لَكَ عَلَى طَرِيقَةٍ

بدستیکہ زن پیدا کردہ شدہ است از ضلع ہرگز راست نمیرود زن بر آ تو برادرہ و درون یک

فَإِنْ اسْتَقَمَّتْ بِهَا اسْتَقَمَّتْ بِهَا وَبِهَا عِوَجٌ وَإِنْ

پس اگر نواہی کہ بہرہ مند شوی از ان منع گیری ہو حال آنکہ در یک کجی است و اگر

ذَهَبَتْ ثِقَمَتْهَا كَسَرَتْهَا وَكَسَرَتْهَا طَلَا فَمَارَ وَاهُ مُسْلِمٌ

میرود و میخوری کہ راست کنی اورای کجی اورا و مراد بکستن زن طلاق است رواہ مسلم

وَعَنْ عَائِشَةَ مِمَّنْ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از عائشہ کہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وَسَلَوَ خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لَأَمَلِيهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لَأَمَلِي

و مسلم بہترین شما تہ طلق و خدا بہترین شما است مراہل خود را و من بہترین شما را ہل خود را

وَإِذَا مَاتَ صَاحِبُكُمْ فَدَعُوهُ دَوَاهُ التَّزْمِيدِي وَالذَّارِي

و چون بہرہ دیار شما پس ترک و بیدہ ذکر حبیب اورا رواہ ترمذی و الدار سے

وَعَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ مِمَّنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی ایس بن عبد اللہ کہ گفت کہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

لَا تُضِرُّوا مَاءَ اللَّهِ فَمَاءُ عُمَرَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ

اللہ علیہ وسلم مزید کنیزان خدا را پس اندہ عمر را نہ بوسے پیغمبر

نسخ کتب و نسخاتی
 کون آن استخوان پر سراج
 و صاحب مجمع البحار
 از نجی نوذبی در حقیقت
 آنکہ کجی است کہ از نفع
 کجی است کہ بصیرت کجی آن
 و گفته شد کہ بدالین
 در اصل از استخوان چوب
 ابوالبتر آدم علیہ السلام

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ ذُرْنِي الرَّسَاءُ عَلَى أَزْوَاجِهِنَّ

صلی اللہ علیہ وسلم پس گفت مردان را بگذارید زنان بر مردان خود

فَرَحَّصَ فِي خُصْرِ بَيْتِ قَاطِفٍ يَا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

پس رحمت کرد آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم در دوزن زنان پس برگشتند

وَسَلَّمَ نِسَاءً كَثِيرًا يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ

بابل بیت آنحضرت بسیار زنان در حالیکه گله میکردند مردان خود را پس فرمود

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ طَافَ يَا لِحُمْدِ نِسَاءً كَثِيرًا

صلی اللہ علیہ وسلم هر آنکند تحقیق فرو آمدند بابل بیت محمد زنان بسیار

يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ لَيْسَ أَوْلَئِكَ بِغِيَارِكُمْ سَرَوَا أَكْبُودًا وَدَ

شکایت کنند مردان خود را نیست آنکه از آن که میزنند زنان خود را ایشان را شماراه ابو داود

وَابْنُ مَاجَةَ وَالذَّيْلِيُّ وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ

و ابن ماجه والدارمي وروایت است از عایشه رضی گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ مِنْ أَكْمَلِ الْمُؤْمِنِينَ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم برستی که از کامل ترین مسلمانان

إِيمَانًا أَحْمَرُهُمْ خُلُقًا وَالْأَفْطَحُ بِأَهْلِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

آزاد و ایمان نیکوترین مسلمانان است از مرد و خلق و زنی که نیکترین ایشان است بابر اعمال خود رواه

وَعَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

و روایت است از عمر بن خطاب روایت می کنند از نبی صلی اللہ علیہ وسلم فرمود آنحضرت

لَا يَسْأَلُ الرَّجُلُ فِيمَا خَرَبَ امْرَأَتَهُ عَلَيْهِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

که رسال کرده نمی شود مرد را آنچه زدن خود را بران رواه ابو داود

وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و ابن ماجه وروایت است از ابی هريره رضی گفت فرمود آنحضرت

صلی اللہ علیہ وسلم
پس رحمت کرد آنحضرت
بر مردان خود را

صلی اللہ علیہ وسلم
پس رحمت کرد آنحضرت
بر مردان خود را

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَلَ الْمُؤْمِنِينَ إِيْمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا

صلی اللہ علیہ وسلم کاملترین مسلمان از روی ایمان نیکوترین از بابا و از سبقت

وَحَبَارِ كُمْ خِيَارُكُمْ لِنَبِيِّهِمْ سَوَاءُ الْتَزِمِدِي وَعَنْهُ

دو بهترین شما نزد خدا بهترین شما اند مرزبان خود را رواه ترمذی و هم از وی مرویست

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دُعِيَ لَوَجَلِ امْرَأَتِكَ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم چون بخواند مرد زن خود را

إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبْتَ فَبَاتَ غَضْبَانَ لَعْنَتْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تَضُمَّ

بِسُجْدَتِهِ خور پس کنار کرد آن زن پس شب گزاردم و کس نیست میکند آن زن از فرشتگان تا او را بچسبند ۹

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ لَهَا قَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ

متفق علیہ و در روایت بخاری مسلم آمده که گفت آنحضرت و کند بخدا اگر بگویم دوست قدرت او

مَا مِنْ رَجُلٍ يَدْعُو امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَبَاتَ فِي عَلَيْهِ إِلَّا كَانَ

نیست هیچ مردی که بخواند زن خود را بخوابد فراموش خود پس ابا آورد آن زن مگر آنکه باشد

الَّذِي فِي السَّمَاءِ سَاخِطًا عَلَيْهَا حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا وَعَنْ

کسی که در آسمان است بیخود فرشتگان خشم کننده بر زن تا آنکه خوش شوند و گرد و روایت از

عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ فِي نَفْسِهِ

عائشہ نے کہ آن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بود در جماعت

مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ فَبَاءَ بَعِيدٍ فَجَعَلَهُ فَقَالَ أَصْحَابُهُ

از مهاجرین و انصار پس آمد شتر پس سجد کرد آنحضرت را پس بپای آنحضرت

يَا رَسُولَ اللَّهِ تَسْجُدُ لَكَ الْبَهَائِمُ وَالشَّجَرُ فَخَنُّوا أَحَقُّ أَنْ

ای رسول خدا سجد کنند ترا چهار پا و درختان پس ما را سجد و ترا بزم بانی که

تَسْجُدُ لَكَ فَقَالَ أَعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَآكِرُكُمْ وَأَخَاكُمْ

سجد کنید ترا پس فرمود عبادت کنید پروردگار خود را و اگر ای و آید برادر خود را

وَلَوْ كُنْتُ امْرَأَةً لَأَحْبَبْتُ لِحَدِّ امْرَأَتِي أَنْ تَسْجُدَ
 و اگر می بودم کار میکردم کسی را که سجده کند کسی را هر آینه امر میکردم زن را که سجده کند
 لِرُؤُوسِهَا وَلَوْ امْرَأَةٌ مَا أَنْ تَنْقُلَ مِنْ جَبَلٍ أَصْفَرًا إِلَى جَبَلٍ أَسْوَدَ
 مرد شوهر خود را و اگر مرد زن را که هر دو سنگ را از کوه زرد و بسوی کوه سیاه
 وَمِنْ جَبَلٍ أَسْوَدَ إِلَى جَبَلٍ أَبْيَضَ كَانَ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تَفْعَلَ
 و هر دو سنگ را از کوه سیاه بسوی کوه سفید نقلی است او را که بکند این کار
 رَوَاهُ أَحَدُ وَعَنْ جَابِرٍ مَرْفُوعًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 رواه احمد و روایت است از جابر مرفوعه گفت که فرمود آنحضرت صلی الله
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ لَا يَقْبَلُ لَهُمْ صَلَاةٌ وَلَا يُصْعَدُ لَهُمْ
 علیه و سلم سه چیز است که قبول کرده نمی شود ایشان را هیچ ناز و مال نمیرسد و هیچ
 حَسَنَةُ الْعَبْدِ الْأَبْقَى حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَوَالِيهِ فَيَضَعُ يَدَهُ
 نیکو آن سر کسی که از آن سر بنده برگزیده تا آنکه باز آید بسوی صاحبان خود بر سر بنده آن بنده
 فِي أَبِي دُوَيْمِيسَ وَالْمَرْأَةُ السَّاحِطَةُ عَلَيْهِمَا نَزَّ وَجْهَاهَا وَالشَّكْرَانُ
 دو سر است ایشان دو دم زن که شکر کننده است بر آن زن شوهر و سر مست
 حَتَّى يَضُكَّ رَأْسَهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ
 تا آنکه مشت را بر گرد روده بیهقی در شعب ایمان و روایت است از
 أَسْمَاءَ سَمِعَتْ أَنَّ امْرَأَةً قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ لِي ضَرَّةٌ فَهَلْ
 از اسماء روایت کردی گفت ای رسول خدا بجز سینه مرا انانیت پس ایست
 عَلَى جَنَاحٍ أَنْ تَشَبَّعَتْ مِنْ نَرْجِي غَيْرَ الَّذِي يَقْطَعُنِي
 بر من گناه اگر ظاهر کنم از شوهر خود جز آنچه میبرد را غیر از آنکه قطع میکند مرا
 فَقَالَ الْمُتَشَبِّعُ بِمَا لَمْ يَعْطَ كَلَّا لَيْسَ قَوْلِي نَزْرًا وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ
 پس گفت آنحضرت ظاهر کند خود را و بجز آنچه که داده نشده است مانند پدرش و و با هم متفق است

ع
 را دون حجاب را
 میل نیست در جبین
 حجاب نیکو نزدیک
 یافتنی شوق دین
 حجاب این صفت
 نزدیک بیکدیگر
 حجاب بیک
 ع
 تنجی
 کردن بر حجاب و حجاب
 سنی است ۱۲ حجاب بیک
 ع
 حجاب بیک
 رواه از زینب بنت جحش
 که زینب بنت جحش را میگویند
 یا زینب بنت جحش یا زینب بنت جحش
 و ۱۲ حجاب بیک

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از انس که گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

الْمَرْأَةُ إِذَا صَلَّتْ خَمْسَهَا وَصَامَتْ شَهْرَهَا وَاحْتَصَتْ

زنی چون بخواند نماز پنجگانه و روزه دارد ماه رمضان را و نگاهدارد

فَرَجَهَا وَطَاعَتْ بَعْلَهَا فَلْتَدْخُلْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ

شهر نگاه خود را و فرمان برداری کند شوهر خود را پس باید که داخل شود از هر دریک خواهد بهشت را

شَاءَتْ رَوَاهُ أَبُو نُعَيْمٍ فِي الْحَلَبَةِ وَعَنْ أَبِي مُرَيْقَةَ

روایت کرد این حدیث را ابو نعیم در حلب و از ابی مریر

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ كُنْتُ أَمْرًا حَدًّا

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم اگر می بودم امری که بندگان را

أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لَمْ أَمُرْ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا

باین که سجده کند بر کسی را هر آینه امر میکردم زن را که سجده کند بر شوهر خود را

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ نَحْوَ مَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

روایت کرد ترمذی و از ام سلمه روایت کرد که فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَزَوْجُهَا عَنْهَا

صلی الله علیه و سلم هر زنی که بمیرد مال آنکه شوهر آن زن زنده

سَرَّاحٌ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ طَلْحِ بْنِ

راضی است درمی آید آن زن بهشت را رواه ترمذی و از طلح بن

عَلِيٍّ مِنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا الرَّجُلُ

علی روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم و تنگ مرد

دَعَا زَوْجَتَهُ لِحَاجَتِهِ فَلَتَاتِهِ وَإِنْ كَانَتْ عَلَى التَّشْوِيرِ

بخواند زن خود را از بر آن حاجت خود پس باید که بسیار بد آن زن شوهر خود را اگر چه باشد آن زن بر تشویر

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ مَعَاذٍ مَنِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

رواه ترمذی وروایت است از معاذ بن انصاری علیه السلام

وَسَلَّمَ قَالَ لَا تُؤْذِي امْرَأَةً تَرْجِعُ فِي الدُّنْيَا إِلَّا قَالَتْ

و سلم فرمود آنحضرت ای کنیز زن شوهر خود را در دنیا اگر آنکه برگردد

تَرْجِعُهُ مِنْ الْخَوْرِ الْعَيْنِ لَا تُؤْذِيهِ قَاتِلُكَ اللَّهُ فَإِنَّمَا هُوَ

را که آنکه از خور عین است ای کنیز شوهر خود را اگر برگرداند ایضا ای آنکه آنرا زنیت

عِنْدَكَ وَخَيْلٌ يُوشِكُ أَنْ يَفَارِقَكَ الْبَيْتُ وَرَأَى التِّرْمِذِيُّ

در روایت دیگر و خیل و سافز نزدیک است از بدای یکدیگر از تو سوخت و ما رواه ترمذی

وَأَبْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و ابن ماجه وروایت است از ابی هریره رضی الله عنه فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَيَّبَ امْرَأَةً عَلَى تَرْجِعِهَا أَوْ

صلی الله علیه و سلم نیست بر ما که برادر کند زنی را بر شوهر و برده یا

عَبْدٌ أَعْلَى سَيِّدَةٍ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَعَهُ

برادر کند غلامی را بر خواهر و رواه ابو داود وروایت است از ابی هریره رضی الله عنه

قَالَ قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ النَّسَاءِ خَيْرٌ

گفت که پرسیده شد آنحضرت علیه السلام کدام از زنان بهتر است

قَالَ الَّتِي تَسْرُءُ إِذَا نَظَرَ وَتَطِيعُهُ إِذَا أَمَرَ وَلَا تَخْلَفُهُ فِي

گفت آن که اگر نگاه کنی در او سرگردان نشود و اگر امر کنی اطاعت کند و اگر امر کنی خلف نکند

نَفْسِهَا وَلَا لَهَا بِمَا يَكْرَهُ رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ

ذات خود و در مال سفر نه خود بخیزد که کرده و ناخوش داند و مرد را واه نماند و بیعتی

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

در شعب ایمان وروایت است از ابن عباس رضی الله عنه که آنحضرت

۴۹
نخستین کسی که روایت کرد
کوفتی
و در بیان نباشد
تفسیر این حدیث
۴۸
در طایع کردن
فاسک و از این حدیث

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَرَبُ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَتَدَّ أُعْطِيَ

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود چهار خصلت اندک هر کس اراده نمود پس تحقیق داده شد

خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ قَلْبٌ شَاكِرٌ وَلِسَانٌ ذَاكِرٌ وَبَدَنٌ

او نیکی هر دو جهان دلی شاکر سینے شکر کننده شمع را و زبان ذکر کننده و مرطوب و شاکر

عَلَى الْبِلَاءِ صَابِرٌ وَنَرُوحَةٌ لَا تَبْغِيهِ خَوْفًا فِي نَفْسِهَا

بر بلا صبر کننده و نریک طلب نمی کند بر اے هر دو خوات در نفس خود

وَلَا مَالَهُ سَرَّاءٌ الْيَتِيمَتِي فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ

و نه در مال اور و ایت کردیم یتنی در شعب الایمان

بَابُ الطَّلَاقِ

در بیاں طلاق

عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ثوبان رح گفت که فرمود و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

إِنَّمَا امْرَأَةٌ سَأَلَتْ نَرُوحَهَا طَلَاقًا فِي غَيْرِ مَا بَأْسٍ

هر زن که سوال کند شوهر خود را طلاق در غیر حالت شدت

فَحَرَّامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ سَرَّاءُ أَحْمَدُ وَالتَّوْمِيذِيُّ

پس حرام است بران زن بویشت رواه احمد و الترمذی

وَأَبُو قَاوَدٍ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ وَعَنِ ابْنِ عَسْمَرَ

و ابو داؤد و ابن مایه و الدارمی و روایت است از ابن عمر رح

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ

از آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم که فرمود آنحضرت دشمن ترین حلال است

الطَّلَاقُ سَرَّاءُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ عَسْمَرَ

طلاق است رواه احمد و ابن ماجه و ابن عمر رح از علی رح از آنحضرت

طلاق از حضرت ثوبان رح
کردن و طلاق امر بسیار
که اگر در وقت طلاق از او
و طلق اللسان و شکر را
و گفته در زبان و در شکر را
کردن و اگر از حسن و زینا
از حدیث صحیح

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَلَّاقَ قَبْلَ نِكَاحٍ وَلَا عِتَاقَ

صلی اللہ علیہ وسلم گفت نبی اللہ را دادن پیش از نجات نیست آزاد کردن

الْأَقْدَمُ لَكَ وَالْأَوْصَالُ فِي صَامٍ وَلَا يَتَمَعَّدُ أَحَدًا

مگر بعد از ملک و سنت وصال در روز هجدهم داشتند و سنت شتر بعد از بلوغ

لَا شَاءَ: فَكَانَ لَاحَةً يَوْمَ الْمَلَأَ:

ولا رصاح بعد يطير ولا حمت يوم يري الميسر رواه

وَيْتُ سِرِّ خَوَّارِي بِسِوَا سِرِّ خَوَّارِي دَوِّتْ جَابِر حَامُوسِي رَوَّابِ رَوَّابِ

في شرح السنة وعن معاوية بن جبير قال قال

در شرح السنہ و روایت است از معاذ بن جبل رضی اللہ عنہ کہ فرمود

لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُ مَا خَلَقَ

مرا آنحضرت علیہ السلام کہ اسے معاذ نبیا فرمیدہ است

لِلَّهِ شِمَاءُ عِلْمُهُ الْأَرْضَ أَحْتِ الْمَاءِ مِنَ الْعَتَاقِ

خدا تعالیٰ ہر راہِ رُوح سے زمین کو وہ سستہ ہانڈی کے خدا تعالیٰ از آزاد کردن

کَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ عَنِ السَّيِّئَاتِ فَسَأَلَمُ الْكُفَرُ

وما خلق الله شيئا على وجه الارض بعض اليه

نه پیدا کرد خدا تعالی چیزی را بر روی زمین که منبوض تر باشد بگو خدا

مِنْ الطَّلَاقِ رَوَاهُ الدَّارُ قُطَيْبِي وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

از طلاق رواه وار قلعی و روایت است از عبد الله

ابن مسعود ومن قال لعن الله المحل والمحل له

من معذرتی که گفت لعنت کرده است خدا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دواء الدار يي ورواه ابن ماجه عن علي

رواه دارقطني ورواه ابن ماجه از علي

وَابْنِ عَبَّاسٍ وَعَقْبَةُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ

دا بن عباس وعقبه بن عامر

۱۱۱

100

بَابُ حَقِّ الْمَمْلُوكِ عَلَى سَيِّدِهِ

باب در حق مملوک بر مالک او

وَحَقُّهُ عَلَى الْمَلُوكِ

و حق مالک بر ملوکش

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ نَعَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

روایت است از جابر بن سمره رمن گفت که فرمود ۲۸ نعمت میسر

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَعْطَى اللَّهُ أَحَدًا كَوْخِرًا فَلْيَمْدُ أُنْفُسِهِ

السُّدَّ عَلَيْهِ و سلم چون بدو اختتام کجای از شمار اهل کثیر بس بید که آغاز کند در اتفاق بفرستد

وَأَهْلَ بَيْتِهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ

رواه مسلم روایت است از ابی بکر صدیق رنو

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّئٌ

از حضرت علی علیه السلام فرمود آنحضرت که در نمی آید بشت را بجهت

مللة رواه الترمذي وابن ماجه وعنه رافع

ثُمَّ مَكَثُتُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْحَسُّ

بن کبیر کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفت: یحییٰ کر دین

الملكة بمن وسوء الخلق شوهر رواه أبو داود وعن

مملوکان موجب برکت است و بد خلقی سبب بے برکتی است و اما ابو داود و از

يُنِي مَسْعُودِ الْاَنْصَارِيَّ سَقَالَ كُنْتُ اَخْرَبُ غُلَامًا يَافِي

مَنْ خَلْفَ صَاحِبِ الْعِلْمِ أَسْعَدَ دِينَهُ اللَّهُ أَقْبَرُ

شَنیدم از پس خود آواز سر را که بدان ابوسعود در آئین خدا توانا تراست

عَلَيْكَ مِنْكَ عَلَيْهِ فَالْتَفَتُ فَإِذَا هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

بر تو از تو آنکه برین غلام منی پس باز برگشتم پس ناگاه آواز کشته پیغامبر

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خدا صلی الله علیه وسلم بودند پس گفتم ای رسول الله صلی الله علیه وسلم

هُوَ حَرُّ بَوَاحٍ اللَّهُ فَقَالَ أَمَا لَمْ تَفْعَلْ لِلْفَتْحِ النَّبَارِ

این غلام از او کردم پس آذات خدا پس گفت آنحضرت ایگاه باش از خبر تو و از آواز او

أَفَلَسْتَكَ النَّارُ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ مَقَالَ

ایمانس می کرد ترا آتش رواه مسلم و روایت است از ابن عمر که گفت

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ ضَرَبَ

شنیدم از آنحضرت علیه الله علیه وسلم را که می گفت کسی که زند

غُلَامًا لَهُ حَدُّ الْوَبَاءِ أَوْ لَطْمَهُ فَإِنَّ كَفَّارَتَهُ أَنْ

غلام را که مراد است حد که بکشد بکشد یا بکشد بکشد یا بکشد بکشد

يُعْتِقَهُ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَقَالَ سَمِعْتُ

که از او کند مراد است مسلم و روایت است از ابی هریره که گفت شنیدم

أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم را که میگفت هر که مملوک خود را اوجال آنکه

وَهُوَ بَرِّيٌّ مِمَّا قَالَ جُلْدُ يَوْمِ الْقِيَمَةِ إِلَّا أَنْ يَسْكُوَنَّ

آن مملوک پاک است از آنچه گفته است از بانه زده میشود روز قیامت مگر آنکه باند آن مملوک

كَمَا قَالَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَقَالَ قَالَ

چنانکه گفته است متفق علیه روایت است از ابی هریره که گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اصْنَعَ لِأَحَدٍ كَمًّا

آنحضرت صلی الله علیه وسلم و تمیزه باز و بر سبیل باز

۱۰

نعم و مرجع البحار و درین

زبان آتش و درین

سوقن مراد آتش و

سوم ۱۰

خَادِمُهُ طَعَامَهُ ثُمَّ جَاعَ بِهِ وَقَذَوِي حَرَةً وَدُخَانَهُ

خدمتکارو سے طعام ادا کر پھر پیار و نوازو طعام را حال آنکہ تحقیق مالی شدہ است کہی آتش و دود آواز

فَلْيَقْعِدْ مَعَهُ قَلِيًا كُلِّ فَإِنْ كَانَ الطَّعَامُ مَشْفُوًّا قَلِيلًا

پس ایہ کہ بہ نشاندہ اور باخود پس ایہ کہ کم و با پس اگر باشد طعام قلیل کہ خوردہ شود پس

قَلِيضَعٌ فِي سِدْرٍ مِنْهُ أَكَلَةٌ أَوْ أَكَلَتَيْنِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

پس ایہ کہ بہند در دست خادم از ان یک لقمہ یا دو لقمہ رواہ مسلم

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روايت است از ابی ذر رحمہ گفت آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ إِخْوَانُكُمْ جَعَلَهُمُ اللَّهُ تَحْتَ أَيْدِيكُمْ مَنْ جَدَلْ

و سلم ملائک ان مشایک کہ برادر شما اند گردانیدہ است ایشان را خدا زیر دستہای شما پس ایہ کہ

اللَّهُ أَخَاهُ تَحْتَ يَدَيْهِ فَلْيُطْعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ وَلْيُلْبِسْهُ مِمَّا

خدا برادر او را پس ایہ کہ بر او بخشد از آنکہ خود بخورد و بر او پوشد از آنکہ خود

يَلْبَسُ لَا يَكْلِفُهُ مِنَ الْعَمَلِ مَا يَغْلِبُهُ فَإِنْ كَلَّفَهُ

بہم پرشدہ و تکلیف نہدہ اورا چیز سے کہ غالب آید اورا پس اگر تکلیف کند اورا

مَا يَغْلِبُهُ فَلْيُعِنِّهِ عَلَيْهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

چیزیکہ غالب آید اورا پس ایہ کہ باری و بہ اورا بران عمل متفق علیہ و روايت است از

أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی سعید رحمہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

إِذَا حَرَبَ أَحَدُكُمْ خَادِمَهُ فَذَكَرَ اللَّهُ فَارْتَعُوا أَيْدِيَكُمْ

و جبکہ ہرندیکہ از شما خدمتکار خود را پس یاد کند وی خدا را بیچہ طلب عموگر نام خدا را کہ و ذکر کند

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رواہ الترمذی و روايت است از جابر عن النبی صلی اللہ علیہ

مشغول و غافل
در اصل ہے اگر زیادہ کران
لب و کثرت واقع شد
کذا فی الجمع و شغل
و جمع البهائم است
مراودان طعام است
خود را و طعام
آن را و در وقت
پس مشغول و غافل
از کار خود و از کار
دوست و برادر

قَالَ ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ يَسَّرَ اللَّهُ حَقَّهُ وَأَدْخَلَ جَنَّتَهُ رَفَقٌ

گفت حضرت است که هر که باشد آن خصلت دارد که آسان میگردد خدا را و او را در بهشت خاضع

بِالضَّعِيفِ وَشَفَقَةٌ عَلَى الْوَالِدَيْنِ وَإِحْسَانٌ إِلَى الْمَمْلُوكِ مَرَوَاهُ

بنا توان دوم مهربانی و نیکی کردن با پدر و پدرم بپدر و خوش خلقی در زمین بر مملوک رواه

التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

الترمذی و روایت است از ابی امامه رضا که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهَبَ لِعَلِيٍّ عَلَامًا فَقَالَ لَا تَضُرُّهُ

صلی الله علیه وسلم بخشید مرعلی را فلان پس فرمود که مزن این علام را ای حق شری

فَإِنِّي نَهَيْتُ عَنْ ضَرْبِ أَهْلِ الصَّلَاةِ وَلَقَدْ رَأَيْتُهُ يُصَلِّي

پس بدر سیکه من نبی کریم را دیدم از زون نماز گذارندگان و محبتی دیدم او را که نماز میگذارد

هَذَا الْفَطْمَاءُ مَصَابِيحُ وَرَفِي الْجُبَّتِي لِلدَّارِ قَطْنِي أَنَّ عَسَرَ

این قطعه است در مصابیح و در کتاب مجتبی که تصنیف دار قطنی است ایست که امیر المومنین

ابْنُ الْخَطَّابِ قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بن خطاب رضا گفته است نبی کریم را پیغامبر خدا صلوات الله علیه وسلم

عَنْ ضَرْبِ الْمُصَلِّينَ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ

از زون نماز گذارندگان و روایت است از ابی ذر رضا گفت و فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَا يَمَكُرُ مِنْ

آنحضرت صلوات الله علیه وسلم کسی که طعنت و موافقت کند شمارا از

مَمْلُوكِيكُمْ فَاطْمَئِنُّوهُ مِمَّا تَأْكُلُونَ وَأَكْسُوهُ مِمَّا تَكْسُونَ

مملوکان شما پس بخورانیید او را آنچه میخورید و بپوشانید او را از آنچه می پوشید

وَمَنْ لَا يَمْلِكُ مِنْكُمْ فَبِيعُوهُ وَلَا تُعَذِّبُوا خَلْقَ اللَّهِ

و کسی که موافقت نمیکند شمارا از مملوکان پس بفروشید او را عذاب کنید خلق خدا را

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ قَالَ لَعَنَ

رواه احمد و ابو داود و روايت كرد از ابی موسی رفته كه لعنت كرد

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الْوَالِدِ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم هر كسكه جدايی كند در میان والد

وَوَلَدِهِ وَبَيْنَ الْأَخِ وَبَيْنَ أُخِيهِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

و دلداد و جدايی كند میان برادر و میان برادر و روه ابن ماجه

وَالدَّارُ قُطَيْبِيُّ وَعَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ قَالَ سَمِعْتُ

و دارقطنی و روايت است ابی ایوب انصاری رفته گفت شنیدم

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم را كه میگفت كسیكه تفریق كند در میان

وَالْمَدَّةِ وَوَلَدِهَا فَتَرَقَّ اللَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَحِبَّتِهِ يَوْمَ

والده و فرزند و سه به هیچ و هب و نه آن جدايی كند خداي تعالی میان و میان و آن و كرم

الْقِيَمَةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالذَّارِ قُطَيْبِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

قیامت رواه الترمذی و الداری و روايت است از عبد الله

ابْنِ عُمَرَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بن عمر رفته گفت آمد کسی به سوی آنحضرت صلی الله علیه و سلم

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَمْ تَعْفُو عَنِ الْخَادِمِ فَكَتَبَتْ شَرًّا

پس گفت آنروز و یا رسول الله چند بار در گذارم از تقصیرات خدمتکار پس غاموشی پذیرفت

أَعَادَ عَلَيْهِ الْكَلَامَ فَصَمَتَ فَلَمَّا كَانَتْ الثَّالِثَةَ قَالَ

باز گردانید آنروز و بر آنحضرت این سخن را پس غاموش بود آنحضرت پس چون بار سوم شد غاموش

أَعْفُوا عَنْهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

عفو کنید از خادم هر روز هفتاد بار عفو صاف است نه نین و تحمید چنانچه درین حدیث آمده است

وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو مِنْهُ وَعَنْ

درود ترمذی از عبد الله بن عمرو روایت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

ابی هریره روایت کرد که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود

إِلَّا أَنْتُمْ بِشِرَارِ كَرِّ الَّذِي يَأْكُلُ وَحْدَهُ وَيَجْلِدُ

آیا خبر کنم شما را که بدترین شکار کدام فرقی اند سبک می خورد تنها و تازیانه میزند

عَبْدَهُ وَيَمْنَعُ رِقْدَهُ رَوَاهُ سَرِيزٌ وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ

غلام خود را و باز میدارد عطا می خود را رواه سریز و نیز است از ابی بکر

بْنِ الصَّدِّيقِ مِنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صدیق روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّئُ الْمَلَكُةِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ

در حق آید و در بهشت بد خلق با ملکین گفتند صحابه یا رسول الله آیا نیست که

أَخْبَرْتَنَا أَنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ أَكْثَرُ الْأُمَمِ قُلُوبًا وَبِئَاتَى

خبر داده که فرمود این امت تو بیشترین امتهاست از دوسه ملک کان و بیتان

قَالَ نَعَمْ فَأَكْرَمُهُمْ كَرَامَةً أَوْلَادُكُمْ وَأَطْعُمُوهُمْ

فرمود آنحضرت آری پس گرامی تر اینها را بچه گرامی داشتن فرزندان خود را و پختن و خوردن اینها را

وَمَنْ أَكَلُوا قَالُوا أَلَمْ يَنْقَعْنَا الدُّنْيَا قَالَ قَدْ سُرَّ تَرْتِيبُهُ

از آنکه بخورند و بپزند و بپاشند آری دنیا را فرمود آنحضرت نفع میکند شما را پس گرامی بدارید

تَقَاتِلْ عِلْمِي فِي سَمِيلِ اللَّهِ وَتَمْلُوكَ يَكْفِيكَ فَبَاذَا

و قال بکنید شما را این علم در راه خدا و فلاسه که بکشد که کند در کار تو پس و تمیله

صَلَّى فَمَوْأُولُ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ سَهْلٍ

نماز بکنید و ماولی همی حکم بر آورد و دارد رواه ابن ماجه در روایت است از سهل

۹۰
نوع علی بن ابی طالب

بِالنَّظْلِيَّةِ قَالَ مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَيْنٍ	بنی نظلیہ گفت کہ گذشت آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بسترے کہ
قَدْ لَحِقَ ظَهْرُكَ بِطَنِهِ فَقَالَ اتَّقُوا اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ	جفتیق چسپیدہ بود پشت او بطنم دے از غایت کہ سگی پس فرمود تیرہ بندگان را در ایقان
الْبُحْمَةِ فَازْكِبُوا صَالِحَةً وَاثْرُكُمْ صَالِحَةً وَاهُ أَبُو دَاوُدَ	طربہا سے بیزبان پس سوار شود کہنارا در حالیکہ قابل اند برای سوار می شود کہنارا در حالیکہ اند
وَعَنْ جُرَيْجٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ	در روایت است از جریدہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ
وَسَلَّمَ إِذَا ابْنُ الْعَبْدِ لَمْ تَقْبَلْهُ صَلَوةً وَفِي رَوَايَةٍ عَنْهُ	وسلم و فیکہ کہ بر زبندہ قبل نمی شود براسے دے بیج نمازے و در روایتی دیگر از جریدہ آمد
قَالَ أَيُّمَا عَبْدٍ ابْنٍ مِنْ مَوَالِيهِ فَقَدْ كَفَرْتُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْهِمْ	کہ بر زبندہ کہ کہنارا از صاحبان خود پس جفتیق کافر شد تا آنکہ باز گردد و بسوے ایشان
رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ	رواہ مسلم و روایت است از ابی ہریرہ گفت فرمود آنحضرت
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نِعِمَّا لِلْمَمْلُوكِ أَنْ يَتَوَفَّهُ اللَّهُ	صلی اللہ علیہ وسلم نیکو چیز است ملوک را کہ بمیراند او را خدا
بِحَسْنِ عِبَادَةِ رَبِّهِ وَطَاعَةِ سَيِّدِهِ نِعْمًا لَهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ	بہ نیک کردن عبادت پروردگار خود و خدمت صاحب خود و نیکو چیز است ایحال برک او متفق
وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ	در روایت است عبد اللہ بن عمر کہ آنحضرت صلی اللہ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا انْصَحَ لِسَيِّدِهِ وَأَحْسَنَ	علیہ وسلم فرمود کہ بندہ چون چیز خوبی دہن شناسی و روز دہرائے صاحب خود و نیکو

عِبَادَةُ اللَّهِ فَلَهُ أَجْرُهُ مَرَّتَيْنِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

پرستش خدا را پس مران بنده را ست مزدا و دوبار متفق علیہ

کتابُ العشق

کتاب مداحادیت آزاد ساختن برده

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ کہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ عُضْوٍ

و سلم کیونکہ آناد کند پرده مسلمان را آزاد کند خدا تعالیٰ در مقابلہ ہر اندامی ازان پرده اندامی را

مِنْهُ عَصَا أَمِيْنُهُ مِنَ النَّارِ حَتَّى تَرْجُهُ بِفَرْجِهِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ

از انکس آتش دوزخ تا آنکه عورت را بورت دے متفق علیہ

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از ابی ذر رضی گفت که پرسیدم آنحضرت صلی الله علیه و سلم را

يَا عَبْدَ أَفْضَلُ قَالَ إِيْمَانٌ بِاللّٰهِ وَحَدَادٌ فِي سَبِيلِهِ قَالَ قُلْتُ

کدام عمل فاضله تر است؟ در جواب فرموده آن خطه است: «دو خیر فاضله تر است از یک عمل ایسان» و هم گماز کردی

فَأَيُّ الرِّقَابِ فَضْلُ قَالَ أَغْلَاهُمْ مَنًّا وَأَنْفُسُهُمَا عِنْدَ أَهْلِهَا

کس کدام از بندهاں تیر است گفت گران ترین نداه است از روی اسرار و نفس ترین نداه از کس است

فَلَيْتُ إِنْ لَمْ أَفْعَلْ قَالَ تَعِينُ صَانِعًا أَوْ تَصْنَعُ لَأَخُو قُلْتُ

دور مسکو بد گفتم پس اگر فکرم این کار را فرمودم آنحضرت ما را در کجای کار ایا کار و وقت کمزد که به راه گفتند

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَوْ أَفْعَلُوا مَا عَلَّمْتُمْ لَخَرَجْنَا مِنْكُمْ آلُ آدَمَ الْعَالِينَ إِنَّهُمْ يَخِفُّونَكُمْ وَهِيَ صِفَةٌ لِّلْكَاذِبِينَ

اگر این دانشمند را می‌گفت: «آغلالت می‌ترک دی مردم از تو بی‌دوستی می‌کند»

مَا عَلَى نَفْسِكَ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنِ التَّوَّاعِبِ عَازِبٌ مِنْهُ

ان نفس خود متفق علیه بروات است از راه معجزه از سر رفت

۱۷۰
 باغی است بخیجہ جبل و متن ازل آن فرق
 عجل باشد ادا پند و باعث
 آید از حق آن و نباشد بدیدت و کج
 منتظرے که جان کسب کند حاج

قَالَ جَاءَ أَهْلِي إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ عَلِمْتَنِي

گفت که آمد به پیش من نزد آنحضرت صلی الله علیه وسلم پس گفت آن بزرگواران بیا مزان مرا

عَمَلًا يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ قَالَ لَئِنْ كُنْتَ أَقْصَرْتَ الْخُطْبَةَ لَقَدْ

کار می که در آوردم بهشت فرمود البتة که گونا گوی تو خطبه را هر آینه

أَعْرَضْتَ الْمَسْئَلَةَ أَعْتَقَ الشَّيْءَ وَفُكَّ الرِّقَبَةُ قَالَ أَوَلَيْسَا

پسین مسأله ای سوال را ادا کن نفس را و خلاص کن پرده را گفت بدوی ای یکتا مدعی حق نموده و یک رقیب

وَاحِدًا فَقَالَ لَا يَحْتَقُ الشَّيْءُ أَنْ تَفْرَدَ بِعَقْدِهَا وَفُكَّ الرِّقَبَةُ

یکه فرمود آنحضرت یک نیست حق نموده آنست که تنها و مستقل باشی و آزاد کردن آن و یک رقیب

أَنْ تُعِينَ فِي مُقَامِهَا وَالْمُنْحَةُ الْوُكُوفُ عَلَى ذِي الرَّجَمِ

آنست که اعانت نمی دهد بهای و ای باده خطه شیر دار را و بن رجوع رحمت و احسان پروردگار رحیم

الظَّالِمُونَ فَإِنْ لَمْ تُطِيقْ ذَلِكَ فَاطْرِبِ الْحَاجِّعَ وَابْسُقِ الظُّلْمَانَ

ظالمان بطریق است نه راهی آنرا پس بخوان چنین می گسند را و بنوشان تشنه را

وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ فَإِنْ لَمْ تُطِيقْ ذَلِكَ فَكَلِّفْ

و امر کن بر نیکی و نهی کن از بدی پس اگر نمی توانی کرد از این پس بکار مدار

لِسَانَكَ الْإِيمَانَ خَيْرٌ مِنْهُ وَالْبَيْهَتِيُّ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ

زبان خود را گمراهیگر رواه سیوطی در شعب ایمان

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از عمرو بن عباس رضی الله عنه که آنحضرت صلی الله علیه وسلم

وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ بَنَى مَسْجِدًا أَيْدُكَرَ اللَّهُ فِي بَيْتِي لَهُ بَيْتٌ

و سلم فرمود کسی که بنا کند مسجدی را تا یاد کرد و هشت و خدا در دوسه بر آورد و مسجدی که او می خانه

فِي الْجَنَّةِ وَمَنْ أَعْتَقَ نَفْسًا مُسْلِمَةً كَانَتْ فِدْيَتُهُ مِنْ جَهَنَّمَ

در بهشت و کسی که آزاد کند نفسی از مسلمانی باشد آن نفس سربهای او از آتش دوزخ

۴۱
از مردم و بزرگواران

۴۲
پسین کار و عدوت گزیده

۴۳
آوردی و بزرگواران

۴۴
و بزرگواران

۴۵
که در اولین بهشت است

۴۶
استند الصلوات

۴۷
در اصل پسین عدوت

۴۸
آن در حدیثان

۴۹
تا از شیعیان

۵۰
و در کتب فقه و ادب

۵۱
در اصل یکسان است

۵۲
در این معنی رجوع

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِيَأْمَنَكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَاتَّقُوا وَتُصْلِحُوا
 نام خداوند بزرگوار برای سزای خویش برای اجتناب آنکه نیکوکاری کنید و پرهیزگار باشید و نیکوکار شوید
 بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ لَا يَأْخُذُكُمْ اللَّهُ
 در میان مردم و خدا شنوا داناست مواخذه نمیکند خدا از شما
 بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ
 بیهوده گویی در سوگند های شما لیکن مواخذه میکند آنچه قصه کرده است و بهای شما
 قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ
 و خدا آمرزنده بردبار است روایت است از ابن عمر که
 رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ يَنْهَكُكُمْ
 آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود که بدرستی که خداوند از شما منع میکند شمارا
 أَنْ تَخْلِقُوا يَا أَيُّهَاكُمْ مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللَّهِ
 از سوگند خوردن یا پیران خود کسی است سوگند خورنده پس باید که سوگند خدا بخورد
 أَوْ لِيَمُوتَ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ رَفَعَهُ
 یا باید که خاموش باشد متفق علیه و روایت است از ثابت بن الضحاک رفع
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ خَلَفَ عَلَى مَلَةٍ
 گفتند فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که سوگند خورد و در پی
 غَيْرِ الْإِسْلَامِ كَاذِبٌ أَفْهَوْصَمَا قَالَ وَلَيْسَ عَلَى ابْنِ
 که غیر اسلام است چنانکه گوید که اگر این کاذب بودی باشم در حالیکه بدو سوگند خورده است این سوگند را پس کس بخواند
 أَدَمَ نَذْرًا فِيمَا لَيْمَلُكَ وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ فِيهِ
 آدم نذر و پرهیز کرد که اگر این نیت چنانکه گوید اگر شهادت بر من حلالی تمام آزاد است و آن تمام که از نیت آن کشته شود
 الدِّمَاءُ عَذَابٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَنْ لَعَنَ مُؤْمِنًا فَمَوْ قَتَلَهُ
 در دنیا عذاب که در شهادت نیز روز قیامت و کسی که لعنت کند مسلمان را پس آن لعنت کردن مانند کشتن او

۲
 در سوگند های خداوند بزرگوار
 در سوگند های خداوند بزرگوار

روایت است از ابن عمر که

و گفته اند که اگر کسی

۴
 غیر معتبر مصنفین
 نیست اگر است که روایت کرده
 قصد دارد و معتبر نیست و دیگر
 نیست حاکم تاویل در این
 بیان تقدیر است که صاحب
 که اصل معتبر و حق و معتبر است
 چنانکه در صورت اختلاف
 قاضی و ذاب دی و علیا
 و اباب است ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

وَمَنْ قَذَفَ مُؤْمِنًا بِكُفْرٍ فَمُؤَقَّتٌ لَهُ وَمِنْ أَدْعَى دَعْوَى

و کیه دشنام کند مسلمانی را بکفر پس آن مانند قتل است و کسی که دعوی کند دعوی

كَاذِبَةٌ لَيْسَتْ كَثْرَتُهَا لَمْ يَزِدْهُ اللَّهُ إِلَّا قِلَّةً مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

در دعوی تا حاصل کند بدان مال کثیر زیاده نکرد و اندر خدا بیغالی نکرد مگر کمی مال را متفق علیه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت است از ابی هریره ر فرم که آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَى حَيْثُ أَمِنَهَا

علیه وسلم فرمود که سوگند خورد بر یمن پس به یمن بر سر اذن یمن

فَلْيَكْفُرْ مَنْ يَمِينِهِ وَيَقْعَلُ رَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ

پس باید کفار و بد از سوگند و بد کند آن چیز را رواه مسلم و هم از ابی هریره روایت

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمِينُكَ عَلَى

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم سوگند بر نیت سوگند و نه است

مَا يُصِدِّقُكَ عَلَيْهِ صَاحِبُكَ دَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ

چیز که تصدیق میکند ترا صاحب تو که سوگند میدهد ترا رواه مسلم و هم از ابی هریره روایت

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْيَمِينُ عَلَى نِيَّةٍ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم سوگند بر نیت سوگند و نه است

لِلتَّحْلِفِ دَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

که رواه صاحب در حدیث سابق است رواه مسلم و هم از ابی هریره روایت گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَحْلِفُوا يَا بَنِي كُؤَلَا يَا مَهْمَا تَكُونُ

صلی الله علیه وسلم سوگند مخیزید به پسران خود و نه به مادران خود

وَلَا يَا لَأَنْدَادٍ وَلَا تَحْلِفُوا يَا لَلَّهِ لَا أَنْتُمْ صَادِقُونَ

و نه سوگند بخیزید به لایق و نه سوگند بخیزید به خدا اگر آنکه شما راست هستید

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ آتٍ

رواہ ابو داؤد و الترمذی و روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ حَلَفَ عَلَى تَمِيمٍ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ سوگند خورد بر تميم

فَقَالَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَّاحُ نَشَأَ عَلَيْهِ دَوَاهُ الزَّيْمِرِ يُ

پس بگوید ان شاء اللہ تعالیٰ پس نیت حنث بروی رواہ ترمذی

وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَاللَّاحِظُ

و ابو داؤد و الترمذی و ابن ماجہ و للاحظ

وَعَنِ أَبِي أُمَامَةَ عَنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

و روایت است از ابی امامہ رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِمِيمَةٍ

اللہ علیہ وسلم کہ قطع کرد و جدا ساخت حق مرد مسلم را بسبب سوگند خود

فَقَدْ أَوجِبَ اللَّهُ لَهُ النَّارَ وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ فَقَالَ

پس تحقیق لازم می گرداند خدا مر آن بنده را آتش مدفع و حرام گرداند بر وی بهشت

لَهُ يَجَلُّ وَإِنْ كَانَ شَيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ

یا آنحضرت یا مردی اگر چه آنچند آنچند اندک ای رسول خدا فرمود آنحضرت

وَإِنْ كَانَ قَضِيًّا مِنْ أَدَايِهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ بَابُ الْأَقْضِيَّةِ

اگر چه باشد مال شایع از پرداخت بدادگاری رواہ مسلم

وَعَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي سَبْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و روایت است از عبد اللہ بن ابی سبرہ رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكِبَايَرِ الْقِرْكَ بِإِذْنِ اللَّهِ

صلی اللہ علیہ وسلم بدینکہ اگر کسی از بزرگترین کبایر را قیرک کند بایذن اللہ

اینچنان سوگند سنانند قیاری
از قیاس و حکم و غیره

وَعَقُوقُ أَوْلَادِ دِينَ وَيَمِينُ الْغُؤُوسِ وَمَا حَلَفَ حَافِئُ

و آزا کردن پدر و مادر و سوگند خوردن بر کار گزینش و دیدن و دانسته و سوگند خوردن و سوگند خوردن

بِاللَّهِ مُبِينٌ صَبْرًا دَخَلَ فِيهَا مِثْلُ جَنَاحِ بُعُوضَةٍ إِلَّا

سخت اسونکہ صبر پس در آورد و ران یمن مانند بازو کے پشتہ مگر آنکہ

جُئِلَتْ كُتَّةٌ فِي قَلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

گردانیده شود آن زمین فقط سیاه در دل و یک نوار زرد قیامت و باقی ماند و باطل او که در آن عالم ظاهر میگردد

باب ايضا وعن ابي هريرة قال قال رسول الله

و روایت است از ابی هریره رضی گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةً لَا يَكْفِيهِمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

صلی اللہ علیہ وسلم پس اند کہ کلام نیکند ایشان را خدا تیمم روز قیامت

وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ رَجُلٌ حَلَفَ عَلَى سِلْعَةٍ لَقَدْ أُعْطِيَ

و نفیر کیندی بوی ایقان نظر عنایت یکے ازان مرد است که سو کند خود و بر کالای که بحقیق داد و داشت

بِهَآءِ كُتْرِمَا اُعْطِيَ وَهُوَ كَاذِبٌ وَجَلَّ حَلْفٌ عَلٰى يَمِيْنٍ

باین کالامبیر از ان چه داده شد و حال آنکه وی در مرغ گوست درین سگند دودم پیرست کرسکند

كَاذِبَةٌ بَعْدَ الْعَصْرِ لِيَقْتَطِعَ بِهَا مَالَ رَجُلٍ مُسْلِمٍ وَرَجُلٍ

در مرغ بعد از وقت عصر تا بعد از آمدن بوی مال مردی مسلمان و بیوم مردی

مَنْعَ فَضْلٍ مَاءٍ فَيَقُولُ اللَّهُ الْيَوْمَ أَمْنَعُكَ فَضْلِي كَمَا

که مع کند زیادت آب را پس میگوید خدا تعالی روز قیامت امر فرستد مع کسینم ترا افزونی کرم خود را

مَنْعَتْ فَضْلَ مَاءٍ لَوْ تَعْمَلُ يَدَاكَ مُتَّفِقَتَيْنِ بِأَبِ أَحْيَاءِ الْمَوْتِ

چاچه مع کروی تو فرونی آب را که عمل نکرده و ساخته است هر دو دست تو مستحق قلبه

بَابُ فِي التَّدْوِيرِ

باب در میان نذر

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ هُرَيْرَةَ وَابْنِ عُمَرَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَنْذَرُوا فَإِنَّ النَّذْرَ لَا يُغْنِي عَنِ الْقَدَرِ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَذْرُكُمْ يَنْفَعُ بِالْقَدَرِ أَنْ تَنْذَرُوا كَمَا تَنْذَرُونَ وَتَنْذَرُونَ بِدَارِ الْقَدَرِ

شَيْئًا وَإِنَّمَا يُتَخَرَّجُ بِهِ مِنَ الْبَحْلِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

چیز را و چیزی نیست که بیرون آورده می شود بسبب نذر از بخل چیزی را ازال متفق علیه

وَعَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ

وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعهُ وَمَنْ نَذَرَ

وَسَلَّمَ فَرَمَوْا كَيْفَ تَنْذَرُونَ كَرَاهَتُ وَفَرَاغُ دَارِ كَيْفَ تَنْذَرُونَ كَرَاهَتُ وَفَرَاغُ دَارِ كَيْفَ تَنْذَرُونَ

أَنْ يُعْصِيَهِ فَلَا يُعْصِيهِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ عُقْبَةَ

كَتَافَرِي كَنْدُ حَارِ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ

ابْنِ عَامِرٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَقَوْلِهِ

بْنِ عَامِرٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ

النَّذْرُ كَقَوْلِهِ الْيَمِينُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَنَسٍ

نَذْرُ كَقَوْلِهِ الْيَمِينُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى شَيْخًا يَهَادِي

كَرَاهَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ

بَيْنَ ابْنَيْهِ فَقَالَ مَا بَالُ هَذَا قَالُوا نَذَرْنَا أَنْ يَمُوتَ إِلَيْنَا

مِثْلُ دَوَابِّهِ فَوَدَّعَيْنَا بَرَاءَتَهُمْ بِرَأْسِهِمْ أَتُحْفَرُونَ وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ

الْبَيْتُ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَنْ تَعَذُّبِ هَذَا قَبْرُ لَغْنِي

بِوَسْطِهِمْ بِرَأْسِهِمْ أَتُحْفَرُونَ وَرَوَايَتُ اسْتِثْنَاءُ ابْنِ عُمَرَ كَقَوْلِهِمْ أَتُحْفَرُونَ

وَأَمْرُهُ أَنْ يَرْكَبَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ لِسُلَيْمٍ عَنْ

وامر کرو اور اک سوا شود از جهت حجر اور از مٹی و درود ایستے مرسم را از

ابی ہریرہؓ فرماتا ہے کہ میں نے سوار شوہر ای پیر زبیرؓ کو کہہ دیا کہ خدا تعالیٰ نے نیاز ہے

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا

عنك وعن مدبرك وعن بني عبّاس ان رسول الله

از نو وارد شد و روایت از ابن عباس را که از حضرت

صلى الله عليه وسلم قال من نذر نذرا القيسية فكفارة

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کیونکہ نذر کنندہ نذر سے کہ نام او بنزد پس بخارہ او

69-4- 29 - 33 35-37-39-41-43-45

لِفَارَةِ يَمِينٍ وَمَنْ نَدَرَ نَدْرًا يَمُوتُ وَكَفَارَةٌ

فکار و عین است و سیدیه در نور و مدرسه در عقیقه

كَفَّارَةٌ مِّمَّنْ نَذَرْنَا الْأُطُفُقَةَ فَكَفَّارَتُهُ

خوار و عین است و گویا نذر کند نذر سے را کہ طاقت نہ داد کہ بچار د اور اپس کفارہ اور

1200-6-815-317411 15-6-00-4-00-15

[illegible]

فاده این است وسیله بدستگیری را که وقت مردمان را پس بایند و فایده این در درگاه ابوعاف و دوا این

کتاب القصص

کتاب در بیان قصاص

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

والذي ينادي اصحابهم بنبى هو سبط رسول وجرء

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَهُوَ بَيْنَ الْبَيْتَيْنِ الْأَيْمَنِ وَالشَّمَالِيِّ

سَيِّئَةٍ مَّيِّئَةٍ مِّثْلَهَا مِنْ عَفَا وَاصْلَمْ فَاَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ

بدی بدی است اندان پس هر که بگذارد و کفیه را اصلاح آورد پس مرد او بر خدات

卷之四

إِنَّهُ لَا يَجِبُ لِلظَّالِمِينَ مِنْ تَضَارِعِهِ ظُلْمُهُ وَأُولَٰئِكَ

بر اینینه خدا دوست نمیدار و طمانن و بر اینینه بجهت انجام شد بعد معلوم شدن خود پس آنها علت

مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ

نیت برایشان هیچ راه ملامت جز این نیست که راه ملامت بر آنجا است که ظلم میکنند

النَّاسُ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

بر مردمان و فساد میجویند در زمین ناحق آنجا است ایشان راست عذاب درد دهنده

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

و هر که صبر کند و بپارزد و هر آینه این صفت از کارهای مقصود است ای مسلمانان

آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبُ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدُ

لازم کرده شد بر شما قصاص در کشتن آن آزاد در مقابل آزادی و بنده

بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَى بِالْأَنْثَى وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوَةٌ

در مقابل بنده است و زن در مقابل زن است و شما را بسبب قصاص زندگی است

يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَكُمْ تَعْقُوبُ وَ مَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا

ای سران و اولادان عقل تابا شد که پیگیری کنید و هر که بکشد مسلمان را

مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءُ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا وَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ

بقصد پس جزا او دوزخ است جاوید آنجا و خشم گرفته است بر او خدا

وَلَعَنَهُ وَ أَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

و لعنت کرد او را و آماده ساخت برای او عذاب بزرگ در روایت است از عبد الله بن

مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مسعودی گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِي الْمَاءِ

اول آنچه حکم کرده شود در میان مردم روز قیامت در خون باشد

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ

حقیق علیه در روایت است از عبد الله بن عمر گفت بدو سبب آنحضرت

نیت

سران

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَزَوَالِ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود ہر آئینہ زوال دنیا و غالی شدن آن آسان است نزد خدا

مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ

از ترمذی و نسائی
رواہ ترمذی و النسائی

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَآبِي مُرَّةٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

در روایت است از ابی سعید و از ابی مریدہ رضی اللہ عنہما عن رسول اللہ صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْ أَنَّ أَمَلَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِشْتَرَكُوا

اللہ علیہ وسلم کہ فرمود اگر آسمان و زمین مشترک باشند

فِي دَمِ مُؤْمِنٍ لَا كَيْفَ الْمَوْتِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ

در یک متن خون مسلمان بر کف می آمدن در آتش راد است روایت ترمذی و نسائی

ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَجِيءُ

ابن عباس رضی اللہ عنہما عن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کہ فرمود آنحضرت را جیاد

الْمَقْتُولِ بِالْقَاتِلِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ نَاصِيئَتُهُ وَرَأْسُهُ بِيَدَيَّ

کشته شده کشته را روز قیامت در چایکد موی پیشانی کشته و سر و دست مقتول است

وَأَوْدَاجُهُ تَشْتَبُ دَمًا يَقُولُ يَا رَبِّ قَتَلْتَنِي حَتَّى دَنَيْتَنِي

و در کف کردن و نمی ریزد خون از آنها و میگردد مقتول می رود و کلامی گفته است بر این معنی تا آنکه نزدیک میگردد

مِنَ الْعَرْشِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

از عرش
رواہ ترمذی و نسائی و ابن ماجہ

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

در روایت است از ابی دردار عن رسول اللہ صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ قَالَ كُلُّ ذَنْبٍ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفِرَهُ إِلَّا مَن مَاتَ

و سلم فرمود هر گناه امید است کہ ببخشد آن را خدا تعالی مگر آنکس کہ بمیرد

مُشْرِكًا أَوْ مَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعِدًّا أَوْ أَوْدَ أَوْ دَانَ النَّاسَ

مشرك يا كيدك بکشد مسلمانے را بقصد ديه و دواسته ردا و ابوداؤد و الناسائے

عَنْ مُعَاوِيَةَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَعُودٍ قَالَ

از معاویه رضی و روایت است از عبد الله بن مسعود رضی گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرَأَةٍ

فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ حلال نیت ریختن خون مرد

مُسْلِمٌ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا

مسلم کہ گواہی میدہد بالوہیت خدا و رسالت من این تاکید اسلام است مگر

بِأُحْدَى ثَلَاثِ النَّفْسِ بِالنَّفْسِ الثَّانِيَةِ وَالْمَارِئِ

بسیب کے ازہ خصلت کے ازان خصلتہا نقل است عبدالغنی در قصاص دوم زنا است کہ رحم کردہ شود

لَدَيْهِ الشَّارِكُ لِلْجَمَاعَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

سوم بر آمدن از دین بابت ترک دین و رجوعت مسلمانان را مستوفی علیه و رد است است از

ابن عمر رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

ابن عمرؓ فرمے کہ میں نے رسول اللہ ﷺ کو ایسی حالت میں دیکھا کہ اس کی آنکھیں پانی سے تر تھیں اور اس کی آنکھوں کے کنارے سے آنسو بہ رہے تھے۔

لَنْ يَزَالَ اللَّهُ مِنْ فِي فَسَحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يَبْصُرْ دَمَا

میراث است مساوی در کتب و فرائض از اسب و غیره از او کم می شود

خَمَامًا رَوَاهُ النَّخَاعِيُّ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو

هو الماروا به بخاري و عبد الله بن مسعود

قَالَ يَا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَصَلِّ عَلَى اٰلِهِ وَصَلِّ عَلَى رُحَمَائِهِ وَصَلِّ عَلَى مُؤْمِنِيهِ وَصَلِّ عَلَى كُلِّ مَرْغُومٍ

قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من نكح مائة معاهد

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسی که بگذد کافر عهد کند را

وَأَيُّهَا الْجَنَّةُ وَإِنْ رَجَعْنَا نَجِدُ مِنْ مَسِيرِ

أَرْبَعِينَ خَرِيفًا رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ
 چهل سال رواه بخاری وروایت است از سعید بن مسیب ر.ه
 أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قَتَلَ نَفَرًا خِمَّةً أَوْ سَبْعَةً بِرَجُلٍ
 که امیر المؤمنین عمر بن الخطاب را کشت پنج مرد یا هفت مرد را در بدل یک مرد
 وَاحِدٍ قَتَلُوهُ قَتْلَ غَيْلَةٍ وَقَالَ عُمَرُ لَوْ تَمَّ الْأَعْلَمُ
 که کشته بودند آنرا بطنی غده و کشت عمر را اگر اتفاق میکردند و یا می مباداند مردی
 أَمَلُ صَنَعَاءَ لَقَتَلْتَهُمْ جَمِيعًا أَوْ مَالِكُ وَمَا رَوَى الْبُخَارِيُّ
 سلفان صنعا را برنجیدگی کشته ایشان را همه رواه مالک وروایت کرد بخاری
 عَنْ ابْنِ عَرَفَةَ عَنْ نَحْوِهِ وَعَنْ جُنْدُبٍ قَالَ حَدَّثَنِي فُلَانٌ
 از ابن عمر ر.ه مانند آن وروایت است از جندب گفت که حدیثی را فلان صحابی
 أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَيْفِي الْمَقْتُولِ
 که آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که می آرد کشته شده
 بِقَاتِلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ سَلْ هَذَا فِيمَ قَتَلْتَنِي فَيَقُولُ
 کشته خود را روز قیامت پس میگوید مقتول کندها که بر پرس این را بچوب کشته ام و این
 قَتَلْتُ عَلَى مِلْكٍ فَلَا يَنْفَعُ جُنْدُبٌ فَاتَّهَادُوا الشَّامِيَّ
 کشته ام او را بر ملک و سلطنت فلان گفت جندب پس بر زمین کشته را رواه شامی
 وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وروایت است از ابی هریره ر.ه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه
 وَسَلَّمَ مَنْ أَمَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ شَطْرَ كَلْبَةٍ لِقَى اللَّهَ مَكْتُوبٌ
 و مسلم کی یاری دهد و دو کند بر کشتن مسلمین کلمه ای است از لفظ اقل طاعت میکند و احوال آن
 بَيْنَ عَيْنَيْهِ أَيْسَرُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ
 میان دو چشم من این که، اید است از رحمت خدا این شخص رواه ابن ماجه

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

روایت شده است

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 إِذَا أَمَّكَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ وَقَتَلَهُ الْأَخْرِيُّ قَتْلَ الَّذِي قَتَلَ
 وَيُخْبَسُ الَّذِي أَمَّكَ رَهْءُ الدَّارِ قَطْنِي وَعَنْ طَاوُسٍ
 عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 وَمَنْ قَتَلَ عَمْدًا أَمْوَرًا وَمَنْ حَالَ دُونَهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ
 اللَّهِ وَغَضَبُهُ لَا يُقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ
 وَالتَّيَّاسِيُّ وَهَذَا مَرْفُوعٌ مِنَ الْحَدِيثِ وَعَنْ عُبَيْدِ
 بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ تَطَلَّبَ لَمْ يُقَلِّمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ
 ضَا مِنْ دَوَاهِ أَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّاسِيُّ يَابُ الدِّيَاتِ عَرَبِيَّةٌ
 وَعَنْ ابْنِ الدُّنَّةِ أَيْضًا قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 إِذَا أَمَّكَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ وَقَتَلَهُ الْأَخْرِيُّ قَتْلَ الَّذِي قَتَلَ
 وَيُخْبَسُ الَّذِي أَمَّكَ رَهْءُ الدَّارِ قَطْنِي وَعَنْ طَاوُسٍ
 عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 وَمَنْ قَتَلَ عَمْدًا أَمْوَرًا وَمَنْ حَالَ دُونَهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ
 اللَّهِ وَغَضَبُهُ لَا يُقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ
 وَالتَّيَّاسِيُّ وَهَذَا مَرْفُوعٌ مِنَ الْحَدِيثِ وَعَنْ عُبَيْدِ
 بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ تَطَلَّبَ لَمْ يُقَلِّمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ
 ضَا مِنْ دَوَاهِ أَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّاسِيُّ يَابُ الدِّيَاتِ عَرَبِيَّةٌ
 وَعَنْ ابْنِ الدُّنَّةِ أَيْضًا قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ سَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ رَجُلٍ يُصَابُ بِشَيْءٍ فِي جَسَدِهِ

علیه وسلم میگوید: نیست هیچ مردی که مصیبت زده شود در تن وی بقطع یا مجروح

فَتَصَدَّقَ بِهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ خَطِيئَتُهُ

پس صدق کند باین معنی عفو کند او را مگر آنکه بلند گرداند او را خدا ستمی بآن بآن عفو پدید آورد و از گناه پاک کند

دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ خُرَيْمَةَ بْنِ ثَلَاثٍ

رواه ترمذی و ابن ماجه و روایت است از خرمیه بن ثلاث رحمه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَصَابَ نَبَأًا

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسیکه بر خبری نیکو آید

أَقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّ ذَلِكَ الذَّنْبِ فَهُوَ كَقَارَتِهِ دَوَاهُ فِي شَرْحِ

که آقامت کرد بر او حد آن گناه است و آن گناه است و رواه در شرح

السُّنَّةِ بَابُ مَا لَا يَدْعِي عَلَى التَّحْدُودِ وَعَنْ عِيسَى

است در باب ما لا يدعي على الحدود و روایت است از عیسی علیه

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَصَابَ حَدًّا

از آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود کسیکه رسیده حد را

فَعَجَلَ عِقُوبَتَهُ فِي الدُّنْيَا فَاللهُ أَعَدَّ لَهُ مِنْ أَنْ يُقْتَلَ عَلَى

پس شتاب کند عتاب آن در دنیا پس عذاب کرده شود و اگر عتاب کرد خدا عادل تر است از یکتا

عَبْدٍ الْعُقُوبَةُ فِي الْآخِرَةِ وَمَنْ أَصَابَ حَدًّا أَقْتَرَهُ اللَّهُ

بنده خود عتاب در آخرت و کسیکه برسد گناه را پس بهم شد خدا آن گناه را

عَلَيْهِ وَعَفَا عَنْهُ فَاللهُ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَعُودَ فِي شَيْءٍ قَدْ

بروید و عفو کند از آن پس خدا بزرگتر است از اینکه باز گردد به عذاب کردن در چیزی که عفو

عَفَا عَنْهُ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ بَابُ مَا يَصْنَعُ

عفو کرد از آن رواه ترمذی و ابن ماجه در باب ما یصنع و روایت است از

فَجَزَّهَا يَدُهُ فَمَادَ قَالَا لَمْ تُحَقِّقْ مَا تَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى

چنانچه در کتب بیان است خود را پس از آنکه خون را که مرد بر سر او ریخته بود

بَادَرَ فِي عَيْدِي بِنَفْسِهِ فَحَرَّمَتْ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ مُتَّفَقٌ

شدنی که در ایام عید من به پاک کردن جان خود پس حرام گردانیدم برو که بهشت متفق

عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ الطُّفَيْلَ بْنَ عَمْرِو الدَّؤُسِيِّ

علیه در روایت است از جابر بن عمر که طفیل بن عمرو دوسی

لَمَّا هَاجَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْمَدِينَةِ هَاجَرَ

رفت که هجرت کرد آنحضرت صلی الله علیه و سلم بوسه مدینه منوره هجرت کرد

إِلَيْهِ وَهَاجَرَ مَعَهُ دَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ فَمَرَضَ فَمَجَزَّعَ فَأَخَذَ

بوسه آنحضرت را و هجرت کرد با طفیل مردی از قوم او که بیمار شد و مجزعه شد و آنرا

مَشَا فَمَسَّ لَهُ فُقُطْعَ يَمَانٍ رَاحَةً فَشَغَبَتْ يَدُ الْأُحْقَمَاتِ

پیدا نهاد که او را بود پس برید آن مرد تپه را که ایشان خود را پس در آن خون از سر او ریخته بود و آنرا که مرد

قَرَأَ الطُّفَيْلُ بْنُ عَمْرِو بْنِ مَنَاوِهِ وَمَيْثُتُهُ حَسَنَةٌ

پس بدید آن مرد طفیل بن عمرو بن مناه و حال آنکه صورت او نیکو است

وَمَرَأَةٌ مَغْطِيَا يَدَيْهِ فَقَالَ لَهُ مَا صَنَعَ بِكَ رَبُّكَ فَقَالَ

و دیدم را در راه یک پسر شنیده است هر دو دست خود را پس گفت طفیل آن مرد را چه می کرد با تو و مرد

غَفَرَ لِي بِهَجْرَتِي إِلَى نَيْبِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس رزید مرا بسبب هجرت کردن بوسه پیغمبر صلی الله علیه و سلم

فَسَأَلَ مَا لِي أَرَأَيْكَ مَغْطِيَا يَدَيْكَ قَالَ قِيلَ لِي لَنْ تُصَلِّحَ

پس پرسید گفت چه می خواهم که من را بپوشانند و خود را گفت ای پسر تو گفته اند مرا هرگز اصلاح نکنی

مِنْكَ مَا أَفْسَدْتَ فَقَصَّهَا الطُّفَيْلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

از تو چیز را که فاسد نموده ام و پسر آنرا گفت ای پسر تو قصه را به طفیل بن عمرو

ببین که در کتب بیان شده است

در کتب

در کتب

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صلى الله عليه وسلم پس فرمود آنحضرت صلى الله عليه وسلم

اللَّهُمَّ وَلِيْدِيهِ فَاغْفِرْ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

بار خدا یا چنانچه امر زیدی سایر اعضای او را بیا مرز پرود دست او را رواه مسلم

بَابُ مَا لَا يُمْضِي مِنَ الْجَنَائِزِ

باب در بیان جنایات که مضمون آن نیست

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

روایت است از عبد الله بن عمرو گفت شنیدم

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَمَوْشِيْدٌ

صلى الله عليه وسلم را که میگفت کی که کشته شد نزد او خود از جهت دفع کردن از آن هر که کشته شد

مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ جَاءَ دَجَلٌ

متفق علیه و روایت است از ابی هریره رضی گفت که آمد مردی

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرَأَيْتَ إِنْ جَاءَ

پس گفت یا رسول الله صلى الله عليه وسلم مرا که اگر بیاید

رَجُلٌ يُرِيدُ أَخَذَ مَالِي قَالَ فَلَا تُعْطِيهِ مَا لَكَ قَالَ أَرَأَيْتَ

مردی که میخواهد مرا گفت آنحضرت پس مرا و مال خود گفت آن مرد خبر ده مرا

إِنْ قَاتَلَنِي قَالَ قَاتِلْهُ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلَنِي قَالَ فَاَمَتْ

اگر قتال کند مرا خواه که مرا بکشد چه کار کنم فرمود قتال کن او را و جنگ کن با او گفت خبر ده مرا اگر بکشد مرا فرمود

شَهِيدٌ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلْتَهُ قَالَ هُوَ فِي التَّائِيْدَةِ أَوْ مُسْلِمٌ

شهادت می بخشد گفت آن مرد خبر ده مرا اگر بکشم من را در حال او بیست فرمود آنحضرت مرا که او در آن موقع

وَعَنْهُ أَتَتْهُ سَمِيعٌ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و هم از ابی هریره روایت کرد که شنید آنحضرت صلى الله عليه وسلم

۴
چنانچه در بعضی نسخ از این حدیث در میان
آنکه در روایت جنایات آمده موجب غایت
از خود در دست فرستاده که اگر کند
از جنایات آنچه در حدیث مذکور است

بِقَوْلِهِ اَوَّلَ مَا فِي بَيْتِكَ اَحَدٌ وَلَوْ تَاَذَنَ لَهُ لَخَذَفْتَهُ

کہ گفتم اگر پہلے میں نے تو کوئی دعا نہ کی تو حال آگے اذان شیدا دی تو اور پس می انداختی مراد

بِحَصَاةٍ فَقَطَّاتٍ عَلَيْهِ مَا كَانَ عَلَيْكَ مِنْ جُنَاحٍ مُتَّفَقٌ

بشکر زہ پس کوئی دعا دی تو چشم اور ایچی بود بر تو هیچ گناہے متفق

عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغْفَلٍ عَنْ أَنَسٍ سَأَلَ رَجُلًا

علیہ دروایت است از عبد اللہ بن مغفل رحمہ کہ دے دید مردے را

يَخْذِفُ فَقَالَ لَا تَخْذِفْ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

کہ او خذف میکند پس گفت خذف مکن زیرا کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وَسَلَّمَ هِيَ عَنِ الْخَذْفِ وَقَالَ إِنَّهُ لَا يَصَادُ بِهِ صَبَدٌ وَلَا

و سلم ہی کردہ است از خذف و گفت آنحضرت کہ خذف کشا کردہ نمی شود بوی کشا کہ

يُنْكَأُ بِهِ عَذْوٌ وَلَكِنَّهَا قَدْ تَكْسِرُ الشَّقَّ وَتَقْفُ الْعَيْنَ

و بچرو کہ عذو نمی بوی و شمن دین و کین این مثل با حصاۃ می کشند دندان کشیدہ کو رسکند چشم کسے را

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

متفق علیہ دروایت است از ابی موسیٰ رحمہ گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَرَّ أَحَدُكُمْ فِي مَسْجِدِنَا وَفِي سُوْقِنَا

صلی اللہ علیہ وسلم و قبیکہ بگذرد یکے از شما در مسجد یا در بازار ما

وَمَعَهُ نَبْدٌ فَلْيَمْسِكْ عَلَى نِصَالِهَا أَنْ يُصِيبَ أَحَدًا

و سایر مجامع در ہم آلت و حال آگہ بوی تیرا اسب پس باید کہ نگاہی کند دوست نہد بر ایشان کن

مِنَ الْمَسْكِينِ مِنْهَا شَيْءٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

از سلمان از ان بیان با چیزے از جراحت متفق علیہ دروایت است را بی ہرورہ رحمہ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُشِيرُ أَحَدُكُمْ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم اشارت نکند یکے از شما

بیشتر خواہد آن چوین کرد
ببر و سبب بود دوست بد
و بچند اند کہ گشت ایجاب
باطون سبب چو کرد و بداند
رسد

عَلَىٰ أَخِيهِ بِالسَّلَاحِ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي كَعَلَّ الشَّيْطَانُ يَنْزِعُ
بر برادر خود از سلاح یعنی از آلات حدید زیرا که وی در نمی یابد تا پدرش را به شمشیر ببرد و سلاح را

بِي يَدَيْهِ فَيَقْعُ فِي حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ
در حالیکه در دست او دست پس برفتند و کوی از آتش دوزخ متفق علیه و هم از بابی بر برادر خود روایت

كَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِّنْ أَشَارَ إِلَىٰ أَخِيهِ
فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که از اشارت کند بوی برادر خود

بِحَدِيدَةٍ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَلْعَنُهُ حَتَّىٰ يَضَعَهَا وَإِنْ كَانَ
بجانبه مثل تیر و شمشیر پس بدستیکه فرستند آنرا تا آنکه ببرد آنرا پس از دست خود خارج

أَخَاهُ لِأَخِيهِ وَأَمَّا رَأَاهُ الْبَخَارِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو
مشارا لیه یا مشیر برادر او مرید او را و او را می بیند برادر حقیقی رواه بخاری و روایت است از ابن عمر

أَنِّي هَرَبْتُ مِنْ عَيْنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ حَمَلْ
و ابی هریره رفته از آنحضرت صلی الله علیه وسلم که فرمود و کسی که برادر او

عَلَيْنَا السَّلَاحُ فَلَيْسَ مِتَادُوهُ الْبَخَارِيُّ وَنَرَادُ مُسْلِمًا وَمَنْ
بر آلات حرب را پس نیست از او و بر طرفدار رواه بخاری و زیاده که مسلم روایت کرد که

غَشْنَا فَلَيْسَ مِتَادُوهُ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ عَنْهُ قَالَ
خجانت کرد و ترک صحبت کرد ما را پس نیست از او و روایت است از سلمه بن اکوع که گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَلَّ عَلَيْنَا السَّيْفَ
فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که کسی که بر ما شمشیر را

فَلَيْسَ مِتَادُوهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ
پس نیست از او و مسلم و روایت است از هشام بن عروه از

أَبِيهِ أَنَّ هِشَامَ بْنَ حَكِيمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِالسَّيْفِ عَلَىٰ أَنَابٍ مِنَ الْأَنْبَاءِ
پدر خود روایت میکند که هشام بن حکیم رفته گذشت در ملک استام بر مردان از انباط

اینکه از صحیح بخاری است
از انصار است هشام بن عروه
از انبیا و صحابه است

عَلَامَاتٌ مُّهِيلَاتٌ مَا لَمْ تَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ كَأَسْمَةِ الْبَحْتِ

یا پیشوایان دنیا و آخرت اند که زائیده اند و گاه مرده اند را باین بوی خود میل است که مرده

لَمَّا تَلَوْا لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِجْمًا وَلَا رِجْمًا

که ابله اند آن که آن را بگفت کثرت فریبی اندر می آید بگفت راوی یا چند گوشت و حال آنکه بوی گشت

تَوْجِدُ مِنْ مِيزَةٍ كَذَا وَكَذَا رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

یا توفیق شود از سافت چنین و چنین سینه سافت بعید در غایت بعد رواه مسلم و روایت است

جَابِرٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَالَ

جابر رحمه گفت فرمود آنحضرت صلے الله علیه وسلم وقتیکه

أَحَدُكُمْ قَلْبَهُ يَتَنَبَّأُ أَلَوْجَهُ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ آدَمَ عَلَى

فقال کند یکی از شما بچشمه صفت کند و محسوس نماید اگر چه کفار باشند پس باید که اجتناب کند

صَوْرَتِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صورت خود متفق علیه و روایت است از جابر رحمه که بفرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَتَعَاطَى السِّيفُ مَسْلُومًا رَوَاهُ

صلی الله علیه وسلم از تناول شمشیر و گرفتن آن بر کشیده و بر نهاده رواه

الترمذی وأبو داود وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ

ترمذی و ابو داود و روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما اذا حضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِيَجْمَعَنَّ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ بَابُ

صلی الله علیه وسلم فرمود مردوزخ را هفت در است یک در

مِنْهَا مَنْ سَلَّ السِّيفَ عَلَى أُمَّتِي أَوْ قَالَ عَلَى أُمَّةٍ

از آن در که کسی راست که کند شمشیر را بر امت من یا گفت بجای ملی امتی الله عزوجل

فَعَمِدَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

محمد صلے الله علیه وسلم رواه ترمذی

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بَابُ الْمَيْمِ وَالزَّوْدِ وَالشُّطْرَجِ وَغَيْرِهِ

۱۱۰۰

سَأَلُوا نَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَ

سوال میکنند ترا از شراب و قمار بگو درین هر دو گناه سخت است

مَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا آكَبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَعَنْ

و نفع است مردمان را بطنی دردناک و گناه این سرد و سخت تر است از نفع آنها و روایت است از

بُورِيدَةَ نَحْنُ أَنْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَعِبَ

بریده رضا بدو عیادت آنحضرت علی الله علیه وسلم فرمود کیکی بازی کرد

بالتزديد شير فكا تما صبغ يد في الحوض يروده

از د شیر پس گویا که زمین نمود دست خود را در گوشت خوک و خون و

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى

رواه مسلم وروایت است از ابی هريرة رضى الله عنه

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ حَلَفَ فَقَالَ فِي حَلْفِهِ بِمَا لَا

اللہ علیہ وسلم کہ فرمود کہ سو کنید خود پس گوید در سو کنید خود سو کنید بخورم بلاست

وَالْعُرَىٰ فَلْيَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَمَنْ قَالَ لِصَاحِبِهِ

دعوتی که نامهای همان است پس باید که نوبت کند و تعداد را باید بچهارتوجه و کسیکه بگوید میزان

تَعَالَى أَقَامُوكَ فَلْيَتَصَدَّقْ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ إِبْنِ مَوْسَى

یافکار بارم با تو پس باید که صلیق نه با که بدان عمار خوابد بخت خلق علیه روایت است

۱۰۱ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قال من لبس بالثرد فقید

چند سید سید کی آمد تھی وہ
 سرحد سید سید کی آمد تھی وہ

عَمَّا رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

تا فریاد کرد آنکس خدا و رسول را رواه احمد و ابوداؤد و روایت

[illegible]

<p>أَيُّ هَرَبَةٍ نَفَ أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى اذليل بریده رض که آنحضرت صلے الله علیه وسلم دید</p>
<p>رَجُلًا يَتَّبِعُ حَامَةً فَقَالَ شَيْطَانٌ يَتَّبِعُ شَيْطَانَهُ رَأَاهُ أَحَدُ مردی که پس پشت کبوتر میزد و پس از خود که شیطان است که تابع میکرد و شیطان خود را روا میداد</p>
<p>وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ مَهْزُومٍ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ و ابو داؤد و ابن ماجه و بیہقی در شعب ایمان</p>
<p>وَعَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ الشَّطْرُ بَعْجٌ هُوَ مَيْسِرُ و از علی رض مروی است که او میگفت که شطرج بسمار</p>
<p>الْأَعَامِرُ وَعَنْ ابْنِ شَهَابٍ أَنَّ أَبَا مُوسَى الْأَشْعَرِيَّ عجیان است و از ابن شہاب مروی است پدر سیدک اباموسی اشعری رض</p>
<p>قَالَ لَا يَلْبَسُ بِالْشَّطْرِ بَعْجٌ الْخَاطِئُ وَعَنْهُ نَفَ أَنَّهُ گفت بازی نمیکند به شطرج هیچ یک که گمکار درم از وی مرویست که وی</p>
<p>سُئِلَ عَنْ لَعْنِ الشَّطْرِ فَقَالَ هِيَ مِنَ الْبَاطِلِ لَا يَجِبُ اللَّهُ سوال کرده شد از بازی شطرج پس گفت که شطرج از کار باطل است و دوست نمیدارد خدا بیچاره</p>
<p>الْبَاطِلَ رَدَّى الْبَيْهَقِيُّ الْأَحَادِيثَ الثَّلَاثَةَ فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ باطل را ردایت کرد بیہقی این سه حدیث را در شعب ایمان</p>
<p>كِتَابُ الْحُدُودِ</p>
<p>کتاب در بیان حدود</p>
<p>الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي تَجْلِدُ ذَاكُلًا وَاحِدٌ مِمَّا مِائَةَ جَلْدَةٍ زن زانیه و مرد زانیه زنید هر یک را از ایشان صد و نود</p>
<p>وَلَا نَأْخُذُكُمْ بِهَا رَأْفَةً فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ و ما نمیگیریم شما را شفقت برایشان در جاری کردن شرع اگر ایمان آوردید</p>

حدود اصل پنج نوع است
 و حد از جوارب را حد آدمی گویند
 از جهت منع کردن او از فعلی است
 از جهت حدی نیز اینست
 مگر از حد منع می از شایع نیست
 از جهت احاطه بیان و در بیان نیز
 عاجز است در حد و قطع شده اند
 حد در حد و قطع در حدی
 منع میکنند از حد و حدی
 و جلیل اندیشان نمیدانند حد را
 بجز حد از حد است و حد را
 حد در حد و حدی
 است از حدی من حدی را
 حدی در حدی حدی حدی حدی
 حدی در حدی حدی حدی حدی
 حدی در حدی حدی حدی حدی

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْسَ هَذَا بِعَذَابٍ لِّمَا طَافَتْهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

خدا در روز آخر و بابت که حاضر شوند بعقوبت ایشان جماعت از مسلمانان

عَنْ عُمَادِ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

از عباد بن صامت روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه

وَسَلَّمَ أَقِمُّوا أَحَدُودَ اللَّهِ فِي الْقَرْنِ الْبَعِيدِ وَلَا تَأْخُذْكُمْ

و سلم برپا کنید حدای خدا را در نزدیک و دور و باید که تکبیر و شمارا

فِي اللَّهِ لَوْ مِمَّا لَا يُغَيِّرُ وَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ

در دین خدا هیچ طاعت طاعت نکنند رواه ابن ماجه و از ابن عمر روایت

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِرْقَامَةُ حَدٍّ مِّنْ

برستیکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود برپا کردن حدی از

حُدُودِ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنْ مَّطَرٍ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً فِي بِلَادِ اللَّهِ رَوَاهُ

حدود خدا بهتر است از باران چهل شب در تمام شهرهای خدا رواه

ابْنُ مَاجَةَ وَرَوَاهُ النَّسَائِيُّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَعَنْ

ابن ماجه و رواه نسائی از ابی هریره رضی الله عنہ و روایت است از

الْمَغْدَرِيِّ قَالَ قَالَ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ لَوْ رَأَيْتُ رَجُلًا مَعَ

المغدری که گفت گفت سعد بن عبادہ اگر می دیدم مردی را با

امْرَأَتِي لَضَرْبَتُهُ بِالسَّيْفِ غَيْرَ مُصْفَحٍ فَبَلَغَ ذَلِكَ

زن خود سهرابین میزد و او را بشمشیر خیز زنده بطرف شمشیر و عمر من وی پس رسید آن سخن

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَلَا تَتَجَبَّأُونَ مِنْ غَيْرِهِ

پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم را پس فرمود آنحضرت ای ایها تعجب میدارید شما از غیرت

سَعْدٍ وَاللَّهِ أَنَا أَغَيْرُ مِنْهُ وَاللَّهُ أَغَيْرُ مِنِّي وَمِنْ أَجْلِ

سعد سوگند بخدا من خفیهتر تا که ترام از او و خدا خفیهتر تا که است از من و بسبب

غَيْرَةَ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ
 غیرت خدا حرام گردانیده است خدا بیغالی کنان را بر چه ظاهر است اذنان و سر چه پوشیده
 وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيْهِ الْعُذْرُ مِنَ اللَّهِ وَمِنْ أَجْلِ لِكَ بَعَثَ
 و نیست کسی که محبوب تر باشد بسوی او هذر از خدا بیغالی و این سبب برانگیخت خدا
 الْمُنْذِرِينَ وَالْمُبَشِّرِينَ وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيْهِ لِدَعَةٍ مِنَ اللَّهِ
 پیغمبران ترسانندگان و خوشخبری رسانندگان را و نیست کسی که محبوب تر بسوی او است تا طایفه را از خدای
 عَزَّ وَجَلَّ وَمِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ وَعَدَ اللَّهُ الْجَنَّةَ مُتَّفَقًا عَلَيْهِ
 عزوجل و بسبب آن وعده فرمود خدا به بهشت متفق علی
 وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 و از سبب هر چه روایت گفت فرمود رسول خدا صلی الله
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعَاذُ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ يَفَارُ وَغَيْرُهُ
 علیه و سلم بدینیکه خدا بیغالی غیرت میکند و محقق مسلمان غیرت میکند و غیرت
 اللَّهُ أَنْ لَا يَأْتِيَ قِيَامُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ مُتَّفَقًا عَلَيْهِ بِأَبِ الْإِصْبَعِ
 خدا آنست که نیاید مومن چیزی را که حرام گردانیده است خدا بیغالی
بَابُ إِتْمَالِ النَّاسِ
 باب در بیان گناه زنا
 وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ كَانَ فَاحِشَةً طَوَسَاءَ سَيِّئِلَاهُ
 و نزدیکی مشهود زنا هر آینه و سییاهی است و بدراهی است
 عَنْ عُمَرَو بْنِ الْعَامِرِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
 از عمر دین العاص روایت کرد گفت شنیدم من آنحضرت صلی
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ قَوْمٍ بَيْنَهُمُ الزَّوْجُ إِلَّا أَخَذُوا
 الله علیه و سلم را که می گفت نیست هیچ قومی که بیداری کرد و در این زنا محرم که گزین می شوند

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

تَوَقَّدْتُ تَحْتَهُ نَارًا فَإِذَا ارْتَفَعَتْ ارْتَفَعُوا حَتَّى كَادَ

می افروزد / دید آن نور آتش پس چون بلند میگرد و آتش بلند میزند مردم تا آنکه قریب است

أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا وَإِذْ أَخَذْتُ رَجُوعًا فِيهَا رِجَالٌ وَنِسَاءٌ

که بیرون افتند / و چون می نشیند آن آتش رجوع میکند درو و دران مردان و زنان اند

عَرَاءٌ فَقُلْتُ مَا هَذَا قَالَا انْطَلِقْ فَأَنْطَلَقْنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى

برهنه پس گفتم چیست این گفتند آن دو مرد و مرد و پس رفتیم تا آنکه آمدیم ما بر

نَهْرٍ مِنْ دَمٍ فِيهِ رَجُلٌ قَائِمٌ عَلَى وَسْطِ النَّهْرِ وَعَلَى شَطِّ

جوی از خون در آن جوی مردی ایستاده در میان جوی و بر کنار

النَّهْرِ رَجُلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ حِمَارَةٌ فَأَقْبَلَ الرَّجُلُ الَّذِي فِي النَّهْرِ

جوی مردی و دیگر است پیش روی سنگها است پس پیش آمد مردیکه بود در میان نهر

فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ دَمِيَ الرَّجُلُ نَحْبِي فِيهِ قَرَّةٌ حَيْثُ

پس چون میخواهد که بیرون آید می زند آن مرد که بر کنار نهر است بگفت در دهن آن مرد پس میگرداند او را

كَانَ يَجْعَلُ كُلَّمَا جَاءَ لِيَخْرُجَ دَمِي فِي فِيهِ فَيَرْجِعُ كَمَا كَانَ

که بود پس ایستاد آن مرد این صفت که هرگاه که می آید آن مرد بیرون آید می تراخت دهن او را پس بر میگرداند او را

فَقُلْتُ مَا هَذَا قَالَا انْطَلِقْ فَأَنْطَلَقْنَا حَتَّى انْتَهَيْنَا إِلَى

پس گفتم چیست این گفتند آن دو مرد و مرد و پس رفتیم تا آنکه رسیدیم ما بر سر

دَوْسَةٍ نَخْوَاءٍ فِيهَا شَجَرَةٌ عَظِيمَةٌ وَفِي أَصْلِهَا شَيْخٌ

بوستان بزرگ مردان درختی بزرگ است و در بیج آن درخت پیر است

وَصِيبَانِ فَإِذَا رَجُلٌ قَرِيبٌ مِنَ الشَّجَرَةِ بَيْنَ يَدَيْهِ نَارٌ يُوقِدُهَا

و اطفال پس ناگاه مردی است و دیگر نزدیک آن درخت پیش او آتش است که می افروزد و

فَصَعِدَ ابْنِ الشَّجَرَةِ فَأَدْخَلَ فِي دَاوَسْطِ الشَّجَرَةِ لَمْ أَرَ قَطُّ

پس بیرون آمد از بالای آن درخت پس در آور و نمودم در سر آن که میان آن درخت آمدیم

أَحْسَنَ مِنْهَا فِيهَا رَجَالٌ شَبُوحٌ وَشَبَابٌ وَنِسَاءٌ وَ

بہترین زنان پس دران مردان تمیزان و جوانان و زنان

صِبْيَانٌ ثُمَّ أَخْرَجَانِي مِنْهَا فَصَعِدَ ابْنِي الشَّجَرَةَ فَأَدْخَلَانِي

و طفلان پستریرون آوردند مرا از ان سرا پس برزند مرا بالای آن درخت پس در آورده مرا

دَاذًا هِيَ أَحْسَنُ وَأَفْضَلُ مِنْهَا فِيهَا شَبُوحٌ وَشَبَابٌ

سرایے را کہ بہتر و افضل بود از ان پس درین سرا پسرا و جوانان

فَقُلْتُ لَهُمَا إِنِّكُمَا قَدْ طَوَّقْتُمَا فِي اللَّيْلَةِ فَأَخْبِرَانِي عَمَّا

پس گفتم من بدان دو سرور کہ بسیار گردانیدید شما را امشب پس خبر دهید مرا از آنچه

رَأَيْتُمْ قَالَا نَعْمَ أَمَّا الرَّجُلُ الَّذِي رَأَيْتَهُ يُشَقُّ شَرْدُ قَهْ

دیدہ ام گفتند مان اما روئے کہ دیدی کہ پارہ کردہ می شود کلام او

فَكَذَّابٌ يُحَدِّثُ بِالْكَذِبِ فَتَحْمَلُ عَنْهُ حَتَّى تَبْلُغَ الْإِفَاقَ

پس دروغ گوئی کہ خبر میدہم بدروغ پس یاد گرفتہ خبر و آنچه بیش دروغ از وی بہ کہ میرسد

فَيُصْنَعُ بِهِ مَا تَرَى إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَالَّذِي رَأَيْتَهُ

پس کردہ بشود چیزے کہ می بینی تا روز قیامت و آنکس کہ دیدی تو او را

يُشَدَّخُ رَأْسُهُ فَرَجُلٌ عَلَيْهِ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَنَامَ عَنْهُ

کہ شکستہ می شود سر او پس مردی است کہ تلاوت کرد او را اللہ تعالی قرآن را پس خواب کرد از قرآن

بِالْقَيْلِ وَلَوْ يَعْمَلْ مِثْلَ نِبْتِهِ بِالْثَمَارِ يَفْعَلُ بِهِ مَا رَأَيْتَ إِلَّا إِلَى

در شب و عمل نکرد با بخت در قرآن است در روز کردہ بشود بن آنچه کہ دیدی تو او را

يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَالَّذِي رَأَيْتُ فِي الثَّقَبِ فَمِمَّا تَرَوْنَ أَلَا وَالَّذِي

روز قیامت و آنکس کہ دیدی تو او را و سوراخ پس آنچه کہ در آن کار کردند و آنکس

رَأَيْتَهُ فِي النَّهْرِ كُلِّ الرِّوَاوِ الشَّيْخُ الَّذِي رَأَيْتَهُ فِي أَصْلِ

کہ دیدی تو او را در بہر سوراخ است و پیر کہ دیدی تو او را در بیخ

فَاقْتُلُوا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

پس بکشد کنند این کار را و آن را که کرده شد است رواه ترمذی و ابن ماجه

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و از چادر روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

لَا تَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي عَمَلُ قَوْمٍ لَوْ طَبَّرَ اللَّهُ الزُّمَيْدِيَّ

بدون تکیه ترسیده زمین خیزگی می ترسم من بامدتها خود کار خود بوط است رواه ترمذی

وَأَبْنُ مَاجَةَ وَعَيْنُ ابْنِ عَبَّاسٍ وَأَبْنُ هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ

ابن ماجه وروایت است از ابن عباس و ابی هریرہ رحمہ اللہ بدستیکہ آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَلْعُونٌ مَنْ عَمِلَ عَمَلَهُ قَوْمٌ لَوْ

صلی الله علیه وسلم فرمود که گفت کرده شده است کسیکه بندگان قوم لوط

رواه مرزوق وفي رواية له عن ابن عباس أن عليا أخرجها

وایت کرد زین و در روای که مرزین بدست از بن عباس رخا بدست نیک علی را مسوخت بود

لَا يَأْتِكُمْ مَدَمَ عَلَيْهِمَا حَاطًا وَعَسْفَةً أَنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

والجواب: انما خفت بر سر و دیوار کے راہ ہم اندر سے مردی است کہ آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَدَّ إِلَى حِلِّ فِي رَجُلًا

نشد علیہ وسلم فرمود که نظر رحمت می کند خدای بزرگ بر من و منم که بیایم مریدان را

وَأَمْرًا فِي دُبُرِهَا وَأَهْلُ التَّمِيزِ وَعَيْنُ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي

در دبر او رواه شدی دار ابن عباس

اَلْقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ اِيْ بَيْتِهِ
مِنْهُ فَمَرَّ بِمَحْضَتِ صَلَّ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَاعِدَ حَارٍّ يَدْرِيْ خَيْرًا كُنْتُ

۱۹۹۰-۱۹۸۵ - ۱۹۸۰-۱۹۷۵ - ۱۹۷۰-۱۹۶۵ - ۱۹۶۰-۱۹۵۵ - ۱۹۵۰-۱۹۴۵

اقتلوه واقتلوهامه قيل لابن عباس ما شان البقيمه

کے ہیں بحیثیت دور و بے پناہ اور بے پناہ جزو اور جزو

قَالَ مَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ
 كُفْتُ لَكُمْ مِنْ الْبَيْتِ خُذُوا عَلَى اللَّهِ وَاسْمُ اللَّهِ وَاب

گفت نشنیدم من از پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم در آن باب

شَيْئًا وَلَكِنْ أَرَاهُ كَرَّةً أَنْ يُوَكَّلَ لِحَمِيهَا أَوْ يُنْتَفَعَ بِهَا وَقَدْ

پخیزے ولکین گمان می برم که کرده پندارسته است آنحضرت که خورده شود گوشت آن

فَعَلَّ يَهْدَا لِكَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ
 حال انگریزہ شد آن سید بن کار رواد ترمذی و ابو داؤد و ابن ماجہ

حال آنکه مرده شد آن پیرمرد آن کار رواه نموده و ابوداؤد و ابن ماجه

بَابُ السَّرِقَةِ

باب در بیان وزدی

وَالشَّارِقُ وَالشَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا

مرد وزنده وزن وزنده برید دست ایشان بجزای آنچه که بعل آورده اند

نَكَلًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَيْرُ حَكِيمٍ ۝ قَمِنَ تَابٌ مِّنْ بَعْدِ ظُلْمِهِم

کہ عنایت از طرف خدا و خدا غالب داناست پس مہر کہ توبہ کرد بعد ستم خود

وَأَصْلَحْ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِمْ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و کارشایسته نمود پس بهر آئینه خدا بر حمت باز میگردد و چون بهر آئینه خدا امر زنده و مهربان است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

از ابی هریره رضا از آنحضرت صلی الله علیه و سلم مرویست فرمود

لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ الْبَيْضَةَ فَقُطِعَ يَدُهُ وَيُسْرِى الْحِمْلَ

آنحضرت ص لعنت کند خدا این خالی دزدی را که می دزد بدینند را پس بریده شود و او می دزد

فَتَقَطَعَ دُمُومُفَعُ عَلَيْهِ وَعَمْرُو: حَابِرُهُ قَالَ قَالَ

لپس از مدتی دست او مشتاق علمه و روایات است از طایفه اهل کت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْمِ الْمُتَشَبِّهَ قَطْعُ

آخفت صلہ اللہ علیہ وسلم نیت بر غارت کشیدہ قطع

۲۱
در وقت گرفتن سحر که در وقت آن
آلایانند و اینجا سحر خیزان
سحر در دهن سحر و قضاوت است
افعال خود نمک خنید و افعال خنید از
تو داد و دم است که در کمر و آن
طریق است و در وقت آن سحر خیزان
از نو سحر دم از نو قضاوت است
که در وقت آن سحر خیزان است
و نیز در وقت آن سحر خیزان است
سحر هم بد و بسیار و در وقت دم
و در وقت آن سحر خیزان است
که افعال خنیدین اولی است
از جهت آن که در اول شب
سحر خیزان است
خیزان سحر ۱۱۰

وَمِنْ أَتَهَبَ نُهْبَةً مَشْهُورَةً فَلَيْسَ مِنَّا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

وکیکے نہب کند نہب کردی مشہور شدہ را پس نہبیت از را رواہ ابو داؤد

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ جِئْتُ بِسَارِقٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و از جابر روایت گفت آورده بودم کہ ہی اکھفرت صلے اللہ علیہ

وَسَلَّمَ قَالَ أَقْطَعُوهُ فَقُطِعَ ثَوْبِي بِهِ الثَّانِيَةَ فَقَالَ أَقْطَعُوهُ

و سلم فرمود اکھفرت کہ بریدہ دست اور پس بریدہ پستہ آورده بود دوم ہا پس فرمود بریدہ

فَقُطِعَ ثَوْبِي بِهِ الثَّالِثَةَ فَقَالَ أَقْطَعُوهُ فَقُطِعَ ثَوْرِي

پس بریدہ شد پستہ آورده بود سوم ہا پس فرمود بریدہ اور پس بریدہ شد پس آورده بود

بِهِ الرَّابِعَةَ فَقَالَ أَقْطَعُوهُ فَقُطِعَ فَارِي بِهِ الْخَامِسَةَ

دو بار چہارم پس فرمود بریدہ اور پس بریدہ شد پس آورده شد اور ہا بریدہ

فَقَالَ اقْتُلُوهُ فَأَنْطَلَقْنَا بِهِ فَقَتَلْنَاهُ ثُمَّ لَجْتُمُرَاهُ قَالَ لَقِينَاهُ

پس فرمود کہ شیدہ اور پس بریدہ ہم ہا اور پس شہیدیم اور پس اندا حیم اور

فِي يَثْرَوَسَ مَيْتًا عَلَيْهِ الْحَجَارَةُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ

در چاہے و اندا حیم بر دے سنگ ہا رواہ ابو داؤد و نسائی

وَرَوَى فِي شَرْحِ الشُّعْرِ فِي قَطْعِ السَّارِقِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

و روایت کردہ در شرح سنہ در باب قطع سارق از اکھفرت صلے

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْطَعُوهُ ثَوْبًا مَمْلُوءًا وَعَنْ عَائِشَةَ نَهَتْ

اللہ علیہ وسلم کہ بریدہ دست و در راو داغ کند از با کش و از عائشہ روایت

أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَارِقٍ فَقَطَعَهُ

کہ آورده شد نزد اکھفرت صلے اللہ علیہ وسلم و زوی پس قطع کرد اور

فَقَالُوا مَا كُنَّا نَرَاكَ تَبْلُغُ بِهِ هَذَا قَالَ لَوْ كَانَتْ

پس گفتند صحابہ بریدہ ما کہ ان می بریدہ ترا کہ میری باین و در دامن مرتبہ را کہ دست و پیری ہر مردی

۴
خلع کہ بریدہ از علیہ
صحت نہایت است
و از فقہاء کہ بریدہ شدہ باشد
و کیکی را اکھفرت صلے اللہ علیہ
و زوی سرقت و کثرت این روایت
منقح است بہر دست و پیری
سلم الامجدی ثلث و بیست و یک بار
ترتیل این حدیث
و اسرار بسیار کہ از جہاد و شجاعت
مفسدین این حدیث
و بیست و یک بار از دعا دین
علیہ السلام حاجت روا کند
مقطع و اسرار و شغل می
خون اور اسرار و شغل می
و بیست و یک بار کہ در حق رسول
صلی اللہ علیہ وسلم و صلوات و الاطوب
و اجابت این دعا و صلوات
و دعا کا اور دیگر مسکن و کاف
جانیہ و دوسے اشعۃ القلوب
و بیست و یک بار کہ در حق رسول

فَاطِمَةُ لَقَطْعَتُهَا رَوَاهُ النَّسَائِيُّ

فاطمہ بہر آئینہ قطع می کرد دست اورا رواہ نسائی

بَابُ الْمُسْكِرَاتِ وَعِبْدِ شَارِبِيهَا

باب در احادیثی که در مسکرات و وعید شارب آن دار شده

كَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَسْرُ وَالْأَنصَابُ وَ

ای مسلمانان حمزین نیت که خمر و قمار و نشانهای معبودان باطل

الْأَزْلاَمُ رَجُسَيْنِ عَلَي الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ

دقیقہ سے فال پیداست از کردار شیطان پس احتراز کنید از وی تا کہ شما

فَلْيَحْذَرُوا إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ

درستگار شوید جز این نیست که میخوابد شیطان که میدانزد در میان شما دشمنی

وَالْبَغْضَاءُ فِي الْحَرْوِ الْمَيْسِرِ يَصُدُّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ

و ناخوشی بسبب غم و قمار و بازی دارد شما را از یاد خدا

وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ

واز نماز پس آید الحال شما باز ایستادید و مدایست است از این عمر رقم

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّ مُسْكِرٍ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم هر مکر

خَمْرٌ وَكُلُّ مَسْكُورَةٍ وَمِنْ شَرِبِ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا فَمَاتَ

عمر است و ہر مگر حرام است و کسیکے خوشدخرا در دنیا پس بمیرد

وَهُوَ يُدْنِيهَا وَلَمْ يُثَبِّتْ لَهَا شَيْئًا فِي الْآخِرَةِ وَالْمُؤْمِنُ

در حالیکه پیوسته بخور آرزو تو بنگرد ازان نخواهد داشتی در آخرت رواه مسلم

وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ جُلَاقِدِمَ بْنِ الِیَمَنِ فَسَّأَلَ النَّبِيَّ

داز جابر رضی اللہ عنہ - مردے قدم آورد از کین پس پرسید آنحضرت

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از انس رضا گفت لعن الله رسول خدا صلی الله علیه وسلم

فِي الْخَمْرِ عَشْرَةَ عَامِيرَهَا وَمَقْتَصِرَهَا وَشَارِبَهَا وَحَامِلَهَا

در مقدمه هر ده سال را که میگذرد از او که میگذرد و شارب آنرا و کسی که بردارد آنرا

وَالْحَمُولَةَ إِلَيْهِ وَسَاقِمَهَا وَبَائِعَهَا وَكُلَّ مَنَمِهَا وَالْمُشْتَرِي

و هر که برداشته است بوی آن و کسی که بخرد آنرا و کسی که ببرد و میشت آنرا و کسی که بخرد

لَهَا وَالْمُشْتَرِي لَهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

آنرا و کسی که بخرد کرده شده است براسه دی رواه ترمذی و ابن ماجه و روایت است از

ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابن عمر گفت رسول خدا صلی الله علیه وسلم

لَعَنَ اللَّهُ الْخَمْرَ شَارِبَهَا وَسَاقِمَهَا وَبَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا

لعن الله خمر را و کسی که بخرد آنرا و کسی که ببرد آنرا و کسی که بخرد آنرا و کسی که ببرد آنرا

وَعَامِيرَهَا وَمَقْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْحَمُولَةَ إِلَيْهِ

و کسی که بخرد آنرا و کسی که ببرد آنرا و کسی که بخرد آنرا و کسی که ببرد آنرا

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ مَعْقَلٍ قَالَ

رواه ابو داود و ابن ماجه و روایت است از ابی مره معقل گفت

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَإِنِّي بِرَجُلٍ قَدْ

آوردده شد نزد آنحضرت صلی الله علیه وسلم مردی که

شَرِبَ الْخَمْرَ فَقَالَ أَخْبِرُونِي فِيمَا الضَّارِبُ بِسَيْدِهِ وَ

که نوشیده بود خمر پس فرمود آنحضرت بزنید او را پس بگوید در آنجا که میزند خود و

الضَّارِبُ بِتَوْبِهِ وَالضَّارِبُ يَتَعَلَّمُ قَالَ يَكُونُ فَأَقْبَلُوا

زننده بجهت خود و زننده بجهت خود بترفت مرد را که او را میزند و آوردند

بجانب ایشان نشاندند
مراجعه

عَلَيْهِ فَإِنْ عَادَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَوةً أَنْ يَعِينَ مَبَاحًا فَإِنْ

ہر کس پس اگر عود کند شرب خمر قبول نیکند خدا تعالیٰ مراد انما نہ چیل صباح پس اگر

تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ صَلَواتَهُ

توبه کرد و جمع میکند خدا بر او پس اگر عود کرد و بخوردن خمر در کثرت چهارم قبول نمیکند خدا بر او نماز

أَدْبَعَيْنَ مَبَاحًا فَإِنْ تَابَ لَوْ يَتُبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ سَقَاهُ مِنْ

چهل صباح پس اگر توبه کرد این بار رجوع نکنند ابرو و می نوشاند اورا از

نَحْنُ الْحَبَالُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَى النَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

روى زردآب و دوزخيان رواه ترمذى و روايت كرد اين حديث را بنى و ابن ماجه

وَالَّذَارِئِي عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ

والدارمی از عبد الله بن عمر روایت است از عبد الله

بن عمر و من عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لا يدخل
من عوروا انما الحشرت صلى الله عليه وسلم كمن عوروا در نمی آمد

بنام خداوند اعظم علی اله و علی و سلم که سرود درمی آید

الجنة عاق ولا تمأز ولا تمنان ولا مدين حمير سواك

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَنَّ لَهُ شُكْرًا

الدایمی و بی‌روایه له و لاولد زیمیه بدل بماد
دایمی و درواسته مرواست و ورنه آید بیت را و لدا از بجای قمار بازنده

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِي الْقُرْبَىٰ وَأَوْرَثْنَاهُ الدَّهْرَ

وروايت است از ابي امامه رضى الله عنه قال قال لبي صلى الله عليه

١٠٠٠

وَسَوَّلَ لَنَا اللَّهُ بَقِيَّتِي رَأْسَهُ بِمُعَلِّمِينَ وَهَدَى سَبِيلِي
وَسَمِعَ بِرَبِّكَ خَدَّيْكَ فَزِنَا بِسَبَبِ رَحْمَتِ مَرْجَانِيَانِ رَا دَسَبِ هَايَتِ مَرْجَانِيَانِ رَا

وَأَمَّا نَسْوَا فَمِنْ تَحْتِهَا نَاقُوسٌ مُنَادٍ

و امر کرد مرا پروردگار من عز و ذل بیاظهر کردن معازف و دکا اندین مزامیر و شکستن بنان

[illegible]

بہشت الایمیتہ کا رخہ کرور ۱۸۵۱

وَأَمْرُ الْجَاهِلِيَّةِ وَخَلَفَ رَجُلِي عَزَّ وَجَلَّ بِوِزْرَتِي لَا يَشْرَبُ

و باطل کردن تمام رسوم جاهلیت و گفته است به دروکار من سزاگند میخورم بهر آنکه خود که نوش

عَبْدُ مَنِ عَيْبِدِي جُوعَةً مِّنْ حَمَرٍ الْأَسْقِيَتُهُ مِنَ الصَّدِيدِ

نیکی منده از بندگان من و منی که جوعه از شراب مگر آنکه بویست ام اهد از کدو و آب

مِثْلَهَا وَلَا يَشْرَبُ لَهَا مِنْ خَمَرٍ إِلَّا الْأَسْقِيَتُهُ مِنْ حَبَايَا الْقُدُسِ

مانند آن و نمکند و هیچ منده خمر را از ترس من مگر آنکه بنوشا هم او را از حوضها س قدس

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ دَسَّوْلَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

رواه احمد و از ابن عمر روایت که آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثَةٌ قَدْ حَتَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَنَّةَ مُدْمِنٌ

علیه که مکرر فرمود سه مرد اند که بخت حق حرام گردانیده اند انت خدا بر ایشان بهشت را بپوشیده

الْخَمْرُ وَالْعَاقُ وَالَّذِي يُقْرِئُ أَهْلَهُ الْخَبِيثَ رَوَاهُ

خمر بنده و عمار و آنرا که سنده مادر و پدر را شوم مردی است آن کی که و از سید پدر را لعیال خود بپسیدی یعنی

أَحْمَدُ وَالْقَائِي وَعَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ أَنَّهُ قَالَ النَّبِيُّ

رواه احمد و قای و روایت است از ابی موسی اشعری رحمه الله که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

صلی الله علیه و سلم فرمود که سه اند در کسی اند که آیند به بهشت

مُذْمِنٌ الْخَمْرُ وَقَاطِعُ الرَّحِمِ مُصَدِّقِي بِالتَّحْرِيقِ رَوَاهُ أَحْمَدُ

مذمن خمر و بپوشنده رحم که بخورشان بپوشند و گفتند بپوشند بپوشند بپوشند بپوشند بپوشند بپوشند بپوشند بپوشند

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ دَسَّوْلَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُدْمِنٌ

و از ابن عباس روایت گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و سلم مکرر

الْخَمْرَانِ مَا لَقِيَ اللَّهُ كَعَابِدٍ وَثْنِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي مُوسَى

خمر اگر بخورند و پیش می آیند خدا را مانند بپوشنده بهشت رواه احمد و روایت از ابی موسی رحمه

نَحَرَ الْقَلْبَ فَهُوَ أَمْرٌ وَاهٍ أَبُو نَعِيمٍ وَقَالَ الْحَكِيمُ مُرْسَلٌ بَابُ

ی پرست قلب را پس وی حرام است روایت کرد ابو نعیم و گفت علم از ابو نعیم بخبر دست مرسل باب

الشفاعة في الحدود عن عائشة أنه أن قرئ

در بیان احادیث وارد شده و شفاعت کردن حد و بچند روایت کرد ابو نعیم و گفت علم از ابو نعیم بخبر دست مرسل باب

أَمَّهُمْ شَانُ الرِّعَاءِ الْخَزُومِيَّةِ الَّتِي سَرَقَتْ فَقَالُوا أَمِنْ يُكَلِّمُ

بیم محال بر قریش بوده اند اندکین ساخت ایشان را کار و حال آن زن مخزومیه که دزدی بود پس گفتند که کی

يَقْدِرُ سَوَّلَ اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا وَمَنْ يَجْتَرِي

از جهت وی پیغمبر خدا را صلے الله علیه وسلم پس گفتند کیست که دوسری تواند کرد

عَلَيْهِ الْأَسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ دَجِبَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بر آنحضرت مگر اسامه بن زید که محبوب خداست صلے الله علیه وسلم

فَكَلِمَةُ أُسَامَةَ بْنِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس سخن کرد آنحضرت مگر اسامه بن زید گفت آنحضرت صلے الله علیه وسلم

أَتَشْفَعُ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ ثُمَّ قَامَ فَلَخَطَبَ ثُمَّ قَالَ إِنَّمَا

ای شفاعت می کنی تو در حدی از حد و خدا پست است ای آنحضرت پس خطبه خواند بپایان پست گفت

أَهْلِكَ الَّذِينَ قَبْلَكُمْ أَنْتُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ

آنحضرت مگر آنکه خواندیده شد بدان که سبکبیش از شما بوده اند مگر آنکه ایشان بودند که چون دزدی میکرد و سبک

تَرَكُوهُ وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ

و انان میگذراستند و او را چون می دزدید میان ایشان تا وی اقامت میکردند بر حد

وَأَيُّمُ اللَّهِ لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و سوگند خدا اگر نبوت شود که فاطمه بنت محمد مصطفی صلے الله علیه وسلم

وَسَلَّمَ سَرَقَتْ لَقَطَعَتْ يَدَهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

و سلم پدزد هر چه بدست آورد دست او را قطع میکنند و روایت است از

و این حد و بچند روایت کرد ابو نعیم و گفت علم از ابو نعیم بخبر دست مرسل باب

و این حد و بچند روایت کرد ابو نعیم و گفت علم از ابو نعیم بخبر دست مرسل باب

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ مَاتَ شَفَاعَتُهُ دُونَ حَيٍّ مِنْ

وَسَلَّمَ كَمَا كُنْتُ سَمِعْتُ كَيْفَ طَابَ لِرُوحِهِ دُونَ حَيٍّ مِنْ

حُدُودِ اللَّهِ فَقَدْ ضَاذَ اللَّهُ وَمَنْ خَاصَعَ فِي بَاطِلٍ

وَهُوَ يَعْلَمُهُ لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللَّهِ تَعَالَى حَتَّى يَنْزِعَ

وَعَالَ كَمَا مِدَانُهُ أَنْزَلَ بَاطِلُ اسْتِثْنَاءٍ يَبَاسُ دُونَ عَذَابِ اللَّهِ

وَمَنْ قَالَ فِي مَوْءٍ مَّا كَيْسَ فِيهِ أَشْكَنَهُ اللَّهُ

وَكَيْفَ كَوَيْدِ رَحْمَتِ اللَّهِ جَزَاءُ كَيْسٍ دُونَ عَذَابِ اللَّهِ

رَذْنَةُ النَّبْلِ حَتَّى يَخْرُجَ مِمَّا قَالَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي عَرَبَةَ

وَفِي رِوَايَةٍ لِيُثْبِتِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ مَنْ أَعَانَ

وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي عَرَبَةَ

عَلَى خُصُومَةٍ لَا يَذِيرُ فِيهِ أَحَقُّ أَمْ بَاطِلٌ

فَهُوَ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزِعَ

لَهُ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ أَبِي عَرَبَةَ

كِتَابُ الْأَمَارَةِ وَالْقَضَاءِ

كِتَابُ الْأَمَارَةِ وَالْقَضَاءِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

أَعْلَى مَوَاقِفِ الْأَمْرِ وَالْقَضَاءِ

وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ

وفرمان روالان را از جنس شما پس اگر اختلاف کنید در چیزی پس راجع کنید و را به سوی خدا

وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ط

وپیغامبر اگر اعتقاد میدارید بخدا و روز آخرت

ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

این بهتر است و نیکوتر با معنی بار یافت

بَابُ ثَوَابِ الْعَادِلِينَ

بیان عبادتی که وارد شده است در بیان ثواب عادلان

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ

ای کسانی که ایمان آورده اید بشهید قیام کنید بپای خدا گواهان براسستی

وَلَا تَحِبُّوا مَنَافَةَ شَنَاةٍ قَوْمٍ عَلَى أَنْ لَا تَعْدِلُوا إِعْدِلُوا

و نه بکنیز و شمارا دوستی گزینید که از مشرکان بر آنکه عدل نکنید در باب ایقان عدل کنید

هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ه

که عدل نزدیکتر است به پرهیزگاری و ترسید خدا از ظلم بدو سبب که خدا داناست آنچه می کنید

وَإِنْ حَكَمْتَ فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ

و اگر حکم کنی پس حکم کن میان آنها براسستی و عدل بدو سبب که خدا دوست میدارد

الْمُقْسِطِينَ ه عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

عدل کنندگان را در حکم روایت است از عبد الله بن عمر رض گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُلَاحِظُوا مَنَافَةَ مَنَافِعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ

صلی الله علیه وسلم آگاه باشد به شما را عیانید و همه شما پاسبان و مسئولید

عَنْ رَعِيَّتِهِمْ فَلَا مَأْمَرُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ أَعْدَاءٌ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِمْ

از رعیت خود پس اهل که قایم است بر مردم باطل حال را می و دشمنان است و کس سوال کرده باطل و از حال

۴
خبر و شرح

۴
خبر و شرح

از رعیت خود

وَالزَّجَلُ رَاجِعٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مُسْئِلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

و مرد راعی است بر ابل خانه خود و دس سوال کرده میشود از حال رعیت خود

وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدٌ وَهِيَ مَسْئُومَةٌ

وزن راعی است برخانه شومر خود و فرزندان او و دے سوال رد دے شود

عَنْهُمْ وَعَبْدُ الرَّجُلِ رَاجٍ عَلَى مَا لِي سَيِّدِي وَهُوَ مُسْتَوِلٌ

زایشان و غلام مرد راعی است برمال خواج خود و آن پسریده شود

عَنْهُ الْاَوَّلُ كُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

زان آگاه باشد همه شفا گوارا گردد شوی از رعیت خود شفیق علیهم

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ قَالَ قَالَ

و روایت است از عبد اللہ بن عمرو بن عاصم گفت عبد اللہ بن عمرو

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْمُقْرئينَ عِنْدَ اللَّهِ

حضرت علیؑ علیه السلام به سببیکه امرار عادل و دادگر که نزد خدا

عَلَىٰ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلٍ أَنْ يَتْلُوا مِنْ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ

در منبر ای از نور اند. بجانب دست راست خدا و هر دو دست خدا راست اند

الَّذِينَ يَعِدُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلَّوْا إِلَّا

آنکسایک عدل درستی میکنند در احکام خود و اهل بس خود و عدل میکنند در چیزیکه والی اندر او

مُسْلِمٌ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

سلم در روایت است از عائشه رضی الله عنها از آنحضرت صلی الله علیه و آله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَتَذَرُونَ مِنَ الشَّيْقُونَ إِلَى ظِلِّ اللَّهِ

لیہ وسلم کہ فرمود ایادعی یا بعد کہ لیستند سندگان برو کے سایہ خدا کے

عَنْ وَجَدَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ قَالُوا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ

روز قبل روز قیامت کشفه خدا ویران دے دانا تیرے سر مود آکھنہ ست

الَّذِينَ إِذَا أَعْطُوا الْحَقَّ قَالُوا وَإِذَا سُئِلُوا بِهِ لَوْ	سابقان کسانے اند کہ چون داده شود ایشان را حق بپذیرند آنرا چون سوال کرده شود حق را بپذیرند
وَحَكَمُوا النَّاسَ كَحُكْمِهِمْ لَا أَنْفُسِهِمْ رَوَاهُ أَحْمَدُ	و حکم کنند برائے مردم مانند حکم کردن ایشان برائے ذات ہائے خود رواد احمد
وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ مَقَالٌ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ	در روایت است از ابی سعید رضی کہ گفت فرمود آنحضرت صلے اللہ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَأَقْرَبَهُمْ	علیہ وسلم بدوست و نزدیکترین مردم ہر روز قیامت و نزدیکترین ایشان
مِنْهُ جَلِيسٌ إِمَامٌ عَادِلٌ وَإِنْ أَبْغَضَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ	از و گاہ خدا از روی مجلس بادشاہ و امیرکرامت و بدوست و نزدیکترین شدہ ترین مردم بود خدا
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَأَشَدُّهُمْ عَذَابًا وَفِي رِوَايَةٍ وَأَبَدَهُمْ	روز قیامت سخت ترین مردم از روی عذاب و در روی این نیز آمده کہ دور ترین ایشان
مِنْهُ جَلِيسٌ إِمَامٌ جَائِرٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ	از خدا از روی مجلس بادشاہ و جورکنندہ است رواد ترمذی و روایت است از
عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ	عمر بن الخطاب رضی کہ گفت فرمود آنحضرت صلے اللہ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَفْضَلَ عِبَادِ اللَّهِ عِنْدَ اللَّهِ مَزْلَكَةٌ يَوْمَ	علیہ وسلم بدوست و نزدیکترین بندگان خدا از روی قدر و مرتبہ در روز
الْقِيَمَةِ إِمَامٌ عَادِلٌ رَفِيقٌ وَإِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَزْلَكَةٌ	قیامت بادشاہ و امیرکرامت و بدوست و نزدیکترین مردم در قدر و مرتبہ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِمَامٌ جَائِرٌ خَرَقٌ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ	روز قیامت بادشاہ و جورکنندہ و پیران است رواد بیہقی در شعبہ ایمان

از خرق خنجر و خنجر
از خرق دست و خنجر و خنجر
بہشتی سیدین و پادشاهان

وَعَنْ أَبِي عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما که از آنحضرت صلوات الله علیه وسلم

قَالَ إِنَّ السُّلْطَانَ ظَلَمَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ يَا وَيُّ الرَّبِّ كَلِّ

فرمود بدینگونه بادشاه سایه خداست در زمین پناه می آرد بپوشی و هر

مَظْلُومٌ مِنْ عِبَادِهِ فَإِذَا عَدَلَ كَانَ لَهُ الْآجُرُ وَعَلَى

ستم دیده از بندگان خدا پس چون عدل کند سلطان مراد پادشاه عدالت و ادب گردد

الرَّعِيَّةِ الشُّكْرُ وَإِذَا جَارَكَانَ عَلَيْهِ الْإِضْرُوعُ وَعَلَى

رعیت شکرگزاری و چون جور کند بر دو طرف است و لازم است بر

الرَّعِيَّةِ الصَّبْرُ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

رعیت صبر کردن بر آن رواه بیهقی در شعب الایمان

وَعَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ قَيْسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در روایت از حضرت معاویه رضی الله عنه گفت فرمود آنحضرت صلوات الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا مُعَاوِيَةُ إِنَّ وَلِيَّتَا مِرْأَاتِي اللَّهُ وَاعْدِلْ

علیه وسلم ای معاویه اگر دانی گردانیده شوی و کاری را پس کنوی کن خدا را و عدل کن

قَالَ تَمَارَلْتُ أَطْنُ أَنْي مُبْتَلَى بِعَمَلِ لِقَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى

گفتم پس برین بودم که گمان می بردم که متبلای او اندیده می شوم بعمل از جهت گفتن آنحضرت صلوات الله

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقًّا ابْتَلَيْتُمَا أَهْلَ أَحْمَدَ وَالْبَيْهَقِي

الله علیه وسلم حق آنگاه متبلای گردانیده می شوم رواه احمد و بیهقی

فِي الدَّلَائِلِ النَّبَوَّةِ وَعَنْ يَحْيَى بْنِ شِهَابٍ عَنْ يُونُسَ

در دلائل نبوة و روایت است از یحیی بن شهاب رضی الله عنه از یونس

بْنِ أَبِي اسحاق عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

بن ابی اسحاق از پدرش گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا تَكُونُ كَذَلِكَ يُؤْمَرُ عَلَيْهِ كَمَرَّةً أَوْ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چنانکه می باشد در صلاح و فدا و عا کم گردانیده میشود و بر شمار دوازده
 الْيَبْهَقِيُّ فِي شُعْبِ الْأَيْمَانِ وَقَالَ هَذَا مُنْقَطِعٌ وَرَوَّاهُ
 یبیهقی در شعب الایمان و گفت که این حدیث منقطع است و روایت او
 ضَعِيفٌ وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 ضعیف است و روایت است از ابی الدرداء گفت فرمود آنحضرت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ اللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بر سید خدا تبارک میگوید منم خدا نمیت بر هیچ خدائی
 إِلَّا أَنَا مَا لِكُ الْمُلُوكِ وَمَلِكُ الْمُلُوكِ قُلُوبُ الْمُلُوكِ فِي
 اگر من اهل بادشاهتم و بادشاه بادشاهانم و ملایک الملایک قلوب الملایک در
 يَدَيَّ وَإِنْ الْعِبَادَ إِذَا اطَاعُونِي حَوَّلْتُ قُلُوبَ مُلُوكِهِمْ
 دست قدرت من است و بختی که بندگان چون فرمانروای کنند مرا میگردانم دلها بادشاهان را
 عَلَيْهِمُ بِالرَّحْمَةِ وَالرَّأْفَةِ وَإِنَّ الْعِبَادَ إِذَا عَصَوْنِي
 بر آنها بر رحمت و رأفت و عطفی که بندگان چون نافرمانی کنند مرا
 حَوَّلْتُ قُلُوبَهُمْ بِالتَّخَطُّةِ وَالزُّنْمَةِ فَمَا مَوْهُمُ سُوءٌ
 میگردانم دلها را بایشان با الخبط و الزنم پس بخلی میکند خدا ملوک را بعباد
 الْعَذَابِ فَلَا تَشْغَلُوا أَنْفُسَكُمْ بِالذُّعَاءِ عَلَى الْمُلُوكِ
 عذاب بر پیش مشغول گردانید نفسهای خود را بیدعای کردن بر بادشاهان
 وَلَكِنْ اشْغَلُوا أَنْفُسَكُمْ بِالذِّكْرِ وَالتَّصَوُّعِ كَيْ أَكْفِيَكُمْ
 ولیکن مشغول دارید نفسهای خود را بذكر و بزاری تا کفایت کنم
 مُلُوكَكُمْ رَدَّاهُ أَبُو نَعِيمٍ فِي الْحَلِيَّةِ وَعَنْ عَائِشَةَ
 شمر ملوک شما را رواه ابو نعیم در حلیه و روایت است از عائشه

۴
 مقصود از این است
 از زبان امیر و صاحب این است
 ایشان در این کتاب
 بنفش خود را در این کتاب

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَمَرَّا دَالَ اللَّهِ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم وقتیکہ خوابد خدا ایستای

يَا لَأَمِيرٍ خَيْرٌ أَجْعَلَ لَهُ وَنَزِيْرِيْدِيْ أَنْ نَسِيْ ذِكْرَهُ وَإِنْ

یاد دشا هیشکی را بگرداند برآی او وزیر راست گفتار اگر فراموش کند بادشاہ حق را یاد داند

ذَكَرَ أَعَانَهُ وَإِذَا أَرَادَ بِهِمْ غَيْرَ ذَلِكَ جَعَلَ لَهُ وَنَزِيْرِيْ سَوِيْ

یاد کند یاری دهد او را و چون خواهد خدا یا و غیر آن بگرداند مراد را وزیر بد

لَنْ نَسِيْ لَمْ يَذْكُرْهُ وَإِنْ ذَكَرْ لَمْ يَعْنِهِ سَرَاوَاهُ أَحْمَدُ

اگر فراموش کند ما حق را یاد داند مراد را اگر یاد کند یاری ندید او را رواہ احمد

وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

والنسائی وروایت است از ابن عباس رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ دَايَ مِنْ أَمِيرَةٍ شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيَصْبِرْ

اللہ علیہ وسلم کیکہ بنیاد از امیر خود چیزی کہ نخواستش دارد و آنرا پس باید کہ صبر کند

وَأَنَّهُ لَيْسَ أَحَدٌ يُفَارِقُ الْجَمَاعَةَ شَيْئًا فَيَمُوتُ إِلَّا مَاتَ

پس هیچکس که میت یستجی که جدائی کند جماعت را یک وجہ پس بمیرد مگر آنکس کہ

مِيْتَةٌ جَامِلِيَّةٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَمْرِ الْحَصَنِ

مردن اہل جاہلیت متفق علیہ وروایت است از ام حنین سلم

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ أَمْرٌ عَلَيْكَ

گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم اگر حاکم ساخته شود بر شما

عَبْدٌ مُجَدِّعٌ يَقُوْذُكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا

عبدی که گش و بدنی بریدہ کہ میکشد شما را بکتاب خدا پس سماع کنید مراد او اطاعت کنید

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواہ مسلم وروایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ السَّمْعَ وَالطَّاعَةَ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ

صلی الله علیه و سلم شنیدن و قبول کردن حکم امام واجب است بر مرد مسلمان

فِيمَا أَحَبَّ وَكِرِهًا مَا لَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ

در هر چه که دوست میدارد و آزار دهنده نباشد و اگر امر داده شود به عبادت پس چون امر کرده شود به نیکوکاری

فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

پس نیست شنیدن و نه فرمان برداری متفق علیها

بَابُ وَعَيْدِ الْوُلَاةِ الظَّالِمِينَ

باب ورا حادسی که در وعید و ایمان ظالم وارد شده

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ه

و هر که حکم نکند با آنچه خدا نازل فرموده است پس ایشان اند ستمکاران

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ه

و هر که حکم نکند با آنچه نازل فرمود خدا پس ایشانند کافران

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ه

و هر که حکم نکند با آنچه نازل فرمود خدا پس ایشانند بدکاران

عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

روایت است از معقل بن یسار گفت شنیدم رسول الله صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ وَالٍ بَنِي رَعِيَّةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

الله علیه و سلم را که میفرمود نیست هیچ والی که حقوق کند رعیت را از مسلمانان

يَمُوتُ وَهُوَ غَاشٍ لَهُمُ الْآخِرُ مَا لَهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

پس بمیرد آن والی و حال آنکه خیانت کننده است از ایشان که حاکم میگرداندند خدا پرست و بهشت را

وَعَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و هم از وی مرویست گفت شنیدم رسول الله صلی الله علیه و سلم را

م

ه

ه

ه

يَقُولُ مَا مِنْ عَبْدٍ يَتَرَعَّبُهُ اللَّهُ رِعْبَةً فَلَمْ يَجِبْهَا نَصِيحَةً

که میگفت نیست هیچ بنده که طلب غنی کند از وی خدا را بختی را پس نگذاشت آن بنده عیت را بخیر خواستی

الْأَلَمِ يَجِدُ رَاحَةَ الْجَنَّةِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَمَّنْ عَائِدُ

مگر آنکه نمی یابید بوی بهشت را متفق علیه روایت است از حامد

بني عمر بن الخطاب قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم

بن عمرو ر. د. گفت شنیدم آنحضرت صلی الله علیه وسلم را

يَقُولُ إِنَّ شَرَّ الرِّعَاءِ الْخُطْمَةُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

که میفرمود پدر سید که بدترین امراض است رواه مسلم و روایت است از

عَائِشَةُ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ما شرم گفتم فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

اللَّهُمَّ مَنْ وَلِيَّ مِنْ أَمْرَائِي شَيْئًا فَقُضِّ عَلَيْهِمْ فَاشْفُقْ

خداوند آنکه والی و متصرف گردانیده شود از کار است من چیز را پس شاق و دشوار آید را نشانم

عَلَيْهِ وَمَنْ وَلِيٍّ مِنْ أُمَّتِي سَيِّئًا رَفَقَ بِهِ فَاذْفُقْ

بروے دیکھ والی گردانیدہ شد از امر است من چیز را پس نرمی کند با ایشان پس نرم شوق بروے

بِهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي مُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

رواه مسلم دروایت است از ابی هریره رفا گفت فسد

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَأْمُونٌ أَوْ يُنْجَسَرُ إِلَّا

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم میت ایچ امروہو مردگر آنکہ

يَوْمَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَقُولًا حَتَّى يَفْكَ عَنْهُ الْعَذْلُ

اور وہ جو شہر و قیامت غلہ در گردن تا آنکہ خلاص مہازو اورا عدل

أَفُؤْيِقُهُ الْجُورُ مَا أَهْلُ الدَّارِ مِي وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

یا بلکہ میگرداند اور افسوس رواہ دارمی وروایت است از ابی حمزہ رزمی

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ

و از ابی امامت روایت از آنحضرت صلی الله علیه وسلم که آنحضرت

قَالَ مَا مِنْ رَجُلٍ يَلِي أَمْرَ عَشِيرَةٍ فَمَا قَوْذَ ذَلِكَ إِلَّا أَنَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَدَّ

فرمود نیست مردے کو مالی و حاکم شود کار و ده کس را پس نداده از آن امام عظیم حال مگر آنکه بیاید در کاف

مَعْلُومَاتُ الْقِيَمَةِ يَدُهُ إِلَى عُنُقِهِ فَكَرَّرَهُ أَوْ أَوْبَقَهُ

فل کر دہ شدہ روز قیامت دست و پے جوے گردن او کو خلاص میگرداند اور

اِنَّهُمْ اَوْ لَهَا مَلَامَةٌ وَاَوْسَطُهَا نَدَامَةٌ وَاٰخِرُهَا خَوْفٌ

یا ملاک مگرداند اور ایسی وابستہ ولایت حاکمیت است و یمن آن پیشانی است و آخرت رسولی ۱۲

يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَسِيرٍ وَمَنْ

روزی قیامت رواه احمد و ابوالفضل بن عمر و ابن مردودیه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ نَظَرَ إِلَى

ملت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ نگاہ کند بر روی

أَخِيهِ نَفْثَةً يُخْفِي أَخَاهُ مَا لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَادَّاءُ الْيَهُودِيِّ

داد خود نگاه میکرد میترسید آن برادر را بترساند و از خداوند تعالی روز قیامت رواه البیهقی

فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ مَعْنِ النَّبِيِّ

رئیس ایمان و از ابی سعید فرمودیت از حضرت

مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يَمُرْتَ بِهِ فَانْكُرْهُ

صلی اللہ علیہ وسلم کہ فرمود میری قیادت را تو اسے است برد

استه يوم القيمة وفي رواية لكل غدير لواء يوم القيمة

وہ روزگار میں ویرانہ ہے دیر ایست نہ مرہا در را تو ایست روزگار

يُرفَعُ لَهُ بِقَدِيرٍ غَدِيرٍ الْأَوَّلَاغَادِرِ اعْظَمَ غَدِيرَاتٍ بِمِزْعَامَةٍ

بمقدور آید پس بدان هم بر آوی بماند و در حدی آید و با سیدیه است و در حدی

آن علم اعلیٰ کا دارالافتاء بنادیا گیا
میرٹھ خاندان کے حاکم بن گئے
وہ اس خاندان کے تیسرے حاکم بن گئے
کے بعد ان کے بیٹے بن گئے

Handwritten: *Handwritten*

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَمْرِو بْنِ مَرْثَدَةَ أَنَّهُ قَالَ لِمَعَاوِيَةَ

رواہ مسلم وروایت اسلمی وروایت میکند کہ وہ گفت مرعادیہ را

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ

کہ شنیدم آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم را کہ میفرمود کسیکہ

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَيْئًا مِنْ أُمَّ الْمُسْلِمِينَ فَأَحْتَجَبَ دُونَ حَاجَتِهِمْ وَ

والی و متعین گرداند اور خدا چیزی را از کار مسلمانان پس در پرده شود آنکس فرود و حاجت ایشان

خَلَّتْهُمْ وَفَقِرَ هُمْ أَحْتَجَبَ اللَّهُ دُونَ حَاجَتِهِمْ وَخَلَّتْهُمْ وَفَقِرَ

پسینے سے کھنڈا رہا حاجت را از مآقا و پرده شود خدا ایشان فرود و حاجت و سے پسینے

فَعَمَدَ مَعَاوِيَةَ رَجُلًا عَلَى خَوَائِجِ النَّاسِ دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

پسینے میکند مصلحت پس گردانید مرعادیہ مردی را بر حاجتہا سے مردم رواد ابو داود

وَالْيَزْمِيدِيُّ وَفِي رِوَايَةٍ لَهُ وَلَا أَحْمَدَ أَغْلَقَ اللَّهُ تَعَالَى

والتزمیدی و در روایت از ترمذی این چنین است و مرعادیہ نیز می بندد خدا ایشان را

أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتْهُمْ وَحَاجَتِهِمْ وَمَسْكَنَتِهِمْ

در آسماں را از فرود و حاجت و سے و مسکنہا را سے

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّهُ كَانَ إِذَا أَمَّتْ عُمَا لَهُ

و روایت است از عمر بن خطاب رہا کہ وہی بود چون میفرستاد عطا بن خود را

شَرَّطَ عَلَيْهِمْ أَنْ لَا تَرْكَبُوا رِبْدًا وَلَا تَأْكُلُوا نَقِيًّا وَلَا

شرط میکرد بر ایشان کہ سوار شوید بر اسب ترکی را و نخورید سبزه را و نهو ششید

تَلَيْسُوا بِرَبِيقًا وَلَا تُغْلِقُوا أَبْوَابَكُمْ دُونَ خَوَائِجِ النَّاسِ فَإِنْ

حاجتہا نہ باشد و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر

فَعَلْتُمْ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَقَدْ حَلَّتْ بِكُمْ الْعُقُوبَةُ تَفَرَّقُوا شَيْئًا مِنْ

بندید چیزی را از این پس عقوبت فرود می آید شما عذاب پس شایستہ میکرد عرض حال

۴
دون فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۵
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۶
تفريق بين الناس حاجتہا سے مردم پس اگر
۷
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۸
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۹
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۰
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۱
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۲
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۳
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۴
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۵
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۶
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۷
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۸
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۱۹
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر
۲۰
و غلظید و نہ بندید در آسماں فرود و حاجتہا سے مردم پس اگر

رَوَاهُ الْيَتِيمِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

رَوَاهُ يَتِيمِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَرَوَايَتُ اسْتِ از عبد الله بن

مَسْعُودٍ مِنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ

مَسْعُودٍ مِنْهُمْ كَقَتِ فَرَمُودِ الْخَفَرَتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَيْتِ

حَاكِمٍ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ الْأَجَاءِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَلِكٍ اخِذَ

حَاكِمٍ كَحَكْمِ سَيَكُنْ مِيَانِ مَرُومِ كَرَاهِي كَمُ فِي كَيْدِ وَرُزْ قِيَامَتِ دَر حَاكِمِ فَرَشْتِ كَمِرْدِه اسْتِ

يَقْفَاهُ شَقِيرٌ كَعِ رَأْسُهُ إِلَى السَّمَاءِ فَإِنَّ اللَّهَ لَقَاهُ فِي

كِرْدَانِ اَوْرَا بَسْتَرِ مِهْدَادِ اَن فَرَشْتِ سَرُودِ رَا بِي اِي آسْمَانِ هَسِ اَكْرَمِي كِي هَذَا بِنْدَانِ اَوْرَادِ

مَهْوَاتٍ أَرْبَعِينَ خَيْرًا رَدَاهُ أَحْمَدُ وَأَبْنُ مَاجَةَ وَالْيَتِيمِيُّ

دَوْرُوحِ مِي اَنخَا زِد فَرَشْتِ اَوْرَادِ مَعْلِ اَن دِنِ چِل سالِ رَوَاهِ اَحْمَدُ اَبْنِ مَاجِهِ وَ يَتِيمِيُّ

فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

دَر شُعَبِ اِيْمَانِ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز اَبِي هُرَيْرَةَ مَعْلِ كَقَتِ فَرَمُودِ الْخَفَرَتِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَقَوُّذُوا بِاللَّهِ مِنْ دَاسِ السَّعِينِ وَامَارَةَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنَاهِ مَوْتِ بِنْدَانِ اَن اَكْرَمِي كِي هَذَا بِنْدَانِ اَوْرَادِ

الْصَّبِيَّانِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ

خُزْدَانِ رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز جَابِرِ بْنِ سَمُورَةَ

قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ ثَلَاثَةٌ

كَقَتِ شَعْنِ مِ الْخَفَرَتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَا كَمِي فَرَمُودِ مَعْلِ خَصْلَتِ اسْتِ

أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الْإِسْتِقَاءَ بِالْأَقْوَاءِ وَحَيْفُ السُّلْطَانِ

كَمِي مَرُومِ بَرَا سْتِ خُودِ مَطْلَبِ كِرْدَانِ بَارَانِ مَهْزَلِ مَرُومِ جُودِ مَعْلِ سُلْطَانِ

وَلَكَذَلِكَ بِالْقَدِيرِ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ

وَسَمِومِ اَلْحَا كِرْدَانِ تَقْدِيرِ اَبِي رَا رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز اَبِي ذَرٍّ

مَعْلِ اَنخَا زِد فَرَشْتِ اَوْرَادِ مَعْلِ اَن دِنِ چِل سالِ رَوَاهِ اَحْمَدُ اَبْنِ مَاجِهِ وَ يَتِيمِيُّ
دَوْرُوحِ مِي اَنخَا زِد فَرَشْتِ اَوْرَادِ مَعْلِ اَن دِنِ چِل سالِ رَوَاهِ اَحْمَدُ اَبْنِ مَاجِهِ وَ يَتِيمِيُّ
خُزْدَانِ رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز جَابِرِ بْنِ سَمُورَةَ
كَمِي مَرُومِ بَرَا سْتِ خُودِ مَطْلَبِ كِرْدَانِ بَارَانِ مَهْزَلِ مَرُومِ جُودِ مَعْلِ سُلْطَانِ
وَلَكَذَلِكَ بِالْقَدِيرِ رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز اَبِي ذَرٍّ
مَعْلِ اَنخَا زِد فَرَشْتِ اَوْرَادِ مَعْلِ اَن دِنِ چِل سالِ رَوَاهِ اَحْمَدُ اَبْنِ مَاجِهِ وَ يَتِيمِيُّ
دَوْرُوحِ مِي اَنخَا زِد فَرَشْتِ اَوْرَادِ مَعْلِ اَن دِنِ چِل سالِ رَوَاهِ اَحْمَدُ اَبْنِ مَاجِهِ وَ يَتِيمِيُّ
خُزْدَانِ رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز جَابِرِ بْنِ سَمُورَةَ
كَمِي مَرُومِ بَرَا سْتِ خُودِ مَطْلَبِ كِرْدَانِ بَارَانِ مَهْزَلِ مَرُومِ جُودِ مَعْلِ سُلْطَانِ
وَلَكَذَلِكَ بِالْقَدِيرِ رَوَاهِ اَحْمَدُ وَ رَوَايَتِ اسْتِ اَز اَبِي ذَرٍّ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ أَنْتُمْ وَأَيُّكُمْ	گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم چگونه ای شما و کدام
مِنْ بَعْدِي يَسْتَأْذِنُونَ بِهَذَا الْفِعْلِ قُلْتُ أَمَا وَالَّذِي	بعد من که استعاضه و بابت این مال گفتن آگاه باشی سوگند بخدا
بِعَشْرِكَ بِالْحَقِّ أَضْعُ سِتْفِي عَلَى عَاتِقِي ثُمَّ أَضْرِبُ بِهِ حَتَّى	که برانگیخته است ترا بچشم شمشیر خود را بر گردن خود بترسانم تا آن شمشیر تمام کند
الْعَاكِ قَالَ أَوَلَا أَدُلُّكَ عَلَى خَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ تَصِيدُ حَتَّى	لحاقات میکنی ترا فرمود آنحضرت ای راه نایم ترا بر بهترین از شمشیر زدن صبر میکنی تا آنکه
تَلْقَانِي مَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ	لحاقات میکنی مرا رواه ابو داود و روایت است از ابی امامه رحم
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ أَلَمِدَ رَاذِ ابْتِغَى	از آنحضرت صلی الله علیه وسلم گفت آنحضرت بدستیکه امیر وقتیکه طلب کند
الزُّبَيْبَةِ فِي النَّاسِ لَفَدَهُ مَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ	طلب و زبانت را در مردم تیر میگرداند ایشان را رواه ابو داود و از ابی سید
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الْجِهَادِ	که فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم فاضل ترین جهاد
مَنْ تَدَانِ كَلِمَةً حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَاهِلٍ مَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ	خوب کسی است که میگوید کلمه حق را نزد سلطان جوگنده رواه الترمذی
وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَالشَّيْخَانِ عَنْ	و ابو داود و ابن ماجه و روایت کرد احمد و شیخان از
طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ وَعَنْ نُبَيْعَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ	طاریق بن شهاب و روایت است از ابن عباس رحم از آنحضرت صلی الله

این حدیث در کتاب التوحید
ابن ماجه و ترمذی و ابن کثیر
در تفسیر قوله تعالی
و شهاب بن شهاب

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ سَكَنَ الْبَادِيَةَ جَنًّا وَمِنْ أَتْبَعَ

علیه وسلم گفت آنحضرت بکند سکونت کند در بادیه سخت دل گردد و سبک همیشه در پی

الصَّيْدَ غَفَلَ وَمَنْ أَتَى السُّلْطَانَ افْتُنَّ دَوَاهُ أَحْمَدُ

صید رود و غافل میگردد و سبک بیا در سلطان را می افتد در بلا و فتنه روانه احمد

وَالْتَرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ فِي رِوَايَةٍ أَبِي دَاوُدَ مَنْ لِيُزِمَ

و ترمذی و نسائی در روایت ابی داود این است که ملازمت کند

السُّلْطَانَ افْتُنَّ وَمَا زَادَ عَبْدُ مِنَ السُّلْطَانِ دُنُوًّا

سلطان را در فتنه افتد و زیاده نمکند هیچ بنده از سلطان قرب و منزلت

إِلَّا زَادَ مِنْ اللَّهِ بُعْدًا وَعَنْ كَعْبِ بْنِ عُجْرَةَ مَعَهُ

اگر آنکه زیاده میکند دوری را از خدا و روایت است از کعب بن عجره

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَعِذْكَ يَا اللَّهُ

گفت فرمود آنحضرت صلوات الله علیه و سلم در پناه خدا میدهم ترا

مِنْ إِمَارَةِ السُّفَهَاءِ قَالَ وَمَا ذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ

از فرمانروائی بیخردان گفت کعب و چهیت امارت سفها کسی پیغمبر خدا گفت آنحضرت

أَمْرًا وَسَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي مَنْ دَخَلَ عَلَيْهِمْ قَصْدٌ قَتَلَهُمْ

امر از تو و ک که باشند بعد از من کسی که در آید بر ایشان پس تصدیق کنند بر ایشان

يَكُذِّبُهُمْ وَأَعَانَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ فَلْيَسُوا مِنِّي وَلَسْتُ

و دروغ ایشان و یاری دهند ایشان را بظلم ایشان پس نیستند آن گمان از من و نیستم من

مِنْهُمْ وَلَوْ يَرُدُّوْا عَلَيْكَ الْخَوْضَ وَمَنْ لَمْ يَدْخُلْ عَلَيْهِمْ

از ایشان و هرگز در نیاید بر من خوض کوثر را و آنکه در نیاید بر ایشان

وَلَوْ يُصَدِّقُهُمْ يَكُذِّبُهُمْ وَلَمْ يُقْبَلْهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ

و تصدیق نکنند ایشان را بدروغ ایشان و اعانت نه کنند ایشان را بظلم ایشان

قَالَ لَكَ مَنِّي وَأَنَا مِنْهُمْ وَأُولَئِكَ يَرُدُّونَ عَلَى الْخَوْضِ

پس آنکسانند من من آنرا و آنکه بر من آیند بر من خوض را

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ أَبِي بَكْرَةَ مَعَهُ قَالَ

کرواه ترمذی و نسائی و عن ابی بکره معہ گفت

لَمَّا بَلَغَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ أَهْلَ فَارِسَ قَدْ

چون رسید آنحضرت صلی الله علیه و سلم را اینکه فارسین

مَلَكَوْا عَلَيْهِمْ بَنَاتٍ كَسَرَهُ قَالَ لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ

ملک گردانیده اند بر خود دختر کسرا فرمود آنحضرت هرگز رستگاری و پیروزی میانند کرد

وَلَوْ أَنَّمَرُّهُ أَمْرًا سَرَاوَاهُ الْبَخَارِيُّ

که دانی گردانیده اند در کار خود باز نماند رارواه بخاری

بَيَانُ مَا عَلَى الْقَضَاءِ

بیان آنچه بر قاضیان است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَعَهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

روایت است از ابی هریره معہ گفت گفت رسول الله صلی الله علیه

وَسَلَّمَ مَنْ جُعِلَ قَاضِيًا بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ ذُرِيَخَ بَلَدٍ

و سلم کس که گردانیده شد قاضی میان مردم پس تحقیق ذریع کرد شد بے

سَكَنٍ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ أَوْدَ وَابْنُ مَاجَةَ

کارد رواه احمد و ترمذی و ابن اود و ابن ماجه

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از انس معہ گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

مَنْ ابْتَغَى الْقَضَاءَ وَسَالَ وَكَلَّ إِلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَكْرَمَهُ عَلَيْهِ

کس که طلب کند قضا را و سوال کند از خود و کس که بزرگوار کرد بر نفس

۴
کس که بزرگوار کرد بر نفس

أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَلَكًا يَدُّوهُ وَأُمَامَةُ التَّمِيزِي أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

میزرست خدا بر او فرشته را که راست میگردد و اندک در او گرفتار او را رواه ترمذی و ابوداؤد و ابن ماجه

وَعَنْ بُرَيْدَةَ عَنْ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقَضَاءُ

در روایت است از بریده رحمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که قاضیان

ثَلَاثَةٌ وَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ وَاثْنَانِ فِي النَّارِ وَأَمَّا الْإِيمَانُ فِي الْجَنَّةِ فَرَجُلٌ

سه اند یکی در بهشت و دو تن در آتش پس لیکن آن سیک در بهشت است پس مردیست

عَرَفَ الْحَقَّ فَقَضَاهُ وَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَجَارَ فِي الْحُكْمِ

که شناخت حق را پس حکم کرد بحق و مردی شناخت حق را پس جور کرد و در حکم

فَمَوْفٍ النَّارِ وَرَجُلٌ قَضَى لِلنَّاسِ عَلَى جَهْدٍ فَهُوَ فِي

پس آتش در آتش است و مردی که براس مردم بنا بر جهل پس و سنی در

النَّارِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ أَبِي مُرَيْقَةَ عَنْ

آتش است رواه ابوداؤد و ابن ماجه و روایت است از ابی مریره رحمه

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ طَلَبَ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که بخوابد

قَضَاءَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى يَنَالَهُ ثُمَّ غَلَبَ عَدُوَّهُ جَوْرًا فَلَهُ

قضا سے مسلمانان را تا آنکه بیا بد او را پستتر غالب آید عدل او جور او را پس مراد است

الْجَنَّةُ وَمَنْ غَلَبَ جَوْرًا عَدُوَّهُ فَلَهُ النَّارُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

بهشت و کسی که غالب آید جور او عدل او را پس مراد است آتش روایت رواه ابوداؤد

وَعَنْ عَائِشَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

در روایت است از عایشه رضي الله عنها آنحضرت صلی الله علیه وسلم

قَالَ كَيَاتَيْنِ عَلَى الْقَاضِي لَعْدَلٍ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَتِمُّنِي أَيْتُهُ

که فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم که دو کتبی بر قاضی عدل روز قیامت آید و زوی بر دقانی کاشیده و

لَمْ يَقْضِ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي تَمْرِ قَطْرًا وَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ سَعِيدِ

علم نمی کرد میان دوس در یک خرما سرگز رواه احمد و روایت است از سعید

بْنِ السَّيِّبِ أَنَّ مُسَيْلَا أَوْ يَهُودِيًّا اخْتَصَمَا إِلَى عُمَرَ فَرَأَى الْحَقُّ

بن سبیب را که میان دو یک یهودی خصومت کردند و آمدند بپوی عمر حاضرین دید عمر از حق

لِلْيَهُودِيِّ فَقَضَاهُ عَنْهُمْ فَقَالَ لَهُ الْيَهُودِيُّ وَاللَّهِ لَقَدْ

موجودی را پس علم کرد و جانب یهودی پس گفت مرعرا یهودی بخدا سوگند هرگز

قَضَيْتَ بِالْحَقِّ فَضْرَبَ بِهِ عُمَرُ بِالذُّرِّ وَقَالَ مَا يُدْرِيكَ

تجربین علم کردی تو سخن پس زد آن چو در را عمر را بدیده و گفت عمر را چه چیز می داند ترا که

فَقَالَ الْيَهُودِيُّ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَتَّبِعُ فِي التَّوْبَةِ آدَةَ كَيْسٍ قَاضٍ

پس گفت یهودی بخدا سوگند تا می یافتم در توبت اینک میت علم کننده

بِقَضِيٍّ بِالْحَقِّ الْأَكْثَانُ عَنْ يَمِينِهِ مَلِكٌ وَعَنْ شِمَالِهِ مَلِكٌ

که علم کند سخن اگر آنکسی باشد در جانب راست وی زشسته و در جانب چپ وی کفرشته

يُزِدُ دَانَهُ وَيُؤَفِّقَانِهِ لِلْحَقِّ مَا دَامَ عَلَى الْحَقِّ فَإِذَا تَرَكَ

دیگر که سدا می کشند او را و توفیق میدهند او را برای حق تا دامید آن علم بر حق است

الْحَقُّ عَرَجًا وَتَرَكَاهُ رَوَاهُ مَا لَكَ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ

حاکم حق را با لاس روند آن و در زشسته و سگزارند او را رواه مالک رحمت الله علیه

بَابُ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ

باب در میان امر بالمعروف و نهی عن المنکر

وَلَعَنَ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

و بایک که باشد از شما گروهی که بخوانند بپوی نیکی کارهای و بفرمایند کار پسندیده

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ يَا بَنِي

و منع کنند از شما پسندیده و آن گروه ایشانند رستگاران ای پسران

نیز

نیز

نیز

نیز

أَقِمْ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ

برپا دار نماز را و بپسرا بکار پسندیده و منع کن از ناپسندیده

وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ

و صبر کن بر هر چه برسد تو هرگز نیکه این مقدمه از کار ما

الْأُمُورِ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنْ

مقصود است و روایت است از ابی سعید خدری رفته و از حضرت

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ رَأَى

صلی الله علیه وسلم فرمود هر که ببیند از

مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ يَدًا فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ

شما را منکر را پس باید که تغییر دهد با دستان خود پس اگر نتواند پس ب زبان

فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ رَوَاهُ

پس اگر نتواند پس با دگر که تغییر دهد با دل و این سست ترین ایمان است رواه

مُسْلِمٌ وَعَنْ ثُمَّانَ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

مسلم و روایت است از ثمان بن بشیر رحمه گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَثَلُ الذَّهْنِ فِي حُدُودِ اللَّهِ

صلی الله علیه وسلم حال و مثال هستی کننده در حدود و شریعت

وَالْوَاقِعُ فِيهَا مَثَلُ قَوْمٍ اسْتَمْتَمُوا سَفِينَةً فَصَارَ

و آنکه افتاده است در حدود خدا مانند مثال و حال قومی است که گشتند در کشتی و قریه متغیر است

بَعْضُهُمْ فِي أَسْفِلِهَا وَصَادَ بَعْضُهُمْ فِي أَعْلَاهَا فَكَانَ الَّذِي

گشتند بعضی در درجه پایی گشتند بعضی در درجه بالایی گشتند و بعضی بود و بعضی

فِي أَسْفِلِهَا مَرُّ بِالْمَاءِ عَلَى الَّذِي فِي أَعْلَاهَا

و در پایین گشتی است بگذشتن آب بر آنکه آن که در بالا گشتی است گشته اند

فَتَذَرُهُمْ فَاحِذًا فَلَيْسَ بِجَدِّ يُقْرَأُ سُفْلَ السَّفِينَةِ فَاتَوَّاهُ

پس از آزمائش یک سید مذکور پس گرفت آنکس که به پایان است تبرع را پس گیرد و بدین گرفت و شکستن پایان کشتی را

فَقَالُوا مَا لَكَ تَأَذُّبًا مِثْلَ بَنِيِّ إِدْرِيسَ ذَلِكُنَا الَّذِي لَمْ يَأْتِ الْبِرَّ مِنْ آبَائِنَا فَلَمْ يَكُنْ يَدْعُو إِلَى الْبِرِّ وَلَمْ يَكُنْ يَنْهَى عَنِ الْفِرْيَانِ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ

پس گفتند چه شده است ترا گفت ایضا کشیدید شما بسبب من و جوارحیت مرا از آب جنت پرگار

أَخْذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَجْنَحُوا وَنَجُوا أَنْفُسَكُمْ وَإِنْ تَرَكُوهَا

بگیرند و باز دارند ازین کار آموزد و راستکاری میدهند و او را درستکاری میدهند و ازتهای خود را

أَهْلَكُوهُ وَأَهْلَكُوا أَنْفُسَهُمْ ۖ أَهْلُ الْبَخَارِ ۖ وَعَنْ حَذِيفَةَ

گمزارند اور اہلکام میگرددند اور اہلکام میگرددند از ہا سے خود را رواہ بخاری و بیہوا است از حدیث

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ

پیشکش آحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ سوگند بخدا می کہ بقا سے ذات من دردست آو

لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ أُولَئِكَ ثَمَارُهُ

وہی علیہ السلام سے کہہ دیا کہ یہ سیدنا ابوبکرؓ ہیں۔

ان بیعت علیکم عبد ابان عند لا تقول دعوہ و لا
برشا عذالے از نزد خود پستتر آئند و ما میکند اللہ تعالی را

سُبْحَانَكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

در قبول کرده نمی شود عامر شمارا رواه ترمذی در روایت است از جریر بن

عَدُّ اللَّهِ غَدًا قَالُوا سَمِعْنَا يُوسُفَ ۚ إِنَّ اللَّهَ صَدَقَ بِمَا نَزَّلَ ۚ وَرَسُولُهُ

عبداللہ رضی اللہ عنہما کہتے ہیں کہ میں نے حضرت ابراہیم علیہ السلام کو اپنے والدین کے گھر پر دیکھا۔

يَقُولُ مَا مِنْ رَحُلٍ تَكُونُ فِي تِلْكَ مَرْيَمًا فَأْتَهُمُ الْآصَمُ

کہ میگفت نیت ہیچ مردے کہ میباشند در قومی کے کہند آئندہ در ایشان گناہان

يَقْدِرُونَ عَلَى أَنْ يُغَيِّرُوا أَعْلَانَهُ لَا يَغَيِّرُونَ إِلَّا مَا يَشَاءُ اللَّهُ

قدرت دارند آن قوم را تغییر دادن بر آن مردود تغییر نمی دهند مگر برسانند خدا آن قوم را

مِنْهُ يَعْقَابُ قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا وَارَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

خدا تعالیٰ از جهت آن عذاب پیش از آنکه بمیرند رواه ابو داود و ابن ماجه

وَعَنْ عَبْدِ بْنِ عَدِيٍّ الْكِنْدِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مَوْلَى لَنَا

و روایت است از عدی بن عدسے الکندی گفت حدیث کرد ما را مولای که بود ما را

أَنَّهُ سَمِعَ جَدِّي يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

که وی شنید جد مرا که میگفت شنیدم پیغمبر خدا صلی الله علیه

وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ الْعَامَّةَ بِعَمَلِ الْخَاصَّةِ حَتَّى

و سلم را که میفرمود که خدا تعالی عذاب نمی کند اکثر قوم را بعمل چند مردم خاص تا آنکه

يَرَوْا الْمُنْكَرَ بَيْنَ ظَهْرَانِهِمْ وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْكَرُوا وَ

بینند عامه ناشروع را میان خود حال آنکه ایشان می توانند که انکار کنند

فَلَا يُنْكَرُوا وَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَذَّبَ اللَّهُ تَعَالَى الْعَامَّةَ

پس انکار نکنند و تعیینند آنرا پس چون کنند این را عذاب میکند خدا تعالی عامه را

وَالْخَاصَّةَ دَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّنَّةِ وَعَنْ الْعَرِيسِ بْنِ

و خاصه را رواه در شرح السنه و روایت است از عریس ابن

عُمَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا عَمِلْتَ

عمیر رضی الله عنہ از آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود چون کرده شود

الْخَطِيئَةُ فِي الْأَرْضِ مَنْ شَهِدَ مَا فَرَّهَا كَمَا كَانَ كُنَّ

گناه در زمین هر که حاضر بود آن را پس ناخوشش دارد آن را باشد همچو کسیکه

غَابَ عَنْهَا وَمَنْ غَابَ عَنْهَا فَرَّخَهَا كَأَنَّ كُنَّ شَهِدَهَا

غایب است از آن و هر که غایب بود از آن پس راضی شود از آن باشد همچو کسیکه حاضر است آنرا

دَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي الْبَغْثَرِيِّ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ

رواه ابو داود و روایت است از ابی البغثری رضی الله عنہ و از یاران

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم کہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَنْ يَهْلِكَ النَّاسُ حَتَّى يُعَذِّبُوا مِنْ أَنْفُسِهِمْ

علیہ وسلم سرگز شک نشوند مردم تا آنکہ بسیار خود گمان و غیبه ایشان از ذاتهاست ایشان

رواه أبو داود وعنه عبد الله بن مسعود قال قال

رواه ابو داود وروایت است از عبد الله بن مسعود رضى الله عنه گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا وَقَعَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم نبھائے کہ افتادہ بنی اسرائیل

فِي الْمَعَاصِي نَهَتْهُمْ عُلَمَاءُ وَهُوَ فَلَيْتَ تَمُوتُوا فِجَا كَسُوهُمْ

در مصیبتی که استند ایشان را دشمنان ایشان پس از فغانند پیش مستند دشمنان ایشان در محله

فَاْكُلُوْهُمۡ وَشَارِبُوْهُمۡ فَرَّطَ اللّٰهُ قُلُوْبَ بَعْضِهِمۡ بِبَعْضٍ

دوروند و نوشہرہ یا ایشن پس غلط کرد خدایتی کہ بعض ایشان را بہ بعض

لَعَنَهُمُ اللَّهُ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ

پس لعنت کردی اسرائیل را خدا بر زبان داؤد و عیسی بن مریم علیہما السلام این لعنت کردن

بِمَا عَصَوْا أَوْ كَانُوا يَمْتَدُّونَ قَالَ فَجَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

باب چهارم در بیان ایشان بود از حد و گفت ابن مسعود پس نشست آنحضرت صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ سَلَامٌ وَكَانَ مُشْكًا فَاقْتَالَ لَأَوَ الَّذِي تَفْسِي بِيَدِهِ

و بعد تلمیذ کرد و پس فرمود بجزا سوگند تا آنکه به پیچید ایشان را

فَقِي تَأْطَرُ وَمُوَ أَطَرُ اسْرَاوَاهُ التَّمِيذِي وَعَنْ جَابِرٍ مِنْهُ

پہچید کے نگیر یہ دستاویز نام و حم لید رواہ ترمذی و روایت است از جابر اط

اَلْقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوْحَى اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ

ت فرمود ان حضرت علیؑ اند وایہ وسلم و محی فرستاد خدا اینها را

عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الظُّلُمُ

و روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما بدستیکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که ظلم کردن

ظَلَمَاتِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

سبب آنکه است روز قیامت متفق علیه و روایت است از ابی سهریره رضا

أَنَّهُ سَمِعَ رَجُلًا يَقُولُ إِنَّ الظَّالِمَ لَا يَبْصُرُ إِلَّا نَفْسَهُ فَقَالَ

کہ دے شنید مردیرا کہ میگوید ظالم زیان نمی کند مگر نفس خود را پس گفت

أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ بَنِي وَاللَّهُ حَقَّ الْعِبَادِ لِمَوْتُ فِي وَكْرِمَا

ابو سريده رضاً آرسے بچڑا سو گند زيان ميکندا تا آنکه جبار سے ہر اُميد مرد

هَذَا الظُّلُومُ الظَّالِمُ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي

در آستانه خود از لاعزمی بحجت ظلم ظالم روایت کرد و بهیچ این چهار حدیث را در

شُعَبُ الْإِيمَانِ وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ شَرْحُهَا إِنَّهُ سَمِعَ

شعب الایمان و روایت است از اوس بن شریل کہ وہ شہید

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ مَشَى مَعَ ظَالِمٍ

حضرت علی اللہ علیہ وسلم را که میگفت کسیکه برود با ظلم

لِيَقْوِيَهُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ ظَالِمٌ فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْإِسْلَامِ

انقویت کند و ارمال آنکه آنس میدانند روی ظالم است پس بجهت بیرون آمدن از اسلا

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از علی رضا کلمت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

يَاكَ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ فَإِنَّمَا يَسْأَلُ اللَّهُ حَقَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ

وہ کہتا ہے کہ یہاں سے اس کی طرف سے ایک اور چیز ہے۔

لا يمنع ذلك حقه وعن أبي أمامة عن رسول الله

کتاب: چوبی صاحب کی زندگی کے دور واپس استاذ الہامی امامہ رحمہ اللہ احقر

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مِنْ شَرِّ النَّاسِ مَنْزِلَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود از بدترین مردم ادری که مرتبه نزد خدا روز قیامت

عَبْدُ أَذْهَبَ أَخْرَجَهُ بِدُونِ غَيْرِهِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَنْ

بہندہ ایست کہ ضائع کرد آخرت خود را بسبب دنیا سے غیر خود رہ ابن ماجہ و ابی داؤد

عَائِشَةُ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدَّوَانِينُ

ما شاء الله فزموه آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم دواوین

ثَلَاثَةٌ دِيَّوَانٌ لَا يَغْفِرُ اللَّهُ إِلَّا شَرَّكَ بِاللَّهِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

راستی بے صحیفہ الیت کہ نمی آمرزد حلاو آن شریک زرد ایندن گے رابند است میگویند ای

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

لہ خداے تعالیٰ بھی آمرز و مشرک را و دیوان دوم صحیفہ ایست کہ مہل نسکیزادہ آن را خدا

ظَلَمَ الْعِبَادَ فِيمَا بَيْنَهُمْ حَتَّى يَتَقَرَّ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ

و آن فلم بندگان است در میان یکدیگر تا آنکه قصاص بستانند بعضی از ایشان از بعضی

وَدَيُّوَانٌ لَّيْعَابُ اللَّهِ عَلَيْهِ ظُلُمُ الْعِبَادِ فِيمَا يَشَاءُ وَيُخَيَّرُ اللَّهُ

و همچنین سواد آفاق و آن علم بدان است میان خود و میان خدا

فَذَلِكَ إِلَى اللَّهِ إِنْ شَاءَ عَذِّبُهُ وَإِنْ شَاءَ تَجَاوَزَهُ عَنَّا

پس ان موعول است بارادت ابی الرحمان عبد الله بن سیدہ را و بر خواجہ عا و مرشد ارباب و

پی موسیٰ نے کہا کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ان اللہ
 بنی ہود سے مرویست گفت فرمود ان حضرت علی اللہ علیہ وسلم درستی خدا

۱۶۷-۱۱۱

همه الظالم حق اذ اخذ له ثوبيلته نفقوا ولدك
برآئین قلمت سید به نظر انا انکم وقت یکدیگر و اورا نمی گذارد و او را بستر خاند و معین است

وَقَالَ لَهُمْ خُذُوا هَذِهِ السَّيْفَ فَإِنَّ فِيهَا نَبِيًّا

خدا ربك اذا اخذ المرحي عليه الاية مستحق عليه
 انزلنك بدور دار تو جن بگير و فرما اراك كالم الله اخبرني صفيق عليه

۲
اسے پس ایک طلبہ نے عالم
از علوم حلال کی طرح کوشش کیا
مفتی

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ فرمود حضرت صلی اللہ علیہ وسلم

مَنْ كَانَتْ لَهُ مُظْلِمَةٌ لِأَخِيهِ مِنْ عَرَضٍ أَوْ شَيْءٍ فَلْيَتَحَلَّلْهُ

ہر کہ جس کو باشد مراد یا مظلمہ برابر یا مسلمان را از آبرو سے کہ بچیت یا از چیز سے دیگر پس باید کہ تحلیل بخورد

مِنْهُ الْيَوْمَ قَبْلَ أَنْ لَا يَكُونَ لَهُ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ كَانَ لَهُ

ازو سے امروز پیش از آنکہ ناستد مراد از ناستد سے و نہ درہم اگر باشد اورا

عَمَلٌ مَّا حِجَّ أَخَذَ مِنْهُ بِقَدَرِ مُظْلِمَتِهِ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَمْنَنٌ

عمل نیک گرفتہ شود ازو سے باند ازہ ظلم او و اگر ناستد مراد را نیکیا

أَخَذَ مِنْ سَيِّئَاتِ مَا حَبَّ مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ رَأَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْهُ

گرفتہ شود از چیز ہائے صاحب کس پس برداشتہ شود چہ کہ رواہ البخاری و ہم از روی مرولیت

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اتُّدْرَنُ مَا الْمُقْلِسُ قَالُوا

کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود مرصاحب را یا درمی یا بید کہ مقلس چیست گفتند

الْمُقْلِسُ فَيَنْبَأُ مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ فَقَالَ إِنَّ الْمُقْلِسَ

کو مقلس در میان ما کہے است کہ نیست درہم مراد را نہ متاع پس بعد آنحضرت مقلس

مِنْ أَمَّتِي مَنْ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَمَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ

از امت من کہے است کہ بیاید روز قیامت بنماز و روزه و زکوة

وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَأَكَلَ مَالَ هَذَا وَسَفَكَ

و بیاید آنکس را بیخالت کہ دشنام کردہ است این را و نسبت بزرگوارین را و خورد مال این را و کشت

دَمَ هَذَا وَضَرَبَ هَذَا فَيُعْطَى عَذَابُ مَنْ حَسَنَاتِهِ وَهَذَا مِنْ

خون این را و زدن این را پس دادہ میشود این شخص کہ دشنام خوردہ از یکسہاے ذی و شخص دیگر

حَسَنَاتِهِ فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ أُخِذَ

از یکسہاے و سے پس اگر فانی شود یکسہاے و پیش از آنکہ حکم کردہ شود بخیر اے کس بزرگوار کہ بگشت گرفتہ

مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطَرَحَتْ عَلَيْهِمْ سَجَاطَ طُرْحٍ فِي النَّارِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَكِبُونَ

از گنایان مظلومان پس انداخته شود بظالم پستتر انداخته شود در آتش رواه مسلم

وَعَنْهُ نَزَلَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَتُؤَدَّنَ

وہم ازانی بریرہ رفا مرویت گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ ہر آئینہ ادا کردہ می شود

الْحَقُّوقُ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ حَتَّى يُقَادَ لِلشَّاةِ الْجَمْعَاءِ

حقہا ہوے اہل حقوق روز قیامت آنانکہ قصاص گرفتہ میشود براسے گوشتدہے شراف

مِنَ الشَّاةِ الْفَرَنْجِيَّةِ مُسْلِمًا وَعَنْ مُعَاوِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

از کوفته شاخ و آرد رواء مسلم و روایت است از معاویه رضی الله عنه

كُتِبَ إِلَى عَائِشَةَ أَنَّ الْكُتُبِيَّ إِلَى حَتَّابًا تَوْحِيدِي فِيهِ

بسوی ما کثرت مدقه نوشت کہ نہیں برائے من مکتوبے کہ وصیت کنی مرا دوران

وَلَا تُكْذِرِي فَكُتِبَتْ سَلَامٌ عَلَيْكَ أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي سَمِعْتُ

وزیادت کمن پس نوشت عایشہ رضا سلام علیک لیکن بعد سلام پس تحقیق شنیدم

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ التَمَسَ رِضَا اللَّهِ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم را کہ میفرمود کسی که طلب کند خوشنودی خدا

بِخَطِّ النَّاسِ كَفَاءُ اللَّهِ مُؤَنَّةَ النَّاسِ وَمِنْ التَّمَسُّ

بناخوشنودی مردم کفایت کند و از حد این حال بارگزاران مردم را دیگر که طلب کند

رِضَا النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ وَالسَّلَامُ

حسنودی مردم را به ناحق تنودی خدا بلند ارد و اورا خدا بوسه مردم

عَلَيْكَ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَبِشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "قَطَعَ سَيْدُ رَأْسِي
كَفْتُ فَمَدُّوا حَنَافَتِي عَلَى الشَّيْءِ كَمَا كُنْتُ دُرُفْتُ كَمَا رَأَى

مکتبہ امداد اسلام آباد

وَلَا تُمْسِكْ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ
 دراهم مرد در زمین مهران هر آینه خدا دوست نمی دارد هرگز ازنده خود
 فُخْوَرَهُ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ
 سنجیده را در میان روی کن در رفتار خود ولست کن آواز خود را
 إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرَةِ وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ
 هرگز نیک بدترین آواز هرگز نیک آواز خوان باشد و مشتب کنید بوسه آمرزشش
 مِمَّنْ زُيْكُوا وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ
 از پروردگار خود بوسه پیشه که پنهانی آن مانند آسمان و زمین است آماده کرده شده است
 لِلتَّقِينَ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَافِلِينَ
 براسه پر هیزگران آنکه طمع میکنند در رایش و سختی و فرو خوردن گان
 أَلْفِظُوا لِلْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ إِنَّ اللَّهَ
 حشم و عفو کنندگان از مردمان و خدا دوست میدارد نیکوکاران را هرگز نیک خدا
 لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ
 دوست نمیدارد کسی را که باشد تکبر خود ستا نیکه و از این عمر رفا مرویت گفت
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا تَجَمَّعَ عَبْدٌ أَفْضَلَ عِنْدَ
 فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم دروینا امید نبرد و گفت هیچ بنده فاضلتر نزد
 اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ جُرْمَةٍ غِيْظٍ يَكْطُمُهَا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ تَعَالَى
 خدا است بزرگ و نیز از جرمی که فرو برد آن را از جهت طلب خوشنودی خدا نیلے
 رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ بَهْزَنِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ
 رواه احمد و روایت است از بهز بن حکیم از پدر خود و ادا از جدی
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ الْغَضَبُ لَيَقِيدُ الْإِيمَانَ
 گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم در سبکه حشم گرفتن بر آئینه تها میگرداند ایمان را

میزان حسن
 جزو کرمه

جزو کرمه

و شرب و زان و فزاید شرب و زان
 از عجز و کرمه و زان و فزاید شرب و زان

مجلس تفسیر و ترویج
مجموعه مصاحف و کتب
است مخ ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱

كَأَيُّفِدُ الصَّبْرُ الْمَلَّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ قَالَ
 چنانچه توبه یکر داند صبر شهید را و روایت است از ابی هریره گفت فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ عَلَيْهِ
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم گفت موسی بن عمران علیه
 السَّلَامُ يَأْتِيكَ مِنْ أَعَزِّ عِبَادِكَ عِنْدَكَ قَالَ مَنْ إِذَا أَقْدَرَ غَفَرَ
 السلام آنست پروردگار من کسست عزیزترین بندگان تو زود تو فرمود عزیزترین بندگان من کسست که اگر قوی شود برافراشت
 وَعَنْ أَبِي أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ
 و روایت است از انس رضا که فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسیکه
 تَحَرَّنَ لِسَانَهُ سَتَرَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ كَفَّ غَضَبَهُ كَفَّ اللَّهُ
 آنچه دارد در زبان خود را از عیب مردم پنهان خدایش را لای عیب او را و کسی که فرو خور چشم خود را از آزار
 عَنْهُ عَذَابُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَنْ اعْتَدَرَ إِلَى اللَّهِ قَبْلَ اللَّهِ
 از آن کس عذاب خود را بوقیامت و کسیکه عذرخواهی کند بوسه خدا بپذیرد خدا
 عَذْرًا ذَوَى الْأَحَادِيثِ الثَّلَاثَةِ الْبَيْهَقِي فِي شُعْبِ الْإِيمَانِ
 عذر او را روایت کرد از این سه حدیث را بییهق در شعب ایمان
 وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 و روایت است از ابی ذر رضی الله عنه آنحضرت صلی الله علیه و سلم
 قَالَ إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ قَائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فَإِنَّ هَبَّ عَنْهُ
 فرمود چون یکی از شما حال آنکه در ایستاده است پس بایستد و نشیند بایستد و نشیند
 الْغَضَبُ فَإِلَّا فَلْيَصْطَبِحْ رَدَّ الْأُحْمَدُ وَالزَّمْذِي وَعَنْ
 عظم بزر در نه باید که برپا بماند و زود از آن بگریزد و از آن بگریزد و روایت است از
 عَطِيَّةِ بْنِ عَفْرَةَ السَّعْدِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عطیه بن عفره سعدی رضا گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ

عليه وسلم بدستیکه خشم کردن از شیطان است و بدستیکه شیطان پیدا کرده و نرفته است

مِنَ النَّارِ وَإِنَّمَا يُظْفَى النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ

از آتش و سرد کرده نمی شود آتش مگر با آب پس چون بخشم آید سبک از شما

فَلْيَتَوَضَّأْ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ عَنْ أَنَسٍ

باید که وضو بپازد رواه ابو داود و روایت است از ابی مریرة رضی الله عنه

وَجَلًّا قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْصِنِي قَالَ لَا تَغْضَبُ

مردی گفت مریدم خدا را صلی الله علیه وسلم که وصیت کن مرا فرمود خشم مگیر

فَرَدَّ ذَلِكَ مَرًّا قَالَ لَا تَغْضَبُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْهُ

پس باز کرد این بار مردان قول را فرمود خشم مگیر رواه بخاری و در این حدیث

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ

گفت رسول خدا صلی الله علیه وسلم نیست زبردست آن کس که مردم را بر زمین افکند

إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

بلکه زبردست آنست که مالک باشد نفس خود را وقت غضب متفق علیه

وَعَنْ حَارِثَةَ بْنِ وَهَبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از حارثه بن وهب گفت رسول خدا صلی الله علیه وسلم

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ كُلُّ مُزَيِّفٍ مُتَضَوِّفٍ

عليه وسلم ای خبر ندارم شما را بآهل بهشت بر منیعت که خفیه می پندارند او را مردم

لَوْ أَقْرَعَهُ اللَّهُ لَا بَرَكَةَ إِلَّا أَخْبَرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ كُلِّ عَظِيمٍ

اگر سو کند خدا را ستمگویی بیکر داند و می نماند او را ای خبر ندارم شما را بآهل دوزخ بزرگوار

و تشدید نام مردان است که خشم می گیرند و تشدید نام مردان است که خشم می گیرند و تشدید نام مردان است که خشم می گیرند

بِقَوْلِهِ مُتَكَبِّرٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ

بیا بگو بگویند متکبر متفق علیه و روایت است از ابن مسعود که گفت

عَبْدٌ طَمَعَ يَقْرَهُ بِمَسِّ الْعَبْدُ عَبْدٌ هُوَ يُضِلُّهُ بِمَسِّ الْعَبْدِ

بنده کہ طمع و حرص می کند او را بر در راب میاید بنده است بنده کہ کسی نفس گمراه میگرداند او را

عَبْدٌ رَغِبَ يَذُلُّهُ رَوَاهُ الزُّمَرِيُّ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ

بنده است بنده کہ رغبت در دنیا خواست میکند او را راوی کرد زمری و بیہقی در شعب ایمان گفت بیہقی

قَالَ لَيْسَ لِسَانُهُ بِالْقَوِيٍّ وَعَنْ عُمَرَ قَالَ وَهُوَ عَلَى الْمَنَبَرِ

نہایت استناد این حدیث قوی و از امیر المؤمنین عمر رضی اللہ عنہ روایت گفت و تنہا کہ در منبر بود

يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوَاضَعُوا فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

اے مردمان تواضع کنید زیرا کہ من شنیدم از رسول خدا صلی اللہ علیہ

وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ وَدَقَّعَهُ اللَّهُ فَمَوْفِي نَعِيمٍ صَغِيرٍ

و سلم کہ می گفت کسی کہ تواضع کند باری خدا و انداختہ او را پس او را پس از او

وَفِي آعْيُنِ النَّاسِ عَظِيمٍ وَمَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللَّهُ فَمَوْفِي آعْيُنِ

و در چشمان مردم بزرگ است و کسی کہ تکبر کند فرو بند خداوند او را پس او در چشم

النَّاسِ صَغِيرٍ وَفِي نَفْسِهِ كِبِيرٌ حَتَّى لَمْ يَوَاقُوهُ وَهُمْ عَلَيْهِ مِنْ كُلِّ

مردم حقیر است و در نفس خود بزرگ است تا آنکہ ہرگز او را نپذیرفتند و ہرگز از او

أَوْ حِزْبٍ وَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

از حو کہ از ابی ہریرہ روایت کرد از حضرت رسول خدا صلی اللہ علیہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثٌ مُنْجِيَاتٌ وَثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ فَأَمَّا

علیہ وسلم فرمود حصلت نجات دہندہ است از عذاب و خصلت ہلاک کنندہ است

الْمُنْجِيَاتُ فَقَوَى اللَّهَ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَالْقَوْلَ بِالْحَقِّ فِي

اما خصلت نجات دہندہ کی ازان پس پیرنگاری از خداست پنهان و آشکارا دوم گفتن حقیقتی

الرِّضَا وَالسَّخَطَ وَالْقَصْدُ فِي الْغِنَا وَالْفَقْرُ وَأَمَّا الْمُهْلِكَاتُ

خوشنودی و ناخوشنودی سوم سیانہ رو سے دور تو گری و دوری اما خصلت ہلاک کنندہ

عمر بن الخطاب

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّوْا

ای مسلمانان چیت شمارا کہ چون بشما گفت می شود تیرون آئید

فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتِلُوا إِلَى الْأَرْضِ أَرْضِيكُمْ

در راه خدا گران شده میل می کنید بوسه زمین آیا رضامند شدید

بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

بزندگانی دنیا عرض آخرت پس نیت متاع دزدگانی دنیا

فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ أَتَتَغَرُّوْا بِكُمْ عَدَا بَا

دربار آخرت گرانده که اگر تیرون نیا کنید عذاب کند شمارا عذاب

الْبَاءِ وَيَتَّبِعْ دَلْ تَوَمَّا غَرُّكُمْ وَلَا تَقْرُوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ

دردناک و بددل شمارا گیرد و تیران را بجز شمارا هیچ زیان نرساند خدا را وحدا

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ

بر هر چیز توانا است ای پیغمبر جہاد کن

الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاعْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا وَأَمُّهُمْ جَهَنَّمُ

کافران و منافقان و درستی کن بر ایشان و حاکم ای شان و درخت است

وَبِئْسَ الْمَصِيرُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ

و دوسه بد جائز نیست هرگز کند خدا دوست میدارد آنها را که جنگ میکنند در راه خدا

صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُومٌ هَ كَيْتَبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ

صف زده گویا که ایشان را ستند محکم بیکدیگر پییده لازم کرد مشد بر شما جنگ

وَهُوَ كَرِهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ

و آن دشوار است بر شما و شاید که شما ناخوش دارید چیزی را که حال آنکه دوسه بهتر باشد

لَّكُمْ وَعَسَى أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

شمارا و شاید دوست دارید چیزی را که حال آنکه دوسه بد باشد و خدا میداند و شما نمیدانید

عمر بن الخطاب

عمر بن الخطاب

عمر بن الخطاب

<p>بْنِ سَعْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رِبَاطُ</p>
<p>این سوره را گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم بحکم داشتن سوره اسلام</p>
<p>يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ</p>
<p>یک روزی که در راه خدا بهتر است از دنیا و هر چه بر دنیا است متفق علیه</p>
<p>وَعَنْ أَبِي سَلَمَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</p>
<p>در روایت است از ابی سلمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم</p>
<p>لَعْدُوٌّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رُفْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا</p>
<p>هر دشمنی که با خدا و سیر کردن در راه خدا یا یک شلختگی بهتر است از دنیا و آنچه در دنیا است</p>
<p>مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ سَمِعْتُ</p>
<p>متفق علیه و روایت است از سلمان فارسی را که گفت شنیدم</p>
<p>رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رِبَاطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنَ</p>
<p>آنحضرت صلی الله علیه وسلم رباط یک روز و شب بهتر است از</p>
<p>صِيَامِ شَهْرٍ وَ قِيَامِهِ وَإِنْ مَاتَ جَرَى عَمَلُهُ الْيَوْمَ كَانَ</p>
<p>روزه یکماه و شب خیزای آن و اگر بمیرد و روزی یکروز و شبی یکشب بود</p>
<p>يَعْمَلُهُ وَاجْرَى عَلَيْهِ رِزْقُهُ وَآمِنَ الْفَتَانِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ</p>
<p>عمل میکرد و رسانیده میشد بردهای روزی و امین میگردد از فتنه اندازنده که فرشته خدا باشد</p>
<p>وَعَنْ أَبِي عَيسَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</p>
<p>در روایت است از ابی عیسی گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم</p>
<p>مَا اغْتَبَرْتُ قَدَمًا عَبْدًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَتَّه النَّارُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ</p>
<p>گره آلوده نگرد و دوپایه بپنج بند در راه خدا پس ساس کند و راه آتش و دوزخ و راه آتش</p>
<p>وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</p>
<p>در روایت است از ابی هریره را که گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم</p>

در روایت است از ابی سلمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 در روایت است از سلمان فارسی را که گفت شنیدم
 در روایت است از ابی سلمه گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 در روایت است از ابی عیسی گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 در روایت است از ابی هریره را که گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

قَالَ لَا يَجْتَمِعُ الْكَافِرُ وَقَاتِلُهُ فِي الْمَدَارِ أَبَدًا سَاءَ مَا مَثَلُوا

فرمود سبحان من خود کافر و کشتن کافر در آتش دوزخ همیشه رواه مسلم

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روايت است از ابی هريره رفته گفت آنحضرت صلی الله عليه

وَسَلَّمَ لَا يَكَلِّمُ أَحَدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ مَنْ يُكَلِّمُ

و سلم مجروح گردانیده می شود و هیچ کس در راه خدا و خدا را تراست کسی که مجروح گردانیده شود

فِي سَبِيلِهِ الْأَجَلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَجُرُوحُهُ يَتَعَبُ دَمًا أَلْوَنُ

در راه و سگی که کتبی آید روز قیامت و حال آنکه جراحت او میریزد خون رنگ رنگ

لَوْ أَنَّ الدَّمَ وَرَدَّ الرِّيحُ دَرَجُ الْمَيْكِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

خون دوسه دوسه بر می شک متفق علیه و روايت است از

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ جَاءَ دَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی هريره رفته گفت آمد مردی به سوی آنحضرت صلی الله عليه وسلم

فَقَالَ الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِفَنَمٍ وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِدِكْرٍ وَارْتَجُلُ

پس گفت آن مرد و قال میکند براسه بنیت و مردی گفت میکند براسه نام و جرح

يُقَاتِلُ لِيُرَى مَكَانُهُ مَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ مَنْ قَاتِلُ

قال میکند براسه این عرض کرد دیده شود مکان او در جوار عیسی است در راه خدا گفت آنحضرت

لِتَكُونَ كَلِمَةً اللَّهُ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ

براسه آنکه باشد کلمه خدا بلندتر پس است جهاد کنند در راه خدا متفق علیه

وَعَنْ أَنَسٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ جَاهِدُوا

و روايت است از انس رضی الله عنه آنحضرت صلی الله عليه وسلم که فرمود جهاد کنید

لِلْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَالرِّسَالَةِ كَمَا أَوْفَدَ

الکافران را بجایای خود و بذاتهای خود و بپایانها را خود رواه احمد و ابوداؤد

الحکم الفتح کتب کرد
الحکم کلام خلیف
الحکم شب بخند وین
و با سه موعده در آن گردان
شب بخند وین

الرَّعْفَرَانُ وَرِيحُهَا الْمَيْكُ وَمَنْ خَرَجَ خَرَجَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ عَلَيْهِ

طابع الشهادة، الترمذي، الجود، الأود، الشامي، وعن أبي هريرة

فہرستہیدان است رواہ ترمذی و ابو داؤد و نسائی و روایت از ابی ہریرہ رض

فَالْقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَجِيءُ النَّارَ مَنْ مَكَهُ مِنْ

گفت که فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم در مخی آید آتش و دوزخ را یکدیگر میداد

فَخَشِيَ اللَّهَ حَتَّى يُعَوِّدَ اللَّيْلُ فِي الصُّرْعِ وَلَا يَجْمَعُ عَلَى عَبْدٍ

ترس خدا نا آنکه باز گردد و شیر در دهستان و جمع نمی شود بر هیچ بنده

وَقَدْ كَفَرَ بِاللَّهِ مَا لَكُمْ فِيهِ مِنْ عَاقِلٍ

کبریا سبیل میں دودھ کا دروازہ کھولا اور فرمایا:

[illegible]

وَسَرَّادُ النَّسَائِي فِي أَحْوَى فِي مَغْزِي مَسْلَمٍ ابْدَاوِي

و زیادہ لڑے است سال در روایت دیگر ہے۔ صبح میرد و غبار و دود در درویش بھی مسلمان اور

أخري به في جوف عمدا بدا ولا يجمع أسح واليمان

روایتی دیگر مرثی را راجع نمیکرد و غبار و دود در درون بنده هرگز و جمع نمی شود بگل و ایمان

فِي قَلْبِ عَبْدِ اَبْدًا وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ فَقَالَ قَالَ

در دل سینه هرگز در روایت است از ابن عباس ر.م گفت فسر بود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَيْنَانِ لَا تَمُتُهُمَا النَّارُ

حضرت علیؑ علیہ وسلم دوچشم اند که ما س می کنند آن دو چشم را آتش دوزخ

عَيْنُ يَكْتُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَعَيْنُ يَكْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

جیسے جسے لکڑیہ است از خوف خدا و دیگر خجسته که شب گزوده که تاجا بانی میکند می بکن را از شکر کار و بیدار

وَاللَّهُ يَكْفِيكَ مَا كُنتَ تَحْذَرُ

دواہ ایڑمیری پائی میں ایڑی سوزدہ کال کر رہا ہوں میں

طُولُ الْيَقِيَامِ قِيلَ فَأَيُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ قَالَ جُهِدُ الْمُقْبِلِ
 ورازی استادن در نماز گفته پس کدام صدقه فاضلتر است و فرمود غایت فقیه
 قِيلَ فَأَيُّ الْجِهْرَةِ أَفْضَلُ قَالَ مَنْ هَجَرَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ
 گفته شد پس کدام جهرت فاضلتر است فرمود کسی که عبادی کرده چیزی را که حرام کرده خدا بدو سے
 قِيلَ فَأَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ قَالَ مَنْ جَاهَدَ لِلشَّرِّ لَيْسَ بِمَا لَهُ
 پس گفته شد پس کدام جهاد فاضلتر است فرمود کسی که جهاد کرده کافران را ممال خود
 وَنَفْسِهِ قِيلَ فَأَيُّ الْقَتْلِ أَشْرَفُ قَالَ مَنْ أَهْرَقَ دَمَهُ
 و جهاد کرده نفس خود گفته شد پس کدام کشتن در جهاد شریفتر است فرمود کسی که ریخته شد خون
 وَعَقَرَ جَوْادًا أَوْ دَاوَاهُ أَوْ دَوَّنِي بِرَأْيِ النَّسَائِيِّ أَتَّ
 دے کرده اسپ اور واه او دود و دور روایت نئی ایچنین آمده است کہ
 النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم پرسیده شد کہ کدام یکی از اعمال فاضلتر است
 قَالَ إِيْمَانٌ لَا شَكَّ فِيهِ وَجِهَادٌ لَا غُلُولَ فِيهِ وَجَمَّةٌ
 فرمود فاضلترین اعمال ایمان است کہ شک نیست دروے و جهاد است کہ گیت خیانت دروے
 مَبْرُورَةٌ قِيلَ فَأَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ قَالَ طُولُ الْقَنُوتِ
 کہ مقبول شده است گفته شد پس کدام نماز فاضلتر است فرمود نماز کہ قیام دروے دراز باشد
 ثُمَّ اتَّفَقَا فِي الْبَاقِي وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ عَنْ النَّبِيِّ
 پس اتفاق کردند بر دو در باقی حدیث و روایت است از ابی امامہ رضا اذ آنحضرت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ
 صلی اللہ علیہ وسلم کہ فرمود نیست چیزی دوست داشتہ تر بر من از
 قَطْرَتَيْنِ وَأَوْ ثَرَيْنِ قَطْرَةٌ دُمُوعٌ مِنْ عَشِيَةِ اللَّهِ وَقَطْرَةٌ
 دو قطرہ و دو نشان یکی قطرہ اشکها است از ترس خدا و قطرہ دیگر

۴
 چه نقل شد مدتی گفته
 بجستند گفت در باب خود
 و حاجت فی العراج الحلال
 و بیخیزد و پیش شدن در بر این
 و حاجت فی العراج الحلال
 ۵
 بخاندن خود را گرفتار است
 و یک بر این از بیرون نیست
 و یک بر این از بیرون نیست
 و یک بر این از بیرون نیست
 فاضلتر از آن است که خود را
 آن نیز چنین است ۱۲
 و در این باب است ۱۲
 ۱۳

لَمْ يُهْرَأْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَمَّا الْآخَرَانِ فَأَتَرَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
 ترجمہ کریمتہ بیورد در راہ خدا و او را اثر پس کے نشان دہم است در راہ خدا
 وَأَتَرَفِي قَرِينَةٍ مِنْ فَرَايَضِ اللَّهِ تَعَالَى سَوَاءُ التَّوْمِيذِي
 و دوم اثر ہے در قرینہ از ترایض خدا سوائے رواہ ترمذی
 وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 در روایت است از عبد اللہ بن عمرو و ما گفت کہ رسول خدا صلی
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَرْكَبُ الْبَحْرَ إِلَّا حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا أَوْ
 اللہ علیہ وسلم سوار شود یا را کہ در حاکم حج کنندہ یا عمرہ بر آید کہ
 غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَحْتَ الْبَحْرِ نَارًا وَتَحْتَ الْمَاءِ
 غَرَابُورٌ رواہ خدا از را کہ زیر دیا آتشے است و زیر آب آتش
 بَحْرٌ أَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ
 در روایت است رواہ ابو داؤد و در روایت است از عبد اللہ بن عمرو کہ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَفْلَةٌ كَفَرَتْ فِي سَوَاءِ
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود باز گشتن محابذ از سفر طواف امانند روا
 أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ
 رواہ ابو داؤد و در روایت است از ابی امامہ رضی گفت بیرون آمدیم با جماعہ آنحضرت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ فَمَرَّ رَجُلٌ بِغَارٍ فِيهِ شَيْءٌ
 صلی اللہ علیہ وسلم در بارہ از لشکر پس گذشت مردی بنام سے کہ در کو چوبی
 مِنْ مَاءٍ وَبَقِيَ لِحَدِّثِ نَفْسَهُ بِأَنْ يُقِيمَ فِيهِ وَيَتَخَلَّى
 از آب و تر و سبزی بود پس حدیث کرد آن مرد با نفس خود کہ اقامت کند درین غار و خلوت
 مِنَ الدُّنْيَا فَاسْتَأْذَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ
 کہ بیدار دنیا پس طلب اذن کرد از پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وسلم در اقامت کردن

یعنی عاقل یا مجنون یا نوازند نفس خود را
 و جماعہ کثرت و خلوت و مجرب
 بود کہ از ترکیب جان یا بی عقل
 و درین حدیث ہوا از کہ مجرب است
 یا سبب و در غایت فضیلت
 آن و در ما و در حدیث مجرب است
 افضل و در حدیث ہوا از کہ مجرب است
 یا کہ از حدیث ہوا از کہ مجرب است
 و در حدیث ہوا از کہ مجرب است
 فی حدیث ہوا از کہ مجرب است
 یا کہ از حدیث ہوا از کہ مجرب است

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّي لَأُبْعَثُ بِالْمُؤَدِّيَةِ

پس فرمود آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم بفرستیدم فرستاده شدیم بملت یهودیت

وَلَا بِالنَّصْرَانِيَّةِ وَلَكِنِّي بُعِثْتُ بِالْخَفِيَّةِ السَّمْعَةِ وَالْأَيْمَنِ

و نه بملت نصرانیت و لیکن فرستاده شدیم بفرستاده شدیم بملت یهودیت و مسلمانان است و گویند بخدا

مُحَمَّدٍ يَدِينُهُمُ لَفْدُوَّةٍ أَوْ رَدُوَّةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا

لکه اداست محمد در دست اوست هرگز نیکی نیک کردن در ابتدا و بیکر کردن در دست بامگاه در راه خدا بهتر است

وَمَا فِيهَا وَلِقَاءُ أَحَدِكُمْ فِي الصَّنَفِ خَيْرٌ مِنْ صَلَوتِهِ سَبْعِينَ

و هر چه در دست اوست و هرگز نیکی نیک کردن یکبار از نماز در صفت قتال بهتر است از نماز گذاردن هفتاد

سَنَةً رَوَاهُ أَحْمَدُ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

سال رواه احمد و روایت است از ابی سعید رضی الله عنه که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ دَخَلَ بِاللهِ دَبَّارًا بِإِسْلَامٍ

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود که راضی و خوشنود گردد بیکر و در راهی آورد راضی گردد بسلام

يَدْخُلُ بِهِ مُحَمَّدٌ رَسُولًا وَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ فَحَبَّ

که دین دین در راهی گردد بیکر که رسول است واجب گردید بر او و بهشت پس خوشی گردد بر این

لَهَا أَبُو سَعِيدٍ فَقَالَ أَعِذْهَا عَلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَعَادَهَا

کلمات را ابو سعید رضی الله عنه گفت اعاده کن این کلمات را بر من ای رسول خدا

عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ وَآخَرَى يَوْفَعُ اللَّهُ بِمَا الْعَبْدُ مَا شَاءَ

پس اعاده کرد آنحضرت آن کلمات را بر او و بفرمود آنحضرت و خصلت دیگر است بفرمود

دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ

باین درجه در بهشت مسافت میان هر دو پای جهان است که میان آسمان

وَالْأَرْضِ قَالَ وَمَا هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الْجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لِيُجَاهِدَ فِي

و زمین است گفت ابو سعید و چه چیز است آن خصلت یا رسول اللہ فرمود آنحضرت مکرر مبارزه

سَبِيلَ اللَّهِ الْحَيَاةُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

جہاد کردن است در راه خدا رواہ مسلم و روایت است از

أَبِي مُوسَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ

ابی موسی گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بدرستی کہ بہشت

تَحْتَ ظِلِّ الشَّيْءِ فَقَامَ جُلُوفُ الْهَيْعَةِ فَقَالَ يَا أَبَا

زیر سایہ شہ نیست پس ای شاد مرد کے کہنہ و سود و میل و جامہ پس گفت آن مرد یا ابا

مُوسَى أَنْتَ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ هَذَا

موسی تو سنیدہ آنحضرت را صلی اللہ علیہ وسلم کہ میگفت این سخن را

كَأَنَّكَ تَمُوتُ فَرَجَعَ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ أَقْرَأْ عَلَيْكُمْ السَّلَامَ ثُمَّ كَسَرَ

گفت اگر کے شنیدم پس رجوع کرد آن مرد بیوسے داران خود پس گفت آن مرد و یا ابا سلام

جَفَنَ سَيْفِهِ فَأَلْقَاهُ ثُمَّ مَشَى بِسَيْفِهِ إِلَى الْعَدُوِّ فَضْرَبَ بِهِ

نیم خود را پس بنیادخت نیم را پیست رفت با شمشیر خود بیوسے دشمنان پس بزدنیم شمشیر

حَتَّى قُتِلَ دَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

تا آنکہ گشتہ شد رواہ مسلم و روایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَحَبِّسَ فَرَسًا

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ یہ بہند اس سے را

فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِيْمَانًا بِاللَّهِ وَتَصَدِّيقًا بِوَعْدِهِ فَإِنَّ شِبَعَةَ وَرَدِيَّةَ

در راہ خدا از جهت ایمان آوردن بخدا و از جہت راست داشتن وعدہ حق پس بدرستی کہ

وَرَدِيَّةَ دَبُولَهُ فِي مِثْلَانِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَأَى الْبُخَارِيَّ وَعَنْ

و در گین او دبول او با شہ روز قیامت رواہ بخاری و روایت است

جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ جُلُوفُ النَّبِيِّ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ أَحَدٍ

جابر بن عبد اللہ کہ گفت مردی را آنحضرت را صلی اللہ علیہ وسلم روز جنگ احد

أَدَايَتَ إِنْ قُتِلْتُ فَإِنْ أَنَا قَالَ فِي الْجَنَّةِ قَالَ لَقِيَ تَمَرَاتٍ فِي

در حدیث
در حدیث

کبر و بیدار اگر گشته غم پس کجاست جای من فرمود آنحضرت در حدیث است جگر تو پس بیدار است

يَدٍ ثُمَّ قَالَ حَتَّى مُتِلَ مُتَفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ

در حدیث او بود پس قال کرد تا آنکه کشته شد متفق علیه در روایت است از ابن عباس را فرمود گفت

بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ رَوَاحَةَ فِي سَرِيَّةٍ

فرستاد آنحضرت علیه السلام عبد الله بن رواحه را در فرجه و لشکر

در حدیث
در حدیث

فَوَافَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقَدَّ الْأَصْحَابُ وَقَالَ تَغْلَفُ وَأَمِيلِي

پس موافق افتاد آن فرستاد آن روز جمعه را پس رفت با همه دوستان و گفت عبد الله بن رواحه

مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ الْحَقُّ فَلَمَّا صَلَّى

با پیغمبر صلی الله علیه و سلم بهتراحق بیوم ان ترا و میرسم پس چون نماز کرد و ایستاد

مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَوْهُ فَقَالَ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَقْدَّ وَ

با آنحضرت علیه السلام دید آنحضرت را و او را پس فرمود چه باز داشت ترا از نگاه بردن

مَعَ أَصْحَابِكَ فَقَالَ أَرَدْتُ أَنْ أَصِلَ مَعَكَ ثُمَّ الْحَقُّ فَقَالَ

با یاران تو پس گفت عبد الله تو را هم که نماز جمعه بخوانم با تو بعد از آن برسم با ایشان پس فرمود

در حدیث
در حدیث

لَوْ أَنْفَقْتُ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَذِنْتُكَ فَضَلَ غَدَوْتُوهُ

اگر خرج میکردی تو چیزی را که در زمین است از اسباب و مشرع هر دینی با منی و فضل دین تو بجا میروم

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ بِأَبِ ادَّابِ السَّفَرِ مَشْ

روایت کرد این حدیث را ترمذی از باب آداب سفر و مش

بَابُ ثَوَابِ الْإِعَاذَةِ عَلَى الْجَمَادِ

باب در بیان ثواب اعانت کردن بر چار دار مال و اسباب

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از زید بن خالد را که رسول الله صلی الله علیه و سلم

قَالَ مَنْ يَجُوزُ غَارِيَّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ عَزَّاهُ مَنْ خَلَّفَ غَارِيَّ
 فرمود کسی که ساخته کند اسباب قازی را در راه خدا پس حقین را کرده و کسی که عقیدت کرده
 فِي أَهْلِهِ فَقَدْ عَزَّاهُ امْتَفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي مَسْعُودٍ
 در اهل و عیال و پس به تحقیق نظر کرده متفق علیه و روایت است ابی مسعود رضی
 بِالْأَنْصَارِيِّ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ بِنَاقَةٍ خُطُومَةٍ فَقَالَ هَذِهِ فِي
 انصاری گفت آورد مردی ستمزاده را که با چهار دپه پس گفت آن مرد این ناقة در
 سَبِيلِ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَكَ
 راه خداست پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم مرترا
 بِهَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ سَبْعُ مِائَةِ نَاقَةٍ كُلُّهَا خُطُومَةٌ دَوَاهُ مَسْمُومٌ
 این یک ناقة روز قیامت تو اب هفت صد ناقة است که به آن چهار کرده شده است روان
 وَعَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 و روایت است از خرم بن فاطک رضی الله عنه که فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ اتَّفَقَ نَفَقَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كُتِبَ لَهُ بِسَبْعِ
 علیه وسلم کسی که خرج کند نفقه را در راه خدا نوشته شود برای وی تو اب هفتصد
 مِائَةٍ ضَعِيفٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّيَّاسِيُّ وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ
 مانند آن رواه کرده و ترمذی و تیسائی و روایت است از ابی امامه رضی
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الصَّدَقَاتِ
 گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم فاضلترین صدقات
 طَلْفُ طُغْيَانٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْعَةُ خَادِمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ طُرُقَةٌ
 سایه خیر است که بخشد به خود در راه خدا و بمنزله صدقات خادم است در راه خدا
 قُلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ دَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ
 گفتم در سبیل الله دوا ترمذی و عنده گفت گفت

۲۱
 در وقت فعلی که در این
 بر آید چنین برآید و طاعت
 به خود است و روایت میکند
 معذرت باشد و میگوید
 اگر کرد و بگوید میگوید
 بخت و طاعت و صفات
 لیکن روایت است از
 خلاف حکمت و ...

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلْفَازِي أَجْرُهُ وَلِلْجَاعِدِ أَجْرُهُ

آنحضرت صلی الله علیه وسلم مرغازی را مزد است و مرجاع را مزد او

وَأَجْرُ الْفَازِي رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عِيْلَةَ

و مزد غازی یعنی دو اجاست رواه ابو داود و روایت است از عیلة

وَأَبِي الدَّرْدَاءِ وَأَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي أُمَامَةَ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

و ابی الدرداء و ابی هریره و ابی امامه و عبد الله بن عمرو و عبد الله بن عمرو

وَجَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَعِمْرَانُ بْنُ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ

و جابر بن عبد الله و عمران بن حصین رضی الله تعالی عنهم

أَجْمَعِينَ كُلُّهُمْ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اجمعین هایشان روایت میکنند از آنحضرت صلی الله علیه وسلم

أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَرْسَلَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَقَامَ فِي بَيْتِهِ فَلَهُ

آنکه بگوید که آنحضرت فرمود هر کس نفقه را در راه خدا اقامت کند در خانه خود پس

يَكُلْ دِرْهَمٌ سَبْعَ مِائَةِ دِرْهَمٍ وَمَنْ عَمِلَ أَنْفُسَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

مرا در آنچه خودم بستم در راهم است و کسی که نفس خود را در راه خدا

وَأَنْفَقَ فِي وَجْهِهِ ذَلِكَ فَلَهُ يَكُلْ دِرْهَمٌ سَبْعَ مِائَةِ أَلْفِ دِرْهَمٍ

و انفاق کند در وجه خدا پس مرا و راست ببرد در هفت صد هزار در هفتم

ثُمَّ تَلَاهُ هَذِهِ الْآيَةَ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ سِرَّاهُ ابْنُ

پس تر خواند آنحضرت طاین این آیه را و خدا زیاده کند تواسب هر کس را که میخواهد رواه ابن

مَاجَةٍ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

ماجه و روایت است از جابر بن سمرة رحمه الله گفت منرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَنْ يَبْرَحَ هَذَا الدِّينَ قَائِمًا يُقَاتِلُ عَلَيْهِ

صلی الله علیه وسلم همیشه است این دین اسلام بر پا تا در میکند بجزیر پاداشتن و

عَصَابَةٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

جامعت از مسلمانان تا آنکه برپای شود و می آید قیامت رواه مسلم

بَابُ إِثْرِ تَارِكِ الْجِهَادِ

این باب در بیان گناه ترک کننده جهاد است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

روایت است از ابی هریره رضی گفت فرمود آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَاتَ وَلَمْ يُغْزِ وَلَمْ يُجِدْ بِهِ نَفْسُهُ

علیه وسلم کسی که مرد و غزاه نکرده و حدیث نکرد بغیر آنفس خود را

مَاتَ عَلَى شُعْبَةٍ مِّنْ نِّفَاقٍ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ

می میرد بر شے از نفاق رواه مسلم و روایت است از ابی امامه رضی

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يُغْزِ وَلَمْ يُجِبْهُنَّ

که آنحضرت صلی الله علیه وسلم گفت هر که غزاه نکرده و جنگی نکرده هیچ غازی را

غَازِيًا أَوْ يَخْلُفُهُ غَازِيًا فِي أَهْلِهِ يَحْزَنُ اللَّهُ يُقَارِعُهُ عَذَابُ

از اهل و اسباب یا خلفه شود هیچ غازی را در اهل و عیال می رساند او را خدا عذاب و سخت

قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ

پیش از روز قیامت رواه ابو داود و روایت است از ابی هریره رضی گفت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ يَغْيِرُ أَشْرَ

فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم کسی که ملاقات کند خدا را بے نشانی

مِنْ جِهَادٍ لَقِيَ اللَّهَ وَفِيهِ ثَلَاثَةُ رَأَاهُ الزَّمِيذِي وَأَبْنُ مَاجَةَ

از جهاد ملاقات می کند خدا را و حال آنکه در بین و رخنه است رواه ترمذی و ابن ماجه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی هریره رضی که مردی گفت یا رسول الله صلی الله علیه وسلم

یعنی اگر جهاد نکرده
از روز و شوق آن و اشتیاق
منور است در دعوت او و به
ارتقاء خواسته شد ۱۲

عبدالله بن مسعود
بجای آنکه از جهاد و از غزاه

رَجُلٌ يُرِيدُ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَهُوَ يَتَمَنَّي عَرْمَتًا مِّنْ

مردیت که میخواهد با قافران در راه خدا و طاع الله آخر و طلب می کند متاعی از

عَرْمَتِ الدُّنْيَا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا أَجْرَ لَهُ

متاع دنیا پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم نیت ثواب آخرت مراد را

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

رواه ابو داود و روایت است از معاوذ بن جابل گفت فرمود آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْغَزْوُ غَزْوَانٌ فَأَمَّا مَنِ ابْتَغَى وَجْهَ اللَّهِ وَأَطَاعَ

علیه وسلم غز کردن و قسم است اما کسی که طلب کند بغز کردن ذات خدا در فضای د

الْإِمَامَ وَاتَّقَى الْكُرْمِيَّةَ وَيَأْسِرَ الشِّرْكَ وَاجْتَنَبَ الْفَسَادَ

و فرمایند داری کند بد شاه را و حسیح کند در راه خدا و اسیر نماید کفرها و در حق نماید کفرها

فَإِنَّ نَوْمَهُ وَنَبَاهَهُ أَجْرٌ كُفُّهُ وَأَمَّا مَنْ غَزَى فُخْرًا وَبِرَاءَةً

پس بدرستی که خواب او بیداری او موجب جود و ثواب است اما کسی که غز کند بجهت بزرگواری و برای

وَسَمْعَةٍ وَعَصَى الْإِمَامَ وَافِدًا فِي الْأَرْضِ فَإِنَّهُ لَمْ يَرْجِعْ

و سمع و بفرمانی کند امام را و فساد کند در زمین پس بدرستی که وی باز نمی گردد

بِالْكَفَافِ رَوَاهُ مَالِكٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ

از عذر ابو داود و ثواب رواه مالک و ابو داود و النسائی و روایت است از

عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرِوٍ وَهُوَ أَنَّهُ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

عبد الله بن عمرو و او است که گوید گفت یا رسول الله صلی الله علیه

وَسَلَّمَ أَخْبِرْنِي عَنِ الْجِهَادِ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنُ عَمْرِوٍ إِنْ قَاتَلْتَ

و سلم خبر ده مرا از جهاد که بچه ایچ باید کرد پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله اگر قتال کنی

صَابِرًا مُحْتَسِبًا بَعَثَ اللَّهُ صَاحِبًا مُحْتَسِبًا إِنْ قَاتَلْتَ مَرًّا عَسِيًّا

در حالت صبر کننده و ثواب چشم دارنده از خدا براهی و ترافا ایستاد صبر و احتساب و اگر قتال کنی

و این حدیث در کتاب جنگ است و در کتاب جهاد

در حدیث جنگ است

11/15/17

مُكَاتِرُ اعْتَدَ اللَّهُ مَرَاتِمًا مَكَاتِرًا يَا عَبْدَ اللَّهِ بِمَا عَمِرُوا

مکاتبت بر انگیزد ترا خدا تعالی ریا کار و مخزن کفنده ایما عبد الله بن عسیر

عَلَىٰ أَيِّ حَالٍ قَاتَلْتَ أَوْ قُتِلْتَ بِعَثَاكَ اللَّهُ عَلَىٰ تِلْكَ الْحِمَاكَ

و بر هر حالتی که کار زار کنی داشته شوی بر انگیزد ترا خدا ایستای بر آن حالت

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه ابو داؤد وروایت است از عباد بن صامت رضا گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ غَيْرِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَوْ يَشَاءُ

مع الله عليه وسلم كيکه غز کند در راه خدا و ميت کند

الْأَعْقَالَ فَلَ مَا نَوَى رَوَاهُ النَّاسُ

مگر بدست آوردن پای حسن مشترکے را پس مرا و راستی چہ نیت کردہ آید و اداسی

بَابُ مَنَاقِبِ الشَّهَادَةِ وَالشُّهُدَاءِ

باب در بیان اوصاف شهادت و شهیدان

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ

دگویند کسی را که گشته شود در راه خدا که ایشان مرد گمانند بلکه ایشان زنده اند

وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ. وَلَا تَحْسِنَ الَّذِينَ قِيلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالُهُمْ

ولیکن شما آگاهانید و گمان کنی که کشته شدند دریا و خدا مرده

بَلِّغُوا عَنِّي مَا يَكُونُ فَرِحِينَ بِمَا أَلْتَمِسُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

مگر زنده اند تم در دگر نهایش روزی داده میشوند نادان با نچه عطا کرده است

وَيَتَشَرُّونَ بِالَّذِينَ كَفَرُوا يَعْقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ

خدا ایشان را از فضل خود خوش قسمت می‌شوند به سبب آنکه هنوز ایشان نه می‌بایستند انداز ایشان

الْأَخَافُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وَعَنِ الْقِدَامِ

به حسب آنکه همچو سزا نیست بر ایشان و نه ایشان اند و خاک شوند و از مقدم ام بن معدی کرب

1952

سید

بْنِ مَعْدٍ يَكْرَبُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 «وَلَسْتُ كَقَدْحٍ مَلَأْتُهُ زَمْزَمًا أَمْحَضَتْ عَلَيْهِ صَلَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ»

لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خصالٍ يُغْفَرُ لَهُ فِي أَوَّلِ دَفْعَةٍ
 مرشدان نزد خدا شش خصلت است یکی آنکه اگر زنده می شود مراد او در اول دفعه

ویرای مقعد که من الجنة و یجاء من عذاب القبر و یامن من
 و نود می شود او را اجازت نشد که از بهشت و کجا داشته می شود و از عذاب قبر و یامن می شود

الْفَرْعُ الْأَكْبَرُ وَ يُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ الْيَاقُوتَةُ مِنْهَا
 ترس بزرگتر و نهاده می شود بر سر او تاج عزت و تقسیم که یک جواهر از آن

خَبِيرٌ مِنَ الذُّهَبِ وَ مَا فِيهَا وَ يُزَوَّجُ ثَمَنَتَيْنِ وَ سَبْعِينَ ذَوْجَةً
 بهتر است از دنیا هر چه در دنیا است از شمع و جفت کرده شود او را اهل عقد و دوزن

مِنَ الْحَوَارِ الْأَعْيُنِ وَ يُشْفَعُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَوْلِيَائِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
 از او بهشت . بزرگتر و نهاده می شود و شفاعت او را در هفتاد و یک خویشان و روایت کرد این حدیث را

وَأَبْنُ مَاجَةَ وَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 ترمذی و ابن ماجه . و از ابی هریره روایت کرد که فرمود آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّهِيدُ لَا يَجِدُ أَلَمَ الْقَتْلِ إِلَّا كَمَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ
 علیه و سلم . شهید نمی یابد درد قتل را مگر چنانکه می یابد یکی از شما

أَلَمَ الْقَرْصَةِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ الْحَافِي وَ الدَّارِمِيُّ
 درد گردیدن کوب . رواه ترمذی و الحافی و الدارمی

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 و روایت است از ابن عباس رضی الله عنهما که آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود

لَا تَقْبَلُ نَفْسٌ نَفْسًا أَمْسِيَتْ حَتَّى تُؤْمَرَ بِمَنْ أَحَدٌ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي جَوْفِ
 و نپذیرد روحی که بمیرد تا آنکه امر شود به کسی که خدا روحها را در جوف

را در آن خود را بجا می کشد . و در آن شما و از عزوه احد کرد این حدیث را روایت می نماید

این حدیث به قول قیاس است

این حدیث به قول قیاس است

این حدیث به قول قیاس است

طَبِخُ خَضِرٍ تَرُدُّ أَهْلاً الْجَنَّةِ تَأْكُلُ مِنْ ثَمَرِهَا وَتَأْوِيهِ

پخته است سبزه فرو می آید آن پرند ه اجزیه است بهشت را بخوردند آن طیر از سبزه بهشت پناه

إِلَى قَنَادِيلٍ مِنْ ذَهَبٍ عُلِّقَتْ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ فَلَمْ وَجَدُوا طَيِّبَ

بسوی قندیه از طلا که آویخته شده اند آن قندیه ها در سایه عرش پس نگاه میکردند که طیبی در آن

مَا كَلِمَةٍ وَمَشَرُوا بِهَيْمٍ وَمَقِيلٍ ثُمَّ قَالُوا أَمِنْ يُبْلَغُ إِنْ هُوَ أَنْتَا عَتَا

خوشی طعام و شراب و خوابگاه خود را گفتند که برسانند و خبر کنند برادران ما را از جانب ا

أَنْتَا أَحْيَاءُ فِي الْجَنَّةِ لَعَلَّكُمْ مَدَّوْا فِي الْجَنَّةِ وَلَا يَنْصَعِلُوا

اینگه در سبزه زندگایم در بهشت تا آنکه نخواستیم در آنجا در بهشت و سستی و میل نکنیم

عِنْدَ الْحَرْبِ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّا أَبْلَغْنَاهُمْ عَنْكُمْ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى

در جنگ پس گفت خدا اینها را من میرسانم خبر برادران شما را از جانب ما پس فرود فرستاد خدا

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ

این آیات را که آن مهران کشته را که کشته شده اند در راه خدا که مردگان اند بلکه زندگان اند

إِلَى أَيْحَى الْأَيْتِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي مُرَيْرَةَ عَنْ أَنَسٍ

تا آخر آیت روه ابو داود و از ابی هریره رضا مرویست که

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عُرِفَ عَلَى أَوَّلِ

پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمود عرض کرده شد بر من نخستین

ثَلَاثَةٌ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ شَهِيدٌ وَعَقِيفٌ مُتَعَقِّفٌ وَعَبْدٌ أَحْسَنُ

کسانیکه می در آیند بهشت را یک شهید دوم دارم از ساعی سوم بنده که پیروز شده است بنده خدا را

عِبَادَةُ اللَّهِ وَتَصَحُّ يَوْمَ الْيَوْمِ رَوَاهُ الْبُزْجِيُّ وَعَنْ

و زیاده فرمای کرد، مصاحبان خود را روه بزجی و گفت

أَنْتُمْ يَوْمَ الْيَوْمِ وَالْآخِرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ حَدٍّ يَدْخُلُ

این روز و فرمود آخرت صلی الله علیه وسلم هیچ کس که در آید

کتاب
در معرفت خود

در معرفت خود
در معرفت خود

در معرفت خود
در معرفت خود

الْجَنَّةُ يَحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ

بهشت را دوست دارد که بازگردد و چه می‌خواهد و در زمین است از چیزی که

الْأَشْهَادُ يَكْمُنُ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيَقْتُلَ عَشْرَ مَرَاتٍ لِمَا

گواهان است که آرزو دارد که بازگردد و کشته شود ده بار از جهت آنکه

يَوْمَ مِنَ الْكَرَامَةِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

ابو عبد الله از روزی که در آن اتفاق افتاد و از عبد الله بن

عَمْرٍو بْنِ الْعَامِلِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

عمر بن عامر روایت کرد که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود

الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُكَفِّرُ كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا الدِّينَ

کشتن در راه خداوند پاک می‌کند همه چیز را مگر دین را

نَوَافِلُ مِنْهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

رواه مسلم و از ابی هریره روایت کرد که آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَفْعَلُ اللَّهُ إِلَى رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا

علیه وسلم فرمود خنده میکند خدا را را بوی دوم که می‌کشد یکی از آن دو مرد دیگری را

الْآخَرُ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يَقَاتِلُ هَذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

می‌درایند هر دو مرد بهشت را قتال می‌کند این یکی در راه خدا

فَيَقْتُلُ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْقَاتِلِ فَيَسْتَهْدِمُهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

پس کشته می‌شود و در این بهشت را پلش می‌دهد خدا بر حمت بر قاتل که کافر بود و ایمان آورد پس می‌کشد و پلش می‌دهد

وَعَنْ مُسْرُوقٍ قَالَ سَأَلْنَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ

روایت است از مسروق گفت پرسیدیم از عبد الله بن مسعود را از تفسیر این آیه

وَلَا تُحْسِبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالَهُمْ أَتَابِلَ آخِئَةٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَوْمَ تَكُونُ

و گمان مبر که آنکه کشته شدند در راه خدا مرده بلکه خداوند روزی که در روزی داد و ستد کند تا آخرت

و در آن روز که کشته شدند در راه خدا مرده بلکه خداوند روزی که در روزی داد و ستد کند تا آخرت

قَالَ إِنَّا قَدْ سَأَلْنَا عَنْ ذَلِكَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

گفت ابن مسعود در سنجیک ما مجتنب پرسیدیم از تفسیر این آیت از آنحضرت صلی الله علیه و سلم

فَقَالَ أَرْوَاهُمْ فِي أَجْوَابِ ظِلِّهِ خُضْرًا قَنَادِيلَ مُعَلَّقَةٍ

پس فرمود آنحضرت ارواح شهیدان در دره پرندگان سبز است مرغان پرندگان را تزیینهاست

بِالْعَرْشِ تَسْرُحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ الْقَنَادِيلِ

بهرین رحمت است باینکه در درجی چو در آن طیار از بهشت هر جا که بخواهند بپسندند می گیرند بسوی آن قنادیل

كَأَنَّ طَلْعَ الْيَتِيمِ إِذْ يَبْغِيهِ الْوَالِدَانِ أَوْ إِطْلَاعَهُ فَفَقَالَ تَتَمَوَّنُ شَيْئًا قَالُوا أَيْ

پس طلوع یتیم بسوی پدران یا چون در دهکده ایشان مطلع شدنی نهادند خاص پس فرمود آید خواهش دارید

شَيْءٍ نَسْتَمِي وَهِيَ سُرُحٌ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا فَفَعَلَ

چیز خواهیم و حال آنکه ما می خواهیم از بهشت هر جا که بخواهیم پس کرد

إِنَّكَ بِمَعْرِفَتِكَ مَرَاتٍ فَلَمَّا دَرَأُوا أَنْفُسَهُمْ كُنْ يَتَرُكُوا مِنْ أَنْ يَسْأَلُوا

پدر تو که را این سوال را ایشان است پس هنگامی بیندیشند که البت که گذارشته بخیر مشورت از خواستن

فَالْوَايَا بِرَبِّ يُرِيدُ أَنْ تَرُدَّ أَرْوَاهُمْ فِي أَجْسَادِ نَاحِي تَقْتَدِرُ

گفتند ای پدر تو که را می خواهد که باز گردانی جانها را در تنهایی ما تا آنکه کشته شویم

فِي سَمِيلِكَ مَرَّةً أُخْرَى فَلَمَّا دَرَأُوا أَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ تُرَكُّوْا

در راه تو که در شهید شوم باز در یک پس چون دانست پدر تو که را عقلی که نیست سالیان را به هیچ صحبت کند

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

بر حالت اول روه مسلم در روایت است از انس رح گفت که فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطَى الشَّهِيدُ فَلَمَّا أَتَى قَطْرَةً

صلی الله علیه و سلم داده می شود شهید راسته چیز اول قطره

مِنْ دَمِهِ يَغْفِرُ لَهُ بِهَا ذُنُوبُهُ وَأَوَّلُ مَنْ يَمْسُحُ التُّرَابَ

از خون او آمرزیده می شود مرا و را بسبب آن که آن او و اول کسی پاک می کشند خاک

از خون او

از خون او

عَنْ وَجْهِهِ زَوْجَتُهُ مِنَ الْخَوِيرِ الْعَيْنِ إِذَا وَقَعَ جَنْبُهُ وَقَعَ

از روی و صورت او باشد از زنان بیش و چون واقع شود چنانکه شهید زین واقع میشود

فِي الْجَنَّةِ رَوَاهُ الذَّيْلِيُّ وَعَنْ أَنَسٍ لَمَّا كَانَ يَوْمُ أَحَدٍ

در بهشت روایت کرد و ذیل یحیی را روایت است از انس رضی الله عنه که بود جنگ احد

مَرَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِحَمْزَةٍ وَقَدْ جُدِعَ وَقِيلَ لَهُ

گذشت آنحضرت صلی الله علیه وسلم بمنزله بن عبدالمطلب لعل آنکه پاره پاره کرده و کشته شود

فَقَالَ لَوْلَا أَنْ يَجِدَ لَتَرْكُهُ حَتَّى يَحْتَرَهُ اللَّهُ مِنْ بَطُونِ

پس فرمود اگر نمی یافت بر آنکه میگذشت او را تا آنکه محسوس گردد خدا او را از شکمهای

السَّبَاعِ وَالطَّيْرِ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنَ الشُّهَدَاءِ وَقَالَ

درنده و پرنده و دوزخ نگذاشت و آنحضرت بر هیچ یکی از شهیدان و فرمود

أَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ

که من گواهی دهنده ام بر شما امروز و فرمود روز قیامت

بَابُ أَصْنَافِ الشُّهَدَاءِ

این باب در اقسام شهیدانست

عَنْ سَمِ بْنِ حَنْظَلٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

روایت است از سهل بن حنظل رضی الله عنه گفت فرمود آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ

علیه وسلم کسی که سوال میکند از خدا بیعتی شهادت بصدق برساند او را خدا بیعتی مرتبه

الشَّهَادَةِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ

شهیدان را اگر چه بمیرد از بسترش خود رواه مسلم در وصیت نبوت از اهل بیته

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَصْدُونُ الشَّهِيدَ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم چه میسازید که شهیدان در میان شما

فَبَكَرَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ

حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمایا کہ جو شخص در راہ خدا پس و سے شہید است

قَالَ إِنْ شَهِدَا أُمَّتِي إِذَا الْقَتِيلُ مَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ

گفت آنحضرت بدرستیکہ شہیدان امت من براین تقدیر ہر آنکہ اندک یک گشتہ شود در راہ خدا پس

شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونَ

شہید است و کسی کہ میرد در راہ خدا پس شہید است و کسی کہ میرد در علت طاعون

فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَرَأَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

پس دی شہید و کسی کہ میرد در علت شکم پر ہی شہید را رواہ مسلم و روایت است

الْبُسْنِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الطَّاعُونَ

از انس رزمہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کہ طاعون

شَهَادَةٌ كُلُّ مُسْلِمٍ مُتَّفَقٍ عَلَيْهِ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ

سبب شہادت است بر مسلمان متفق علیہ و روایت است از عائشہ رزمہ گفت

سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الطَّاعُونَ فَأَخْبَرَنِي

کہ پرسیدم آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم را از حقیقت طاعون پس خبر داد مرا

أَنَّهُ عَذَابٌ يَبْعَثُهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَأَنَّ اللَّهَ جَعَلَهُ رَحْمَةً

آنحضرت کہ طاعون عذاب است کہ میفرستد از آسمان بر هر کس را بخواہد و خدا کرد این را رحمتی طاعون

لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَقْعُ الطَّاعُونَ فَيَمُوتُ فِي بَلَدٍ صَاحِبِهَا

مؤمنان را نیست بجز آنکہ کہ واقع شود طاعون پس در آنکہ کہ در شہر خود میمیرد کنندہ

مُحْتَسِبًا يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَصِيبُهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ لَا كَانُ لَهُ مِثْلُ آخِرِ

و چشم داندہ برا جود ثواب در حالیکہ یقین دارد کہ نمیرد و او را از مصیبت گواہی نداشتہ

شَهِيدَةٍ أَوْ الْبَحَارِيِّ وَعَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ صُرَيْحٍ قَالَ قَالَ

شہید رواہ البخاری و روایت است از سلیمان بن صرور کہ گفت کہ فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَتْلِهِ بَطْنُهُ لَوْ يُعَذِّبُ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کی گشت اور اسکے اوغذاب کردہ نشود

فِي تَقْرِيرِهِ سَوَاءُ أَحَدٍ وَالْغَرْمِذِي وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ

در فراد رواه احمد و ترمذی در روایت است از ابن عباس رفع گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَوَتْ غُرَيْبَةَ شَهَادَةَ رَوَاهُ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم مردن در غربت شهادت است رواه

بْنِ مَاجَةَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ لَوْ فِيَّ رَجُلٌ

ابن ماجه وروایت است از عبد الله بن عمرو ان گفت مردی

يَا مَدِينَةَ مِثْنَ وَلَدٍ بِمَا فَضَّلَ عَلَيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مجلسیہ ایران کا نیا سہ ماہیہ چھپنے لگا۔ اور اس کا نام "مجلس" ہی رکھا گیا۔

فَقَالَ يَا لَيْتَهُ مَاتَ بِغَيْرِ مَوْلِدٍ أَفَالُو؟ وَيُؤْذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَدَقَ

۹۱ - ۹۰ - ۸۹ - ۸۸ - ۸۷ - ۸۶ - ۸۵ - ۸۴ - ۸۳ - ۸۲ - ۸۱ - ۸۰ - ۷۹ - ۷۸ - ۷۷ - ۷۶ - ۷۵ - ۷۴ - ۷۳ - ۷۲ - ۷۱ - ۷۰ - ۶۹ - ۶۸ - ۶۷ - ۶۶ - ۶۵ - ۶۴ - ۶۳ - ۶۲ - ۶۱ - ۶۰ - ۵۹ - ۵۸ - ۵۷ - ۵۶ - ۵۵ - ۵۴ - ۵۳ - ۵۲ - ۵۱ - ۵۰ - ۴۹ - ۴۸ - ۴۷ - ۴۶ - ۴۵ - ۴۴ - ۴۳ - ۴۲ - ۴۱ - ۴۰ - ۳۹ - ۳۸ - ۳۷ - ۳۶ - ۳۵ - ۳۴ - ۳۳ - ۳۲ - ۳۱ - ۳۰ - ۲۹ - ۲۸ - ۲۷ - ۲۶ - ۲۵ - ۲۴ - ۲۳ - ۲۲ - ۲۱ - ۲۰ - ۱۹ - ۱۸ - ۱۷ - ۱۶ - ۱۵ - ۱۴ - ۱۳ - ۱۲ - ۱۱ - ۱۰ - ۹ - ۸ - ۷ - ۶ - ۵ - ۴ - ۳ - ۲ - ۱

سے اللہ علیہ وسلم فرمود کہ ہر سچے سچے مروجن کیسے دینے والا خود انکار کرتے ہوئے کہ

مِنْهَا بِالْمُنْقَطِ فِي الْحَبَّةِ وَالْوَالِدِ الْكَبِيرِ وَالْمَحَبَّةِ

از مرلہ اوتا جی پریدہ شدن نشان پای اور پرہشت روا لائی و این ام

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابی هریره ر.ع گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

مَنْ مَاتَ مَرِيضًا مَاتَ شَهِيدًا وَوُفِيَ فِتْنَةُ الْقُرْوَغْدَى وَبَرِيحُ

کیمیزد و بر سرش سپید و کلاه داشتند و از قلعه رفتند و عذاب کردیم و کلاه و سپید را

عَلَيْهِمْ نَارُهَا مِنَ الْجَنَّةِ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَابْنُ هَشِيمٍ فِي

مردے رزق از بیشتن رواہ ابن ماجہ و سنن ابی داؤد

دوسے رزق از پیشرفت رداہ ابن ماجہ و سنہ ۱۰۰

فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَاتُوا أَوْ قُتِلُوا أَوْ وَصَّاهُ فَرَسُهُ أَوْ بَعِيْرُهُ

ادوٹن در راہ خدا پس میر واکشته شود یا میندازد اورا اسپ و سہ یا شتر دی

وَلَدَعْتُ حَامَّةً ۖ أَوْ مَاتَ عَلِيٌّ فَرَأَيْتُمْ بَيِّنَاتٍ خُفَّ شَاءَ اللَّهُ

یا بگذاورد اگر زنده یا مرد بر فرشتش خود بهر مردگی که خواهد خدا

كَوَانَهُ شَهِيدٌ وَإِنَّ لَهُ الْجَنَّةَ سِرًّا أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

پس بدستیکه دی شمسید او بدستیکه مراور است بهشت رواه ابو داود و مرد است از

عُتْبَةُ بْنُ عَبْدِ الشَّامِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عقبین عبد سلی رضا گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

أَفَقَدْ آتَيْنَاكَ مِثْلَهُ مِنْ جَاهِدٍ بِنَفْسٍ وَمَالٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

لشکران ستم اندکی مسلمانی است که جفا در دین و مال خود و در راه خدا

فَإِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ فَاتَّلْ حَتَّى يُقْتَلَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى

پس چن ملاقات کرد و دشمن را قبال کرد و آنکه گشته شد فرمود آنحضرت علی

اللَّهُ عَلَيْهِ سَلَوْنِي فِيهِ فَذَلِكَ الشَّهِيدُ الْمُتَّحَنُّ فِي

اللہ علیہ وسلم در شان این مومن پس آن شایسته امتحان کرده شده

نِعْمَةٌ مِّنْكَ عَرَّشُهُ لَا يُفْضَلُهُ النَّبِيُّونَ إِلَّا بِدَعْوَةِ النَّبِيِّ

در خیمه خداست زیر عرش وی فاضل در زاید نیست و آن شهید را پیغمبران مکرر بر خیمه نوت

وَمُؤْمِنٍ خَلَعَ عَمَلًا حَالِحًا وَآخِرُ سَيِّئَاتِهِ جَاهِدٌ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ

دوم از کشتگان سلاطینیکه آنحضرت کردار نیک و کردها بد چهارم گردن بفس خود و مال خود

فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ فَاقْتُلْ حَتَّى يُقْتَلَ قَالَ النَّبِيُّ

در راه خدا و تشنگی طاقت کند دشمن باقیال میکند تا اینکه گفته شود گفته است آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِ مُمْقَصَةٌ مَحْتَذُوْبَةٌ وَخَطَايَاهُ

صلی اللہ علیہ وسلم در شان این مجاہدین سنانی است که هر مسکنه گناه و بدیهاے اولی

۱۔ قابل باسٹر شل مارچ ۱۸۸۵ء
۲۔ وزیر دارالاسلام مولانا غلام
۳۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۴۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۵۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۶۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۷۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۸۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۹۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی
۱۰۔ مفتی محمد شفیع صاحب دہلی

إِنَّ السَّيْفَ مَخَافٌ لِلْخَطَايَا وَأَدْخِلْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَ

درست است که از هر در

پدر سید شمشیر گرفته شدن بدان نحو پاک گردانند است هر گناهی را و در آورده و میوه و از هر در

وَمَنْ فَرَّ جَاهِدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَإِنَّ الْيَقِيَّ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى

و هر که بگریزد بجنگد با نفس و مال خود پس چون ملاقات کند دشمن را قتال میکند تا آنکه

يَقْتُلَ فَذَاكَ فِي النَّارِ إِنَّ السَّيْفَ لَا يَجُوزُ النَّفَاقَ إِذَا هُوَ الدَّارِيُّ

گرفته می شود پس آن منافق در آتش می رسد است پدر سید که شمشیر نمی تواند نفاق را راه داده و از

وَعَنْ فَصَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ

در روایت است از فضال بن عبید از عمر بن خطاب

يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

که می گفت شنیدم آنحضرت صلی الله علیه و سلم که می گفت

الشَّهِيدُ أَمْ أَرْبَعَةٌ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَدُّ الْإِيمَانِ لِقِيَّ الْعَدُوَّ

شهادت آن چهار کسی اند که مرد مسلمان نیک و تیر و ایمان که ملاقات کرده است دشمنان را

فَصَدَّقَ اللَّهُ حَتَّى قُتِلَ فَذَاكَ الَّذِي يُرَفِّعُ النَّاسَ إِلَيْهِ أَعْيَنَهُمْ

پس راستگو گردانید خدا را آنکه گفته شد آن مرد پس از آن که است که بر میدارند مردم

يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَكَذَا أَوْ رَفَعَ رَأْسَهُ حَتَّى سَقَطَتْ قَلَسُوتُهُ

روز قیامت همچنان برادر داشت سر خود را بر آید آنکه افتاد کلاه و بر سر بجهت مبالغه

فَمَا أَدْرِي أَيْ قَلَسُوتُهُ عَمَّرَ أَمْ قَلَسُوتُهُ الْيَتِيَّ صَلَّى اللَّهُ

راوی گوید ای دالم که کلاه عمر را در آورده است یا کلاه و آنحضرت را صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَجَلَّ مُؤْمِنٌ جَدُّ الْإِيمَانِ لِقِيَّ الْعَدُوَّ

علیه و سلم گفت آنحضرت و شهادت کرد مرد مؤمن تیر و ایمان است که ملاقات کند دشمنان را

كَأَمَّا غُرَبَاءُ جِلْدُهُ يَشْوِكُ طَلْحٍ مِنَ الْجُبْنِ أَتَاهُ

مردی زده شده است پوست او بخارهای در خن خار دارد از جهت ترس و از آموخته

درست است که از هر در
از هر در که از هر در
از هر در که از هر در

سَمِعُوا عَزَبٌ فَقَتَلَهُ فَمَهْوِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ وَجَبَلُ مَوْءُ مِنْ

تیسرے کہ اندازہ قوی معلوم نیست اور آپس میں شبید در پایہ دوم است و شبید سوم مرد کون

خَلَطَ عَمَلًا مَّا جَاءُوا خُورَسِيًّا كَيْفَ الْعِدُوْا فَمَدَّقَ اِنَّهُ حَتَّى

که آینه است کردار نیک را و کردار دیگر را که بدست ملاقات کرد و دشمنی را پس تعذیبی بخدا را تا آنکه

قُتِلَ فَذَاكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّلَاثَةِ وَحَبْلُ مُؤْمِنٍ أَسْرَفَ عَلَى

شہد پس آنمود در جرم است و چهارم مردے سلمان است و لیکن اسراف کرده است بر

تَفِيهِ وَلَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهُ حَتَّى قُتِلَ فَذَلِكَ فِي

انفس خود و معصیت و رزیده است و ملاقات دشمن را برپای نقدیق که خدا را مانا نکرشته شد پس عمرود

الذمجة الزاوية مروءة الزمذي وعن أبي مريوة عن

پایه چهارم است از مذهب پان تن رواه ترمذی و روایت است از ابی هریره ر

فَالْقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَشْهَدُكُمْ خَمْسَةً

كُفْتُ فَمِنْ رُودَا كُفْتُ عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكُفْتُ بِإِيْدَانِ بَيْتِ كُفْتُ

الْمَطْعُونُ وَالْمَبْطُونُ وَالْفَرِيقُ وَصَاحِبُ الدِّمِّ وَالشَّهِيدُ

ہے اعلیٰ جنت کا حرم رکزد دوم اللہ جلالت اسمہاں واسماح جن بجا بدادہ است سوم انور

فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَتَّقُ عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
الذي جاء به الهدى والبرهان
والعقيدة السليمة
والله اعلم بالصواب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّهَادَةُ سَبْعٌ

[illegible]

سوی القتل فی سبیل اللہ المظعون شهید و الفریق شهید
سوائے کشتہ شدن در راه خدا طاعون زده شهید است و غرق شدہ شہید است

١٠٠٠

وما يجب ذات الجنب شهيداً ولبطون شهيداً وما يجب حري
وما يجب ذات الجنب شهيداً ولبطون شهيداً وما يجب حري

شَهِيدٌ وَالَّذِي يَمُوتُ تَحْتَ الْهَذَمِ شَهِيدٌ وَالْمَرْأَةُ تَمُوتُ

شہید است و کسکه مردہ است زیر ہدم نام شہید است و ذمکہ بمراد بربوبیت و ذمکہ بمراد بربوبیت

يَجْمَعُ شَهِيدٌ رَوَاهُ مَالِكٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ

پس آن نیز شہید است رواہ مالک و ابو داؤد و النسائی

كِتَابُ الصَّيْدِ وَالذَّبَائِحِ

کتاب در بیان صید و ذبائح

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْيَتَّةُ وَالذَّمُ وَحُمُ الْخَنَزِيرِ وَمَا أُمِلَ

حرام کردہ شد بر شما یوار و خون و گوشت خوک و آنچه آواز کرد و شود

لِفَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْتَحَنَةُ وَالْمَوْقُذَةُ وَالْمَرْوِيَّةُ وَالنَّطِيحَةُ

سرخیز خدا با و آنچه بچشم خوردن گوشت و آنچه بچشم خوردن گوشت و آنچه بچشم خوردن گوشت و آنچه بچشم خوردن گوشت

وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَيْتُمْ وَمَا ذَنَحَ عَلَى النَّصْبِ

و آنچه خورد و درندہ باشد مگر آنچه ذبح کنید و حرام کرد و آنچه ذبح شدہ بر بہتا

وَأَنْ تَتَقَسَّمُوا بِالْأَنْزِلِ لَا يَرْذُلُكُمْ فِسْقٌ

و آنچه قسمت کنید بر شہید این فسق است

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

روایت است از عبد اللہ بن عمرو بن العاص کہ آن حضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَتَلَ عُصْفُورًا فَمَا فَوْقَهَا

صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کسکه کشت بچک را پس چیز سے را کہ فوق است

بَغَيْرِ حَقِّهَا سَأَلَهُ اللَّهُ عَنْ قَتْلِهِ قَبِيلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا

در صغیر یا در کبر بجز حق آن سے پرسد اور ا خدا ا قتل آن کہتہ شد یا رسول اللہ چیست

حَقِّهَا قَالَ أَنْ يَذَّبَحَهَا فَيَاكُلَهَا وَلَا يَقْطَعَ رَأْسَهَا

حق گفتن او گفت آنحضرت حشر آنست کہ ذبح کند او را پس بخورد آنرا و بر سر او را

نقش

۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

فَبَرِي بِهَارَوَاهُ أَحْمَدُ وَالنَّسَائِيُّ وَالذَّائِرِيُّ وَعَنْ

پس پینداندہ آن مارواہ احمد و النسائی و الدائری و روایت است از

ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

ابن عمر کہ گفت آنحضرت را شنیدم صلے اللہ علیہ

وَسَلَّمَ يَقُولُ أَنْ تُصْبِرَ جَهَنَّمَ أَوْ غَيْرُهَا الْقَتْلُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

و سلم کہہی سیکرہ از آنکہ صبر وادہ شود بے حس کہ وہ شوخ بہا بہ و غیر ان ابراہیمی و علی بن ابی

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ مَنْ أَخَذَ

وہم اندی مرویت کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم لعنت کردہ است کسی را کہ گرفتہ شد

شَيْئًا فِيهِ الرُّوحُ غَرْضًا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ جَابِرٍ

چیزے را کہ در وی روح است ہرچہ و ثناء متفق علیہ و روایت است از جابر بن

قَالَ كُنْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الضَّرْبِ فِي

گفت کہہی کرد آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم از وزن در

الْوَجْهِ وَعَنِ الْوَشْمِ فِي الْوَجْهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ

روی بہ لحاظ آنکہ تا بازی نہ و جز ان آدم باشد یا حوائی و بہی کہ از مزاج کردن و رنگہ کہ وہم و ہم از

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ عَلَيْهِ حِمَارٌ وَقَدْ وُشِمَ

کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم گذشتہ بر و شومے حال آنکہ بچہ بچہ راع کردہ شدہ است

فِي وَجْهِهِ قَالَ لَعَنَ اللَّهُ الَّذِي وَشَمَهُ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

در روایت آن حمار گفت آنحضرت لعنت کند خدا یا حوائی آن کہے را کہ راع کردہ است اور اوہم

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از انس کہ گفت یا خدا و ہم بوسے آنحضرت صلی اللہ علیہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْبِدُ اللَّهُ نَبِيَّيَ طَلْحَةَ لِيَحْتَكَا نَوَافِيتُهُ

علیہ وسلم عسب اللہ بن ابی طلحہ را تا غنیک کند آنحضرت اور اپس یا نعم من آنحضرت را

فِي يَدِهِ الْيَسْمُ يُيْمُ اِبِل الصَّدَقَةُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

در حالیکه دوست اوست آنچه دلغ سیکر و شیران ذکوة را نامنیز شوند از دیگر متفق علیه

بَابُ ذِكْرِ الْمَكَلَبِ

باب در ذکر کلب یعنی کدام کلب نگارداستن جایز است و کدام جایز نیست

عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما کہ فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

مِنْ أَقْتَنِي كَلْبًا إِيَّاكَ مَا شِئْتُ أَوْضَارُ نَقِصَ مِنْ عَمَلِهِ

کسیکے گرد آ رہے تھے۔ یاد رہے کہ اگر کسی کو برائے نگہبان موانعتی تھا۔ بار دیا گشت جاری نقصان

كُلُّ يَوْمٍ قِبْرَاطَانِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ

هر روز دو قیراط متفق علیه دروایت است از ابی هریره رض

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنِ اخَذَ كَلْبًا

کہ فرمود آنحضرت علی اللہ علیہ وسلم کے پیغمبر کے

الْأَكْلَبَ مَا شِئْتَ أَوْ صَيْدًا وَنَزَعَ أَنْتَقَصَ مِنْ أَجْرِهِ

مگر کے کہ چھائی ہو اشیاء کیسے ہوتا ہے؟

كُلُّ يَوْمٍ قِيَامًا مُتَّفَقًا عَلَيْهِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَغْفِلٍ

روزیکه در این مسقطی علم و روایات است از محمد بن مغفله

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا أَنْ الْكَلَابَ أُمَّةً

[illegible]

مَنْ الْأُمَمَ لَمْ تُبْقِئْهَا كُلُّهَا فَاقْتُلْهُ امْنَاكَ اسَد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[illegible]

قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ التَّخْرِيشِ بَيْنَ

کرمی کرده است آنحضرت صلی الله علیه وسلم از برغلانیدن و جنگ انداختن میان

الْبَهَائِمِ وَأَهْلِ التُّرْمِذِيِّ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

چارپاها را و اهلی ترمذی و ابو داود و روایت است از ابی هریره رضی

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَصْعَبُ الْمَلَكَةُ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم نهاده ای شونده فرشتگان

نُفَقَةٌ فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ وَأَهْلُ مُسَلٍّ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

گرسنه ای که در آن سگ است و نه گردب و اهلی مسلی و ابن عباس

عَنْ يَمْمُوزَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَصْبَحَ

از یمنونه روزی که هر آینه آنحضرت صلی الله علیه وسلم صبح کرد

يَوْمًا وَاجِمًا وَقَالَ إِنَّ جَبْرِئِيلَ كَانَ وَعْدَنِي أَنْ يَلْقَانِي

روزی که فاجم و آنده و گفتم آنحضرت در بیان سبب گیری که جبرئیل وعده کرده

الْيَوْمَ فَلَمْ يَلْقَنِ أَمَا وَاللَّهِ مَا أَخْلَفَنِي ثُمَّ وَفَّعَ فِي نَفْسِهِ

امشب که گذشت پس ملاقات نکرد اما الله ما آخلفنی و در حقش وفا کرد

جَرُّوْكَ كَلْبٍ تَحْتَ فُطَايِلِهِ فَأَمْرِي بِهِ فَأُخْرِجَ فُتْرًا

سگ بجز که افتاده بود زیر چرخه مرا پس امر کرد بر آوردن آن پس بیرون آورده

بِيَدِهِ مَاءً فَنَضَحَ مَكَانَهُ فَلَمَّا آمَنَ لِقِيهِ جَبْرِئِيلُ فَقَالَ

پس در دستش آب ریخت و پاشید آنجا که سگ نشسته بود پس هرگاه خام و بوی بد آنحضرت را بوی گل

لَقَدْ كُنْتُ وَعْدَتْنِي أَنْ تَلْقَانِي الْبَارِحَةَ قَالَ أَجَلٌ وَلَكِنَّا

بر این جمعه بنوعی وعده کرده بودم که تو مرا ملاقات خواهی کرد و این شب گفتم جبرئیل ولیکن ما فرشتگان

لَا نَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلَا صُورَةٌ فَاصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ

در نمی آیم خانه را که در آن سگ است یا صورت است پس صبح کرد پیغمبر خدا

این حدیث در فضیلت آنحضرت
یا فرزند سرگردن چای پیاپی
یا پادشاه سواد و دی سبیلان
سودان فراوان است

این حدیث در فضیلت آنحضرت

این حدیث

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَئِذٍ فَاَمَرَ بِقَتْلِ الْكِلَابِ حَتَّى أَنَّهُ يَأْمُرُ

صلی اللہ علیہ وسلم آن یوم کہ شنید از جبرئیل این سخن پس امر کرد بکشتن مگان تا آنکہ چنانکہ امر

يَقْتُلُ كَلْبُ الْحَائِطِ الصَّغِيرَ وَيَتْرُكُ كَلْبُ الْحَائِطِ الْكَبِيرَ

لبشتن ساکبستان خرد و میگذاشت بستان بزرگ که در آن زیادت احتیاج است

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

رواه مسلم وروایت است از ابی هریره رفا که بود آن حضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتِي دَارَ قَوْمٍ مِنَ الْأَنْصَارِ وَدُونَهُمْ

فصل فی التعلیم و تعلم فی الدمرای فوسے زاد القادر را در دستان

ذَارُ فَشَقْ ذَٰلِكَ عَلَيْهِمْ وَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا تَأْتِيكَ دَارُ فَلَانٍ

سُورَةُ الْاِنشَارِ

وَمَا تَأْتِي دَارَنَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَأْتِي

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِي الْحِجَّةِ فَكَانَ حَمَلُهُ نَحْلًا

داركم كلها قالوا ان في دارهم سنورا فقال النبي
 من اسه شرا منكم فليكن منكم من اسه شرا منكم

١٤ - ٩٢ - ٨١ - ٦٩ - ٥٧ - ٤٥ - ٣٣ - ٢١ - ٩

صلی اللہ علیہ وسلم السور سبع رواه الدارقطنی
صلی اللہ علیہ وسلم کربا قسم ورنه است مضایقه لمارد رواه دارقطنی

۹۳۳

بَابُ قَتْلِ الْمُؤْذِيَّاتِ

باب در بیان گشتن ایزاد سندگان

عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ سَمْعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما که شنیدند آنحضرت را صلی الله علیه و سلم

قَوْلُ أَتْمَلُو الْحَيَاتِ وَأَقْتُلُواذِ الظُّفَيْتَيْنِ الْاِمْرَءَانِ هُمَا

میگفت میشه داران را بشید مار خدایند طغیه را و میشید را بر آنکه نام او بتر است پس بدر

يَطْمَسَانِ الْبَصَرَ وَيَتَّقُطَانِ الْحَبْلَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ فَبَيَّنَّا

این دو قسم را بر ما بدید میگردد اندکی بیای را و طلب سجود میکند راستی را گفت عبدالله پس این را

أَنَا أَطْلِدُ حَيَّةً أَقْتُلُهَا نَادَانِي أَبُو الْبَابَةِ لَا تَقْتُلُهَا

آنکه حمله کردم مار را که کشم او را آورد و او را ای بابا الفعاری که کشش این مار را

فَقُلْتُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِقَتْلِ الْحَيَّاتِ

پس گفتم که آنحضرت صلی الله علیه و سلم امر کرده است بکشتن بدان تو چون منع میکنی

فَقَالَ إِنَّهُ نَهَى بِعَدْدِ لَكَ عَنْ وَأَمَرَ بِالْمَيُوتِ وَهِيَ الْعَوَامِرُ

پس گفت بدو منی آنحضرت ۲ منی که بعد از امر کردن از کشته شدن او و این امران که در خانه باقی ماندند

مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَوْشَيْكٍ مِنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

متفق علیه در روایت است از ام شعیب که آنحضرت صلی الله

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِقَتْلِ الْوَرَمِغِ وَقَالَ كَانَ يَنْفَعُ عَلَى

علیه و سلم امر کرده است بکشتن سام ابرس و فرمود آنحضرت ۲ بود دوزخ کردم میکرد

أَبُو أَمِيٍّ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ أَنَّ

برای امیه متفق علیه در روایت است از سعید بن ابی وقاص رضا

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِقَتْلِ الْوَرَمِغِ وَاسْمُهُ

که آنحضرت صلی الله علیه و سلم امر کرد بقتل زغ و نام کرده است او را

فَرَيْقَامٌ وَاهُ مِلُّو عَنْ أَبِي مُرَّةٍ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ

فاسق رواه سلم در روایت است از ابی مریره رضا که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَتَلَ وَرَمًا فِي أَوَّلِ ضَرْبَةٍ

صلی الله علیه و سلم فرمود کسی که بکشد سام ابرس را در اول زدن

كُتِبَتْ لَهُ مِائَةٌ حَسَنَةٍ وَفِي الثَّانِيَةِ دُونَ ذَلِكَ وَفِي الثَّلَاثَةِ

نویستند بر او صد نیکوئی و بکشد او را در دین دوم نوشته میشود برای او و فرمود صد و یک نیکوئی دارد

از زعفران بنی
میرفت که نیکوئی آنحضرت
نویستند بر او صد نیکوئی

در آن

دُونَ ذَلِكَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 نَوَسْتُهُ يَ شُعْدَاؤُا كُنْتُمْ رَدُّوهُ مُسْلِمٌ وَهُوَ يَمُوتُ كُنْتُ خَزْمَةً أَخْفَرْتُ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرِصَتْ نَمْلَةٌ نَبِيًّا مِنْ الْأَنْبِيَاءِ قَامَ بِغَيْرِ رِيَّةٍ
 صلى الله عليه وسلم گزید مورچه چرخید از پیش آن را پس امر کرد بقرص
 النَّمْلَ فَأَحْرَقَتْ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى أَنْ قَرِصَتْكَ نَمْلَةٌ أَحْرَقَتْ
 مملکے کرسخت شود پس سوخته شد پس وحی فرستاد خدا تعالی بپوی آن چرخید از جهت آنکه از نمل
 أُمَّةٌ مِنَ الْأَمْمَةِ مَتَّفِقٌ وَعَنْ تَرِيدُونَ خَالِدٍ بِنِ
 مورچه حتی تو کردی را از گروهی پائین گردی که تسبیح میکند خدا را متفق علیه و پیرا است از دیدن نماز
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَسْبُوا الدِّيكَ
 گفت خرمود آخفتن صلى الله عليه وسلم دشنام بدید خروس را
 فَإِنَّهُ يُوقِظُ لِلصَّلَاةِ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ
 زیرا که دوسه بیدار می گرداند بر اے نماز رواه ابو داود و روایت است از عبد الرحمن
 بَنِ أَبِي لَيْلَى قَالَ قَالَ أَبُو لَيْلَى قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 بن ابی لیلے گفت که خرمود آخفتن صلى الله
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَظْهَرَتِ الْحَيَّةُ فِي الْمَتَنِ فَقُولُوا لَهَا إِنَّا
 علیه وسلم چون پدید آید از در جایی سکونت پس بگوید مر آن مار را بدرستی که ما
 نَسْرُكَ بَعْدَ تَوْحِيحٍ وَبَعْدَ سَلَامَانِ بْنِ دَاوُدَ أَنَّ لَأَوْفَى بِنَا
 سوال میکنم ترا بعد توح و بعد سلامان بن داود این را که ایذا کنی ما را
 فَإِنْ عَادَتْ فَأَقْتُلُوهَا دَوَاهُ التَّرْمِذِيِّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
 پس اگر باز کرد و دوبار پدید آید او را رواه ترمذی و روایت است از ابی هریره
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 گفت خرمود آخفتن صلى الله عليه وسلم

۹۱
 این خواب است
 از حضرت ابی هریره
 محمول است بر آنکه در حدیث
 آنکه ترمذی و توح
 و توحین آن خواب را حدیث
 آن بود که رواه شد و روایت
 سوختن از پیشین است
 ترمذی و آن در حدیث
 مسلم بن الحجاج
 از حدیثی که در حدیث
 روایت است از ابی هریره
 و اگر نیکو نگذشت

مَا سَأَلْنَا هُمْ مِنْ دُخَانٍ مِنْهُ وَمَنْ تَوَلَّى شَيْئًا مِنْهُمْ خِيفَةً
 صلح مذکورہ ایمان را از اذان باز کرد چنانکه در این آیه را و کسی که تزلزل کند و گنجه را از اذان ماران اجرت

فَلَيْسَ مِنَّا وَاهُ آبُودَاوُدَ وَعَن ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ

پہنیت آن کس از ارواح الہوداود دروایت است از ابن مسعود رحمہ گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْتُلُوا الْحَمَاتِ كُفَّهْنَ

فَمِنْ خَافَ ثَارَ مَنْ فَلَيْسَ مِنْهُمْ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّاسِيُّ

پس سیکہ تبرید کیلئے آم بہا را پس یثیت آنکس ازمن رواہ ابو داؤد والنسائی

روایت است از ابن مسعود رضی اللہ عنہ کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم
 قَالَ اقْتُلُوا الْحَيَّاتَ كُلَّهَا اِنَّ الْاَسْعَدَ الَّذِي كَانَتْ

فرمود که بشیداران را همه داران را که را خوردن سفید را آن که مانند

شَاحْ لَقَرَه اس رَوَاه اِبُو دَاوُد وَ رَوَايَتِ اسْتِ اِذَا ابْنِ سَهْرٍ رَمَتْ كَفَتْ

فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم وقتی کہ بیفتد کس در آوند

پس از آنکه از خواب بیدار شد و در آن لحظه پس بدید که در یک دره بزرگ و آواز دیگر

الارحمتاء وانه ينبغي بجانحه الذي يولد اءا عليه سنة ١٢١٦
تدرسي ليس بستانه مهاد وفس دور بقدر كم باودي خود كو د نهر است پس بايد كه غوطه بدو را

ابوداؤد و سنن ابی سعید و اخدری و یحیی عن النبی
ابوداؤد و روایت است از ابی سعید خدری رزم اذان حضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَوْقَعَ الذُّبَابُ فِي الطَّعَامِ

صلى الله عليه وسلم گفت وگفته است که اگر حشرات در طعام

قَامَقْلُوهُ فَإِنَّ فِي أَحَدٍ جَانِبِهِ سَمٌ أَوْ فِي الْآخِرِ شِفَاءٌ وَإِنْ

پس قوط زنیید و اگر پسین در یکی از دو بازو سے اوڑھ است و در او دیگر شفاست و اگر

يَقْدَمُ السَّمُّ وَيُؤَخِّرُ الشِّفَاءُ سَرَّاهُ فِي شَرْحِ الشُّنَّةِ وَعَنْ ابْنِ

پیشتر می اندازد و اگر تاخیر در شفاست و اگر در شرح السنه رواه

عَبَّاسٍ قَالَ قَتَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ قَتْلِ

ابن عباس رضی اللہ عنہما روایت است که رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم از کشتن

أَرْبَعٍ مِنَ الذُّوَابِ الْفَمْلَةِ وَالنَّحْلَةِ وَالْمُذْمُودِ وَالصُّرْدِ رَوَاهُ

چهار از ذواب فمله و نحله و المذمود و الصرد رواه

أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ وَعَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخَثَمِيِّ بِرَفْعٍ الْجَنُّ

ابو داود و الدارمی و روایت است از ابی ثعلبہ خثعمی کہ رفع میکند حدیث را بوی

ثَلَاثَةٌ أَصْنَافُ صَنْفٍ هُمْ أَجْنَحَةٌ يَطِيرُونَ فِي الْهَوَاءِ

سه گونه اند و در قسم سه هستند که مرا ایشان را باز و بسته که می چوند و در هوا

وَصَنْفٌ حَيَاتٌ وَكِلَابٌ وَصَنْفٌ يَحْمِلُونَ وَيَضَعُونَ

و صنف حیوانات و کلاب و صنف می باران و می گذارند

وَمَنْ يَكُونُ رِجْلَانِ الْفَمْلَةِ وَفِي الْمَذْمُودِ وَفِي الْبُغَا وَفِي الْبُغَا وَفِي الْبُغَا

و کسی که دو پا باشد فمله و در المذمود و در البغا و در البغا

رَوَاهُ فِي شَرْحِ الشُّنَّةِ

رواه در شرح السنه

بَابُ الْأَطْعِمَةِ

باب در بیان آداب طعام

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابن عمر رضی اللہ عنہما کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم

در بعضی روایات
عابری است که میگوید
در بعضی روایات که روزه
در بعضی روایات که روزه

در

در بعضی روایات

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ الْحُلُوءَ وَالْعَسَلَ

بود پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم دوست میداشت حلوا را و شکر را

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عاش الهاماری و روایت است از جابر رضی الله عنه که آنحضرت صلی الله علیه وسلم

سَأَلَ أَهْلَهُ الْأَدَمَ فَقَالُوا مَا عِنْدَنَا إِلَّا خَلٌّ فَذَعَا بِهِ فَجَعَلَ

طلبید از خانه خود تا بخورد و از این گفتند نیست نزد ما که سرکه پس طلبید سرکه را پس خوردن گرفت

يَأْكُلُهُ يَقُولُ نِعْمَ الْأَدَمُ الْخَلُّ نِعْمَ الْأَدَمُ الْخَلُّ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ

آن بآن سرکه و میگفت بقدیم چه نیکی خوردن است سرکه میگویند خوردن است سرکه برای تاکید رواه

أَبِي أَيُّوبَ قَالَ كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَرَّبَ طَعَامًا

ابو ایوب رضی الله عنه روایت گفت بودیم نزد آنحضرت صلی الله علیه وسلم پس نزدیک آورد انبیه شد طعام

فَلَمْ أَرِ طَعَامًا كَانَ أَكْثَرُ بَرَكَهٍ مِنْهُ أَوْ لَمْ أَكُنْ أَكُلُهُ وَلَا أَقْدَرُ بَرَكَهٍ

پس ندیدم هیچ طعامی را که بچشم ترازی بیشتر از آن طعام در ابتدای وقت خوردن و ندیدم کمتر از او برکت

فِي الْآخِرَةِ كُنَّا يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ هَذَا قَالَ إِذَا ذُكِرْنَا اسْمَ

و در وقت آخر آن گفتیم ای رسول خدا چگونه بود حال این طعام که در اول برکت داشت و در

اللَّهِ حِينَ أَكَلْنَا ثُمَّ قَدِمَ مَنْ أَكَلَ وَلَمْ يُسَمِِّ اللَّهَ فَأَكَلَ

آخر بے برکت شد فرمود آنحضرت که ما خوریم در اسم خدا بخت داشت که خور نام خدا بخت داشت

مَعَ الشَّيْطَانِ رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ عَنْ عَائِشَةَ

با دشمن شیطان سبب گویی این بود رواه فی شرح السنه و روایت است از عایشه رضی الله عنها

قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ

گفت آنحضرت صلی الله علیه وسلم چون بخورد یکی از شما

فَنَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اللَّهَ عَلَى طَعَامِهِ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ أَوْ لَهُ وَآخِرَهُ

پس فراموش کند ذکر کردن نام خدا را بر طعام خود و اول پس باید که بگوید اح یا ایها که یاد آمد بسم الله اوله

الدَّمَاعُ وَيَزِيدُ فِي الْعَقْلِ مَرَّاهُ لَدَيْكَ

دماغ را بوزیاده میکند عقل را روایت کرده است

بَابُ الْأَشْرَبَةِ وَبَيَانُ أَوَانِي الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

باب در ذراعات مشربها و علم آن و بیان طر و من ذرو سیم

عَنْ أَنَسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از انس رح گفت که بود آنحضرت صلی الله علیه و سلم

يَتَنَفَّسُ فِي الثَّرَابِ ثَلَاثًا مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَنَهَى مُسْلِمًا فِي رَوَايَةٍ

که نفس میزد و آب خوردن نفس متفق علیهاست و نهاده است که مسلم در روایت دیگران لعنه را

وَيَقُولُ أَنَّهُ أَرَدَى وَأَبْرَأُ وَأَمْرًا وَعَنْ أُرْسَلَةَ أَنَّ

و میگوید آنحضرت که باب این صفت میسند و کوراست و از امام مسلم در روایت

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الَّذِي يَشْرِبُ فِي أُنْيَةٍ

آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود آن کسی که می نوشد در او

الْفِضَّةُ إِنَّمَا يَجْرِي فِي بَطْنِهِ نَارُ جَهَنَّمَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَفِي

نقره گویا می شود آنکس برده جرمه با و در شکم خود آتش دوزخ را متفق علیه و در

رَوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ أَنَّ الَّذِي يَأْكُلُ وَيَشْرِبُ فِي أُنْيَةٍ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ

روایت دیگر مسلم را این عبارت است هر که می نوشد در او و نقره و در

وَعَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و روایت است از حذیفه رح گفت شنیدم آنحضرت را صلی الله علیه

وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَلَا الذِّبَاخَ وَلَا تَشْرَبُوا فِي أُنْيَةٍ

و سلم که میگفت پیرشید جامه های حریر را و دیا و منوشید در او نه

الذَّهَبَ الْفِضَّةَ وَلَا تَأْكُلُوا فِي صَحَائِفِهَا فَإِنَّهَا لَكُمْ فِي الدُّنْيَا

طلا و نقره و نخورید در کاس های طلا و نقره زیرا که این اشیا را کافران راست در دنیا

ع
چند و اول
گفت که از شتر میگوید
که میگوید آن را در حوض
خداستمال میکند
و در آب که زرد آلود
و چون میگوید آن خون
بسیار و در آن صفت بود
دارند و در آن صفت بود
منسوب است و در آن
نیز زنده اند و در آن
نیز زنده اند و در آن
نیز زنده اند و در آن

إِنِّي مَالِكُ الْكُفْرِ يَوْمَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

إِلَى مَالِكِ عَمْرِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ شَنِدَا خَفِزَتْ صَلَواتُ اللَّهِ

وَسَلَّمَ يَقُولُ أَكْثَرُ بَنِي نَاسٍ مِنْ أُمَّتِي الْخَرِيسُ مَوْنَهَا بَغِيرُ اسْمِهَا

علیه وسلم را که میگفت هر کینه باشد که بخزند بعضی مردان از امت من حمر را نام می نهند حمر را نام

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَإِنْ مَاجَةٍ وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ سَمِعْتُ

رواه ابو داود و ابن ماجه و روايت است از جابر رعا گفت شنيدم

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا سَمِعْتُمْ بُحَاكَ الْكَلْبِ

پیغمبر خدا را صلى الله عليه وسلم که میگفت چون بشنويد آواز گداز

وَنَهَيْتُ الْخَبِيرَ مِنَ اللَّيْلِ فَمَعَّوْذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

و از خران را در شب پس پناه جوئيد بخدا از شيطان رجييم

فَاتَّهَنَ يَرِيَنَ مَا لَا تَرَوْنَ وَ أَقْلُوْا لِلْعُرْجِ إِذَا هَدَّاتِ الْأَرْجُلُ

ويرا که اين سخن من خوان می بينيد چيزي را که نمی بينيد شما و کمتر کنید سبزون آمدن را از فغان و قتل را از خطر

فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَمُتُ مِنْ خَلْفِهِ فِي تَلَيْتِهِ مَا يَشَاءُ وَ أَجِيفُوا

زيرا که خدا عزوجل بپاکنده و سبزون می آرد از خلق خود در شب چيزي را که ميخواهد و برهم زند و مباد کند

الْأَكْوَابَ وَ أَذْكُرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا

در خانه سزاوار و بگيرد بپاکنده خدا را بران زيرا که شيطان نمی تواند گشود در را

إِذَا حِيفَ وَ ذِكْرُ اسْمِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ غَطُّوا الْجُرَادَ وَ أَكْفُوا

چون بسته شود و برده شود نام خدا و بپوشيد و ملان کوزه را را که در ده

الْأَلْيَةِ وَ أَذْكُرُ الْقُرْبَ رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ وَ عَنْ

ابن ابی عمير رواه که قال باشد از احاديث چيزی در و مخفی و ملان به بندي مملک را را

ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ جَاءَتْ فَارَةَ تَحْمِلُ الْفَيْتِيلَةَ فَالْقَتْمُهَا بَيْنَ

و از ابن عباس رواه گفت آمد موشی در خانه که یکشد اين موش فستيد را سهل انداخت فستيد را

يَدَي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْخُمُرِ الَّتِي

پیش آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بر سجادہ سوز از حصیر کہ آنحضرت بران تشریف داشتند

كَانَ قَاعِدًا عَلَيْهَا فَأَحْرَقَتْ مِنْهَا مِثْلَ مَوْضِعِ الذَّرِّهِمْ فَقَالَ

پس سوزیدہ آن موش ازان خمرہ موشیہ مقدار دریم پس فرمود

إِذَا نِمْتُمْ فَاطْفُوا أَسْرَجَكُمْ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدُ لِمِثْلِ هَذِهِ

چون بخوابید بلبشید چراغهای خود را زیرا که شیطان یعنی نماید مثل این موش را

عَلَىٰ هَذَا يَقْرَأُ كُتُبَهُ وَأَهُلُ بَيْتِهِ

بزرگین محل پس میورد سلطان و با عت میبود بر بوسن سمار واه ابو دوا

بَابُ الضَّيَافَةِ

باب در بیان فضل ضیافت و آداب آن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

روایت است از ابی ہریرہ رضی اللہ عنہ کہ گفت فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ

کسیک ایمان دارو به خدا و روز آخرت پس باید که گرام کند همان خدو او سبک

كَانَ يَوْمٌ مِّنْ يَّوْمِيهِ الْآخِرِ فَلَا يَفُودُ جَانٌّ وَمَنْ كَانَ

ایمان آرد بخدا و روز جزا پس باید که اید انرا از حمایت راد سبیل باشد

يَوْمٍ مِّنْ يَّأْتِيهِمُ الْيَوْمُ الْآخِرُ فَيَقْبَلُونَ خَيْرًا أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

ایمان دارم که بعد از او در برادران عظیمی برپا می شود

روایتے بدل جا رہا ہے کہ کسی ایمان آلود بچہ اور روزِ آخرت پس باید کہ صلہ

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا

رحم کند که موجب صل شد ممفق علیه و دوات امت از ابالی شرح کعبی رضایه رسیکه آکفرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّا كُلُّ وَلَا نَشْبَعُ قَالَ فَلَعَلَّكُمْ تَفْتَرُونَ

صلی اللہ علیہ وسلم باہر چھوڑیم سیر می شویم فرمود شاید جدا جدا میجوید

قَالُوا أَنْتُمْ قَالَ فَاجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ وَأَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ

گفتند صحابہ اگر سے بچین است فرمود آنحضرت ۳ ہیں جماع کنید بر طعام خود و ذکر کنید نام خدا

يُبَارِكُ لَكُمْ فِيهِ دَوَاهُ أَبُودَاوُدَ

تا بركت داده شود در شمارا در طعام رواه ابو داود

بَابُ فِي ذِكْرِ لِبَاسِ النَّبِيِّ وَالتَّهْنِي عَنِ الْإِسْبَالِ

باب در بیان لباس آنحضرت و تهنی از چروا اسب

وَالْأَخْمَرُ وَالْحَمِيرُ وَجُلُودُ السَّبَاعِ وَتَوْبُ الشَّهْرِ

در رنگ سرخ و لباس خمر و دیوایست در ندامت و پارچه که براس شہیت است

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ أَخْرَجَتِ الْبَنَاءُ عَائِشَةُ مَاءً

روایت است از ابی ہریرہ رحمہ گفت بیرون آورد بنوعی مائے زلالہ رحمہ چادر

مُلَبَّدًا وَأَمَّا رَأْسُهَا فَقَالَتْ قُبِضَ رُوحُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

رقعہ ای هم دوخته و از اسے درشت پس گفت قبض گرد و شود روح پیغمبر خدا صلی اللہ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَيْنِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ

علیہ وسلم درین دو جامہ متفق علیہ - و روایت است از عائشہ رحمہ گفت

كَانَ فَرَّاشُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي يَنَامُ

بود بستر خواب آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم که خواب کردے

عَلَيْهِ أَدْمًا حَشَوَهُ لَيْفٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْهَا قَالَتْ كَانَ

بروچرم و دانت کردہ تندرہ که در میان او پست ترا بود بجا پیوستہ علیہ و هم از عائشہ رحمہ

وَسَادَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي يَتَّكِي عَلَيْهِ

باس آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم که تکی می کرد بر دے

در حدیثی از عبد اللہ بن مسعود
باب فی الجوارح

بِالْعَامِ فَإِنَّهَا سِمَاءُ الْمَلَائِكَةِ وَأَمْرُهَا خَلْفَ ظَهْرِ كُرْ
 رستار از برادر که دستار اهل امامت فرستادگان او بگزارید اطراف عالم را پس پشت خود را
 رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ شُعَيْبٍ
 رواه بیہقی در شعب ایمان و روایت است از عمران بن شعیب
 عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 از پدرش و پدر او از جدش روایت فرمود که حضرت علی علیه السلام
 إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يُرَى أَوْ تُعَمِّيَنَّهُ عَلَى عَمْدٍ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
 از سید محمد خدا دوست میبارد که دیده شود از نعمت خود پرستند و خود رواه ترمذی
 وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 و روایت است از معاذ بن انس را که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 قَالَ مَنْ أَكَلَ طَعَامًا ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا
 فرمود که هر که بخورد طعامی را پس بگوید الحمد لله که مرا این خوردنی در میان مرا
 الطَّعَامَ وَمَرَّ قَيْنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ غُفِرَ لَهُ تَقَدَّمَ
 این طعام را پس حوله دے قوت که از جانب من باشد آمرزیده شود هر چه گذشت است
 مِنْ ذَنْبِهِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَنَرَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَمَنْ لَيْسَ
 از کنان او رواه ترمذی و زیاده کرد ابو داود و سید که پوشید
 ثَوْبًا فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا وَمَرَّ قَيْنِيهِ مِنْ غَيْرِ
 جامه را پس بگوید شکر خدا را که پوشانید مرا این جامه را پس
 حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ
 از او پس قوت که از جانب من باشد آمرزیده شود هر چه گذشت است از گناهان وی
 وَعَنْ ابْنِ عَسْرٍ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 و روایت است از ابن عمرو روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

ع
 خدا دوست میبارد که
 نعمت و الهی بخشنده جان عطا کند
 حضرت شعیب بن عبد الله بن قیس
 را میبارد دست سید محمد که گاه شعیب
 بن عمران و ابو اسحاق بن عبد الله بن قیس
 شعیب را تکلیف و توبه و عیب آن
 تقدیر است و قدرت که بجه
 می بخشد است و این تقدیر را
 نعمت و الهی بخشنده جان عطا کند
 میبارد که خدا دوست میبارد که دیده شود از نعمت خود پرستند و خود رواه ترمذی
 در روایت از معاذ بن انس را که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 میبارد که هر که بخورد طعامی را پس بگوید الحمد لله که مرا این خوردنی در میان مرا
 این طعام را پس حوله دے قوت که از جانب من باشد آمرزیده شود هر چه گذشت است
 از کنان او رواه ترمذی و زیاده کرد ابو داود و سید که پوشید
 ثوباً فقال الحمد لله الذي كسانى هذا ومرر قينيه من غير حول مني ولا قوة غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر
 جامه را پس بگوید شکر خدا را که پوشانید مرا این جامه را پس
 از او پس قوت که از جانب من باشد آمرزیده شود هر چه گذشت است از گناهان وی
 و روایت است از ابن عمرو روایت گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

مِنْ ثِيَابِ الْكُفَّارِ فَلَا تَلْبَسْهُمَا فِي رِوَايَةٍ قُلْتُ أَعَسَلُمَا قَالَ بَلْ

از جنس جابجایی کافران است یس مپوش آنها را و در روایتی آمده است که گفت عبدالمطلبم آرا فرموده آن حضرت

آخر قهبطه روى المصنف وسمي عبد الله بن عمر وعنه قال

بوزان آن برود جامه را رواه مسلم در روایت است از عبد اللہ بن عمرو رضی اللہ عنہ

مَرَّ جُلٌّ وَعَلَيْهِ ثَوْبَانِ أَحْمَرَانِ فَلَمَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

گزشتہ حکم کارروائی دہ جامہ سرخ بودیں سلام کرد آن مرد پرستش خدا

عَلَيْهِ سَلَامٌ فَلَمْ يَرْضَ عَلَيْهِ وَأَبُو التَّيْمَذِيِّ وَأَبُو دَاوُدَ

صلی اللہ علیہ وسلم پس جواب سلام دے خدا درواہ ترمذی و ابو داؤد

وَعَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ وَأَبِي أُمَامَةَ عَنْ

وروات است از علموالش بر این زمین واسطی الامر

النَّمِ صَلَّاهُ عَلَيَّ وَسَلِّمْ قَالَتْ لَكَ الْحَمْدُ فِي

[illegible]

وَالْأَنْبِيَاءُ كَذِبُوا

الدُّعَاءُ بِمَنْزِلَةِ الْيَوْمِ فِي الْمَسْجِدِ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ

وَاللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ ذَكِيٌّ

قالوا له رسول الله صلى الله عليه وسلم انا

فَتُورِدُهَا حَتَّىٰ تَسْمُرَ بِهَا وَلْتَأْتِيَ الْبُيُوتَٰنَا بِهَٰئِلٍ ۚ

بَلْبَلِسْ حَكِيمًا فِي الدُّنْيَا مِنْ أَجْلِ حَقِّهِ لِيُؤْتِيَكَ مَا تَسْأَلُ

حریر اور دنیا پر سیاحت طیب مراد اور دعا حضرت سق

عليه وسلم عن حذيفة قال نهانا رسول الله

علیه و روایت است از حذیفه رضی گفت که پی کرد مارا اعطیست

صلی اللہ علیہ وسلم ان لشرب فی ایام لذهب الفصير

صلی اللہ علیہ وسلم از نو شہیدن در غرقاے طلا و نقرہ

وَأَنْ تَأْكُلَ فِيهَا وَعَنْ لُبْسِ الْحَرِيرِ وَالزُّبَّاجِ وَأَنْ يَخْلِسَ

و از خوردن و دین خوردن و از پوشیدن جامه ابریشمی و دیا و از نشستن

عَلَيْهِ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ عُمَرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ

بر عمر و دیا متفق علیه در روایت است از ابن عمر رضی الله عنهما که آنحضرت صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُبْسِ الْحَرِيرِ الْأَهْلَكَ أَوْ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ

علیه وسلم نهی کرد از پوشیدن جامه ابریشمی که اهلش را بکشد یا با کسی که با رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَصْبَغَهُ الْوُسْطَى وَالتَّبَابَةُ وَخَفَّتْ هُمَا

صلی الله علیه وسلم دو انگشت خود را گریخته است و انگشتی که متصل است از میان انگشت و پنجم

مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ فِي رِوَايَةٍ لِسُلَيْمٍ أَنَّهُ خَطَبَ بِالْحَبَابَةِ

متفق علیه و در روایتی مسلم را آمده که عمر رضی الله عنهما خطبه خواند بحبابه

فَقَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ لُبْسِ

پس گفت و در طلب نهی کرد و عمر رضی الله عنهما و مسلم از پوشیدن

الْحَرِيرِ الْأَمْوَصِعِ أَصْبَعَيْنِ أَثَلَيْتِ وَأَرْبَعٍ وَعَنْ يَهُوَذَى

حریر که با سه دو انگشت یا سه انگشت یا چهار انگشت در روایت است از ابی یهودی

الْأَشْعَرِيِّ أَنَّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَحِلَّ

اشعری رضی الله عنهما که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود حلال را بخت

الذَّعْبُ وَالْحَوِيرُ لِلْإِنَاثِ مِنْ أُمَّتِي وَخُرْمٌ عَلَى ذُكُورِهِمَا

و مباح گردانیده شد از استعمال طلا و پوشیدن ابریشم بر زنان از امت من و حرام گردانیده شد

رِوَاةُ التِّرْمِذِيِّ وَالنَّسَائِيِّ وَعَنْ أَبِي رَيْحَانَ أَنَّهُ

روایت ترمذی و نسائی و از ابی ریحان است از ابی ریحان رضی الله عنهما

قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَشْرٍ مِنَ الْوَشْرِ

گفتی که نهی کرد آنحضرت صلی الله علیه وسلم از ده چیز از تاتو زدن و دندان و باریک گردانیدن

از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت
از دین خود را بیک کوفت

در روایت

از ابی یهودی

وَالْوَشْمُ وَالتَّغْفِرُ عَنْ مَكَامَعَةِ الرَّجُلِ الرَّجُلُ بَغْيُ شَعَارٍ
 اطراف آن و از خطایان سوزن در پوست بر سر یا پیل و از کندن مو می عید از پیر و راس از ریش است
 وَمَكَامَعَةُ الْمَرْءِ الْمَرْءُ بَغْيُ شَعَارٍ وَأَنْ يَجْعَلَ الرَّجُلُ
 و بخالی مرد با مرد بجایه انصاف فتنه نباشد و بی گردان بخالی زن با زن بجایه و بی کرد از کرد انیدن
 فِي أَسْفَلِ ثِيَابِهِ حَوِيرًا مِثْلَ الْأَعَاجِمِ أَوْ يَجْعَلَ عَلَى
 مرد در زیر جامه های خود جامه های ریشی را مانند عجمان و سیب از گرد انیدن مرد در
 مَتَكِبَتِهِ حَوِيرًا مِثْلَ الْأَعَاجِمِ وَعَنِ الثَّمْبِي وَعَنْ
 دو ششهای خود حسیره عجمان و نمی کرد از
 دُكُوبِ الثَّمُورِ وَكِبُوسِ الْخَنَازِيرِ الْأَلَذِّي سُلْطَانُ رَوَاهُ
 غارت کردن مال مردم را دمی کرد از سوازی بر پوست پیر و از پیر شدن خاتم مکر از برای پیکر
 أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ نَعَقَالَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 ابو داود و از ابی هریره رفته مرویت که گفت آنحضرت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَصْحَبُ الْمَلَأَكَةَ رُفْقَةً
 صلی الله علیه و سلم همراه نمی روند فرشتگان گردیده را
 فِيهَا جِلْدُ نَمِرٍ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي مُرَّةٍ
 که در آن گروه جلده درنده است که آن را پیر و گویند رواه ابو داود و از ابی هریره
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَبَسَ
 که فرمود آنحضرت صلی الله علیه و سلم کسی که بپوشد
 ثَوْبَ شَهْرَةٍ فِي الدُّنْيَا لَبَسَهُ اللَّهُ ثَوْبَ مَذَلَةٍ فِي الْآخِرَةِ
 ثوب شهرت را بپوشد جامه تعزیر و کبر و دنیا پر شایند و را خدا ایضا جامه یسبیل بدان پیوست
 رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ وَابْنُ أَبِي حَتْمٍ
 رواه احمد و ابو داود و ابن ماجه باب در بیان خاتم و امثال آن از جنس صلی و اجناس

از امامت و بی امامت و بی امامت و بی امامت

که در آن گروه جلده درنده است

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

كَفَتْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَسَلَّمَ رَأَى خَاتِمًا مِنْ ذَهَبٍ فِي يَدِ رَجُلٍ فَرَزَعَهُ فطرحه

وسلم وید انگشتی را از طلا در دست مردی پس برشید از آن پس در انداخت آن را

فَقَالَ يَعْمَدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ فَقِيلَ لِلرَّجُلِ

پس فرمود قصد میکند یکی از شما بوی آغز از آتش و در دستش

بَعْدَ مَا ذَهَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاتِمُكَ

بعد از رفتن آنحضرت صلی الله علیه وسلم که بردار انگشتی خود را

إِنْ تَفِيعَ بِهِ قَالَ لَا وَاللَّهِ لَا أَخْذُهُ أَبَدًا وَقَدْ طَرَحَهُ رَسُولُ اللَّهِ

بجای دیگر و حق آن دفع گفت آنزد در گذرد بخدا نیکم آنرا هرگز و حال آنکه تحقیق نهادن از اینها

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَعَنْ عَلِيٍّ أَنَّ النَّبِيَّ

صلی الله علیه وسلم رواه مسلم و از علی علیه السلام روایت که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ حَبِيرًا أَجْمَلَهُ فِي يَمِينِهِ وَأَعَدَّ ذَهَبًا

صلی الله علیه وسلم گرفت حبه بر شمشیر را پس نهاد آنرا در دست راست خود گرفت طلا را

جَعَلَهُ فِي شِمَالِهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذَيْنِ حَرَامٌ عَلَى ذُكُورِ أُمَّيِّ

و نهاد آن را در دست چپ خود دست راست مردان در حرام است هر یک از آن مردان این

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّمِيُّ وَعَنْ جُرَيْدَةَ أَنَّ النَّبِيَّ

رواه احمد ابو داود و التیمی و روایت است از جریده که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِرَجُلٍ عَلَيْهِ خَاتِمٌ مِنْ

صلی الله علیه وسلم گفت مردی را که بود بر وی انگشتی از

مِثْقَالٍ مَالِي أَحَدُ مِنْكَ بِمِثْقَالِ الْأَصْنَامِ

برخ چیت مرا که می یابم از تو بوسه مِثْقَالِ بختان

در حدیث

فَطَرَحَهُ ثُمَّ جَاءَ وَعَلَيْهِ خَاتَمٌ مِنْ حَدِيدٍ فَقَالَ مَا لِي أَوْسَعُ

پس انداخت آن مرد از خود انگشتری را پس تیر آمد آن مرد و آن انگشتر بود که انگشتری از اسیرین بن موسی

عَلَيْكَ حُلِيَّةٌ أَهْلُ لَنَا فِي طَرَحِهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ أَيْسَرِ

بر تو زیور در پیشش دوزخیان پس انداخت آن مرد و آنرا پس عمر بن کراد اسمعول خدا انچه

ثَبِيْتُ أَخَذَهُ قَالَ مِنْ وَرَقٍ وَلَا ثَمَنُهُ وَثَقَلَا دَوَاهُ التَّمِيذِي

چیز را نام انگشتری را در سود بسیار نه و نامش کن انگشتر رات شغال بلکه کن از آن کن رواه

وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَعَنْ ابْنِ الرُّمَيْثِيِّ أَنَّ مَوْلَاهُ لَمْ ذَهَبَتْ

و آن بود و آن است در روایت است به سند حسن از سیر زنی که مولای ایشان بود

بِأَنَّهُ الرُّبَيْرِيُّ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ وَفِي رِوَايَةٍ الْجُرَّاسُ فَقَطَعَهَا

در حشر از سیر ابی بنی عمر ابن الخطاب است و با سیر در حشر است و با سیر

عُمَرُ وَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

بر است و آن است که از بکر و شمس بن پس برید آن مرد و آن است و آن است

مَعَ كُلِّ جَوَاسٍ شَيْءٌ طَانَ نَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ

با هر جریس شیء است رواه ابو داود و در روایت است

بُنَانَةُ مَوْلَاهُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ حَبَّادٍ الْأَنْصَارِيُّ

بنانه رواه عبد الرحمن بن حبان انصاری

كَانَتْ شَيْدَ عَارِيَّةَ فَاتَةً مُرْتَدَّةً تَتَّبَعَهَا بَجَارِيَةٌ

از او است که بود نزد عاریت و فاطمه و فاطمه و فاطمه و فاطمه

وَعَلَيْهَا جَانِبُهُ لَمْ تَزَلْ تَقْدَحُ لَهَا فُلُجَةً عَلَى الْإِنِّ تَقْطِيعُ

و عاریت که او را میزدند آن جلیل پس گفت فاطمه و فاطمه و فاطمه

بِأَنَّهُمَا سَمِعَتْهُمَا تَزِيدُ لَهَا فُلُجَةً عَلَى الْإِنِّ تَقْطِيعُ

و عاریت و فاطمه و فاطمه و فاطمه و فاطمه و فاطمه

در حدیث

قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُصُّ أَوْ يَأْخُذُ مِنْ
 گفتم که بود آنحضرت صلی الله علیه وسلم می برید یا می گرفت از
 شاربیه و كَانَ إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُ الرَّحْمَنِ يَفْعَلُهُ مَرَّاهُ الْوَمِزْدِي
 بدست خود و بود ابراهیم که آن را سه کرد رواه ترمذی
 وَعَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 در روایت است از زید بن ارحم که آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يَأْخُذْ شَارِبِيَهُ فَلَيْسَ مِنَّا وَهُوَ أَحَدُ الْوَمِزْدِي
 و سلم فرمود کسی که از بروت خود و بروت نمرود آزار پس نیست آنکس از ما رواه احمد و
 وَالتَّيَّاسِيُّ وَعَنْ عُمَرَ بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ
 ترمذی و ثانی در روایت است از عمر بن شعیب از پدرش از جدش و
 أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْخُذُ مِنْ لَحْمَتِهِ
 که آنحضرت صلی الله علیه وسلم بود که می گرفت از لحیم مبارک خود را
 مِنْ عَرَضِهَا وَطَوَّلَهَا مَرَّاهُ الْوَمِزْدِي وَعَنْ مُدَيْفَمٍ
 از بهمنانی و در از می و در بعضی از احباب کجیه رواه ترمذی در روایت است از یحیی
 بْنِ ثَابِتٍ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بن ثابت رمن گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم
 يَا مُدَيْفَمُ لَعَلَّ الْحَيَوَةَ سَتَطُولُ بِكَ تَهْدِي فَأَخْبِرَ النَّاسَ
 اے مدیفم شاید که زندگانی دراز گردد ترا پس از من پس خبر ده مردم را
 أَنَّ مِنْ عَقْدِ لَحْمَتِهِ أَوْ تَقَلَّدَهُ وَتَرَأَى أَوْ اسْتَلْبَنِي بِرَجِيمٍ
 بدست کسی که از زندگیش خود را یک قلاده سازد و نه را یا استنبی کند به پس گفت
 دَابَّةٌ أَوْ عَظْمٌ فَإِنَّ مُحَمَّدًا أَيْمَنُ بَرِيٍّ سَرَّاهُ الْوَدَّ أَوْ دَا
 چار یا به یا استخوان بدست محمد صلی الله علیه وسلم از هر که این کار کند نیز راست

در بعضی از احباب کجیه رواه ترمذی
 و یا مدیفم می گفت
 عصب کبرای دفع نظر خفا
 از حالتی از خجسته و مکر ای
 فرزندان و اسبابان خیره
 پس عید فرموده ام

رواه ترمذی

بَابُ آدَابِ الْخَلَاءِ مِنْ مَشْكُوتٍ وَعَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ مِنْ

باب آداب الخلاء از مشكوت - وروایت است از یحیی بن سعید

أَنَّهُ سَمِعَ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ يَقُولُ كَانَ إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُ

که وی شنید سعید بن المسیب را که می گفت بود ابراهیم خلیل

الرَّحْمَنِ أَوَّلَ النَّاسِ خَيْفًا لَظِيفًا وَأَوَّلَ النَّاسِ اخْتِنَانًا

الرحمن اول کسی که خفا داشت جهان کرد و اول کسی که خفتن

وَأَوَّلَ النَّاسِ قَصَّ شَارِبَهُ وَأَوَّلَ النَّاسِ سَرَايَ الشَّيْبِ

و اول کسی که پست کرد بدست خود را و اول کسی که دید پیری را و محوی سفید را

فَقَالَ يَا رَبِّ مَا هَذَا قَالَ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَقَالَ

پس گفت ای پروردگار من چیست این گفت پروردگار تبارک و تعالی این باعث وقار

يَا إِبْرَاهِيمُ قَالَ يَا رَبِّ بَرَأْدِي وَقَالَ سَرَاوَاهُ مَا لَكَ

گفت ابراهیم ای پروردگار من زیادتی گردان مرا موجب وقار رواه مالک

وَعَنْ كُتَيْبِ بْنِ مُرَّةٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و روایت است از کتب بن مره رط اذا انحرفت سلمه الشيب

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَالنُّوْمِ

علیه وسلم که فرمود آنحضرت کسی که پیر شد در مسلمان باشد پیر مرا و اسب پیرستان

يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَأَوْهُ الرَّؤْيَى وَالنَّسَائِيَّ وَعَنْ عَمْرِو بْنِ

روز قیامت رواه ترمذی و همدایت است از عمرو بن

شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

شعیب از پدرش و او از پدر خود که عبد عمرو است گفت فرمود آنحضرت سلمه الشيب

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَنْتَفِئُوا الشَّيْبَ فَإِنَّهُ نَوْمُ الْمُسْلِمِ مَنْ شَابَ شَيْبَةً

علیه وسلم و چینی موهای سفید را زیر که پیری و زانیت مسلمان است کسی که پیر شد پیر شدن در دنیا

قَالَ هَذَا امْرَأِي الْيَهُودِيَّةُ رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

پس پدر سئید این یهودیست روایت کرده است و روایت است از ابن عباس

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اتَّخَلَّوْا بِلَا شَمِدٍ

که آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود سر نه کنید بلامسد

وَأَنَّهُ يُجْلَوُ الْبَصَرُ وَيُنَبِّتُ الشَّعْرَ وَنَزَعَ عَمَّانَ النَّبِيَّ

زیرا که آن سر را جلوه میدینا لی را و میرود یا ندوی ملک را و زعم کرد ابن عباس که آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتْ لَهُ مُحْكَمَةٌ يُكْتَمَلُ بِهَا كُلُّ

صلی الله علیه وسلم بود مراد را سر مردان که سر میزد پس سر

لَيْلَةٍ ثَلَاثَةً فِي هَذِهِ وَثَلَاثَةً فِي هَذِهِ رَوَاهُ الزُّرْمِذِيُّ

شب سه بار درین لایحه چشم راست و سه بار درین لایحه چشم چپ روایت کرده است

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و روایت است از ابن عباس رحم گفت لعنت کرد بر پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم

الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّلَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَقَالَ

مُتَشَبِّهَانِ را از مردان و زنان را که در بیکریت مشابهت مردان کنند و فرمود آنحضرت

أَخْرِجُوهُم مِّنْ يُّوْتِكُمْ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ قَالَ

بهر دو نفر که از شما باشد خود روایت بخاری و هم از ابن عباس روایت

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ اللَّهُ الْمُتَشَبِّهِينَ

فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم لعنت کند خدا بانی شبه کنندگان را

مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ

از مردان و زنان و مشابهت زنان از زنان با مردان

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ

روایت بخاری و روایت است از ابی هریره رحم گفت لعنت کرد آنحضرت

لَعَنَ الْمُتَشَبِّهِينَ
وَمَنْ يَنْتَسِبُ إِلَى
وَبَارِئٍ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلُ يَلْبَسُ لِبَاسَ الْمَرْأَةِ وَالْمَرْأَةُ

صلی الله علیه وسلم مردی را که می پوشد پوشش زن را و زن را

تَلْبَسُ لِبَاسَ الرَّجُلِ سَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ ابْنِ

کرمی پوشد پوشش مرد را رواه ابو داود و روایت است از ابن

أَبِي مُلَيْكَةَ نَدَّ قَالَ قِيلَ لِعَائِشَةَ نَدَّ أَنَّ امْرَأَةً تَلْبَسُ

ابن ملکه نداء گفت پرسیده شد مرا عایشه را که ندائست که می پوشد

النَّعْلَ قَالَتْ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلَ

نعل را که مخصوص بپوشان باشد لعنت کرد آنحضرت صلی الله علیه وسلم بر آنرا که

مِنَ النِّسَاءِ سَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ نَدَّ قَالَ

مشابه باشد بپوشان رواه ابو داود و مرویست از ابی هریره نداء گفت

أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَخْشَشٌ قَدْ خَضَّتْ

آورده شد زنده بپوشید خدا صلی الله علیه وسلم خفش که خفین رنگ کرده بود

يَدَيْهِ وَرَجَلَيْهِ بِالْحِنَاءِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

دست و پا را با حناء پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم

وَسَلَّمَ مَا بَالَ هَذَا أَلَا وَابْتِشَبَهُ بِالنِّسَاءِ فَأَمْرِي بِهِ فَصِفِي

و سلم که چه حال دارد این شخص گفتند که وی مشابهه بسیار خود را بپوشان فرمود آنحضرت

إِلَى النَّبِيِّ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا نَفَقْتُهُ فَقَالَ إِنِّي نَهَيْتُ

پس رانده شد بپوشی نصیحت پس گفته شد ای رسول خدا یا علیهم السلام او را بپوشان آنحضرت فرمود بپوشان

عَنْ قَتَادَةَ الْمَصْلِيِّ سَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَعَنْ عَائِشَةَ

از قاتاد بن شاذان رواه ابو داود و روایت است از عایشه رخص

إِنَّ هَذَا ابْنَتُ عُبَيْةَ قَالَتْ يَا أَبَتِي اللَّهُ بَايَعَنِي فَقَالَ

گفت هنده بنت عبیه گفت ای پدرم بیعت کن مرا پس فرمود آنحضرت

تصحیح شد
در حدیث مذکور

مِنْ صَنَعَةِ يَدَيَّ وَإِنِّي أَصْنَعُ هَذِهِ النَّصَاوِيرَ فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ
 مگر از پیشه دست من و بدست من که من پیشه میکنم این صورتهای را پس گفت ابن عباس رعد
 لَا أَحَدُكُمْ إِلَّا مَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 حدیث نمی کنم ترا مگر آنچه شنیده ام از پیغمبر خدا صلی الله علیه
 وَسَلَّم سَمِعْتُهُ يَقُولُ مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فَإِنَّ اللَّهَ مُعَذِّبُهَا
 و سلم شنیدم آنحضرت را که میفرمود کسی که صورتی کند صورته را پس بدست خدا بیخالی خدا
 حَتَّى يُنْفِخَ فِيهِ الرُّوحَ وَلَيْسَ يَنْفُخُ فِيهَا أَبَدًا قَرِيبًا الرَّجُلُ
 تا آنکه دود در آن جان را حال آنکه کثرت آنکس دمنده در آنجا را گاهی پس تنگ شود دم آمد
 رُبُّوهُ شَدِيدَةٌ فَاصْفَرَّ وَجْهُهُ فَقَالَ وَيْحَكَ إِنْ أَبَيْتَ إِلَّا
 تنگ شدن سخت و زرد گشت تو که از شنیدن ابن و عید پس گفت ابن عباس ای تو از این
 أَنْ تَصْنَعَ فَلَيْكَ بِهَذَا الشَّجَرِ كُلِّ شَيْءٍ لَيْسَ فِيهِ
 هر چه پیشه با مگر آنکه پیشه کنی صورتهای را پس بدست خدا بیخالی خدا
 رُوحٌ مَرْدَاةٌ الْغَايِرِيُّ وَعَنْ عَائِشَةَ مِنْهُ قَالَتْ لَمَّا
 جان مردار و از غایر است و از غایر است روایت کرد گفت و گفت
 احْتَمَكِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَكَرَ بَعْضُ نَسَائِهِ
 بشارت پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم یاد کرد بعضی از زنان آنحضرت را
 كَيْبَسَةً يُقَالُ لَهَا مَارِيَةٌ وَكَانَتْ أُمُّ سَلَمَةَ وَأُمُّ حَبِيبَةَ
 کنبه را که گفته میشد از ماریه و بودند ام سلمه و ام حبیبه
 اتتا أرض الحبشة فذكرتا من ههنا و تصاویر فیها
 که رسیدند به زمین حبشه را پس یاد کردند از غایر آن کشت و صورتهای که در آن بود
 فَرَمَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ أُولَئِكَ إِذَا مَاتَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّاحِخُ
 پس برداشت آنحضرت سر خود را پس فرمود آنچه را که در آن کشت و صورتهای که در آن بود

الاصحاح

الاصحاح

این روایت را گویند
 بنیض علی بن ابی طالب
 که از دو بدین و در سیدین
 دعوی بلند کرد و غایر است
 گویند از آنکه

بَنَوُا عَلَى قَبْرِ مَسِيحِ الْقَصُورِ وَافِيهِ تِلْكَ الصُّورُ أُولَئِكَ
 جَانِغُنْدِ بِرِمْزِ رَا حُجْدِ رَا پُتَرِ تَقْوِیْرِ كُنُسِدِ دَرَانِ مَسْحِدِ آنِ صُورِ تَنَارِ آنِ

بَدْرِيْن خَلَقَ اللهُ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ
وَمَرْيُوتُ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ
كُنْتُ فَرَسًا لَمْ أَكُنْ أَكْفُرُ بِمَنْ دُونِي إِلَّا بِرَأْسِيكَ

أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَنْ قَتَلَ نِسِيًّا أَوْ قَتَلَهُ
سَخَتْ تَرَيْنَ مَرْدَمَ الزُّرُوعِ عَذَابَ رُوحِ قِيَامَتِ كَلِّتِ كَلِّتِ بَعِيرِي يَا كَيْسِي كَلِّتِ أَوْرَا

پیشتر ایک کشت کیے از پھر وادور خود را و صورت گران و عالم کے کہ

يَسْتَفِيعُ بِعِلْمِهِ رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعْبَةِ الْإِيمَانِ
سودمند نشود بعلوم خود رواه البيهقي در شعب الايمان

بَابُ الْفَالِ وَالطَّيْرِ

عن أبي هريرة قال سمعت رسول الله صلى الله عليه و آله يقول

عليه وسلم يقول لا طيرة وخبيرها الفأل قالوا وما عليه وسلم راك مفزع وشكون بركت من راء تيري ليست ولبهين اقام عليه فال نيك گرفت است

لَقَالَ قَالَ الْكَلْبَةُ الصَّالِحَةُ يَسْمَعُهَا أَحَدٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ
يُؤْمِنُ بِهَا فَالْكَلْبَةُ الصَّالِحَةُ يَسْمَعُهَا أَحَدٌ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

وَعَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَوَّلُ مَا يَكُونُ لِلْمَرْءِ إِذَا مَاتَ مَا كَانَتْ يَدَايِهِ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنِ اقْتَبَسَ عِلْمًا مِنَ الْجُؤْمِ اقْتَبَسَ شُعْبَةً مِنْ

علیه وسلم کسکه حاصل می کند پاره از علم جزم حاصل می کند شاعری از

السَّحَرِ نَرَادُ مَا زَادَ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

سحر زیادت کرد اقتباس سحر را چند انکه زیادت کرد اقتباس جزم را رواه احمد ابو داود و ابن ماجه

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

و از ابی هریره رفته گفت فرمود آنحضرت صلوات الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ أَوْ أَتَى

علیه وسلم هر که بیاید کاهن را پس تصدیق کند در آنچه می گوید یا بیاید

إِمْرَأَتَهُ حَائِضًا أَوْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي ذُبْرٍهَا فَقَدِ بَرَّ عَى

یعنی دلی کند زن خود را در حالت حیض یا دلی کند زن خود را در بر او پس بجهنم می براند

مِمَّا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَوَاهُ

از آنچه فرستاده شده است بر محمد صلی الله علیه وسلم رواه

أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَعَنْ قَتَادَةَ عَنْ قَالَ خَلَقَ اللَّهُ

احمد و ابو داود و از قتاده روایت گفت که فرمود پیدا کرد خدا نیکی

تَعَالَى هَذِهِ الْجُؤْمَ لثَلَاثَ جَعَلَهَا زِينَةً لِلسَّمَاءِ وَمَرْجُومًا

این ستاره را برای سه فائده اول گردانیده است الله تعالی آنرا زینت آسمان

لِلشَّيَاطِينِ وَعَلَامَاتٍ يُهْتَدَى بِهَا مَنْ تَأَوَّلَ فِيهَا

بر شیاطین را و نشانهای که راه یافته شود بدان پس کسکه بیان کرد در روایت

بَغَيْرِ ذَلِكَ أَخْطَاوَأَضَاعَ نَصِيبَهُ وَتَكَلَّفَ مَا لَمْ

سواي این خطا کرد از منبج صواب و ضایع کرد بهره خود را بر خود گرفت کاری را که

يَعْلَمُ رَوَاهُ الْخَارِجِيُّ تَعْلِيقًا وَفِي رِوَايَةٍ سَرَّازٍ

می تواند دانست روایت کرد بخاری بطریق تعلیق و در حدیثی و حدیثی رزین این است

وَتَكَلَّفَ مَا لَا يَنْفَعُهُ وَمَا لَا يَعْلَمُ لَهُ بِهِ وَمَا يَنْجُرُ عَنْ عَلَيْهِ

و تکلف کرد چیزی که سودمند نیست و چیزی که نیست او را علم بدان و تکلف کرد در آن چیزی که عاجزانه از آن

الْأَنْبِيَاءُ وَالْمَلَائِكَةُ وَعَنِ الرِّبِّحِ مِثْلَهُ وَنَزَاهُ وَاللَّهُ مَا جَعَلَ

پیشبران و فرشتگان و از ربح مرویست مانند آن و زیاده کرد و سود کند خدا را و آنچه را است

اللَّهُ فِي بَحْوَ حَيَاةٍ أَحَدٍ وَلَا مَرْتَقَهُ وَلَا مَوْتَهُ وَإِنَّمَا يَفْتَرُونَ

الله تعالی در ربح که کسب زندگانی کس و در رزق کس و در موت کس و حیران نیست که بر می بندگان

عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَيَتَعَلَّقُونَ بِالْجُؤْمِ وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ

بر خدا تعالی دروغ را و بهانه می جویند به جوم و روایت است از ابن عباس

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ اقْتَبَسَ

گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه وسلم کسی که حاصل کند

بَابًا مِنْ عِلْمِ الْجُؤْمِ لَيْفِي مَا ذَكَرَ اللَّهُ فَقَدْ اقْتَبَسَ

علم نجوم را برای غیر کار که ذکر کرده است الله تعالی پس تحقیق حاصل کرد

شُعْبَةً مِنَ الشَّجَرِ الْمَنْجُوعِ كَاهِنٌ وَالْكَاهِنُ سَاحِرٌ

شعبه از شجر بنجم علم کاهن دارد و کاهن علم ساحر

وَالسَّاحِرُ كَافِرٌ رَوَاهُ رَزِينٌ وَعَنِ أَبِي سَعِيدٍ

و ساحر کافر است رواه رزین و از ابی سعید روایت

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ

گفت فرمود آنحضرت صلی الله علیه وسلم اگر

أَمْسَكَ اللَّهُ الْقَطْرَ عَنْ عِبَادِهِ مِثْسِينَ سَنَةً لَأَزِيدَهُ

بند کند خدا تعالی بران را از بندگان خود بیست سال مثلاً پستتر بفرستد بران را

لَأَجْمَعَتْ حَاطِفَةٌ قُلُوبَ النَّاسِ كَافِرِينَ يَقُولُونَ سُقَيْنَا

بر آینه صبح کنند طائفه از مردم بحالت کفر میگویند آب داده شدیم ما

يَنْوِي الْمَجْدِجَ رَوَاهُ النَّسَائِيُّ

بسنن طبرانی که نام و سجد محمد است رواه نسائی

بَابُ الرُّؤْيَا

باب در بیان رؤیا

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

از ابی هریره روایت کرد که آنحضرت صلی الله علیه وسلم

قَالَ مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَأَى فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَمَثُلُ

فرمود کسی که دید مرا در خواب پس تحقیق دید مرا زیرا که شیطان تمثیل نمی تواند

فِي صُورَتِي مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در صورت من متفق علیهم و از ابی هریره روایت گفت فرمود آنحضرت

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَسَيَرَانِي

صلی الله علیه وسلم کسی که دید مرا در خواب پس قریب است که بر من بیاید

فِي الْقِطْعَةِ وَلَا يَمَثُلُ الشَّيْطَانُ بِي مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَعَنْ

در بریده ای و می تواند که تمثیل کند شیطان بصورت من متفق علیهم و از

أَبِي قَتَادَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ابی قتاده روایت گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه وسلم

الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللَّهِ وَالْحُلُمُ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِذَا رَأَى

خوابهای خوش از جانب خداست و علامات ظلمت اوست و خوابهای ناخوش از شیطان است پس هر که

أَحَدُكُمْ مَا يُحِبُّ فَلَا يَجِدْ شَرَّهُ إِلَّا مَنْ يُحِبُّ وَلَا إِذَا رَأَى

یکی از شما خواهی که خوش دارد آن را پس باید که نگردد مگر کسی که دوست دارد و چون بیند

مَا يَكْرَهُ فَلْيَتَّعِذْ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ

خواهی که ناخوش دارد آن را پس باید که پناه جوید بخدا از شر آن و از شر شیطان

له
روایتی از آنحضرت است
که هر که خواب دید
که در آن خواب
خوابهای خوش
دید پس تحقیق
دید مرا زیرا که
شیطان تمثیل
نمی تواند

يَقُولُ مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ كَوَيْسَرٍ كَلِّفَ أَنْ يَقَعَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ

که بفرمود کسی که دروغ بندد خوابی را که ندیده است از آنجا بیفت کرد و شود که بندد میان دو

وَكُنْ يَفْعَلُ وَمَنْ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُمْ كَارِهُونَ

و هرگز نمی تواند کرد و کسی که گوش بدهد بوی سخن قومی که آنرا بشنود حال آنکه آن قوم شنیدارند

أَوْ يَفْتَرُونَ مِنْهُ صَبَّ فِي أذُنَيْهِ الْأُنْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ

یا مگر زند از او بگفت می شود در هر دو گوش بگفت سرپ روز قیامت

صَوْرَ صُورَةٍ عَذَابٍ وَكَلِّفَ أَنْ يُفْخِجَ فِيهَا

و کسی که تصور کند صورتی را عذاب کرده شود و تحلیف کرده شود با یکدیگر روح دهد

وَلَيْسَ بِتَارِفِجٍ رَأَى الْأُمْسِلُ

و نیست و منده روح رواه مسلم

قَدْ تَمَّ طَبْعُ النِّصْفِ الْأَوَّلِ مِنْ هَذَا الْكِتَابِ الْمُسْتَطَبِ

بَعُوَ اللَّهُ الْوَقَائِدَ فِي الشَّهْرِ الْحَرَمِ وَبِلِيَا النِّصْفِ الثَّانِي

إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

مختصاته خیر علیہ السلام

صحیح	غلط	۶	۸	صحیح	غلط	۶	۸
شُعَب	شُعَب	۱۷	۱۸	ما عند الله من	ما عند الله	۱	۱۰
پسترا آدم	بسترا آدم	۲۲	۷	الوجهة			
پیشیم	تپیم	۷	۷	آمرزش	آمرزش	۸	۱۱
در نیگیرد	در نیگرد	۶	۱۹	قَلْب	قَلْب	۱۵	۷
را بر	برابر	۱۲	۷	جَوَا	جَوَا	۵	۱۲
نفرستادیم	بفرستادیم	۴	۲۰	در آنچه	در آنچه	۱۰	۱۲
گردانید	گردانند	۱۱	۷	بر	وبر	۱۴	۷
فا کئی	فا کئی	۵	۲۲	سَرَجِل	سَرَجِل	۷	۱۴
جامع	جامع	۱۱	۷	و آدمیان	و آدمیان	۱۰	۱۴
جامع اصول	جامع اصول	۱۲	۷	بیا به	بیا به	۲۰	۷
پایه	پایا	۲۲	۷	رنج	رنج	۴	۱۵
دانه	دانه	۴	۲۳	نخستین	نخستین	۱۸	۱۶
هاتیم	هاتیم	۷	۲۳	در روز	در روز	۲۲	۷
هاتیم	هاتیم	۹	۷	میشود	میشود مردم	۱۶	۱۷
مَلَى الله	مَلَى الله	۱۳	۷	مَشْهُور	مَشْهُور	۲۱	۷
مگرومی	رومی	۱۸	۷	در بهشت	در بهشت	۶	۱۸
آئینه است	آئینه است	۱۰	۲۴	است	راست	۱۰	۷

مَجْرَى	مَجْرَى	۷	۵۴	درگذر	درگذر	۱۰	۲۵
مُتَّفِقٌ	مُتَّفِقٌ	۷	۷	پدی	پدی	۴	۲۶
التَّوَارِثُ	التَّوَارِثُ	۷	۵۸	به پدی	به پدی را	۷	۷
نَحِيًّا	نَحِيًّا	۷	۷	تَحْمَدُ	تَحْمَدُ	۷	۲۶
چارپایه	چارپایه	۱۴	۵۹	داری	دارمی	۲۰	۲۶
تَتَدَاوَى	تَتَدَاوَى	۳	۶۰	تَدْعِيْنَهَا	تَدْعِيْنَهَا	۹	۲۸
آذَلَهُ	آذَلَهُ	۵	۶۳	عیسها	علیسا	۶	۲۹
رَسُولُ اللَّهِ	رَسُولُ اللَّهِ	۵	۶۴	أَنْشَاءُ	أَنْشَاءُ	۵	۳۰
وَمَا أَشْكُم	وَمَا أَشْكُم	۷	۶۸	آیه	آیه	۲	۳۱
روگردان	روگردان	۴	۶۹	وَعَزِيزٌ	وَعَزِيزٌ	۷	۳۱
نیت	نیت	۴	۷	لِكَيْلَا	لِكَيْلَا	۱	۳۲
شیر	شیر	۴	۷۰	لَوْ قَعَهَا	لَوْ قَعَهَا	۳	۳۳
چیزها	چیزها	۸	۷	زمانه	زمانه	۱۰	۳۷
تکذیب	تکذیب	۱۴	۷۱	باز فرمود	باز فرمود	۷	۷
مَثَلٌ	مَثَلٌ	۱۷	۷۱	بُني	بُني	۱۱	۳۸
يَقْلِبْنَهُ	يَقْلِبْنَهُ	۵	۷۲	شُعْبَةٌ	شُعْبَةٌ	۱۱	۳۹
تَقْمُقُونَ	تَقْمُقُونَ	۹	۷۲	مُتَّفِقٌ	مُتَّفِقٌ	۹	۴۰
يُحْجِرُكُمْ	يُحْجِرُكُمْ	۱۳	۷	رَسُولٌ	رَسُولٌ	۷	۴۱
تَقْحُونُ	تَقْحُونُ	۱۵	۷	النَّبِيِّ	النَّبِيِّ	۱۷	۴۱
ازیشان	ایشان	۲	۷۳	كَذَبَ	كَذَبَ	۱۳	۵۰
لازم	از لازم	۸	۷۵	عَنِ ابْنِ	عَنِ ابْنِ	۹	۵۲

شُعَبِ	شُعَبِ	۱۳	۹۹	عَمِي و	عَمِي و	۱۵	۷۵
شُعَبِ	شُعَبِ	۷	۱۰۰	مانند	باشد	۱۰	۷۶
شُعَبِ	شُعَبِ	۱	۱۰۳	وَرَسُوْلُهُ	رَسُوْلُهُ	۱	۷۷
اسناد	اسناد	۶	"	لَا يَنْقُصُ	لَا يَنْقُصُ	۳	"
كَيْمًا ذِي	كَيْمًا ذِي	۱۱	"	يَك	اِيَك	۸	۷۸
اَقْرَيْتَ	اَقْرَيْتَ	۹	۱۰۳	اَلْكَلْبُ	اَلْكَلْبُ	۵	۷۹
چهار	يسار	۱۶	۱۰۴	سَمِ زَا	سَم	۱۲	"
در باخند	در باخند	۱۰	۱۰۶	ثَوَاب	صَوَاب	۲	۸۱
ابْنُ	ابْنُ	۱۷	"	الزَّهْدُ	الذَّهْدُ	۲	۸۱
فِي الدِّينِ	فِي الدِّينِ	۲۱	"	اَزِيْثَان	اَزِيْثَان	۸	"
ابْنُ	ابْنُ	۵	۱۰۷	كَلَيْتَنَ	كَلَيْتَنَ	۹	۸۲
دَرُوغ	دَرُوغ	۱۳	"	قَالَ رَهْمُونُ	قَالَ رَهْمُونُ	۳	۸۳
رُؤُوسًا	رُؤُوسًا	۱۵	۱۰۸	تَعَاوَت	تَعَاوَسَ	۱۴	۸۴
از انهن	از انهن	۲	۱۰۹	مُحَبَّة	مُحَبَّة	۳	۸۵
لِيَمَّارِي	لِيَمَّارِي	۳	"	اَوْ يَمَّ	اَوْ يَمَّ	۱۳	"
لِيَمَّارِي	لِيَمَّارِي	۵	"	وَيْسُو	وَيْسُو	۱۵	"
ابْنُ	ابْنُ	۱۷	"	فَضْلٍ	فَضْلٍ	۹	۸۷
قِيْلَقِي	قِيْلَقِي	۲۱	"	وَيَرَا	وَيَرَا	۱۴	۸۹
رَوْدِي	رَوْدِي	۲	۱۱۰	شُعَبِ	شُعَبِ	۷	۹۴
رَوْدِي	رَوْدِي	۱۸	"	نَو	ر	۶	۹۸
يَخْرُجُ	يَخْرُجُ	۱۷	۱۱۱	لِيُخَيِّي	لِيُخَيِّي	۹	۹۸

مَشْتَمًا	مَشْتَمًا	۴	۱۱۲
مَشْتَمًا	مَشْتَمًا	۸	۱۱۳
فِيهِ	فِيهِ	۱۹	۱۱۴
الغَاثُ	الغَاثُ	۷	۱۱۵
بِهِ	بِهِ	۱۰	۱۱۶
اِذْ	اِذْ	۱۲	۱۱۷
رَفَعُ	رَفَعُ	۲۰	۱۱۸
يَكِي	يَكِي	۲	۱۱۹
لَمْ يَبْيَا	لَمْ يَبْيَا	۷	۱۲۰
الَّذِينَ	الَّذِينَ	۱۱	۱۲۱
اِذْ	اِذْ	۸	۱۲۲
ظَهَرَ	ظَهَرَ	۱۳	۱۲۳
مَطَهَّرَ	مَطَهَّرَ	۱۸	۱۲۴
الْمَلَوَاتِ	الْمَلَوَاتِ	۳	۱۲۵
الْمَغْصِبِ	الْمَغْصِبِ	۹	۱۲۶
اَلْوَا	اَلْوَا	۱۱	۱۲۷
ثَاثَ	ثَاثَ	۱۲	۱۲۸
حَبَّوْا	حَبَّوْا	۸	۱۲۹
لَا تَوْهَمًا	لَا تَوْهَمًا	۱۷	۱۳۰
عَدَا إِلَى	عَدَا إِلَى	۲۱	۱۳۱
عَنِ	عَنِ	۱	۱۳۲
لَا تَشْرَبْ	لَا تَشْرَبْ	۷	۱۳۳
مَشْتَمًا	مَشْتَمًا	۲۰	۱۳۴
شُعْبِ	شُعْبِ	۱	۱۳۵
اِمْرُ	اِمْرُ	۴	۱۳۶
وَاِزِدْ	وَاِزِدْ	۲۰	۱۳۷
لَا تَوْجُوْهَا	لَا تَوْجُوْهَا	۵	۱۳۸
كَمَنْدَ	كَمَنْدَ	۱۲	۱۳۹
بِرْزْكَ	بِرْزْكَ	۴	۱۴۰
الشَّوْبِ	الشَّوْبِ	۱۱	۱۴۱
المُوَدِّ	المُوَدِّ	۷	۱۴۲
اِذْ	اِذْ	۸	۱۴۳
ظَهَرَ	ظَهَرَ	۱۳	۱۴۴
نَازَ	نَازَ	۱۸	۱۴۵
اِرْدُوْ	اِرْدُوْ	۳	۱۴۶
كُفْتِي	كُفْتِي	۱۲	۱۴۷
يُزْخِيْكَ	يُزْخِيْكَ	۳	۱۴۸
مُحَلِّهَا	مُحَلِّهَا	۱۷	۱۴۹
صَلَّى	صَلَّى	۳	۱۵۰
دِرَارَ	دِرَارَ	۱۲	۱۵۱
شَيْئِ	شَيْئِ	۱۷	۱۵۲
يَوْمَ	يَوْمَ	۵	۱۵۳
قَالُوا	قَالُوا	۹	۱۵۴

الرَّجُلُ	الرَّجُلُ	٣	١٦٠	سَلَمَانَ	سَلَمَانَ	٥	١٣٢
دَقَوْتُ	دَقَوْتُ	١٣	١٦١	ابْنُ دَاوُدَ	ابْنُ دَاوُدَ	٣	١٣٣
شُعْبُ	شُعْبُ	٣	١٦٢	بْنُ سَبِيحٍ	بْنُ سَبِيحٍ	١٥	١٣٤
شُعْبُ	شُعْبُ	٩	١٦٣	خَمْسَاءُ	خَمْسَاءُ	١٥	١٣٥
يَمَانَةُ	يَمَانَةُ	١٩	١٦٤	ابْنُ دَاوُدَ	ابْنُ دَاوُدَ	١٤	١٣٦
بَحْثُ	بَحْثُ	٦	١٦٥	وَسْمَرُ	وَسْمَرُ	٤	١٣٧
دَرْجُ	دَرْجُ	١٣	١٦٦	فُلَانُ	فُلَانُ	١	١٣٨
نَدَابُ	نَدَابُ	١٤	١٦٧	ابْنُ	ابْنُ	٤	١٣٩
الرَّكْبُ	الرَّكْبُ	٣	١٦٨	تَرُ	تَرُ	١٤	١٤٠
نَيْتَانَسُ	نَيْتَانَسُ	١٣	١٦٩	حَمْدُ	حَمْدُ	٣	١٤١
عَمْرَبْنُ	عَمْرَبْنُ	١٤	١٧٠	عَمْرُو	عَمْرُو	٣	١٤٢
عَيْنُ	عَيْنُ	١	١٧١	مُحَبَّتِي	مُحَبَّتِي	١١	١٤٣
كَلَامُ	كَلَامُ	١٣	١٧٢	أَمْنَتُ	أَمْنَتُ	٢١	١٤٤
رَفْتُ	رَفْتُ	٢٠	١٧٣	أَلْبَحَّةُ	أَلْبَحَّةُ	٣	١٤٥
بَوَاءُ	بَوَاءُ	٥	١٧٤	يَانَسُ	يَانَسُ	٢	١٤٦
تَوَايَةُ	تَوَايَةُ	٤	١٧٥	فَرَاءُ	فَرَاءُ	٣	١٤٧
الْجَهَادُ	الْجَهَادُ	١٥	١٧٦	الْيَاثَةُ	الْيَاثَةُ	١	١٤٨
ابْنُ	ابْنُ	٤	١٧٧	مَرُ	مَرُ	٢٠	١٤٩
نِي	نِي	٣	١٧٨	جَزُ	جَزُ	٣	١٥٠
يَخْفِظَةُ	يَخْفِظَةُ	٣	١٧٩	مِزْسَمُ	مِزْسَمُ	١٢	١٥١
تَرْضِي	تَرْضِي	٢١	١٨٠	آيُ	آيُ	١	١٥٢

شُعَيْبٌ	شُعَيْبٌ	١١	٢٣٢
لَا تَمَنَّ	يَتَمَنَّ	١٥	٢٣٩
بَا	يَا	٥	٢٣٢
تَوْفِي	تَوْفِي	٩	=
ابْنِ	ابْنِ	٣	٢٣٣
فَلَانٌ	فَلَانٌ	١٣	٢٥١
طَيْبٌ	طَيْبٌ	١	٢٥٣
يَسُوكَ	يَسُوكَ	١٤	٢٥٥
تَنَزَّعَ	تَنَزَّعَ	٤	٢٥٦
رَسُولٌ	رَسُولٌ	١	٢٥٤
يُزَجِّعُهُ	يُزَجِّعُهُ	٣	=
فَاخْبِرْهُمْ	فَاخْبِرْهُمْ	٤	٢٥٩
وَالْيَسُوكَ	وَالْيَسُوكَ	٤	٢٦١
جَبَلٌ	جَبَلٌ	١٥	=
لَحْمِيَّةٌ	لَحْمِيَّةٌ	٢١	=
يُعَذِّبُ	يُعَذِّبُ	٥	٢٦٦
قَلَمٌ يَصِبُ	قَلَمٌ يَصِبُ	٥	٢٦٤
كَافَّةً	كَافَّةً	٢١	=
عَنِ	عَنِ	٤	٢٦٨
يَسْمَعُ	يَسْمَعُ	١٩	٢٦٩
ابْنُ	ابْنُ	٣	٢٤٢
قَبْلُ	قَبْلُ	١٣	٢٤٤
النَّبِيُّ	النَّبِيُّ	١٥	=
يَا ابْنَ	يَا ابْنَ	٤	٢٤٩
قَالُوا مِنْ	قَالُوا مِنْ	١	٢٨٢
الْبَحَارِي	الْبَحَارِي	٩	٢٨٣
فَأَجَابَهُ	فَأَجَابَهُ	١٥	=
أَوْ ثَنَانِ	أَوْ ثَنَانِ	١١	٢٨٤
يُدْخِلُهُ	يُدْخِلُهُ	٤	٢٨٩
شُعْبٌ	شُعْبٌ	٢١	٢٩٢
عَنِ	عَنِ	١	٣٠٧
وَأَسْتَجِلُّوا	وَأَسْتَجِلُّوا	٥	٣٠٤
يَمَانًا	يَمَانًا	٩	٣٠٨
نُشْرُ	نُشْرُ	٤	٣٠٩
الْجِبَالِ	الْجِبَالِ	١	٣١٣
الْزَيْدِي	الْزَيْدِي	١٣	٣٢١
فَأَقْبَلُ	فَأَقْبَلُ	٩	٣٢٣
وَوَالِ	وَوَالِ	١	٣٢٨
أَجْرًا	أَجْرًا	٤	=
شُعْبٌ	شُعْبٌ	٢١	٣٣٠
تَحْجِلُوا	تَحْجِلُوا	١٣	٣٣١
يُطِيقُ	يُطِيقُ	٣	٣٣٥

وَلَدْتُ	وَلَدْتُ	٢١	٣٢٥
أَمَرَ	أَمَرَ	١٠	٣٢٨
لَا تُجِيبُهُمْ	لَا تُجِيبُهُمْ	١٣	٣٥٢
فَصَلُّوا	فَصَلُّوا	١٤	٣٥٥
قِيَامَ	قِيَامَ	٤	٣٥٦
أَعْطَى	أَعْطَى	١٩	٣٦٢
شَانَهُمْ	شَانَهُمْ	١٤	٣٦١
عَادَى	عَادَى	٣	٣٤٣
فَرَّقَى	فَرَّقَى	١٣	٣٤٧
شُعْبِ	شُعْبِ	١٥	٣٨٢
أُرْبَى	أُرْبَى	١١	٣٩١
كَكُنْتُ	كَكُنْتُ	٢١	٣٩٥
تَرَدَّدْتُ	تَرَدَّدْتُ	٥	٣٩٦
يَحْفَوْنَهُمْ	يَحْفَوْنَهُمْ	١٥	=
فَلَان	فَلَان	١	٣٩٨
أَعْرَابِي	أَعْرَابِي	٥	=
فِي	إِلَى	٣	٢٠١
كَيْوَمَ	كَيْوَمَ	١١	٢١٢
نَسَائِي	نَسَائِي	٣	٢١٢
لِلْمَطْلُومِ	لِلْمَطْلُومِ	١٨	٢١٨
عَدُوُّ	عَدُوُّ	٩	٢١٩
مِنْكَ	مِنْكَ	١٤	٢٢٠
وَاللَّهُ	وَاللَّهُ	٩	٢٢١
جُدُّرَاتٍ	جُدُّرَاتٍ	٢٢٥	=
لَا مَتَبَّهَا	لَا مَتَبَّهَا	١١	=
أَسْتَطَاعَ	أَسْتَطَاعَ	١٣	=
مَنَاقِبِ	مَنَاقِبِ	٩	٢٢٩
آلَيْنِ	آلَيْنِ	١٤	٢٣٢
أَنْزَلَ	أَنْزَلَ	٥	٢٣٤
حَرَامٌ	حَرَامٌ	١٢	٢٣٩
طَائِفَةٌ	طَائِفَةٌ	٥	٢٣٢
شُعْبِ	شُعْبِ	٣	٢٣٨
شُعْبِ	شُعْبِ	١٥	٢٥٠
تَعَلَّ اللَّهُ	تَعَلَّ اللَّهُ	١١	٢٥٥
سَبَّحَ	سَبَّحَ	٩	٢٢٢
مُضَلَّلاً	مُضَلَّلاً	١	٢٦٥
أَحَدُكُمْ	أَحَدُكُمْ	١١	٢٦٨
أَخَوَاتِهِنَّ	أَخَوَاتِهِنَّ	١	٢٦٤
الْإِسْرَافِ	الْإِسْرَافِ	٣	=
شُعْبِ	شُعْبِ	١	٢٨١
إِمْرَأَتُهُ	إِمْرَأَتُهُ	٨	٢٨٢
شُعْبِ	شُعْبِ	١١	٢٨٥

صفحہ	سطر	غلط	صحیح	صفحہ	سطر	غلط	صحیح
۴۸۵	۱۹	شُعْبِ	شُعْبِ	۵۵۴	۲۱	لَا تَقْضِ	لَا تَقْضِ
۴۹۲	۱۵	آئِيَّ التَّيَّاءِ	آئِيَّ التَّيَّاءِ	۵۵۷	۱۳	أَمَّا رَءَا	أَمَّا رَءَا
۵۰۰	۵	أَنْتُمْ يَكُونُ	أَنْتُمْ يَكُونُ	۵۵۸	۲۱	بْنِ عَبَّاسٍ	بْنِ عَبَّاسٍ
۵۰۲	۱	عِبَادَةُ اللَّهِ	عِبَادَةُ اللَّهِ	۵۵۹	۹	الْأَثَرُ دَادَ	الْأَثَرُ دَادَ
۵۰۴	۲۱	الْبَرَاءِ	الْبَرَاءِ	۵۶۶	۵	فَقَضَى	فَقَضَى
۵۰۵	۱۹	تَلُوْ	تَلُوْ	۵۷۱	۷	دُتْرَةَ	دُتْرَةَ
۵۰۸	۱	عُرْضَةً	عُرْضَةً	۵۷۷	۱۵	مِنْ	مِنْ
۵۱۱	۱۵	مِلَّةٍ	مِلَّةٍ	۵۸۲	۷	لَا يَخْرُجُهُ	لَا يَخْرُجُهُ
۵۱۲	۹	فَلَانٌ	فَلَانٌ	۵۸۴	۱۵	وَأَنْفَقَ	وَأَنْفَقَ
۵۱۸	۱۵	مَغْطِيًا	مَغْطِيًا	۶۰۰	۱	يَرْجِعُ	يَرْجِعُ
۵۲۴	۱۵	وَالْعُرَى	وَالْعُرَى	۶۰۸	۱	مُؤْمِنٌ	مُؤْمِنٌ
۵۲۵	۵	شُعْبِ	شُعْبِ	۶۰۹	۱۳	فَسُقُ	فَسُقُ
۵۲۹	۱۱	رَجُلٌ	رَجُلٌ	۶۱۳	۲۱	إِذَا الطُّفَيْتَيْنِ	إِذَا الطُّفَيْتَيْنِ
۵۳۸	۵	سَاقِيهَا	سَاقِيهَا	۶۲۱	۷	يَا كُلُّ	يَا كُلُّ
۵۵۲	۱۹	يُؤْتِي	يُؤْتِي	۶۲۲	۷	فَحَبَطْتُ	فَحَبَطْتُ
۵۵۴	۱۷	سَرِ	سَرِ	۶۲۴	۷	سَرَايَةٍ	سَرَايَةٍ
۵۵۷	۷	عَلَانِيَتِهِ	عَلَانِيَتِهِ	۶۲۵	۵	الشَّرِبِ	الشَّرِبِ
۵۵۸	۲۱	لَا تَقْضِ	لَا تَقْضِ	۶۲۷	۱۱	إِنَاءِ	إِنَاءِ

۶۳۸	۵	يُحَيِّدُ	تَحَيُّدُ	۶۵۱	۱۷	بالمصورين	بالمصورين
۶۳۹	۱۴	شود	شد	۶۵۲	۳	شیرا سر	شیرا سر
۶۴۰	۱۳	اوتو کو ا	اوتو کو	۶۵۳	۴	میگزری	میگزری

صحت نامہ خیر المواعظ جلد اول

نمبر	نمبر	صحیح	منہج	نمبر	نمبر	صحیح	منہج
۱۰	۱	چیز	خبر	۳۳	۶۳	ہر نے	ہندے
۱۱	۲	مبتدا	مبتدا ای	۳۴	۱۴	آفت	افتد
۱۲	۶	فہیت	ظرفیت	۳۵	۶۶	آن باولی	بان اولی
۱۳	۱	یعنی دل	یعنی اگر	۳۶	۳۸	وازیخیم	پنجیم
۱۴	۲	عطاکش	عصاکش	۳۷	۵۳	اوپیت	اوبیت
۱۵	۶	در	در	۳۸	۷۲	بنولپین	بروزپین
۱۶	۲۷	بمرد	بمرد	۳۹	۸۰	بصحت	وبصحت
۱۷	۴۳	الایمان	الایمان	۴۰	۶۷	خداوند	خواند
۱۸	۸	نور النبی	نورانیہ	۴۱	۳۲	ہراسر	ہراسر
۱۹	۲۰	یشر	کثیر	۴۲	۳۴	وایتہ	دابتہ
۲۰	۲۲	زلفت	زلف	۴۳	۳۸	زودی	رودی
۲۱	۲۶	مستشدین	مستشدین	۴۴	۴۷	مستور	مستور
۲۲	۴۶	کجا کجا	کجا کجا	۴۵	۴۹	فوائد الفوائد	فوائد الفوائد

۳۹	۶۵	کسر	کس را	۶۲	۶۲	اور	اورا
"	۸۹	ریرا	زیرا	۶۴	۱۴	کر	کبر
"	۹۵	اقتطع	بالقطع	"	۲۵	مسلمان	سلمان
۴۲	۲۴	لا یجئ	لا یجئ	۶۸	۴	خلقت	خلقت
۴۵	۱۳	چارہ	چارہ	"	۹۴	مگر	مگر امان
"	۲۳	فقا	فقا	"	۹۴	نفعاعد	نفعاعد
۵۱	۲۱	درکہ کر	درکہ	۶۱	۳۰	سواری	سواری
"	۲۳	بالاسریع	آوردہ	۷۵	۱۱	زان	زمان
۵۴	۷۱	مو	دعا	۷۵	۱۷	صلالہ	صلالہ
"	۷۹	دفتر	دختر	"	۲۹	فس	نفس
"	۸۵	بادا خستہ	تا با و بفاختہ	۷۶	۹	اعتقاد	اعتقاد
۵۶	۳	بر بندہ	بر بندہ	۷۸	۱	در موافق	در موافق
"	۱۰	صواب و عقاب	ثواب و عقاب	"	۳	شہبہ	مشبہ
"	۲۳	دکن امرین	امرین الامرین	"	"	مقتزلہ	مقتزلہ را
"	۲۷	سرنیت	سرنیت	"	"	شہبہ میت	شہبہ میت داو
"	۳۱	ہر	مہ	"	۵	شہبہ	مشبہ
۶۰	۲۸	ورضائی بکلی	ورضائی بکلی	"	۸	خدا	راہ خدا
"	۳۱	لقضا	بقضاء	"	۹	مجرد	بمجرد
"	۳۳	بالہا	الہا	"	۱۱	دانی	وانی
۶۲	۲۶	گرد و مہرات	گرد و مہرات	"	۲۸	استرلال	استرلال
"	۱۹	کتا	کتاب	"	۳۰	اشادان	استادان

۷۸	۳۶	ولا اعتاق	ولا اعتاق	۸۸	۳۱	دا دل وے	دل وے
۶۰	۲۰	بقول	بقول	۵۷	۵۷	منت اوہرا	منت اوہرا
۶۱	۲۱	صدا	صدا	۸۹	۲۶	وزم	لازم
۷۹	۲	کذہن	گزین	۶۷	۶۷	طوطیہ	توطیہ
۱۵	۱۵	ساکل	مسائل	۹۰	۲۵	ال	مال
۷	۷	باص	باطن	۵۹	۵۹	حدت	حدیث
۲۰	۲۰	طرف	طرق	۹۲	۹۲	متخیر	متخیر
۳۸	۳۸	رشناخت	دشناخت	۹۳	۹۳	سنت	سنت
۸۰	۸	مرضہ	مرضہ	۱۰۹	۱۰۹	بوجب	بوجب
۵۹	۵۹	ہفتادو	ہفتادو	۹۱	۷۰	ادارے	ادارے
۶۵	۶۵	ہزار	ہزار	۷۰	۷۰	راہے	راہے
۸۶	۳	ویران	ویران	۳۵	۳۵	تعلیم	تعلیم
۸۳	۶۸	وال	اہل و مال	۵۹	۵۹	مسجد	مسجد
۸۴	-	مروکے	مرد باکے	۹۸	۹۸	رسیدہ	رسیدہ
۸۵	۶۷	درجا	درجا	۱۰۳	۱۰۳	ازیشاز	ازیشاز
۶۱	۱۳	دردے	دردے	۷	۷	کھلاز	کھلاز
۷	۷	درو	درو	۱۰۹	۱۰۹	دعالت	دعالت
۷	۳۳	دردے	دردے	۹۳	۳۷	اضالۃ	اضالۃ
۷	۳۳	فردا فتم	فردا فتم	۵۳	۵۳	بشنودہ	بشنودہ
۷	۴۷	لش	عالش	۸۵	۸۵	زہاب	زہاب
۷۷	۳۳	است	است	۱۰۳	۱۰۳	مکایر	مکایر

زاد بیل الی دار الخلیل مولف مولانا مولوی مفتی محمد سعد اللہ خان صاحب مرحوم تدریس
 حجاج وزائرین بیت حرام کے لئے نہایت مفید ہے اس میں مناسک فضائل حج و عمرہ و منویات
 و مکولات احرام و خطبہ حاج و مقامات قبولیت و موقوفات متبرکہ وغیرہ مقبرت کتب فقہ و اخذ کے بہت
 خوبی کیساتھ لکھے گئے ہیں یہ رسالہ پیشتر دو دفعہ چھاپا تھا لیکن ایک مجلس اشاعتہ العلوم نے ایک
 ہفتہ بیچا اور دلکش طرز سے اس کو مرتب کر کے اپنے سلسلہ اشاعت میں شامل کر لیا ہے چھپائی
 عمدہ اور کاغذ سفید چمکا، ۵ پونڈی حجم ۳۷ صفحات قیمت ۴۰

العروة الوثقی مولفہ جناب مولوی سید غلام محمد برہان الدین صاحب قادیان مہاجر تہ رسالہ
 زبانیں لکھا گیا ہے مولف سلسلہ اللہ تعالیٰ نے آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کی رویت مبارک
 فضائل و بہت بہت عمدگی کیساتھ بیان کئے ہیں اپنے رنگ میں بہت عمدہ سالہ حجم ۴۲ صفحات
 الوسیلۃ العظمیٰ مولفہ جناب مولوی سید غلام محمد برہان الدین صاحب قادیان مہاجر تہ رسالہ عربی
 زبانیں لکھا گیا ہے مولف سلسلہ اللہ فی اس سائیں آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کے ذکر و اذبات و
 جو از قیام اور فضائل قیام کا ثبوت دیا اور دلائل عقلیہ و نقلیہ و احادیث ثابت کر دیا ہے کہ قیام کی
 اصلی علت اور لم کیا ہے حجم ۳۲ صفحات قیمت ۴۰

مکارم المحفوظہ جناب مولوی حنیف اللہ خان صاحب مولوی فاضل الی یہ ایک تصنیف جو قرآن اور
 حفظ قرآن کتاب کا موضوع ہے حفظ قرآن کے متعلق عمدہ عمدہ نکات اور اسکے تفصیلی آداب و قواعد
 بیان کئے ہیں بڑے بڑے حفاظ کے چوتھے کروں نے اور ضمناً و پذیر لطف قصص نے کتاب
 بہت بار و نوق بنا دیا ہے مطالعہ سے مولف سلسلہ اللہ کی قابل قدر جانکاہی اور کتاب کی قدر
 قیمت ظاہر ہو سکتی ہے صفحات ۳۰ صفحہ قیمت فی جلد ۳۰

مقاصد الاسلام ختم

(۱۰۰)

حضرت مولانا مولوی حاجی حافظ عارف باللہ محمد انوار اللہ صاحب قبلہ مدنی کی
مفید تصانیف اور ان کی برکات سے کون واقف نہیں ہے حضرت قبلہ مدوح کی
تصانیف موجود زمانہ کی امتضا کے موافق حمایت اسلام کی کامل ضمانت
اور علوم و برکات اسلام کی اشاعت کے لئے پوری کفیل ہیں۔
مقاصد الاسلام کے نام سے حضرت مدوح نے ایک مفید سلسلہ تصانیف کی
بنیاد ڈالی ہے انعقاد مجلس اشاعت العلوم کے پیشتر اس سلسلہ کے چار حصے
شائع ہو چکے ہیں اب مجلس نے یہ پانچواں حصہ شائع کیا ہے اور دیگر حصے
زیر طبع ہیں اس حصہ میں تصوف سنی و جزا فقر و فقیروں کی خلافت ثبوت اہلبیت
و صحابہ کے مفید حالات اور خلفاء راشدین کی خلافت پر نہایت عمدہ پیرایہ میں عقلی و نقلی
بشیں لگی ہیں اور نہایت محققانہ طرز سے ہر ایک بات ثابت کی گئی ہے چھاپنی عمدہ کاغذ سفید
یکندہ پاس پونڈی حجم ۶۸ صفحات قیمت ۷/-

مولانا الدجات حافظ محمد ولی الدین فاروقی رحمہ اللہ

3498
15/18

